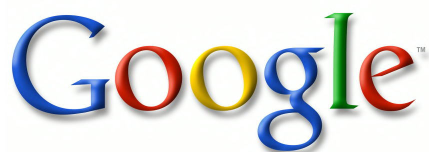
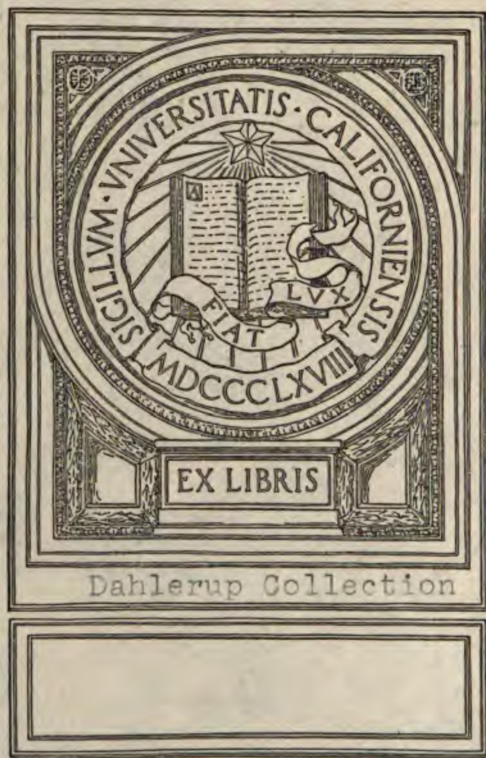
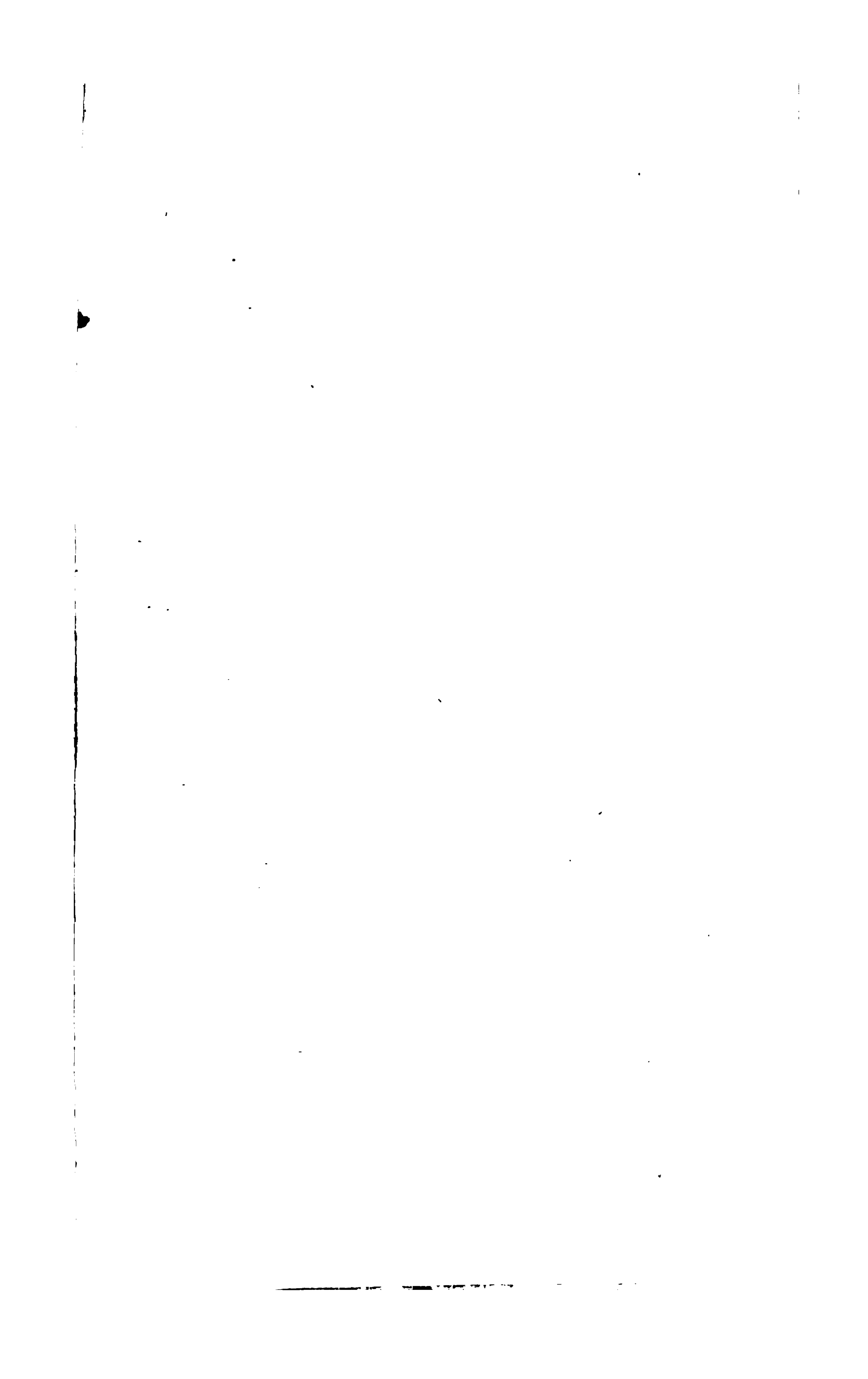

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

Dansk Haand-Ordbog

til

Retskrivnings og Sprogrigtigheds Fremme

med Grundtræk

af

den danske Retskrivningslære

ved

Christian Molbech

Secretair ved det store kongelige Bibliothek, Medlem af det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog og af det skandinaviske Litteraturselskab.

Kiøbenhavn

forlagt af Universitetsboghandler F. Brummer

trykt hos Directeur J. F. Schultz

1813.

Til

Kongen.

Naar Danmarks Historie engang skal fortælle Deres Majestæts Daad, og Efterslægten med Forundring beskue hvad vi have oplevet, da skal det siges: at i Siette Frederiks Dage var Dannerkongens Id, at giøre sit Folk lykkeligt, og hans Lyst, at eie dets Kiærlighed. Da skal det mindes, og den sildigste Fremtid skal ei glemme det, at Deres Majestæt viste Verden, hvorledes Herskervælde kan enes med Fadergodhed, Manddomskraft med Blidhed, standhaftigt Mod med fredmilde Dyder. Da skal den skiønne Krands, som Deres Majestæt helst kaarede til Kongesmykke, Krandsen af Sletternes Eeg og Fieldenes Gran, vidne om: at Fædreland, Fred og Folkeheld var

Deres Majestæts høieste Kiærligheds; og saalænge Videnskaber blomstre paa Jorden, saalænge Danske og Norske bygge i Nord, skal Taknemmelighed bevare den Konges Erindring, der, i Fred og Feide sit Folks Fader, aldrig vendte sit Sind fra Gud og Fædrelandet, aldrig, selv under Krigsbulder og truende Uveirsstorme, negtede Videnskaberne sin høimodige Beskyttelse.

Danmarks Tungemaal, en herlig Arv fra den fierneste Fortid, af Deres Majestæt elsket og beskyttet som Nationens Helligdom, har under Deres Styrelse seet en ny og skiøn Morgenrøde. Ei mere fortrængt fra Kongeborgens Høisale, fra Videnskabers Lærestole, fra offentlige Forhandlinger, fra

Krigerens Skole og Anførsel: nærmer det sig til atter at vinde sin gamle Hæder. Alle skulle omsider blues ved at misagte et Sprog, hvis Værd ogsaa Deres Majestæts Yndest bevidner; en stigende Rigdom og Foraedling skal være dennes lykkelige Frugter.

Imedens Danmark og Norge med enig Aand, som i fælles Tungemaal, kappes om at udtale hvad Nordens trofaste Broderfolk skylder Deres Majestæts Kongedyder; imedens Taleren stræber, værdigen at udtrykke Folkets Røst, og Skialden i Begeistrings Toner tolker dets Aand: forener ogsaa Sprogets Grandsker sin svagere Stemme med hines, for at vidne om, hvor lykkelig enhver dansk Borger føler sig, ved

Dansk Haand-Ordbog

til

Retskrivnings og Sprogrigtigheds Fremme

med Grundtræk

af

den danske Retskrivningslære

ved

Christian Molbech

Secretair ved det store kongelige Bibliothek, Medlem af det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog og af det skandinaviske Litteraturselskab.

Kiøbenhavn

forlagt af Universitetsboghandler F. Brummer

trykt hos Directeur J. F. Schultz

1813.

Til
Kongen.

Naar Danmarks Historie engang skal fortælle Deres Majestæts Daad, og Efterslægten med Forundring beskue hvad vi have oplevet, da skal det siges: at i Siette Frederiks Dage var Dannerkongens Id, at giøre sit Folk lykkeligt, og hans Lyst, at eie dets Kiærlighed. Da skal det mindes, og den sildigste Fremtid skal ei glemme det, at Deres Majestæt viste Verden, hvorledes Herskervælde kan enes med Fadergodhed, Manddomskraft med Blidhed, standhaftigt Mod med fredmilde Dyder. Da skal den skiønne Krands, som Deres Majestæt helst kaarede til Kongesmykke, Krandsen af Sletternes Eeg og Fieldenes Gran, vidne om: at Fædreland, Fred og Folkeheld var

Deres Majestæts høieste Kiærlighed; og saalænge Videnskaber blomstre paa Jorden, saalænge Danske og Norske bygge i Nord, skal Taknemmelighed bevare den Konges Erindring, der, i Fred og Feide sit Folks Fader, aldrig vendte sit Sind fra Gud og Fædrelandet, aldrig, selv under Krigsbulder og truende Uveirsstorme, negtede Videnskaberne sin høimodige Beskyttelse.

Danmarks Tungemaal, en herlig Arv fra den fierneste Fortid, af Deres Majestæt elsket og beskyttet som Nationens Helligdom, har under Deres Styrelse seet en ny og skiøn Morgenrøde. Ei mere fortrængt fra Kongeborgens Høisale, fra Videnskabers Lærestole, fra offentlige Forhandlinger, fra

Krigerens Skole og Anførsel: nærmer det sig til atter at vinde sin gamle Hæder. Alle skulle omsider blues ved at misagte et Sprog, hvis Værd ogsaa Deres Majestæts Yndest bevidner; en stigende Rigdom og Forædling skal være dennes lykkelige Frugter.

Imedens Danmark og Norge med enig Aand, som i fælles Tungemaal, kappes om at udtale hvad Nordens trofaste Broderfolk skylder Deres Majestæts Kongedyder; imedens Taleren stræber, værdigen at udtrykke Folkets Røst, og Skialden i Begeistrings Toner tolker dets Aand: forener ogsaa Sprogets Grandsker sin svagere Stemme med hines, for at vidne om, hvor lykkelig enhver dansk Borger føler sig, ved

at yde Deres Majestæt sin Taknemmelighed.

Allernaadigste Konge!

Det Arbeide, jeg her allerunderdanigst vover at nedlægge for Deres Majestæt, er maaskee ikke ved sig selv den Hæder værdigt, at vinde Deres Opmærksomhed. Dog er dets Maal, om end ei tilfulde opnaaet, at fremme en for Sprogets udvortes Fuldkommenhed vigtig Gienstand. Deres Majestæt, Fædrelandets Fader og Modersmaalets Beskytter, ville da allernaadigst værdige at modtage det, som et ringe Offer, frembaaret af Kiærlighed til Fædrelandet og dets Tungemaal.

Kiøbenhavn den 28de Januar 1813.

allerunderdanigst
Christian Molbech.

Fortale.

Da Forlæggeren i Aaret 1808 anmodede mig om, at besørge en ny Udgave af Badens orthographiske Ordbog, og jeg paatog mig at udgive et saadant Værk i en forøget og rettet Skikkelse, formodede jeg hverken, at det skulde koste mig saamegen Møie, som Erfaring siden lærte mig, eller at det, ved en usædvanlig Langsomhed i Trykkeriet, skulde udkomme over to Aar senere, end Bestemmelsen var. Det første har kostet mig meget af en Tid, som jeg maaskee heldigere kunde anvendt paa andre Arbeider, men som jeg ikke fortryder, hvis dette maatte findes nyttigt; det andet har i mere end een Henseende været mig saare ubehageligt, og vilde have været det end mere, om jeg havde havt nogen Deel i et Ophold, som imidlertid hverken giør Bogen slettere eller bedre, end den er. Efter den Plan, som var lagt, kunde Bogen ikke udkomme i anden Skikkelse nu, end i Aaret 1810; og de Grundsætninger for Retskrivning, jeg dengang antog, vedkiender jeg mig endnu.

Planen var omtrent den samme, som vor afdøde Jacob Baden, ei mindre fortient af Modersmaalet, end af den romerske Litteratur, havde fulgt i sin orthographiske Ord-

bog, der udkom Aar 1799; men Bogen skulde blive fuldstændigere, mere nøiagtig og fri for Trykfeil; Ordenes Bogstavfølge, som Baden tidt har forsømt, med Strengbed følges; deres rigtige Bøielser overalt angives; mindre bekiendte, eenslydende Ord med forskiellig Betydning, Ord, som af Uøvede let misforstaaes eller bruges urigtigen, skulde ved en kort Betegning, en passende Talemaade, et meningsliigt Ord forklares. Af fremmede Ord skulde slet ingen andre finde Plads, end de faa, som ved meget hyppig og almindelig Brug have faaet et Slags Indfødsret, som uden Forklaring forstaaes af Alle eller de Allerfleste, og som ei, ved et brugeligt danskt Ord af lige Bemærkelse, giøres overflødige. Disse fremmede Ord skulde, overalt hvor det giøres nødigt, forklares, og hvor de kunne undværes, henvises til det danske Ord af samme Mening. Da saaledes den øverste Rettesnor for Ordvalget i denne Bog skulde være, at ingen uden ægte og nuomstunder brugelige danske Ord, hiemlede af det dannede Tale- eller Skriftsprog, deri maatte optages, men disse med den muligste Fuldstændighed, saavel i Stammeord, som i sammensatte og afledede: kunde Ordbogen tillige blive en Veiledning for Uøvede, i at afgiøre, hvorvidt et Ord kan bruges i reen dansk Tale og Skrift, eller ikke; og saaledes bidrage ei blot til Retskrivning, men ogsaa til Skriverigtighed og Sprogreenhed. Som Følge heraf, maatte ingen, eller saare faa forældede Ord optages, da disse ei høre til den nærværende almindelige Sprogbrug; og af heel nydannede Ord blot saadanne, som Sprogets Aand tør vedkiende sig. At jeg imidlertid, ved mange forældede Ords Brugbarhed og Fortræffelighed, har ladet mig forlede til stundom at optage et og andet, som jeg meente enhver

uden Skade kunde bruge, fortryder jeg næsten mindre, end at det ikke er skeet med flere. I at optage sammensatte Ord, var jeg fra først af betænkt paa at søge den muligste Fuldstændighed. Absolut kunde den ikke blive, og de Fleste ville vel mere dadle Overflødighed, end Mangel i den Henseende. Ved Verberne, ansaae jeg det af Vigtighed, for at fremme Sprogrigtighed, at optælle dem, som efter Sprogbrugen taale at forenes med en Præposition til eet Ord. Dette haaber jeg er skeet med Nøiagtighed og Fuldstændighed; og at jeg derved har bidraget til at undgaae en Feilagtighed, som en af vore lærde Sproggrandskere med Rette har tillagt Videnskabernes Selskabs danske Ordbog. (Minerva 1795 1 Bd. S. 163. Heibergs Fortale til hans Udgave af Sporons eenstydige Ord. S. XXVIII.)

Da en saadan Plan, som jeg ikke vidste at lægge bedre for et Arbeide af denne Art, der skulde være en Ordsamling og intet Lexikon, muligen dog kunde modtage Forandringer til det Bedre, som jeg ikke strax indsaae, forelagde jeg Planen med en Prøve af Arbeidet det kongelige danske Videnskabers-Selskab. Ved Skrivelse fra Selskabets Secretair, Hr. Etatsraad og Ridder Bugge, underrettedes jeg om i Marts Maaned 1809, at Selskabet ikke blot bifaldt Planen, men ogsaa opmuntrede mig til at fortsætte og fuldende dens Udførelse, efter den Selskabet forelagte Prøve. Et saadant Samfunds Dom maatte i det mindste bestyrke min egen Overbeviisning om Brugbarheden af en til Retskrivning veiledende Ordbog, i den Form, jeg havde bestemt at give den; og jeg søgte altsaa, efterat have udviklet og fremsat de almindelige Grundregler for den danske Retskrivning, der i Ordbogen strengt skulde følges, at give denne saamegen Fuldstændighed

og Ordrigdom, som det var mig muligt. Til Grundvold for denne Ordsamling lagde jeg den af det danske Videnskabers-Selskab udgivne Ordbog fra Bogstavet A til I, min utrykte Udarbeidelse af Bogstaverne K og M, et Haandskrift af Bogstavet L, hvis Udarbeidelse har været Professor T. Baden overdraget, mine Samlinger til Bogstavet P, og for de øvrige Bogstaver de paa det kongelige Bibliothek og Universitets-Bibliotheket bevarede Collectanea til en dansk Ordbog af Geheimeraad Math. Moth (død 19 Mai 1719), Conferentsraad Rostgaard (død 1745) og Etatsraad Langebek, hvis Arbeide (egentlig en udvidet Omarbeidelse af Rostgaards) kan henføres omtrent til Midten af det 18de Aarhundrede. Det sidste var mig egentlig ikke til megen Nytte, da det kun rækker til Bogstavet L. Disse Forarbeider til en dansk Ordbog (hvortil Moth og Rostgaard, næst efter Peder Syv, vare de første, som lagde en Plan, hvilken de dog hver paa sin Maade, og Moth med langt større Udførlighed og Grundighed, iværksatte i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede,) ere af ligesaa stor Vigtighed, for Udgiverne af et dansk Sproglexikon, som de have været mig nyttige ved denne Ordbogs Udarbeidelse. Dog kunde jeg ikke indskrænke mig hertil, om jeg vilde omfatte det hele nyere Sprog. Jeg benyttede derfor alle mig bekiendte nyere danske Ordsamlinger, af hvilke jeg kan nævne som de vigtigste: J. Badens orthographiske Ordbog og dansk-latinske Lexikon; von Aphelens dansk-franske og dansk-tydske Ordbog; Primons Ordbog over jævnligt forekommende fremmede Ord; Reislers dansk-tydske, Bays dansk-engelske og Ambergs dansk-tydske Ordbog. Denne sidste, af alle den rigeste, kunde jeg dog ikke benytte, uden fra Bogstavet F, da den først udkom efterat Trykningen af nærværende Ordbog

var saavidt fremrykket. Desuden har jeg benyttet P. J. Colbings Dictionarium Herlovianum og Excerpter af hans Etymologicum latinum, eller latinske Ordbog (Rostoch 1622. Fol.) der indeholder et rigt Forraad af gode danske Ord. Endelig har jeg havt til Brug ved dette Arbeide en betydelig Deel Excerpter eller Ordsamlinger, uddragne af nyere danske Skrifter, saavel saadanne, som Commissionen for den danske Ordbogs Revision har foranstaltet og tilladt mig at afbenytte; som de, jeg selv har kunnet tilveiebringe i den Tid, jeg har været sysselsat med dette og lignende Arbeider. Saalidt disse Excerpter have strakt sig til alle de nyere danske Skrifter, saa lidt kan jeg udgive nærværende Ordbog for fuldstændig; og alt under Trykningen har jeg havt Leilighed til at samle Supplementer. Dog vil enhver ved Sammenligninger kunne overtyde sig om, at det er den fuldstændigste danske Ordsamling, som hidtil haves.

Som jeg er mig bevidst, at have i Benyttelsen af disse Kilder anvendt al den Flid i Ordenes Samling og Nøiagtighed i deres Valg, som jeg var i Stand til: saa har jeg ogsaa sørget for Bogens Correctur med al den Omhyggelighed, som et saadant Arbeide fordrer. Jeg har været heldig til heri at finde Hielp, og den ufortrødne Beredvillighed, hvormed min Ven Hr. R. C. Bruun, Candidat i Medicinen og Districtslæge i Kiøbenhavn, har understøttet mig i et saa trættende og lidet behageligt Arbeide, fortiener min taknemmelige Erkiendelse. Om, uagtet den anvendte Omhyggelighed, en enkelt Feil eller Afvigelse f. Ex. i sammensatte Ords Skrivemaade, skulde være indløbet: bliver naturligviis Hovedordets Orthographie altid den efter Ordbogens Plan gieldende Rettesnor.

Om de Grundsætninger, hvorefter jeg i denne Ordbog har søgt at bestemme det danske Sprogs Retskrivning, behøves her ingen videre Forklaring; da de indeholdes i den korte Retskrivningslære, som jeg har fundet passende at forudsende Ordsamlingen. Man vil deraf see, at jeg er gaaet ud fra almindelig antaget Skrivebrug, som den første Grundlov for den, der vil bestemme et Sprogs Retskrivning, eller give tilkiende, hvorledes ethvert Ord i Sproget retteligen skrives; man vil tillige erfare, hvilke Grundsætninger jeg har troet, at en Retskrivningslære bør følge i saadanne Tilfælde, hvor en almindelig Skrivebrug ikke finder Sted, for at bestemme den rigtigste Skrivemaade; endelig vil man finde, at jeg ikke har betragtet Læren om et Sprogs Retskrivning, som en Samling af vilkaarlige Love, hvilke en eller anden Forfatter eller Sproggrandsker kunde faae i Sinde at fastsætte; men som et Sammendrag af de Regler, hvilke Skrivebrugen har givet Almeengyldighed, og som man blot i uvisse eller vaklende Tilfælde er beføiet til at udfylde eller understøtte ved Brugen af Ordslægtskab, Ordliighed og andre Hielpemidler. En Retskrivningslære kan ikke have noget høiere Gyldighed eller Lovskraft end den, som almindelig Skrivebrug giver den; og ingen enkelt Mand kan fordre, at et heelt Folk skulde antage hans vilkaarlige Meninger for bindende Regler. Meget kan være gieldende i den herskende Skrivebrug, som ved Forandring kunde modtage en fuldkomnere Form; men at indføre saadanne Forandringer tilkommer ikke Forfatteren af en Retskrivningslære, der skal være mere end et Forslag til en forandret Orthographie. Hvor almindelig Skrivebrug finder Sted, maa han være dennes Tolk; om han vil, kan han for sin Deel afvige fra den; men hans

vilkaarlige Afvigelse bliver aldrig Lov for Andre, og kan ikke optages i en Retskrivningslære, uden at omstøde dennes Grundvold. Vel har jeg derfor vogtet mig for, at ville indføre i denne Ordbog nogen Skrivemaade, stridende mod almeen Brug, om jeg endog selv hidtil havde fulgt den (f. Ex. i Udelukkelsen af Bogstaverne Q og X.) Heller ikke har jeg ladet nogen anden Auctoritet (i hvor megen Anseelse og Vægt den end kunde have, til Ex. Videnskabers-Selskabets danske Ordbog) bestemme nogen fremsat Regel, undtagen hvor den, i Overeensstemmelse med høiere Grundsætninger for Retskrivningen, kunde tiene til at bringe Stadighed tilveie i vaklende Skrivemaader (f. Ex. i Brugen af Consonanten Jod.) Saa godt det kunde have været, om en fuldkommen Overeens-stemmelse imellem Orthographien i denne Ordsamling og i Videnskabers-Selskabets Ordbog havde kunnet finde Sted: saa lidt har jeg kunnet rette mig efter denne, hvor den enten afveg fra almindelig antaget Skrivebrug for at følge en vilkaarlig Etymologie eller andre Grunde; eller hvor den har været i Strid og Uoverensstemmelse med sig selv (f. Ex. i Brugen af dobbelte Vocaler efter de bløde Consonanter.) Jeg troer at have undgaaet den sidste Feil, og tør haabe, man i det mindste vil finde Eenshed og Følgerigtighed i Ordenes Skrivemaade overalt i denne Bog.

Man vil af mine Begreber om Skriftsprogets og om Retskrivningslærens Natur (S. 7-9. 19-27.) lettelig kienne, at min Hensigt med denne Ordbog ikke kan være, at give en Rettesnor for det danske Sprogs Retskrivning, som jeg ansaae for at være almeengieldende til enhver Tid. Jeg har sagt, at Retskrivning er Resultaterne af et heelt Folks Skrivebrug i en vis Tid, der kunne henføres til visse Grund-

sætninger, som ved Grandskninger i Ordenes Herkomst, Slægtskab og Liighed kunne bestyrkes og oplyses. Saaledes har da min Hensigt været, korteligt at fremsætte disse Resultater i Sammenhæng, og at vise deres Anvendelse paa de i det danske Sprog forekommende Ord, for, ved disses Samling i Bogstavorden efter den rigtige Skrivemaade, at give de mindre øvede en Veiledning, til at skrive ethvert dansk Ord efter den nu brugelige danske Retskrivning; og denne Hensigt bør jeg troe, ved dette Arbeide kan opnaaes. At en saadan Ordbog ogsaa kunde være et Bidrag til at give Retskrivningen en mere alminbelig Stadighed og Eenshed, kan vel ikke negtes; imidlertid beroer dette ikke blot paa Modtagelsen, den vil finde, og andre særskilte Omstændigheder, men ogsaa derpaa, om Skrivebrugen i det danske Sprog, som dog er at formode, uden alt for store og indgribende Forandringer vil vedligeholde sig i sin nærværende Skikkelse. Man har ligeledes hos os foreslaaet en lovbefalet Retskrivningslære (S. Etatsraad Bårens Afhandling over denne Gienstand i det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter 1812. S. 302-411.) som et Middel til engang for alle at tilveiebringe en fast eller dog almindelig Retskrivning. Maaskee kunde en saadan Forholdsregel bidrage for en Tid til at opnaae dette Diemed; men dens Virkning vilde dog ligesaa lidt nogensinde blive almindelig, som den vilde være i Stand til at ophæve den Vilkaarlighed og Foranderlighed, der ligger i Skriftsprogets Natur og Forhold til Talesproget. Om man end antog Muligheden heraf, kan det dog vel ikke negtes, at Alt hvad som kan nævnes Lov eller Tvang maa nødvendigen faae et forhadt Udseende, naar det anvendes i Videnskabernes frie Rige, og allermest, hvor Tvang i sig selv er

saa urimelig, som anvendt paa Menneskets Evne til at betegne dets Tanker ved Ord og Ordene ved Skrifttegn. En lovbefalet Retskrivningslære, der afveg betydeligt fra den almene Skrivebrug, vilde egentlig ikke udrette andet, end at frembringe en dobbelt Orthographie, den ene Statens og den anden Folkets eller den skrivende Almeenheds; og at den sidste dog altid vilde blive den i Sproget gieldende, er af sig selv klart. Saa lidt som et befalet Sprog eller en befalet Litteratur i et Land kan tænkes, saa lidt en befalet Skrivebrug. Heller ikke vilde det være meget hæderligt for et Land, at en stadig Retskrivning der ikke paa anden Maade kunde tilveiebringes, end ved Lovens Tvang.

At Forandringer og Vaklen i Skrivebrug imidlertid meget vilde indskrænkes ved en bekiendtgiort Retskrivningslære, grundet paa forenede Undersøgelser af Landets gode Forfattere og Sproggranskere, om den end aldrig ved Kongebud blev befalet: kan ikke drages i Tvivl; og var et saadant Foretagende tilvisse meget at ønske; thi kun ved forenede Bestræbelser af alle eller de fleste betydende Forfattere i et Land, ikke ved Enkeltes foreslaaede eller virkelig udførte Afvigelser, saa lidt som ved Retskrivningsregler (vare de end lovbudne,) der afvige fra den almindelig herskende Skrivebrug, er det muligt at forandre eller omdanne denne. Mindre Vanskelighed kan det have, at tilveiebringe Eenshed og Stadighed i saadanne Punkter, hvor Skrivebrugen er vaklende eller ikke almindelig, og heri troer jeg, at Retskrivningsregler og Ordbøger kunne virke mest. Kun maa man lægge Mærke til, at ikke enhver Ustadighed i Skrivemaaden hos enkelte eller endog Forfattere maa lægges den almindelige Skrivebrug tilLast, og at der maa skielnes imellem Nogles eller Flères Af-

vigelser, og de Flestes Brug. Saaledes maa f. Ex. Brugen af dobbelte Vocaler foran de haardere Consonanter til Betegning af en lang Stavelse, endnu kaldes almindelig; skiøndt endeel Nyere have erklæret sig imod den, uden at det hidtil er lykkedes dem, at faae den skrivende Almeenhed paa deres Side. Derimod er denne Vocalfordobling foran de bløde Consonanter ved senere Tiders Brug bleven saavidt ophævet, at enkelte Undtagelser fra en næsten ganske almindelig Brug ikke bør gaae over i en Retskrivningslære; men denne med Tryghed tør erklære sig for Stadigheden af en Skrivebrug, der kan ansees for at være, eller om faa Tid blive almindelig herskende.

Jeg anseer det for overflødigt her at gientage, hvad saa ofte er sagt om Nytten og Vigtigheden af en stadig Retskrivning, saavidt denne er mulig (thi fuldkommen Stadighed i Retskrivningen er kun tænkelig i et dødt Sprog.) Enhver oplyst Borger, som elsker sit Fædreland og dets Sprog, vil føle og erkiende det Værd, som enhver Tilvæxt i Sprogets indvortes eller udvortes Fuldkommenhed maa have. Man skal heller ikke beskylde os for, at vi ikke have erkiendt Retskrivningens Vigtighed; thi hvor magtpaaliggende denne Sag har været vore Forfattere og Sproggrandskere, fremlyser især af den Mængde Skrifter, hvori denne Gienstand afhandles, og som efter vort Lands Størrelse og vor Litteraturs Omfang er heel betydelig. Nyerup har i sit Skrift om de danske Retskrivningstheorier (Kbh. 1805) givet en Udsigt over de Bøger og Afhandlinger, der høre til denne Deel af vor Sproglitteratur, indtil bemældte Aar. Det vil maaskee ikke være upassende, her at optælle den Tilvæxt, som den danske Retskrivnings-Litteratur siden dette Aar har faaet.

Amtsprovst Bøghs Almindelig dansk-orthographisk Undersøgelse (111 S. 8.) udkom i Kiøbenhavn 1807; og dette, tilligemed det nedenfor anførte Skrift af Professor Guldberg ere de vigtigste Bidrag, vor Retskrivnings-Litteratur siden Dichmann har faaet. Ingen hos os har med mere videnskabelig Grundighed og Klarhed behandlet denne Gienstand, end disse to Forfattere. I Bogen: Vinteraftener, anvendte paa Betragtninger over Tvillingfolkets Sprog af H. M. Winsnes (Kbh. 1807.) afhandles Retskrivningen ganske løseligt i Indledningen. — Heel kort er den ogsaa berørt S. 8-12 i Dr. S. N. J. Blochs Haandbog i det danske Sprogs Grammatik. Første Afdeling (Odense 1808.) — I Professor og Rector N. L. Nissens Grundtræk af dansk Sproglære (Kbh. 1808) gives korte Regler for dansk Retskrivning S. 215-224. — Dannersprogets Retskrivning og Toneklang af Professor F. Høegh-Guldberg (176 S. 8.) udkom i Kiel 1809; samme Aar trykkes andet Oplag af denne indholdsrige Bog, og allerede er det tredie under Pressen. — I Aaret 1811 udkom i Kiøbenhavn: Tanker om Fædresprogets (?) Retskrivning af J. L. Berg. (24 S. 12.) og: Forsøg til en Opløsning af Problemerne i den danske Retskrivning, af J. J. Dampe. (64 S. 8.) hvilke begge Skrifter neppe bringe vor Retskrivning videre end den er. — Veiledning til Underviisning i Modersmaalet, til Brug for Almueskolelærere, af Pastor D. S. Birch (Anden Udgave. Kiøbenhavn 1812) giver Anviisning til den danske Retskrivning med Veiledning til at bibringe den S. 64-96, og har en vedføiet Retskrivningstabel. I samme Forfatters: Udtog af den danske Sproglære til Brug ved den første Underviisning i Modersmaalet, (2den Udg. Kbh. 1812) er heller ikke, i hvor

kort dette Skrift end er, Retskrivningslæren ubeladt. (S. 31-37.) Udførligere afhandles det danske Sprogs Udtale og Retskrivning i det vigtige Værk, hvormed vor hedengangne Abrahamson endte sin videnskabelige Hæderbane: Versuch einer vollständigen dänischen Sprachlehre für Deutsche, mit kritischen Bemerkungen. Kbh. 1812. S. 9-51.

Endelig ere da de ovenanførte Ideer om en lovbefalet Retskrivningslære af Etatsraad Bärens, og denne Ordbog de nyeste Bidrag til at fremme den danske Retskrivnings-Lov. Hvorvidt mit Arbeide dertil er skikket, maa jeg overlade Tiden og kyndigere Sproggrandskere at afgiøre. — Hvorvidt det opfylder sin Hensigt, kan jeg vist heller ikke tilfulde see eller bedømme; men om jeg ikke troede, at have virket dertil Alt hvad der stod i min Evne, havde jeg ikke ladet dette Arbeide komme for Lyset. Jeg erkiender alt for vel, at min Kiærlighed for mit Modersmaal er større end min Evne, at virke til dets Fremme og Forædling; men jeg kan dog med Tilfredshed see tilbage paa den Tid, jeg har anvendt paa saadanne Sprogarbeider, hvortil Andre have anseet mig for dygtig; ligesom jeg ikke uden Glæde seer frem til de Arbeider, hvorved jeg endnu troer at kunne gavne mit Fædrelands Sprog. Hvad denne Ordbog angaaer, saa var vel adskilligt endnu at sige om dens Indretning; men jeg troer, at kunne helst overlade dette til Andre; da jeg tør haabe, at man efter Billighed vil bedømme Bogen efter dens Plan og Hensigt. Jeg anmærker blot, i Henseende til de optagne Sammensætninger, at Sparsomhed paa Rum ved de allerfleste Ord har nødet mig til en Sammenpakning, som jeg egentlig helst vilde have undgaaet. Hvad angaaer de ved enkelte Ord tilføiede Forklaringer og Oplysninger, da har jeg ved disse maattet

være end mere sparsom; og man vil hverken kunne vente Fuldstændighed eller med Billighed bebreide mig Savn i den Henseende; da saadanne Ordforklaringer mere i Forbigaaende ere optagne, end det hører eller kunde høre til Ordbogens Plan, at udvide dem til alle Ord, som paa nogen Maade behøvede Forklaring. — Maatte Værkets Møisomhed og trættende Natur bidrage til at undskylde de Feil, jeg kan have overseet: da ville Rettelser være mig saare velkomne. Maatte det befindes at være i Stand til, ved Eenshed, Følgerigtighed og Nøiagtighed at kunne vorde et tienligt Hielpemiddel for dem, der behøve et saadant: da er mit Arbeide lønnet.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Grundtræk

af

den danske Retskrivningslære

---

med

en Veiledning til Ordbogens Brug.

Att utreda principerna för Stafsättet, är ej att göra ett nytt, eller ens att till någon del förändra det närvarande. Det är att lägga Bruket till grund, och att af dess öfverensstämmelser utleta reglorna.

(Svenska Academiens Afhandling om Svenska Stafsättet.)

Indledning.

1.

Ord ere udvortes, vilkaarlige Tegn, ved hvilke Mennesket stræber at sandseliggiøre Fornemmelser eller indvortes Forandringer, Tanker, Følelser og Fornuftbegreber. Ved Talen frembringe vi disse Tegn, i det vi forene flere enkelte Lyde, og ved behørige Ophold i Udtalen adskille Ordene fra hverandre. Sprog kalde vi deels en Samling af Ord, egne for en vis Deel af Menneskekiønnet; deels i Almindelighed den Mennesket egne Naturgave, at kunne betegne sine indvortes Forandringer og Fornemmelser. Sproget, for saavidt det tales, eller gaaer ud paa at høres, kalde vi Talesprog. For hver enkelt Talelyd have vi opfundet et synligt Tegn (Bogstaver.) Ved disses Forbindelse til Stavelser og Ord fremkommer Skriftsproget, hvis Øiemed er at tale til Synet, eller med den muligste Nøiagtighed synligen at betegne den Talendes hørlige Ord, eller Forestillinger, der enten lydelig udtales, eller blot i Indbildningskraften betegnes med Ord. Tale er da et sammenhæn-

gende mundtligt Foredrag; Skrift er Talens synlige Betegnelse, og dens Øiemed, at vække hos den Læsende samme Forestillinger, Følelser eller indvortes Beskuelser, som den Skrivende søgte at betegne.

2.

At skrive et Sprog er, baade at kunne skriftligen udtrykke Tanker, Begreber og Følelser med de rette Ord, eller paa saadan Maade, som Sprogbrug, og den deraf udledede Sproglære fordre; som ogsaa at vide, hvorledes ethvert Ord i Sproget rigtigen overføres fra Talesproget i Skriftsproget, eller hvorledes Ordene i alle deres Skikkelser, i deres Bøininger, Forandringer og Sammensætninger rigtigen udtrykkes med Skrifttegn. At skrive et Sprog rigtigt kan derfor enten bemærke, at kiende og følge de Forskrifter, som Sprogbrug og Sproglære paalægge den, som vil udtrykke sig skriftligen i Sproget; eller blot, at udtrykke ethvert Ord med de behørige Skrifttegn. Indbegrebet af hvad der hører til det første, kunde man med Nogle benævne Skriverigtighed. Det sidste kalder man i Almindelighed Retskrivning; og Retskrivningslære er Indbegrebet af de Forskrifter, som vi have at følge, naar vi ville skrive ret, eller bruge de rette og behørige Skrifttegn til at udtrykke vor Tale. Ved Sprogrigtighed eller Skriverigtighed forstaae vi da det rette Valg af Ord og Ordforbindelser; ved Retskrivning det rette Valg af Bogstaver til ethvert Ord.

3.

Men enhver, som har følt hvorlidet det sømmer den dannede Borger, ei at kunne skrive sit Modersmaal, som det bør at skrives, og derfor lægger Vind paa Retskrivning, vil snart finde, at uden Kundskab om Sproglærens almindeligste Regler kan ingen tale ret eller kiende det rigtige Sprog. Uden denne Kundskab til Sproget, vil ingen heller kunne skrive ret; og enhver Retskrivningslære bliver ufuldstændig, naar den ikke understøttes af Sprogkundskab. Sproglære gaaer derfor Haand i Haand med Retskrivningslære, for at frembringe rigtigt Skriftsprog. Vel er den sidste i streng Forstand selvstændig og adskilt fra den første. Sproget er til, før det skrives, og dets Rigtighed i mundtligt Udtryk beroer ikke paa nogen Retskrivningsregel. Retskrivningen har derimod egentlig intet at giøre med Sprogets Materie, da dens Øiemed kun er at fremstille denne i synlig Form. Dog finder ogsaa her et Slags Vexelvirkning Sted imellem Materie og Form; og Skriverigtighed er et høiere Begreb, der indbefatter under sig baade Rigtighed i Sprogets Materie, og i dennes Afbildning ved Skrifttegn. At oplyse den første og give Veiledning til at erhverve sig denne, maae vi overlade til Sproglæren; da vort Maal her kun er at vise, hvorledes dansk Retskrivning kan opnaaes, eller hvorledes rigtige danske Ord retteligen skrives, eller betegnes med Bogstaver.

4.

Midlerne, ved hvilke vi kunne virke til at naae dette Maal, eller i det mindste til efterhaanden at nær-

me os det, ere to Slags (det treble, jævnlig Læsning i saadanne Skrifter, hvori Retskrivning iagttages, kunne vi blot anbefale.) Vi kunne deels i en passende Orden optegne de i Skriftsproget forekommende Ord, saaledes som de retteligen skrives, hvilket skeer i Ordbøger, hvor den i Retskrivning Uøvede kan efter Bogstavordenen søge ethvert Ord, om hvis Skrivemaade han er uvis. Deels kunne vi i et sammenhængende Foredrag og i en passelig Følge giøre Rede for, paa hvad Grund vi angive de optegnede Ords Skrivemaade for den rette; hvilke almindelige Grundsætninger den hviler paa; og under hvilke Hovedregler vi ere i Stand til at henføre den rigtige Skrivemaade af ethvert Ord i Sproget. Dette er med andre Ord: at fremsætte almindelige Regler for Retskrivningen, saaledes som den i Ordbogen er fulgt ved ethvert enkelt Ord. Til den Ende have vi først at udvikle, hvilket Begreb man bør forbinde med Ordet Retskrivning; vi skulle derefter undersøge om der gives en eneste Grundsætning for Retskrivningslæren eller flere, og i sidste Tilfælde, hvorledes disses indbyrdes Forhold er, og hvorledes de anvendes i enkelte Tilfælde. Efterat vi have viist, hvad Grund vi have til at give Regler for Retskrivningen, skulle vi fremsætte disse udelukkende for Modersmaalet, med den største mulige Almindelighed.

5.

Retskrivningslæren maae vi ikke tænke os, som bygget paa en Samling af Regler, fastsatte til en vis Tid af en eller flere enkelte Sprogkyndige. Den er ligesaa

libet denne eller hiin enkelte Forfatters Skrivemaade, i hvor berømt han end maatte være som Sprogkyndig. Retskrivning er Resultaterne af et heelt Folks Skrivebrug i en vis Tid, der kunne henføres under visse Hoveddelinger og til visse Grundsætninger, som ved Grandskninger i Ordenes Herkomst, Slægtskab og Liighed ei ere opfundne, men bestyrkede og videre oplyste. Der gives da ingen saadan Grundregel for Retskrivningen, der kunde udledes af Tænkningen eller den rene Fornuft, og meddeles philosophisk Almindelighed, ei heller nogen Lov, som udenfra kunde paabydes dem, som skrive et Sprog. Det er af Skriftsproget selv, vi maae lære at skrive det, og af dets Natur vi maae uddrage Rettesnoren for dets rigtige Brug. Vel synes det, som der gives en Grundsætning, der ikke beroer paa Erfaringskundskab, og hvis almindelige Anvendelse maatte frembringe rigtigt Skriftsprog; den: at vi skulle betegne det vi tale, og intet andet, eller skrive ethvert Ord, som det udtales. Men skiøndt Begrebet om Talens synlige Betegnelse vel er det høieste i Retskrivningslæren, og det eneste Fornuftbegreb, hvorpaa dens Regler grundes: saa er dets blotte Vydende dog ikke tilstrækkeligt til at frembringe ret Skrift, hvis Øiemed ei blot er at være den Skrivendes Betegnelse af sine Tanker og Ord, men en Betegnelse med Hensyn til enhver Læsende, eller let forstaaaelig for enhver, der kiender de enkelte Tegns Betydning.

6.

Dersom enhver Lyd i Talesproget uden Undtagelse nøie var betegnet med et Skrifttegn, der ufravigeligen

maatte bruges, da var hele Retskrivningslæren indbefattet i den ene Forskrift: skriv enhver Talelyd med det vedtagne Tegn. Men Skriftsprogets Oprindelsesmaade medfører en vis Vilkaarlighed, der kan lede til Ustadighed, og Tegnenes Ufuldkommenhed giør dem ofte ufuldstændige og unøiagtige i Betegnelsen af de finere Forskiel imellem Talelydene; eller overfuldstændige, i det flere Betegningsmaader haves til samme Lyd. Deraf oprinder Skriftsprogets Ufuldkommenhed, som deels bestaaer i, at vi aldrig ere i Stand til med fuldkommen Nøiagtighed tilstrækkeligen at betegne enhver Talelyd; deels deri, at nogen Uliighed i Betegnelsen af de selvsamme Toner kan finde Sted i et og samme Skriftsprog, fordi Skrifttegnene tildeels ere ufuldstændige, unøiagtige eller overfuldstændige, tildeels i deres Betydning ikke ganske faste og stadige; men endnu underkastede nogen vilkaarlig Brug, skiøndt saamange Aarhundreder henrandt, siden man begyndte at betiene sig af dem. Ligesom nu de forskiellige Tiders forskiellige Skrivebrug i det Hele fornemmelig har sin Oprindelse fra en Forskiel i Talesproget eller Ordenes Udtale, der ogsaa maa gaae over i den synlige Betegnelse: saaledes opstaaer den Uliighed, der paa een og samme Tid hersker i Ordenes Skrivemaade, deels af Skrifttegnenes vilkaarlige Brug, deels af deres Ufuldstændighed (for ikke at tale om Ukyndighed i Tale- og Skriftsproget, eller forsætlig Overtrædelse af Retskrivningens Love.) Retskrivningslærens Øiemed er, saavidt muligt at ophæve denne Uliighed og bringe Eenshed i Skriftsproget, ved tydeligen at forklare de Regler, hvis Efterfølgelse frembringer det rigtige

Skriftsprog; og Hensigten hermed er ingen anden, end at fremme i den høieste mulige Grad almeen Forstaaelighed i Skrift. Den kan ikke giøre dette ved at fremsætte nogen forbindende Forskrift, almindelig nok til at omfatte ethvert Tilfælde i Skriftsproget. Men den er i Stand til, naar Sproget har naaet en vis Modenhed og Udbannelse, at fremsætte flere jævnsides bestaaende Grundregler, som staae i et vist Forhold til hverandre, hvis Almeengyldighed Sprogets Natur medfører, og hvis Indbegreb egentlig udgiør Retskrivningens Væsen.

7.

Vi have allerede berørt, at Skriftsprogets Natur omstøder ethvert Forsøg paa at fastsætte en eneste, herskende Grundsætning, hvorpaa Retskrivningen skulde hvile, eller hvoraf alle særskilte Retskrivningsregler kunde udledes, hvortil de altsaa atter kunde henføres, og paa hvilke de i Udøvelsen kunde støtte sig. Vi skulle endnu nøiere undersøge enhver af disse Grundsætninger særskilt, for at vise deres Ufuldstændighed. Den første af disse: man bør skrive det man taler, vilde være tilstrækkelig (med Hensyn til Skriverigtighed) hvis den Skrivende altid talte ret, og (med Hensyn til Retskrivning) hvis Forbindelsen imellem Ord og Skrift, eller Talelydene og deres Betegnelser, var fuldkommen nødvendig. Da dette nu, som vi alt have seet, ikke er saa, kan denne Regel, der vel byder os at, men ikke siger os hvorledes, ei ved dens blotte Fordring lære os at giøre Skriftsproget til en fuldkommen tro Afbildning af Tale-

sproget; forbi vi under Udøvelsen ikke blot føle Tegnenes Ufuldkommenhed, men ogsaa strax støde paa den efter Anseende vilkaarlige Skrivebrug, der overtyder os om, at hiin nødvendige Forbindelse ei kan finde Sted, hvis vi ikke alt af Fornuftgrunde have indseet det. Desuagtet maae vi dog erkiende dette Lovbud for det høieste og oprindeligen første for Brugen af Skriftsproget; hvilket vi ogsaa indsee deraf, at hvis et ganske nyt Skriftsprog skulde indføres, da maatte hiint Bud albeles træde i Kraft, og blive den eneste ufravigelige Rettesnor, forbi man, saavel i Fornuftens som i Erfaringens Verden, forgieves vilde søge nogen anden. Men at dette Bud deels har tabt sin forbindende Kraft, deels er blevet ufuldstændigt, og deels behøver at indskrænkes: dertil maa Aarsagen søges deels i den forædlede Talebrugs Dannelse som Mønster for Skriftsproget; deels deri, at Skriftsproget, som vi nu have det, ei er blevet til paa engang; men Tid efter Tid har dannet sig, og i sin Dannelse altid medført en Deel af det Vilkaarlige, som det havde i sin Oprindelse, hvilket imidlertid ved Brugen har faaet et Slags Nødvendighed. Udtalens Grundsætning, eller den Regel, at vi skulle ved Skrifttegn udtrykke det vi tale, og intet andet, er da vel den første Grundsætning, hvorpaa al Retskrivning hviler; men behøver i Udførelsen deels Indskrænkning, deels Understøttelse af andre Regler, ifald Skriftens høieste Maal, det Betegnedes almene Forstaaelighed, skal opnaaes.

8.

Den anden Grundregel, som Sproggrandskere have villet giøre til den øverste i Retskrivningslæren, er den: at man i ethvert Ords Skrivemaade skulde følge Etymologien, d. e. Ordenes Herkomst og Slægtskab. Om vi endog kunde tænke os, at denne Regel kunde have større Almindelighed end hiin, der giør Ordenes Udtale til Mønsteret for deres Skrivning, hvilket imidlertid ved første Diekast befindes falskt: saa vilde vi dog meget snart erfare ei blot dens Uforeenlighed med Skriftsprogets nødvendige og høieste Maal, Forstaaelighed; men ogsaa dens Ufuldstændighed og Ufuldkommenhed. Den er ufuldstændig, forbi den langt fra ikke omfatter alle Ord. Stammeordenes Herkomst og Slægtskab kunne vi som oftest blot ved Gisninger vilkaarligen bestemme; en Deel af dem bliver tilbage, som ligger uden for al Ordgrandskning, og Etymologien synes at have Grændser, hvilke selv ei den dybeste Sprogkundskab med fuldkomment Held kan overskride. Men om vi end antog, at ethvert Ords Herkomst og Slægtskab kunde faae nyt Lys, forfølges til dets første Udspring og blive fuldkommen bestemt: saa vilde de Forandringer i mange Ords Skrivemaade, der maatte fremkomme, naar den skulde ombannes efter Etymologiens Bydende, ei blot ophæve Overeensstemmelse imellem Skrift og Udtale; men det som værre var, ophæve Skriftens Forstaaelighed, og derved tilintetgiøre dens inderste Væsen. — Saaledes kan denne Regels Ufuldkommenhed ikke blot bevises ved den Erfaringsgrund, at den, hvor den skulde blive herskende, maatte omstøde den hele Skrivebrug; men den

kan endog vises at være stridende imod sit eget Øiemed, i det den gaaer ud paa at ophæve Skriftsprogets Natur. At dens almindelige Anvendelse desuden er umulig, fordi den kræver saa dybe og omfattende Sprogkundskaber og en saa smaalig Opmærksomhed, at den for Mængden af de Skrivende saa godt som ikke er til — dette er let at indsee. En Rettesnor, som af Tusinde neppe een er i Stand til at følge, kan aldrig blive praktisk. Herved maae ogsaa hine overtydes om denne Regels Ubrugbarhed, som Retskrivningens almindelige Grundsætning, der ei kunne indsee, at den er underordnet den forhen anførte. Hvorledes den, som underordnet, retteligen bruges, skal i det Følgende vises.

9.

Den tredie Grundregel for Retskrivningslæren, man har villet give Almindelighed, er den: at følge den vedtagne Skrivebrug. Ved Brug i Almindelighed forstaaer man Overeensstemmelse i Fleres vilkaarlige Handlen. Den grunder sig ikke blot paa Mængdens Tilbøielighed, at rette sig efter deres Exempel, til hvilke den har Tillid nok, for at lade dem tænke for sig; men ogsaa paa Menneskets Drift til at følge, hvad det snart om med Bevidsthed, men oftere ved en dunkel Følelse erkiender at være ret, eller overeensstemmende med Tingens Natur. Al Brug har derfor, selv midt i det Vilkaarlige, en vis Nødvendighed, hvorpaa fornemmelig dens Varighed beroer; og skiøndt Brugens Herredømme synes Mange at være Mennesket uværdigt, og let at omstøde: saa er dog i mange Tilfælde det første ligesaa

ugrundet, som det sidste i Udførelsen vanskeligt, ja umuligt. Oftere end Nogle ville tilstaae det, er Brugen det ubevidste Resultat af rigtige Grundsætninger, som Fornuften senere fatter med Klarhed; og der, hvor vi i en almindelig Overeensstemmelse troe at finde blind Vilkaarlighed, kunne vi som oftest antage, at den tilstrækkelige Grund kun er os skiult.

Naar vi anvende dette paa Skrivebrugen, eller den Overeensstemmelse vi finde i Maaden, at udtrykke Ord med Bogstavtegn, ville vi letteligt komme til den Erkiendelse, at uagtet det Vilkaarlige i denne Samstemning, er den hverken af saa ringe Betydning og Værd for Retskrivningen, eller saa uvæsentlig og let at fortrænge, som endeel have paastaaet. Vel er ikke alt i Skrivebrugen af lige Vigtighed; vel er der Forskiel paa at ville indføre en heel ny Brug, eller omstøde Skrifttegnenes Betydning i det Hele, og at afvige fra enkelte Ords eller Stavelsers vedtagne Betegning. Men Alt maa dog nærmere eller fiernere kunne henføres til den eneste Grundvold, hvorpaa al Overeensstemmelse i Skriftsproget hviler: Brugens Hellighed, for saavidt denne er grundet paa dens Nødvendighed for Tegnenes Betydning og Forstaaelighed.

Hvorfor imidlertid den Forskrift: at skrive ethvert Ord efter Brugen, eller med de vedtagne Skrifttegn, ikke er tilstrækkelig som eneste og almindelig Grundregel for Retskrivningen, kunne vi indsee saavel af det Erfaringen lærer os, at fuldkommen bestemt Skrivebrug ikke er til; som af Skrifttegnenes ovenfor berørte Beskaffenheder, der giøre en fuldkommen Overeensstem-

melse i deres Brug umulig. Vi skulle nu nærmere udvikle, hvorledes denne Regel, uagtet den mangler Almindelighed, dog har en betinget Nødvendighed, og hvorledes den, samdrægtigen med Retskrivningens øverste Grundsætning: synligen at betegne enhver Talelyd, udgiør ligesom den halve Grundvold for Retskrivningslæren.

10.

Det er indlysende, at kun den Skrivemaade, eller den Betegning af Ord ved Bogstaver, er den rette, ved hvilken vi paa det fuldkommenste opnaae Hensigten af al Skrift. Denne Hensigt er Betegningens Forstaaelighed, eller den Egenskab, at Forbindelsen imellem Tegnene (Skriften) og det Betegnede (Ordene) er saa kiendelig og fattelig som mulig. Vi skrive for at forstaaes, det er, for at meddele den fraværende Læser de samme Begreber, som vi vilde udtrykke for den nærværende, der hørte os, ved udtalte Ord. For at dette kan skee, betegne vi ethvert Ord med de Skrifttegn, som ved Brugens vilkaarlige Nødvendighed ere Billeder paa de enkelte Talelyde; vi udtrykke enhver Grundlyd i Ordene med det vedtagne Bogstavtegn; vi forbinde saa mange af disse, som udgiøre ethvert enkelt Ord; vi adskille Ordene, og betegne endog saavidt muligt det forskiellige Ophold, som længere eller kortere Sætningers Udtale kræver — og saaledes overføre vi den mundtlige Tale, opløst i dens mest enkelte Bestanddele, og disse igien forenede til Ord, paa Papiret. Al Bogstavskrift er derfor saa at sige Talens organiske Betegning — en

Betegning, der overfører saavel de enkelte Talelyde, som deres Forening i Ord fra Ørets til Øiets Sands. Det er til Øiet vi giennem Skriften ville tale det, vi ellers vilde sige Øret. Der er altsaa en nødvendig Forbindelse imellem det skrevne Ord og det udtalte, som opstaaer ved Skrifttegnenes Betydning. Vi skulle derfor, naar vi ville skrive et Ord, betegne enhver Grundlyd i samme med det Bogstavtegn, som er Lydens Billede. Vi skulle skrive Ordet, som vi vilde tale det; med andre Ord, vi skulle hverken bruge andre Bogstaver end dem, som betegne Ordets Grundlyde; heller ikke skulle vi bruge flere eller færre end dem, som ere tilstrækkelige for at den Læsende kan forstaae Ordet og udtale det rigtigt; og dette er al Retskrivnings første Grundlov. For at kunne dette, maae vi først selv kunne udtale Ordet, og dernæst kiende Tegnenes Betydning, saaledes som den er grundet i almeen Brug og stemplet ved denne. Vi vide, at Forbindelsen imellem Ordet og dets Betegning ved Skrift ikke er i sig selv nødvendig; men kun har faaet en vis Nødvendighed ved Brugen, eller Fleres vilkaarlige Antagelse. Hvis vi egenmægtigen ville ophæve denne Nødvendighed, da ophæve vi ogsaa hiin Forbindelse, som derpaa grunder sig; hvis vi afvige fra Brugen i Ordenes Betegnelse, da ophæve eller formindske vi det skrevne Ords Forstaaelighed, og handle saaledes imod vort Øiemed. — Grundloven for Retskrivning bliver da: vi skulle skrive ethvert Ord ei anderledes end det rigtigen udtales (eller vi skulle betegne det rette Ord;) og følge Skrivebrugen i dets Betegnelse, for at Læseren kan sættes i Stand til at fatte

og udtale det betegnede Ord og intet andet. Til at opfylde dette udfordres, først at vi skulle kiende de rette Ord eller Ordenes rette Udtale, og dernæst kiende hvad der er Skrivebrug, eller hvilken den rette Betegningsmaade er for enhver Talelyd.

II.

De rette eller rigtigen udtalte Ord findes egentlig kun i det forædlede Sprog, som er opkommet deels ved Talesprogets Dannelse som en Følge af Culturen, deels ved Skriftsprogets Udvikling i videnskabelige og æsthetiske Værker, og begges gienſidige Virkning. Dette forædlede Sprog er til saavel i Tale som Skrift; men fordi det i Skrifter egentlig stedse og uden Undtagelse burde findes, benævner man det som oftest Skriftsproget. Dets første Kiendemærke er almeen Forstaaelighed. Indbegrebet af alle dets Egenskaber, eller det der udgiør saavel dets hele Væsen, som Formerne, hvori dets Aand afpræger sig, kaldes den forædlede Talebrug. I denne er det vi maae søge ethvert Ord, som vi retteligen ville skrive; og have vi skrevet et Ord saaledes, at enhver Læsende, der kiender Skrivebrug, maa udtale det, som den forædlede Talebrug fordrer: da have vi unægteligen skrevet ret. — Vi vide, at der gives Ord i Sproget, som ere udenfor denne Talebrug, og dette er (foruden alle de nye Ord, der i Fremtiden endnu kunne dannes) saadanne, som ikke ere almeen forstaaelige, fordi de enten have ophørt at være almeen brugelige (forældede Ord) eller fordi de i dette Øieblik vel

bruges; men ikke af det hele Folk, og derfor ei ere almeen forstaaelige (Provinds-Ord.) Begge kunne tildeels vorde indlemmede i den forædlede Talebrug — under hvilke Betingelser, kan her ikke udvikles. Kun maa det anmærkes, at i deres Retskrivning følges den Lov: at de saavidt muligt skrives saaledes, som om de alt vare optagne i Skriftsproget, eller saaledes som den i forædlet Talebrug Kyndige vilde udtale dem. Det er klart, at af det sidste Slags Ord kunne saadanne aldrig optages i Skriftsproget, der blot ere til som en fra den forædlede Talebrug afvigende eller fordreiet Udtale. Hvor deslige Provinds-Ord skulle udtrykkes med Skrifttegn, er Udtalens Betegnelse den eneste Skriveregel.

12.

I det vi have opstillet den forædlede Talebrug som det Mønster, hvilket vi i vor Skrift skulle afbilde eller betegne; have vi betydet, hvor Skriftens høieste Fuldkommenhed er at finde: nemlig i en fuldendt Lighed og Overeensstemmelse imellem det rette Talesprog og det rette Skriftsprog. Vi skulde tale som vi skrive, og skrive som vi tale; da var Harmonien imellem Sprog og Skrift fuldkommen. Men ligesom vi paa den ene Side føle det Overbevisende i denne Fornuftens Fordring til Skriftsproget; saa erkiende vi paa den anden Side ved Erfaringen, at den er et Ideal, som vi stedse maae søge at nærme os, uden at naae det. Ordenes rette Udtale skulle vi søge i den rigtige Talebrug. Men det

er forhen berørt, og er af Sprogets Natur klart, at absolut Rigtighed og Fuldkommenhed i Talebrugen ikke kan gives, da den er afhængig af det Vilkaarlige i Sproget, af Tegnenes Ufuldkommenhed, der aabenbarer sig i den Uovereensstemmelse, som finder Sted i Udtalen af det selvsamme Ord hos forskiellige Personer. Den er end videre afhængig af det Forhold imellem det mundtlige og skriftlige Udtryk, der indtræder efter Skriftsprogets Indførelse, og bestemmes ved begges større eller mindre Indflydelse paa hinanden. Vi kunne ikke sige: det rigtige Sprog er til med absolut Fuldkommenhed; heller ei kunne vi sige: det rette Sprog er blot til i Talen; end mindre, at det blot skulde være til i Skrift, da ethvert Sprog kan tænkes at være til uden at skrives. Men det Sprog, vi kalde det rette, fordi det mest nærmer sig Idealet af rigtigt Sprog, er til ved en Samvirkning af den forædlede Talebrug, og dennes Afbildning i Skriftsproget, saaledes at begge, ligesom de giensidigen have virket til hinandens Frembringelse, saa ere de endnu fremdeles til ved en bestandig Vexelvirkning; og rigtigt Sprog eller forædlet Tale lader sig ikke tænke uden i dette Forhold og ved denne Forbindelse. Derfor er det ogsaa, at ligesom vi ei kunne lære at tale ret allene af Skrifter, saa kunne vi heller ei lære at skrive ret allene af den mundtlige Tale. Sprogbrug, saaledes som den er til i Omgangssproget, i den ædlere Talebrug og i sprogrigtige Skrifter, maae vi tilegne os, for at opnaae Skriverigtighed. Udtalen maae vi lære ei blot af Skrifter, eller af det Skiødesløse og ustadige Hverdagssprog; men ved Efter-

tanke over Sprogets Grundlyde og disses Forbindelse, ved en stadig Agtpaagivenhed paa Sprogets eiendommelige Velklang, og paa saadan Tale, hvor denne Velklang mest ytrer sig. Den rigtige Betegningsmaade af det rettelig udtalte Ord maae vi lære af Kundskab om ethvert Tegns rette Betydning; og denne Kundskab maae vi søge i Skrivebrugen, da det er den, som ene giver Tegnene almeen Betydning. Vi maae søge den der allene, for saavidt som Brugen er almindelig bestemt og utvivlsom. I enkelte Tilfælde, hvor Uvished indtræder, maae vi ikke gribe til vilkaarlig Bestemmelse efter eget Tykke. Vi have da Ret til at adspørge saavel Udtalen i den ædlere Talebrug, som Ordenes Herkomst og Slægtskab; men stedse maae vi beholde Skriftens høieste Maal for Øie: almeen Forstaaelighed.

13.

Dette Maal kunne vi i Almindelighed ikke opnaae, uden ved at betiene os af den vedtagne Betegningsmaade i ethvert Tilfælde, hvor den er bestemt. Den Overeensstemmelse i Talelydenes Betegnelser hos et vist Samfund af Mennesker, hvilken vi kalde Skrivebrug, er Betingelsen for Skrifttegnenes almindelige Betydning, og kan derfor ikke af nogen Enkelt overtrædes uden i større eller ringere Grad at svække eller ophæve denne Betydning og med den Skriftens Forstaaelighed. Den er Skriftsprogets anden Grundvold; thi ligesom der uden forædlet Talebrug ei vilde gives nogen bestemt

Original, saa vilde dennes Afbildning ved Skrifttegn med almeen Forstaaelighed være umulig, uden saadan Overeensstemmelse i Tegnenes vedtagne Betydning. Herpaa grunder sig Skrivebrugens Hellighed, eller den Agtelse enhver Skrivende bør have for sin Nations Brug i Talelydenes Betegning, for saavidt som den er bestemt og almindelig. (At her ei kan være Tale om nogen fuldkommen eller absolut Bestemthed og Almindelighed, ophæver ikke dette Bud; thi en saadan er efter Sprogets Natur umulig.) Herpaa grunder sig endvidere den Sætning i Retskrivningslæren, som vi, om vi end nægte den theoretisk Almindelighed, dog maae indrømme practisk Gyldighed: at ingen feiler i Skrivemaaden af noget Ord, der beviisligen følger den almindelige Skrivebrug. Endelig grunder sig paa den Agtelse, Brugen fordrer, den Fremgangsmaade, som i enhver Retskrivningslære bliver den ene rigtige: ei at ville fremstille nogen anden Lov for Retskrivningen end den, som grundet sig paa bestemt og almindelig Skrivebrug; og i Tilfælde, hvor en saadan synes at mangle, nøie at undersøge, om den virkelig er aldeles ubestemt, og i saa Fald søge at bestemme den ved Udtalen og Ordenes nærmeste Herkomst.

Det er aldeles ikke enkelt Mands Myndighed, der skal eller kan stadfæste Retskrivningen. Dette kan ingen anden Magt end hele Folket igiennem dets videnskabelige Organ, det skrivende Samfund; og ethvert Forslag om en Lov for Skrivebrug, eller Regler for Retskrivningen, der udenfra skulde paatvinges denne, er ikke blot uudførligt, men indeholder en af de urime-

ligste Modsigelser. Al Skrivebrug, ligesom al Sprogbrug, har ingen anden forbindende Lovskraft end selve Brugen. Vi siges at tale urigtigt, naar vi afvige fra Sprogbrugen, enten af Uvidenhed, eller fordi vi ville sætte nogen høiere Magt over denne; og paa hvad Grund beskyldes vi i saa Fald for Urigtighed? — Fordi vi tale anderledes, end det hele øvrige Folks forædlede Talebrug fordrer; fordi vi i slige Tilfælde ikke tale dansk, men et eget Sprog, som vi have dannet os selv. Dette staaer vist nok i vor Magt, og ingen kan hindre os deri; men vi maae da ogsaa taale, at man siger os, vi ikke tale dansk, eller følge det danske Folks Sprogbrug. — Sprogbrugens og Skrivebrugens Hellighed hviler paa selvsamme Grund: dens Nødvendighed for Tegnenes Betydning og almene Forstaaelighed. At Skrivebrugen i Følge dens Natur og Forhold til Talebrugen er underkastet nogen Foranderlighed — giør den kun mindre fuldkommen, men betager den ikke sin utvivlsomme Ret paa enhver Tid, da den virkelig er til. Hvorfor den hos os synes endnu mere foranderlig og ubestemt, end den virkelig er: dertil maa Aarsagen søges, deels i vore Sproglæreres urigtige Fremgangsmaade; deels i den almindelige Lunkenhed, hvormed vort Fædrenesprog saa længe har været behandlet, i Følge hvilken ogsaa Skrivebrugen har været anseet for ligegyldig, og overladt til enhver, selv den ubetydeligste Skribents frie Raadighed.

14.

Imidlertid have vi ogsaa hos os seet den Erfaringssætning bestyrket, at det aldrig vil lykkes nogen enkelt

Mand af paatvinge et heelt Folk en aldeles ny og forandret Retskrivning, eller ved sit blotte Exempel giøre en ny og fra den almindelige Brug ganske afvigende Skrivemaade, det være af enkelte Ord, eller hele Ordclasser, gieldende over det hele Land. Selv om han, med erkiendt Fortieneste som Sproggrandsker, vil indbringe sine Nyheder i en Ordbog, vil det være uden Virkning. Ethvert Menneske, der besidder nogen Dannelse, og, som en Følge deraf, Øre for Sprogbrug og Øie for Skrivebrug (om end ikke i alle eller de mest tvivlsomme Tilfælde) vil ikke bifalde nogen Afvigelse i Tale eller Skrift fra det, hvilket almindelig Brug hævder som det Rette. Denne Mishag ved saadanne Afvigelser grunder sig først paa den dunkle Følelse, at hvad der eensformigen er antaget af saa mange, maa have en tilstrækkelig Grund, hvorfor det er saa, og ikke anderledes; hvilken dunkle Følelse som oftest ogsaa vorder bekræftet af den større Bevidsthed, som Kiendskab til det Almindelige i Sproget og til dets indre Natur frembringer. Dernæst grunder den sig paa en anden Overbeviisning, at en af de første Fordringer, Fornuften kan giøre saavel Talesproget som Skriftsproget, er almeen Forstaaelighed, eller den for det største Antal Læsere letteste og kiendeligste Forbindelse imellem Tegnene og det Betegnede. Da nu denne Forstaaelighed tildeels forringes eller endog ganske ophæves i saadanne Tilfælde, hvor den Talende afviger fra Sprogbrug, og den Skrivende bruger en Betegningsmaade af Ordene, forskiellig fra den almeen bekiendte og antagne: er det naturligt, at Mængden af dem, som høre eller see saa-

danne Afvigelser, strax standser ved dem, misbilliger dem, og end ikke ved længere Tilvænnelse bringes til at taale, mindre til at følge dem. Denne Mængdens Ulyst til at billige Enkeltes vilkaarlige Forandringer i den almindelige Skrivebrug, grundet paa en meer eller mindre dunkel Følelse af det Urigtige i saadan Fremgangsmaade, finder Medhold i den Sprogkyndiges Overbeviisning om Skriftsprogets betydelige Virkning paa Sprogets Dannelse; dets Nødvendighed for det dannede Sprogs Bevaring i den opnaaede Form; og Brugens Nødvendighed til at forebygge Skriftsprogets Vilkaarlighed, der omsider vilde lede til reen Uforstaaelighed. Saaledes har Skrivebrugen, uagtet dens Mangel paa absolut Bestemthed, en erkiendt Hellighed, som Retskrivningslæren fornemmelig maa agte, fordi den ellers vilde berøve sig selv en af dens første Støtter. Vel have vi allerede seet, hvorfor der i Brugen altid maa findes noget vaklende; men om det end lader sig bevise, at en fuldkommen bestemt og uforanderlig Skrivebrug, ligesom en absolut fuldkommen Udtale, kun er et Ideal: saa ophæver dette aldeles ikke Skrivebrugs Tilværelse, og denne er nok for at giøre dens Efterfølgelse til en nødvendig Betingelse for Retskrivning.

15.

Spørgsmaalet, hvorvidt en fuldkommen bestemt og for stedse fastsat Skrivebrug er mulig, opløses kun ved Svaret paa det lignende Spørgsmaal om Talebrug. Vel udgiør Skriftsproget ligesom et selvstændigt Heelt,

der synes at kunne tænkes udenfor Indvirkningen af de Forandringer, Omgangssproget er underkastet, og virkeligen ved sin større Varighed er langt mere skikket end Talesproget til at modtage en stadig Form. Men ved nøiere Betragtning finder man, at begges Dannelse staaer i et bestemt Vexelforhold (thi det forædlede Sprog er ikke allene opkommet i Skrifter, eller der allene at finde;) og at uagtet alt hvad Skriftsproget bidrager til at forbedre og fastholde Talesproget, vil dog det uopløselige Baand imellem begge stedse, skiøndt meer eller mindre mærkeligt, yttre sig i begges samtidige Forandringer. Har et Sprog først naaet en vis Grad af Udvannelse, vel kan da ei dets Skriftsprog og Skrivebrug, saalidt som den forædlede Talebrug, pludselig lide nogen betydelig Forandring; men derfor ere begge ligesaa lidt uforanderlige, som noget andet, der er til og virker i Tiden. Kun det Sprog har en sluttet Form, der ikke længer er til uden i Historien, eller som et Monument, hvilke Sprog vi kalde døde: et tilstrækkeligt Beviis paa, at Sprogets Brug i Talen er dets egentlige Liv, og at dets betydeligste Forandringer enten have deres Oprindelse i Talesproget, eller dog først ved dette blive almeengyldige. Naar vi erkiende dette, da indsee vi letteligen, at de Omskiftninger, som Talesproget er underkastet, ogsaa maae yttre sig i Skriftsprogets Masse, ligesaa vel som gienfidigen Sprogets Udbannelse i Skrifter virker tilbage paa det forædlede Talesprog. Vi see et nyt Beviis paa denne Vexelvirkning i den langt ringere Forandring, som Mundarter eller Dialecter i et levende Sprog ere underkastede. Disse

virke, saasnart et Folk har naaet en vis Grad i Cultur, ubetydeligen paa Skriftsproget, og dette har derimod heller ingen sønderlig Virkning paa Dialecterne i det Hele, hvis Forandringer Culturen kun saare langsomt giennem Aarhundreder kan bevirke.

At de Forandringer, som Skriftsproget undergaaer, tildeels ogsaa maae virke paa Skrivebrug, bestyrker saavel Erfaringen, som Indsigt i Forholdet mellem begge. Naar Mønsteret forandres, kan dets Efterligning, om den ellers skal være tro, ikke blive som den var. Skrivebrug bestaaer heller ikke blot i de Farver, hvormed Originalen afbildes; men ogsaa i Maaden, hvorpaa dette skeer, i hvilken der, uagtet al Stræben efter Fasthed, dog stedse bliver noget vilkaarligt. Man har derfor Grund til at antage: at Skrivebrug i et levende Sprog aldrig kan naae en aldeles fuldkommen Stadighed, skiøndt den ved fælles Samvirkning af Sproglærere og Forfattere kan bringes en saadan Stadighed temmelig nær. De Forandringer, den efterhaanden lider, naar Sproget først har naaet en vis Modenhed og Uddannelse, kunne ei heller være pludselige, eller omfatte den hele Skrivebrug; de kunne ligesaa lidet være aldeles vilkaarlige, eller beroe paa en enkelt Forfatters Godtbefindende; men de maae oprinde, ligesom al Skrivebrug, af en Samstemning hos Mængden af Nationens skrivende Deel, der grunder sig paa en meer eller mindre klar Overbeviisning om Forandringens Nødvendighed. At Sprogkyndige vel undertiden kunne bidrage til at lede saadanne Samstemninger, men i intet Tilfælde have Magt til at paabyde dem, er af det Fo-

regaaende klart; ligesom og, at ingen Forandring, som Enkelte foretage i den almindelige Skrivebrug, kan erholde Lovgyldighed i Retskrivningslæren, før den ved almeen Brug er stemplet som nødvendig.

16.

Det er da nødvendigt, hvor der handles om Forandringer i almindelig Skrivebrug, at skielne imellem den enkelte Skribents Ret til at følge, hvad han efter sin Overbeviisning holder for rigtigt i visse Tilfælde, og Bestemmelsen af det, som Retskrivningslæren i saa Henseende fordrer. Der gives ingen forbindende Lov, som kunde hindre hiin fra at giøre sin Skrift mindre kiendelig eller forstaaelig ved Afvigelser fra den almindelige Betegningsmaade; men hans Afvigelser kunne aldrig vorde Rettesnor, saalænge de ei ved almeen Brug ere erkiendte derfor. Retskrivningslæren kan ikke tage Hensyn paa, hvad en Enkelt finder rigtigt; men kun paa det, som almindelig Brug har givet Gyldighed. Den agter ligesaa lidt paa, om denne Enkelte er en sprogkyndig Ordbogskriver, et heelt Academie eller Videnskabers-Selskab, eller en ubetydelig Døgnskriver, der troer at giøre sig fortient af Sproget ved at forandre nogle Ords Skrivemaade. — Spørge vi, hvorvidt den Enkeltes Ret til at afvige fra vedtagen Skrivebrug strækker sig, da maa Svaret blive: i Tilfælde, hvor Brugen beviisligen er vaklende, saa vidt, som han finder Medhold i Skriftsprogets Natur, i Retskrivningens første Grundvold, det forædlede Sprog, og i den Vei-

ledning ved Ordenes skriftlige Betegning, som deres nærmeste Herkomst giver; derimod i Tilfælde, hvor Skrivebrugen er bestemt og almindelig, saa vidt, som den Skrivendes Ringeagt for Skriftsprogets Væsen, for et heelt Folks Samstemning, og Modersmaalets Hellighed, kan føre ham.

Ei kan det nægtes, at den Ret, som det Vilkaarlige i Skriftsproget giver Enkelte til at afvige fra Brugen, naar enhver vilde betiene sig af den blot efter Lune og uden Hensyn til Brugens Ret, omsider vilde lede til Skriftsprogets Opløsning. Men vi see af Skriftsprogenes Historie, at Skrivebrug til alle Tider har været mægtig nok til at modstaae ethvert voldsomt Brud, og kun veget for lempelige Forandringer, hvis Nødvendighed ligesom var erkiendt saavel af Sprogets, som af Tidens Aand. Vi behøve da ei at frygte, at Enkeltes Tilsidesættelse af Brugens Rettigheder med eet skulde omstøde al Retskrivning, eller bringe saadan Forvirring ind i vort Skriftsprog, at al Fasthed i Tegnenes Betydning maatte ophøre. Vort Skriftsprog har naaet saamegen Udvikling og Modenhed, at dette ikke er muligt. Brugens Hellighed vil Fleerheden af Nationens agtede Forfattere vaage over, og de Forbedringer, den endnu kan modtage, ville efterhaanden meddeles den, alt som enhver af dem naaer sin Modenhed og bliver tilfulde erkiendt.

17.

Vi have seet, at det er Retskrivningslærens Øiemed, ikke at paabyde nye Love, men kun at samle dem, som

findes i Skrivebrugen, for at give dem en saadan Almindelighed, der giør dem skikkede til Anvendelse i særskilte, lignende Tilfælde; og derved saavidt muligt bringe Eenshed i Skrivebrugens særskilte Forskrifter for ethvert Ords og enhver Talelyds Betegnelse. Deraf følger da, at Retskrivningslæren i dens Forskrifter aldrig tør afvige fra almindelig og bestemt Skrivebrug, og at den i Tilfælde, hvor denne er vaklende, kun maa søge at bringe Stadighed tilveie, ved at erklære sig for den Skrivemaade, der har de gyldigste Grunde for sig, ved at bevare saameget af Skrivemaaden, som muligt, og aldrig indføre nogen undværlig Nyhed.

Heraf er det ogsaa klart, hvorvidt Etymologien, eller Ordenes Herkomst og Slægtskab, bliver en Bestemmelsesgrund for Retskrivningen. Den kommer, i Følge det Foregaaende, aldeles ikke i Betragtning der, hvor Ordets rette Udtale er bekiendt, og Betegnelsen af enhver dets Talelyd bestemt ved Skrivebrugen; og det enten denne er overeensstemmende med Ordets Herkomst, eller ikke. Etymologiens Anvendelse i Almindelighed paa sammensatte og afledede Ord har Skrivebrugen i de fleste Tilfælde hævdet. Hovedregelen er her, at det sammensatte Ord skrives som de enkelte, hvoraf det er sammensat; og det afledede saa liigt Stammeordet, som muligt (d. e. som Udtalens og Skrivebrugens høiere Grundlove tilstede det.) Men enhver Undtagelse heri, som almeen Skrivebrug hævder, kan Etymologien ikke ophæve, og end mindre kan den tiltage sig Ret til at mønstre Stammeordenes ved Brugen allerede fastsatte Skrivemaade. Thi det er tilforn viist, at dens Anven-

delse, som Retskrivningens øverste Grundsætning ikke holder Stand, og dens Indflydelse paa samme bliver derfor kun underordnet. At giøre almeen bekiendte Ord ukiendelige og uforstaaelige, ved at ville forandre deres ved Brugen fastsatte Skrivemaade, paa Grund af et virkeligt eller formeent Slægtskab, eller Udspring fra forældede, de allerfleste Læsere ubekiendte Ord (f. Ex. islandske:) er desuden en saa urimelig Fremgangsmaade, at den ei behøver videre Giendrivelse.

Etymologiens Nødvendighed for Sproglære og Skrivetigtighed, i Henseende til sammensatte og afledede Ord, som og Ordenes Bøininger, vedkommer egentlig ikke Retskrivningslæren. Dens Brug af Etymologien indskrænker sig til, ved den at bestemme de Ords Skrivemaade, som uden at fornærme den Grundregel, at vi i Skrift skulle betegne ret Udtale, kunne skrives paa flere Maader (i hvilke Tilfælde dog som oftest Skrivebrugen giør dens Anvendelse overflødig;) eller til at fastsætte Skrivemaaden i Tilfælde, hvor Brugen er vaklende, og Udtalen ikke tilstrækkelig til at lede os. I første Tilfælde er Raadførelse med Etymologien nyttig for dem, som ikke have fast og udbredt Kundskab nok til Skrivebrugen, for at kunne undvære hiin; ligesom og dens Anvendelse her er lettest. I Tilfælde, hvor den skal benyttes til at fastsætte et Ords vaklende Skrivemaade, eller giøre det mere kiendeligt for Øiet, er det Pligt for Sproggrandskeren at gaae frem med største Varsomhed, og at overholde Agtelse for Skrivebrugen, saavidt det er muligt. Retskrivningslæren tør derfor kun med yderste Sparsomhed bestemme saadanne afledede

ulige Bemærkelse. Det er vist, at naar Skrivebrugen havde givet denne Regel Almindelighed, vilde Skriftens Forstaaelighed derved fremmes. Men da dette ikke er saa (efterdi der gives en Mængde Ord, som i deres aldeles forskiellige Bemærkelser nødvendigen maae skrives ganske eens, og hvor vi derfor maae skiønne deres Betydning, ikke af Skrivemaaden, men af deres Meenings-Sammenhæng, eller Forbindelse med andre Ord,) og da man desuden i Retskrivningslæren egentlig ikke umiddelbart kan tage Hensyn paa det Materielle ved Ordene: kan denne Regel aldrig blive almindelig; men dens Anvendelse maa indskrænkes til saadanne Tilfælde, hvor Trangen til en slig Ordskielning er erkiendt af Skrivebrugen, og den forskiellige Skrivemaade stadfæstet ved denne. (Vi adskille saaledes i Følge Skrivebrugen f. E. Præpositionen ved, fra jeg veed; skiøndt, Conjunction, fra Adjectivet skiønt; siig! af siger, fra Pronomen sig; thi, Conjunction, fra Talordet ti; o. s. v.)

19.

Det er viist i disse Sætninger om Retskrivning i Almindelighed, at den hviler paa to Grundvolde: det forædlede Sprog, som er det Mønster, hvis Efterligning al Skrift bør være, og Skrivebrugen, som er den Overeensstemmelse i Talelydenes Betegning, der giør dennes almindelige Forstaaelighed mulig, uden hvilken Skrift ei kunde være til, og som enhver Skrivende derfor maa hævde og overholde saa meget, som Skriftsprogets Natur tillader. End videre er det viist, at hvor disse to Grundlove i afledede Ord ikke ere til-

skrækkelige, have vi endnu Ordenes Herkomst og Slægtskab for at bestemme deres rigtige Skrivemaade, som er den, ved hvilken det skrevne Ord gives den fuldkommenste Liighed eller Overeensstemmelse med det udtalte Ord, forenet med den høieste mulige Tydelighed og Forstaaelighed for det største Antal Læsere. Saaledes er det Retskrivningslærens Aand, ikke at indføre nye Love; men at udlede dem, som allerede findes i det dannede Skriftsprog, ved at bringe Skrivebrugens Forskrifter i særlige Tilfælde under almindelige Grundsætninger, og understøtte dem ved Etymologiens Hielp. Hovedsummen af Retskrivningsreglerne for ethvert Sprog kunne vi da udtrykke saaledes: Den, som vil skrive ret, bør betegne enhver Talelyd efter den ædlere Talebrug med de Skrifttegn, som den bestemte Skrivebrug fordrer. I saadanne Tilfælde, hvor denne ikke er ganske stadig, bør den Skrivende i Stammeord saa nøie som muligt følge den almindeligste Udtale efter den forædlede Talebrug, og i afledede Ord raadføre sig med deres nærmeste Herkomst og Slægtskab, hvis Spor man i ethvert saadant Ord bør bevare, saa meget som Udtale og Skrivebrug tillade det.

20.

I Henseende til Skrivebrugen er det ligeledes tilforn vedrørt, at den i Følge Skriftsprogets Natur og Forhold til Talesproget nødvendigen er underkastet nogen Ustadighed i ethvert Sprog, der endnu er levende; men

at denne maa blive mindre og mindre, jo større Forædling og Modenhed Sproget opnaaer. Denne Ustadighed giør det imidlertid nødvendigt, at skielne imellem det almindelig Vedtagne i Skrivebrugen, om hvis Anvendelse ingen Tvivl kan gives, og det meer eller mindre Ubestemte, til hvis Fastsættelse saavel Retskrivningslæren, som den enkelte Skribent ved sit Exempel kan bidrage, begge i det de følge de ovenfor fremsatte Grundregler for al Retskrivning. Derhos bør det ei forglemmes, at vi selv i de Tilfælde, hvor Skrivebrugen øiensynligen vakler (f. Ex. hos os i Brugen af e og æ for Lyden æ,) dog som oftest finde en Analogie, der hersker paa Undtagelser nær. (Saaledes bruges e næsten allevegne med Lyden æ, i Stedet for dette Bogstav, efter Vocalen i, eller i Diphthongen ie. Hvor o lyder som aa og bruges for denne Vocal, er det næsten altid i en korttonet Stavelse. I en stor Deel Ord bruges ingen Vocalfordobling i langtonede Stavelser, naar e eller i gaaer foran en af de bløde Consonanter (b, d, g og v;) hvilken Analogie man derfor i den senere Tid med Rette stræber at give Almindelighed.) Efterat det forhen er viist, at Retskrivningslæren egentligen kun er den ordnede Skrivebrugs Organ, er det af sig selv klart: at Retskrivningslæren aldrig tør vove nogen Forandring i Skrivebrugen, for saavidt som den er stadig og almindelig, men maa overlade Indførelsen af enhver saadan Forandring, om den end har al Anseelse af at være en Forbedring, til Skrivebrugen selv.

Den Magt, Retskrivningslæren maatte synes at have til at bestemme Skrivebrugen, strækker sig derfor al-

drig videre end til saadanne Tilfælde, hvor Brugen er vaklende, ubestemt og ikke almindelig. (At dens Almindelighed i øvrigt ikke ophæves ved nogle faa Enkeltes vilkaarlige Afvigelser, er let at indsee.) Her maa Retskrivningslæren, saavidt muligt, erklære sig for een af de i Brug værende Skrivemaader, som den rigtige, og aldrig uden høieste Nødvendighed fastsætte en aldeles ny. At de sidste Tilfælde i vort Sprog langt fra ikke ere saa talrige, som nogle enkelte Forfattere, uden al Agtelse for Skrivebrug, have villet giøre dem: vorder klart naar vi optegne de Hovedposter, hvori den danske Retskrivning endnu er meer eller mindre ustadig, og hvilke Retskrivningslæren tildeels maa lade være uafgiorte, indtil den Skrivemaade, som den kan foreslaae som den rigtigste, ved almeen Brug er bleven bekræftet. Disse ere følgende: 1. Brugen eller Forkastelsen af de overflødige Bogstaver Q og X. (Den første er endnu saa almindelig, at Retskrivningslæren ikke tør tiltage sig nogen Myndighed over samme; men i det Høieste kun tør giøre et Forslag.) 2. Fordoblingen af Vocalerne, e og i for at betegne en langtonet Stavelse. (Her er Brugen ligeledes ved de fleste Consonanter gandske almindelig; kun i ovenanførte Tilfælde, hvor Vocalen gaaer foran en af de bløde Consonanter, er den saa ustadig, og ved mange Forfatteres Afvigelser saa ubestemt, at Retskrivningslæren tør erklære sig for den Analogie, der synes mest overeensstemmende med Sprogets Natur: at Fordoblingen her er unødvendig.) 3. Uvisheden i endeel Ord, om ø eller æ skal bruges, for at betegne Lyden ø.

(Skrivebrugen er her ikke saa meget vaklende. Den har i de allerfleste af disse Tilfælde erklæret sig for e.) 4. Brugen af Consonanten Jod. (Heri er opkommet saa megen Ustadighed i nyere Tider, at den vel kan siges at være ubestemt. For at ophæve denne Ustadighed, maa Retskrivningslæren gaae tilbage til den Tid, da Eenhed endnu herskede i Brugen af Vocalen og Consonanten i, hvilken Brug ogsaa findes meest overeensstemmende med disse Talelydes Natur i de nordiske Sprog.) 5. Brugen eller Forkastelsen af det stumme e. (Den sidste er nu noget nær bleven saa almindelig, at Retskrivningslæren tør erklære sig for den; dog med Undtagelse af saadanne Tilfælde, hvor Anvendelsen af det stumme e er nødvendig for Tydeligheds og Forstaaeligheds-Skyld, og derfor endnu hævdet af Skrivebrugen.)

Efterat Grundreglerne for Retskrivning i Almindelighed ere fremsatte og oplyste, gaae vi over til de Regler for den danske Retskrivning, som med Almindelighed, og saavidt muligt med Bestemthed, kunne fremsættes.

Retskrivningsregler.

21.

Ethvert Talesprog bestaaer af selvstændige Grundlyde, der kunne adskilles og igien forenes, for i saadan Forening at udgiøre Tegn paa forskiellige enkelte eller sammensatte Fornemmelser og Begreber, hvilke Tegn vi kalde Ord. Bogstavskriftens Væsen er, at i den saavidt muligt betegnes enhver saadan enkelt Grundlyd med et

eget Tegn, som kaldes et Bogstav, hvilke Sproglydtegn i det skrevne Ord forenes paa lige Maade, som den Talende forener Grundlydene i det udtalte Ord. Ved en Afvigelse fra Skriftsprogets oprindelige Væsen (der alene bestaaer i dette giensidige, umiddelbare Forhold imellem enhver enkelt Grundlyd i Talen, som det Betegnede, og hvert enkelt Bogstav, som dets Tegn) har man paa en Maade ophævet denne Forbindelse, og indført et nyt Forhold imellem de mere sammensatte Talelyde, som vi kalde Stavelser, og deres Betegning ved flere Bogstaver. Dette nye Forhold (hvis Indflydelse paa at lette Skriftens Læsning, eller giøre den vanskeligere, vi her ei kunne befatte os med) grunder sig paa en Hovedforskiel imellem de enkelte Talelyde, hvilken man har villet giøre kiendelig ved at inddele dem i Selvlyde og Medlyde, eller Vocal-Lyde og Consonant-Lyde, af hvilke de første skulde være de rene og selvstændige Sproglyde, hvis Udtale kun giorde deres egen Lyd hørlig; de sidste derimod saadanne Sprogtoner, der kun bleve hørlige ved Forbindelse med Vocallyde. De første bleve derfor Hovedlydene, og man afmaalte Stavelserne i ethvert Ord efter Vocalernes Antal, saaledes at en Stavelse aldrig kan have meer end een egentlig Vocallyd.

Uagtet nu hiin Benævnelse af selvlydende og medlydende Sprogtoner og Bogstaver er upassende og unøiagtig — da Consonantlyden, endskiøndt den i de fleste Sprog aldrig findes uden i Forening med en Vocal, dog kan tænkes som en selvstændig, af enhver Vocallyd uafhængig Tonebøining; Vocallydene heller ei kunne siges

at være Sprogets eneste Grundlyde, da vi tvertimod see, at næsten alle Hovedstavelser, der gaae igiennem en Samling af beslægtede Ord, have deres Characteermærke i Consonanter; og Forskiellen imellem dem og Vocalerne egentligen kun beslaaer i den anderledes udstrømmende Luft, hvorved Talelydene dannes, i det den i Vocallydene udstrømmer aldeles fri fra de indre Sprogorganer giennem Aandeløbet, og derimod i Consonantlydene paa forskiellige Maader hindres eller brydes ved dens Giennemgang i det ydre Sprogorgan — saa følge vi dog her, med Hensyn paa den danske Retskrivningslære, den almindelige Inddeling af Sproglydtegnene, eller Bogstaverne, i Vocaler og Consonanter, eller selvlydende og medlydende Bogstaver. De første deler man almindeligviis i enkeltlydende og dobbeltlydende, eller Diphthonger.

22.

I det danske Sprog ere 9 enkelte Vocaler eller saakaldte selvlydende Bogstaver: a, aa, æ, e, i, o, ø, u og y. Af dobbeltlydende Vocaler eller saadanne, hvori tvende Vocallyde udtales saa hurtigen, at de gaae over i hinanden og danne en tredie Lyd, sammensat af beggeš, anføres af danske Sproglærere følgende ni: ai, au, ay, ei, eu, oi, ou, øi, ui. Af disse ere imidlertid ay nu tilbags ganske ubrugelig i danske Ord; og oi, ou og ui findes høist sieldent. Derimod kan man ei uden Feil henregne til danske Diphthonger eller Dobbeltlyde følgende: ia, iæ, ie, io, iø (f. Ex. i Ordene

gialdt, Biælde, Field, Fiog, Miød) hvor man uden skiellig Grund har villet giøre i til Consonant. Af Consonanter har det nærværende danske Skriftsprog 18: b, d, f, g, h, k, l, m, n, p, r, s, t, v og c, q, x, z, hvilke sidste til egentlig danske Ords Betegnelse ere overflødige.

23.

I Henseende til Vocalernes Brug i dansk Skrift blive følgende Poster især Gienstand for Retskrivningslærens Bestemmelse:

a) Vocalernes Fordobling for at betegne en langtonet Stavelse. Da Bogstavernes oprindelige Bestemmelse kun er at betegne Sprogtoner, kan denne deres Brug, til at udtrykke Stavelsens Toneholb, ikke være naturlig; men er i sig selv en Ufuldkommenhed ved vor Skrivebrug, som Retskrivningslæren imidlertid ei kan hæve, førend det lidt efter lidt skeer ved Brugen selv. Denne medfører følgende Forskrifter:

1. De Vocaler, som fordobles, for at betegne et længere Toneholb i Stavelsen, ere e, i og u. De øvrige kunne i intet Tilfælde fordobles.

2. Vocalerne e, i og u fordobles i enhver lang Stavelse, der ender sig med en Consonant, (f. Ex. Leer, Been, fiin, Smiil, Buur, huul, Huus) naar denne ikke er en af de fire saakaldte bløde Consonanter: b, d, g og v. — I denne Regel medfører Brugen nogle faa Undtagelser, f. Ex.

ved nogle Ord af fremmed Oprindelse, saasom Figur, Tortur, Saphir, Papir.

3. Vocalerne e, i og u fordobles derimod ikke, naar den lange Stavelse endes paa en Vocal. Vi skrive derfor vel: Leer, Been, Viin, huul, bruun; men derimod: Le-ret, Be-nene, Vi-nen, hu-le, bru-ne.

4. Heller ikke fordobles disse Vocaler i langtonede Stavelser, der endes paa en af de 4 Consonanter: b, d, g og v; f. Ex. Reb, Stud, Tid, Slid, Leg, Steg, Liv. Dog undtages her nogle faa Ord, hvor Brugen fordrer Vocalen fordoblet for Tydeligheds Skyld. Vi skrive saaledes: jeg veed, til Forskiel fra Præpositionen ved; Eeg, Egetræ, til Forskiel fra Eg, en skarp Kant; o. s. v.

5. Vocalen o, som ingensteds fordobles, modtager i nogle faa Ord i Stedet for Fordobling et understøttende e, for at betegne den langtonede Stavelse, og for at adskille Ordet fra et ligelydende. (Dog er Brugen her ikke ganske almindelig.) Saasom: svoer (Imperf. af sværger); foer (Imperfect. af farer) til Forskiel fra Præpos. for; Roes, Berømmelse, til Forskiel fra Ros, en Hest ꝛc. Det samme er Tilfældet ved a i Adverb. vaer, til Forskiel fra var, Imperf. af er. I Ordet Uhr modtager derimod Vocalen u et h i Stedet for at fordobles, til at betegne Toneholdet. Endeel bruge ogsaa dette understøttende h i Ordet Lehn.

6. Ligelebes modtage Vocalerne o, aa og y et understøttende e i Præsens af de Verber, som i Infinitiv endes paa oe, aae og ye. (See b. 4.) f. Ex. jeg troer, boer, faaer, naaer, styer, flyer, fordi den langtonede Stavelse i disse Ord egentlig er sammentrukken af to.

b) Brugen af det stumme eller ikke udtalte e, efter en anden Vocal i Enden af en lang Stavelse. Her tør Retskrivningslæren, i at følge den nu temmelig almindelige Skrivebrug, og bestemme den analogisk, hvor den endnu kan behøve det, fastsætte følgende Regler:

1. Det stumme E udelades overalt i saadanne Endestavelser af Substantiver og Adjectiver i Enkelttallet (f. Ex. Aa, Botleri, Bi, Ko, Tro, Ø, Sø, Mø, Hu, Hustru, Ly, Biavl, Kostald, Skybrud; og i Adjectiver: graa, fri, tro, bly, v. s. v.) Nogle (f. Ex. Videnskabers Selskabets danske Ordbog) giøre heri Undtagelse ved fremmede Ord, f. Ex. Cancellie, Philosophie, &c. hvilken Undtagelse synes at burde beholdes, for at udmærke disse Ord som fremmede.

2. Det stumme e skrives i Endestavelsen af Adjectiver i Fleertallet, der endes paa i, o, u, y og aa i Enkelttallet (f. Ex. frie Mænd, troe Venner, graae Hatte, ublue Priser; men en fri Mand, en tro Ven, en graa Hat, en ublu Priis.) Ligelebes beholdes det, naar disse Adjectiver i Singularis staae med den bestemte Ar-

tikel: den frie Mand, den troe Ven, den graae Hat, den ublue Priis.

3. Det skrives ligeledes i alle Ord, der i Udtalen endes paa et langt e, og de med disse sammensatte og af dem afledede Ord; f. Ex. Snee, Vee, at lee, at see, at skee; saaledes ogsaa: maaskee, Sneevand, belee ꝛc. Hertil hører endeel fremmede Ord, som Armee, Idee, o. fl.

4. Endvidere i Endestavelsen af alle Infinitiver, der i Udtalen endes paa e, i, o, y, aa og ø. F. Ex. at see, at befrie, at troe, at sye, at bestaae, at døe.

5. Det stumme e skrives ogsaa i Enden af Imperfecter, som endes paa o eller aa, f. Ex. jeg loe, jeg laae, jeg saae, vi saae, vi maae. — Derimod skrives Enkelttallet af Verbet maatte: jeg maa.

6. Det stumme e udelades derimod i den accentuerede Endestavelse af Imperativer, der efter Udtalen endes paa i, o, u, y, ø og aa, f. Ex. ti! bi! tro! sku! fly! dø! staa! (Retskrivningslæren følger her den i Sproget herskende almindelige Analogie, efter hvilken Imperativet taber det e, hvorpaa alle activiske Infinitiver endes.)

r) Brugen af Vocalerne e og æ. Denne er i mange Tilfælde, hvor e tilforn har været brugt, og tildeels endnu bruges med en dybere Lyd, der udtales som æ, ikke aldeles bestemt. Den vil neppe heller kunne blive det, saalænge ei en udelukkende

Brug hiemler Bogstavet æ Betegnelsen af denne Lyd, hvori Ordslægtskabet fornemmeligen synes at giøre Hindring. Følgende ere de Regler, Retskrivningslæren i den Henseende kan fastsætte:

1. Æ bruges i alle afledede Ord, hvor det tydeligen høres, og hvis Stammeord have Vocalerne a eller aa til Grundlyd. F. Ex. mægtig, af Magt; brænder, af Brand; Fæstning, af fast; kammer, af Kam; Gæsling, af Gaas; omgængelig, af gaaer; Vædske, af vaad; o. s. v. (Undtagelse er her f. Ex. Hertug, da vi dog skrive Hær.)

2. Det bruges i Verber, hvis Imperfectum i Hovedstavelsen har a eller aa. F. Ex. sætter, (satte) lægger, (lagde) stiæler, (stial) træder, (traadte) æder, (aad.) Undtagelse er her f. Ex. hielper, der i Imperf. har hialp.

3. I Fleertallet af Substantiver, der i Enkelttallet have a eller aa. F. Ex. Mænd, af Mand; Tæer, af Taa; Stæder, af Stad; o. s. v.

4. Endelig skrives æ i mange andre Ord, hvor dets Lyd tydeligen høres, f. Ex. læs! (af læser) et Læs, (hvor det er kort) Græs, Æg, Bræt, tæt, o. s. v. Men her er det egentligen, i dets Skrivning efter Vocalen i, eller som Diphthong, hvor Brugen af æ og e, med samme Lyd som æ, ikke er aldeles stadig; da man skriver Kiæde, Siæl, Kiær, Kiæk ꝛc.; men derimod Hielp, Field, Gield, gielder, Fieder, o. s. v. At hæve denne Uvished ved den bestemte Regel (som anføres

i Badens danske Sproglære:) at i alle Ord, hvor det er uvist, om man hører et langt e eller et æ, bør e beholdes — finder ikke overalt Medhold i Brugen. Det er derfor kun denne, som vi i enkelte, uvisse Tilfælde have at raadføre os med; og hvor den er aldeles ubestemt, maae vi søge Hielp i Ordslægtskabet. Skulde nogen analogisk Regel fremsættes, maatte det vel blive den: at æ bruges, hvor Stavelsen er langtonet, og e, med Lyden af æ, derimod hvor den udtales skarpere eller kortere.

d) Brugen af aa og o. Da o bruges i endeel Ord med Lyden aa, er der i nogle faa Tilfælde opkommet Uvished om hvilken Vocal retteligst bruges. Den almindeligste Regel synes at være: at o bruges med Lyden aa deels i korttonede Stavelser (f. Ex. Hov, kort, bort, Drog, Fiog, Tomme, Komme) deels i langtonede, hvor o enten allene udgiør Stavelsen, eller blot i Forening med een Consonant, f. Ex. love, sove. Men dette er ei uden Undtagelser. Man skriver saaledes Kaart, Landkaart, Spillekaart (skiøndt Brugen her ei er ganske almindelig) et Slaad (men rigtigen en Slaade, baade Tømmerslaade og Skibsslaade) raadden, 2c. og aa bruges i mange Tilfælde, liig de sidst anførte, hvor o finder Sted, f. Ex. aaben, haabe, vaage, 2c.

e) Urigtig Brug af y. Denne Vocal har tilforn været brugt til at danne Diphthonger med a, e, o og ø; men denne Brug er aldeles ophørt, og i er

traadt i dens Sted. Man skriver nu rigtigen Hai, veie, Boie, Øie; men ikke Hay, veye, Boye, Øye.

23.

Om Consonanterne eller de medlydende Bogstaver i det danske Sprog, er først i Almindelighed at mærke: deres Fordobling. At fordoble Ende-Consonanterne i korttonede Stavelser, som de Svenske endnu bruge, er hos os gaaet af Brug. Talen er da kun om Fordobling midt i Ordene. Her giver Retskrivningslæren den almindelige Regel: *Følg Udtalen i Consonanternes Fordobling*; og bestemmer den saaledes: *I Eenstavelsesord, hvis Vocal er korttonet, eller hvor Tonen hviler paa Endeconsonanten, fordobles denne, naar Ordet forlænges ved een eller flere tillagte Stavelser.* (F. Ex. en Søn — Sønner, Sønnerne; en Hat — Hatten, Hattene; et Brud — Bruddet; vis — visse. Derimod: en Brud — Bruden; Slid — Sliden; en Dør — Døren, fordi Vocalen i de sidste Tilfælde er langtonet.) Dette gielder ogsaa om Sammensætninger af deslige Eenstavelsesord, om end Toneholdet flyttes fra Endeconsonanten; f. Ex. Dom — Domme; Fordom — Fordomme. I Fleerstavelsesord, der ei ere opkomne paa denne Maade, skrives den dobbelte Consonant allevegne, hvor den høres; f. Ex. maatte, Offer, vænne, vissen, o. s. v. I alle saadanne Ord deles da den dobbelte Consonant saaledes, at den første ender den ene Stavelse, og den anden begynder den næste.

5. I Brugen af Consonanten G er der, med Hensyn til Retskrivning ingen andre Vanskeligheder end dem, der ved feilagtig Udtale kunne opstaae. Naar denne ingensteds følges, vil g overalt bruges i Skrift, hvor det i ret Udtale høres. Man vil da hverken ombytte det med i udi Ord, som Bøger, Røg, Steg, o. desl. eller med K i Ord, som bygge, rygge, ligge, o. fl. Ved Opmærksomhed paa Ordslægtskabet og Udtalen af det forlængede Ord, vil man ligeledes vogte sig for at skrive k i Stedet for g i Enden af Eenstavelses-Ord, som Skæg, Læg, lig (af ligger) o. s. v. Det Tilfælde, hvor g mindst høres, fornemmelig i det daglige Livs Udtale, er hvor det følger efter l og r, i Ord, som sælger, solgt, fulgte, Spørgsmaal, spurgte, o. desl. I disse Ords Retskrivning maa da ei Udtalen, men Skrivebrug og Etymologie være de bestemmende Grunde.

6. H brugtes tilforn hyppigen efter adskillige Consonanter (især d og t) som Aspiration eller forstærkende Aandelyd; nu er dette allene Tilfældet i endeel fremmede Ord (f. Ex. Thee, Throne, Theater, Bibliothek) hvor h skrives uden at høres. Det skrives ligeledes i endeel Ord foran v, uden at udtales efter den forædlede Talebrugs Medfør, (F. Ex. hverken, hvis, Hvile, hvor.) Den almindelige Brug fordrer, at det stumme, eller rettere umærkeligen aspirerende h i disse Ord beholdes; men denne Retskrivningsgrund kan ei berettige den i en enkelt Provinds brugelige Udtale af dette

h til at foretrækkes den almindelige Udtale efter forædlet Talebrug, der fordrer, at dette h ikke, eller neppe mærkeligen skal aspirere. — Endnu et Tilfælde, hvor h ligeledes skrives, men kun efter den jydske Udtale aspirerer, er hvor det i Begyndelsen af en Stavelse staaer foran Diphthongerne ia, ie, iu, iø, (f. Ex. hialp, Hielp, behielpelig, Hiul &c.) hvor hi udtales omtrent som det blotte j.

7. Consonanten J, eller Jod, er af alle Bogstaver det, om hvis Brug Skribenterne i nyere Tider mindst have kunnet blive enige, saalidt som Sproglærerne om dets Lyd og Betydning. Endeel ville bruge J som Consonant, ei blot hvor det begynder en Stavelse (saasom Jern, jødisk, forjetter); men ogsaa hvor det i een Stavelse staaer imellem en Consonant og en anden Vocal (f. Ex. Gjerning, Skjød, Sjæl, Fjord.) Disse antage da den Regel: at man bør skrive Jod forved en Vocal i samme Stavelse (uden at agte paa, at Consonanten Jod i deslige Tilfælde enten aldeles ikke kan udtales, eller høist vanskeligen; ligesom den heller aldrig paa saadanne Steder høres i den ædlere Udtale;) og heri ere de fleste nyere Sproglærere temmelig enige, skiøndt ikke ganske uden Undtagelser. Nogle have endog villet udstrække denne Brug af Consonanten J til saadanne Tilfælde, hvor den i Enden eller i Midten af en Stavelse udgiør en Dobbeltlyd med en anden Vocal (f. Ex. Haj, Sejl, Koje, støje, veje, eje, o. s. v.) og udvidet Regelen der=

hen: at Jod skulde bruges overalt, hvor der i een og samme Stavelse gives, foruden Lyden af J, tillige Lyden af en anden Vocal; men de have heri ikke fundet Medhold hos Mange i en vilkaarlig Misbrug, uhiemlet saavel af Sproglydenes Natur, som af almindelig Skrivebrug. — Vi finde da den største Vaklen og Ubestemthed i Brugen af Jod, ikke saameget hos de Ældre (efter Dichmanns Beskyldning i hans Regler for Retskrivningen S. 21) som hos de Nyere; og at følge de Første i deres større Omhu for at bevare Censhed i Skrivebrugen, fortiener vel ikke saa lige at stempeles med det upassende Ord Slendrian. (S. Guldbergs Dannersprogets Retskrivning og Toneklang S. 82.) Det synes, som Retskrivningslæren reent maatte lade denne Sag svæve i Uvished, da den nyeste Tids Skrivebrug heri er saa vaklende, at den ikke giver nogen fast Grund at bygge paa. Imidlertid finde vi uden Møie en langt større Censhed og Stadighed i Brugen af Jod, naar vi gaae tilbage til den ældre Skrivebrug, der var herskende og saa godt som almindelig lige til mod Enden af forrige Aarhundrede, som vi finde overholdt ei allene af vore ældre Skribenter, hvis Sprog vi endnu maae agte; men ogsaa af de allerfleste Nyere, som vi give Navn af classiske. — I Følge denne Brug er J kun en virkelig Consonant, naar det begynder en Stavelse og staaer foran Vocalerne a, æ, e, o, ø, u og y. (Forved aa forekommer det allene i nogle faa norske Ord.) I disse Til-

fælde, hvor ogsaa en kiendelig Forskiel i Udtalen finder Sted, betegnes det i Skrift med det Tegn, man blandt de mindre Bogstaver har for Jod eller Consonanten J. (f. Ex. ja! jævn, jernagtig, jordisk, jødisk, funkeragtig, fydsk.) I begge forhen anførte Tilfælde, hvor man i de nyeste Tider har villet indføre Brugen af Jod, maa det derimod efter denne Regel vige for Vocalen i, der høres i begge Slags Dobbeltlyde; saavel i ai, ei, oi, øi; som i ia, iæ, ie, io, iø (f. Ex. i Ordene Skiald, Kiær, Steld, Skog, Miød.) Denne Regel, uddraget af Skrivebrugen, (for saavidt som den indtil de nyeste Tider besad en næsten almindelig Eenshed og Stadighed) og tillige støttet paa Udtalens Grunde, er nu ogsaa fremsat og forsvaret som den rigtige i det Kongelige Videnskabers-Selskabs danske Ordbog, hvorved den i det mindste hos dem, der see mere paa Auctoritet, end paa Sprogets Natur og Retskrivningens Grundlove, er bleven mere bestyrket. — Det kan derimod ingenlunde billiges, naar man saaledes skielner imellem Vocalen og Consonanten i, at anføre begge under eet i en Ordbog, hvorved handles imod Øiemedet, at samle Ordene efter deres forskiellige Begyndelses-Bogstaver. Begge Bogstaver ere derfor i denne Haand-Ordbog behørigen adskilte. — I Tilfælde, hvor det stumme, eller svagt aspirerende h gaaer foran Dobbeltlydene ia, ie, io, u, iø, kunde det synes, som Skrifttegnet Jod heller burde bruges og Lyden

J ansees som Consonant; men da H forved j efter den almindelige danske Udtale neppe kan udtrykkes, er dog uden Tvivl den Skrivebrug rigtigst, der ved hia, hie, 2c. udtrykker en umærkelig Aspiration, som efter den jydske Udtale høres langt stærkere, og altsaa en Talelyd noget forskiellig fra den blotte Consonant J.

I Henseende til Brugen af Diphthongen iæ i endeel Ord finder nogen Uvished Sted; deels om hvor iæ eller ie bør bruges, deels om J bør overalt i disse Ord beholdes, eller hvor det bør udelades. Om det første er talt i Anledning af Vocalerne æ og e (23. c. 4.) Brugens Ubestemthed i Henseende til Ord, hvor nogle ville beholde iæ, andre ikke, kan Retskrivningslæren tildeels raade Bod paa ved følgende Regel, støttet paa Etymologien: De Ord bør skrives med æ allene uden J, hvis Stammeord ei have J, eller som i nogen afledet Form skrives uden J. F. Ex. kæmme (af Kam.) Gæs (af Gaas.) kælver (af Kalv.) omgængelig (af gaaer.) stærer, fordi det i Imperf. har star 2c.

8. K bruges nu overalt i danske Ord fordoblet, hvor man i ældre Tider brugte enten ck eller C. Om dets Brug i fremmede Ord er talt ved Bogstavet C; ligesom ved G er omtalt dette Bogstavs Slægtskab med K, og advaret mod dets urigtige Brug i Stedet for K. Om Brugen af K foran v, siges det Fornødne ved Bogstavet Q.

9. Om Fordoblingen af L gielder det, som ovenfor er sagt om Consonanters Fordobling i Almindelighed.

Ved en Blødhed i Udtalen høres gierne et dobbelt l i Stedet for ld, i Ord som vilde, spilde, Kulde, skulde &c. hvorfor man i Skrivning maa vogte sig; saameget mere som nogle saaledes næsten eenslydende Ords Tydelighed beroer ene paa denne Forskiel.

10. Ved M er intet i Særdeleshed at mærke. N maa man vogte sig for, i Skrivning, som i daglig Tale, at blande med d i saadanne Ord, hvor d følger efter n; f. Ex. kiender, vender, kunde (hvilket Imperf. af kan ved saadan Skiødesløshed, som endog Lærde giøre sig skyldige i, bliver aldeles ukiendeligt fra Infinit. at kunne, og Plur. Præs. vi kunne.)

11. En lignende Advarsel, som ved Consonanterne d og t, g og k, er fornøden i Henseende til B og P; hvilket er berørt ved Bogstavet B. Ph med Lyden af F bruges kun i endeel fremmede Ord af græsk Herkomst.

12. Q er et Bogstav, der har sin Herkomst fra det romerske Alphabet, og bruges i danske Ord i Stedet for K foran v allene (da ingen danske Ord gives, hvori qu findes.) Om dette overflødige Bogstav skulde beholdes i dansk Skrift, eller ikke — derom har længe været tvistet blandt Sproggrandskere. Men da det endnu er under Brugens Varetægt, kiender Retskrivningslæren ingen anden Regel end denne: Q skrives i danske Ord, med Lyden af K, allevegne hvor det gaaer umiddelbar foran v, hvilket allene finder Sted i Begyndelsen af en Sta-

velse. — Da imidlertid Q i saadanne danske Ord slet ikke har anden Lyd end K, er det hos os ganske overflødigt; og man har i den seneste Tid ei uden Grund begyndt at afskaffe dets Brug i danske Skrifter; men endnu er denne Nyhed kun et Forsøg af Enkelte, der maa taale den Dadel, som enhver betydelig Afvigelse fra almindelig Brug er udsat for. Vi bør imidlertid ei lade det være ubemærket, at i Skrivebrugen maae vi søge det eneste Forsvar for dette Bogstav; thi at have to Tegn til een og samme Lyd, er langt fra, som Nogle ville, en Fuldkommenhed; men meget mere en Overflødighed, der tilvisse heller maatte undværes. At vi dog, om end Brugen af Q i danske Ord ophørte, maatte beholde det i fremmede Ord, er klart af Grundsætningen for saadanne Ords Retskrivning.

13. Til Bogstavet S haves to Skrifttegn blandt de mindre Bogstaver, s og ſ. Det første bruges i Enden af en Stavelse; det sidste i Begyndelsen. (Vis — sædelig; Huus — Huse.) Hvor to S staae sammen, af hvilke det første ender en Stavelse, og det andet begynder den følgende, burde de derfor skrives efter denne Regel sſ (som i dissе, visse, Kasse;) men uden Hensyn hertil bruges overalt i trykte Skrifter Tegnet ſſ i saadanne Tilfælde (disse, visse, Kasse); hvilket ei maa forlede os til at antage dette for et eget, for sig selv bestaaende dobbelt S.

14. T fordobles midt i et Ord efter den almindelige Regel; og i Adjectivers og Participiers Flertal

gaaer denne Consonant over til det beslægtede blø- dere d. (elsket — pl. elskede; eenøiet — pl. een- øiede.) Dog finder dette kun Sted i Fleerstavel- sesord; hvorimod deslige Eenstavelsesord (som træt, let, fat) i Fleertallet faae et dobbelt t; og andre, som bragt, lagt, stødt, seet, ꝛc. blot for- øges med et e i Fleertallet. — Ti bruges i endeel fremmede Ord, mest af latinsk Herkomst (dog al- drig i Ordets Begyndelse) med Lyden af tsi; som Nation, Direction, o. d. Ligeledes bruges T i fremmede Ord med det stumme h forved en Vocal, hvorom ovenfor er talt; og denne Betegnelse (th) er ikke aldeles fremmed, da vi ogsaa ved den pleie at udtrykke det islandske Þ (Thuss.) I adskillige Ord skrives t som det adskillende Bogstav imellem n og l i to Stavelser, hørende til den første. (F. Ex. ordentlig, egentlig, væsentlig, ugentlig, formeentlig.) Nogle, som uden Føie troe, at dette t slet ikke høres i Udtalen (da det dog formo- dentlig er kommen ind for at lette denne) have i den seneste Tid heftigen forfulgt det, uden at kunne fortrænge det. Det er vel heller ei aldeles usand- synligt, at Skrivebrugen i denne Analogie har en anden Grund end hiin, at Fader og Bedstefader saaledes have skrevet. (S. Gulbergs Dansk Sprogets Retskrivning. S. 85.)

15. V bliver undertiden, hvor denne Consonant følger paa r, i skiødesløs Udtale opslugt, eller forandret til r, (f. Ex. i Ord som Kurv, Torv, Kurven, Torven) hvorimod Retskrivningslæren maa advare.

Heller ikke maa v blandes med den beslægtede Vocallyd u, i Ord som travl, Havn, Tavle, Havre ꝛc. hvor Udtalen ikke altid er nøiagtig. Slægtskabet imellem v og den haardere Consonant f er ovenfor omtalt.

16. X er et for de nordiske Sprog egentlig fremmedt Skrifttegn, en dobbeltlydende Consonant, som vi maae opløse i gs eller ks. At den aldrig forekommer som Begyndelsesbogstav i noget dansk Ord, og i Midten af Ord kun paa en Maade, der strider imod dansk Stavebrug, kan forenes med andre Bogstaver til en Stavelse, beviser noksom, at den er ufordragelig med vort Sprogs Aand. At x desuden er overflødig, saalænge den, som det eneste Tegn paa en dobbelt Consonantlyd, røber sit fremmede Væsen: er indlysende. Imidlertid maa Retskrivningslæren (der i øvrigt ikke erkiender den Sparsomheds-Grundsætning: at x er bedre end ks, fordi det første er kun een Figur) som Skrivebrugens Tolk fastsætte den Regel: X bruges i Midten og Enden af danske Ord med Lyden ks, dog med Undtagelse af saadanne Ord, hvori g eller k fandtes, før der ved Bøining eller Sammensætning kom s efter disse Bogstaver. (F. Ex. Vox, strax, Oxe, Buxer; men ogsaa, Slagsmaal, blikstille, udtryksfuld ꝛc.)

17. Z, ligeledes en fremmed og i fremmede Sprog dobbeltlydende Consonant, forekommer ikke i noget oprindeligen dansk Ord, og udtales hos os i Almindelighed som s, skiøndt dens egentlige Lyd er ts.

Den bruges med Rette i alle fremmede Ord, især Egennavne, hvor den er væsentlig, og hvor Loven for saadanne Ords Retskrivning fordrer, at den maa beholdes. Ordet Ziir, med dets Sammensætninger og afledede Ord, ere de eneste Ord med et Slags Borgerret i det danske Sprog, hvor Skrivebrugen fordrer Z. I øvrigt maa dette Bogstav under intet Paaskud bruges i danske Ord; og i endeel fremmede Ord, hvor nogle ville indføre det (f. Ex. i Justiz, Excellenz, Haubiz, o. d.) bruges vel ligesaa rigtigen ts.

Efterat enhver især af det danske Sprogs Skrifttegn er omtalt med Hensyn til Retskrivningen, skal her endnu handles 1. om Brugen af store Begyndelsesbogstaver; 2. om sammensatte Ords, og 3. om fremmede Ords Retskrivning.

25.

Brugen af store Begyndelsesbogstaver bestemmes deels ved det Sted, Ordene indtage, deels ved deres materielle Betydning. Vel er denne Brug ikke fuldkommen stadig og bestemt; dog kunne følgende Regler finde Sted i Retskrivningslæren:

1. Med Hensyn til Ordenes Plads skrives Begyndelsesordet i ethvert Skrift og i enhver Periode, uden Hensyn til dets Betydning, med stort Forbogstav. Dette finder da altid Sted efter Punctum, og efter Spørgsmaals- og Udraabstegnet i saadanne Til-

fælde, hvor disse Tegn følge efter en sluttet Mening.

2. Med Hensyn til de Ord, der i Følge deres Betydning skrives med stort Begyndelsesbogstav, gielder i Almindelighed den Regel: at alle Gienstandsord (Substantiver) og ethvert andet Ord, der bruges som Gienstandsord, eller til at udtrykke et selvstændigt Begreb, (men ikke ethvert Ord, der staaer i Stedet for et udeladt Gienstandsord) faae et stort Forbogstav. (Man skriver da ikke blot: en By, et Huus, Floden, Kongen, Riget ꝛc.; men ogsaa den Gode; den Kloge; de Onde, de Forfølgende; en Uskyldig, som forfølges; et Men; han mistede Alt, hvad han eiede; han giorde meget Godt, han fornærmer Ingen; han gav det til de Andre, o. s. v.)

3. I at følge den sidste Regel er imidlertid Brugen ikke aldeles overeensstemmende med sig selv. Saaledes skrives Stedord, (Pronominer) der udtrykke et selvstændigt Begreb, sielden med stort Begyndelsesbogstav, uagtet Skriftens Tydelighed derved i mange Tilfælde vilde fremmes. Dog er det almindelig Brug i Breve og lignende Skrift, at skrive de personlige Stedord (undtagen jeg) overalt med stort Begyndelsesbogstav; ligesom og Stedordet I stedse skrives saaledes, for at skille det fra Forholdsordet i.

4. I Henseende til sammensatte Ord retter Forbogstavet sig efter det sidste Ord i Sammensætningen, hvilket bestemmer, om det sammensatte Ord er et

Substantiv, eller ikke. Man skriver da f. Ex. Stormand, Godmodighed, uden Hensyn til at stor og god ei ere Gienstandsord, fordi hele Ordet er det; ligesaa skriver man: overmodig; men Overmod og den Overmodige. Adskilles slige sammensatte Ord, da faaer ikke blot det første, men ethvert adskilt Ord, som ved Bindetegnet forenes med det sidste Ord, der giver det Hele substantivisk Betydning, et stort Begyndelsesbogstav; f. Ex. Jord- og Træ-Frugter.

26.

Ord deles i enkelte og sammensatte. Enkelte Ord (der baade kunne være Stammeord og afledede Ord) ere saadanne, der kun udtrykke eet Begreb, uden at bestemme dette ved noget Tillæg. Sammensatte Ord (der efter deres Natur aldrig kunne være Stammeord) ere de, hvori flere enkelte Ord forbindes til eet, for at udtrykke et nyt Begreb, eller ved Tillægget nøiere at bestemme et Grundbegreb. Det hører til den egentlige Sproglære at bedømme det Materiale i sammensatte Ord; Retskrivningslæren vedkommer det kun at bestemme, hvorvidt alle saadanne Ord skulle skrives som eet, eller ikke.

Ligesom vi i Talen bruge ethvert sammensat Ord, ikke som flere, men som eet, og saaledes betragte det i Sproglæren: saa synes det ogsaa, som der i Retskrivningslæren ikke kan tænkes nogen anden Regel i saa Henseende, end at alle sammensatte Ord, uden Adskillelse

eller Forening ved Bindetegn skrives i Sammenhæng som eet eneste Ord. Virkelig er ogsaa denne Regel ligesaa indlysende, som grundet i Skriftsprogets Natur, der ei fordrer anden Adskillelse, end imellem ethvert særligt Ord. Brugen har fordum giort Undtagelse fra denne Regel næsten i alle sammensatte Ord. Af disse Undtagelser ere nu kun tilovers nogle med Præpositioner sammensatte Omstændighedsord (Adverbier,) egentligen Substantiver, der staae som Adverbier, (f. Ex. i Live, til Maade, med Rette, til Veie, o. d.) hvilke endnu af de Fleste skrives adskilte; samt endeel sammensatte Gienstandsord, som ved deres Længde ere vanskelige at læse, eller støde Øiet, (der ogsaa har en vis Ret i Skrift, i det mindste Brugens) eller i hvilke Antallet af de forenede Ord kan afstedkomme Forvirring i Meningen hos den Læsende.

Da her hverken Udtale eller Etymologie kan have nogen afgiørende Stemme, synes det som vi allene behøve at holde os til Brugen, for at bestemme sammensatte Ords Retskrivning. Den er heller ikke langt fra at have naaet det Punkt, hvor den støder sammen med Fornuften; vi kunne uden Skade følge den, hvor den er sig selv liig, og bør kun forlade den der, hvor den viser sig ubestemt og vaklende.

Afgiort kan det da siges at være, at vi bør skrive ethvert sammensat Ord som eet, med Undtagelse af dem, som endog Øiet finder for lange (f. Ex. Generalfeltmarschallieutenantscharacteer) og dem, som Eftertanken over de sammensatte Ords Natur forkaster som uægte

Sammensætninger uden indvortes Eenhed; f. Ex. keiserligkongelig, Tugtraspforbedringshuus, o. d.

Endnu burde gjøres Undtagelse ved saadanne Ord, hvor Meningens Tydelighed fordrer en Adskillelse. (Det er saaledes rigtigere at skrive Sølv-Røgelsekar, Guld-Strikkepind, end i eet Ord Sølvrøgelsekar, Guldstrikkepind.) Men egentligen gives der ingen anden almindelig Regel for Retskrivningen af alle sammensatte Ord end denne: at ethvert Ord, som Sproglæren erkiender for en ægte Sammensætning, skrives uden Adskillelse som eet Ord. Meest maa man vogte sig for at adskille saadanne Ord, som efter Adskillelsen ganske forandre deres Bemærkelse, eller i det mindste blive meget tvetydige; (f. Ex. endeel, efterhaanden, overhovedet, mangelunde fremdeles, o. d.) hvortil ogsaa kan regnes de Ord, der adskilte staae som Præpositioner, men sammenføiede som Adverbier; f. Ex. inden for Grændsen — han gik indenfor; ud ad Vinduet — bøie noget udad; neden for Linien — han stod nedenfor. — Følge vi Skrivebrugen i at adskille saadanne Ord, som: i Live, af Lave, med Rette, i lige Maade, saavel som, til Kiøbs, i Aar, i Morgen, o. s. v.: da kunne vi ei siges at feile, saalænge det endnu ei er blevet almindeligt, at skrive alle sammensatte Adverbier og Conjunctioner som eet Ord.

Endnu kan her mærkes:

1. Hvor et danskt Ord forbindes med et fremmedt, eller to fremmede Ord bruges for at udtrykke et sammensat Begreb, er det i mange Tilfælde til Gavn for Tydelighed at adskille dem ved Bindestreger (f. Ex.

Justits-Sag, Brand-Directeur, Justits-Collegium, o. s. v.)

2. I egne Navne bør dette ligeledes paa mange Steder iagttages. Vi bør ikke skrive Lillepolen, Rødeusland, Øvreitalien, Slesvigholsteenaugistenborg, o. s. v., men adskilt: Lille-Polen, Røde-Rusland, &c. Dog har denne Regel ingen ved Brugen hævdet Almindelighed.

27.

At mønstre de af fremmede Sprog optagne Ord, der endnu ikke saa sielden forekomme i dansk Tale og Skrift; at vise hvor de kan og bør forjages, hvad vi have at sætte i deres Sted og hvor de endnu, uden Forbrydelse imod Fædrenesprogets Hellighed, tør bruges; og at lægge for Dagen, at hvor det kun er en forfængelig Nyhedssyge, som driver sit Spil med at fordanske saadanne Ord, leder den oftere til Sprogets Forværelse, end til nogen sand Binding — dette tilkommer Sprogvidenskaben. I Retskrivningslæren have vi kun at bestemme, hvorledes fremmede Ord af Danske bør skrives, naar de uundgaaeligen maae bruges i dansk Skrift. — For længe siden har Brugen forjaget den Uskik, at giøre Skriften broget ved at skrive alle deslige Ord, enten ganske eller tildeels, med fremmede Bogstavtegn. Det er nu en almindelig Regel, (i det mindste for trykte Skrifter) at alle fremmede Ord skrives med danske Skrifttegn; med mindre man i enkelte Tilfælde vil udmærke dem, som Dansken uvedkommende,

ellers og det er flere sammenhængende Ord, eller hele Sætninger, der indføres. — Derimod gielder dette ikke om saadanne Ords Form, hvilken Retskrivningslæren byder os at lade beholde saameget af sit egent fremmede Væsen, som vi kunne; ikke blot fordi vi derved, langt mere end ved den modsatte Fremgangsmaade, virke til at sætte slige udanske Ord ud af Brug; men ogsaa fordi vi ved det Slags Ord finde os forladte af enhver anden almindelig Retskrivningsregel end den: at det fremmede Ord, saalænge det er heel fremmedt, bør skrives som saadant; efterdi Ordet, i det mindste i Skriftsproget, egentlig ikke længer er til, naar vi berøve det sin egen Form, uden at kunne give det en dansk. Ethvert Sprog har sin egen Retskrivning, bygget paa Grundreglerne for Retskrivning i Almindelighed; hvis Anvendelse paa hvert enkelt Sprog bestemmes ved dettes særegne Væsen og Form. Saatidt vi bruge et fremmedt Ord, skrive vi ikke dansk; i saadanne Tilfælde er da enhver dansk Retskrivningsregel sat ud af Kraft; og hvis vi ei ville berøve den skriftlige Betegning al fast Betydning, ved at giøre en ofte ufuldkommen Udtales endnu ufuldkomnere Efterligning til vort skadige Diemed: maae vi, saa ofte vi give os af med at skrive to Sprog paa eengang, ogsaa beqvemme os til at følge en dobbelt Retskrivning. Thi ville vi skrive fremmede Ord, saaledes som vi omtrent pleie at udtale dem, da have vi hverken en fast Talebrug, at rette os efter, eller Hielp af Skrivebrug og Etymologie, hvor hiin manglede. Vi danne da, ved en unaturlig Sammenblanding af forskiellige Skriftsprog, nye vilkaarlige Betegnelser, som intet

Sprog høre til, og aldrig vinde Fasthed eller almeen Forstaaelighed. Forgieves beraabe vi os paa, ved endeel af slige fremmede Ord: at de have vundet Borgerret i Sproget; thi heri ligger en aabenbar Modsigelse. Saalænge et Ord er fremmedt, kan det aldrig være danskt, i hvor hyppigen det end bruges; og da først ophører det at være fremmedt, naar det aflægger den fremmede, og omstøbes i Modersmaalets Form. Vi bør da, saavel i Sproglæren, som i Retskrivningslæren, skielne imellem Ord af fremmed Herkomst, der bruges som danske, og reent fremmede Ord, der maae bruges som saadanne. At disse sidste dagligen maae vorde færre og færre (dog ei paa Modersmaalets Bekostning) er et retfærdigt Ønske, som ingen kan tilbageholde, der elsker sit Fødeland og dets Sprog; men vi bidrage slet ikke til at fremme Sprogrenselning, ved at berøve de fremmede Ord, vi deels ere, deels troe os nødsagede til at bruge, deres egen udvortes Form, og med den deres Kiendelighed og Forstaaelighed. Tvertimod, kan man have Grund til at troe, at unødvendige fremmede Ord faae mere og lettere Indpas i et Sprog, jo mere man i Tale, som i Skrift, bestræber sig for at give dem Liighed med dets egne.

Neppe vil da nogensinde almindelig Brug stadfæste en anden Regel for fremmede Ords Retskrivning, end denne: at vi bør skrive ethvert fremmedt Ord med danske Skrifttegn; men derhos med de selvsamme Bogstaver, som det har i Sproget, hvor det hører hiemme, hverken færre, eller flere, eller andre; med andre Ord: vi bør lade ethvert fremmedt Ord blive

sig selv; og ligesaavel beholde dets Skrivemaade, som dets Betydning.

Det er ovenfor vedrørt, at vi maae skielne imellem fremmede Ord, d. e. saadanne, som ei ere danske, og som vi dog bruge uforandrede i den samme Skikkelse, de have i det fremmede Sprog; og Ord af fremmed Herkomst, der ei ere udsprungne af Modersmaalets egen Rod, eller nedstamme fra noget indenlandsk Rodord, men ere optagne i vort Sprog under en ganske eller tildeels ombannet Form, og under denne bruges som danske Ord. Om det sidste Slags Ord gielder det naturligviis, at for saavidt som de have tabt deres egen Form, kunne de i Skriftsproget ei ansees som fremmede; og at de derfor maae skrives paa dansk Maade, for saavidt som de ere fordanskede. Vi ville her, som i de fleste Tilfælde, sielden feile, naar vi lade os lede af almindelig Skrivebrug; og skiøndt vi rigtigen skrive articulere, Republicaner, musikalsk, Bibliothecar; o. s. v. feile vi heller ei, naar vi skrive Artikel, Republik, Musik, Bibliothek, Fabel, Politik, ꝛc. At dette endnu langt mere gielder om Ord, der ei blot have faaet en dansk Endelse, men ganske have forandret deres Form, i det de overførtes i vort Sprog, (f. Ex. Kloster, Kirke, Munk, Biskop, o. d. f.) er klart nok. At det ogsaa fremfor alt er i fremmede egne Navne, hvor vi med den største Nøiagtighed maae bevare Ordenes rette Form, og at vi i modsat Fald tabe al Ret til at giøre os lystige over de Fremmede, der forvanske vore egne, behøver den Eftertænksomme ei at mindes om. Den Forkortelse

i endeel gamle Egennavne, som Brugen har givet os et Slags Ret til, (f. Ex. Athen for Athenæ, Homer for Homeros, Virgil for Virgilius, o. s. v.) maae vi ingenlunde udstrække over Brugens Grændser. Heller ikke kan denne giøre det til en Feil, om vi skrive saadanne fremmede Ord i deres uafkortede Form.

Hvilke smaa Undtagelser fra fremmede Ords strenge Retskrivning, Skrivebrugen hævder (f. Ex. Brugen af K i Ord som Kanon, Kasse, Kalender, o. d.) og hvorledes Ord af fremmed Herkomst, der ere optagne i Modersmaalet, rigtigen skrives paa dansk, lærer Ordbogen. Hvad endelig saadanne Ord angaaer, som ere græske af Herkomst, men i hvis Skrivemaade man sædvanligen pleier at holde sig til Romernes Brug, (f. Ex. Phønicier, i Stedet for Phønikier, Thucydides for Thukydides, Homerus for Homeros, ic.) da kan det vel ikke siges at være feilagtigt, heri at vende tilbage til Grundsproget; men Vindingen i Tydelighed synes ei at være stor nok, til at give denne Afvigelse fra almindelig Brug nogen betydelig Fortieneste.

28.

Om Ordenes Deling af Mangel paa Rum, ved Enden af en Linie, er at mærke:

1. Intet Ord kan paa denne Maade deles, uden det bestaaer af flere Stavelser. Ethvert Fleerstavelsesord deles saaledes, at Linien ender med en heel Stavelse, og den eller de overblevne Stavelser skri-

ves paa den følgende Linie. F. Ex. Sta-vel-se, Brø-det, Hu-set (ikke Stav-else, Brød-et, Hus-et.)

2. Dobbelte Consonanter (som ss, mm, tt, &c.) deles saaledes, at den ene slutter den første, og den anden begynder den følgende Stavelse. F. Ex. Kas-se, Kam-me, Hat-te: (S. ovenfor S. 45 og 54.) Derimod adskilles ei ved Enden af en Linie de saakaldte sammentrukne Consonanter, f. Ex. Sk, St, Sp, og i fremmede Ord Ph, Sc, &c.; men tages med til den næste Stavelse, naar der følger en Vocal efter, og beholdes i Enden af den foregaaende, hvis det følgende Bogstav er en Consonant. F. Ex. el-sker, ikke elsk-er, hø-ster, O-stekar, bri-ster, ha-sper, Pro-phet, De-spot, &c., men: elsk-værdig, Høst-dag, Brist-ning, Hasp-ning &c.

3. Den dobbeltlydende Consonant x pleier man i danske Ord at lade begynde Stavelsen (f. Ex. He-xe, O-xe;) skiøndt dette er en Stavemaade, der ligesaa lidet har hiemme i vort Sprog, som Bogstavet selv; da vi ei kunne ansee x i danske Ord for andet end ks, hvilke vi altid maatte adskille og henføre hvert til sin Stavelse. — I fremmede Ord beholder man derimod den fremmede Stavemaade; og henfører da i Ord, som Exorcismus, x til den første Stavelse.

4. Et sammensat Ord deles, ved Enden af en Linie, heller efter dets Ord, end efter dets Stavelser. Man

adskiller reltere Huus-hovmester, end Hushovmester.

Efterat hidtil det Vigtigste af den egentlige danske Retskrivningslære er afhandlet, staaer endnu tilbage, efter disse Blades Diemed, at meddele en Veiledning til at lette Ordbogens Brug for dem, der ikke besidde videnskabelig Indsigt i Modersmaalet. Dette troede Forfatteren kunde bedst skee, ved korteligen at opregne de forskiellige Ord-Classer, angive deres Særkiender, og saavidt Rummet tillader det, deres sprogrigtige Bøiningsmaader; hvilket imidlertid her ei lader sig giøre med den Fuldstændighed, som en Sproglære fordrer, da det skeer allene med Hensyn til Ordbogens Brug.

29.

Ord inddeles a) enten som blot materielle (d. e. som en Samling af Bogstaver og Skrifttegn) efter deres Stavelser, (i Eenstavelses- og Fleerstavelses-Ord) efter deres Oprindelse, (i Rodord eller Stammeord og afledede Ord, enkelte og sammensatte Ord) og efter deres Bøining, (i forandèrlige og uforanderlige;) eller b) som formale Tegn paa Tanker og Fornemmelser, efter deres Betydning, d. e. efter de forskiellige Slags Begrebet, som de bruges til at betegne. Vi finde, naar vi betragte

Ordene med Hensyn hertil, at de enten udtrykke et Subject, (Grundbegreb, selvstændigt Begreb) eller bestemme dettes Beskaffenheder, eller udtrykke at og hvorledes det er til og virker, eller angive et vist Forhold imellem Begreber, Ord og Sætninger; eller endelig udtrykke Fornemmelser og Følelser ved saadanne Sproglyde, der ere mere umiddelbare Tegn paa indvortes Forandringer, end alle de øvrige Ord, som betegne Forestillinger og Begreber.

Med Hensyn til den sidste Delingsgrund (Ordenes Betydning) have de Liigheder, vi finde i denne hos forskiellige Ord, ledet os til at fastsætte følgende 10 Ord-Classer eller Taledele, til een af hvilke ethvert Ord, som forekommer os, maa henregnes: 1. Substantivet. 2. Artiklen. 3. Adjectivet. 4. Talordet. 5. Pronomen. 6. Verbum. 7. Adverbium. 8. Præposition. 9. Conjunction. 10. Interjection.

Af disse høre det første, tredie, femte, siette og syvende Slags til de bøielige eller foranderlige Ord; og paa dem vende vi derfor især vor Opmærksomhed.

30.

1. Substantivum (Gienstandsord) er et Ord, der betegner en Gienstand, som selvstændig Ting, paa en bestemt Maade; eller et Ord, der betegner et selvstændigt Begreb. Vi kalde det ogsaa Hovedordet, fordi Grundbegrebet i en Sætning ofte udtrykkes ved et Substantiv; og fordi ethvert væsentligt Begreb, der udtrykkes ved et Gienstandsord,

er skikket til at modtage nøiere Bestemmelse, ved Tillæg af tilfældige Beskaffenheder. — I Dansken ere Substantiverne udmærkede deels derved, at vi som oftest finde Artiklen (Kiønsordet) en og et enten adskilt forved Ordet, naar dette staaer i Enkelttallet (som: en Mand, en Pige, et Træ) eller bagved Ordet og forenet med dette (som: Manden, Pigen, Træet); deels derved, at alle Substantiver, som tilforn er sagt, skrives med store Begyndelsesbogstaver.

Substantiver kunne modtage to Slags Forandringer: 1. uegentlige, ved Sammensætning og Afledning (thi herved opkommer et nyt Begreb, og Ordet er ikke mere det samme;) 2. egentlige, ved Talbøininger og Fald (Casus, Forholdsendelser,) der ikke forandre Begrebet, men kun bringe det i et andet Forhold. Hertil regnes endnu Kiønsbøiningen, som dog er mere uegentlig, og her ei kan omtales.

Ved Talbøiningen forandres et Gienstandsord, der i Enkelttallet betegner een Gienstand, naar det sættes i Fleertallet, for at betegne flere af samme Slags; en Forandring, der ene vedkommer Ordet selv, og har intet Hensyn til dets Forhold til andre Ord i Sætningen. Denne Dannelse af Fleertallet skeer i Dansken paa fire Maader: a) Ordet bliver i Fleertallet uforandret som i Enkelttallet. (F. Ex. Ordene: Baand, Skind, Haar, ꝛc.) b) Bogstavet e lægges til Enkelttallet. (F. Ex. Hest — i Fleert. Heste; Land — Lande.) Her kan mær-

kes, at i endeel Ord forbobles Ende-Consonanten, førend e lægges til i Fleertallet (f. Ex. Dom — Domme;) og i andre, som endes paa el, udeluk-kes e foran l. (F. Ex. Diævel — Diævle.) c) Bogstavet r lægges til; hvilket skeer ved alle de Ord, der i Enkelttallet endes paa det udtalte e. (F. Ex. Hane — Haner.) d) Stavelsen er lægges til Enkelttallet. — I Ordbogen tilkiendegives et-hvert Ords Fleertal, enten udtrykkeligen (f. Ex. ved de Ord, der danne det uregelret, som: Datter — Døttre, Barn — Børn, eller hvor Ordet lider en Sammentrækning, f. Ex. Engel — Engle;) eller og ved at angive det Bogstav eller den Stavelse, der lægges til det i Enkelttallet anførte Ord, eller ved at bemærke Fleertallets Liighed med Enkelttallet. Mange Ord have intet Fleertal (f. Ex. Guld, Sølv, Rug, Byg, Meel, Uld, Smag, Lugt, Ære, Viisdom, rc.), og andre bruges aldrig i Enkelttallet, (som: Forældre, Søddskende, rc.) hvilket i Ordbogen tilkiendegives ved de nedenfor forklarede Tegn. Hvor intet Fleertal anføres, og heller ei anmærkes, at Ordet mangler Fleertal, tilkiendegives, at dettes Brug er uvis, og om denne finder Sted, dog kun er meget sielden.

Substantivernes Bøining ved Forholdsendelser (Casus) skeer, for umiddelbar at tilkiendegive et Forhold, hvori Substantivet tænkes til andre Ord i samme Sætning. I Dansken skeer dette i de fleste Tilfælde ved Forholdsord (Præpositioner) og vi have egentlig kun een Casus, Genitivus, eller

Eiendoms-Casus, der forbinder to Substantiver til et uadskilleligt Begreb, og dannes ved at lægge s eller es til Ordet, saavel i Enkelttallet, som i Fleertallet. Regler for denne Dannelse maae søges i Sproglæren.

2. Artiklen (Kiønsordet, Bestemmelsesordet) er den Taledeel, hvorved bestemmes deels Gienstandsordenes Kiøn, (der i Dansken ere to: Fælleskiønnet [en Mand, en Pige] og Hverkenkiønnet: et Dyr, et Huus), deels Begrebets Omfang og Indskrænkning; d. e. om et Substantiv skal forstaaes om en ubestemt Gienstand blandt en heel Classe af Væsener (da Artiklen kaldes den ubestemmende og sættes foran Ordet, men kun i Enkelttallet: en Mand, et Rige) eller om en vis bestemt Gienstand af den Classe, Begrebet udtrykker. I sidste Tilfælde kaldes Artiklen den bestemmende, og forenes med Ordet ved at sættes bag efter dette; som: Manden, Riget; og i Fleertallet: Mændene, Rigerne. — I Ordbogen findes Artiklen anført ved ethvert Substantiv i Enkelttallet, for at tilkiendegive, saavel til hvad Classe Ordet hører, som hvad Kiøn Substantivet er af. Ved de sammensatte Gienstandsord, der anføres under Hovedordet, hvormed de ere sammensatte, er Artiklen, for at vinde Rum, allene tilføiet Ord af Hverkenkiønnet. Hvor da et saadant sammensat Ord findes uden tilføiet Artikel eller anden Forklaring, er det et Substantiv af Fælleskiønnet. For Resten er det en almindelig Regel med meget faa Undtagelser:

at de sammensatte Substantivers Kiøn retter sig efter det sidste Ord; f. Ex. et Aagab, fordi det hedder et Gab. Endnu maa det anmærkes, at visse eenslydende Ord, ved at forandre Kiøn og Artikel, tillige forandre Bemærkelse (f. Ex. en Søm, der syes — et Søm, en Nagle.) Disse Ord ere behørigen adskilte og forklarede i Ordbogen.

3. Adjectivet (Egenskabsordet) betegner en Egenskab eller Beskaffenhed, der kan være eller ikke være hos en Ting, uden at Tingens Væsen, som Gienstandsordet betegner, forandres. Adjectivernes Bøining skeer deels ved Declination og Kiønsbøining, deels ved Comparation (Sammenligning.)

Den første skeer paa to Maader: 1. med den ubestemmende Artikel (som: en stor Mand; i Hverkenkiønnet: et stort Huus; i Fleertallet: store Mænd, store Huse;) 2. med Adjectivets bestemmende Artikel den (den store Mand, det store Huus; de store Mænd, de store Huse.) — Den almindelige Regel om Adjectivernes Kiønsbøining er: at Adjectivet retter sig, i Henseende til Kiønnet, efter Substantivet, hvortil det hører; og at Fælleskiøn ombannes til Hverkenkiøn ved at tilføie Bogstavet t (f. Ex. stor — stort, god — godt, heel — heelt; men i Fleertallet ere begge Kiøn lige. Herfra undtages Adjectiver paa o, st, t, u, y, der altid i Hverkenkiønnet ere liig Fælleskiønnet; hvilket de Allerfleste ogsaa iagttage ved dem, som endes paa sk, for den stødende Lyds Skyld. I Henseende til de Adjectiver, som endes paa d, er man ikke

enig; da Nogle (som Baden og Dichman) ville udelade t i Hverkenkiønnet; Andre beholde det (Nissens danske Sproglære. S. 81.) De Sidste synes mest at have Brugen for sig. — I Ordbogen anføres Hverkenkiønnet ikkun ved saadanne Adjectiver, der afvige fra den almindelige Regel; ligesaa Fleertallet kun ved dem, der ikke danne det paa den almindelige Maade: ved blot at lægge e til Enkelttallet (som lang — i Fl. lange; tro — i Fl. troe.)

Endnu kan mærkes i Almindelighed:

a) Adjectiver, som endes paa el, en, er, tabe Vocalen e i Fleertallet, og naar de i Enkelttallet staae med den bestemmende Artikel. (f. Ex. ædel — ædle Mænd, den ædle Mand; nøgen — nøgne Børn, det nøgne Barn; sikker — sikkre.)

b) Fleerstavelses-Adjectiver paa et forandre i lige Tilfælde t til d. (eenøiet — i Fl. eenøiede.)

Adjectivernes Sammenlignings-Grader (som udgiøre deres anden Bøiningsmaade) ere to: a) Comparativus, hvorved en Beskaffenhed hos en Gienstand tillægges en større Grad, i Sammenligning med samme Beskaffenhed hos een eller flere andre Gjenstande. (f. Ex. Denne Mand er rigere end hans Brødre.) b) Superlativus, naar en Beskaffenhed hos en Gienstand tillægges større Grad, end den har hos alle andre Gienstande; eller i det mindste hos alle dem, som bestemt nævnes. (f. Ex. Det lykkeligste Menneske i Verden. Den største danske Digter.) — Comparativus dannes i Almindelighed af Positivus (d. e. Adjectivet i dets oprin-

delige Form, (uden Hensyn til Sammenligning) ved et Tillæg af re eller ere (som: stille — stillere; lærd — lærdere.) Superlativus ligeledes af Positivus, ved Tillæg af est; (som: sød — sødest; lærd — lærdest.) Herved maa anmærkes:

a) Adjectiver paa ig, som ere Fleerstavelsesord, tage i Superl. kun st til sig. (F. Ex. vittig — vittigst; men: rig — rigest.)

b) Ved Adjectiver, som i Positivus endes paa el, en og er, bortkastes dette e i Comparativus. (ædel — ædlere; doven — dovnere; munter — muntrere.) Nogle ville ogsaa danne disse Adjectivers Superlativus paa en afvigende Maade af Comparat. i Stedet for af Positivus, (som: ædlest, for ædelst; dovnest, for dovenst; muntrest, for munterst) hvilket dog neppe bør efterfølges, og forkastes af Sproglærere som Baden, Dichman og Abrahamson.

c) Endeel Adjectiver, saasom de, der komme af et Verbum, de, der ere sammensatte med be, og flere (f. Ex. henrykkende, opbragt, bedrøvet, fremmed, langhalset ꝛc.) have ingen Sammenlignings-Bøining; men Sammenligningen udtrykkes i Compar. ved mere og mindre, i Superl. ved mest og mindst. Andre (som liden, ond, god, gammel, ꝛc.) danne deres Sammenlignings-Grader paa en uegentlig eller uregelret Maade; og andre igien mangle een eller flere Grader. Disse findes angivne i Ordbogen.

4. Talord ere enten Grundtal, der betegne Eenhedernes Mængde (som een, ti, tyve,) eller Ordenstal, som tilkiendegive en vis Følge eller Orden i Eenheder, og dannes af Grundtallene ved at lægge ende eller nde til; med Undtagelse af første, anden, tredie, fierde, femte, siette, ellevte, tolvte, tredivte; og hundrede og tusende, der som Ordenstal blive uforandrede. Grundtal bruges altid i Stedet for Ordenstal, naar man angiver Aarstal. (f. Ex. Det tildrog sig Atten Hundrede og otte.)

5. Pronomen (Stedord) er et Ord, som bruges i Stedet for et Gienstandsord, der enten i det Foregaaende er nævnt, eller tænkes som om det var nævnt, og ved Stedordet nøiere bestemmes. Dette er Stedordenes almindelige Særkiende; saavelsom ogsaa, at de (med Undtagelse af de ubestemte Stedord anden og samme) aldrig kunne have Artikel foran sig, og meget faa af dem (saadan, slig, hvordan) have den efter sig. I øvrigt nærme de sig i deres Natur og Betydning deels til Gienstandsordet (som Jeg, Du, Han, Man, Een, Mangen, Mange ꝛc.;) deels til Egenskabsordet (som min, hans, mangen, somme, ꝛc.) I Sprogläeren inddeles Stedordene i Almindelighed i a) personlige (Pronomina personalia) b) Eiendoms-Stedord (Pronomina possessiva.) c) henvisende (P. demonstrativa) d) tilbagevisende (P. relativa) e) det spørgende Stedord: hvo eller hvem? og f) de ubestemte Stedord, (P. indefinita) der ikke vel kunne henføres til

nogen af de foregaaende Classer, og dog maae regnes til Stedordene, da de hverken ere egentlige Gienstandsord eller Egenskabsord. (Saadanne ere f. Ex. mangen, nogen, nogle, somme, enhver, saadan, hvordan, selv, samme, anden (forskiellig fra Ordenstallet anden) ꝛc.) — Alle Stedord vil man finde efter deres rigtige Skrivemaade i Ordbogen. Underretning om deres Brug maa søges i Sproglæren.

6. Verbum (Gierningsord, Tidsord) er den Taledeel, der udtrykker saavel en Gienstands blotte Tilværelse, som Beskaffenheden hos en Gienstand og Tiden, i hvilken Beskaffenheden er forenet med eller tænkes hos Gienstanden. Verbernes eiendommelige Særkiende er da, at de aldrig kunne tænkes uden med Hensyn til en Tid, hvori noget skeer, eller hvori en Gienstand tænkes at virke eller være til med en vis Beskaffenhed. — Vi kunne her, med Hensyn til Ordbogens Brug, allene befatte os med Verbernes almindeligste Inddeling og deres Bøiningsmaade, med Hensyn til de forskiellige Tider, et Verbum kan udtrykke.

Personlige Verber kaldes saadanne, ved hvilke man tænker sig en Person, som den Gienstand, hvis Tilværelse, Tilstand eller Gierning Tidsordet udtrykker. (f. Ex. jeg er, jeg elsker, jeg haber, jeg fryser, jeg mindes.) Upersonlige ere de, ved hvilke man blot tænker sig at noget er til, skeer eller foregaaer, uden at det tillægges nogen vis Person (som: det fryser, der siges, det sym-

mer sig, man snakker.) Til de stadigen upersonlige Verber kan aldrig føies de saakaldte grammaticalske Personer: jeg, du, han, vi, I, de. De udmærkes i Ordbogen ved Tegnet v. imp. (v. impersonale.)

Personlige Verber deles igien i transitive (hensigtende, relative, verba activa) og intransitive (uhensigtende, verba neutra.) Transitive Verber ere saadanne, som udtrykke en Beskaffenhed i en vis Tid med Hensyn til to Gienstande, af hvilke den, som har Beskaffenheden, tænkes at virke eller kunne virke paa den anden (f. Ex. jeg elsker, jeg eier, jeg slaaer.) Intransitive Verber udtrykke en Beskaffenhed i en vis Tid uden Hensyn til nogen anden Gienstand end den, som har Beskaffenheden. (f. Ex. jeg sover, jeg gaaer, han sidder.) Mange Verber kunne høre til begge Slags (saasom: jeg hørte hans Tale — jeg hører ikke godt.)

Transitive Verber skilles ogsaa derved fra de intransitive, at de første kunne bruges i to Former: den virkende (activiske) og den lidende (passiviske); (jeg elsker, jeg elskede — jeg elskes, jeg elskedes;) de intransitiviske derimod egentlig kun i een, der er liig hines virkende Form; thi hvor de undertiden forekomme i den lidende Form, er det som upersonlige Verber (f. Ex. der kiøres, der soves, der rides, ꝛc.) Endnu gives der et tredie Slags personlige Verber, der aldrig bruges uden i den lidende Form, nogle som transitive (f. Ex. mindes, fattes), andre som intransitive (f. Ex. ynkes, væmmes, længes, slaaes, mødes, ældes, ꝛc.) Disse Verber (som

af nogle Sproglærere kaldes deponente) ere i Ordbogen betegnede ved v. dep.; ligesom de transitivifke, med to Former, ved v. a. (verbum activum) og de intransitivifke ved v. n. (verbum neutrum.) — Et Verbum kaldes tilbagevirkende (reflecterende, verbum reciprocum), naar den virkende Gienstand virker eller synes at virke paa sig selv (f. Ex. jeg behielper mig, han bryster sig, hun beklagede sig.) Nogle af disse kaldes ustadige, naar de baade kunne bruges som tilbagevirkende, og tillige som blot transitive eller intransitive; (f. Ex. jeg stødte mig; han hialp sig, som han kunde — jeg stødte ham bort; han hialp sin Broder.) Andre ere stadigen reflecterende, hvilke ei kunne bruges uden i denne Form; f. Ex. at understaae sig, at forbarme sig, at formaste sig ꝛc. Disse sidste ere i Ordbogen udmærkede ved v. rec. (verbum reciprocum.)

I Henseende til den forskiellige Tid, som et Verbum ved dets Tidsbøining (Conjugation) kan udtrykke, maae vi her allene bemærke: Vi kunne ved Gierningsordet betegne saavel den nærværende, som den forbigangne og den tilkommende Tid. Dette skeer i Dansken deels ved Gierningsordets Bøining; (som jeg elsker, jeg elskede; jeg troes, jeg troedes) deels ved at sammenføie visse Hielpeverber (er, har, skal, vil, bliver, vorder, faaer) med Participiet (d. e. den Maade, hvor Gierningsordet bruges som et Adjectiv med Bibegreb om Tid) eller med Infinitivet (den ubestemte Maade, hvor en Gierning eller Virkning udtrykkes, uden bestemt

Person.) F. Ex. jeg har elsket, jeg er elsket, jeg bliver elsket; jeg skal elske, han skal blive elsket, jeg faaer giøre det, ꝛc. I Almindelighed kunne vi mærke: at i Danſken udtrykkes, ved Gierningsordet allene, kun den nærværende Tid (præsens) og den nærmeſt forbigangne (imperfectum;) og at alle de øvrige Tidsformer, ſaavel i den virkende, ſom i den lidende Form, dannes ved Sammenſætning af et Hielpeverbum med Participiet.

I Ordbogen findes ethvert Verbum anført under den nærværende Tidsform (haber, elſker, troer, o. ſ. v.) Derefter betegnes dets Bøiningsmaade i den nærmeſt forbigangne Tidsform (imperfectum) a) ved Tallene 1 eller 2, ſom tilkiendegive de to almindeligſte Bøiningsmaader: den første, ved at bortkaſte r, hvorpaa, med ganſke faa Undtagelſer, alle danſke Verber endes i Præſens, og derpaa lægge de til (ſom: troer, troede; agter, agtede; ynder, yndede;) den anden, ved at forandre Endelſen er i Præſens til te (ſom: ſender, ſendte; brænder, brændte.) De Verber, ved hvilke begge Bøiningsmaader ere brugelige, udmærkes ved begge Tal tillige. b) Ved ethvert Verbum, ſom danner dets Imperfectum paa en herfra afvigende Maade, anføres udtrykkeligen ſaavel denne dets Tidsform, ſom dets Participium. (f. Ex. bliver, v. n. blev, blevet; fryſer, v. n. frøs, froſſet; dølger, v. a. dulgte, dulgt.) — Om de tranſitive Verbers lidende eller paſſiviſke Form (ſom ei anføres i Ordbogen) kan her blot mærkes: at den dannes

ved at sætte s i Stedet for r i Præsens, og lægge s til e i Enden af Imperfectum i begge de regelmæssige Conjugationer, (elsker — elskes; elskede — elskedes; sender — sendes; sendte — sendtes) — Ved Participiet er at mærke: 1. At det i Almindelighed endes paa t (i Fleertallet paa de, undtagen de sammentrukne Participier, som elskte for elskede; samt Eenstavelses-Participier, og deres Sammensætninger, der i Fleert. endes paa te;) og at det i alle Verber, som følge den første Bøiningsmaade kan dannes af Præsens ved at sætte t i Stedet for r i Enden (elsker — elsket;) og i den anden Bøiningsmaade af Imperfectum ved at bortkaste e (sendte — sendt.) En temmelig almindelig Sprogfeil: at skrive Participier med d i Enden, i Stedet for t (skreved, leved — for: skrevet, levet) bør her saameget mere advares imod, som den findes endog hos gode Skribenter. 2. At nogle Verber, henhørende til den 3die eller uregelrette Bøiningsmaade, have et dobbelt Participium, med Fælleskiøn og Hverkenkiøn (skriver — skreven, skrevet; er skreven, har skrevet; i Fleert. skrevne) der i Fleertallet bortkaster en eller et, og endes paa ne. Dette findes allevegne angivet i Ordbogen; ligeledes ved de intransitiviske Verber (verba neutra;) om de danne deres sammensatte Tidsformer med Hielpeverbet er, eller har, eller begge tillige.

Endnu er at mærke om de deponente Verber (som længes, ynkes, lykkes, ꝛc., til hvilke, med Hen-

syn til Formen ogsaa regnes de reflecterende, som slaaes, bides, rives, skændes ꝛc.) at nogle Sprog-lærere have villet give dem et Participium paa ts, forskielligt fra Imperfectum (som: lykkes, det lykkedes mig, det er lykkets mig.) Men heri have de slet intet Medhold i Sprogbrugen, som danner disse Participier liig Imperfectum (som: det er lykkedes mig.) Ansee vi dette for en Feil, da bør vi heller omskrive dem, end indføre en ny Brug, som Sproget ikke vedkiender sig. I Ordbogen er derfor ved disse Verber kun anført den brugelige, for Imperfectum og Participium fælles Form; og det maa overlades til enhver Skrivendes eget Tykke, om man vil tilkiende Sprogbrugen, eller Sproglærernes Myndighed, den afgiørende Stemme i denne Sag.

Disse sex ere, med Hensyn til deres rigtige Bøining og Brug, de vigtigste Taledele, og de, som man, for at opnaae Skriverigtighed, mest har at agte paa og giøre sig bekiendt med. De øvrige, om hvis Bøining lidet eller intet er at mærke, ere følgende:

7. Adverbium (Omstændighedsord, Bestemmelsesord) er den Taledeel, der hverken umiddelbar betegner en Gienstand eller en Beskaffenhed; men udtrykker Maaden, hvorpaa denne er forenet med hiin, eller hvorpaa en Handling skeer, og de nærmere Omstændigheder, hvormed en Gienstands Tilværelse, en Handling, Lidelse, eller Beskaffenhed er forbun-

den. (f. Ex. Han er en meget stor Mand; hun er overmaade smuk; han dandser godt; jeg kommer dagligen til ham; han ventes i Morgen; o. s. v.) Om disse Ords forskiellige Inddelinger kan her ikke handles. Med Hensyn til Skriverigtighed maae vi kun anmærke:

a) Nogle Ord bruges uden Forandring, baade som Adjectiv og Adverbium. (f. Ex. stolt, slet, let, rc.) En stor Mangde Adverbier dannes derimod i Skriftsproget af Adjectiver, deels ved at føie en til Endeconsonanten (som: rolig — roligen; egentlig — egentligen); deels ved Tillæg af t (som: haard — haardt; ædel — ædelt rc.) og endeel af disse bruges i begge Former (som: inderligen og inderligt; herligen og herligt.) Herved er at mærke, at man i Talesproget saa godt som aldrig i disse Tilfælde giør Forskiel paa Adjectivet og Adverbiet og mindst der, hvor dette endes paa en. (Man siger saaledes: en inderlig Forening; og: hun er inderlig (inderligen) god; en heftig Characteer — han blev heftig (heftigen) rørt.) Dette kan da upaatvivleligen (uagtet nogle Sproglæreres Indsigelser) berettige os til at antage: at disse Adverbier, dog især kun de paa en, ogsaa i Skriftsproget kunne have denne dobbelte Form, hvorved i mange Tilfælde Velklang befordres og Stivhed undgaaes. I Ordbogen er derfor saavidt muligt overalt anmærket, hvilke Adverbier saaledes

kunne bruges, og hvilke man i Skrivningen altid bør adskille fra Adjectiverne.

b) Adverbier, som ere dannede af Adjectiver, have Sammenligningsmaader ligesom disse (som: herligt, herligere, herligst.) Nogle faa have en uregelret Sammenligningsbøining (som: ilde, vel, tidt) og findes anmærkede i Ordbogen.

8. Præpositioner (Forholdsord) kaldes de Ord, der udtrykke det giensidige Forhold imellem flere selvstændige Begreber i een og samme Sætning. De kunne, efter deres oprindelige Bemærkelse, deles i saadanne som udtrykke et Forhold med Hensyn til Sted, Tid, Aarsag eller Følge. (f. Ex. paa — siden — formedelst — med.)

9. Conjunction (Bindeord) kaldes den Taledeel, som udtrykker en Forbindelse og et Forhold imellem flere enkelte eller sammensatte Sætninger. (f. Ex. Sønnen er klog og Datteren er smuk; han vil enten reise eller blive, o. s. v.) Forskiellen imellem Bindeord og Forholdsord bestaaer da deri, at disse betegne et Forhold imellem Begreber og Ord, hine det Forhold, hvori flere aabenbare eller skiulte Sætninger staae til hverandre.

10. Interjectioner (Udraabsord, Følelsesord) kaldes de Sproglyde, der ikke betegne Forestillinger eller Begreber, men ere Følelsens umiddelbare Udtryk, og derfor vel kunne opløses og forklares som virkelige Ord, men i sig selv ikke ere det. (F. Ex. ak! o! fy! ih! rc.)

Da Ordene i disse tre Classer ikke have nogen Bøining, kan her intet videre være at erindre om dem.

Forklaring over de vigtigste i Ordbogen brugte Forkortelser.

n. s. nomen substantivum. (Gienstandsord.) S. ovenfor S. 69.

n. s. pl. eller pl. ɔ: nomen subst. plurale. (Gienstandsord, som ene bruges i Fleertallet.)

n. s. collect. (collectivum) et Gienstandsord, der i Enkelttallet bruges med Fleertallets Betydning.

Pl. Pluralis. (Fleertallet.)

ub. Pl. uden Fleertal.

Pl. l. S. Pluralis liig Singularis (i Fleertallet liigt Enkelttallet.)

adj. adjectivum. (Egenskabsord.) S. 73.

n. genus neutrum. (Hverkenkiønnet.)

adj. v. adj. verbale. (ɔ: et Adj. sammensat af et Navneord og et Particip.; eller et adjectivisk Participium af et Verbum, der ikke bruges i nogen anden Form.)

pron. pronomen. (Stedord.) S. 76.

v. a. verbum activum. S. 78.

v. n. verbum neutrum. S. 78.

v. a. og n. et Verbum, der bruges baade som activum og som neutrum.

v. impers. v. impersonale. S. 77.

v. dep. v. deponens. S. 78.
v. rec. verbum reciprocum. S. 79.
1. Verbernes første, og
2. deres anden Bøiningsmaade. (Conjugation.) S. 80.
præs. præsens (den nærværende Tidsform.)
imperf. imperfectum (den nærmest forbigangne Tidsform.)
infin. infinitivus (Verbernes ubestemte Maade.)
partic. participium. (Hvor et saadant anføres allene, tilkiendegiver det, at dets Verbum ikke er brugeligt uden i denne Form, hvilket er Tilfældet med mange, med Præpositioner sammensatte Verber.)
adv. adverbium. (Omstændighedsord.) S. 82.
præp. præpositio. (Forholdsord.) S. 84.
conj. conjunctio. (Bindeord.) S. 84.
* betegner et Ord, som er urigtig skrevet.

Retskrivningslærens Indhold.

§. 16. Forskiel imellem den Enkeltes vilkaarlige Forandringer, og det, som Retskrivningslæren maa fastsætte; hvorvidt hine kunne gaae, uden at blive Feil, og om deres Overdrivelse kan nedbryde Retskrivning.

§. 17. Om Etymologiens Brug i Retskrivningen, og Regler for samme.

§. 18. Om Ordliighebs- og Ordskielnings-Reglen i Retskrivningen.

§. 19. Hovedsum af Reglerne for Retskrivning i Almindelighed.

§. 20. Om det Uvisse og Ustadige i Skrivebrug, og de Hovedposter, hvori det danske Sprogs Retskrivning er underkastet Uvished.

§. 21. Om selvlydende og medlydende Bogstaver.

§. 22. Vocaler og Consonanter i det danske Sprog.

§. 23. Om Vocalerne. a) Om deres Fordobling. b) Om det stumme E. c) Brugen af Vocalerne Æ og Æ. d) Brugen af aa og o. e) Urigtig Brug af y.

§. 24. Om Consonanternes Fordobling.

§. 25. Om de enkelte Consonanters rette Brug i Skrift.

§. 26. Om Brugen af store Begyndelsesbogstaver.

§. 27. Om sammensatte Ords Retskrivning.

§. 28. Om fremmede Ord, hvorledes de i dansk Skrift bør staves.

§. 29. Om Ordenes Deling ved Enden af en Linie.

§. 30. Om Ordenes Inddelinger, efter deres Materie og deres Betydning.

§. 31. Om de forskiellige Ordclasser og deres Bøiningsmaader, med Hensyn til Ordbogens Brug.

Dansk

Haand-Ordbog.

A.

A, et Udraabsord.
Aa, en, Pl. er. (større end en Bæk, mindre end en Strøm, Flod.) Aabakke=brink= bo eller =boer (som boer ved en Aa) =bygger =bred, bredde =gab, et, =gang, Munding af en Aa =kande (Urt) =løb, et, =svælg, et.
aaben, adj. Pl. aabne. (oplukket, blot, ubeskiermet, utæt, vid, ledig, offentlig, uhindret.)
aabenbar, adj. Pl. e. (tydelig, vitterlig, offentlig.)
aabenbare, adv. (Sydron.)
Aabenbarelse, en, Pl. r.
aabenbarer, v. a. 1. aabenbares, v. dep.
Aabenbaring, en, Pl. er.
aabenbarligen, aabenbart, adv.
Aabenhed, en, ub. Pl.
aabenhielmet, adj.
aabenhiertet, aabenhiertig, adj.
aabenhiertigen, adv.
Aabenhiertighed, en, ub. Pl.
aabenlydt, adv. (at Alle høre det.)
aabenlys, adj.
aabenlyst, adv. (at Alle see det.)
Aabenmund, en, Sladdermund.
aabenmundet, adj. (kaabsmundet.)
aabenrygget, adj.
aabenstaaende, adj. v.
aabner, v. a. 1. aabner sig, v. rec.
Aabning, en, Pl. er.
Aabod, en, i Lovkyndigheden.
aabodsfri, adj.
Aad, en,* see Od.
Aadsel, et, Pl. er, og Aadsler.
aadselagtig, adj.
Aadselflue, en, Pl. r.
Aadselgraver, en, Pl. e. (Insect.)
Aadselkule, en, Pl. r.
Aag, et. Aagbeen, et, =bunden, adj. verb. =es, et, =rem =samlet, adj. (spændt i eet Aag) =stagle =tiste (Aagrem.) =vant, adj v.
aager, v. a. 1. spænder i Aag.
Aager, en, uden Pl. (ulovlig Rente.)
Aagerkarl, en, Pl. e. Aagrer, en, Pl. e. Aagerkarl.
Aagerrente, en, Pl. r.
aagrer, v. n. (sielden v. a.) 1.
aagvant, adj. v. S. Aag.
Aakande (Urt) S. Aa.
Aal, en, Pl. Aal (Fisk.) Aaledam =fangst =fisker

-fænger -gaard -hoved, et, Dosmer -kiste -kone (Aalequabbe) -krog -kube -qvabbe (Fisk) -ruse -skind, et, -snøre -stang -suppe.
aalglat, adj.
Aand, en, Pl. Aander. (Siæl, Geist.)
Aande, en, uden Pl. Luft, Veir. Aandeblæst -drag, et, -dræt, et, -fang, et, -gab, et, -gisp, et, -hul, et, -klemmelse -klemt, adj. -løs, adj. (som neppe kan drage Aande) -løshed -pibe -pust, et, -pusten, adj. (stakaandet) -pustenhed -rør, et, -stank.
aandelig, adj. (af Aand.)
aandeligen, adv.
aander, v. a. og n. I.
aandløs, adj. (som mangler Aand, Vid.)
Aandløshed, en, uden Pl. (Mangel paa Aand.)
aandrig, adj. (modſ. aandløs.)
Aandrighed, en, (af Aand.)
Aandsnærværelse, en, ud. Pl.
Aar, et, Pl. Aar. Aarbog -fest -følge -gammel, adj. -gang -hundrede, et, -knude (paa Qvægets Horn, som viser dets Alder) -krønike -penge -ring (i Træer) -række -tid (Messe) -tusinde, et -varig, adj. -viis, adv. (See Aars.)
Aare, en, Pl. r. Blodkar i Legemet. Aarebindsel, et, -hinde -jern, et, -laden -lader, v. a. (aarelod — ladt.) -ladning.
Aare, Pl. r. (at roe med.) Aareblad, et, -drag, et, -greb, et, -kast, et, -skaft, et, -skib, et, Skib, som roes frem, -stifte, et, -slag, et, -tag, et, -tol.
aares, v. dep. tiltager i Aar, ældes.
Aarfugl, en, Pl. e.
aarig, adj. Som er af dette Aar.
Aaring, en, Pl. er. (af Aar) Gode, slette Aaringer.
aarker, v. n. I. (kan, formaaer.)
aarle, adj. (Oehlenschläger.)
aarle, adv. tidlig om Morgenen.
aarlebags, adv.
aarlig, adj. (af Aar.)
aarligaars, adv.
aarligen, adv.
Aarling, en, aarsgammelt Qvæg.
Aars, Genit. af Aar. Aarsarbeide, et, -barn, et, -dag (en vis Dag i Aaret) -fest -føde -frist -grøde -kost -lam, et, -løn -tal, et, -tid -tiener.
Aarsag, en, Pl. er. (Grund, Ophav, Anledning.)
aarvaagen, adj. Pl. aarvaagne.
Aarvaagenhed, en, ud. Pl.
Aas, en, Pl. er. en langstrakt Forhøining. S. Biergaas.
Aas, et, Mading, Lokkemad.
aaser, v. a. sætter Mading paa.
Aasted, et, Pl. er.
Aastedsmøde, et, Pl. r.
Aasyn, et, uden Pl.
Aasæd, en, ud. Pl. Sæd, som følger Jorden.
Aasæde, et, Pl. r. (Bopæl.)
Abbed, en, Pl. er.
Abbedie, et, Pl. er.
Abbedinde, en, Pl. r.
abbedlig, adj. a. Værdighed.
Abe, en, Pl. r. abeagtig, adj. -agtigen, adv. -agtighed -ansigt, et, -gante (Fiante, Nar) -ganteri, et, -kat -kiærlighed -næse -nabar, n. s. pl. -pubs,

et, -spil, et, -ungesværk, et, -væsen, et.
Aben, en, ud. Pl. af aber. (lidet brugeligt)
aber, v. a. 1. giækker, driller.
Aberi, et, Pl. er.
Abildgaard, en, Pl. e. Frugthave.
abildgraa, adj. om Heste.
Ablat, en,* S. Oblat.
Aborre, en, Pl. r. (Fisk.)
Abrod, en, Urt.
abstract, adj.
Academie, et, Pl. r.
academisk, adj.
Academist, en, Pl. er.
Accent, en, Pl. er. Tonetegn, Tonehold.
Accise, en, Accisebod -fri, adj. -frihed -penge -seddel -skriver.
ach! See ak! (Udraabsord.)
Act, en, Pl. er.
Acteur, S. Skuespiller.
Actie, en, Pl. r. Actiehandel, en.
Actor, en, Sagsøger.
ad, Præpos. ind ad, ud ad.
Adel, en, ud. Plur.
adel, adj. Deraf adelbaaren, adj. -bonde -by (Hovedby) -byrd -født, adj. -frøken -gade -høb (den største Hob af et Folk, en Hær) -hof (Herredag) -huus, et, -kone (Ægtehustru) -skab, et, -stand -ting, et, Hovedting -vei (Alfarvei) -vildt, et.
Adelsbrev, et, Pl. e.
Adelsmand, en, Pl. -mænd.
Adelsperson, en, Pl. er.
Adfærd, en, ud. Pl. (Opførsel, Handlemaade.)
Adgang, en, Pl. e.
Adjutant, en, Pl. er.
adkommer, v. n. tilflyder. S. kommer.
Adkomst, en, Pl. er.
Adlen, en, ud. Pl. (af adler.)
adler, v. a. 1.
Adlydelse, en, ud. Pl.
adlyder, v. a. adlød, adlydt.
Admiral, en, Pl. er.
Admiralitet, et.
Admiralsflag, et, Pl. liig S.
Admiralstab, et.
Admiralskib, et, Pl. e.
adskillelig, adj. (som kan skilles ad.)
Adskillelse, en.
adskiller, v. a. 1 og 2.
adskillig, adj. Pl. e. (forskiellig; it. i Fleert. mange, flere.)
adskilligen, adv.
Adskillighed, en, ud. Pl. (Forskiellighed, Mangfoldighed.)
Adskilling, en.
adsplider og
adsplitter, v. a. 1. (See splitter af Splid.)
Adsplittelse, en, Pl. r.
Adspredelse, en, Pl. r.
adspreder, v. a. 1 og 2.
Adspreder, en, Pl. e. (Ødelægger, Forøder.)
adspørger, v. a. -spurgte -spurgt.
adstadig, adj. adstadigen, adv. (sindig.)
Adstadighed, en, ud. Pl.
advarer, v. a. 1.
Advarer, en, Pl. e.
Advarsel, en, Pl. er.
Advocat, en, Pl. er. Sagfører.
af, præp. (udtales almindeligen av.)
afarbeider, v. a. 1. betaler med Arbeide.
Afart, en, Pl. er.
afarter, v. a. 1. udarter.
Afartning, en, Pl. er. Vanslægtning.
afbader, v. a. 1. (afvasker, aftoer.)
afbanker, v. a. 1.
Afbankning, en, Pl. er.

afbarker, v. a. 1.
Afbarkning, en, Pl. er.
afbeder, v. a. afbad, afbedet.
afbenytter, v. a. 1.
afbestiller, v. a. 1.
afbetaler, v. a. 1.
Afbetaling, en, Pl. er.
afbetiener, v. a. (afbenytter.)
Afbetiening, en.
afbetler, v. a. 1. (aftigger.)
Afbeviisning, en, Pl. er.
afbeviser, v. a. S. beviser.
afbider, v. a. afbed, -bidt.
afbidsler, v. a. 1. afbidsle en Hest.
afbier, v. a. 1. (oppebier.)
Afbigt, en.
afbilder, v. a. 1.
Afbildning, en, Pl. er.
afbinder, v. a. afbandt, -bunden, -bundet.
Afbinding, en, Pl. er.
afblader, v. a. 1.
Afbladning, en, Pl. er.
afblanker, v. a. 1.
afblæser, v. a. 2.
afblæst, adj. v. (a. Melk.) afflødet, affkummet.
afblomstrer, v. n. 1. (har.)
afbommer, v. a. 1. afb. en Væv.
afboner, v. a. 1.
afbraser, v. n. 1. (Østerminus.)
Afbrud, et, ud. Pl.
afbruger, v. a. 2.
afbryder, v. a. afbrød, afbrudt.
Afbrydning, en, Pl. er.
Afbræk, en, ud. Pl.
afbrækker, v. a. 1.
afbrænder, v. n. 2. (er.)
Afbud, et, ud. Pl.
afbundter, v. a. 1. a. Hør.
Afbygger, en, Pl. e.
Afbyrd, en, (Æt, Afkom.)
afbælger, v. a. 1. (S. Bælg.)
afbærer, v. a. -bar -baaren, -baaret.
afbøder, v. a. 1.
afbøier, v. a. 1.
Afbøining, en, Pl. er.
afbørster, v. a. 1.
afcirkler, v. a. 1. afkredser.
afdamper, v. a. 1.
Afdampning, en, Pl. er.
afdeler, v. a. 1. og 2.
Afdeling, en, Pl. er.
Afdrag, et, Pl. l. S.
afdrager, v. a. afdrog, -dragen, -draget.
Afdreielse, en.
afdreier, v. a. 1.
Afdrift, en, (Østerminus.)
afdrifter, v. a. 1. a. Korn.
afdrikker, v. a. & n. -drak -drukket.
afdriver, v. a. afdrev -dreven, -drevet.
Afdrivning, en, Pl. er.
afdrypper, v. n. 1.
afdyder, v. a. 1. (giør dydere.)
Afdydning, en, Pl. er.
afdækker, v. a. 1.
Afdækning, en, Pl. er.
afdæmmer, v. a. 1. (af Dam.)
Afdæmning, en, Pl. er.
afdød, part. af det libet brugelige v. n. afdøer.
affader, v. a. 1. (omtapper.)
Affald, et.
affalder, v. n. 1. affaldt, -falden, -faldet.
Affaldsveir, et, ud. Pl. (ustadigt Veir.)
affalmer, v. n. 1. (er.)
affarvet, adj.
affatter, v. a. 1.
affavner, v. a. 1. (afmaaler i Favne.)
Affect, en, Pl. er. See Sindsbevægelse.
affecteret, adj. S. konstlet, fremkonstlet.
affeier, v. a. 1.
Affeining, en, Pl. er.
affiedrer, v. a. 1. (plukker Fiedrene af.)
affiler, v. a. 1.

Affiling, en, Pl. er.
affikker, v. a. 1. (fikker tom.)
Afflod, et, ud. Pl. Hvad som afflyder.
Afflydelse, Afflyden, en.
afflyder, v. n. affløb, -flydt.
afflytter, v. n. 1. (har.)
afflække, v. a. afflækkede, -flakt.
afflyder, v. a. 1.
affødrer, v. a. 1. (See Føder og fødrer.) Giver det sidste Føder.
Affodring, en.
afforbrer, v. a. 1. kræver af een.
Afforbring, en, Pl. er.
afformer, v. a. 1.
Afformning, en, Pl. er.
affragter, v. a. 1. (leier, imod at give Fragt.)
affritter, v. a. 1.
affryser, v. n. affrøs, frossen, t. fryser bort. (er.)
affyrer, v. a. 1.
Affyring, en, Pl. er.
affældig, adj. (brøstfældig, skrøbelig.)
Affældighed, en, ud. Pl.
affærder, v. a. brugtes tilforn i Stedet for
affærdiger, v. a. 1.
Affærding, en, Fuldmagtsbrev, Creditiv. (Hvitfeld.)
Affødning, en, Afkom, Yngel.
Afføre, et, Udførsel. (Hvitfeld.)
Afførelse, Afføring, en.
afforer, v. a. 2.
afgaaer, v. a. & n. S. gaaer.
Afgabe, en, Pl. r. (affides Gabe.)
Afgang, en.
afgienner, v. a. 1.
afgierder, v. a. 1.
Afgift, en, Pl. er.
Afgivelse, en.
afgiver, v. a. S. giver.
afgiør, v. a. afgiorde, afgiort.
Afgiørelse, en.
Afglatning, en, Pl. er.
afglatter, v. a. 1.
afgnalder, v. a. 1. (afgnaver smaaligen.)
afgnaver, v. a. 1.
afgniber, v. a. S. gniber.
Afgnidning, en, Pl. er.
afgraver, v. a. S. graver.
Afgravning, en, Pl. er.
Afgrund, en, Pl. e.
afgrændser, v. a. 1.
Afgrændsning, en, Pl. er.
afgræsser, v. a. 1.
Afgrøde, en, ud. Pl.
afgrøfter, v. a. 1.
Afgrøftning, en, Pl. er.
Afgud, en, Pl. er. Afguds-alter, et, -billede, et, -dyrkelse -dyrker -lund -offer, et, -præst -tempel -tiener -tieneste.
Afguderi, et, Pl. er.
afgudisk, adj.
Afgunst, en, Ugunst.
afgunstig, adj. ugunstig.
Afgydelse, en.
afgyder, v. a. afgød, -gydet og gydt.
afhager, v. a. 1.
afhakker, v. a. 1.
afhandler, v. a. 1.
Afhandling, en, Pl. er.
afhaser, v. a. 1.
afhasper, v. a. 1.
Afhentelse, en, Pl. r.
afhenter, v. a. 1.
afhiasker, v. a. 1.
afhielper, v. a. afhialp, -hiulpen, -hiulpet.
afhiemler, v. a. 1.
Afhiemling, en, Pl. er.
Afhold, et.
Afholdelse, en.
afholden, adj. (som tvinger sine Lyster. Et afholdent Levnet.)
Afholdenhed, en, ud. Pl.
afholder, v. a. imp. afholdt. part. afholdet, afholdt.

afholdt, partic. (bundet, elsket.)
afholdig, afholdigen, Afholdighed.* See afholden, Afholdenhed.
afhuder, v. a. 1. (flaaer.)
Afhudning, en, Pl. er.
Afhug, et, Pl. l. Sing.
Afhuggen, en, ud. Pl.
afhugger, v. a. 1.
Afhugning, en, Pl. er.
afhvæsser, v. a. 1. (tager bort ved at hvæsse.)
afhyller, v. a. 1.
afhægler, v. a. 1.
afhægner, v. a. 1.
Afhægning, en, Pl. er.
afhælder, v. a. 1.
Afhældning, en, Pl. er.
Afhændelse, en, Pl. r.
afhænder, v. a. 1. sælger, overdrager til en anden.
afhændig, adj. at giøre afhændig.
afhændiger* See afhænder.
afhængende, adj. verb. afhængig.
afhængig, adj.
Afhængighed, en, ud. Pl.
afhærder, v. a. 1.
afhærjet, adj. part. ødelagt, kommen til agters. (i ældre Skrifter.)
Afhørelse, Afhøring, en.
afhører, v. a. 2.
afhøster, v. a. 1.
Afhøstning, en.
afhøvler, v. a. 1.
Afhøvling, en, Pl. er.
afjager, v. a. S. jager.
Afkald, et, Pl. l. S.
Afkaldelse, en.
afkalder, v. a. 2.
Afkant, en, Pl. er. Udkant.
afkanter, v. a. 1. (danner med Kanter.)
afkapper, v. a. 1.
Afkapning, en, Pl. er.
Afkastelse, en, Pl. r.
afkaster, v. a. 1.
afkiger, v. a. S. kiger.
afkiler, v. a. 1.
Afkiling, en, Pl. er.
afkimer, v. n. 1. har. (holder op med at kime.)
Afkiød, et.
afkiøder, v. a. 2.
afkiører, v. a. 2. (udmatter ved Kiørsel.)
afklapper, v. a. 1.
afklarer, v. a. 1. (klarer, luttrer.)
afklarerer, v. a. 1. (afbetaler; afærdiger.)
Afklarering, en, Pl. er.
Afklaring, en, Pl. er.
Afklemmelse, en, Pl. r.
afklemmer, v. a. 1 og 2.
Afklipning, en, Pl. er.
afklipper, v. a. 1.
afklæder, v. a. 1.
Afklædning, en, Pl. er.
afkløver, v. a. 1.
afknapper, v. a. 1.
afkniber, v. a. -kneb -kneben, -knebet.
afknuger, v. a. 1.
afknækker, v. a. S. knækker.
afkobler, v. a. 1.
afkoger, v. a. 2.
Afkom, en, ud. Pl.
Afkomst, en, ud. Pl. Herkomst.
Afkortelse, en, Pl. r.
afkorter, v. a. 1.
Afkortning, en, Pl. er.
afkradser, v. a. 1.
Afkradsning, en, Pl. er.
afkrammer, v. a. 1.
afkratter, v. a. 1.
afkredser, v. a. 1. (afcirkler.)
Afkredsning, en, Pl. er.
afkrider, v. a. 1. (afmærker med Krid.)
afkriger, v. a. 1. (vinder fra ved Krig.)
Afkrog, en, Pl. e.
afkrummer, v. a. 1.

afkryster, v. a. 1.
afkræfter, v. a. 1. (svækker.)
afkrænger, v. a. 1.
afkræver, v. a. 1.
Afkrævning, en, Pl. er.
afkrøger, v. a. 1. (krummer til en Side.)
afkynder, v. a. 1. (kundgiør, afkyser til Tinge.)
afkyser, v. a. S. kyser.
afkæmmer, v. a. 1.
afkøler, v. a. 1.
Afkøling, en, Pl. er.
Aflad, en, ud. Pl. Aflads-brev, et, -handel, -kram -kræmmer.
Afladelse, en, ud. Pl. Ophør, Ophold. (I denne Bemærkelse bruges ogsaa Aflad.)
aflader, v. a. 1. aflade et Skib.
aflader, v. n. aflod, -ladet og -ladt. (har.) [holder op med, afstaaer fra.]
Afladning, en, Pl. er. Afløsning.
aflander, v. n. 1. seiler fra Land. (D. Ordb.)
aflang, adj.
aflangrund, adj.
afleder, v. a. 1. et afledet Ord.
Afledning, en, Pl. er.
afletter, v. a. 1.
aflever, v. a. og n. 1.
afleverer, v. a. 1. flyer fra sig.
Aflevering, en, Pl. er.
aflider, v. n. deraf part. afleden, forløben.
Afliggenhed, en.
afligger, v. n. (neppe brugeligt uden i Partic. afliggende, afsides, fraliggende.)
afligner, v. a. 1.
Afligning, en, Pl. er.
aflinier, v. a. 1. aflinierer, v. a. 1. d. samme.
aflister, v. a. 1. afl. Nogen en Hemmelighed.
Aflivelse, en.
afliver, v. a. 1.
aflodder, v. a. 1.
Aflodning, en, Pl. er.
Aflokkelse, en, Pl. r.
aflokker, v. a. 1.
Afloesning, en, Pl. er.
afloeser, v. a. 1.
afluger, v. a. 1.
Aflugning, en, Pl. er.
Aflukke, et, Pl. r.
aflukker, v. a. 1 og 2.
Aflukning, en, Pl. er.
aflurer, v. a. 1. (aflister.)
afluttrer, v. a. 1.
Afluttring, en, Pl. er.
Aflyd, en, Mislyd, afvigende Lyd.
aflyser, v. a. 2.
Aflysning, en, Pl. er.
Aflæggelse, en.
aflægger, v. a. aflagde, aflagt.
Aflægger, en, Pl. e. A. af en Blomst, et Træ.
Aflægning, en, Pl. er. Gierningen at giøre Aflæggere.
aflægs, adj. Pl. l. S. (afbrugt, forældet, gammeldags, ubrugbar.)
aflækker, v. n. 1. lækker bort.
aflænker, v. a. 1. løser af Lænke. it. a. en Strømpe.
aflærer, v. a. 2. (afretter.)
aflæser, v. a. 2.
Aflæsning, en, med langt æ (af aflæser); med kort æ af aflæsser, v. a. 1.
Afløb, et, Pl. l. Sing.
afløber, v. a. og n. afløb, afløben, afløbet.
afløber, v. a. (af Løbe) kommer Løbe i. At a. Mælk.
Afløbsrende, en, Pl. r.
Aflød, en, ud. Pl. forskiellig Farve. S. Lød.
Afløftelse, en, Pl. r.
afløfter, v. a. 1.
afløser, v. a. 2.
afløsner, v. a. 1.

Afløsning, en, Pl. er.
afløver, v. a. tager Løvet af.
afmaaler, v. a. 1 og 2.
Afmaaling, en, Pl. er.
Afmagt, en, ud. Pl.
afmaler, v. a. 1.
Afmaling, Afmalning, en, Pl. er.
afmalker, v. a. 1.
afmaner, v. a. 1. (fraraader. D. Ordb.)
afmarver, v. a. 1. tager Marven fra.
afmasker, v. a. 1.
afmaster, v. a. 1.
afmatter, v. a. 1.
afmeder, v. a. 1. (afmaaler ved at mede eller sigte.)
Afmeielse, en, Pl. r.
afmeier, v. a. 1.
afmeisler, v. a. 1.
afmestrer, v. a. 1. (oplærer mesterligen. D. Ordb.)
Afmindelse* See Amindelse.
afmulner, v. n. Forgaaer af Mullenhed.
afmægler, v. a. 1. (afgiør ved Mægling.)
Afmægling, en, Pl. er.
afmægtig, adj.
Afmægtighed, en, Afmagt.
afmælder, v. a. 1 og 2. at afmælde et Besøg.
afmærker, v. a. 1.
Afmærkning, en, Pl. er.
afmønstrer, v. a. 1.
afnapper, v. a. 1.
afnarrer, v. a. 1.
afneger, v. a. 1. afnege Sæden. (sielden.) S. opneger.
afnopper, v. a. 1. Tager Nopperne af.
afnøder, v. a. 1 og 2.
afpakker, v. a. 1.
Afpakning, en, Pl. er.
afpanter, v. a. 1.
Afpantning, en, Pl. er.
afparerer, v. a. S. afbøder.
afparrer, v. a. 1.
Afparring, en, Pl. er.
Afpasning, en, Pl. er.
afpasser, v. a. 1.
afpatter, v. a. 1.
afpeiler, v. a. 1.
Afpeiling, en, Pl. er.
afpensler, v. a. 1.
Afpensling, en, Pl. er.
afperser, v. a. 1.
Afpersning, en, Pl. er.
afpidsker, v. a. 1.
afpikker, v. a. 1.
afpiller, v. a. 1.
Afpilling, en, Pl. er.
afpiner, v. a. 1.
afplanker, v. a. 1. afdeler ved Planker.
Afplankning, en, Pl. er.
Afpluk, et, ud. Pl. (det som afplukkes.)
afplukker, v. a. 1.
Afplukning, en, Pl. er.
afplyndrer, v. a. 1.
afpløier, v. a. 1.
Afpløining, en, Pl. er.
afpolerer, v. a. 1. S. afblanker.
Afpolering, en, Pl. er.
afpomper, v. a. 1.
afposter, v. a. 1.
afprammer, v. a. 1. (losser en Pram.)
afpresser, v. a. 1. S. afperser.
afprikker, v. a. 1.
afprutter, v. a. 1.
Afpryglen, en, ud. Pl.
afprygler, v. a. 1.
Afprygling, en.
Afpræg, et, Pl. I. S.
afpræger, v. a. 1.
Afprægning, en, Pl. er.
afpudser, v. a. 1.
Afpudsning, en, Pl. er.
afpukker, v. a. 1.
afpuster, v. a. 1.
afpægler, v. a. 1. (afdeler pægleviis.)
afpæler, v. a. 1.
Afpæling, en, Pl. er.

afqvister, v. a. 1.
afqvitter, v. a. 1.
afraaber, v. a. 2.
Afraabelse, en.
afraaber, v. a. 1.
afraabner, v. n. 1. (er.)
Afragelse, en, Pl. r.
afrager, v. a. 1.
Afragning, en, Pl. er.
afraser, v. n. 1. (har.)
afrasper, v. a. 1.
afreder, v. a. 1.
afregner, v. a. 1.
Afregning, en, Pl. er.
Afreise, en.
afreiser, v. n. 2.
afrenser, v. a. 1.
Afrensning, en, Pl. er.
Afrettelse, en, Pl. r.
afretter, v. a. 1.
afrider, v. n. afred, reden, redet. (har.)
Afrids, et, Pl. l. Sing.
afridser, v. a. 1.
Afridsning, en, Pl. er.
afriver, v. a. afrev, reven, revet.
Afrivning, en, Pl. er.
afrober, v. a. 1. (rober bort.)
afroer, v. a. og n. 1.
afruller, v. a. og n. 1.
afrunder, v. a. 1.
Afrunding, en, Pl. er.
afrusker, v. a. 1.
afruster, v. n. 1. (forgaaer ved Rust.)
Afryd, et, ud. Plur. (hvad som afrenses; Foder, som Qvæget levner og vrager.)
afrydder, v. a. 1.
Afrydning, en, Pl. er.
afryger, v. a. 1. (lader bortryge, bortdunste.)
afrykker, v. a. 1.
Afrykning, en, Pl. er.
afryster, v. a. 1.
afrøger, v. a. 1.
afrømmer, v. a. 1. (bortrømmer.)
affabler, v. a. 1.

affabler, v. a. 1.
Affagn, et, Pl. liig Sing. (Rygte, almindeligt Sagn.)
affalter, v. a. 1.
affamler, v. a. 1. (sanker fra.)
Affats, S. Affætning.
affaver, v. a. 1.
Affavn, Pl. l. S.
Affavning, en, Pl. er. (af affaver.)
Affeende, et. S. Henfigt.
affeer, v. a. affaae, seet.
affeiler, v. n. 1.
Affeiling, en.
Affendelse, en, Pl. r.
affender, v. a. 2.
Affender, en, Pl. e.
Affidder, en, Pl. e. en Afbygger.
Affide, en, Pl. r. (afliggende Sted.)
affides, adv. bruges og som adj. et affides Huus.
affkæler, v. a. 1. (br. mest i Partic.)
Affien, en, Gierningen at affie.
affier, v. a. 1.
Affigelse, en, Pl. er.
affiger, v. a. affagde, sagt.
Affigt, en. I Lovkyndigh. en affagt Dom.
Affigtelse, en, Pl. r.
affigter, v. a. 1. (frafigter.)
Affigtning, en, Pl. er.
affindig, adj. affindigen, adv.
Affindighed, en.
affiver, v. n. 1. (er.)
Afskaffelse, en.
afskaffer, v. a. 1.
afskakker, v. a. 1.
afskaller, v. a. 1.
Afskalling, en, Pl. er.
afskaver, v. a. (afskraber.)
Afskavning, en, Pl. er.
Afsked, en, ud. Pl. Afskedsdag -digt, et, -gilde, et, -hilsen -ord, et, -pas, et,

-prædiken -sang -stund -tale -tid -time -ønske, et.
afskeder, v. a. 1.
Afskedigelse, en, Pl. r. (Afskedelse.)
afskediger, v. a. 1. b. s. s. afskeder.
afskeier, v. a. 1.
afskiber, v. a. 1.
afskienker, v. a. 1.
afskifter, v. a. 1.
afskikker, v. a. 1.
afskildrer, v. a. 1.
Afskildring, en, Pl. er.
afskiller, v. a. 1. See adskiller, fraskiller.
afskiærer,* S. afskærer.
Afskiørsel, et, det som afskæres. (v. Aph.)*
afskokker, v. a. 1. (aftæller skokkeviis.)
afskolder, v. a. 1.
Afskrab, et, ud. Pl.
afskraber, v. a. 1.
Afskrabning, en, Pl. er.
Afskrift, en, Pl. er.
afskriver, v. a. afskrev, afskreven, -skrevet.
Afskriver, en, Pl. e.
Afskrivning, en, Pl. er.
afskrubber, v. a. 1.
afskruer, v. a. 1.
Afskræk, en, ud. Pl. (Schytte.)
Afskrækkelse, en.
afskrækker, v. a. 1.
afskrælder, v. a. 1.
Afskrælding, en, Pl. er.
afskuffer, v. a. 1.
Afskum, et, Pl. l. Sing.
afskummer, v. a. 1.
Afskumning, en, Pl. er.
afskurer, v. a. 1.
Afskuring, en, Pl. er.
Afsky, en, ud. Pl.
afskyder, v. a. afskød, -skudt.
Afskydning, en, Pl. er.
afskyelig, adj.
afskyeligen, adv.
Afskyelighed, en, Pl. er.
afskyeligt, adv.
afskyer, v. a. 1.
afskygger, v. a. og rec. 1.
Afskyl, et, ud. Pl. (det som afskylles.)
afskyller, v. a. 1.
Afskylling, en, Pl. er.
afskæfter, v. a. 1. (tager Skæftet af.)
afskærer, v. a. afskar, -skaaren, skaaret.
Afskæring, en, Pl. er.
afslaaer, v. a. afslog, -slagen, slaget, slaaet.
Afslag, et, Pl. l. Sing.
afsliber, v. a. afsleb, -sleben, slebet.
Afslibning, en, Pl. er.
afslider, v. a. afsled, -slidt.
afslikker, v. a. 1.
afslimer, v. a. 1. (tager Sliim af.)
afslutter, v. a. 1. afslutte Fanger. (D. Ordb.)
afsløret, v. a. 1.
Afsmag, en, ud. Pl.
afsmagelig, afsmagende, adj.
afsmelter, v. a. 1.
Afsmeltning, en, Pl. er.
afsmigrer, v. a. 1.
afsmøger, v. a. 1.
afsnakker, v. a. 1.
Afsnit, et, Pl. l. Sing.
Afsnittelse, en, Pl. r.
afsnitter, v. a. 1.
Afsnitting, en, Pl. er. (Snitling, afsnittet Qvist.)
afsnoer, v. a. 1.
afsnorer, v. a. 1. (maaler af med Snor.)
afsnylter, v. a. 1.
afsondrer, v. a. 1.
Afsondring, en, Pl. er.
afsoner, v. a. 1. at afsone en Brøde.
Afsoning, en, Pl. er.
afspader, v. a. 1.
afsparer, v. a. 1.
afspidser, v. a. 1.

Afspidsning, en, Pl. er.
afspiist, (færdig med at spise.) at have afspiist.
afspiller, v. n. 1.
afspinder, v. a. afspandt, -spunden, spundet.
afspirer, v. n. 1. (udspirer.)
afspiser, v. a. 2. (See spiser.) At afspise en med noget.
afsplindrer, v. a. 1.
afspoler, v. a. 1.
Afspoling, en, Pl. er.
Afspring, et, Pl. l. Sing.
Afspringsord, et, derivatum. (Povelsens Rimekonst.)
afsprungen, partic.
afsprænger, v. a. 2.
afspænder, v. a. 2.
afspændig, adj. (opsætsig, utilbøielig.)
Afspændighed, en.
afspænstig, adj. See afspændig.
afspærrer, v. a. 1.
afspøler, v. a. 1. (afskyller.)
Afstaaelse, en, Pl. r.
afstaaer, v. a. og n. afstod, afstaaet.
afstabler, v. a. 1. (afdeler i Stabler.)
afstager, v. a. 1.
Afstammelse, Afstamning, en.
afstammer, v. n. 1.
Afstand, en, Frastand.
afsted, adv.
afsteder, v. a. 1. (affærdiger.)
afstedkommer, v. a. See kommer. (tilveiebringer, forvolder.)
Afstik, et, Pl. l. S. (Aftryk.)
afstikker, v. a. S. stikker.
Afstikker, en, at giøre en A.
Afstikning, en, Pl. er.
afstiver, v. a. 1.
Afstivning, en, Pl. er.
afstormer, v. n. 1. (har.)
Afstraffelse, en, Pl. r.
afstraffer, v. a. 1.
afstreger, v. a. 1.
Afstregning, en, Pl. er.
afstriber, v. a. afstred, afstridt. (giør stridig.)
afstrigler, v. a. 1.
afstryger, v. a. afstrøg, -strøgen, strøget.
Afstrygning, en, Pl. er.
Afstrøg, et, ud. Pl. (Overmaal, som stryges af et Maalekar.)
afstubber, v. a. 1. at afstubbe et Træ.
afstudser, v. a. 1.
afstumper, v. a. 1.
Afstumpning, en, Pl. er.
afstympter, v. a. 1. (lemlæster.)
afstyrter, v. a. 1.
afstævner, v. a. 1. (afqvister.)
afstøber, v. a. 2.
Afstøbning, en, Pl. er.
afstøder, v. a. 2.
Afstøder, en, Pl. e. (Afviser.)
afstøver, v. a. 1.
Afsugelse, en, Pl. r.
afsuger, v. a. 1.
Afsuger, en, Pl. e. En ved Afsugning podet Qvist.
Afsugning, en, Pl. er.
afsvaler, v. a. 1.
afsvider, afsvier, v. a. 1. afsved, sveden, t.
afsvovler, v. a. 1.
afsværger, v. a. S. sværger.
afsyder, v. a. afsød, -søden, sødet.
Afsydning, en, Pl. er.
afsynker, v. a. (d. s. s. afsænker, afdyber.)
Afsynkning, en, Pl. er.
afsælder, v. a. 1.
afsælger, v. a. og n. afsolgte, afsolgt.
afsænker, v. a. 1. (afdyber) i Biergværkssproget.

Affænkning, en, Pl. er.
Affæt, et, paa en Plov.
Affætning, en, Pl. er.
Affættelse, en.
affætter, v. a. S. sætter.
Afføb, et, ud. Pl. (af affyder.) Noget, som er afkogt.
afførger, v. n. 1. (har.)
Aftag, et, uden Pl. (Aftagelse. D. Ordb.)
Aftagelse, en.
Aftagende, et, ud. Pl. at være i Aftagende.
aftager, v. a. og n. aftog, aftagen, aftaget.
Aftagning, en.
Aftakkelse, en, Pl. r.
aftakker, v. a. 1.
aftakler, v. a. 1.
Aftakling, en, Pl. er.
Aftale, en.
aftaler, v. a. S. taler.
aftamper, v. a. 1.
Aftapning, en, Pl. er.
aftapper, v. a. 1.
aftegner, v. a. 1.
Aftegning, en, Pl. er.
Aften, en, Pl. er. Aftenbakke (Flaggermuus) -bøn -bug -føde -giest -gift (som Qvæget faaer) -gilde, et, -høne (et Stiernebillede) -klokke -kulde -køle -luft -lystighed -maal, et, -mand -messe -melk -mørke, et, -psalme -regn -ruus -røde -sang -sol -spise -stierne -stund -suk, et, -svaling -time -varsel, et, (Varsel, som gives om Aftenen) -veir, et.
Aftens, genit. af Aften. Deraf: Aftenskost -maaltid, et, -mad -tid -varsel (Stævning med 24 Timers Frist.)
aftiener, v. a. 2.
aftigger, v. a. 1.
aftinger, v. a. 1.
Aftingning, en, Pl. er.
aftnes, v. impers. aftnedes. (bliver Aften, qvelder.)
Aftning, en, Aftenskumring, Aftenmørkets Begyndelse.
Aftoelse, Aftoen, en.
aftoer, v. a. 1.
Aftog, et, ud. Pl. (Afreise, Afmars.)
aftrilder, v. a. 1.
Aftrin, et, Pl. l. Sing.
aftrodser, v. a. 1.
aftruer, v. a. 1.
aftrygler, v. a. 1.
Aftryk, et, Pl. l. S.
aftrykker, v. a. 1.
Aftrykning, en, Pl. er.
Aftrædelse, en, Pl. r.
aftræder, v. a. aftraadte, aftraadt.
Aftræk, en, ud. Pl.
aftrækker, v. a. aftrak, -trukken, -trukket.
Aftrækning, en, Pl. er.
aftræller, v. a. 1. (aftiener ved at trælle.)
aftrænger, v. a. 2.
aftrætter, v. a. 1.
aftusker, v. a. 1.
aftutter, v. a. 1.
aftvætter, v. a. 1.
aftvinger, v. a. aftvang, -tvungen, -tvunget.
aftylder, v. a. 1.
Aftægt, en.
aftækker, v. a. 1 og 2. S. tækker.
aftæller, v. a. S. tæller.
Aftælling, en, Pl. er.
aftærer, v. a. See udtærer.
aftærsker, v. a. See tærsker.
Aftærskning, en, Pl. er.
aftømmer, v. a. 1. (gior reent tom.)
afvandrer, v. a. 1. bortvandrer. (sielden.)
Afvane, en, komme i A. med. (bruges ei med Art.)

afvasker, v. a. 1.
Afvaskning, en, Pl. er.
Afvei, en, Pl. e.
Afveielse, en, Pl. r.
afveier, v. a. 1.
afveis, adv. (afsides.)
Afvendelse, en.
afvender, v. a. 2.
afvendig, adj. (afspændig.)
afverler, v. n. 1. (har.)
Afverling, en, Pl. er.
Afvigelse, en, Pl. r.
afviger, v. n. afveg, -ve-gen, veget. (er og har.)
Afvigning, en, Pl. er. (i Skibssproget.)
Afviisning, en, Pl. er.
afvikler, v. a. 1.
afvinder, v. a. afvandt, -vunden, vundet.
afvinkler, v. a. 1. afvinkle et Bræt.
afviser, v. a. -viiste -viist.
Afviser, en, Pl. e.
afvisker, v. a. 1.
Afviskning, en, Pl. er.
afvoret, partic. at have a.
Afvrid, et.
afvrider, v. a. afvred, -vreden, vrædet.
afvæbner, v. a. 1.
Afvæbning, en, Pl. er.
afvælter, v. a. 1.
Afvænnelse, en.
afvænner, v. a. -vante og -vænnede; -vant.
Afværgelse, en.
afværger, v. a. 1.
afæder, v. a. -aad -æbt.
aføser, v. a. 1 og 2.
Agat, en, Pl. er.
Agebør, en, Pl. e. Port.
Agehynde, et, Pl. r.
Agelæs, et, Pl. l. Sing.
ager, v. a. og n. 1.
Ager, en, Pl. Agre. Ager-brug, et, -bund -dyrker -dyrkning -ende -fred -fure -hyrde -høne, Pl. -høns -jord -kaal (Urt) -land, et, -maaler, S. Landmaaler -mark -mon, et, -muus -mynte (Urt) -ran, et, -reen (Agerfure) -rydning -rug -skiel, et, -skifte, et, -uld (Urt.)
Agern, en, Pl. er, og l. S.
Agerum, et, uden Pl. [af ager.] (fornødent Rum til at age.)
Agestol, en, Pl. e.
Agetøi, et, ud. Pl. (Kiøre-tøi.)
agler, v. n. 1. [har.] (raver, vakler.)
Agn, et, Lokkemad for Fiske. (sielbent.)
Agt, en, ud. Pl.
agtbar, adj. (agtværdig.)
Agtbarhed, en, ud. Pl.
Agtelse, en, ud. Pl.
agter, v. a. og rec. 1. (giver Agt paa, anseer, skiøtter, vurderer.)
agter, v. n. 1. (har.) me-ner, giver Agt paa, er til Sinds.
agter, adv. superl. agterst. (Bruges sielden uden i Skibs-sproget, i nogle Sammensæt-ninger og i den Talemaade: komme til Agters.)
Agterdeel, en, Pl. Agter-dele.
Agterende, en, Pl. r.
Agterslag, et, Pl. l. Sing.
agterligen, adv. (yderligen.)
Agterseil, et, Pl. l. S.
Agterside, en, Pl. r.
Agterspeil, et, Pl. e.
Agtersting, et, Pl. l. S.
Agtervind, en.
Agtpaagivelse, en.
agtpaagivende, adj.
Agtpaagivenhed, en, ud. Pl.
agtsom, adj.
Agtsomhed, en.
agtværdig, adj.
Agurke, en, Pl. r.

Agurkesalat, en.
Ah! Udraabsord.
Aha! Udraabsord.
ahner*, v. n. og a. S. aner.
Ahorn, en, ud. Pl. (Navr=Træ.)
Ail, en, Pis af Qvæg.
ailer, v. a. og n. 1. (om Qvæg.)
Ak! Udraabsord.
Akeleie, en, Urt.
Akevit, en, rettere Aqvavit. (Brændeviin.)
al, adj. n. alt. Pl. alle.
Al, en, ud. Pl. Sort, haard Jord. (Jydsk.)
Alabast, en.
Aland, Alandsrod, en, Urt.
Alarm, en, ud. Pl.
Alarmplads, en, Pl. e.
Albue, en, Pl. r.
Albuestød, et, Pl. l. S.
Album, en, Pl. l. Sing.
aldeles, adv.
Alder, en, Pl. e, og Aldre.
Alderbom, en, ud. Pl.
alderstegen, adj. (af høi Alder.)
aldrende, adj. (som begynder at ældes.)
aldrig, adv.
Alen, en, Pl. Alen el. Alne.
alene, adv. og adj. (skrives ogsaa allene.)
aleneste, adv. og adj.
Alenmaal, et.
Alental, et, at kiøbe i A.
alenviis, adv.
Alf, en, Pl. er. (Biergaand.)
Alfader, ud. Pl.
Alfarvei, en, i Stedet for Adelfarvei. (almindelig Landevei.)
alfuld, adj. gandske fuld.
algod, adj.
Algodhed, en, ud. Pl.
Alhede, en, (S. n. s. Al.)
Alherren, Guds Tilnavn.
Alhore, en, Pl. r.
Aljord, en, (S. Al, en.)
Alk, en, Søfugl.
alker, v. n. 1. (har.)
Alkiøb, et, almindel. Landekiøb.
Allarm, S. Alarm.
Allee, en, Pl. r. Buegang i en Have.
allehaande, adj. (bruges aldrig med Art.)
Allehaande, uden Artikel, n. s. pl. (et Slags Krydderi.)
Allehelgen, Allehelgensdag, en, d. 1. Nov.
Allemand, n. s. collect.
allene, S. alene.
aller, (forhøier Superlativet. allerførst, allerhelst, allerstørst, mægtigst &c.)
allerede, adv.
allesammen, S. alsammen.
alleslags, S. alslags.
allesteds, adv.
Allestedsnærværelse, en, ud. Pl. (i Stedet for dette kunde maaskee bruges Alværelse.)
allestedsnærværende, adj. (alværende.)
allevegne, adv.
alligevel, adv. (desuagtet.)
Allike, en, Pl. r. Fugl.
Allun*, See Alun.
Alm, Almetræ, S. Ælm.
Almagt, en, ud. Pl.
Almanak, en, Pl. ker.
Almanakmaaned, en, Pl. er.
almeen, adj. (føies til nogle Substantiver; men skrives ogsaa særskilt.)
almeengyldig, adj.
Almeengyldighed, en, ud. Pl.
Almeenhed, en, ud. Pl.
Almeennytte, en, ud. Pl.
almeennyttig, adj.
Almeensteder, Plur. (loci communes.)

Almeensætning, en, Pl. er.
Almenning, en, fælles Mark eller Skov.
Almind, et, Publicum, Almeenheden. (Hvitfeld.)
almindelig, adj. det Almindelige (Publicum,) Almeenheden.
almindeligen, adv.
Almindelighed, en.
almindeligviis, adv.
Alminding, en, Pl. er. d. s. s. Almenning.
Almisse, en, Pl. r. Almisseblok -bolig -brød, et, -deler -lem, et, -stiftelse.
Almue, en, uden Pl. Almuesmand -sprog, et, -skrifter, Pl. -ven.
almægtig, adj.
Almægtighed, en, ud. Pl.
alneviis*, S. alenviis.
Aloe, en, Aloetræ, et.
Alphabet, et, Pl. er.
alphabetisk, adj.
alraadende, adj. v.
Alrune, en, en klog Qvinde, Spaaqvinde.
alsammen, adj. n. altsammen. Pl. allesammen.
alseende, adj.
Alseeenhed, en, ud. Pl.
alskens, adj. (allehaande, alslags.)
alslags, adj. n. altslags. Pl. alleslags.
alstille, adv. S. jævnligen, idelig.
Alstrøg, et, at ligge paa Alstrøget (hvor alle færdes.)
alstyrende, adj. v.
Alsædjord, en. Jord, som aldrig hviler.
alt, adj. n. S. al.
Alt, et, ud. Pl. Det hele Alt, Verdensalt.
alt, adv. (allerede.)
Alter, et, Pl. e. Alterbog -bord, et, -dug -fod -gang -gods, et, -gulv, et, -ildklæde, et, -lægger, v. a. (skriinlægger) -lys, et, -skab, et, -stage -tavle -trin, et, -tieneste.
altid, adv.
Alting, et, almindel. Ting.
Alting, n. s. (uden Artikel.) alt, enhver Ting.
Altyv, en, Pl. e. Mestertyv. (P. J. Colding.)
Alun, et, ud. Pl. alunagtig, adj. -blandet, adj. -jord -læder, et, -skifer -steen, et, -smag -syre -værk, et.
aluner, v. a. 1.
Alunshandsker, n. s. pl.
Alvei, en, Pl. e. Alfarvei.
alvidende, adj.
Alvidenhed, en, ud. Pl.
alviis, adj.
Alviished, Alviisdom, en, ud. Pl.
Alvor, en, ud. Pl.
alvorlig, adj.
alvorligen, adv.
Alvorlighed, en, ud. Pl.
Alvorsnak, en, ud. Pl.
Alvorstale, en.
Alvælde, en, ud. Pl.
alvældig, adj.
Ambolt, en, Pl. e.
Ambra, en, ud. Pl.
Ame, en, Pl. r. et Viinfad af en vis Størrelse.
Amethyst, en, Ædelsteen.
Amindelse, en, uden Pl. (Ihukommelse.)
Amindelsestale, en, Pl. r.
Amindelsestegn, et.
Amme, en, Pl. r. Ammeplads -stue -stuesnak.
ammer, v. a. 1.
Amphibium, et, Pl. Amphibier.
Amt, et, Pl. er.
Amtmand, en, Pl. -mænd.
Amtmandskab, et, Pl. er.
Amtsforvalter, en, Pl. e.

Amtsmester, en, Pl. e.
Amtsrettighed, en.
Amtstue, en, Pl. r.
anatomerer, v. a. 1. sønderlemmer.
Anatomie, en, ub. Pl.
Anatomiekammer, et.
anatomisk, adj.
anbefaler, v. a. 1.
Anbefaling, en, Pl. er.
anbelanger, v. a. (bruges ei meget, og kun upersonligen.)
anbetroer, S. betroer.
anbinder, S. ombinder, tilbinder.
Anbringelse, en.
Anbringende, et, Andragende.
anbringer, v. a. anbragte, anbragt.
Anbrud, et, Dagens A.
Anbrækning, en.
And, en, Pl. Ænder. (See Andrik.)
Andagt, en, ub. Pl.
Andeel, en, Pl. Andele. (Part, Lod.)
Andemad, en, en Vandplante, Andegræs.
anden, adj. n. andet, Pl. andre.
andendags; i Sammensætninger: Andendags-Brylup, et, -feber -kolde -morgen.
andensteds, adv.
Andeqvadder, et, Ænders Snadren i Vand.
Andeqvækken, en, ub. Pl.
anderledes, adv. og adj.
anderlunde, adv. (anderledes.)
Andesteg, en.
Andeæg, et, Pl. l. Sing.
Andrag, et, Pl. l. Sing.
Andragelse, en, Pl. r.
Andragende, et.
andrager, v. a. androg, -dragen, -draget.
andre, Pl. S. anden.
Andrik, en, Pl. ker.
andser, v. a. S. ændser.
andægtig, adj.
andægtigen, adv.
Andægtighed, en, ub. Pl.
Ane, en, Pl. Aner. (adelige Stammefædre.) bruges næsten kun i Pl.
Anelse, en, Pl. r. Forudfølelse.
aner, v. a. 1. bruges hyppigst som v. impers. det aner mig.
Anetal, et.
Anfald, et, Pl. l. S.
anfalder, v. a. S. falder.
Anfegtelse, en, Pl. r.
anfegter, v. a. 1.
Anfegtning, en, Pl. er.
Anførelse, en, S. Anførsel.
anfører, v. a. 2.
Anfører, en, Pl. e.
Anførsel, en.
angaaer, v. a. S. gaaer.
Ange, en, fugtig Damp.
Angel, en, Pl. Angler. (Medekrog.)
Angelike, en, Urt.
Angelmuus, en, Pl. l. S.
angenem, S. behagelig.
anger, v. a. og n. (af Ange.) damper, aander.
Anger, en, ub. Pl.
angerfuld, adj.
angergiven, adj. Pl. -givne.
Angerkiøb, et, Kiøb som angres.
angerlig, adj. som man angrer paa eller fortryder.
angerløs, adj.
Angerløshed, en, ub. Pl.
angermodig, adj.
Angest, en, angestfuld, adj. -skrig, et, -sved.
angest, adj. uden Pl.
angielder, v. a. 2. (angaaer.)
Angivelse, en, Pl. r.
angiver, v. a. angav, -given, givet.

Angiver, en, Pl. e.
Anglesnor, en, S. Medesnor.
angler, v. n. 1. (meder.)
Angreb, et, Pl. l. Sing.
angrer, v. a. og impers. 1.
angriber, v. a. angreb, angreben, =grebet.
Angriber, en, Pl. e.
angroer, v. n. 1. et angroet Barn (som har den engelske Syge.)
Angst, S. Angest.
Anhold, et.
Anholdelse, Anholden, en.
anholder, v. a. S. holder.
anhæfter, S. tilhæfter.
Anis, en, Aniskorn, et, =olie =sukker, et.
Anke, en, Klage, Paatale.
Ankel, en, Pl. Ankler.
Ankelkode, en, Pl. r.
anker, v. a. 1. (S. paaanker.)
Anker, et, Pl. e. (et Maal til Drikkevare.
Anker, et, Pl. e. (Skibsanker.) Ankerarm =boie =bolt =bund =fold, et, =fast, adj. =foring (paa Skibe) =green =grund =hage =hold, et, =kapning =kastning =kat =kile =kipning =kiæde =kran =kryds, et, =leie, et, =letning =læg, en, =længe, en, =løs, adj. =plads =ring =røring (Beklædning om Ankerringen) =sko (et Slags Ankerforing) =smed =smedie =spil, et, =stok =stræber =strop =sur̄ring =tallie =tov, et.
Anklage, en, S. Klage, Beskyldning.
Anklagelse, en, Pl. r.
anklager, v. a. 1.
Anklager, en, Pl. e.
Anklagerske, en, Pl. r.
ankommen, adj. v. (noget raadden.)
ankommer, v. n. ankom, =kommen, kommet (er.)
Ankomst, en, ud. Pl.
ankrer, v. n. 1. kaster Anker. (har.)
Ankring, en, Pl. er.
ankynder, S. forkynder.
anlediger, v. a. 1. S. foranlediger.
Anledning, en, Pl. er.
Anliggende, et, Pl. r.
Anliggenhed, en, Pl. er. (Schytte.)
anligger, v. n. Deraf bruges partic. anliggende. At lade sig Noget være anliggende.
Anlæg, et, Pl. l. Sing.
anlægger, v. a. anlagde, anlagt.
Anlægning, en, om Skibe.
Anlægsmaal, et, Pl. l. S. hvormed Hestens Høide maales.
Anløb, et, Pl. l. Sing. S. Tilløb.
anløber, v. a. og n. anløb, =løben, løbet.
anløben, partic. (om Metaller.)
Anmasselse, en, Pl. r.
anmasser sig, v. r. 1. tiltager, tilegner sig.
anmoder, v. a. 1.
Anmodning, en, Pl. er.
anmægter, v. r. 1. anmasser. (Hvitfeld.)
Anmældelse, en, Pl. r.
anmælder, v. a. 1 og 2.
anmærker, v. a. 1.
Anmærkning, en, Pl. er.
Annammelse, en.
annammer, v. a. 1.
Annammer, en, Oppebørselsbetient.
Annex, et, Pl. er.
Annexgaard, en, Pl. e.
Annexkirke, en, Pl. r.

Annersogn, et, Pl. e.
anordner, v. a. 1.
Anordning, en, Pl. er.
Anraab, et, Tilraab.
Anraaben, en, ud. Pl.
anraaber, v. a. 2.
Anraabningsord, et, Feltraab.
Anretning, en, Pl. er.
anretter, v. a. 1.
anrører, S. vedkommer, paarører.
Ansats, en, S. Anlæg.
anseelig, adj.
Anseelse, en, ud. Pl.
Anseende, et, af — til, efter Anseende.
anseer, v. a. -saae, -seet.
anseiler, v. n. at komme anseilende.
ansiger, S. tilsiger.
Ansigt, et, Pl. er.
Ansigtsfarve, en.
ansigtsfarvet, adj.
Ansigtstræk, et, Pl. l. S.
anskaaren, t, partic.
Anskaffelse, en.
anskaffer, v. a. 1.
Anskrig, et, Pl. l. S.
anskriver, v. a. anskrev, -skreven, skrevet.
Anskrivning, en, Pl. er.
Anskuelse, en, Pl. r. (Beskuelse, især ved den indre Sands.)
anskuer, v. a. 1.
anskyder, v. a. og n. anskød, anskudt.
anslaaer, v. a. anslog, -slagen, slaget.
Anslag, et, Pl. l. S.
Anslagsseddel, en, Placat.
ansøger, v. a. 2.
Ansøger, en, Pl. e.
Ansøgning, en, Pl. er.
anspænder, v. a. 2.
ansporer, v. a. 1.
anstaaer, v. n. S. staaer.
Anstalt, en, Pl. er.
Anstand, en, ud. Pl.
Anstiftelse, en, Pl. r.
anstifter, v. a. 1.
Anstifter, en, Pl. e.
anstiger, v. n. at komme anstigende.
anstikker (tydsk) S. befænger, smitter.
anstiller, v. a. og r. 1.
Anstrengelse, en, Pl. r.
anstrenger, v. a. 1 og 2.
anstryger, v. a. anstrøg, anstrøgen, strøget.
Anstrygning, en, Pl. er.
Anstrøg, et, Pl. l. Sing.
anstunder, v. n. S. tilstunder.
anstændig, adj.
anstændigen, adv.
Anstændighed, en, ud. Pl.
Anstød, et, ud. Pl.
anstødelig, adj.
Anstødelighed, en, Pl. er.
Anstødsklippe, en, Pl. r.
Anstødssteen, en, Pl. -stene.
Ansvar, et, ud. Pl.
ansvarlig, adj.
Ansætning, en, Pl. er.
Ansættelse, en, Pl. r.
ansættter, v. a. ansatte, ansat.
Ansætter, en, Pl. e.
ansøger, v. a. og n. 2.
Ansøgning, en, Pl. er.
antagelig, adj.
Antagelighed, en.
Antagelse, en.
antager, v. a. tog, tagen, t.
Antager, en, ved en Vexel.
Antal, et, ud. Pl.
Antastelse, en, Pl. r.
antaster, v. a. 1.
Antegnelse, en, Pl. r.
antegner, v. a. 1.
Antegning, en, Pl. er.
Antog, et, Anmarch.
antræder, S. tiltræder.
antræffer, v. a. og n. antraf, -truffen, truffet.
antvorder, v. a. 1. overantvorder.

antændelig, adj.
Antændelse, en, Pl. r.
antænder, v. a. 2.
anvendelig, adj.
Anvendelse, en, Pl. r.
anvender, v. a. 2.
Anviisning, en, Pl. er.
anviser, v. a. S. viser.
Anviser, en, Pl. e.
Apoplexie, en, Slag, Rørelse, Liigfald.
Apostel, en, Pl. Apostler.
apostolisk, adj.
Apothek, et, Pl. er.
Apotheker, en, Pl. e. Apothekeragtig, adj. =dreng =konst =krukke =svend =taxt.
appellerer, v. a. 1. indstævner til en høiere Ret.
Appetit. S. Madlyst.
April, en, Faaremaaned. Aprilsnar =veir, et.
Ar, et, Pl. l. Sing. bestemt Arret.
Arbeide, et, Pl. r. (skrives ogsaa Arbeid.)
Arbeiden, en, ud. Pl.
arbeider, v. a. og n. 1. (har.)
Arbeider, en, Pl. e.
Arbeiderske, en, Pl. r.
Arbeids, Gen. af Arbeide eller Arbeid. Arbeidsanstalt =beest, et, =bi =dag =dygtig, adj. =dyr, et, =før, adj. =førhed =folk, coll. =fri, adj. =fuld, adj. =hest =huus, et, =karl =løn =mand =myre =penge =time =tøi, et, =vant, adj. =vogn.
arbeidsom, adj.
Arbeidsomhed, en, ud. Pl.
Archiv, et, Pl. er.
arg, adj. Ond, slet, slem.
Argelist S. Trædskhed.
Arie, en, S. Vise, Sang.
Arild, Genit. Arilds. i Talemaaden: fra Arilds Tid.
Ark, en, Noas Ark, Pagtens Ark.
Ark, et, Pl. Ark (Papir.)
Arkelie, et, til Skibs, =gods, et, =mester.
Arkeskrift, en, ud. Pl. (af et Ark.)
Arkeskriver, en, Pl. e.
Arketal, et, ud. Pl.
arkeviis, adv.
arm, adj. (fattig, beklagelig.)
Arm, en, Pl. Arme. Armbaand, et, =been, et, =bindsel, et, =fuld, en, =hat =hul =hule =pibe =pude =ring =rør, et, =skinne =smykke =stærk, adj. =tag, et, Favnetag.
Armbørst, Armbue, en, Bue.
Armee, en, Pl. r. Krigshær.
Arne, en, Pl. r. (Ildsted) Arnegield =sted, et.
Arpe, en, Skorpehud. (maaskee af Ar.)
arpegroet, adj.
Arrak, en, Indiansk Brændeviin.
Arrest, en, Fængsling, Fængsel.
Arrestant, en, Pl. er. Fange.
arresterer, v. a. 1. fængsler.
Arrestering, en, Fængsling.
Arrestforretning, en, Pl. er.
Arrestforvarer, en, Slutter, Fangefoged.
Arresthuus, et, Pl. =huse.
Arrestpenge, See Varetægtspenge.
arrig, adj. arrigen, adv.
Arrighed, en, ud. Pl.
Ars, en, (Arts) Arsbalde =byld =prygl.
Arsenik, en, ud. Pl.
Art, en, Pl. er.
arter, v. a., n. og rec. 1.
artig, adj. artigen, adv.
Artighed, en, Pl. er.
Artikel, en, Pl. Artikler.
Artillerie, et.
Artillerist, en, Pl. er.
Artiskok, en, Pl. ker.

Artmærke, et, Pl. r. (af Art, Slags.)
Arv, en, Pl. e. Arveadel -begravelse -berettiget, adj. -classe -deel -deling -fald, et, -fiende -fiendskab, et, -født, adj. -følge -forening -gaard -gang -gangsmaade -gield -gods, et, -guld, et, -handel -herre -huus, et, -hylding -jord -kiøb, et, -konge -land, et, -leen, et, -linie -lod -lov -løs, adj. -løshed -maade -midler, Pl. -øl, et, Begravelsesmaaltid -part -prinds -rad -regiering -ret -rettighed -rige, et, -sag -skifte, et, -stamme -svig -syge -synd -sæde, et, -tager -tal, et, -tavle -trætte -tvist -tægt (Arvs Tiltrædelse) -undersaat.
arvelig, adj.
arver, v. a. og n. I.
Arving, en, Pl. er.
Asbest, en, Steenhør.
Asen, et, Pl. er.
Asenfole, en, Pl. r.
Aseninde, en, Pl. r.
Asenkiæft, en, Pl. er.
Ask, en, Asketræ.
Aske, ud. Pl. Askebad, et, -baget, adj. -digel -dør -fad, et, -fang, et, -farve -farvet, adj. -fiis -graa, adj. -kage -krukke -lud -onsdag -potte -regn -trug, et.
Asp, en, S. Esp. (Træ.)
Asparges, en, Pl. er.
Astronomie, en, uden Pl. Stiernekyndighed.
astronomisk, adj.
at, conjunct.
Atlask, en, Gen. atlaskes, bruges som adj.
atten, Talord.
attende, den, Ordenstal.
atter, adv.
Attraa, en, uden Pl.
attraaelig, adj.
attraaer, v. a. I.
au! Udraabsord.
Auction, en, Pl. er. Auctionsbud, et, -forretning -forvalter -hammer -penge -regning -seddel -skiøde, et, -sted, et.
Augurk* See Agurk.
August, en, Høstmaaned.
Ave, en, ud. Pl. Tvang, Tugt.
aveløs, adj.
aver, v. a. I. holder i Ave.
avet, adj. og adv. vrang, urigtig.
Averie*, et, S. Haverie.
Avind, en, ud. Pl. Avindsbod, en, -bud, et, -fuld, adj. -løs, adj. -mand.
Avindskiold, et, ud. Pl.
avindsyg, adj.
Avindsyge, en, ud. Pl.
Avis, en, Avisnyhed -skriver -tidende.
Avl, en, ud. Pl.
Avledaad, en, ud. Pl.
Avledrift, en, ud. Pl. Kiønsdrift.
avledygtig, adj.
Avledygtighed, en, ud. Pl.
Avlekraft, en.
Avlelem, et, Pl. mer.
Avlelyst, en, ud. Pl.
Avlen, en, ud. Pl. (af avler.)
avler, v. a. I.
Avling, en, Avlingsbrug -drift.
Avlsbrug, en, ud. Pl.
Avlsdrift, en, ud. Pl.
Avlsfolk, n. s. collect.
Avlsforvalter, en, Pl. e.
Avlsgaard, en, Pl. e.
Avlskarl, en, Pl. e.
Avlsmand, en, Pl. -mænd.
Avn, Avne, en, Pl. r.
Avnbøg, en, Pl. e.

avnet, adj. blandet med Avner.
Avret,* S. Evret.
Ax, et, Pl. Ax. Kornax.
Axe, en, Jordens Axe.
Axehuus, et, (af Ax.)
Axel, en, Pl. Axler. Skulder. Axelbaand, et, -been, et, -byrde -før, adj. -gehæng, et, -led, et, -mærke, et, paa Øret af Qvæghoveder -skierf, et, -stykke, et.
Axel, en, Pl. Axler, paa en Vogn, Mølle, Klokke. Axelarm -jern, et, -mule (paa Vognaxler) -plade -tap -torv, et, -træ, et.
Axesamling, en, Pl. er. (af Ax.)
Axesankning, en, Pl. er.
axet, adj. med Ax paa.
axler, v. a. I. tager paa Axlerne.

B.

Baad, en, Pl. e. (Fartøi.) Baadebygger -byggeri, et, -leie -skuur, et. See nedenfor Baads.
Baade, en, ud. Pl. Vinding, Fordeel. baadefuld, adj. (fordeelagtig) -kiøb, et, fordeelagtigt Kiøb -løs, adj. -riig, adj. -syg, adj.
baade, adj. begge. (nu libet brugeligt.)
baade, Conjunction.
baader, v. a. I. fører paa Baad.
baader, v. n. I. vinder, gavner. (har.)
Baadfører, en, af Baad.
Baadfuld, en, ligesaa.
Baadleie, S. Baadeleie ved Baad.
Baads, Genit. af Baad. Deraf: Baadsaare -anker, et, -dræg, en, -folk, n. s. coll. -føre, et, -hage -karl -knegt -ladning -mand -mast -pligt, Bund, Planker i Forstavnen af en Baad -seil, et, -stage -tofte -udlægger.
Baal, et, Pl. Baal og Baale.
Baand, et, Pl. l. S. Baanddriver (hos Bødkere.) -busk -hage -jern, et, -kniv -kræmmer -mager -rose -sløife -stage -stol (hos Bødkere) -væver -øxe.
Baar, Baare, en, Pl. r. Liigbaar.
baaren, partic. af bærer.
Baas, en, Pl. Baase.
baaser, v. a. I. (sætter i Baas.)
babler, v. n. I. (har.) pludrer, sladrer.
Bad, et, Pl. e.
Badehuus, et, Pl. -huse.
Badekar, et, Pl. l. S.
Badekniv, en, Pl. e.
bader, v. a. og rec. I.
Bader, en, Pl. e.
Badested, et, Pl. er.
Badning, en, Pl. er.
Badsker, en, Pl. er. (Barbeer, Saarlæge.) Badskerhaand (at ligge under Badskerhaand.) -kniv -konst -løn -tang.

Badstue, en, Pl. r. Badstuehede -mand -ovn.
Bag, en, Pl. e. (Bagdeel.)
bag, adj. S. bagest.
bag, præpos. og adv. Bag-axel -been, et, -beest, et, -binder, v. a. S. binder -bord (til Skibs) -bov -deel -dør -ende -fierding -flikke -flikker, v. a. 1. -fod -gaard -haand -haar, et, -hær (Bagtrop) -hase -hiul, et, -hold, et, -hoved, et, -huus, et, -kammer, et, -kappe -kast, et, -kiøb, et, -kiød, et, -klo -krog -laage -laar, et, -laas -last,* en, See Ballast -lend -lends, adv. -læder, et -længe -læs, et, -plov -port -raad, et, Raad, som kommer for silde -rede, et, -reb, et, -regning -rem -rum, et, -ryk, et, -sal -side -skaldet, adj. -sko -skoer, v. a. -slag, et, -smæk, et, -smække -sqvat -stald -stavn -stue -stykke, et, -stød, et, -taa -tale -talelse -taler, v. a. 2. -taler, en, -talersk, adj. -talerske -tand -trop -vaskelse -vasker, v. a. 1. -vasker, en, -vendt, adj. og adv. -vinge -vinter, -vogn.
bager, v. a. 2.
Bager, en, Pl. e. Bager-brød, et, -dreng -gaard -haandværk, et, -laug, et, -løn -ovn -penge, coll. -svend -trug, et.
Bagers, et, Bagerhuus, Sted hvor man bager.
bagest, Superlat. af det ubrugelige adj. bag.
bagfra, adv. af bag, adv.
Bagværk, et, ud. Pl.
Bai, en, Havbugt.
Bai, et, grovt Klæde.
Bak, en, paa Skibe.
Bakke, en, Pl. r. Høi, Bakke. bakkefuld, adj. -viis, adv.
Bakke, en, Pl. r. Skaal, Fad. Deraf:
Bakkebord, et, Pl. e.
Bakkelse, en, Pl. r.
Bal, et, Pl. Baller. (Dands.)
Balance, See Ligevægt.
balancerer, v. a. og n. 1.
Balbeer, Balberer, en, Pl. Balberere. Balbeer-amt, et, -bind, et, -bækken, et, -dreng -fad, et, -flaske -kniv -rem -sæbe -skilt, et, -stue -svend -tøi, et, -vand, et. (rettere Barbeer.)
balberer, v. a. 1.
Balbering, en, Pl. er.
Balde, en, Pl. r. (i Haanden; hos Bogtrykkerne.)
baldet, adj. kiødfuld.
baldyrer, v. a. 1. (Suhm.) See broderer.
Balg, en, Pl. e. til et Sværd.
Ballast, en.
ballaster, v. a. 1. b. et Skib.
Balle, en, Pl. r. en stor Pakke.
Balle eller Ballie, en, Pl. r. et Kar.
Ballet, en, Pl. er.
Balletmester, en, Pl. e.
Balsam, en.
balsamerer, v. a. 1.
Balsamering, en, Pl. er.
Balsamtræ, et, Pl. er.
balstyrig, adj.
Balstyrighed, en.
Bambusrør, et, Pl. l. S.
Bamse, en, Hanbiørn.
Bancosebdel, en, Pl. -sedler.
Band, et, Kirkens Band.
Bandbrev, Bandsbrev, et, Pl. e.
Bande, en, Eder og Bander.

Bande, en, Pl. r. Flok.
Banden, en, af bander.
bander, v. a. og n. 1.
bandlyser, v. a. 2. (af Band.)
Bandlysning, en, Pl. er.
bandsat, adj. v.
Bandsættelse, en, Pl. r.
bandsætter, v. a. S. sætter.
Bandstraale, en, Pl. r.
Bane, en, Pl. r. jævn Vei.
Bane, en, ud. Pl. Dødsaarsag, Drabsmand.
Banemand, en, Pl. -mænd.
baner, v. a. 1. sletter.
Banesaad, et, Pl. l. S.
Banesaar, et.
Banesot, en, ud. Pl. Helsot.
Banestød, et, Pl. l. S.
bange, adj. pl. bange.
Banghed, en.
Banjk, en, Pl. r. paa Skibe.
Bank, en, Pl. er. Banque.
Bank, et, Pl. l. S. (Slag.)
Bank, bruges blot i Pl. (Hug, Prygl.)
Banke, en, Pl. r. Høi.
Bankebyg, collect.
Bankefisk, en, Pl. l. S.
Bankehammer, en, Pl. e.
Bankekiød, et, ud. Pl.
Bankekølle, en, Pl. er.
Banken, en, uden Pl. (af banker.)
banker, v. a. og n. 1.
Banketot, en, Pl. ter.
Bankeskammel, en, See Skammel.
Bankestok, en, Pl. ke.
Banketræ, et, Pl. er.
Bankning, en, Pl. er.
Banner, et, Pl. e. Fane.
bar, adj. Pl. bare. bararmet, adj. -benet, adj. -brystet, adj. -fødet, adj. -hændet, adj. -haget, adj. -halset, adj. -hoved, adv. -hovedet, adj. og adv. -mundet, adj. -slidt, adj. verb.
Barakke, en, Pl. r. See Brakke.
Barbar, en, Pl. er.
Barbarie, et.
barbarisk, adj.
Barbeer, en, S. Bælbeer.
Barde, en, Pl. r. Hvalbarde.
Barde, en, Pl. r. Digter.
Bardun, en, Pl. er, paa Skibe.
bare, adv. (blot, kun.)
barer sig, v. rec. 1.
barfod, adj. barfødet.
Barfodmunk, en, Pl. e.
Bark, en. barkagtig, adj. Barkbeg, et, -farve -haard, adj. -kage -mølle -træ.
Barkasse, en, Pl. r.
Barke, en, Pl. r. et Slags Fartøi.
Barkebrød, et, Pl. l. S.
Barkekar, et, Pl. l. Sing.
Barkelud, en.
barker, v. a. 1.
Barker, en, Pl. e.
Barkning, en, Pl. er.
Barlast, en, Ballast. (Hvitfeld.)
Barm, en, Pl. e.
barmhiertig, adj.
barmhiertigen, adv.
Barmhiertighed, en, ud. Pl.
Barn, et, Pl. Børn. Barnealder -barn, et, -blee -dhaab -fader -fødsel -gierning -graad -hue -kiole -laber, Pl. -mad -moder -mord, et, -morder -pige -skee -skiorte -sko -skrig, et, -stue -svøb, et, -trøie -viis -vogn.
barnagtig, adj. -en, adv.
Barnagtighed, en, Pl. er.
Barndom, en, ud. Pl.

barnfødt, adj. v.
barnlig, adj.
barnløs, adj.
Barnløshed, en, ud. Pl.
Barnsbeen, fra Barnsbeen (ↄ: fra den barnlige Alder.) Skrives altid i eet Ord.
Baron, en, Pl. er. Friherre.
Baronesse, en, Pl. r.
Baronie, et, Pl. r. Friherskab.
Barre, en, Pl. r. Sølvbarre, Guldbarre.
Barsel, et, Pl. Barseler, Barsler. Barselbrev, et, =færd =gilde, et, =kone =kost =qvinde =seng =stue.
barsk, adj.
Barskhed, en.
Bartisan*, S. Partisan, Korsgevær.
Bartsker, en, S. Badsker.
Bas, en, Pl. ser. Basfiol =fløite =pibe =stemme =streng.
Basilisk, en, Pl. er.
Bask, et, Pl. l. S. lydende Slag.
basker, v. a. 1.
Basse, en, Pl. r.
Basset, en, ud. Pl. et Spil.
Bast, en, ud. Pl. Indbark, finere Bark.
bastbinder, v. a. S. binder.
baster, v. a. 1.
Bastion, en, Pl. er. Bulverk.
Bastmaatte, en, Pl. r.
Bastreb, et, Pl. l. S.
Basun, en, Pl. er. Basunblæser, =klang =lyd.
basuner, v. n. og a. 1.
Batallion, en, Pl. er.
batter, v. n. 1. forslaaer.
Batterie, et, Pl. r.
Baun, en, Pl. er. (Et Varetegn mod fiendtligt Anfald.)
Baunehøi, en, Pl. e.
Bavian, en, Pl. er.
baxer, v. a. 1. at baxes.
beaander, v. a. 1. (besjæler.)
Bearbeidelse, en, Pl. r.
bearbeider, v. a. 1.
bebaander, v. a. 1. See baander.
Bebindelse, en, Pl. r.
bebinder, v. a. =bandt, =bunden =bundet.
Beblandelse, en, Pl. r.
beblander, v. a. og rec. 1.
beblækket, adj. S. Blæk.
beboelig, adj.
Beboelighed, en.
Beboelse, en.
beboer, v. a. 1.
Beboer, en, Pl. e.
bebræmmer, v. a. 1.
Bebreidelse, en, Pl. r.
bebreider, v. a. 1. forsikkrer ved Brev.
Bebudelse, en, Pl. r.
bebuder, v. a. 1.
Bebyggelse, en, Pl. r.
bebygger, v. a. 1.
Bebyrdelse, en, Pl. r.
bebyrder, v. a. 1.
Bed, et, Pl. e. Urtebed, Blomsterbed.
bedaarer, v. a. 1. S. daarer.
bedaget, adj.
Bede, en, Pl. r. gildet Bæder. Deraf Bedekiød, et, =ryg =steg.
Bede, en, S. Rødbede.
Bededag, en, Pl. e. af beder, v. a.
Bedehuus, et, S. Huus.
Bedeklokke, en, Pl. r.
Bedemand, en, Pl. =mænd.
Bedemandsstiil, en, ud. Pl.
Beden, en, ud. Pl.
beder, v. a. bad, bedet. anmoder, begierer.
beder, v. n. (har) bedede, bedet. hviler paa en Reise.
beder, v. a. bedede, be=

det. 1. jager, fanger paa Jagt. 2. gilder.
Bedested, et, Pl. er. (bruges mest om et Sted, hvor man hviler paa en Reise.)
Bedetime, en, Pl. r.
Beding, en, Pl. er. hvorpaa Skibe bygges.
Bedrag, et, ub. Pl.
bedragelig, adj.
bedrageligen, adv.
bedrager, v. a. bedrog, bedraget.
Bedrager, en, Pl. e.
Bedrageri, et, Pl. er.
bedragerst, adj.
bedre, 1. adj. compar. af god. 2. adv. compar. af godt og vel.
bedrer, v. a. 1. forandrer til det bedre.
Bedrift, en, Pl. er.
Bedring, en.
bedriver, v. a. bedrev, -dreven, drevet.
bedrøvelig, adj. -en, adv.
Bedrøvelighed, en.
Bedrøvelse, en.
bedrøver, v. a. 1.
bedser, v. a. 1. S. beidser.
bedst, superl. til god. 2. adv. superl. til godt og vel.
Bedste, et, ub. Pl.
Bedstefader, en, Pl. -fædre.
Bedsteforældre, Pl.
Bedstemoder, en, Pl. -mødre.
Beduggelse, en, Pl. r.
beduggér, v. a. 1. befugter med Dug.
bedynger, v. a. 1. besætter med Dynger.
Bedækkelse, en, Pl. r.
bedækker, v. a. 1 og 2.
Bedækning, en, Pl. er.
Bedømmelse, en, Pl. r.
bedømmer, v. a. 2.
Beed,* S. Bed.
beediger, v. a. 1. bekræfter ved Ed, tager i Ed.
Beeg,* et, S. Beg.
Been, et, Pl. Been. best. Benene. Beenaare -agtig, adj. -bræk (Urt) -brud, et, -brudden, adj. -breier -fil -haard, adj. -harnisk, et, -hinde -hoved, et, -hug, et, -hule -huus, et, -kam, -klæder, Pl. -knap -knogel -knude -kræft -lære -liim -løs, adj. -pibe -raadde, Raaddenhed i et Been -rad (en — efter nogle et) -salve -sav -skade -skinne -sort, et, sort Farve af brændt Been. -stykke, et, -ved, en, et Træ.
Beenshug, et, Pl. l. S.
beest, adj.
Beesthed, en, ub. Pl.
beestner, v. n. bliver beest.
Beest, et, Pl. Bester.
beestisk, adj.
Beet, en, Pl. Beter. (i Kortspil.)
befalder, v. a. -faldt -faldet. (overfalder.)
befalder, v. n. (behager.)
befaler, v. a. 1.
Befaling, en, Pl. er.
Befalingsmand, en, Pl. -mænd.
Befalingsstav, en, Pl. e.
befarelig, adj. et b. Hav.
Befarenhed, en.
befarer, v. n. befoer, -faren, faret.
befatter, v. a. og rec. 1.
befiædrer, v. a. 1.
Befindelse, en.
Befindende, et, ub. Pl.
befinder, v. a. fandt, -funden, fundet.
befindlig, adj.
Befippelse, en. } i dagl. Tale.
befippet, adj. }

besitter, besedter, v. a. 1.
beslitter sig, v. rec. 1.
befolker, v. a. 1.
Befolkning, en.
beforderlig, adj.
Befordrelse, en.
befordrer, v. a. 1.
Befordrer, en, Pl. e.
Befordring, en, Pl. er. Befordringsbrev, et, =maade =middel, et, =vei.
Befragtelse, en, Pl. r.
befragter, v. a. 1.
Befragter, en, Pl. e.
Befragtning, en, Pl. er.
Befrielse, en, Pl. r.
befrier, v. a. 1.
Befrier, en, Pl. e.
Befrugtelse, Befrugtning, en, Pl. r og er.
befrugter, v. a. 1.
befrygtelig, adj.
befrygter, v. a. 1.
Befugtelse, en, Pl. r.
befugter, v. a. 1.
befængelig, adj.
Befængelse, en, Pl. r.
befænger, v. a. 1 og 2.
befæster, v. a. 1.
Befæstning, en, Pl. er.
beføier, v. a. 1. beføiet, partic. berettiget.
Beførelse, en, Pl. r.
beføret, v. a. 2. fortaler.
Beg, et, ud. Pl. begagtig, adj. =fakkel =fingret, adj. =gryde =hætte =hue =krands =pande =plaster, et, =rand =randet, adj. =tisp (hos Skomagere) =sort, adj. =syder.
begaaer, v. a. begik =gaaet.
begaaer sig, v. rec. (bierger sig, nærer sig.)
begangen, partic. af begaaer.
begaver, v. a. 1.
Begegnelse, en. S. Medfart, Omgang.
begegner, v. a. 1.
begeistrer, v. a. 1.
Begeistring, en, Pl. er.
beger, v. a. 1. bestryger med Beg.
begge, adj. begge to.
beggesteds, adv.
Begger*, et, S. Bæger.
Begier, en, ud. Pl.
begierer, v. a. 1 og 2.
Begiering, en, Pl. er.
begierlig, adj. =en, adv.
Begierlighed, en, Pl. er.
Begivenhed, en, Pl. er.
begiver, v. a. og begiver sig, v. rec. begav =givet.
begloer, v. a. 1.
begrandsker, v. a. 1.
Begrandskning, en, Pl. er.
Begravelse, en, Pl. r.
begraver, v. a. begrov, begraven, gravet.
Begreb, et, Pl. er.
begribelig, adj. =en, adv.
begriber, v. a. begreb, begreben, grebet.
begroer, v. a. 1.
Begrundelse, en, Pl. r.
begrunder, v. a. 1.
begrædelig, adj.
Begrædelse, en, Pl. r.
begræder, v. a. begræd, begrædt.
begyder, v. a. 1. og begød, begydt.
Begyndelse, en, Pl. r.
Begyndelsesbogstav, et Pl. er.
begynder, v. a. og n. 2.
Begynder, en, Pl. e.
Behag, et, ud. Pl.
behagelig, adj.
Behagelighed, en, Pl. er.
behager, v. n. 1. (har.)
behandler, v. a. 1.
Behandling, en, Pl. er.
Behandlingsmaade, en.
behersker, v. a. 1.
Behersker, en, Pl. e.
Beherskning, en.
behielpelig, adj.

behielper sig, v. rec. -hialp -hiulpet.
behielpsom, See hielpsom.
behiertet, adj.
Beholð, et, ud. Pl.
beholden, adj.
beholder, v. a. imperf. beholdt og beholdte. sup. beholdt.
Beholdning, en, Pl. er.
Behov, et, ud. Pl.
behugger, v. a. 1.
behæftet, adj. v.
behændig, adj. -en, adv.
Behændighed, en.
behænger, v. a. 2.
Behør, et, ud. Pl. Tilbehør.
behørig, adj. væsentlig fornøden.
behørigen, adv.
behøver, v. a. 1.
behøvler, v. a. 1.
Bejaelse, en, Pl. r.
bejaer, v. a. 1.
bejamrer, v. a. 1.
Bejamring, en, Pl. er.
beidser, v. a. 1. (i D. Ordb. bedser.)
Beile, Beiler, en, Pl. r og e. (Frier.)
Beilen, en, ud. Pl. af beiler.
beiler, v. a. 1. frier.
beitser, v. a. S. beidser.
bekaiet, adj. (forlegen, ængstelig.)
Bekiendelse, en, Pl. r.
bekiender, v. a. 2.
Bekiender, en, Pl. e.
Bekiendt, en, Pl. e.
Bekiendter, en, Pl. e.
bekiendtgiør, v. a. See giør.
Bekiendtgiørelse, en, Pl. r.
Bekiendtskab, et, Pl. er.
bekiger, v. a. S. kiger.
Bekken*, S. Bækken.
beklagelig, adj. -en, adv.
Beklagelse, en, Pl. r.
beklager, v. a. 1.
beklakker, v. a. 1.
Beklemmelse, en, Pl. r.
beklemmer, v. a. 2 og 1.
beklikker, v. a. 1.
bekliner, v. a. 1.
beklipper, v. a. 1.
beklummet, beklumret, adj. (trykkende lummervarm.)
beklæder, v. a. 1 og 2.
Beklædning, en, Pl. er.
bekommelig, adj.
bekommer, v. a. og n. bekom -kommet.
Bekomst, en. Faae sin B.
bekostelig, adj. -en, adv.
Bekostelighed, en, ud. Pl.
bekoster, v. a. 1.
Bekostning, en, Pl. er.
bekrandser, v. a. 1.
Bekrigelse, en.
bekriger, v. a. 1.
Bekræftelse, en, Pl. r.
bekræfter, v. a. 1.
bekymrer, v. a. og rec. 1.
Bekymring, en, Pl. er.
bekymringsfri, adj. kummerfri.
bekymringsfuld, adj.
bekæmper, v. a. 1.
belader, v. a. ladede, ladt.
belaster, v. a. 1. (See lader, belæsser.)
belaver sig, v. rec. 1.
beleer, v. a. beloe, leet.
beleilig, adj. -en, adv.
Beleilighed, en.
beleirer, v. a. 1.
Beleiring, en, Pl. er.
belemrer, v. a. 1.
belener, v. a. 1. forlener.
Belening, en, Pl. er.
beleven, adj. (høflig, artig.)
Belevenhed, en, ud. Pl.
beliggende, adj. v.
Beliggende, et, Beliggenhed.
Beliggenhed, en, Pl. er.
beligger, v. a. belaae -ligget. (besover.)

beløver, v. a. 1.
beluxer, v. a. 1. (besnærer.)
beluxer, v. a. 1. (bedrager.)
belyver, v. a. beløi, løiet.
Belæg, et, ud. Pl.
Belæggelse, en, Pl. r.
belægger, v. a. belagde, belagt.
belærer, v. a. 2.
belæsser, v. a. 1.
belæst, adj. (langt æ.) som har læst meget.
Belæsthed, Belæsenhed, en, ud. Pl.
Beløb, et, ud. Pl.
beløben, adj. v. (beløben i noget.)
Beløbenhed, en, ud. Pl.
beløber, v. n. og rec. beløb, løbet.
belønner, v. a. 1.
bemaler, v. a. 1.
Bemalning, en, Pl. er.
bemander, v. a. 1.
Bemanding, en, Pl. er.
bemestrer sig, v. rec. 1.
bemidlet, adj.
Bemyndigelse, en, Pl. r.
bemyndiger, v. a. 1.
bemægter sig, v. rec. 1. bemægtiger. (Schytte.)
Bemægtigelse, en, Pl. r.
bemægtiger, v. a. og rec. 1.
bemælder, v. a. deraf: bemældt.
bemænger, v. a. 1.
bemærkelig, adj.
Bemærkelse, en, Pl. r.
bemærker, v. a. 1.
Bemærkning, en, Pl. er.
Bemødelse, en, Bemøielse.
bemøder, v. a. 1. (bemøier.)
bemøger, v. a. 1. (belægger med Møg, it. besudler.)
Bemøielse, en, Pl. r.
bemøier, v. a. 1. (umager.)
Benaadelse, en, Pl. r.
benaader, v. a. 1.
Benaadning, en, Pl. er.
Benaadningsbrev, et, Pl. e.
Benaadningsret, en, ud. Pl.
Benauelse, en, Pl. r.
benauet, adj. (som har Hiertequalmer.)
Benegtelse, en, Pl. r.
Benegtelsesed, en.
benegter, v. a. 1.
benet, adj. (fuld af Been.)
Bengel, en, Pl. Bengler (i en Presse.)
Benyttelse, en, Pl. r.
benytter, v. a. og rec. 1.
Benævnelse, Benævning, en, Pl. r og er.
benævner, v. a. 1 og 2.
beordrer, v. a. 1.
bepakket, adj. v.
bepantseret, adj. S. pantserklædt.
Beplantelse, en, Pl. r.
beplanter, v. a. 1.
bepligter, See forpligter.
bepryder, See pryder.
bepudrer, v. a. 1.
beqvem, adj.
Beqvemhed, en, ud. Pl.
beqvemmelig, adj. -en, adv.
Beqvemmelighed, en, Pl. er.
beqvemmer, v. a. og rec. 1.
beqvemt, adv.
beraaber sig, v. rec. (paa) -raabte -raabt.
beraad, adj. v. i den Talemaade; med beraad Hu ɔ: Overlæg.
Beraad, et, ud. Pl.
beraader sig, v. rec. (med)
beraadslaaer, v. rec. raadslaaer.
Beraadslag, et, Raadsførelse. (D. Ordb.)
Beram, et, ud. Pl. paa et Beram; paa eget Beram.
Berammelse, en, Pl. r.
berammer, v. a. 1.
Berberis, en, Pl. ser.
Beredelse, en, Pl. r.
bereden, adj. (om en Hest) tilreden, afrettet.)

bereder, v. a. 1. (sætter i Stand; forbereder.)
Beredning, en, Pl. er.
Beredskab, n. s. (bruges uden Art.)
beredvillig, adj.
Beredvillighed, en.
beregner, v. a. 1.
Beregning, en, Pl. er.
bereiser, v. a. bereiste, =reist.
bereist, adj. verb. (som har reist meget.)
berender, v. a. 2. (bestormer.)
Beretning, en, Pl. er. (Efterretning, Fortælling.)
Berettelse, en, Syges Berettelse.
beretter, v. a. 1.
berettiger, v. a. 1.
Berg, Bergamt, Bergfolk, Bergmand, Bergværk, o. s. v. S. Bierg.
Bergesisk, en.
berider, v. a. bered, =reden, redet.
Berider, en, Pl. e.
Berigelse, en, Pl. r.
beriger, v. a. 1.
berigtiger, v. a. 1. retter.
beringer, v. a. 1.
Berlinerblaat, et, ub. Pl.
Bernsteen, en, ub. Pl. S. Rav.
beroer, v. n. 1. (har.)
Beroligelse, en.
boroliger, v. a. 1.
beruser, sig, v. rec. 1. beruset, fuld, drukken.
beruster, v. a. 1. (udruster, væbner.)
beryger, v. a. S. ryger.
berygter, v. a. 1. (bringer i ondt Rygte.) berygtet, adj. v. som har et slet Rygte.
Beryl, en, Pl. ler. (Ædelsteen.)
berømmelig, adj. =en, adv.
Berømmelse, en, Pl. r.
berømmer, v. a. 1 og 2.
Berørelse, en, Pl. r.
berører, v. a. 2.
Berøvelse, en, Pl. r.
berøver, v. a. 1.
Besaaelse, en, Pl. r.
besaaer, v. a. 1.
Besan, en, Besansmast.
beseer, v. a. besaae, =seet.
besegler, v. a. 1.
Besegling, en, Pl. er.
beseilelig, S. seilbar.
beseiler, v. a. 1.
Beseiling, en, Pl. er.
Besiddelse, en, Pl. r.
besidder, v. a. besad, =siddet.
Besidder, en, Pl. e.
Besigtelse, en, Pl. r.
besigter, v. a. 1.
Besindelse, en.
besinder sig, v. rec. 1.
Besindighed, en.
besiæler, v. a. 1.
beskaaren, S. beskærer.
Beskadigelse, en, Pl. r.
beskadiger, v. a. 1. (beskader.)
beskaffen, adj. Pl. beskafne.
Beskaffenhed, en, Pl. er.
Beskatning, en, Pl. er.
beskatter, v. a. 1.
Besked, en, ub. Pl.
besteden, adj. Pl. beskedne.
Beskedenhed, en, ub. Pl.
beskedentligen, adv.
Beskeler, en, See Stodhest.
beskider, v. a. beskeb, beskidt.
beskidt, adj. v.
beskienker, v. a. 1.
Beskiermelse, en, Pl. r.
beskiermer, v. a. 1.
Beskiermer, en, Pl. e.
Beskikkelse, en, Pl. r.
beskikker, v. a. 1.
beskinner, v. a. 1.
beskiærer, v. a. 1. (beskikker, tildeler.)

beskrivelig, adj.
Beskrivelse, en, Pl. r.
beskriver, v. a. beskrev, -skreven, -skrevet.
Beskuelse, en, Pl. r.
beskuer, v. a. 1.
Beskuer, en, Pl. e.
beskuffer, v. a. 1. S. skuffer, bedrager.
Beskydelse, Beskydning, en, Pl. er.
beskyder, v. a. beskød, beskudt.
beskygger, v. a. 1.
beskylder, v. a. 2.
Beskyldning, en, Pl. er.
Beskyttelse, en, Pl. r.
beskytter, v. a. 1.
Beskytter, en, Pl. e.
Beskæftigelse, en, Pl. r.
beskæftiger, v. a. og rec. 1. skrives af Nogle beskæfter; heller bruges sysselsætter.
Beskæmmelse, en, Pl. r.
beskæmmer, v. a. 1.
Beskærehøvl, en, Pl. e.
Beskærekniv, en, Pl. e.
beskærer, v. a. beskar, beskaaren, -skaaret. (beklipper, afskærer.) Forskielligt fra beskiærer.
Beskæring, en, Pl. er.
beslaaer, v. a. beslog, -slagen og -slaaet.
Beslag, et, Pl. l. S.
Beslutning, en, Pl. er.
beslutter, v. a. og n. 1.
beslægtet, adj.
Beslægtning, Beslægtelse, en, S. Slægtskab.
besmittelig, adj.
Besmittelse, en, Pl. r.
besmitter, v. a. 1.
besmudser, v. a. 1.
Besmykkelse, en, Pl. r.
besmykker, v. a. 1.
Besmørelse, en, Pl. r.
besmører, v. a. S. smører.
besnakker, v. a. 1.
besneer, v. a. besneede, -sneet.
besnilder, v. a. 1.
besnitter, v. a. 1.
Besnærelse, en, Pl. r.
besnærer, v. a. 1.
besolder, v. a. 1.
Besoldning, en, Pl. er.
besover, v. a. besov, -sovet.
Besparelse, en, Pl. r.
besparer, v. a. 1.
Bespeidelse, en, Pl. r.
bespeider, v. a. 1.
Bespiisning, en, Pl. er.
bespiser, v. a. bespiiste, -spiist.
bespottelig, adj.
Bespottelse, en, Pl. r.
bespotter, v. a. 1.
Bespotter, en, Pl. e.
bespringer, v. a. besprang, -sprungen, sprunget.
besprøder, v. a. 1.
Besprængelse, en, Pl. r.
bespræ nger, v. a. 1 og 2.
bespyer, v. a. 1.
bespytter, v. a. 1.
bespænder, v. a. 2.
Bespørgelse, en, Pl. r.
bespørger sig, v. rec. bespurgte, -spurgt.
best*, adj. og adv. S. bedst.
bestaaer, v. a., n. og rec. bestod, -staaet.
bestaller, v. a. 1. (beskikker.)
Bestalling, en, Pl. er.
Bestand, et, uden Pl. (Varighed.)
Bestanddeel, en, Pl. -dele.
bestandig, adj. -en, adv.
Bestandighed, en, ud. Pl.
besteder, v. a. 1.
Bestemmelse, en, Pl. r.
bestemmer, v. a. 2.
bestiaalen, S. bestiæler.
bestigelig, adj.
Bestigelse, en, Pl. r.
bestiger, v. a. besteg, -stegen, -steget.
Bestik, et, Pl. l. Sing.
bestikkelig, adj.
Bestikkelse, en, Pl. r.

bestikker, v. a. bestak, bestukken, -stukket.
bestiller, v. a. bestillede og -stilte, -stilt.
Bestilling, en, Pl. er.
bestialer, v. a. bestial, -stiaalen, -stiaglet.
bestoppet, adj. v.
bestormer, v. a. 1.
bestraaler, v. a. 1 og 2.
bestrenger, v. a. 1. (forsyner med Strenge.)
Bestridelse, en.
bestrider, v. a. bestred, bestredet, -stridt.
bestrikker, v. a. 1. S. besnæret.
bestryger, v. a. bestrøg, -strøgen, -strøget.
Bestrygning, en, Pl. er.
Bestræbelse, en, Pl. r.
bestræber sig, v. rec. 2.
Bestrøelse, en, Pl. r.
bestrøer, v. a. 1.
Bestyrelse, en, Pl. r.
bestyrer, v. a. 1.
Bestyrer, en, Pl. e.
Bestyring, en, Pl. er.
Bestyrkelse, en, Pl. r.
bestyrker, v. a. 1.
Bestyrtelse, en. Forfærdelse.
bestyrtet, adj. (Sneedorff.)
bestæder*, v. a. See besteder.
bestænker, v. a. 1.
Bestænkning, en, Pl. er.
besudler, v. a. 1.
Besudling, en, Pl. er.
Besvangrelse, en, Pl. r.
besvangrer, v. a. 1.
Besvarelse, en, Pl. r.
besvarer, v. a. 1.
besvigelig, adj. bedragelig.
Besvigelse, en, Pl. r.
besviger, v. a. besveg, -svegen, -sveget.
Besvimelse, en, Pl. r.
besvimer, v. n. 1. (daaner.)
Besvogrelse, en.
besvogrer sig, v. rec. 1.
besvogret, adj. v.
Besvær, et, ud. Pl.
Besværelse, en, Pl. r.
besværer, v. a. og rec. 1. (af svær.)
Besværgelse, en, Pl. r.
besværger, v. a. 1. (af sværger.)
Besværger, en, Pl. e.
Besværing, en, Pl. er. (Klage.)
besværlig, adj. -en, adv.
Besværlighed, en, Pl. er.
Besyening, en, Pl. er.
besyer, v. a. 1.
besynderlig*, S. besønderlig.
besynger, v. a. S. synger.
Besøg, et, Pl. l. S.
Besøgelse, en, Pl. r.
besøger, v. a. besøgte, -søgt.
Besøger, en, Pl. e.
besøler, v. a. 1.
besønderlig, adj. (skrives ogsaa besynderlig.)
Besønderlighed, en, Pl. er.
Besørgelse, en, Pl. r.
besørger, v. a. 1.
Betagelse, en, Pl. r.
betager, v. a. betog, -tagen, -taget.
betakker, v. n. og rec. 1.
betalelig, adj.
betaler, v. a. 2.
Betaler, en, Pl. e.
Betaling, en, Pl. er.
beteer, v. a. og rec. 1.
Betegnelse, en, Pl. r.
betegner, v. a. 1.
betids, adv. (betimeligen.)
betiener, v. a. 2.
Betiening, en, Pl. er.
Betient, en, Pl. Betiente og Betienter.
betimelig, adj. -en, adv.
Betingelse, en, Pl. r.
betinger, v. a. 1.
betitler, v. a. 1.

betlefærdig, adj. tiggefærdig.
Betlen, en, ub. Pl. af betler.
betler, v. a. og n. 1.
Betler, en, Pl. e. Tigger.
Betleri, et, Pl. er. Tiggeri.
Betlermunk, en, Pl. e. Tiggermunk.
Betlerorden, en, Pl. er.
Betlerpose, en, Pl. r.
Betlerstav, en, Pl. e.
betraadte, betraadt, imperf. og partic. S. betræder.
Betragten, en, ub. Pl.
betragter, v. a. 1.
Betragtning, en, Pl. er.
Betroelse, en, Pl. r.
betroer, v. a. 1.
Betryggelse, en, Pl. r.
betrygger, v. a. 1.
Betryk, en, ub. Pl.
betræder, v. a. betraadte, =traadt.
betræffer, v. a. betraf, =truffen, =truffet.
Betræk, et, Pl. l. S.
betrækker, v. a. betrak, =trukken, =trukket.
Betræklerred, et, Pl. er.
Betrækning, en, Pl. er.
Betrækpapir, et, Pl. er.
Betrækvæver, en, Pl. e.
betrængt, adj. v. (bestedt i Nød.)
Betuttelse, en, Pl. r.
betuttet, adj.
Betvingelse, en, Pl. r.
betvinger, v. a. betvang, =tvungen, =tvunget.
betydelig, adj.
Betydelighed, en, Pl. er.
Betydelse, en, Pl. r. Gierningen at betyde.
Betydenhed, en.
betyder, v. a. og n. 1.
Betydning, en, Pl. er.
betydningsfuld, adj.
Betyngelse, en, Pl. r.
betynger, v. a. 1.
betækker, v. a. S. tækker.
Betændelse, en, Pl. r.
betænder, v. a. 2.
betænkelig, adj.
Betænkelighed, en, Pl. er.
betænker, v. a. og rec. 2.
Betænkning, en, Pl. er.
betænksom, adj.
Betænksomhed, en.
betænksomt, adv.
beundrer, v. a. 1.
Beundring, en, Pl. er.
beundringsfuld, adj.
beundringsværd, =værdig, adj.
bevaagen, adj. Pl. bevaagne.
Bevaagenhed, en.
bevandret, adj. v.
bevant, adj. v. (af vænner.)
Bevar, et, ub. Pl. (Giemme, Forvaring.)
Bevarelse, en, Pl. r.
bevarer, v. a. 1.
Bevaring, en, Pl. er.
Bevaringsmiddel, et, Pl. =midler.
bevender, v. n. 2. (beroer.)
bevendt, partic. (slet, ilde bevendt.)
Bever*, S. Bæver.
beverter, v. a. [illegible]
Bevertning, en, Pl. er.
Bevidnelse, en, Pl. r.
bevidner, v. a. 1.
bevidst, adj. v.
Bevidsthed, en, ub. Pl.
Beviis, et, Pl. Beviser.
Beviisførelse, en, Pl. r.
beviislig, adj. =en, adv.
beviisliggiør, v. a.
Beviislighed, en, Pl. er.
Beviisning, en, Pl. er.
bevilgelig, adj.
Bevilgelse, en, Pl. r.
bevilger, v. a. 1.
Bevilgning, en, Pl. er.
bevinder, v. a. bevandt, =vunden, =vundet.

beVinger, v. a. 1. (giver Vinger.)
bevirker, v. a. 1.
beviser, v. a. beviiste, beviist.
Bevogtelse, Bevogtning, en, Pl. r og er.
bevogter, v. a. 1.
bevorer, v. a. 1. (bevoren, bevoret. Pl. bevorne.)
bevæbner, v. a. 1.
Bevæbning, en, Pl. er.
bevægelig, adj.
bevægeligen, adv.
Bevægelse, en, Pl. r.
bevæger, v. a. 1.
Bevæggrund, en, Pl. e.
bevarter*, S. beverter.
Beængstelse, en, Pl. e.
beængster, v. a. 1.
beærer, v. a. 1.
Bi, en, Pl. Bier. (Insect.)
bi, en uadskillelig Partikel.
Biaarsag, en, Pl. er.
Biarbeide, et, Pl. r.
Biavl, en, ud. Pl. (af Bi og Avl.)
Bibel, en, Pl. Bibler. bibelfast, adj. -historie -læsning -lærd, -sprog, et, -værk, et.
bibelsk, adj.
Bibliothek, et, Plur. er. Bogsamling.
Bibliothekar, en, Pl. er.
Bibringelse, en, Pl. r.
bibringer, v. a. bibragte, -bragt.
Bibygning, en, Plur. er. (modſ. Hovedbygning.)
Bid, et, Pl. l. Sing. (med Munden.)
Bid, en, (Mundfuld, Mundbid.)
Biden, en, ud. Pl. (af bider.)
bider, v. a. bed, bidt.
bides, v. dep. bedes; har bidtes.
Bidetand, en, Pl. -tænder.
bidhvas, adj. (meget arrig.)
Bidling, Billing, en, Pl. er. (en liden Bid.)
Bidrag, et, Pl. e og l. S.
bidrager, v. a. bidrog, bidraget.
Bidronning, en, Pl. er.
Bidsel, et, Pl. er og Bidsler. Bidselstang, en, -vant, adj.
bidsk, adj.
Bidskhed, en, ud. Pl.
Bidør, en, Pl. e. 1. paa en Bikube. 2. modſat Hoveddør.
Bien, en, ud. Pl. (af bier.)
bier, v. n. 1. (har.)
Bierg, et, Pl. e. Biergaare -aas -agtig, adj. -amt, et, -arbeide, et, -blaat, et, -blanding -bo -boer -bor, et, -brug, et, -drift -egn -fedme -fod -folk, coll. -fuld, adj. -fæstning -gang -grube -hule -hør -kiede -knold -kyndig, adject. -lag, et, -mand, -mester -olie -ordning -part -prædiken -rad -ret -ryg -sag -skred, et, -skriver -slot, et, -stad -steen -sti -strækning -snovel, et, -tiære -top -trold -ugle (Steenugle) -uld (Asbest) -urt -vei -værk, et.
biergelig, adj. (af bierger.)
Biergefolk, n. s. pl. (Folk, som bierge noget.)
Biergeløn, en, ud. Pl.
Biergepenge, n. s. coll.
bierger, v. a. 1.
Bierger, en, Pl. e.
Biergning, en, Plur. er. (Gierningen at bierge.)
Biering, en, Næring og Biering.
Bifad, et, Pl. e. (af bi og Fad.)
Bifald, et, ud. Pl.

bifalder, v. a. (S. falder.)
Bigaard, en, Pl. e. (af Bi.)
Bigierning, en, Pl. er. (af bi.)
bigter, S. skrifter.
Bihave, en, Pl. r. (af Bi.)
Bihensigt, en, Pl. er. (af bi.)
Bihierne, en, Pl. r. (af bi.)
Bihiul, et, Pl. l. Sing. (af bi.)
Bihætte, en, Pl. r. (af Bi.)
Biil, en, bred Tømmerøxe.
Biilbrev, et, Pl. e.
Biirfidler, en, Pl. e.
Bikage, en, Pl. r. (af Bi.)
Biklynge, en, Pl. r. (af Bi.)
Bikube, en, Pl. r. (af Bi.)
Bilag, S. Bilæg.
Bilager, et, Pl. e. (Bryllup.)
Bild, en, Pl. er. (et Jernredskab.)
bilder, v. a. 1. (hugger Furer i en Møllesteen.)
bilder ind, bilder sig ind, S. indbilder 2.
bilder, v. a. S. danner.
Bildhugger, S. Billedhugger.
biler, v. a. 1. (glathugger Tømmer med en Biil.)
Bille, en, Pl. r. (Insecter.) Glandsbille, Guldbille, Skioldbille.
Billed, Billede, et, Pl. r. Billedbibel, -blad, et, -bog -dyrkelse -dyrker -fod -hugger -hugger-arbeide, et, -huggeri, et, -huggerkonst -huggerværk, et, -kram -kræmmer -sal -skrift, en, -snider -stormer -støber -støtte -værk, -viis, adv.
Billiard, en, Pl. er. Billiardhuus, et, -kugle -mand -spil, et.
billig, adj. -en, adv.
billiger, v. a. 1.
Billighed, en, ud. Pl.
Billing, en, S. Bidling.
Bilæg, et, Pl. l. S.
bilægger, v. a. bilagde, bilagt.
Bilægger, en, Pl. e. (Kakkelovn.)
Biløber, en, Pl. e. (af bi.)
Bimiddel, et, Pl. -midler.
Bimoder, S. Bidronning.
Bimpel, en, Pl. Bimpler.
bimrer, v. n. 1. (løber urolig omkring.)
Bimsteen, S. Pimpsteen.
Binavn, et, Pl. e. (af bi.)
Bind, et, Pl. l. S.
Bindebrev, et, Pl. e.
bindefærdig, adj. (b. Korn.)
bindegal, adj.
Bindehund, en, Pl. e. (Lænkehund.)
Bindejern, et, Pl. l. S. (i Muur- og Tømmerværk.)
Bindekraft, en, ud. Pl.
Bindelse, en, (Forstoppelse S. Bindsel.
Bindemiddel, et, Pl. -midler.
Binden, en, ud. Pl. af binder.
Bindnagle, en, Pl. r.
Bindeord, et, Pl. l. Sing. (Conjunction.)
Bindepind, en, Pl. e. Strikkepind.
binder, v. a. bandt, bunden, bundet.
Bindereb, et, Pl. l. S.
Binderem, en, Pl. me.
Binderum, et, i en Sæk.
Bindesteen, en, Pl. -stene.
Bindestreg, en, Pl. er. (Bindetegn, Hyphen.)
Bindetræ, et, Pl. er. (i Bogtrykkerien.)
Bindhage, en, Pl. r.
Bindholt, en, Pl. er.
Binding, en, Pl. er.

Bindingsspatte, en, Pl. r.
Bindingstræ, et, Pl. er.
Bindingsværk, et, ud. Pl.
Bindkit, et, ud. Pl.
Bindliim, et, ud. Pl.
Bindplaster, et, Pl. e.
Bindsaale, en, Pl. r.
Bindsel, et, Pl. er.
Bindsel, en, Forstoppelse.
Bindskrue, en, Pl. r.
Bing, en, Pl. e. (en stor Krækasse.)
Bindøxe, en, Pl. r. (hos Tømmermænd.)
Biord, et, Pl. l. S. (af bi.)
Bipost, en, Pl. er. (af bi.)
Biqvæde, et, S. Omqvæd.
Birende, en, Pl. r. (af bi.)
Biret, en, Pl. ter. (af bi.)
Birk, en, Pl. Birke. (Birketræ.) Birkebark -bener, n. s. pl. -brænde, et, -kost -pors (Urt) -riis, et, -saft -skov -træ, et.
Birk, et, Pl. Birker. (En Herregaard, et District med Birkefrihed.) Birkedommer -eier -foged -fred -frihed -ret -rettighed -sag -skriver -ting, et.
Bisag, en, Pl. er. (af bi.)
Bisidder, en, Pl. e.
Biskop, en, Pl. per. See Bisp.
biskoppelig, adj.
Biskopshat, en, Pl. te.
Biskopsstav, en, Pl. e.
Bislag, et, for ved et Huus.
Bismag, en, ud. Pl. (af bi.)
Bismer, en, Pl. e. Bismerkrog -lod, et, -pund, et, -stang -vægt.
Bisp, en, Pl. er. Bispedragt -dømme, et, -embed, et, -gaard -hat -hue -kaabe -stav -stol -sæde, et, -vielse.
bispelig, adj.
Bispinde, en, Pl. r.
Bissekram, en, ud. Pl.
Bissekræmmer, en, Pl. e.
Bisselæder, et, at have Bisselæder i Skoene.
bisser, v. n. 1. (flakker om, føiter, vimser.)
bissesyg, adj.
Bissesyge, en, ud. Pl.
bistaaer, v. a. bistod, bistaaet.
Bistade, et, Pl. r. (af Bi.)
Bistand, en, uden Pl. (af bi.)
Bistander, en, Pl. e. (Secundant.)
bistandig, adj. S. behielpelig.
bister, adj. bistergal, adj.
Bisterhed, en, ud. Pl.
bistert, adv.
Bistik, et, Pl. l. S. (Stik af Bier.)
Bistok, en, Pl. ke. (Bistade.)
Bisværm, en, Pl. e. (af n. s. Bi.)
Bisættelse, en, Pl. r. (af bi.)
bisætter, v. a. -satte, -sat.
Bitime, en, Pl. r. (af bi.)
Bitte, en, Smule.
bitte, adj. (meget liden.) lille bitte.
bitter, adj. Pl. bittre.
bitteragtig, adj.
Bitterhed, en, Pl. er.
bitterligen, adv.
Bittersalt, et, Pl. e.
Bittersøde, en, Urt.
bittert, adv.
Bitterviin, en.
bivaaner, v. a. 1.
Bivagt, en, Pl. er. (af bi.)
Bivei, en, Pl. e. modſ. Hovedvei.
Bivogn, en, Pl. e. (af bi.)
Bivogter, en, Pl. e. (af Bi.)
Biværk, et, ud. Pl. (Bikage.)
Biæf, et, Pl. l. S.

Biæffen, en, ub. Pl.
biæffer, v. n. 1. (har.)
Bialde, en, Pl. r. Bialde-klang -lyd -tøi, et.
Bialke, en, Pl. r. Bialke-baand, et, -hoved, et, -rum, et, -stor, adj. -træ, et, -værk, et.
Biørn, en, Pl. e. Biørne-bær, et, en Urt -brum -dands -hi (Biørnens Vinterleie) -hud -hund -hvalp -jagt -klo (ogsaa en Urt) -lab -leie et, -skind, et, -trækker -unge -urt.
blaa, adj. Plur. blaae. n. blaat. blaaagtig, adj. -bær, et, -bialde (Urt) -bynke (Græs) -farvet, adj. -frossen, adj. -graa, adj. -grøn, adj. -hielmet, adj. (om Qvægshoveder) -knop (Urt) -korn (Urt) -laden, adj. -leer, et, -mand (Morian) -munke (Urt) -plettet, adj. -randet, adj. -rød, adj. -skimlet, adj. -slaaet, v. a. S. slaaer -slag, et, -spaan -spettet, adj. -steen. -stivelse -stivet, adj. -stribet, -suur, adj. -træ, et, -tærnet, adj. -vand, et, -øiet, adj.
blaalig, adj.
Blaane, en, Pl. r. (en blaaagtig Sky eller Taage.)
blaaner, v. n. 1. (bliver blaat.)
Blaar, et, Pl. l. S. Blaargarn, et, -hægle -kam -lerred.
blabrer, v. n. 1. (sladrer, pludrer.)
Blad, et, Pl. e. bladagtig, adj. -dannet, adj. -dei -guld, et, -hængsel, et, -kaal -krave -luus -løs, adj. -orm -sølv, et -stilk -tobak -viis, adv. -viser -værk, et.
bladfuld, adj. (bladrig.)
blader, v. a. og n. 1.
bladet, adj. (bladagtig, besat med Blade.)
bladeviis, adv.
Bladeværk, et, Løvværk.
Bladning, en, Pl. er.
Blaffert, en, Pl. er.
blafter, v. n. 1. (flagrer; om Luen.)
Blakfisk, en, Pl. e. (Vaden.)
blakhielmet, adject. (om Qvæg.)
blakket, adj.
Blande, en, et Slags syrlig Drik.
Blanden, en, ub. Pl. (af blander.)
blander, v. a. 1. sieldnere 2.
blandet, adj. v.
Blanding, en, Pl. er.
Blandingsdeel, en, Plur. -dele. (Ingredients.)
Blandingsdrik, en, Plur. -ke.
Blandingsfolk, n. s. coll.
Blandingsgods, et, ub. Pl.
Blandingskorn, et, coll.
Blandingssæd, en, ub. Pl.
Blandingsskrift, et, Pl. er. (som indeholder adskillige, blandede Materier.)
Blandkorn, et, n. s. collect. (Blandingskorn.)
blandt, præpos. iblandt.
blank, adj.
blanker, v. a. 1.
Blanket, en, Pl. ter.
Blankhed, en.
Blankning, en, Pl. er.
Blanksværte, en.
blankt, adv.
Blankvox, et, ub. Pl.
blant*, præp. S. blandt.
Blee, en, Pl. r.
bleg, adj.
Bleg, en, Pl. e.
Blegedam, en, Plur. me. (skrives ogsaa Blegdam.)
Blegefolk, n. s. coll.

Blegehave, en, Pl. r.
Blegeløn, en, ud. Pl.
Blegemand, en, Pl. =mænd.
Blegeplads, en, Pl. e.
bleger, v. a. 1.
Bleger, en, Pl. e.
Blegeri, et, Pl. er.
Blegetid, en.
Blegetøi, et, ud. Pl. men coll.
Blegeveir, et, ud. Pl.
Bleghed, en, ud. Pl.
Blæghvidt, S. Blyhvidt.
blegladen, adj.
Blegn, Blegne, en, Pl. r.
blegner, v. n. 1. (er.)
Blegning, en, Pl. er. (af bleger.)
Blegsot, en, ud. Pl.
Blekk (at skrive med) See Blæk.
Blek* (tynd Metalplade) S. Blik.
blender, v. a. 1. (sløver Synet.)
Blendværk, et, Pl. l. S.
blesset*, S. blisset.
bleven, blevet, See bliver.
Bliant, en, Pl. er.
Bliantspen, en, Pl. ne.
blid, adj. n. blidt.
Blide, en, Pl. r. (Slyngemaskine, Valslynge.)
Blidekast, et, Pl. l. S.
blideligen, adv. (af adj. blid.)
Blidemaaned, en, Februar.
blider, v. a. 1. (glæder, formilder.)
blides, v. dep. mildnes, bliver blid.
Blidhed, en, ud. Pl.
blidner, v. n. 1. (blides.)
blidt, adv. blideligen.
Blik, et, Pl. ke og l. Sing. (Diekast, Glimt.)
Blik, et, tynd Metalplade.
Blikform, en, Pl. er.
Blikfyr, et, S. Fyr.
Blikkenslager, en, Pl. e.
blikker, v. n. 1. (blinker, giver Skin fra sig.)
Blikmynt, Blikpenge, en, Pl. er og e. Bracteat.
Blikplade, en, Pl. r.
Bliksax, en, Pl. e. (til at skære Blik med.)
Bliksmed, en, Pl. e.
blikstille, adj. (meget stille.)
Bliktøi, et, n. s. coll.
blind, adj. n. blindt.
Blinde, n. s. i Blinde.
Blindebuk, n. s. at lege B.
blinder, v. a. 1. (gior blind.)
Blindeværk*, S. Blendværk.
Blindfødt, en, Pl. e.
Blindhed, en, ud. Pl.
Blindkiøb, et, Pl. l. S.
Blindlygte, en, Pl. r.
blindt, adv. blindt hen.
Blindtarm, en, Pl. e.
blingrer, v. n. 1. (flagrer blinkende.)
Blink, et, Pl. l. S.
Blinken, en, ud. Pl.
blinker, v. n. 1. (har.)
Blinkhinde, en, Pl. r.
blinkøiet, adj.
bliter, v. n. 1. (med Dinene) S. pliver.
Blis, en, Pl. ser. (paa Qvæg.)
blisfuld, adj. (ganske drukken.)
Blishøne, en, S. Høne.
blisset, adj.
Blivelse, en, ud. Pl.
Blivende, et, ud. Pl. (stadigt Ophold.)
bliver, v. n. (Pl. vi blive.) imp. blev (Pl. vi bleve.) partic. bleven, blevet (Pl. blevne.)
Blivested, et.
Blivetid, en.
Blod, et, ud. Pl. Blodaare =bad, et, =brok (v. Aph.) =brækning =byld =dom =ed =fane =farve =far=

det, adj. =stende =stædet =slag, et, =slod, et, =gang =gierrig, adj. =gierrighed =hund =hævn =hævner =igle =kar, et =klump =kop=pe =lage (paa nysaltet Kiød) =lud =løs, adj. =penge, coll. =pind (paa Fugle) =pis =pølse =regn =ren=sende, adj. verb. =rig, adj. =righed, =rød =sag =stam =stub, et, =styld =styldig =stænder =stæn=kerst, adj. =smittet, adj. verb. =sot =sotig, adj. =spytning =stænkt, adj. verb. =sted, et, =steen (Jernmalm) =stemmelse =stillende, adj. verb. =styrt=ning =stænkt, adj. v. =su=er =sueri, et, =svamp =sved =synd =tørst =tør=stig, adj. =valle =vidne, et.

blodig, adj. =en, adv.

Blodsdraabe, en, Pl. r.

Blodsforvandt, en, Pl. e. (Slægtning.)

Blok, en, Pl. ke. Blokbil=led, et, =hage =hiul, et, =huus, et, =nagle =steen =taarn, et, =tin, et, =tøm=mer, et.

Blokkedreier, en, Pl. e.

Blokkepenge, n. s. coll.

blokerer, v. a. 1. (indspær=rer, beleirer en By.)

Blokketræ, et, Pl. er.

Blokstib, et, Pl. e.

Blomkaal, en, Pl. l. S.

Blomme, en, Plur. r. 1. Blomst, som Koblomme. 2. Æggeblomme. 3. en Frugt.

blommet, adj.

Blommetræ, et, Pl. er.

blomraabden, adj.

Blomst, en, Pl. er. }
Blomster, et, Pl. Blomster. }
Blomsterbed, et, =bæger, et, =blad, et, =busk =fr=, et, =fuld, adj. =gartner =have =kiender =kiede =klynge =knop =kost =krands =krone =kurv =liv, et, =mager =maler =qvarteer, et, =rig, adj. =saft =stilk =strøet, adj. v. =stykke, et, =stæn=gel =støv, et, =svøb, et, =tid =værk, et.

Blomstren, en, uden Pl. (Blomstring.)

blomstrer, v. n. 1. (har.)

Blomstretid, en.

Blomstring, en, Pl. er.

blot, adj. Pl. blotte.

blot, adv. kun, allene.

Blothed, en, ud. Pl.

Blottelse, en, Pl. r.

blotter, v. a. og rec. 1.

blu, adj. See bly.

Bluelse, en, ud. Pl.

blues, v. dep. bluedes.

blufærdig, adj. =en, adv.

Blufærdighed, en, ud. Pl.

Blund, et, Pl. l. S.

Blunden, en, uden Pl. (af blunder.)

blunder, v. n. 1. (har.)

Blus, et, Pl. l. S.

Blusel, en.

Blusild, en, Pl. l. S.

Bluslygte, en, Pl. r.

blusom, adj. S. blufærdig.

blusrød, adj.

Blussen, en, ud. Pl.

blusser, v. n 1. (har.)

bly, adj. Deraf: blyfær=dig, adject. (blufærdig) og Blyhed, en.

Bly, et, ud. Pl. blyagtig, adj. Blyarbeide, et, =ar=beider =aske =daase =erts =farve =farvet, adject. =glands =glas, et, =gru=be =hvidt, et, =jord =kalk =kam =klump =kniv (hos Glarmestere) =kugle =lod, et, =løben, adject. (beløben med Bly) =malm

-mine -olie -plade -rende -ring -rødt, et, -røg -salt, et, -sand -skrue (til at trække Vinduesbly) -skum, et -snor -søm, et -stang -støber -støberi, et, -sukker, et, -tag, et, -traad -tækker -vægt -værk, et.
Blyant*, S. Bliant.
blæder, v. a. 1. (tager Blade af.)
Blædkaal, en, ud. Pl.
blæer, v. n. 1. (Skriger som en Hiort.)
Blæk, et, ud. Pl. Blækfisk -flaske -horn, et, -huus, et, -klak -pulver, et, -skriin, et, -sprutte (Fisk.)
Blænding, en, Pl. er. (Affødning af forskiellige Arter.)
Blære, en, Pl. r.
Blæreorm, en, Pl. e.
Blæresteen, en, Pl. -stene.
Blærestreng, en, Pl. e.
blæret, adj. (fuld af Blærer.)
Blæsebælg, en, Pl. e.
Blæsehul, et, Pl. ler.
Blæsen, en, ud. Pl.
blæser, v. a. og n. 2.
Blæserør, et, Pl. l. S.
Blæsning, en, Pl. er.
Blæst, en, ud. Pl.
blød, adj.
Blød, en, at lægge i Blød.
blødagtig, adj.
Blødagtighed, en.
Bløddyr, et, Pl. l. S.
Bløden, en, ud. Pl. (af bløder.)
bløder, v. a. 1 og 2. (udbløder, giør blød.)
bløder, v. n. 1 og 2. [har] (af Blod) mister Blod.
blødfinnet, adj.
Blødfisk, en, Pl. e. (sættes imod tør Fisk.)
blødgiør, v. a. blødgiorde, -giort.
blødhaaret, adj.
Blødhed, en, ud. Pl.
blødhiertet, adj. (omhiertet.)
Blødhiertighed, en, ud. Pl.
blødhubet, adj.
blødhændet, adj.
blødkogt, adj. v.
blødmundet, adj. (om Heste.)
blødmælket, adj. (om Køer, som let lade sig malke.)
blødner, v. n. 1. (er.) bliver blød.
Blødning, en, Pl. er.
blødsindet, adj. (modsat stivsindet.)
blødskallet, adj.
blødskindet, adj.
blødsøden, adj. v. Pl. blødsødne. (blødkogt.)
blødt, adv.
Bo, en, Bolig; it. i Sammensætning (som Landbo, Biergbo) Beboer.
Bo, et, Pl. Boer. (sielden.) Indbo, Bohave.
Boble, en, Pl. r.
Boblevært, et.
Bod, en, Pl. er. (Krambod.) Heraf: Boddisk -dreng -leie -stade, svend.
Bod, en, Pl. Bøder. (Forbedring, Vederlag, Pengestraf; it. Poenitentse.) Heraf: bodfærdig, adj. -færdighed -øvelse -prædiken -psalme.
Bodeie, en, i Norge Budeie. (Malkepige.)
boer, v. n. 1. (har.)
Boeslod, en, Pl. der.
Bofæ, et, ud. Pl. (tamt Qvæg, Huusfæ. I Lovsproget.)
bofast, adj. (som har fast Bopæl.)
Bog, en, Pl. Bøger. Bogbinder -gield -guld, et, -handel -handler -hand-

ling =holder =holderi, et, =hylde=kiender =kræmmer =kundskab =lade =lærd, adj. =lærdom =mid =mærke, et, møl, et, =orm =perse =register, et, =rulle =sal =samling =skab, et, =skriver =spænde, et, stol =trykker =trykkeri, et, =trykkerkonst =trykkersværte =tyv =tyveri, et, =viis, adv. (at sælge Papir bogviis.) =væsen, et.
Bogfinke, en, Pl. r. (Fugl)
Boghvede, en, ud. Pl. Boghvedegryn =grød =kage =meel, et, =sæd.
boglig, adj. boglige Konster.
Bogstav, en og et, Pl. er.
bogstavelig, adj. =en, adv.
bogstaverer, v. a. og n. I.
Bogstavering, en, Pl. er.
Bogstavorden, en.
Bogstavregning, en, Algebra.
Bohave, et.
Bojan, en, Pl. er. (et Slags Leerflaske.)
Boie, en, Pl. r.
Bol, et, Pl. e. (Jordmaal.)
bold, adj. (skiøn, behiertet.)
Bold, en, Plur. e. (udtales Boldt.)
Boldgade, en, (kun i den Talemaade: at være, gaae paa sin egen Boldgade, o. d.)
Boldhuus, et, Pl. =huse.
Boldkast, et, Pl. l. S.
Boldspil, et, Pl. l. S.
Boldspiller, en, Pl. e.
Boldtræ, et, Boldkiep.
Bole, en, Pl. r.
Bolebrev, en, Pl. e.
Bolebrik, en.
boler, v. n. I. (har.)
Boler, en, Pl. e.
Boleri, et, Pl. er.
Bolevise, en, Pl. r.
Bolig, en, Pl. er.
Bolle, en, Pl. r. 1. En Klump af Kiød eller Brød. 2. En Drikkeskaal.
Bolledei, en, ud. Pl.
Bollemelk, en, ud. Pl.
bollen, adj. Pl. bolne. (et bollent Saar.)
Bollenhed, en, ud. Pl.
bolner, v. n. I. (er.)
Bolning, en, Pl. er.
Bolskab, et, Pl. er.
Bolster, et, Pl. e.
Bolsterdyne, en, Pl. r.
Bolsterfylding, en, Pl. er.
Bolt, en, Pl. e. (Jernnagle.)
boltrer, v. a. og rec. I.
Bolværk*, et, S. Bulværk.
Bom, en, Pl. me.
Bomærke, et, Pl. r. (i et Signet.)
Bomand, en, bosiddende Mand.
bombarderer, v. a. I.
Bombardering, en, Pl. er.
Bombe, en, Pl. r. bombefri, adj. =kast, et, =saar, et.
Bomme, en, Pl. r. (en Madbomme.)
Bommer, et, en dundrende Lyd.
Bommer eller Bommert, en, Pl. e og er. (Sprogfeil, Feiltagelse af Uagtsomhed.)
bommer, v. a. I. (at bomme Tømmer, Garn.)
Bomolie, en, (Bom er her det tydske Baum.)
Bomp, et.
Bompenge, n. s. coll.
bomper, v. n. I.
bomrer, v. n. I.
Bomskole, S. Træskole, Træhave.
bomstærk, adj. (meget stærk.)
bomstille, adj. (ganske stille.)
Bomuld, en, ud. Pl. Bomuldsgarn, et, =strømpe, =træ, et, =tøi, et, =væge.

Bond, en, S. Bund.
Bonde, en, Pl. Bønder. bondeagtig, adj. Bondearbeide, et, -barn, et, Pl. Bønderbørn -barsel, et, -brug, et -bryllup, et -by -datter -dragt -dreng -foged -folk, et, -føde -født, adj. -gaard -gierning -gilde, et, -gods, et, -haandtering -hader -handel -huus, et, -hytte -karl -klæder, Plur. -klædt, adj. -kone -kost -kro -lebnet, et, -læs, et, -mand -næring -nykker, Pl. -pige -plager -raad, et, -redskab, et, -regel -ret -rose (Urt) -skræder -slægt -sprog et, -stand -stolthed -søn -tøs -vise -vogn -værk, et, -væsen, et.
Bonen, en, ud. Pl. (af boner.)
boner, v. a. I.
Bonet, en, Pl. ter. (Præstehat.)
Bonke*, en, S. Bunke.
Bopæl, en, Pl. e.
Bor, et, Pl. e. (med langt o.)
Bord, et, Pl. e. Deraf: Bordblad, et, -bænk -bøn -drik -dug -dække, et, -ende -fad, et, -fod -glas, et, -hold, et, -kande -klokke -klæde, et, -kniv -krands -kurv -levning -linned, et, -lys, et, -læsning -plade -sang -selskab, et, -skammel -skik -skuffe -stolpe -svend -sæde, et, -sæt, et, -teppe, et, -tøi, et, -ven -viin -øl, et.
Bord, et, Pl. Bord. Bræt. (Norsk) Deraf: Bordklaade -klæder, v. a. (beklæder med Bræder.) -klædning -skat -skærer -stabel -stok.

Bord, n. s. Skibsbord. bruges altid adverbialiter; som Bord om Bord, fra Bord, inden Borde, om Bord, om Borde, over Bord.
Bord eller Borde, en, Pl. r. (Bræmme, Kant.)
border, v. a. I. (belægger med en Bord.)
borderer, S. broderer.
Borejern, et, Pl. l. S.
Boremester, en, Pl. e.
Boren, en, ud. Pl.
borer, v. a. og n. I.
Boreskaft, et, Pl. er.
Borg, en, Pl. e. (Slot, Fæstning.)
Borg, n. s. at tage paa Borg, faae til Borgs.
Borgegaard, en, Pl. e.
Borgeleie, et, Indlæg, Indqvartering.
Borgemester, en, Pl. e.
Borgen, en, ud. Pl. Forløfte; it. Forlover. At gaae i Borgen, være Borgen for.
borger, v. a. I. (faaer til Borgs — giver paa Borg.)
borger, v. n. I. (hat.) gaaer i Borgen for.
Borger, en, Pl. e. Borgeraand -agtig, adj. -barn, et -blod, et -brev, et -datter, en, -dragt -ed -folk, coll. -frihed -huus, et -kone -krig -læs, et -love, Pl. -officeer -pige -ret -sind, et -stand -bagt -ven -vogn.
borgerlig, adj. -en, adv.
Borgerskab, et, ud. Pl.
Borgerskabsbrev, et, Pl. e.
Borgestue, en, Pl. r.
Borgfred, en, ud. Pl.
Borggreve, en, Pl. r.
Borggrevskab, et, Pl. er.
Borgret, en, Pl. ter
borkner, v. n. I. sætter Skorpe, tørres ind paa Overfladen.

Borre, en, Pl. r. (Frøhuset af en Plante.)
bort, adv.
bortaander, v. a. 1.
bortblæser, v. a. 2.
Bortbringelse, en, Pl. r.
bortbringer, v. a. bortbragte, =bragt.
bortbryder, v. a. bortbrød, =brudt.
bortbytter, v. a. 1.
Bortbærelse, en, Pl. r.
bortbærer, v. a. bortbar, =baaren, baaret.
bortdamper, v. n. 1. (er.)
bortdøer, v. n. bortdøde, =død (er.)
bortdrager, v. a. bortdrog, =dragen, draget.
bortdriver, v. a. bortdrev, =dreven, drevet.
bortdunster, v. n. 1. (er.)
Bortdunstning, en, Pl. er.
borte, adv.
Borteblivelse, Borteblivven, en, Udeblivelse.
Borteværelse, S. Fraværelse.
borteværende, adj. v. S. fraværende.
bortfalder, v. n. (er.) S. falder.
Bortfeielse, en, Pl. r.
bortfeier, v. a. 1.
bortfierner, v. a. 1.
bortfiler, v. a. 1.
bortfisker, v. a. 1.
bortflagrer, v. n. 1. (er.)
bortflygter, v. a. 1. (er.)
bortflytter, v. a. og n. 1.
bortforpagter, v. a. 1.
Bortforpagtning, en, Pl. er.
bortfragter, v. a. 1.
bortfryser, v. n. bortfrøs, =frossen, =frosset, Pl. =frosne. (er.)
Bortfærd, en, Bortreise.
Bortfæstelse, en, Pl. r.
bortfæster, v. a. 1.
Bortførelse, en, Pl. r.
bortfører, v. a. 2.
Bortgang, en, ud. Pl.
bortgifter, v. a. 1.
bortgiver, v. a. bortgav, =given, =givet; Pl. =givne.
bortgnaver, v. a. 1.
bortgraver, v. a. S. graver.
borthielper, v. a. =hialp, =hiulpen, =hiulpet; Pl. =hiulpne.
borthugger, v. a. 1.
Borthugning, en, Plur. er.
borthyrer, v. a. 1.
borthøster, v. a. [illegible]
borthøvler, v. a. 1.
bortjager, v. a. bortjog, =jaget.
Bortkaldelse, en, Pl. r.
bortkalder, v. a. 2.
Bortkastelse, en, Pl. r.
bortkaster, v. a. 1.
bortkiøber, v. a. 2.
bortkiører, v. a. 2.
bortkommer, v. n. bortkom, =kommen, =kommet; Pl. bortkomne.
bortkradser, v. a. 1.
bortkyser, v. a. bortkøs, =kyset.
bortlaaner, v. a. 2.
bortleier, v. a. 1.
bortlover, v. a. 1.
bortlægger, v. a. bortlagde, =lagt.
bortmaner, v. a. 1.
bortpakker, v. a. 1.
bortpløier, v. a. 1.
bortplukker, v. a. 1.
bortplyndrer, v. a. 1.
bortputter, v. a. 1.
bortraadner, v. n. 1. (er.)
bortrager, v. a. 1.
bortraner, v. a. 1.
Bortreise, en.
bortreist, partic.

bortrinder, v. n. (er.) S. rinder.
bortriver, v. a. S. river.
Bortryddelse, en, Pl. r.
bortrydder, v. a. 1.
bortrygger, v. a. 1. S. rygger.
Bortrykkelse, en, Pl. r.
bortrykker, v. a. 1.
bortryster, v. a. 1.
bortrøver, v. a. 1.
Bortsalg, et.
Bortseiling, en, Pl. er.
Bortsendelse, en, Pl. r.
bortsender, v. a. 2.
Bortskaffelse, en.
bortskaffer, v. a. 1.
bortskiber, v. a. 1.
bortskienker, v. a. 1.
bortskifter, v. a. 1.
bortskiøder, v. a. 1.
bortskummer, v. a. 1.
bortskyder, v. a. bortskød, -skudt.
bortskyldig, adj. S. skyldig.
Bortskyllelse, en, Pl. r.
bortskyller, v. a. 1.
bortskærer, v. a. S. skærer.
bortsliber, v. a. bortsleb, -slidt.
bortslæber, v. a. 2.
bortslænger, v. a. 2.
bortsmuler, v. n. 1. (falder i Smuler.)
bortsmulner, v. n. 1. det samme.
Bortsnappelse, en, Pl. r.
bortsnapper, v. a. 1.
bortsover, v. a. bortsov, -sovet. At bortsove Morgenen.
bortspreder, v. a. 1 og 2.
bortstiæler, v. a. bortstial, -stiaalen, -stiaalet; Pl. bortstiaalne.
bortstrøer, v. a. 1.
bortstryger, v. a. bortstrøg, -strøgen, -strøget.
bortstøder, v. a. 2.
bortsvinder, v. n. bortsvandt, -svunden, -svundet. (er.)
bortsælger, v. a. bortsolgte, -solgt.
Borttagelse, en, Pl. r.
borttager, v. a. borttog, -tagen, -taget.
borttinger, v. a. 1.
borttoer, v. a. 1.
borttrækker, v. a. og n. S. trækker.
borttrænger, v. a. 2.
Borttærelse, en.
borttærer, v. a. 1.
borttørrer, v. a. 1.
bortvandrer, v. n. 1. (er.)
bortvender, v. a. 2.
Bortvigelse, en, Pl. r.
Bortviisning, en, Pl. er.
bortviser, v. a. bortviiste, -viist.
bortvisner, v. n. 1. (er.)
bortæder, v. a. bortaad, -ædt.
bortøder, v. a. 1. S. øder, forøder.
bosat, adj. v. (bofast.)
bosiddende, adj. v.
Boskab, et, ud. Pl.
Bosætning, en, Pl. er.
Bosættelse, en, Pl. r.
bosætter, v. a. bosatte, -sat.
Bossel, en, Pl. er. (Keglebossel.)
Bov, en, Pl. e og er. Bovbeen, et -blad, et -brudt, adj. v. -flesk, et, -lam, adj. -sprengt, adj. v. (om Heste) -stykke, et.
bovet, adj. (som har tykke Bover.)
Boxe*, S. Buxe.
Braa, en, Øielaag, Øienhaar.
Braad, en, Pl. de. (kort aa.) Biens Braad.
Braade, en, Pl. r. (I Nor-

ge: fælbede og afbrændte Træer eller Buske og Stubber, i hvis Aske saaes Korn.)
Braadebrænding, en, Pl. er.
Braadehugst, en.
Braadeland, et.
Braaderug, en, Braadekorn, et.
braadløs, adj. uden Braad.
brad, adj. hastig, pludselig; en brad Død.
braddyb, adj
Braddyb, et, en brad Dybde.
Bradebænk, en, hvor Skibe kiølhales.
bradordet, adj. (fremfusende i Tale.)
Bradpande, en, Stegepande.
bradsindet, adj. iilsindet.
Bradspid, et, Stegespid.
bradt, adj. hastig, iilsomt. (skrives i Almindeligh. brat.)
Brag, et, ud. Pl.
Brage, en, Pl. r. et Redskab til at brage med.
Bragen, en, ud. Pl.
brager, v. a. 1. at brage Hør.
brager, v. n. 1. Ilden brager, det brager.
Bragning, en, Pl. er.
brak, adj. 1. en brak Næse. 2. brakt Vand.
brak, adv. at ligge brak. Deraf: Brakager -land, et. -mark.
Brakke, en, Pl. r. Barakke. (Soldaterbolig.)
Brakker, Pl. (Burer.)
braknæset, adj.
Brakvand, et.
braller, v. a. og n. 1. (sladrer, pludrer med høi Røst.)
Braller, en, Pl. e.
Bram, en, ud. Pl. (Pragt.)
Brambær, et, Pl. l. S.
Brammen, en, ud. Pl.
brammer, v. n. 1. (praler.)
Bramraa, en, Pl. er.
Bramseil, et, Pl. l. S.
Bramskiød, et.
Bramstang, en, Pl. -stænger.
Brand, en, ud. Pl. (Ildebrand.)
Brand, en, Pl. e. (et Stykke brændt Træ.)
Brandanstalt -ax, et -brev, et, -buk (i en Skorsteen) -casse -folk, coll. -fork -forordning -forsikkring -fri, adj. -guul, adj. -hage -hielp -huus, et, -jern, et, -kar, et, -karl -klokke -korn, et, -kugle -lygte -major -mester -muur -ordning -piil -plaster, et -redskab, et -ret -rør, et -sedbel -skade -skat -skatning -skatter, v. a. 1. -skilt, et, -slange -spand -sprøite -sted, et, -stige -stød, en, Brandhielp -tegn, et -tønde -vagt -væsen, et.
Brander, en, Pl. e. (Skib, hvormed en fiendtlig Flaade antændes.)
brandlidt, adj. v. (som har lidt Brandskade.)
branker, v. a. 1. at branke Meel, Smør.
Brankning, en, Pl. er.
Bras, en, Pl. er. (Paa Skibe.)
Brasen, en, ud. Pl. (af braser.) Gierningen at brase.
Brasen, en, Pl. er og l. S. (Fisk.)
braser, v. a. og n. 1. stege og brase.
braser, v. a. 1. (i Skibssproget)
Brask, en, Pomp og Pragt.
brasker, v. n. 1.
brat, adj. steil, afbrudt. En brat Nedgang.
brat, adv. snart, hastig. (S. bradt.)
Brathed, en, Steilhed.

brauter, v. n. 1. (praler.)
Brauter, en, Pl. e.
Brauteri, et, Pl. er.
brav, adj. og adv. (giev, retsindig.)
bred, adj. n. bredt. bredaxlet, adj. =bladet, adj. =brystet, adj. =fodet, adj. =hovedet, adj. =høvl =kniv =mundet, adj. =næset, adj. =pandet, adj. =rygget, adj. =skuldret, adj. =søm (modsat Smalsøm) =stribet, adj. =øre.
Bred og Bredde, en, Pl. Bredder. (Rand, Kant.) Havbred.
Brede, en, Pl. r. (modsat Længde.) Deraf: Bredecirkel =grad.
breder, v. a. 1 og 2.
bredfuld, adj. (fuld op til Bredden.)
bredt, adv.
Bregne, en, Pl. r. (Skovvært.)
Bregneholm, en, Pl. e.
Bremme*, en, S. Bræmme.
Brems, en, Pl. er. (et Insect; it. et Slags Tømme, som sættes paa Hestens Næse.)
bremser, v. a. 1. at bremse en Hest.
Bret*, S. Bræt.
Brev, et, Pl. e. Brevbog =brud, et, =drager =giemme, et, =giemmer =kammer, et, (Archiv) =kiste =omslag, et, =pakke =penge =skab, et, Skab til Breve, Pl. Brevskaber (Documenter) =skriver =skrivning =stiil =sæk =tart =tobak =verler (Correspondent) =verling =viser.
Brig, en, Pl. ger. (Skib.)
Brikke, en, Pl. r.
Brille, en, Pl. r. (mest i Pl.)
Brillefoderal, et, Pl. er. Brillehuus.
Brilleglas, et, Pl. l. S.
Brillemager, en, Pl. e.
Brilleslange, en, Pl. r.
Bringe, en, Pl. r.
bringebrudt, adj. (om Heste.)
bringebrøi, adj. (bredbringet.)
bringer, v. a. bragte, bragt.
Bringer, en, Pl. e. See Overbringer.
Bringestykke, et, Pl. r. (af Bringe.)
Bringetøi, et, ud. Pl.
Brink, en, Pl. er. (steil Hælding.)
brinket, adj. steil, brat.
Brisling, en, Pl. er. (Fisk.)
Brist, en, Bræk, Rift i Tøi.
brister, v. n. brast, brusten, brustet. (er.)
Bristning, en, Pl. er.
Brix, en, Pl. er.
brixer, v. a. 1. slaaer med Brix.
Bro, en, Pl. er. Deraf: Brohammer =hoved, et, =lægger, v. a. S. lægger =lægger, en, =lægning =lænke =mand =mester =penge, coll. =pille =pæl =række =sand, et, =steen =told =vippe.
Brod, en*, S. Braad.
Brodde, en, Pl. r. (Iisbrodder, Iissøm, Brodsøm.)
brodden, adj. Pl. brodne. (skrøbelig, brøstfældig.) See brudden.
brodder, v. a. 1. at brodde en Hest.
Broder, en, Pl. Brødre. Broderbarn, et, Pl. Broderbørn og Brødrebørn =datter =folk, et, =lav, et, =løb =løs, adj. =mord, et, =morder, part. =sind, et, =søn.
broderer, v. a. og n. 1. udsyer.

broderlig, adj. (af Broder.)
broderligen, adv.
Broderskab, et, ud. Pl.
Brodsøm, et, Pl. l. Sing. S. Brodde.
Brog, en, Pl. e. (Buxer; item et Slags Tovværk til Skibs.)
broget, adj.
Brok, et, Sygdomstilfælde. Deraf: Brokbaand, et, -læge -skæret -snit, et.
Brok, en, Grævling.
Brokfugl, en, Pl. e.
Brokhund, en, Pl. e. (v. Aph.)
Brokke, en, Pl. r. (et brækket Stykke.)
brokker, v. a. 1.
brokkeviis, adv.
Brud, en, et Dyr; Væsel.
Brud, et, Pl. Brud. (med kort u.) S. bryder.
Brud, en, Pl. e. (med langt u.) Brudeblus, et, -bælte, et, -bænk -folk, coll. -færd -gave -huus, et, -jomfru -kammer, et, -kiole -klæder, coll. -klædning -kone krands -par, et, -pige -sal -seng -stammel -skare -skat -smykke, et, -stads -vers, et, -vielse -vogn.
Brudføre, et, ud. Pl. (slet Vinterføre.)
Brudgom, en, Pl. me.
Brudsteen, en, Pl. -stene.
Brudstykke, et, Pl. r. Fragment
Brug, en, ud. Pl.
Brug, et, ud. Pl. Biergbrug, Jordbrug, Savbrug, Næringsbrug, o. s. v.
brugbar, adj.
Brugbarhed, en, ud. Pl.
brugelig, adj. -en, adv.
bruger, v. a. brugte, brugt.
Brumlen, en, ud. Pl.

brumler, v. n. 1. (har.)
Brumler, en, Pl. e.
Brummel, S. Brumlen.
Brummen, en, ud. Pl.
brummer, v. n. 1. (har.)
bruner, v. a. 1. (af bruun.)
brunes, v. dep. bliver bruun.
Brunst, en, Hiorten er i Brunst.
brunstig, adj.
Brunsttid, en, Hiortens B.
Brusen, en, ud. Pl.
bruser, v. n. 1. (har.)
Brusk, en, ud. Pl.
bruskagtig, brusket, adj.
bruun, adj. Plur. brune. bruunagtig, adj. -blisset, adj. -farvet, adj. -guul, adj. -laden, adj. -lødet, adj. (om Oxen) -rød, adj. -rødt, et, (Farve) -sort, adj. -spaan, en -spettet, adj. -steen (Magnesia) -øiet, adj.
Bruus, en, (af bruser.)
Bruushane, en, Pl. r. (et Slags Sneppe)
Brydejord, en, Pl. er. Brudager; Jord, som er første Gang brudt.
Brydekamp, en, Pl. e.
Brydekonst, en.
Brydeleg, en, Pl. e.
brydelig, adj. (brækkelig.)
Bryden, en, uden Pl. (af bryder.)
Brydepslads, en, Pl. e.
bryder, v. a. og n. brød, brudt.
Bryderi, et, Pl. er.
brydes, v. dep. imperf. brødes. (slaaes.) partic. er ikke brugeligt.
Brydestang, en, Pl. -stænger.
Brydning, en, Pl. er.
brydsom, adj. som volder Bryderi.
Bryg, en, en Bryg Øl.
Brygge, en, Pl. r. Skibsbro.

Bryggen, en, ud. Pl. (af brygger.)
brygger, v. a. og n. 1.
Brygger, en, Pl. e. Bryggergaard -hest -huus, et, -kar, et, -karl -kiedel -knegt -laug, et, -oyn -pige -redskab, et, -rettighed -sluffe -svend -tøi, et, -vogn.
Bryggeri, et, Pl. er.
Bryggers, et, Bryggerhuus.
Brygning, en, Pl. er.
Bryllup, et, Pl. per. Bryllupsbrev, et, -dag -dands -fest -folk, n. s. pl. -færd -giæst -høitid -klæder, Pl. -kost -maaltid, et, -nat -stads -uge.
Bryn, et, Pl. l. Sing. Øiebryn.
Brynd*, en, S. Brønd.
Brynde, en, ud. Pl.
bryner, v. a. 1. hvæsser.
Brynie, en, Pl. r. Harnisk.
Brynke, S. Brusk.
Bryst, et, Pl. er. Brystbaand, et, -been, et, -billede, et, -bind, et, -bom (i en Væv) -byld -bælte, et, -draaber, Pl. -dug -harnisk, et, -hinde -høi, adject. -kage -kiød, et, -klemmen, en, -lap -melk -middel, et, -naal -pude -pulver, et, -rem -rue (Kalvekrybs) -saar, et, -saft -sløife -smykke, et, -smække -span, et, -sting, et, -strimmel -stykke, et, -sukker, et, -svaghed -syge -thee -værn, et, -vorte.
bryster sig, v. rec. 1. hovmoder sig, giør sig til.
brystes, v. dep. faaer Bryster.
Bræde, en, bruges kun i Pl. Bræder, S. Bræt.
Brædegavl, en, Pl. e.
Brædegulv, et, Pl. e.
bræder, v. a. 1. (overstryger med smæltet Beg eller Tiære.)
Brædevæg, en, Pl. ge.
Brædt*, et, S. Bræt.
Brægen, en, ud. Pl.
bræger, v. n. 1. (har.)
Bræk, en og et, Pl. l. Sing. Mangel, Brøst.
Brækdrik, en, ud. Pl. (en Drik, hvoraf man brækker sig; Brækvand.)
Brækhammer, en, Pl. e.
Brækiern, et, Pl. l. S.
brækkelig, adj.
Brækkelighed, en, ud. Pl.
brækker, v. a. brækkede og brak; sup. brækket.
brækker sig, v. rec. brækkede, brækket.
Brækmiddel, et, Pl. -midler.
Bræknød, en, Pl. der.
Brækpulver, et, Pl. e.
Brækstang, en, Pl. -stænger.
Bræktang, en, Pl. -tænger.
Bræktøi, et, ud. Pl.
Brækvand, et, ud. Pl.
Brækviinsteen, en, ud. Pl.
Bræmme, en, Pl. r.
bræmmet, adj.
Bræms, en, S. Brems.
brændbar, adj.
Brænde, et, ud. Pl. (Brændeved.) Brændebærer -fang, et, -hugger -hugning -huus, et, -kammer, et, -kielder -knippe, et, -loft, et, -mangel -skærer -stabel -torv, et, -ved, et, -øxe.
Brændebrev, et, Maalebrev.
Brændeglas, et, Pl. l. S.
Brændejern, et, Pl. l. S.
brændelig, S. brændbar.
Brændemiddel, et, Plur. -midler.

Brændemærke, et, Pl. r.
brændemærker, v. a. 1.
Brænden, en, uden Pl. (af brænder.)
Brændenælde, en, Pl. r.
Brændeold, en, ud. Pl. da man brændte de Døde.
Brændepunkt, en og et.
brænder, v. a. og n. 2.
Brænderi, et, Pl. er.
Brændespeil, et, Pl. e.
Brændeviin, en, uden Pl. Deraf: Brændeviinsbrænden -brænderi, et, -drik -flaske -kielder -mand -pande -pibe -tøi, et, -værk, et.
brændhed, adj.
Brændhede, en, ud. Pl.
Brænding, en, Pl. er. 1. Gierningen at brænde. 2. Søstyrtning, Bølgebrud ved Stranden.
Brændoffer, et, Pl. e.
Brændovn, en, Pl. e.
Brændsel, et.
Bræt, et, Pl. ter. (men oftere bruges Bræder.) Deraf; Brætspil, et.
Brød, et, Pl. Brød. Brødbager -bagning -bolle -frugt -føde -føder, v. a. (føder med Brød) -hække -kage -kammer, et, -kiste -kniv -korn, et, -krumme -kurv -løs, adj. -mangel -mærke, et, -penge -pose -rug -skab, et, -skive -skorpe -smule -sorg -stumpe -suppe -sæd -sæk -tart -trang -tyd -vogn.
Brøk, en, Pl. er.
Brøkregning, en, Pl. er.
Brøl, et, ud. Pl.
Brølen, en, ud. Pl.
brøler, v. n. 1. (har.)
Brønd, en, Pl. e. Brøndaare -cuur -graver -gravning -hage -hiul, et, -junge (Brøndspand) -karse -kiste -kors, et, -krog -laag, et, -lænke -renser -rør, et, -salt, et, -spand -stage -stang -vand, et, -vinde -vippe -værk, et.
Brøst, en, Skade, Bræk, Mangel.
brøster, v. n. 1. slaaer feil.
brøster sig*, See bryster sig.
brøstfældig, adj.
Brøstfældighed, en, Pl. er.
brøstløs, adj. (uden Brøst, feilfri.)
Bu! Udraabsord.
Buble*, en, S. Boble.
Bud, et, Pl. Bud. (Befaling; Budskab, Ærende; Sendebud; det man byder.)
Buddik, en, Pl. ker.
Budding, en, Pl. er.
Buddingsteen, en, Pl. -stene.
Budfærd, en, Reise med et Budskab.
Budord, et, Pl. l. S.
Budskab, et, Pl. l. S.
Budstikkelse, en, Pl. r.
Budstikke, en, Pl. r. (en mærket Træpind, der tilforn i Norge blev sendt omkring, for at kalde Folket sammen.)
Budvei, en, Pl. e.
Bue, en, Pl. r. buedannet, adj. -gang -krum, adj. -mager -rund, adj. -skud, et, -skytte -stol -streng -strøg, et, -viis, adv. -værk, et.
buet, adj.
Bug, en, Pl. e. Bugfinne -flaad, et -foder, et -fylde -giord -hævelse -løb, et, -orm -rem -skaldet, adject. -snit, et, -taler -vrid, et.
Buganker, et, Pl. e.
Bugbaand, et, paa Skibe.

buget, adj. (af Bug.)
Bugle, en, Pl r. skrives og-saa Bule.
buglehuul, adj. (concav.) D. Ordb.
Buglejern, et, Pl. l. S.
buglerund, adj. (conver.)
buglet, adj. (af Bugle.)
Bugline, en, Pl. r. (til Skibs.)
bugner, v. n. 1. (er.)
Bugning, en, Pl. er.
Bugt, en, Pl. er.
bugter (sig) v. rec. 1.
bugtet, adj. v. krummet, som gaaer i Bugter.
bugteviis, adv.
Buk, en, Pl. ke. 1. Gedernes og Faarenes Han. 2. Et paa Fødder staaende Redskab. 3. Et Kudskesæde. 4. Et Redskab til at ramme Pæle ned, o. s. v.
Buk, et, Pl. l. S. Bøining med Ryggen.
Bukar, en, Plante.
Bukkebær, et, Plante.
Bukkeblad, et, Plante.
Bukkehaar, et, Pl. l. S.
Bukkefod, en, Pl. -fødder.
Bukkehorn, et, Pl. l. S.
Bukkehoved, et, Pl. er.
Bukkekid, et, Pl. l. S.
Bukkekiød, et, ud. Pl.
Bukkel, en, Pl. Bukler.
Bukkelæder, et, uden Pl. Bukkeskind.
Bukken, en, uden Pl. (af bukker.)
bukker, v. a. og rec. 1.
bukker, v. n. 1. At bukke under. (har.)
Bukkeskind, et, Pl. l. S.
Bukkespring, et, Pl. l. S.
Bul, en, Pl. le. Træstamme.
Bulbider, en, Pl. e.
Bulbro, en, Pl. er. En Bro, som staaer paa Pæle.
Bulder, et, ud. Pl.
Bulderbasse, en, Pl. r.
bulderborn, adj.
Buldren, en, ud. Pl.
buldrer, v. n. 1. (har.)
Bule, en, Pl. r. S. Bugle.
Bulfiæl, en, Pl. e. en tyk Planke.
bulhovedet, adj. (tykhovedet.)
Bulk, en, Pl. er.
bullen*, adj. S. bollen.
Bulme, Bulmeurt, en.
bulner*, v. n. S. bolner.
Bulvante, en, Pl. r.
Bulværk, et, Pl. er.
Bund, en, Pl. e. Bundfald, et -falder, v. n. -fast, adj. -fryser, v. n. -fælder, v. a. -garn, et -giær, en -løs, adj. -skrab, et -slaaer, v. a. og n. -stage -stykke, et -sulten, adj.
bunden, partic. af binder.
Bundsforvandt, en, Pl. e. (et tydskagtigt Ord, indført i nyere Tider.)
Bundt, et, Pl. er.
bundter, v. a. 1.
bundteviis, adv.
Bunke, en, Pl. r. Hob, Dynge.
buntet, adj. S. broget.
Buntmager, en, Pl. e.
Bur*, et, See Buur.
Burre*, en, S. Borre.
Burs, en, Pl. er.
Busemand, en.
buser, v. n. 1. farer frem i Blinde.
Busk, en, Pl. e. buskagtig, adj. -træ, et -urt -værk, et -vært.
busker sig, v. rec. 1. skyder ud i Buske.
buskes, v. dep. det samme.
busket, adj.
buskviis, adv.
Bussel, en, S. Bossel.
but, adj. stump; it. studs, plump.

Butthed, en.
Butterdei, S. Smørdei.
buttet, adj. (af but.) liden og trind.
Buur, et, Pl. Bure.
buurst, adj. S. bondeagtig.
Buus! Udraabsord, og adv. at løbe buus paa.
Buxbom, en.
Buxbomhække, en, Pl. r.
Buxer, n. s. Pl. (Sing. bruges kun i Sammensætninger; som Buxeflig, Buxeknap, Buxelinning, Buxelomme, buxeløs, Buxestræder o. fl.)
buxerer, v. a. 1. b. et Skib.
Buxering, en, Pl. er.
By, en, Pl. er. Byblæst (at giøre Byblæst af noget) -ende -foged -folk, coll. -frihed -gang -hiord -mand, Pl. -mænd -mark -rygte, et -segl, et -skat -skik -skraa -skriver -snak -stævne -svend -ting -vant, adj. verb. -viis.
Byden, en, ud. Pl.
Bydende, et (af bydet.)
byder, v. a. og n. bød, buden, budet eller budt.
Bye* (Regnbyge) S. Byge.
Byesbarn, et, Pl. Byesbørn.
Byffel*, en, S. Bøffel.
Byg, et, ud. Pl. (med kort y.) Bygager -brød, et -gryn, et -halm -jord -korn, et -malt, et -meel, et -saad, en, Tid, da Bygget saaes -vand, et -vælling.
Byg, en, ud. Pl. (med langt y.) Træt i hed Lud. At lægge Tøi i Byg.
Bygd, en, Pl. er. (Skrives og Bøigd; mest brugeligt i Norge.) Deraf Bygdefolk, Pl. -lav, et -ting, et, o. fl.
Byge, en, Pl. r. Regnbyge Tordenbyge.
Bygekar, et, Pl. l. Sing. (Bygesaa.)
Bygelud, en, ud. Pl.
byger, v. a. 1. at byge Linned.
Bygesaa, en, Kar, hvori Tøi byges.
Bygeveir, et, ud. Pl. (afverlende Regnveir.)
Bygfæld, en, Skade paa Bygninger.
bygfældig, adj. forfalden. (Danske Lov.)
Byggelyst, en, ud. Pl. (af bygger.)
Byggemaade, en, Pl. r.
Byggeplads, en, Pl. er.
bygger, v. a. byggede og bygte; bygget og bygt.
Byggested, et, Pl. er.
Bygmester, en, Pl. e. (af bygger.)
Bygning, en, Pl. er. Bygningsfolk, collect. -konst -maade -plads -tømmer, et -væsen, et.
Bygsel, en, Fæste, Jordfæste. (norsk.) Bygselbrev, et -land, et -mand -penge (Indfæstnings-Penge) -ret.
bygsler, v. a. 1. (bortfæster; tager i Fæste.)
Byld, en, Pl. er. Hævelse.
Bylt, en, Pl. er. en Pakke.
bylter, v. a. 1.
Bynke, en, Pl. r. (Urt.)
Bynne*, en, S. Bønne.
Byrd, en, ud. Pl. Fødsel, Herkomst. Byrdbrev, et (Fødselsbrev) -dag (Fødselsdag.)
Byrde, en, Pl. r. byrdefuld, adj. -vant, adj. v.
Byrste*, en, S. Børste.
Bysse*, en, S. Bøsse.
Bytte, et, ud. Pl.
Byttegods, et, uden Pl. (Gods, som er giort til Bytte.)

Byttehandel, en, ved at give Varer for Varer.
Bytten, en, ud. Pl. (af bytter.)
Byttepenge, n. s. coll.
bytter, v. a. 1.
Bytting, en, Pl. er. (af bytter) En Skifting, vantreven eller vanartet Person.
Byxel*, S. Bygsel.
Bæ! Udraabsord.
Bæger, et, Pl. e. (Drikkekar.)
Bægt, en, Pl. er. (af bager.)
Bæk, en, Pl. ke.
Bækken, et, Pl. er.
Bælg, en, Pl. e. Bælgblæser -frugt -hals -handske -korn, et -pibe -tang (v. Aph.) -vante.
bælger, v. a. og rec. 1.
bælges, v. dep. faaer Bælge.
Bælgetræder, en, Pl. e.
bælgfuld eller bælfuld, adj. ganske fuld.
bælgmørk eller bælmørk, adj. meget mørk.
Bælgmørke, et, ud. Pl.
Bælgværk, et, Pl. er. i et Orgel. (v. Aph.)
Bælte, et, Pl. r.
Bæltepung, en, Pl. e.
bælter, v. a. og rec. 1.
Bælterem, en, Pl. me.
Bæltering, en, Pl. e.
Bæltespænde, et, Pl. r.
Bæltested, et.
Bændel, et, Pl. Bændler. (af Baand.)
Bændelorm, en, Pl. e.
Bængel, en, Pl. Bængler. (Skieldsord.)
Bænk, en, Pl. e. Bænkebrev, et -dyne -fod -hynde -kiste.
Bær, et, best. Bærret. Pl. Bær, best. Bærrene.
Bæreålter, et, Pl. e.
Bærehimmel, en.
Bærekar, et, Pl. l. S.
Bærekarm, en, Bærevogn.
Bærekrands, en, Pl. e.
Bærekurv, en, Pl. e.
Bæreløn, en, ud. Pl.
Bærende, et, Fosterleiet hos en Ko.
bærer, v. a. og n. bar, Pl. bare; baaren, baaret, Pl. baarne.
Bærer, en, Pl. e.
Bæreredskab, et, Pl. er.
Bærereb, et, Pl. l. S.
Bærerem, en, Pl. mer.
Bæresele, en, Pl. r.
Bæreseng, en, Pl. e.
Bærestang, en, Pl. -stænger.
Bærestol, en, Pl. e.
Bæretid, en, Tid, i hvilken et Hundyr bærer sit Foster.
Bæretøi, et, ud. Pl.
Bærevogn, en, Pl. e. Portechaise.
Bærme, en.
bærmefuld, adj.
Bæst*, et, S. Beest.
Bævelse, Bæven, en, ud. Pl.
Bæver, en, Pl. e. (Dyr.) Bævergeil -haar, et -skind, et.
bæver, v. n. 1. (har.)
Bæveræsp, en, Pl. er. (Træ.)
Bævernaal, en, Pl. e. (Et Slags Haarnaal.)
bævrer, v. n. 1. (har.) bæver, skiælver sagtelig.
Bø! Interjection.
Bøddel, en, Pl. Bøbler. bøddelagtig, adj. -knegt -krog -spil, et -straf -sværd, et.
bøder, v. a. 1 og 2. (i alle Ordets Bemærkelser.)
Bødker, en, Pl. e.
Bødkerarbeide, et, Pl. r.
Bødkerhaandværk, et.
Bødkerlaug, et, Pl. l. S.
Bødkertang, en, S. Baandhage.

bødkrer, v. a. 1. giør Bødkerarbeide.
Bøffel, en, Pl. er og Bøfler.
bøffelagtig, adj. (ubehøvlet.)
Bøffelhorn, et, Pl. l. S.
Bøffelhud, en, Pl. er.
Bøg, en, Pl. Bøge. Bøgeblad, et -bræt, et -brænde -planke -skov -spaan -stolpe -træ, et.
bøger, v. n. 1. (brøler, om Qvæg. P. J. Colding.)
Bøie*, en, S. Boie.
Bøiel eller Bøile, en, Pl. Bøiler.
bøielig, adj. (af bøier.)
Bøielighed, en.
Bøielse, en, Pl. r.
bøier, v. a. og n. 1.
Bøining, en, Pl. er.
Bølge, en, Pl. r. bølgeagtig, adj. -blaa, adj. -brud, et -bugter, Pl. -bands -gang -hav, et -slag, et -strøg, et -tegnet, adj. -værk, et -viis, adv.
bølger, v. n. 1. gaaer i Bølger.
bølget, adj.
Bøllebær, et, Pl. l. S.
Bølleriis, et, Pl. l. S.
Bøn, en, Pl. ner.
Bønder, Plur. af Bonde. Bønderfolk, coll. -gods, et -klæder, Pl. S. Bonde.
bønfalder, v. a. 2.
Bønhas, en, Pl. er. (Fusker i et Haandværk.)
Bønhørelse, en, Pl. r.
bønhører, v. a. 2.
bønlig, adj. -en, adv.
Bønne, en, Pl. r. Bønneager -blomst -bælg -halm -meel, et -skal -stage -stang -stilk.
Bønnebog, en, Pl. -bøger.
bønser, v. a. 1. (lægger et utæt Kar i Vand.)
bønsøger, v. a. S. bønfalder.
Bør, en (med langt ø.) 1. Bærebør, Hiulbør. 2. staaende Vind; Medbør, Modbør.
bør, v. n. (kort ø.) burde, burdet; infinit. at burde.
børlig, adj. Som bør sig, S. vedbørlig, tilbørlig.
Børn, Pl. af Barn. Børneaar, Pl. -alder -arv -avling -børn, Pl. -daab -gods, et -huus, et -jord -kopper -lærdom -leg -penge, coll. -pige -skole -skrig, et -snak -stemme -streger, Pl. -tugt -tøi, et -ven -viis, adv. -vogn -værk, et.
børnlig, S. barnlig.
Børs, en, Pl. er.
Børsdag, en, Pl. e.
Børsel, en, Subst. af bærer. (P. J. Colding.)
Børstid, en.
Børste, en, Pl. r.
Børstebinder, en, Pl. e.
Børstemager, en, Pl. e.
børster, v. a. 1.
børstestiv, adj.
Børtsdag, en, Pl. e.
Børtsmakke, en, Pl. r.
Bøsning, en, Pl. er.
Bøsse, en, Pl. r. 1. En Æske, Buddike. 2. et Gevær. Bøssehane -hylster, et -kradser -krud, et -kugle -laas -ladning -løb -mager -magerkonst -pibe -rør, et -skaft, et -skud, et -skytte -skæfter (som giør Bøsseskafter) -smed -staal, et -steen.
Bøst, et, Pl. l. Sing. (Hug, Bank.)
Bøste, en, Pl. r. Flækkebøste.
bøster, v. a. (slaaer, banker.)
Bøtte, en, Pl. r. (et Slags Flyndre.)

Bøtte, en, Pl. r. (Trækar)
Bøttelaag, et, Pl. l. S.
Bøttemelk, en, ud. Pl.
Bøxel*, en, S. Bygsel.
bøxer*, S. bøier.

C.

Dette Bogstav forekommer ikke i noget oprindeligt danskt Ord; men bruges med Lyden af K i endeel fremmede Ord, der jævnligen høres i dansk Tale. Af disse findes her blot nogle af de almindeligste og saadanne, hvor Brugen af C eller K kunde være tvivlsom, da slige Ords rigtige Skrivemaade ikke egentlig kan være Gjenstand for en dansk Ordbog. I øvrigt bør man afholde sig fra i saadanne fremmede Ord, at sætte K i Stedet for C, undtagen i de enkelte Tilfælde, hvor enten en almindelig Brug hævder denne Afvigelse, eller det fremmede Ord, ifølge dets græske Herkomst, rettere skrives med K. (S. Retskrivningslæren S. 46.)

Cabale, en, Pl. r.
Cabel, S. Kabel.
Cabinet, et, Pl. ter. (Lønkammer.)
Cabliau, S. Kabliau.
Cabuds, S. Kabuds.
Cabysse, en, S. Kabys.
Cadet, en, Pl. ter.
Caffe, S. Kaffe.
Cahytte, en, S. Kahyt.
Calcun, S. Kalkun.
Calender, S. Kalender.
Caleske, en, Pl. r.
calfatrer, v. a. S. kalfatrer.
Caliber, en.
Calot, en, Pl. ter.
Cameel, en, S. Kameel.
Camelot, et, Pl. ter.
Camerat, en, See Kamerat.
Camin, en, Pl. er.
Campher, en, ud. Pl.
Canal, en, Pl. er.
Canapee, en, Pl. r.
Canarifrø, et.
Canarifugl, en, Pl. e.
Canaster, en, S. Knaster.
Cancellie, et, Pl. r. Cancelliebetient -bud, et -segl, et -stiil.
Cancellist, en, Pl. er.
Candidat, en, Pl. er.
Candis, en, Candissukker.
Caneel, en, S. Kaneel.
Canin, en, S. Kanin.
Canik, en, S. Kannik.
Cannifas, et.
Canon, S. Kanon.
canonisk, adj.
Cantate, en, Pl. r.
cantonerer, v. n. 1.
Cantor, en, Forsanger.
Cantzler, S. Kantsler.
Capel, et, Pl. ler.
Capellan, en, Pl. er.
Capellanie, et, Pl. r.
Capelle, en, S. Prøvedigel.
Capelmester, en, Pl. e.
Caper, en (Fribytter.) See Kaper.

Caperi, et, S. Kaperi.
Capitain, en, Pl. er.
Capital, en, Pl. er.
Capitalist, en, Pl. er.
Capitel, et, Pl. Capitler.
capitelfast, adj.
Capitelstart, en, Pl. er.
Capitulation, en, Pl. er.
capitulerer, v. n. 1.
caprer, v. a S. kaprer.
Carabin, en, Pl. er.
Caracteer*, See Charakteer.
Carat, en, Pl. l. S.
Caravane, en, Pl. r.
Carbonade, en.
Carbunkel, en.
Cardemomme, en.
Cardinal, en, Pl. er.
Carduus, en, S. Karduus.
Caresse, en, S. Kiærtegn.
carmesinrød, adj. —
Carmin, en, ud. Pl. Farve.
carminrød, adj.
Carnaval, et, Pl ler.
Carneol, en, Pl. er. (Ædelsteen.)
Carnis, en, Pl. ser. (Overdelen af en Hovedgesims.)
Carreet, en, S. Karreet, Karm.
Carriol, en, S. Karriol.
Carruskel, et, Pl. ler. Dystrenden.
Cartesse, en, Pl. r.
Cartove, en, Pl. r.
Casematte, en, Pl. r. Voldkielder.
Caserne, en, Pl. r.
Casket, en, Pl. ter. (Læderhue.)
Casse, en, S. Kasse.
Casserer, en, S. Kasserer.
Casserolle, See Kasserolle.
Castanie, en, S. Kastanie.
Castel, et, Pl. ler. en Borg.
Castorhat, en, Pl. te.
Castorstrømper, n. s. pl.
Castoruld, en, ud. Pl. Baverhaar.
Castrat, S. Gilding.
Catalog, en, Pl. er.
Catechet, en, Pl. r.
catechiserer, v. a.
Catechismus, en.
Catheder, S. Lærestol.
Catholik, en, Pl. ker.
catholsk, adj.
Cattun, et, Pl. er. En Cattuns Kiole.
Caution, en, Pl. er. Borgen, Forløfte.
Cautionist, en, Pl. er. en Borgen, Forlover.
Cavallerie, S. Rytterie.
Cavallerist, en, Plur. er. Rytter.
Caviar, en, Ret af Fiskerogn.
Ceder, en, Pl. Cedre.
Cedertræ, et, Pl. er.
Celle, en, Pl. r.
Cement, et. Muurkit.
Censur, en, Pl. er. Bedømmelse.
Centner, et, Pl. e.
Ceremonie, en, Pl. r. Høitidsskik, Hofskik.
Ceremoniemester, en, Pl. e.
Characteer, en, Pl. Characterer. See Karakteer.
characteristisk, adj.
Chirurgie, en, ud. Pl.
chirurgisk, adj.
Chirurgus, S. Saarlæge.
Chocolade, en, ud. Pl. (udtales omtr. Siokolade.)
Chor, et, Chorbrødre, Pl. -dands -degn -dreng -herre -kaabe -messe -sang -stemme.
Choral, adj.
Choral, et, Pl. er.
Choralbog, en, Pl. -bøger.
Chorist, en, Pl. er. Chorsanger.

Chorsbør, en, Pl. e.
christelig, adj.
Christen, en, Pl. Christne.
christen, adj.
Christendom, en, ud. Pl.
Christenhed, en, ud. Pl.
Christentøi, et.
Christmaaned, December.
christner, v. a. 1. døber.
Chronologie, en, S. Tidsregning.
chronologisk, adj.
Chrysolith, en, Plur. er. (Ædelsteen.)
Churfyrste, en, Pl. r.
Chymie, en, ud. Pl.
chymisk, adj.
Ciffer, et, Pl. Ciffre. (skrevet Tal.)
Cifferbog, en, Pl. -bøger.
Cinnober, et, ud. Pl.
Cirkel, en, Plur. Cirkler. Kreds. Cirkelbue -gang (Kredsgang) -løb, et (Kredsløb) -punkt -rund, adj.
Cisebod, en, Pl. er.
ciser, v. a. 1. betaler Accise.
Cisesedbel, en, Pl. -sedler.
Citat, Citation, en.
citerer, v. a. 1. anføre Steder af et Skrift, henvise.
Cither, en, Pl. e.
Citherspiller, en, Pl. e.
Citherviise, en, Pl. r. (Baggesen.)
Cithrinke, en, Pl. r.
Citron, en, Pl. er. citron-guul, adj. -kage -kierne -presse -saft -skal -træ, et -æble, et.
Citadel, et, S. Castel.
civil, S. borgerlig.
Classe, en, Pl. r. S. Klasse.
classisk, adj.
Claveer, S. Klaveer.
Climat, et, Pl. er. (Jordstrøg.)

Clysteer, et, Pl. Clystterer. Tarmebad.
Clysteerpibe, en, Pl. r.
Clysteersprøite, en, Pl. r.
Cocosnød, en, Pl. der.
Cocosolie, en.
Cocostræ, et, Pl. er.
Coffardie, S. Koffardie.
Cokarde, en, Pl. r. Hattesløife.
Cokleare, en, n. s. Skeeurt.
Colik, S. Kolik.
Collats, en, Pl. er. Gilde.
Collect, en, Pl. er.
Collegium, et, Pl. Collegier.
Colonie, en, Pl. r. Plantested.
Colonist, en, Pl. er. Nybygger.
Colos, en, Pl. ser.
colossalsk, adj. kæmpestor, kæmpemæssig.
Comediant, S. Skuespiller.
Comedie, en, Pl. r. See Skuespil.
Comfur, en, Pl. er. (See Kedelarne.)
Commandant, en, Pl. er.
commanderer, v. a. 1.
Commando, en.
Commandør, en, Pl. er.
Commisbrød, et, Pl. 1. S.
Commission, en, Pl. er.
Commissionær, en, Pl. er.
communicerer, v. n. gaaer til Alters.
Compagnie, et, Pl. r.
Compas, et, Pl. ser.
Compliment, en, Pl. er.
Concept, en, Pl. er.
Conceptpapir, et, ud. Pl.
Concert, en, Pl. er. Concertmester -sal.
Confect, en, ud. Pl.
Confirmant, en, Pl. er.
Confirmation, en.
confirmerer, v. a. 1.

confiskerer, v. a. 1. priisdømmer.
Conjugation, en, Pl. er. (i Sproglæren.)
Connossement, et, Pl. er.
Consonant, en, Pl. er.
Constabel, en, Pl. Constabler.
Consumtion, en, ud. Pl.
Consumtionsforvalter, en, Pl. e.
contant, adj.
Contor, et, Pl. er.
Contract, en, Pl. er. See Fordrag, Forening.
Copie, en, S. Gienpart.
Copiist, en, Pl. er. Afskriver.
Corduan, et.
Corende, en, Plur. r. (et Slags Bær.) Bruges i Alm. kun i Fleertallet.
Cornet, en, Pl. ter.
Corporal, en, Pl. er.
Correctur, en, Pl. er. (i Bogtrykkeriet.)
Correspondents, S. Brevverling.
Credit, en, ud. Pl.
Creditor, S. Gieldner.
Cristal, S. Krystal.
Critik, S. Kritik.
Crucifix, et, Pl. er.
Cultur, en, ud. Pl.
cubik, adj. Cubikalen -fod -maal, et -rod -tal, et -tomme.
Culturhistorie, en, ud. Pl.
Curator, en, Tilsynsværge.
currant, adj. S. gangbar.
Curreer, en, Pl. Currerer.
Curs, en.
Cuur, en, Lægemidlers Anvendelse.
Cylinder, en, Pl. e.
Cypres, en, Pl. ser.
Cyprestræ, et, Pl. er.

D.

Da, conjunct.
Daa, en, S. Daadyr.
Daab, en, ud. Pl. 1. Handlingen at døbe. 2. Stedet, hvor Daaben skeer, Døbefont.
Daabspagt, en.
Daabsvidne, et, Pl. r.
Daabsøskende, n. s. pl.
Daad, en, ud. Pl. Handling.
daadfuld, adj.
daadløs, adj.
Daadyr, et, Pl. l. S. Daadyrhud -steg.
Daahiord, en.
Daahiort, en, Pl. e.
Daalam, et, Pl. l. S.
daanefærdig, adj.
Daanelse, en, Pl. r.
daaner, v. n. 1. (er.) falder i Afmagt.
Daare, en, Pl. r. Daarekiste -kistegal, adj. -kistelem, et -spil, et -streg -værk, et.
daarer, v. a. 1. bedaarer.
daarlig, adj.
daarligen, adv.
Daarlighed, en, Pl. er.
daarligt, adv.
Daarskab, et, Pl. er.
Daase, en, Pl. r.
Daasmer*, S. Dosmer.
Daavildt, et, ud. Pl. Raa- og Daavildt.
Daddel, en, Pl. Dadler. (Frugten af en Palme.)

Dadel, en, ud. Pl. Last, Lyde. (bruges ogsaa for: Dadlen.)
Dadlen, en, ud. Pl. Gierningen at dadle.
dadler, v. a. 1. laster.
Dadler, en, Pl. e.
dadlesyg, adj. som er meget for at dadle.
Dadlesyge, en, ud. Pl.
Dag, en, Pl. e. Dagbane (Solens D.) -blide (Solens Middagsvarme om Vinteren) -blind, adj. (som ei kan see om Dagen) -bog. -brækning -driver -driveri, et -færd (Dagsarbeide) -frost -leie -leier -lysning -løn -lønner -meining (d. s. s. Dagblide) -milder, v. impers. -mildning (Dagblide) -moder eller Dagmor (Morgenrøden) -penge -post -reise -roskæt, et -stævne, et -tyv -vagt -viis, adv. -vælger (Spaamand, som betegner heldige og uheldige Dage) -værk, et.
dages, v. dep. dagedes. (i Partic. ubrugeligt.)
Dagetal, i Dagetal, adv.
Daggert, en, Pl. er. (Dolk.)
daglig, adj.
dagligen, adv.
dagligdags, adv.
Dagligstue, en, Pl. r.
Dagning, en, ud. Pl.
Dagsarbeide, et, Pl. r.
Dagsgierning, en, Pl. er.
Dagsfrist, en, ud. Pl.
Dagskolde, en, uden Pl. (Hverdagsfeber.)
Dagslys, et, ud. Pl.
Dagspløining, en, Pl. er.
Dagsspilde, en, ud. Pl.
Dagstid, en.
Dal, en, Pl. Dale.
Dalbo, en, Pl. er.
Dalbund, en.
Dalbygger, en, Pl. e.
daler, v. n. 1. (er og har.)
Daler, en, Pl. e. (Mynt.)
Dalføre, et, Dal, Huulvei. (F. Thaarup.)
Dam, n. s. 1. Damspil, ud. Art. At spille Dam. 2. En Dambrikke, som er gaaen Brættet igiennem kaldes en Dam. Dambrikke -bræt, et -spil, et -spiller.
Dam, en, Pl. me. (Dæmning, Dige.) Dambrud, et -fisk -jord -løb, et -rende -sluse.
Damask, en.
Damp, en, Pl. e.
dampagtig, adj.
Dampebad, et, Pl. e.
Dampemølle, en, Pl. r.
Dampen, en, uden Pl. (af damper.)
damper, v. n. 1. (har.)
Damphul, et, Pl. ler.
Dampkogning, en, Pl. er.
Dampmaskine, en, Pl. r.
Dampmølle, en, Pl. r.
Dampning, en, Pl. er.
Dands, en, Pl. e. Dandsebod -dragt -kiole -konst -lyst -lysten, adj. -mester -plads -sal -sko -skole -syg, adj. -syge -trin, et.
Dandsen, en, uden Pl. (af dandser.)
dandser, v. n. 1. (har.)
Dandser, en, Pl. e.
Dandserinde, en, Pl. r.
danlig, adj. beqvem, skikket.
Danlighed, en, ud. Pl. Beqvemhed, beqvem Skikkelse. (P. F. Colding.)
Danmark, n. propr.
Dannebrog, en, n. s.
Dannebrogskors, et, Pl. l. S
Dannebrogsmand, en, Pl. -mænd.

Dannebrogsridder, en, Pl. e.
Dannefæ, et, ud. Pl. (Jordfundet Guld og Sølv.)
dannelig, adj. som kan dannes.
Dannelse, en, Pl. r.
Dannemand, en, Pl. -mænd.
Danneqvinde, en, Pl. r.
danner, v. a. 1.
dannis, adj. (ærlig, skikkelig, redelig.)
Dannished, en, n. s. uden Pl.
dansk, adj.
Dansk, en, Pl. e.
Dask, et, Pl. l. Sing.
Daskeklud, en, Pl. e.
Dasken, en, ud. Pl. (af dasker.)
dasker, v. a. og n. 1.
Daskeri, et.
Datter, en, Pl. Døttre. Datterbarn, et, Pl. Datterbørn -datter, Pl. Datterdøttre -søn.
datterlig, adj.
Davre, en, ud. Pl. Frokost.
Davrebord, et.
de, pron. pers. S. deres.
Debitor, S. Skyldner.
December. Christmaaned.
Deel, en, Pl. Dele. deelagtig, adj. -agtiggiør, v. a. -agtighed -bar, adj. (som kan deles) -barhed -tagelse -tagende, adj. v. -tager, v. a.
deels, adv.
Deger, et, Pl. e. (Et Antal af 10 Skind.)
degger*, v. a. Deggelam*, S. dægger, Dæggelam.
Degn, en, Pl. e. Degnebolig -jord -kald, et -kone -korn, et -offer, et -penge, coll. -stol -trave.
Dei, en, ud. Pl.
deiet, adj.
deig, adj. (om Tænder, som ere ømme af suur Frugt.)
deigtandet, adj.
deilig, adj. (Skiøn, yndig.)
deiligen, deiligt, adv.
Deilighed, en, ud. Pl.
deiner, v. a. 1. (ælter Dei.)
Deinvtrug, et, Pl. e.
Deinevand, et, ud. Pl.
deiser, v. n. 1. (er.)
Deiskrabe, en, Pl. r.
Deitrug, et, Pl. e.
deler, v. a. imperf. delede, deelte; sup. deelt.
Deling, en, Pl. er.
Delingsgrund, en, Pl. e.
Delingstal, et, Pl. l. S.
dem, dat. og acc. af de.
Demant, en, Pl. er. See Diamant.
demper*, S. dæmper.
den, pron. demonstr. n. det. Pl. de.
denne, pron. dem. n. dette. Pl. disse.
der, adv. conj. og pron. rel. (sammenbindes med mange Præpositioner i eet Ord; som deraf, derefter, derfor, derfra, derfrem, derhen, derhenne, derhos, deri, deriblandt, derigiennem, derimod, derind, derinde, dermed, derned, dernede, dernæst, derom, derop, deroppe, derover, derpaa, dertil, derud, derude, derudover, derunder, derved.)
dersom, conjunct.
deres, gen. af de. (I Tiltale til een Person skrives det, ligesom de, med stort D.)
des, en hensigtende Partikel, som lægges til nogle Ord, især comparativa, og kan skrives enten adskilt eller i eet Ord med disse; dog er det sidste brugeligst. Som: desangaaende, desaarsag, desuagtet, desbedre, desheller, des-

eftere, desmere, des-forinden, desforuden, desimellem, deslige, desuden, desværre, interj.
deslige, pron. indef. pl. (saadanne.)
Desmer, en, ud. Pl. desmeragtig, adj. -dyr, et -kat -kugle -lugt -rose -rotte.
Despot, en, Pl. er. (Volds-herre.)
despotisk, adj.
destillerer, v. a. 1.
Destillering, en, Pl. er.
desto, adv. (skrives altid adskilt fra Comparativet: desto bedre, desto mere.)
desuagtet, adv. og conj.
desuden, adv. S. des.
det, pron. n. af den.
dette, pron. n. af denne.
Dialect, en, S. Mundart, Tungemaal.
Diamant, en, Pl. er.
did, adv.
didhen, adv.
didhørende, adj. v.
Die, en, ud. Pl. (Patte.)
Dien, en, ud. Pl. (af dier.)
dier, v. a. 1. 1. patter, faaer Die. 2. opammer, giver Die. die sit Barn.
dierv*, adj. S. diærv.
Dievel*, S. Diævel.
dig, pron. Dat. og Acc. af du.
Dige, et, Pl. r. (Dæmning, Vold; Jorddige, Steendige; it. Grøft, Vandgrav.)
Digel, en, Pl. Digler.
Digelprøve, en, Pl. r.
diger, v. a. 1. (sætter Dige.)
Digt, en, Opdigtelse, Fabel.
Digt, et, Pl. e. (Poesie.)
digt, adj. S. tæt.
Digtekonst, en, ud. Pl.
Digtekraft, en, ud. Pl.
Digten, en, ud. Pl. Pønsen, Grandsken.
digter, v. a. 1. tætter. At digte et Skib.
digter, v. a. 1. (frembringer et Digterværk.) At digte en Sang.
Digter, en, Pl. e. Digter-aand -frihed -gud -kald, et -krands -liv, et -sprog, et -vandring -viis -værk, et -æyne.
Digterinde, en, Pl. r.
Digtning, en, Pl. er.
Dild, en, ud. Pl. (Haveurt.)
Dimling, en, Pl. er. (en Trænagle i Hiulfæller.)
Dimmeluge, en, imellem Palmesøndag og Paaske.
Dimring, S. Dæmring.
din, pron. posf. n. dit. Pl. dine.
Dinglen, en, ud. Pl. (af dingler.)
dingler, v. n. 1. (har.)
Dirik, en, Pl. ker.
dirikfri, dirkefri, adj.
dirker op, v. a. 1.
Dirren, en, ud. Pl. (af dirrer.)
dirrer, v. n. 1. (fitrer, bæver.)
Discant, en.
Discipel, en, Pl. Discipler og Disciple. Lærling.
disig, adj. (tyk, taaget; om Luften.)
Disk, en, Pl. e.
disse, pron. S. denne.
distillerer*, See destillerer.
Diævel, en, Pl. Diævle. (Gen. Diævels bruges som adj.)
diævelsk, adj.
Diævelskab, et.
Diævelunge, en, Pl. r.
Diævleart, en.
diævleblændt, adj.
Diævlemaner, en, Pl. e.
Diævlemaning, en, Pl. er.
Diævleviis, paa Diævleviis, adv.

Dobbel, en, ud. Pl. (utilladeligt Spil.)
dobbelt, adj. og adv.
Dobbelthed, en, ud. Pl.
Dobbeltspat, en, ud. Pl. (et Slags Chrystal.)
Doblerbroder, en, Pl. -brødre. af dobler.)
Doblerhuus, et, Pl. -huse.
Doblen, en, ud. Pl.
dobler, v. n. 1. (spiller.)
Dobler, en, Pl. e.
Doctor, en, Pl. er. Doctor-attest -disputats -gilde, et -grad -hat -seddel -værdighed.
dog, conj.
Dogge, en, Pl. r. (Hund.)
Doglæp, en, paa Qvæg.
Dokke, en, Pl. r. (hvori Skibe istandsættes.)
Dolk, en, Pl. e. Daggert.
Dolkestik, et, Pl. l. S.
Dom, n. s. i Sammensætninger: Domcapitel -herre -kirke -provst -skole.
Dom, en, Pl. me. (det, som kiendes at være Ret.) Dombog -fælder, v. a. -huus, et -slutning -sted, et -stol.
Dommedag, en.
Dommer, en, Pl. e. Dommered -embede, et -pligt -sæde, et.
Dompap, en, Plur. per. (Fugl.)
Domsdag, en, Pl. e.
Domslag, en, Pl. er.
Done, en, Pl. r. (Snare til Fugle.)
Donkraft, en, Pl. er.
Dont, en, ud. Pl. (Gierning.)
Dop, en, Pl. per.
doppelt*, See dobbelt.
Dopsko, en, Pl. e.
Dopsøm, et, Pl. l. S.
dorsk, adj.
dorsker, v. n. og a. 1. At dorske Dagen hen.
Dorskhed, en, ud. Pl.
Dosmer, en, Pl. e.
dosmeragtig, adj.
Dotter*, en, S. Datter.
doven, adj. Pl. dovne.
Dovenhed, en, ud. Pl.
Dovenskab, et, ud. Pl.
dovner, v. n. 1. (har.)
Draabe, en, Pl. r.
Draabeflaske, en, Pl. r.
draaber, v. a. 1. (tæller draabeviis.)
Draaberal, adv. i D.
draabeviis, adv.
Draabfald, et, Pl. l. S.
Draabkar, et, Pl. l. S.
Draabrende, en, Plur. r. (Tagrende.)
Draabtag, et, Pl. e.
Drab, et, Pl. l. S.
Drabant, en, Pl. er. Drabantfører -vagt.
drabelig, adj. (tapper.)
Drabelighed, en, ud. Pl.
Drabsbøder, n. s. pl. (af Drab.)
Drabsgierning, en, Pl. er.
Drabsmand, en, Pl. -mænd.
Drabssag, en, Pl. er.
Drabssted, et, Pl. er.
Drabsvidne, et, Pl. r.
Drag, et, Pl. l. S.
Dragdukke, en, Pl. r.
Drage, en, Pl. r. Drageblod, et -hoved, et.
drager, v. a. og n. imp. drog. s. dragen, draget. (act. har draget. n. er dragen.)
Drager, en, Pl. e. Drager-kurv -løn -penge, coll. -sele -stang.
drages, v. dep. imp. droges. (i partic. neppe brugel.) At drages med Døden.
Draghiul, et, Pl. l. S.
Dragkiste, en, Pl. r.
Dragknude, en, Pl. r.
Dragon, en, Pl. er.
Dragt, en, Pl. er.

Dragtmaler, en, Pl. e.
Dragtmaling, en.
Dragtavl, et, (af drager.) Brætspil, Tavl.
Dragtøi, et, Seletøi.
Dragvod, et, Pl. l. Sing. (stort Fiskevod.)
Dram, en, Pl. me.
Drank, en, ud. Pl.
Dranker, en, Pl. e.
drasler, v. n. 1. (falder, drysser.)
Drat, en.
dratfingret, adj.
dratter, v. n. 1. (er.)
dratvorn, adj.
Drav, et, ud. Pl. (Drank, Spøl.)
Dravkar, et, Pl. l. S.
Dravtrug, et, Pl. e.
Dreiebro, en, Pl. er. Svingbro.
Dreiejern, et, Pl. l. S.
Dreiekonst, en, ud. Pl.
Dreiel, et, Pl. Dreiler.
Dreielad, et, Pl. l. S.
dreielig, adj.
Dreien, en, ud. Pl.
dreier, v. a. 1.
Dreier, en, Pl. e. Dreierarbeide, et -bænk -haandværk, et -redskab, et.
Dreining, en, Pl. er.
Dreng, en, Pl. e. Drengeaar, n. s. pl. -agtig, adj. -arbeide, et -barn, et -hue -leg -streg -svøbe -værk, et.
drenket, v. a. 1.
Drev, et, Pl. l. S. (i en Maskine.)
dreven, adj. v. (af driver.) At være dreven i noget.
Drift, en, Pl. er.
drifter, v. a. 1. See drøfter.
driftig, adj.
Driftighed, en, ud. Pl.
Drik, en, Plur. ke. (stærke Drikke.)
drikfældig, adj. (hengiven til Drik.)
Drikfældighed, en, ud. Pl.
Drikke, ud. Art. Mad og Drikke.
Drikkebroder, en, Plur. -brødre.
Drikkefad, et, Pl. e.
Drikkegilde, et, Pl. r.
Drikkeglas, et, Pl. l. S.
Drikkehorn, et, Pl. l. S.
Drikkehuus, et, Pl. -huse.
Drikkekar, et, Pl. l. S.
Drikkelav, et, Pl. l. S.
drikkelig, adj.
Drikkelyst, en, ud. Pl.
Drikken, en, ud. Pl.
Drikkepenge, n. s. pl.
drikker, v. a. drak, drukken, drukket. (drikker, v. n. er drikfældig.)
Drikkeselskab, et, Pl. er.
Drikkeskaal, en, Pl. e.
drikkesyg, adj.
Drikkesyge, en, ud. Pl.
Drikkesøster, en, Pl. -søstre.
Drikkevare, en, Pl. r.
Drikkevise, en, Pl. r.
Drikoffer, et, Pl. e.
Dril, en, Pl. le. til at bore med.
Drillebor, et.
Drillen, en, uden Pl. (af driller.)
driller, v. a. 1. 1. borer med en Dril. 2. narrer, opirrer.
Driller, en, Pl. e.
Drilleri, et, Pl. er.
drister, v. a. og rec. 1. At driste sig til.
dristig, adj. -en, adv.
Dristighed, en, ud. Pl.
dristigt, adv.
Drivbolt, en, Pl. e.
Drive, en, Pl. r. (sammenbreven Hob.) Sneedrive.
Drivebro, en, Pl. er.
Drivebænk, en, Plur. e. (Mistbænk.)

Drivefiæder, en, Pl. -fiædre.
Drivegarn, et, Pl. l. S.
Drivemiddel, et, Pl. -midler.
drivende, adj. v. (af driver.)
driver, v. a. og n. drev, dreven, drevet. (er.)
Driver, en, Pl. e.
Drivhammer, en, Pl. e.
Drivhiul, et, Pl. l. S.
Drivholt, en, Pl. er. (Bødkerredskab.)
Drivhuus, et, Pl. -huse.
Driviis, en, ud. Pl.
Drivsand, en, ud. Pl. S. Flyvesand.
Drivsky, en, Pl. er.
Drivt, drivtig*, See Drift, driftig.
Drivtømmer, et, ud. Pl.
drivvaad, adj.
Drog, et, Pl. l. S.
Droner, Plur. (et Slags Bier.)
drogner*, S. drukner.
Dronning, en, Pl. er.
Drossel, en, Pl. Drosler.
Drost, en, Pl. er.
Drot, en, Pl. ter. (Herre, Herster.)
dru, adj. See drøi.
Dru, en, Viinbærme.
Drue, en, Pl. r. Viindrue.
Drueagtig, adj. -blod, et -bælg -fuld, adj. et. -kam -kierne -klase -mos, en -munke (Art) -saft -samler -stilk -sukker, et -viis, adv.
drugner*, S. drukner.
drukken, adj. Pl. drukne. (fuld, beskienket, beruset.)
Drukkenbolt, en, Pl. e.
Drukkenskab, et, ud. Pl.
Druknelse, en.
drukner, v. a. og n. 1.
Drum, et, en huul bavende Lyd.
drummer, v. n. 1. (giver en huul Lyd fra sig.)
drunter, S. drønter.
dryber, v. n. drøb, drøbet. (drypper.)
drybøiet, adj.
drybvaad, adj. (S. drivvaad.)
Dryp, en og et, Pl. per, og l. Sing.
drypnæset, adj.
Dryppebad, et, Pl. e.
Dryppefad, et, Pl. e.
Dryppekar, et, Pl. l. S.
Dryppekost, en, Pl. e.
Dryppelse, en, Pl. r.
drypper. v. a. og n. 1.
Dryppert, en, Plur. er. (Sygdom.)
Dryprende, en, Pl. r.
Drypsteen, en, Pl. -stene.
Dryppværk, et, i Saltsyderier.
drysser, v. a. 1. (strøer paa.)
Dræ, en, ud. Pl. (Rugsædens Blomster.)
dræber, v. a. 2.
dræer, v. n. 1. [har.] (om Rugen.)
Dræg, en, Pl. ge. (et lidet Anker.)
drægger, v. n. 1. opsøger med en Dræg.
Drægt, en, Pl. er. (Saa meget som føres paa engang. S. Dragt.)
drægtig, adj.
Drægtighed, en, ud. Pl.
Dræk, S. Skarn.
dræner, v. n. 1. (om Biernes surrende Lyd i Kuben.)
Dræt, en og et.
Drætid, en, (af Dræ og Tid) Rugens Blomstertid.
drætter, v. a. 1. Sætter Dræt eller Foder under.
Dræven, en, ud. Pl.
dræver, v. n. 1. (har.) Er seen i Tale.
drævevorn, adj.

drævler, v. n. 1. (fremfører taabelig Snak.)
Drævler, en, Pl. e.
Drøbel, en, Pl. er. (i Halsen.)
Drøbelfald, et, Pl. l. S.
Drøftelse, en, Pl. r.
drøfter, v. a. 1. At drøfte Korn; at drøfte en Sag. (Nogle skrive endnu drifter, som er etymolog. rigtigt.)
Drøftesold, et, Pl. l. S.
Drøftetrug eller Driftetrug, et, Pl. e.
Drøftning, en, Pl. er.
drøi, adj.
Drøielse, en, ud. Pl. (Forslag.)
drøier, v. a. 1. giør, at noget forslaaer. 2. v. n. forslaaer.
Drøihed, en, ud. Pl.
Drøm, en, Pl. me. Drømmebillede, et -bog -spil, et -tanker, Plur. -tyder -tydning -værk, et.
Drømmen, en, ud. Pl.
drømmer, v. a. og n. 2.
Drømmer, en, Pl. e.
Drømmeri, et, Pl. er.
Drøn, et, Pl. l. S.
drøner, v. n. 1. (nøler.)
Drønter, en, Pl. e.
drøser, v. n. 1. (har.) Er seenfærdig i sin Gierning.
Drøser, en, Pl. e.
Drøseri, et.
Drøv, bruges ud. Art. at tygge Drøv.
Drøvelse, en. S. Bedrøvelse. (forældet.)
drøvtyggende, adj. v.
Drøvtygger, en, Pl. e.
Drøvtygning, en, Pl. er.
du, pron. pers. dat. og acc. dig.
Dublet, en, Pl. ter.
Ducat, en, Pl. er.
Due, en, Pl. r. Dueart -farve -fænger -hals -huus, et -kræmmer -møg, et -postei -rede -slag, et -steg -unge.
Duel, en, Pl. ler. (Tvekamp.)
duelig, adj.
Duelighed, en.
duer, v. n. 1. (har.) er duelig, tienlig.
duer eller duver, v. n. 1. slingrer; it. at due op imod Vinden. (Skibsord.)
Duerik, en, Pl. ker. (Handue.)
Duft, en, Pl. er.
dufter, v. n. 1. (har.)
duftrig, adj.
Dug, en, Pl. e. (langt.) Klæde. Dugmager (Klædevæver) -mageri, et -magersvend.
Dug, en, ud. Pl. (udt. kort.) Dugdraabe -fald, et -fuld, adj. -perle -regn -rødder, Pl. -vand, et.
dugger, v. impers. 1. (Duggen falder.)
dugger, v. a. 1. 1. belægger et Tag med Straa. 2. Holder, barer sig. (udtales i Almindel. dyger eller dyer.)
dugget, adj. bedugget, dugfuld.
Dukand, en, Pl. -ænder.
Dukke, en, Pl. r. Dukkebarn, et -leg -mager -mand -skab, et -spil, et -tøi, et.
dukker, v. a. og n. 1.
Dukker, en, S. Dykker.
Duksteen, en, Pl. -stene.
Dulcian, en, Pl. er. (Toneredskab.)
dulgt, partic. af dølger.
Dulle, en, Pl. r.
dulmer, v. a. og n. 1.
dum, adj. Pl. dumme.
dumdristig, adj.
Dumdristighed, en, ud. Pl.

Dumhed, en, Pl. er.
Dummerhoved, et, Pl. er.
Dump, et, Pl. l. S.
dumper, v. n. 1. (er.)
Dumrian, en, Pl. er.
dumt, adv.
Dun*, S. Duun.
Dundren, en, ud. Pl.
dundrer, v. n. 1. (har.)
dundser, v. a. 1. (slaaer med knyttet Næve.)
duner, v. a. 1. (plukker Duun af.)
dunes, v. dep. (faaer Duun.)
dunet, adj.
Dunk, en, Pl. e. (Bimpel; Leerflaske.)
dunkel, adj. S. mørk.
Dunkelhed, en, S. Mørkhed.
Dunkraft*, S. Donkraft.
Dunst, en, Pl. er.
dunster, v. n. 1. (har.)
dunstfuld, adj.
Dunsthul, et, Pl. ler.
Dunstkreds, en, Pl. e.
Dunstkugle, en, Pl. r.
Dup, Dupsko*, S. Dop.
Durkløb, S. Bugløb.
Dusin, et, Pl. er.
Dusk, en, Pl. e.
duter, v. a. 1. (siger Du til een.) At dute een noget paa.
Duun, et, Pl. l. S.
duunblød, adj.
Duunfugl, en, Pl. e.
duunhaaret, adj.
Duunhage, en, Pl. r.
duunhaget, adj.
Duunhammer, en. En Rørplante.
Duunqvast, en, Pl. er.
Duunseng, en, Pl. e.
Duus, n. s. ud. Pl. at drikke Duus.
Duusbroder, en, Pl. -brødre.
duver, v. n. S. duer.
dval, adj. (flau, væmmelig, modbydelig.)
Dvale, en, ud. Pl.
Dvalebrik, en, Pl. ke.
Dvalestand, en, ud. Pl.
Dvelg, en, et Slags Lerred.
Dverg, en, Pl. e.
Dvergplante, en, Pl. r. (v. Aph.)
Dvergtræ, et, Pl. er.
Dvælen, en, ud. Pl.
dvæler, v. n. 1. (tøver, bier.)
dyb, adj. dybfuret, adj. -gaaende, adj. v. -hulet, adj. v. -rygget, adject. -seende, adj. v. -sindig, adj. -sindighed -sørgende, adj. -tænkende, adj.
Dyb, et, Pl. l. S.
Dybbe, en, Pl. r.
dyber, v. a. 1.;
Dybfad, et, Pl. e. (P. J. Colding.)
Dybhed, en, Pl. er.
Dybslod, et, Pl. der.
dybt, adv.
Dyd, en, Pl. er.
dydefuld, adj.
dydig, adj.
Dydighed, en, ud. Pl.
dyer sig, v. rec. S. dugger.
dygger, v. a. 1. bestænker med Vand.
dygtig, adj.
Dygtighed, en.
dygvaad, adj. (dyngvaad.)
Dykand*, S. Dukand.
dykker, v. n. S. dukker.
Dykker, en, Pl. e.
Dykkeri, et.
Dykkerklokke, en, Pl. r.
Dynd, et, ud. Pl.
dyndet, adj.
Dyndtørv, en, Pl. l. S.
Dyne, en, Pl. r.
Dynevaar, et, Pl. l. S.
Dynge, en, Pl. r.
dynger, v. a. 1. (med Præp. op, paa, sammen.)
Dyngetal, i Dyngetal, adv.
dyngeviis, adv.

dyngvaad, adj. (ganske giennemvaad.)
Dyning*, en, S. Dønning.
dynniker, v. a. 1. gibjer, paneler.
Dynnikeværk, et, Paneelværk.
Dypning, en, Pl. er.
Dyppelse, en, Pl. r.
dypper, v. a. 1.
dyr, adj.
Dyr, et, Pl. Dyr. Dyreart -fegtning -gaard -haar, et -have -historie -hud -kamp -kiød, et -kølle -krebs -rib, et -rige, et -ryg -skind, et -steg.
dyrebar, adj. (af adj. dyr.)
Dyrebarhed, en, ud. Pl.
dyrekiøbt, adj.
Dyrhed, en, ud. Pl. (af adj. dyr.)
dyrisk, adj. (af n. s. Dyr.)
Dyriskhed, en, ud. Pl.
Dyrkelse, en, Pl. r.
dyrker, v. a. 1.
Dyrkning, en, Pl. er.
Dyrkningsmaade, en, Pl. r.
Dyrleie, et, Pl. r.
Dyrlæge, en, Pl. r.
Dyrlægekonst, en, ud. Pl.
Dyrlægeskole, en, Pl. r.
Dyrlære, en, ud. Pl. Zoologie. (v. Aph.)
Dyrplante, en, S. Plantedyr.
dyrt, adv.
Dysse, en, Pl. r. Høi, Steendysse.
dysser, v. a. 1. d. i Søvn.
Dyst, en. Kamp.
Dystkage, en, Pl. r. (af Dyst, meget fiint Meel.)
Dystløb, et, Pl. l. S.
Dystmeel, et, ud. Pl.
Dystrenden, en, ud. Pl.
Dyvelsdrek, et, ud. Pl.
Dægge, en, See Kiælebægge.
Dæggebarn, et, Pl. -børn. (Som opklækkes uden Patte ved Melk.)
Dæggehorn, et, Pl. l. S. Pattehorn.
Dæggelam, et, Pl. l. S.
dægger, v. a. 1. (giver Melk af Dæggehorn.)
dægger, v. n. 1. kiæler for.
Dæk, et, Skibsdæk.
Dække, et, Pl. r.
Dækkefad, et, Pl. e. (som dækkes over noget.)
Dækkegarn, et, n. s. (et Slags Fuglenet.)
Dækkekurv, en, Pl. e.
Dækkelse, en, Pl. r.
Dækken, et, Pl. er.
Dækkengiord, en, Pl. er.
dækker, v. a. 1.
Dækketøi, et.
Dækning, en, Pl. er.
Dæksbielke, en, Pl. r.
Dæksel, et, Pl. er.
Dæl, en, f. E. Dæl i Hagen.
Dæld, en, Melkekiertler hos Sviin og andre Dyr: Soen skyder Dæld.
Dælg, See Dæl.
dæmmer, v. a. 1.
Dæmning, en, Pl. er.
Dæmpelse, S. Dæmpning.
dæmper, v. a. 1.
Dæmper, en, Pl. e. (det hvormed man dæmper.)
Dæmpning, en, Pl. er.
Dæmring, en, uden Plur. Skumring; den første Morgenlysning.
dænger, v. a. 1. (prygler.)
Døbebog, en, Pl. -bøger.
Døbefad, et, Pl. e.
Døbehandling, en, Pl. er.
Døbenavn, et, Pl. e.
døber, v. a. 2.
Døbeseddel, en, Pl. -sedler.
Døbesteen, S. Daab.
Døbevand, et, ud. Pl.
Død, en, ud. Pl. Genit. Døds. def. Dødens, Dødsens.

død, adj. n. dødt.
død, partic. af døer.
dødblaa, dødligblaa, adj.
dødbleg, adj.
Dødedag, en.
Dødedands, en.
dødelig, adj.
Dødelighed, en.
Dødeliste, en, Pl. r.
Dødemaaned, en, Blidemaaned, Februar. (Colding.)
døder, v. a. 1.
Dødfarve, Dødsfarve, en, ud. Pl.
dødfarvet, adj.
Dødfiende, Dødsfiende, en, Pl. r.
dødfødt, adj.
dødgiør, v. a. S. giør.
Dødhed, en, ud. Pl.
dødhovedet, adj.
dødkold, adj.
Dødning, en, Pl. er. Dødningbeen, et -dands -farve -hoved, et -lugt -rad, et -stund.
Dødsangest, en, Pl. er.
Dødsdag, en, Pl. e.
Dødsdom, en, Pl. me.
Dødsens, Genit. def. af Død. (bruges som adj.) At være dødsens.
Dødsfald, et, Pl. l. S.
Dødsfare, en.
Dødsfrygt, en, ud. Pl.
Dødskamp, en, Pl. e.
Dødsleie, et, Pl. r.
Dødsmaade, en, Pl. r.
Dødsnød, en, ud. Pl.
Dødsqval, en, Pl. er.
Dødssaar, et, Pl. l. S.
Dødssag, en, Pl. er.
Dødsseng, en, Pl. e.
Dødsstræk, en, ud. Pl.
Dødssmerte, en, Pl. r.
Dødsstraf, en, Pl. fe.
Dødsstrid, en, ud. Pl.
Dødsstund, en.
Dødssuk, et, Pl. ke.
Dødssved, en, ud. Pl.
Dødssynd, en, Pl. er.
Dødssøvn, en, ud. Pl.
Dødstanke, en, Pl. r.
Dødstegn, et, Pl. l. S.
Dødstid, en, Pl. er.
Dødstime, en.
Dødstrøst, en, ud. Pl.
dødsyg, adj. (dødelig syg.)
dødt, adv.
dødøiet, adj.
døer, v. n. døde, død. (er.)
Døgenigt, en, S. Drog.
Døgn, et, Pl. l. S. Døgnblad, et -flue -liv, et -skriver -skrift, et -varig, adj.
døier, v. a. 1.
Døit, en, et Sl. Kobbermynt.
dølger, v. a. dulgte, dulgt.
Dølgsmaal, et.
Dølgsmand, en, Pl. -mænd.
Dømmekraft, en, ud. Pl.
dømmer, v. a. dømte, dømt.
Døn, et, en rystende Lyd.
Dønning, en, Pl. er. (Bevægelse i Havet efter Uveir.)
Dør, en, Pl. e. Dørbeslag, et -fløi -fylding -hammer -hul, et -hængsel -karm -klinke -klokke -klædning -krampe -post -staade -slaa -stabel -stolpe -stykke, et (Maleri over en Dør) -tridse -trin, et -træ, et -tærskel -vogter.
Dørslag, et, Pl. e.
Døs, en, ud. Pl. (at ligge i en Døs.)
døser, v. a. og n. 1.
døsevorn, adj.
døsig, adj.
Døsighed, en, ud. Pl.
Døttre, Pl. S. Datter.
døv, adj.
Døvebrik, en, Pl. ke.
Døvelse, en.
døver, v. a. 1.
døvgiør, v. a. S. giør.
Døvhed, en, ud. Pl.
Døvnælde, en, Pl. r.
døvstum, adj. Pl. me.

E.

Ebbe, en, modsat Flod.
ebber, v. n. og impers. I.
Ebbetid, en, ud. Pl.
Ebenholt*, S. Ibenholt.
Eble*, et, See Æble.
Ed, en, Pl. er. edbunden, adj. v. -sigtelse -svoren, adj. -stagelse -stagen, adj. v.
Edder, en, edderagtig, adj. -byld -drik -sond, adj. -rod -sætning -vold (Sygdom hos Hornqvæg.)
Edderkop, en, Pl. per.
Eddike, en, Eddikebrygger -bryggeri, et -flaske -krukke -mand -suur, adj. -tønde.
edelig, adj. (af Ed.)
edeligen, adv.
eder, pron. pers. See I.
Edderduun, et, Pl. l. S.
Edderfugl, en, Pl. e.
eders, pron. pers. S. I.
edser*, v. a. S. ædser.
Eeg, en, Pl. Ege og Eger. (Egetræ.) Egebark -blad, et -brænde, et -green -krands -lund -løv, et -planke -skov -tømmer, et -træ, et.
Eeghiort, en, Pl. e. (Insect.)
Eel, en, S. Iling.
Eem, en, uden Pl. (Damp, Qvalm.)
eem, adj. (væmmelig, modbydelig.)
een, pron. indef. Nogen, en vis. Een af Hoben.
een, Talord. neutr. eet. (forskiellig fra Art. en.) eenaarig, adj. -armet, adj. -baaren, adj. -drægtig, adj. -drægtighed -fod dig, adject. -foldighed -gang, adv. (forskiellig fra engang.) -haande, adj. (ligedan, af eet Slags) -hornet, adj. -hændet, adj. -raadig*, S. eneraadig -saalet, adj. -sidig, adj. -sidighed -sinde, adverb. -stemmig, adj. -stemmigen, adv. -stemmighed -øiet, adj.
eendeel*, S. endeel.
eengang, adv. S. een.
Eenhed, en, Pl. er.
Eenhiørning, en, Pl. er.
eenig*, S. enig.
eenlig, adj.
Eenlighed, en, ud. Pl.
Eenrum, et, bruges med i, som adverb. At være i Eenrum.
eens, adj. og adv. eensartet, adj. -dannet, adj. -farvet, adj. -formig, -formighed -lydende, adj. -sindet, adj. -tydig, adj. -tydighed.
Eenshed, en.
eensom, adj.
Eensomhed, en, ud. Pl.
eensomt, adv.
Eenspænder, en, Plur. e. (Hest, som allene spændes for en Vogn.)
Eenspændervogn, en, Pl. e.
Eenstavelsesord, et, Pl. l. S.
eenstig, adj.
eet, See een.
Eetmaal, et, i Søsproget.
Eettal, et, Pl. l. S.
efter, præpos.
Efteraar, et, Pl. l. S.

Efterabelse, en, Pl. r.
efteraber, v. a. 1.
Efteraber, en, Pl. e.
efterarter, v. n. 1. (har.)
efterat, conj.
efterbleven, adj. Pl. -blevne.
Efterbord, et.
Efterbryg, Efterbrygning, en.
Efterbryllup, et, Pl. per.
Efterbud, et, Pl. l. S.
Efterbyrd, en, ub. Pl.
efterdags, adv.
Efterdands, en, Pl. e.
Efterdannelse, en, Pl. r.
efterdanner, v. a. 1.
efterdi, conj.
Efterdraaber, Pl.
efterfalden, adj. v. en efterfalden Brønd.
efterfarer, v. a. (S. farer.) At efterfare Gruberne.
Efterfart, en.
efterforsker, v. a. 1.
Efterforskning, en, Pl. er.
Efterfrost, en, ub. Pl.
efterfylder, v. a. 2.
Efterfølelse, en, Pl. r.
Efterfølgelse, Efterfølgen, en.
efterfølger, v. a. -fulgte, -fulgt.
eftergaaer, v. n. (See gaaer.)
eftergivelig, adj.
Eftergivelse, en, Pl. r.
eftergivende, adj. v. (føielig.)
Eftergivenhed, en, uden Pl.
eftergiver, v. a. -gav, -givet.
eftergiør, v. a. -giorde, -giort.
Eftergiørelse, en, ub. Pl.
eftergiørlig, adj.
eftergrandsker, v. a. 1.
Eftergrandskning, en, Pl. er.
Eftergravning, en, Pl. er.
eftergroer, v. n. 1. (er.) groer til.
eftergrunder, v. n. 1.
Eftergræs, et, ub. Pl.
Eftergrøde, en, ub. Pl.
Efterhaanden, adv.
Efterhede, en, ub. Pl.
Efterhigen, en, ub. Pl.
efterhiger, v. a. 1.
Efterhug, et, Pl. l. S.
efterhænger, v. a. S. hænger.
Efterhøst, en, ub. Pl.
efterjager, v. a. S. jager.
efterkaster, v. a. 1.
Efterklang, en.
efterkliner, v. a. 1.
efterklog, adj.
Efterkommelse, en.
efterkommende, adj. v. Den efterkommende Slægt.
efterkommer, v. a. -kom, -kommet.
Efterkommer, en, Pl. e.
Efterkorn, et, Pl. l. S.
Efterkrav, et, Pl. l. S.
Efterkulde, en, ub. Pl.
Efterladelse, en, Pl. r.
efterladen, adj. Pl. efterladne.
Efterladenhed, en, Pl. er.
Efterladenskab, et, Pl. er.
efterlader, v. a. efterlod, -ladt.
Efterleden, en, ub. Pl.
efterleder, v. a. 2.
Efterlevelse, en, Pl. r.
efterlever, v. a. og n. 1.
Efterleverske, en, S. Enke.
Efterlignelse, Efterligning, en, Pl. er.
efterligner, v. a. 1.
Efterløb, en.

efterlyser, v. a. 2.
Efterlysning, en, Pl. er.
efterlæser, v. a. 2.
Efterlæsning, en, Pl. er.
eftermaaler, v. a. 1 og 2.
Eftermaaling, en, Pl. er.
Eftermad, en, ud. Pl.
eftermaler, v. a. 1.
Eftermand, en, Pl. -mænd.
Eftermiddag, en, Pl. e.
Efterminde, et, Pl. r.
eftermurer, v. a. 1.
Eftermæle, et, Pl. r.
Efterraad, et, Pl. l. S.
efterregner, v. a. 1.
Efterregning, en, Pl. er.
Efterreise, en, Pl. r.
Efterret, en, Pl. ter.
Efterretning, en, Pl. er.
efterrettelig, adj.
Efterrettelighed, en.
Eftersagn, et, Pl. l. S.
eftersanker, v. a. 1.
Eftersankning, en, Pl. er.
Eftersavn, et, Pl. l. S.
efterseer, v. a. eftersaae, -seet.
Eftersigelse, en, Pl. r.
eftersiger, v. a. -sagde, -sagt.
Efterskrab, et, ud. Pl.
efterskreven, adj. v. (følgende, i Skrift efterfølgende.)
Efterskrift, en, Pl. er.
efterskriver, v. a. S. skriver.
Efterskrivning, en, Pl. er.
Efterskud, et, Pl. l. S.
efterslaaer, v. a. S. slaaer.
Efterslæb, et, Pl. l. S.
Efterslægt, en, ud. Pl.
Efterslæng, et, Pl. l. S.
Efterslæt, en, ud. Pl.
Eftersmag, en, ud. Pl.
Eftersmæk, et, Pl. l. S.
Eftersnak, en, ud. Pl.
eftersom, conj.
Eftersommer, en, Pl. e.
Efterspil, et, Pl. l. S.
eftersporer, v. a. 1.
efterspørger, v. a. -spurgte, -spurgt.
Efterspørgsel, en.
efterstaaende, adj. v. (resterende.)
Efterstand, en, uden Pl. (Restance.)
Efterstik, et, Pl. l. S.
efterstikker, v. a. -stak -stukken, -stukket.
Efterstikning, en, Pl. er.
Eftersting, et, Pl. l. S.
Efterstræbelse, en, Pl. r.
efterstræber, v. a. 2.
Efterstræber, en, Pl. e.
Efterstykke, et, Pl. r.
Eftersværm, en, Pl. e.
Eftersyn, et, ud. Pl.
eftersynger, v. a. S. synger.
Eftersæd, en, ud. Pl.
eftersætter, v. a. -satte, -sat.
Eftersøgelse, en, Pl. r.
eftersøger, v. a. 2.
Eftertale, en, Sagn, Rygte. (ud. Pl.)
Eftertanke, en, ud. Pl.
eftertegner, v. a. 1.
Eftertid, en, ud. Pl.
eftertids, adv. S. efterdags.
Eftertragten, en, ud. Pl.
eftertragter, v. a. 1.
Eftertragtning, en, Pl. er.
Eftertrop, en, Pl. per.
Eftertryk, en, uden Plur. (Kraft, Fynd og Klem.)
Eftertryk, et, Pl. l. Sing. (Eftertryk af et Skrift.)
eftertrykkelig, adj.
eftertrykker, v. a. 2.
Eftertrykker, en, Pl. e. (som eftertrykker en Bog.)
eftertræder, v. a. (S. træder.)
Eftertræder, en, Pl. e.

eftertæller, v. a. -talte, talt.
Eftertælling, en, Pl. er.
eftertænker, v. a. 2.
eftertænksom, adj. Pl. me.
Eftertænksomhed, en, ud. Pl.
Eftervee, et, Pl. r.
efterveier, v. a. 2. (efterveie Varer.)
Efterveining, en, Pl. er.
Efterverden, en, ud. Pl.
Eftervijn, en, ud. Pl.
Eftervinter, en, Pl. -vintre.
Eg*, et, S. Æg.
Eg, en, Pl. ge. (kort e.) 1. det Skarpe af en Kniv eller Kaarde. 2. Som, Kant paa Tøi.
Eg* (Egetræ) S. Eeg.
Ege, en, Pl. r. (1. En liden, eller fladbundet Baad. 2. Hiul-ege.)
Egebark, Egeblad, o. fl. See Eeg.
egen, adj. n. eget, Pl. egne. egenhændig, adject. -hændigen, adv. -kiærlig, adj. -kiærlighed -lyst -mægtig, adject. -mægtigen, adv. -mægtighed -nytte -nyttig, adj. -nyttighed -raadig, adj. -raadighed -ros, S. Selvros -sindet, adj. -sindig, adj. -sindighed -villie.
Egenhed, en, Pl. er.
Egenskab, en, Pl. er.
egentlig, adj. -en, adv.
Egern, et, Pl. er. (Dyr.)
Eggelse, en, Pl. r. (af egger.)
egger, v. a. 1. (ærper; it. tilskynder.)
Egn, en, Pl. e.
egner, v. impers. 1. (sømmer, passer sig for.)
egner sig, v. rec. 1. passer til, svarer til. Det egner sig til saadant Brug.
egser, v. a. 1. driller, opirrer. (af egget.)
Egstaal, et, Pl. l. S. (af Eg.)
Egt*, en, S. Ægt.
egte*, S. ægte.
egvender, v. a. 2. (af Eg.)
ei, adv. (ikke.)
Ei! Udraabsord.
Eia! Udraabsord.
Eide, en, Pl. r. (En Tange, Jordhals.)
Eie, en og et, ud. Pl.
eiegod, adj. (meget god.)
Eiemon, et. (S. Mon.)
Eiendeel, en, Pl. -dele.
Eiendom, en, Pl. me.
Eiendomsgaard, -grund -herre -jord -ret -trætte, o. s. v.
eier, v. a. 1.
Eier, en, Pl. e.
Eiermand, en, Pl. -mænd.
Eiland, et, See Ø.
ekel, S. væmmelig.
Ekelhed, S. Væmmelse.
ekles, S. væmmes.
Electricitet, en.
electriserer, v. a. 1.
electrisk, adj.
Elefant, en, Pl. er.
Elefantorden, en.
Elefantsnabel, en, Pl. er.
Elefanttand, en, Pl. -tænder.
Element, et, Pl. er.
Elende, et, ud. Pl.
elendig, adj.
elendigt, adv.
Elendighed, en, Pl. er.
Elfenbeen, et, ud. Pl. Elfenbeensdaase -kam o. s. v.
Elle, en, Pl. r. (et buskagtigt Træ.) Ellebark -brænde, et -busk -lund -mose -rod -skov -træ, et -trunte.

Ellehøi, Ellekonge, ellevild, o. fl. søges under Æ.
eller, conj.
ellers, adv.
elleve, Hovedtal.
ellevte, Ordenstal.
Elling, en, S. Ælling.
Elm, Elmetræ, S. Ælm.
Elsdyr, et, Pl. l. S. Elsdyrhorn, et -hud -klov -tand.
elskelig, adj.
Elsken, en, ud. Pl.
elsker, v. a. elskede og elskte; elsket.
Elsker, en, Pl. e.
Elskerinde, en, Pl. r.
Elskov, en, ud. Pl. Elskovsbaand, et -blid, adj. -blomst (en Urt) -brev, et -digt -drik -fuld, adj. -gud -handel -ild -ruus -sager, Pl. -sang -spil, et -suk, et -taare -tanker, Pl. -varm, adj.
elskværdig, adj.
Elskværdighed, en.
elter*, v. a. S. ælter.
Elv, en, Pl. e. (en stor Aa, helst som rinder imellem Bierge.) Elvbrud, et -dige, et. -fisk -hest (Havhest) -munding -sand, et.
Embed, Embede, et, Pl. r. Embedsalder -broder -dragt -forretning -førelse -indkomst -iver -mand -pligt -sag -tid.
emer, v. n. 1. (giver Eem fra sig.)
Emmer, n. s. pl. (gloende Aske.)
Emmergaas, en, en Fugl.
Ems, et, ud. Pl. (et Slags uldent Tøi.)
Emter, n. s. pl. (som skilles fra det tærskede Korn.)
en, neutr. et. (Artikel.)
end, conjunct. deraf de sammensatte Conjunctioner: endda, endog (dog alligevel, omendskiønt) endnu, endog, endogsaa (ydermere) endskiøndt.
Ende, en, Pl. r. Endebøining -knude -kreds (Synskreds. Dansk Ordbog.) -langs, adv. -løs, adj. -maal, et -skive -stavelse -tarm -vender, v. a. 2.
endelig, adj. -en, adv.
Endelighed, en, ud. Pl.
Endeligt, et, ud. Pl. At være nær sit Endeligt.
Endelse, en, Pl. r.
ender, v. a. 2.
ender sig, v. rec. 2.
Endivie, en, Urt. (nogle skrive Endiven.)
endog, conj. S. end.
ene, adj. superl. eneste.
Eneboer, en, Pl. e. Eremit.
Enebolig, en, Pl. er.
Enebær, et, Pl. l. S. Enebærbrændeviin, -busk -lugt -olie -riis, et -stage -træ, et.
Enehandel, en, uden Pl. (Monopolium.)
Eneherre, en, Pl. r.
Enemagt, en, S. Enevælde.
Enemærke, et, Pl. r.
Enepige, en, Pl. r.
ener, v. a. 1. (giør enig.)
enes, v. dep. enedes. (kommer overeens.)
eneraadig, adj.
Eneraadighed, en, ud. Pl.
Eneret, en.
eneste, adj. S. ene.
Enetale, en, Pl. r.
Enevold, en, ud. Pl. Enevoldsherre -herredømme, et -konge -magt -regiering.
Enevælde, en, ud. Pl.
enevældig, adj.
Enevænge, et, Pl. r.
Eng, en, Pl. e. Engbiering

Engblomme (Urt) -blomst -bund -fald, et -grund -græs, et -grøft -have -havre -hø, et -hør (Græsart) -jord -karse (Urt) -kast, et (indhegnet Eng) -klever -kummen -lærke (Fugl) -nellike (Urt) -part -plet -stifte, et -slæt -stierne (Urt) -svamp -vidsel (Urt) -uld (Urt.)
engang, adv. (med Tonen paa sidste Stavelse.) forskiellig fra eengang.
Engel, en, Plur. Engle. Englechor, et -hoved, et -liig, adj. -reen, adj. -røst -sang -skare -stemme -syn, et.
engelsk, adj.
Engelsmand, en, Pl. -mænd.
Engeskiær, en, en Farveurt.
England, n. propr.
Englænder, en, Pl. e.
engster*, v. a. S. ængster.
Enhed*, S. Eenhed.
enhver, adj. n. ethvert.
enig, adj.
Enighed, en, ud. Pl.
Ening, en, at komme til Ening; under Ening.
Enke, en, Pl. r. Enkeaar, et -bolig -dragt -dronning -frue -levnet, et -mand -sorg -stand -sæde, et.
enkelt, adj.
enslags, ensteds, bruges i daglig Tale. S. etsteds.
enten, conj.
Entrebiil, Entreøxe, en, Øxe, som bruges ved Entring.
Entrehage, en, Pl. r.
entrer, v. a. I. (bestiger et fiendtligt Skib. af det franske entrer.)
Entring, en, Pl. er.
Entsian, en, Plante.
Epigram, et, Pl. mer.
Er, en, uden Pl. (Rust paa Kobber.)
er, Pl. vi ere. imperf. var, Pl. vi vare. sup. været. infin. at være.
Eremit, en, Pl. er. Eneboer. Eremitbolig -hytte -levnet, et.
Erende*, S. Ærende.
erfaren, adj. Pl. erfarne.
Erfarenhed, en, ud. Pl.
erfarer, v. a. I.
Erfaring, en, Pl. er.
Erfaringsbegreb, et, Pl. er.
Erfaringsbeviis, et, Pl. -beviser.
Erfaringskundskab, en, Pl. er.
Erfaringssætning, en, Pl. er.
Erholdelse, en.
erholder, v. a. S. holder.
Erhverv, et.
Erhvervelse, en, Pl. r.
erhverver, v. a. I.
erindrer, v. a. I.
Erindring, en, Pl. er.
Erindringspost, en, Pl. er.
Erindringsskrivelse, en, Pl. r.
Erindringstegn, et, Pl. l. S.
erke, bruges i Sammensætning til at forhøie Ordet, helst i ond Bemærkelse, som Erkebrog, Erkeløgner, Erkenar, Erketyv, o. fl. undtagen følgende:
Erkebiskop, en, Pl. per.
Erkeengel, en, Pl. -engle.
Erkehertug, en, Pl. er.
Erkehertugdømme, et, Pl. r.
Erkehertuginde, en, Pl. r.
Erkestift, et, Pl. er.
erkiendelig, adj.
Erkiendelse, en, Pl. r.
erkiender, v. a. 2.
erkiendtlig, adj. S. taknemmelig.
Erkiendtlighed, en, Taknemmelighed.

erklærer, v. a. 1.
Erklæring, en, Pl. er.
erkyndiger sig, v. rec. 1.
erlanger, v. a. 1. See op-
naaer.
Erlæggelse, en, Pl. r.
erlægger, v. a. erlagte,
-lagt.
Ernærelse, en.
ernærer, v. a. og rec. See
nærer.
erobrer, v. a. 1.
Erobrer, en, Pl. e.
Erobring, en, Pl. er.
Erobringssyge, en, uden
Pl.
errer, v. n. (af n. s. Er.)
erret, adj. en erret Smag.
Erstatning, en, Pl. er.
erstattelig, adj.
erstatter, v. a. 1.
Ert, en, Pl. er. Ertebed,
et -blomst -bælg -halm
-kiep -mos -reve -riis,
Pl. -skal -suppe -stæn-
ger, Pl.
Ertekiærling, en, Pl. er.
(Siges til Foragt om et
Mandfolk uden mandig Siæl,
der giver sig af med smaa-
vorne Sysler.)
Ertestok, en, Pl. ker.
Erts, en, Pl. er. (Malm;
Steen, som indeholder Me-
tal.)
Es, et, Pl. ser. (i Kortspil.)
Esel, en og et, Pl. er.
esker*, v. a. See æsker.

Esp*, en, S. Æsp.
Esse, en, Pl. r. (i Smedi-
en.)
Essekost, en, Pl. e.
Essetrug, et, Pl. e.
ethvert, S. enhver.
Etmaal, et, Pl. l. Sing.
(Døgn.)
etsteds, adv.
evangelisk, adj.
Evangelist, en, Pl. er.
Evangelium, et, Pl. Evan-
gelier.
Eventyr, et, Pl. er og l.
Sing.
Eventyrer, en, Pl. e.
eventyrlig, adj.
Eventyrlighed, en, Pl.
er.
evig, adj.
evigen, adv.
Evighed, en, ud. Pl.
Evighedsblomst, en, Pl.
er.
evigvarende, adj. v.
evindelig, adj. og adv.
evler, v. n. S. ævler.
Evne, en, Pl. r. (Kraft.)
Evne, et, Materie. (Norsk.)
Evnetræ, et, Pl. er.
Evnetømmer, et, ud. Pl.
Gavntømmer.
Evret*, et, S. Ævret.
Exempel, et, Pl. Exem-
pler.
Exemplar, et, Pl. er.
Eye, Eyendom*, o. fl. S.
Eie, ꝛc.

F.

Faa, adject. comp. færre.
superl. færrest.
faae, infin. af faaer.
faaer, v. a. imperf. fik. sup.
faaet. infin. at faae.
Faahed, en, ud. Pl.

Faar, et, Pl. Faar. Faare-
art -avl -flok -fold (S.
Fold.) -hoste -hoved, et
-hud -huus, et -hyrde
-kiød, et, -klipning
-klokke -klæder, Plur.

Faarekopper, Pl. =kylling =luus =lyng =maaned (April) =melk =møg, et =ost =far =skind, et =skald =sti =syge =stæge =tænder, Pl. =uld =yngel.
faatalende, adj. (som taler lidet.)
Faatalenhed, en, ud. Pl.
Fabel, en, Pl. Fabler. fabelagtig, adj. =agtighed =digt, et =digter =lære =værk, et.
Fabrik, en, Pl. ker.
Fabrikant, en, Pl. er.
Fabrikmester, en, Pl. e.
Fabrikvæsen, et, ud. Pl.
Fabrikvarer, n. s. pl.
Facultet, et, Pl. er.
fad, adj. (taabelig, tosset. Moth.)
Fad, et, Pl. e.
Fadbinder, en, Pl. e.
Fadbræt, et, Pl. ter.
Fadder, en, Pl. e. Fadderbrev, et =gave =gilde, et =lav, et =stads.
Fadderskab, et.
Fadebuur, et, Pl. =bure.
fader, v. a. 1. (at fade Viin.)
Fader, en, Pl. Fædre. Faderbroder (=fader =moder, See Farfader ꝛc.) Faderglæde =hierte, et =løs, adject. =mord, et =morder =navn, et =sind, et.
faderlig, adj. =en, adv.
Fadervor, et, Pl. l. S.
Fadfuld, et, uden Pl. et Fadfuld Erter.
Fadhylde, en, Pl. r.
Fading, en, Pl. er. (paa en Vogn.)
Fadmaaling, en, Pl. er.
Fadning, en, Pl. er. Øllets Fadning.
Fag, et, Pl. Fag.
fage, adv. (hastigen.)
fager, adj. (skrives ogsaa faver.) smuk, yndig.
Fagerhed, en, ud. Pl.
Fagle, en, Pl. r. En lang Kiep til at plukke Frugt.
fagler, v. n. 1. (stammer, vakler i sin Tale.)
Fagot, en, Pl. ter. (Instrument.)
Fagter, n. s. pl. (Lader, Miner.)
fagviis, adv.
Fakkel, en, Pl. Fakler. (Blus.) Fakkelbærer =bands =drager =glands =lys, et =skin, et =stang =stok.
fal, adv. at byde sine Varer fal, til fals. Det er ei til fals. S. falbyder.
Falblader, n. s. pl. (af det franske falbala.) Strimmel neden om et Skiørt.
Falbydelse, en, Pl. r.
falbyder, v. a. falbød, =buden, =budt.
Fald, et, Pl. Fald. Faldanker, et =bom =bord, et =bro =buur, et =dør =gitter, et =hat =laag, et =luge =port =reb, et =sot (faldende Syge.) =strikke.
Faldaske, en, ud. Pl. (tør Aske.)
faldefærdig, adj.
falder, v. n. faldt, falden, faldet. (er og har.)
Faldskierm, en, Pl. e.
Faldsmaal, et.
Faldsmaalsbøder, n. s. pl.
Falholdelse, en.
falholder, v. a. S. holder.
Falk, en, Pl. e.
Falkeblik, et.
Falkefænger, en, Pl. e.
Falkehætte, en, Pl. r.
Falkejagt, en, ud. Pl.
Fakejæger, en, Pl. e.
Falkeneer, en, Pl. Falkenerer.

Falkeneergaard, en, Pl. e.
Falkeneermester, en, Pl. e.
Falkestang, en, Pl. -stænger.
Falkesyn, et, ud. Pl.
Falkeugle, en, Pl. r.
Falkeøine, n. s. pl.
Falkeøvn, en, Pl. e.
Fallit, S. Opbud.
Fallitbo, et, S. Opbudsbo.
Falmen, en, ud. Pl.
falmer, v. n. 1. (er.)
fals, til fals, S. fal.
Fals, en, Pl. er. Falsbeen, et -bræt, et -bænk -høvl.
falser, v. a. 1.
falsk, adj. og adv.
Falsk, en, n. s. (Svig, Underfundighed.) br. mest uden Artikel.
falskeligen, adv.
Falskhed, en, ud. Pl.
Falskner, en, Pl. e.
Falsning, en, Pl. er.
Falts*, en, S. Fals.
Familie, en, Pl. r. Familiegods, et -grav -krebs -navn, et -skat -stykke, et -vaaben, et -vogn.
Famlen, en, ud. Pl.
famler, v. n. og a. 1. (har.)
Famleri, et, Pl. er.
famlevorn, adj.
Fanden, en, ud. Pl.
fandser, v. a. 1. (beføler, famler ved.)
Fane, en, Pl. r. (Banner.) Fanebrager -fører -junker -lehn, et -løs, adj. -smed -stang -stok -svingning -vagt.
Fang, et, et Fang Hø.
Fange, en, Pl. r. at tage een til Fange. Fangebuur, et -dag -foged -hul, et -huus, et -kost -krog (i Stutteri-Vangene.) -line -taarn, et -vogter.
Fangejord, en, tilkiøbt Jord.
fangelig, adj.
Fangenskab, et, ud. Pl.
fanger, v. a. 1. (part. fangen, fanget, Pl. fangne.)
Fangst, en, Pl. er.
Fantasi, S. Phantasie.
Fante, en, Pl. r. (Tøøse, Fiante.)
Farbroder, en, Pl. Farbrødre.
Fare, en, Pl. r.
Faredag, en, Pl. e. (af farer.)
faren, adj. v. (af farer.) vel, ilde faren.
Faren, en, ud. Pl.
farer, v. n. farede, faret. om et fødende Sviin, Soen har faret.
farer, v. n. foer, faren, faret. (er og har.)
Farfader, en, Pl. Farfædre.
Fargods, et, ud. Pl. Gods, som Reisende føre med sig.
farlig, adj. og adv.
Farlighed, en.
Farmoder, en, Pl. Farmødre.
Fart, en.
Fartøi, et, Pl. er.
Farvand, et, Pl. e.
Farve, en, Pl. r. farveblandet, adj. -blanding -bog -bræt, et -brukken, adj. -kasse -kiedel -kone -konst -korn, Pl. -lade -lap -løs, adject. -pryd -prøve -rig, adj. -skal -skiftning -skær, et -spil, et -steen -strøg, et -suppe -træ, et -tøi, et -urt.
Farvei, en, Pl. e. (af farer og Vei.)
Farvel, et, ud. Pl.
farver, v. a. 1.
Farver, en, Pl. e. Farverdreng -gaard -huus, et -kone (en Farvers Hustru) -løn -mester -svend -tegn, et -værksted, et.

Farveri, et, Pl. er.
Farvning, en, Pl. er.
Fasan, en, Pl. er. Fasan=gaard =hund =jagt =jæger =mester =vogter.
Fasaneri, et, Pl. er.
Faskine, en, Pl. r. (Riis=knipper, som bruges i Krigen.)
fast, adv. 1. at holde fast. 2. at sætte een fast. 3. hurtigen. 4. næsten, hartad.
fast, conj. (uagtet, omendskiøndt.)
fast, adj.
fastbunden, partic.
Faste, en, Fastedag =kost =kringle =mad =prædiken =spise =tid.
Fastelavn, en, ud. Pl. Fastelavnsbolle =løben =mandag =riis, et =spil, et =søndag =uge.
Fasten, en, ud. Pl. (af faster.)
fastende, adj. v. (af faster.)
faster, v. n. 1. (har.)
fastgiør, v. a. S. giør.
Fasthed, en, ud. Pl.
Fastholdelse, Fastholden, en.
fastholder, v. a. S. holder.
fasthæfter, v. a. 1.
fastkiødet, adj. (Colding.)
fastnagler, v. a. 1.
fastner, fastnes, v. n. (er.) bliver fast.
Fastsættelse, en, Pl. r.
fastsætter, v. a. =satte, =sat.
fat, adv.
Fatning, en, ud. Pl.
Fatteevne, en, Pl. r.
fattelig, adj.
Fattelighed, en, ud. Pl.
fatter, v. a. 1.
fatter sig, v. rec. 1.
fattes, v. dep. fattedes. (jeg fattes, mig fattes, det fattes mig paa.)

fattig, adj. Deraf: Fattigblok =bøsse =forstander =forsørgelse =huus, et =penge, coll. =væsen, et.
Fattigdom, en, ud. Pl.
Fattighed, en, ud. Pl.
fattigt, adv.
faver, adj. S. fager.
Favn, en, Plur. e. Favnebrænde, et =maal, et =ramme =sætter =ved, et =viis, adv.
favner, v. a. 1.
Favntag, et, Pl. l. S.
Feber, en, Pl. Febre. feberagtig, adj. =hark =drivende, adj. verb. =gysen =hede =kulde =materie =pulver, et =rystelse =slummer =stillende, adj. v. =syg, en =urt.
Febricitant, en, S. Febersyg.
Februar. (Blidemaaned.)
Februarlilie, en, (Sneelilie; en Urt.)
Fed, et, Pl. l. S. med kort e. (et lidet Knippe Garn.)
fed, adj. (langt e.) n. fedt.
Feddebaand, et, Pl. l. S. (hvormed Feddene bindes.)
fedder, v. a. 1. (binder i Fed.)
Fedekalv, en, Pl. e.
Fedeko, en, Pl. =køer.
feder, v. a. 1.
Feder*, en, S. Fiæder.
fedes, v. dep. bliver fed.
Fedesti, en, Pl. er.
Fedetarm, en, Pl. e.
Fedetid, en, ud. Pl.
Fedevarer, n. s. pl.
Fedhed, en, ud. Pl.
fedladen, adj.
Fedme, en, ud. Pl.
Fedt, et, uden Pl. (af fed. skrives ofte Fit; ligesom og fitter, fittet.) Fedtaare =hinde =hud =hævelse =jord =kiertel =leer, et =læder, et =plet =steen.

Fedtebrød, et.
Fedtefad, et, Pl. e.
Fedtekrukke, en, Pl. r.
Fedtelse, en, Pl. r.
fedter, v. a. 1.
fedtet, adj. v.
Fedtighed, en.
Fee, en, Pl. r. (et fransk Ord.)
Fee-historie, en, Pl. r.
Fegtebane, en, Pl. r.
Fegtehandske, en, Pl. r.
Fegtekonst, en, ud. Pl.
Fegtemester, en.
Fegten, en, ud. Pl.
Fegteplads, en, Pl. er.
fegter, v. n. 1. (har.)
Fegter, en, Pl. e. Fegter-bod -kaarde -kamp -leg -løn -spil, et -spring, et.
Fegtesko, en, Pl. -skoe.
Fegteskole, en, Pl. r.
Fegtning, en, Pl. er.
fei*, adj. S. feig.
Feide, en, Pl. r. Krig, Strid. Feidebrev, et -handel -tid -tidende.
feider, v. n. (har.) fører Krig.
Feiebunke, en, Pl. r.
Feiebørste, en, Pl. r.
Feieklud, en, Pl. e. (som feies bort.)
Feiekone, en, Pl. r.
Feiekost, en, Pl. e.
Feieløn, en, ud. Pl.
Feien, en, ud. Pl.
Feiepenge, n. s. coll.
Feiepige, en, Pl. r.
feier, v. a. 1.
Feieskarn, et, ud. Pl.
feig, adj. (ubehiertet.)
Feighed, en, ud. Pl.
Feil, en, Pl. Feil.
feil, adj. falsk. (en feil Regning, Slutning. Skrives hellere i eet Ord.)
feil, adv. at tage feil, hugge, støde feil.
feilagtig, adj. (som har Feil.)
feilbar, adj. (som kan feile.)
Feilbarhed, en, ud. Pl.
feiler, v. n. 1. (har.)
feilfri, adj. Pl. -frie.
feilfuld, adj.
Feilgreb, et, Pl. l. S.
Feilregning, en, Pl. er.
Feilskrivning, en.
Feilskud, et, Pl. l. S.
Feilslag, et, Pl. l. S.
feilslagen, adj. verb. Pl. feilslagne.
Feilslutning, en, Pl. er.
Feiltagelse, en, Pl. r.
Feiltrin, et, Pl. l. S.
Feiltræk, et, Pl. l. S.
Feining, en, Pl. er. (af feier.)
feir, adj. (skiøn, blomstrende, fager.)
feirer, v. a. og n. (at feire en Fest, Høitid. Han har feiret i tre Dage.)
Felbereder, en, Pl. e.
Feldt, en, S. Felt.
felles, fellig*, See fælles.
Felt, et, Pl. l. S. (Grunden i et Skiold.)
Felt, en, i Felten, at drage til Felts. Feltapothek, et -artillerie, et -bager -bageri, et -bageovn -flaske -fod (at staae paa Feltfod) -herre -hospital, et -hytte -kiedel -kok -leir -læge -marskalk -musik -præst -provst -seng -skandse -skrig, et -skyt, et -slag, et, See Slag -slange (et Slags Kanon) -stol -stykke, et -tegn, et -tog, et -tros, et -vagt.
Feltskærer, en, Pl. e. (udtales Feltskær.) Saarlæge.
fem, Hovedtal. femaarig, adj. -bladet, adj. -dobbelt, adj. -fold, adv. -kant -kantet, adj. -kort

(Spil) =pundig, adj. =tal, et.
femte, Ordenstal.
femten, Hovedtal.
femtende, Ordenstal.
fenger*, v. n. S. fænger.
Fengsel*, et, S. Fængsel.
Fennikel, en, Urt.
Fennikelvand, et, ud. Pl.
ferdig*, adj S. færdig.
Ferge*, S. Færge.
Ferier, n. s. pl. (Fritid.)
Ferle, en, Pl. r.
ferm, adj. (dygtig.)
Fermhed, en, ud. Pl.
Fernambuk, et, Farvetræ.
Fernis, en, Pl. ser.
ferre*, S. færre.
fersk, adj.
fersker, v. a. 1. at ferske saltet Kiød.
Fersken, en, Pl. er.
Ferskentræ, et, Pl. er.
Ferskhed, en.
Fest, en, Pl. er.
Festdag, en, Pl. e.
festlig, adj.
Festlighed, en, Pl. er.
Festning*, S. Fæstning.
Fetter*, en, See Fætter.
Fiante, en, Pl. r.
fianteagtig, adj.
fianter, v. n. 1. viser sig fiantet.
Fianteri, et, Pl. er.
Fiantesnak, en, ud. Pl.
fiantet, adj. tosset, naragtig.
fiantevoren, adj.
Fias, et, ud. Pl.
Fiasen, en, ud. Pl.
fiaser, v. n. 1. har.
Fibelbræt, et, Pl. ter.
Fid*, et, i Garn. S. Feb.
Fiddel, en, See Fiol.
Fidler, en, Pl. e.
Fidsel, en, Pl. Fidsler. Trævle.
fidslet, adj.
Fied, et, Pl. l. S. (Trin, Skridt.)
Fiel*, en, S. Fiæl.
Field, et, Pl. e. Fieldaas =bo =bonde =brud, et =bygger =bøigd =fin (en Fin, som boer til Fields) =folk, collect. =føre, et =gang =græs, et =kast, et (Vindstød mellem Fielde) =kat =kløft =land, et =pynt =reise =rift =ryg =stæv =streb, et =spids =steen =sti =top =vei.
Fiende, en, Pl. r. (tre Stavelser.)
Fiendegave, en, Pl. r.
Fiendehaand, en.
Fiendelist. en, ud. Pl.
fiendtlig, adj.
Fiendtlighed, en, Pl. er.
fiendsk, adj.
Fiendskab, et.
Fier*, en, See Fiæber.
fierde, Ordenstallet af fire.
Fierdedagsfeber, en.
Fierdedeel, en, Pl. =dele.
Fierding, en, Pl. er. Fierdingaar, et =kar, et =miil =pund, et =vei.
fiern, adj. og adv. langt borte.
fierner, v. a. og rec. 1.
Fiernhed, en.
fiernsynet, adj.
fiernt, adv.
Fiert, en, Pl. e.
fierter, v. n. 1. (har.)
Figen, en, Pl. er og l. S.
Figenblad, et, Pl. e.
Figenbyld, en, Pl. er.
Figenkurv, en, Pl. e.
Figentræ, et, Pl. er.
figer, v. n. 1. (haster, kappes.)
figter, v. n. S. fægter.
Figur, en, Pl. er. (Dannelse, Skikkelse, Skabning, Billede.)
figurlig, adj. =en, adv.
Fiil, en, Pl. File.
fiiler*, v. a. S. filer.
Fiilskrue, en, Pl. r.

Fiilsmed, en, Pl. e.
Fiilspaaner, n. s. pl.
Fiilstøv, et, ud. Pl.
fiin, adj.
Fiinhed, en, Pl. er.
fiinhudet, adj.
fiinhullet, adj.
fiinkornet, adj.
fiint, adv.
fiinuldet, adj.
Fiir i Stedet for fire, bruges i disse sammensatte Ord: Fiirbeen, en, Pl. l. S. =benet, adject. =bladet, adj. =deelt, adj. v. =føddet, adj. =grenet, adj. =kant =kantet, adject. =løffet, adj. =skaaren, adj. =skilling =skoet, adj. =spændt, adj. =tal, et =traadet, adj.
fiirsindstyve, Hovedtal.
Fikke, en, Pl. r. (Buxelomme.)
Filen, en, ud. Pl.
filer, v. a. 1.
filerer, v. a. 1. (S. nætter.)
Filsbeen, et, Elfenbeen.
Filt, et, et Slags Uldtøi.
Filt, en, Hattefilt.
Filtehat, Filthat, en, Pl. te.
filter, v. a. 1.
filter sig, v. rec. 1.
Filteri, et, Pl. er.
Filtkappe, en, Pl. r.
Filtklæde, et, Pl. r. (hos Hattemagere.)
Filtmager, en, Pl. e.
Filtning, en, Pl. er.
filtrer, v. a. 1. (af filter.) bringer i Ulave.
filtrerer, v. a. 1. sier igiennem.
Filtrering, en, Pl. er.
fimrer, v. n. 1. (løber, bevæger sig hurtigen.)
fin*, adj. S. fiin.
Fin, en, Pl. ner. Finlap, Finlænder.
Finantser, n. s. pl. Deraf: Finantscollegium, et, =minister =raad =videnskab =væsen, et.
Find, et, Følelse, Fornemmelse.
Findebarn, See Hittebarn.
Findegods, See Hittegods.
Findeløn, en, ud. Pl.
finder, v. a. og rec. fandt, funden, fundet. Plur. fundne.
Finder, en, Pl. e.
Finding, en.
Findingsret, en.
Finger, en, Pl. Fingre. Fingerbred, et =bølle, et =ende =handske =hykke =hætte =led, et =ring =sprog, et =sætning (Applicatur, i Musiken) =tal, et =tegn, et =tyk, adj.
Fingersbred, et, i Stedet for Fingerbred eller Fingerbrede.
fingrer, v. a. 1.
Finke, en, Pl. r. (Fugl.)
Finkel, et, Kornbrændeviin.
Finkenet, et, Pl. ter. (til Skibs.)
Finker, n. s. pl. (en Kiødret.)
Finlap, en, Pl. per. Deraf Finlapperkar, o. fl.
Finmud eller Finmut, en, Pl. er. (et Slags Pelse.)
Finne, en, Pl. r. (Finner i Ansigtet; Finner paa Fisk.)
finnet, adj.
Finte, en, Pl. r. (List, Rænke.)
Fiog, et, udt. i een Stavelse. (Dasmer, Drog.)
Fiol, en, Pl. er. (Blomst,) to Stavelser. fiolblaa, adj. =sirup.
Fiol, en, Pl. er. d. s. s. Fiolin.
fiolet, adj. (Tonen paa sidste Stavelse.)

Fiolin, en, Pl. er. Fiolin=bue =mager =nöder, Pl. =spiller =streng.
fiollet, adj. (to Stavelser.) vanvittig.
fior, adj. bruges med Præp. i: i Fior, og i Sammensætninger, som fiorgammel, adj. =stalbet, adj. =føl, et =kalv, 2c.
Fiord, en, Pl. e.
Fiordbred, en, Pl. der.
Fiordfisk, en, Pl. e.
Fioring, en, Pl. er. (en Kalv, et Føl eller andet Dyr, som er fra i Fior.)
fiorten, Hovedtal; deraf
fiortende, Ordenstal.
Fip, en, Pl. per. (Spids.)
fire, Hovedtal. fireaarig, adj. =deelt, adj. =dobbelt, =fold, adv. =pundig, adj. =pundiger =fidet, adj. (Fiirbeen =benet, 2c. See ovenfor.)
firer, v. a. 1. (løsner.)
Fisk, en, Pl. Fiske. Fiskebeen, et =blære =bløder =bløderi, et =bog =budding =dam =bræt =fad, et =fangst =gaard =hale =handel =handler =havn hoved =hud =hytte =kiedel =kiste =kurv =lage =liim =maaned (September) =mad =mading =marked, et =melk =mester =park =postei =qvase (hvori Fisk giemmes) =ravn eller rogn =rig, adj. =skee =skind, et =skæl, et =spore =stade, et =sted, et =suppe =tid =torv, et =tran =tunge =vand, et =vare =yngel.
fisker, v. a. 1.
Fisker, en, Pl. e. Fiskerbaad =gaard =garn, et =huus, et =hytte =iolle =kiærling =kone =krog =kurv =leie, et =redskab, et =støvler, Pl.
Fiskerettighed, en.
Fiskeri, et, Pl. er.
fiskerig, adj. S. Fisk.
Fiskeruse, en, Pl. r.
Fiskesnor, en, Pl. e. Medesnor.
Fiskestang, en, Pl. =stænger.
fisler, v. n. 1. (sladdrer, bagvasker hemmelig.)
Fisler, en, Pl. e. (Sladdermund, Øretuder.)
Fistel, en, Pl. Fistler.
Fit, et, S. Fedt.
fittet, S. fedtet.
fix, adj. (hurtig, ferm) i daglig Tale.
fixerer, S. narrer, driller.
Fiæder, en, Pl. Fiædre, (udtales Fiær, og i Almuesproget Feer.) fiæderagtig, adj. =blomst =bold, en =busk =dusk =dyne =dyr, et =fuld, adj. =fyld =ham =handler =kraft (Elasticitet) =kræ, et =løs, adj. =pose =pude =rig, adj. =seng =tiende =top =tønde =vifte =vildt, et =vinge.
Fiæl, en, Pl. le. Fiællebod =bro =gulv =hytte =skuur, et =vogn.
fiæler, v. a. 1. (skiuler.)
Fiælested, et, Pl. er. (Sted, hvor man skiuler sig.)
Fiæser, n. s. pl. (løsslidte, løshængende Traade, Tavser.)
fiæser, v. n. 1.
Flaad, et, Pl. l. S. (Skrives af Nogle Flod; men udtales da som aa.)
Flaade, en, Pl. r. (Skibsflaade, Tømmerflaade.)
Flaadebrænde, et, ud. Pl.
Flaadefører, en, P. e.

Flaademand, en, Plur. -mænd.
flaader, v. a. 1. at flaade Tømmer.
flaaer, v. a. 1. afhuder.
Flab, en.
Flabmund, en.
flabmundet, adj.
flad, adj. fladbrystet, adj. -brød, et -bundet, adj. -fodet, adj. -hat (Chapeau-bas) -hovet, adj. (om Heste) -kage -luus -næset, adj. -toppet, adj. -trykt, adj. v. -tørv, en.
Flade, en, Pl. r.
Fladhed, en, ud. Pl.
fladt, adv.
Flag, et, Pl. Flag. Flagfald, et -mager -mand -skib, et -stang.
Flage, en, Pl. r. (Iisflage, Sneeflage, Kolleflage.)
flagger, v. n. har. (af Flag.)
Flaggermuus, en, Pl. l. Sing. (Aftenbakke.)
flagrer, v. n. 1. (har.)
Flagrespil, et, Pl. l. S. (Baggesen.)
flak, adj. (flad.)
Flakken, en, uden Pl. (af flakker.)
flakker, v. n. 1. (har.)
Flamme, en, Pl. r. Lue.
flammer, v. n. 1. (har.)
flammmet, adj.
flamsk, adj. (fra Flandern.) flamsk Sild.
Flane, en, Pl. r.
flaneagtig. adj.
Flaneged, en, et flanevornt Fruentimmer.
flaner, v. n. 1. (har.)
Flaneri, et, Pl. er.
flanevorn, adj.
Flanevornhed, en.
Flanke, en, Pl. r. (fransk.)
Flaske, en, Pl. r. Flaskebrev, et -bug -foder, et -hals -kurv -trøie -æble, et.
flasker sig, v. rec. 1. lykkes, føier sig. (i daglig Tale.)
flau, adj.
Flauhed, en, Pl. er.
Fleen, en, Pl. Flene. (en kløftet Green af en Gaffel eller Fork.)
flenskaldet, adj. (skaldet fra Tindingen af og over Issen; modsat kronskaldet.)
fleer, See flere.
Fleerhed, en, ud. Pl.
Fleertal, et.
fleest, See flest.
Flek, en, See Plet.
Flekke, en, Pl. r. (en liden By.)
flekker*, v. a. S. flækker.
Fleng, bruges altid som adv. i Fleng.
Flenge, en, Pl. r. (Skramme.)
flenger, v. a. 1.
flere, compar. af mange. (skrives ogsaa fleer.)
fleregange, adv.
flerehaande, adj.
flereslags, adj.
fleresteds, adv.
Flesk, et, ud. Pl. Fleskebov -børste -fedt, et -kage -kammer, et -mad -mund -side -stank -stinke -suppe -svær.
flest, adj. (superl. til mange og flere.) flest Penge, de fleste Folk.
Fletning, en, Pl. er.
Flettebaand, et, Pl. l. S.
Flettekone, en, Pl. r.
Fletten, en, ud. Pl.
fletter, v. a. 1.
Flid, en, ud. Pl.
Flig, en, Pl. e.
Flik eller Flikke, en, Pl. r. (Lap.)
Flikken, en, ud. Pl.
flikker, v. a. 1. (lapper, boder.)
Flikkeri, et, Pl. er.

Flikkeværk, et.
Flikord, et, Pl. l. Sing.
flink, adj. og adv.
flinker, v. a. og rec. 1. at flinke sig op.
Flint, en, uden Pl. Flintesteen.
Flint, en, Pl. er. Bøsse, Skydegevær.
Flintbierg, et, Pl. e.
Flintekolbe, en, Pl. r.
Flintekugle, en, Pl. r.
Flintelaas, en, Pl. e.
Flinteskud, et, Pl. l. S.
Flintesteen, en, Pl. -stene.
Flintglas, et, ud. Pl.
flinthaard, adj.
Flintlag, et, Pl. l. S. (i Kridbierge.)
Flip, en, Pl. per.
Flipskæg, et.
Flire, en, Pl. r. (Fisk.)
Flise, en, Pl. r.
Fliseguld, et, Pl. e.
fliser, v. a. 1.
Flitsbue, en, Pl. r.
Flitspiil, en, Pl. -pile.
Flitterguld, et, ud. Pl.
Flitterstads, en, ud. Pl.
flittig, adj. (af Flid.)
flittigen, flittigt, adv.
Flittighed, en, ud. Pl.
Flod, et, S. Flaad.
Flod, en, Pl. er. Flodbred -dige, et -fald, et -fisk -gud -hest -rig, adject. -tid -vand, et -sand, et.
Flode*, en, See Flaade.
floder*, v. a. S. flaader.
Flok, en, Pl. ke.
Flokke, en, Pl. r. (Fiæser, Taver, som af Silke, Uld, Hør.) D. Ordb.
flokker, v. n. 1. giver Flokker ved Slid. (om Tøi.) D. Ordb.
flokker sig, v. rec. 1, (af Flok.) samler sig i Flok.
flokkes, v. dep. flokkedes.
Flokketal, i Flokketal. adv.
flokkeviis, adv.
Flokſilke, en, ud. Pl.
Flom, en, Mose, oversvømmet Jord.
Flomme, en, Pl. r. (Ister.)
Flonel, et, skrives ogsaa Flanel.
Flor, en, ud. Pl. (Blomstring; it. Velstand.)
Flor, et, ud. Pl. (et Slags fiint, aabent Tøi.)
florerer, See blomstrer.
Floret, et, et Slags Tøi, vævet af Floretsilke.
Floret, en, Pl. ter. til at fægte med.
Flos, et, Pl. ser. (et Slags Tøi.)
flosser, v. a. 1. flossede Bænker.
flot, adj. og adv. flot Vand. Skibet er flot.
Flue, en, Pl. r. Fluefænger -gift -net, et -skab, et -skarn, et -smække -spy, et -svamp -vand, et -vifte -æg, et.
Flugt, en, ud. Pl.
Flunk, et, Blink, Glimt.
Flunke, en, Ildflunke.
Flunken, en, ud. Pl. (af flunker.)
flunker, v. n. 1. 1. Blinker, glimrer, glindser. 2. Kaster Flunker fra sig.
flur, adv. (strax, snart, næsten, meget.)
Flydebro, en, Pl. er.
Flyden, en, ud. Pl.
flyder, v. n. flød, flydt. (er og har.)
flyer, v. a. 1. 1. boder, gier til Rette. 2. skaffer, leverer.
flyer, v. n. 1. har. (flygter, forsvinder.)
flyer, v. a. 1. skyer, holder sig fra.
flyg, adj. om Fugleunger: flyvefærdig.
flygges, v. dep. faaer Flyvefiædre.

Flygter, v. n. 1. (er.)
flygtig, adj. -en, adv.
Flygtighed, en, ud. Pl.
Flygting, Flygtling, en, Pl. e. (Een, som er flygtet.)
Flynder, en, Pl. Flyndre.
Flytning, en, Pl. er.
Flyttedag, en, Pl. e.
Flyttefold, en, Pl. e. S. Fold.
Flyttegods, et, ud. Pl.
flytter, v. a. og n. 1.
Flytteri, et, Pl. er.
Flyttetid, en.
Flyveblad, et, Pl. e.
flyvefærdig, adj.
Flyvehul, et, Pl. ler.
Flyven, en, ud. Pl.
flyver, v. n. fløi, fløien, fløiet; Pl. fløine.
Flyverygte, et, Pl. r.
Flyvesand, en, ud. Pl.
Flyveskrift, et, Pl. er.
Flyvetanke, en, Pl. r.
Flyvetidende, en, Pl. r.
Flyvhast, en, ud. Pl.
Flyvhede, en, ud. Pl.
Flyvspring, et.
Flæben, en, ud. Pl.
flæber, v. n. 1. (har.)
flæder, v. a. 1. (hugger glat og flad.)
Flædføring, en, Pl. er. (som har givet sit Gods til een, imod Underholdning.)
flækker, v. a. flækkede og flakte, flækket og flakt.
Flækkesild, en, Pl. l. S.
Flænge*, en, See Flenge.
Flæsk*, See Flesk.
Fløde, en, ud. Pl. Fløde-bøtte -grød -kage -mund -ost -potte -skæg, en, -skee -skind, et -sætning.
fløder, v. a. 1.
Fløi, en, Pl. e. Fløibord, et, -bygning -mand -stang.
Fløiel, et, Genit. Fløiels bruges som adj. og i Sammensætning. Fløiels-blomst -baand -kaabe -hue, ꝛc.
Fløite, en, Pl. r.
Fløitemager, en, Pl. e.
Fløiten, en, uden Pl. (af fløiter.)
fløiten, adv. (borte.)
fløiter, v. n. 1. (har.)
Fløitespil, et, ud. Pl.
Fløitespiller, en, Pl. e.
Fløitetone, en, Pl. r.
fløtter*, See flytter.
Fnat, et, ud. Pl.
Fnatsalve, en, Pl. r.
fnattet, adj.
Fnisen, en, ud. Pl.
fniser, v. n. 1. (har.)
Fnug, et, Pl. l. S.
Fnysen, en, ud. Pl.
fnyser, v. n. 1. i imperf. og-saa fnøs. (har.)
Fod, en, Pl. Fødder. (og Fod, naar det bemærker et Længdemaal: tre Fod lang.) Fodaare -angel -bad, et -balde -blade bred -bræt, et -bækken, et -bug -fald, et -folk, et, coll. -fæste, et -garde (Livvagt) -gigt -gænger -jern, et -kys, et -led, et -maal, et -pose -post -reise -saale -skammel -skifte, et -sokke -sot -spor, et -sti -stykke, et -svang (Huulheden under Fodbladet) -sæk -traad, et -trin, et -tvæt -tøi, et -vand -vaskning -værk.
Foder, et, ud. Pl. udtales Foer. Foderbaas -gield -karl -kiste -knegt -lede (naar Qvæget af Sygdom væmmes ved Foderet) -leie -lerred, et -løn -mester -nød, et -oxe -plante -pose -rod -stud (Staldstud) -sæk -trang -vikker, n. s. pl. -værk, et.
Foderal, et, Pl. er. Giem-

fel. (Foder bruges ogsaa i denne Bemærkelse, som Beenfoder, Flaskefoder.)
fodrer*, v. a. S. fordrer.
fodrer, v. a. 1. (af Foder) See forer, som er den almindeligste Udtale og Skrivemaade.
fodser, v. a. 1. sparker med Foden.
Foer*, et, See Foder.
foerer*, v. a. See forer.
Fog, et, af fyger. (S. Fug og Sneefog.)
Fogderi, et, Pl. er.
Foged, en, Pl. er.
Fogedkorn, et, coll.
Fogedtieneste, en, Pl. r.
Fok, en. Fokmærs -mast (Fok) -raa -seil, et.
Fold, en, Pl. e. (Indelukke.)
Folde, en, Pl. r. (Rynke, Ombøining, Læg.)
Foldebænk, en, Pl. e. (Slagbænk.)
Foldekniv, en, Pl. e.
Foldekrave, en, Pl. r.
folder, v. a. 1.
Foldning, en, Pl. er.
Fole, en, Pl. r. en ung Hest.
Folemester, en, Pl. e.
foler, v. n. 1. (har.) Hoppen foler.
Foletid, en.
Foliant, en, Pl. er.
Folk, et, Pl. Folk. Folkebeslutning -fied, et (Menneskers Fodtrin) -frihed -færd, et -føde -gunst -historie -hæder -høvding -kreds -leder -lærer -løn -minde (Folks Erindring) -munde, pl. (at være i Folkemunde) -mængde -møde, et -ran, et -regiering -ret -rig, adj. -ry, et -røver -skare -skat -sky, adj. -slags, et, Pl. l. S. -snak -stue -tal, et -tælling -vandring -vant, adj.

Font, en, Daab, Døbefont i Kirker.
Fontenelle, en, Pl. r.
for, Præpos. foran, forfra forhen, forneden, foroven, forover, fortil, forud, forved — kunne skrives i eet Ord.
Foraar, et, ud. Pl. foraarsagtig, adj. -blomst -feber -fryd -himmel -kulde -luft -løv, et -regn -snee -vind.
Foraarsagelse, en.
foraarsager, v. a. 1.
Foragt, en, ud. Pl.
foragtelig, adj.
Foragtelighed, en.
foragter, v. a. 1.
Foragter, en, Pl. e.
foran, præp. og adv.
foranderlig, adj.
Foranderlighed, en.
forandrer, v. a. 1.
Forandring, en, Pl. er.
foranlediger, v. a. 1.
foranstalter, v. a. 1.
Foranstaltning, en, Pl. er.
Forarbeidelse, en.
forarbeider, v. a. 1.
forargelig, adj.
Forargelse, en, Pl. r.
forarger, v. a. 1. giver Forargelse.
forarges, v. dep. (over noget;) it. bliver slettere.
Forarm, en, Pl. e.
Forarmelse, en.
forarmer, v. a. 1.
Foraxel, en, Pl. Foraxler.
Forbandelse, en, Pl. r.
forbander, v. a. 1.
forbandet, adj. v.
forbanker, v. a. 1.
Forbarmelse, en.
forbarmer sig, v. rec. 1.
Forbauselse, en, Pl. r.
forbauser, v. a. 1.
forbauses, v. dep. forbau-

sedes. forbauses ved, over noget.
Forbeder, en, Pl. e.
forbederlig, adject. (sielden.)
forbedrer, v. a. 1.
Forbedring, en, Pl. er.
Forbeen, et, Pl. l. S.
Forbehold, et.
Forbeholdenhed, en, ud. Pl.
forbeholder sig, v. rec. S. holder.
Forbeholdning, S. Forbehold.
forbemældt, adj.
forbenævnt, adj.
Forberedelse, en, Pl. r.
forbereder, v. a. 1.
Forbetingelse, en, Pl. r.
forbetinger sig, v. rec. 1.
forbetyder, v. a. 1.
Forbetydning, en, Pl. er.
forbi, præpos. og adv. (bruges i Sammensætning med adskillige Participier, som forbiløbende, forbigaaende, forbireisende.)
Forbierg, et, Pl. e.
Forbigaaende, i Forbigaaende, adv.
forbigaaer, v. a. S. gaaer.
forbigangen, partic. den forbigangne Tid.
Forbillede, et, Pl. r. (Mønster.)
Forbindelse, en, Pl. r.
forbinder, v. a. forbandt, -bunden, -bundet. Pl. forbundne.
Forbinding, en, Pl. er.
forbindtlig, adj.
Forbindtlighed, en.
Forbireise, en, Pl. r.
forbistret, adj.
Forbittrelse, en.
forbittrer, v. a. 1.
forblander, v. a. 1.
Forblanding, en, Pl. er.
Forblindelse, en.
forblinder, v. a. 1.
Forblivende, et, at have sit Forblivende.
forbliver, v. n. forblev, -bleven, -blevet. (er.)
forblommer, v. a. 1. (giør noget mørkt eller utydeligt.)
forblommet, adj. v.
forbluffer, v. a. 1.
forbløder sig, v. rec. 1.
Forblødning, en, Pl. er.
Forbogstav, et, Pl. er. Begyndelsesbogstav.
Forborg, en, Pl. e.
forborgen, adj. Pl. forborgne.
Forborgenhed, en, ud. Pl.
Forbrug, et, uden Pl. til eget Forbrug.
forbruger, v. a. 2.
Forbrugning, en.
Forbrydelse, en, Pl. r.
forbryder, v. a. forbrød, forbrudt.
Forbryder, en, Pl. e.
Forbrændelse, en, Pl. r.
forbrænder, v. a. 2.
Forbud, et, Pl. l. S. 1. Befaling, hvorved noget forbydes. 2. Forvarsel. Dagens, Dødens Forbud.
Forbund, et, Pl. l. S.
Forbundsbrud, et, Pl. l. Sing.
Forbundsskab, en, Pl. -skaber.
Forbundt (med Toneholds paa sidste Stavelse) bruges i Laugssproget: at staae i Forbundt.
Forbydelse, en.
forbyder, v. a. forbød, forbuden, -budt.
forbygger, v. a. 1.
Forbygning, en, Pl. er.
Forbytning, en, Pl. er.
forbytter, v. a. 1.
forbærer sig, v. rec. See bærer.

Forbøn, en, Pl. ner.
fordags, adj. (som hører til forrige Dag eller fordums Tider.) it. adv. Dagen tilforn.
Fordands, en, Pl. e.
Fordandser, en, Pl. e.
fordandser, v. a. 1.
Fordeel, en, Pl. Fordele.
fordeelagtig, adj.
Fordeelagtighed, en.
fordeler, v. a. fordeelte, fordeelt.
Fordeling, en, Pl. er.
forderlig, adj.
fordi, conjunct. (efterdi, saasom, eftersom.)
fordobler, v. a. 1.
Fordobling, en, Pl. er.
Fordom, en, Pl. me.
fordomsfri, adj.
fordomsfuld, adj.
Fordrag, et, Pagt, Contract. (Fredsfordrag.)
fordragelig, adj. (taalelig, forligelig.)
Fordragelighed, en.
Fordragelse, en.
fordrager, v. a. fordrog, -draget.
fordrages, v. dep. enes; leve i Enighed. (sielden uden i infin.)
Fordreielse, en, Pl. r.
fordreier, v. a. 1.
Fordring, en, Pl. er.
Fordringsskab, et, See Befordring.
Fordringsmand, en.
fordrister sig, v. rec. 1.
Fordrivelse, en.
fordriver, v. a. fordrev, -dreven, -drevet.
fordrukken, adj. v. Pl. fordrukne.
fordulgt, S. fordølger.
fordum, adv. (fordums bruges som adj. i fordums Tider.)
fordunkler, v. a. 1.
Fordunkling, en, Pl. er.

fordunster, S. bortdunster.
Fordybelse, en, Pl. r.
fordyber, v. a. og rec. 1.
Fordybning, en, Pl. er.
fordægtig, S. mistænkelig.
Fordæk, et, paa et Skib. (Tonen paa anden Stavelse.)
Fordække, et, Pl. r.
fordækt, adj. skiult, hemmelig. (Tonen paa anden Stavelse.)
Fordærv, et, ub. Pl.
fordærvelig, adj.
Fordærvelse, en.
fordærver, v. a. 1.
Fordærver, en, Pl. e.
fordøielig, adj.
Fordøielighed, en.
Fordøielse, en.
fordøier, v. a. 1.
Fordølgelse, en, Pl. r.
fordølger, v. a. fordulgte, fordulgt.
fordømmelig, adj.
Fordømmelse, en.
fordømmer, v. a. 2.
fore, bruges i følgende Sammensætninger, hvilke ei maae forvexles med de lignende Ord, sammensatte med for:
Forebildning, en, Pl. er.
Forebringende, et.
forebringer, v. a. forebragte, -bragt.
Forebyggelse, en.
forebygger, v. a. 1.
Foredrag, et, Pl. 1. S.
foredrager, v. a. S. drager.
forefalder, v. n. forefaldt, -faldet. (er.)
forefinder, v. a. forefandt, -funden, -fundet.
foregaaer, v. n. S. gaaer. (act. i den Talemaade at foregaae andre med godt Exempel.)

Foregivende, et, Pl. r.
foregiver, v. a. foregav, -givet.
Forehavende, et, Pl. r.
forehavende, partic. af forehaver, som ei bruges.
Foreholdelse, en, Pl. r.
foreholder, v. a. foreholdt, -holdet.
forekalder, v. a. 2.
Forekastelse, en, Pl. r.
forekaster, v. a. 1.
Forekommelse, en, Pl. r.
forekommer, v. a. og n. S. kommer. (forskiellig fra forkommer.)
Forelæggelse, en, Pl. r.
forelægger, v. a. forelagde, -lagt. (forskielligt fra forlægger.)
forelæser, v. a. forelæste, -læst.
Forelæser, en, Pl. e.
Forelæsning, en, Pl. er.
Forelle, en, Pl. r. (Fisk.)
foreløbende, adj. v.
foreløbig, adj.
forelsker sig, v. rec. 1. (har.)
forelsket, adj. v.
Forelskning, en, Pl. er.
forelyver, v. a. foreløi, -løiet.
foremaler, v. a. 1.
Forende, en, Pl. r. (modsat Bagende.)
Foreningsmiddel, et, Pl. -midler.
Foreningspunkt, en og et, Pl. er.
forener, v. a. og rec. 1.
Forening, en, Pl. er.
forer, v. a. 1. (i Stedet for fodrer af Foder.)
forertser, v. a. 1.
Forertsning, en, Pl. er.
foresætter, v. a. og rec. foresatte, -sat.
Foresat (partic. af foresætter) br. som Subst. mest i Pl. At adlyde sine Foresatte.
foresiger, v. a. foresagde, -sagt.
foreskriver, v. a. foreskrev, -skreven, -skrevet.
Foreskrivning, en, Pl. er.
foreskyder, v. a. foreskød, -skudt.
foreslaaer, v. a. foreslog, -slaaet.
foresnakker, v. a. 1.
forespiller, v. a. 1.
forespørger, v. a. og rec. forespurgte, -spurgt. (har.)
Forespørgsel, en, Pl. er.
forest*, S. forrest.
forestaaer, v. a. og n. forestod, -staaet.
forestiller, v. a. 1.
Forestilling, en, Pl. er.
Forestillingskraft, en, ud. Pl.
foresynger, v. a. S. synger.
Foretagelse, en. Sagens Foretagelse.
Foretagende, et, Pl. r.
foretager, v. a. og rec. foretog, -taget.
foretygger, v. a. 1.
foretrækker, v. a. foretrak, -trukken, -trukket.
Foretrækning, en, Pl. er.
forevender, v. a. 2.
Forevending, en, Pl. er.
Forevidende, et, ud. Pl. Med, uden mit Forevidende.
Forevigelse, en, ud. Pl.
foreviger, v. a. 1.
Foreviisning, en, Pl. er.
forevyser, v. a. foreviiste, -viist.
Foreviser, en, Pl. e.
Forfald, et, ud. Pl. Hindring.

Forfald, et, Fordærvelse; it. Hiemfald; Udløb. (Vexelens Forfald.) Deraf: Forfaldsdag -tid -time.
forfalder, v. n. forfaldt, -falden, -faldet. (er.)
forfalsker, v. a. 1.
Forfalskning, en, Pl. er.
Forfang, en, ud. Pl. (Hindring.)
Forfangelse, Forfangenhed, en, ud. Pl. Hestesygdom.
forfanger sig, v. rec. 1. (om Heste.)
forfaren, adj. Pl. forfarne. (erfaren, kyndig.)
Forfarenhed, en, ud. Pl.
forfarer, v. a. og n. 1.
Forfaring, en, Pl. er.
Forfatning, en, Tilstand.
Forfattelse, en, Udarbeidelse.
forfatter, v. a. 1.
Forfatter, en, Pl. e.
Forfatterinde, en, Pl. r.
Forfegtelse, en, Pl. r.
forfegter, v. a. 1.
Forfegter, en, Pl. e. Forsvarer. (Tonen paa sidste St.)
Forfegter, en, Pl. e. Een, som fegter for andre.
Forfegtning, en, Pl. er.
forfeiler, v. a. 1.
forferder*, S. forfærder.
Forfferding, en, Pl. er.
Forfinelse, en, Pl. r.
forfiner, v. a. 1.
forfleger, S. pleier.
forflegning, S. Pleie.
forflerer, v. a. 1. forøger Antallet. (Riisbrigh.)
Forflyttelse, en, Pl. r.
forflytter, v. a. 1.
Forflytning, en, Pl. er.
Forfløien, adj. Pl. forfløine. (flygtig; uoverlagt.)
Forfod, en, Pl. Forfødder.
forfordeler, v. a. 1. (foruretter.) Hedder og fordeler.
forfra, adv.
Forfremmelse, en, Pl. r.
forfremmer, v. a. 1.
Forfremmer, en, Pl. e.
Forfriskelse, en, Plur. r. Forfriskelsesdrik.
forfrisker, v. a. 1.
Forfriskning, en, Pl. er.
forfrossen, adj. v. Pl. forfrosne.
forfuler, v. n. 1. (er.) S. forraadner.
forfusker, v. a. 1.
forfylder, v. a. 1.
forfyldt, adj. v. (fordrukken.)
Forfædre, n. s. pl. uden Sing.
forfængelig, adj.
Forfængelighed, en, ud. Pl.
forfærdelig, adj.
Forfærdelse, en, Pl. r.
forfærder, v. a. 1. (skrækker.)
Forfærdigelse, en.
forfærdiger, v. a. 1. (giør, laver.)
forfødder, v. a. 1.
forføier sig, v. rec. 1.
Forfølgelse, en, Pl. r.
Forfølgelsesaand, en, ud. Pl.
forfølger, v. a. forfulgte, -fulgt.
Forfølger, en, Pl. e.
Forførelse, en, Pl. r.
forfører, v. a. 2.
Forfører, en, Pl. e.
Forførerske, en, Pl. r.
forførisk, adj. og adv.
forgaaer, v. n. forgik, -gaaet. (er.)
forgaaer sig, v. rec. (udtrætter sig ved at gaae.)
Forgaard, en, Pl. e.
forgaars, adv. (med præp. i.)
forgaber sig, v. rec. 2.
Forgang, en.
forgangen, adj. v. (forleden.) forgangen Dag.

Forgangskone, en, Pl. r.
Forgemak, et, Plur. ker. (Forværelse, Forstue.)
forgielbet, adj.
forgiemmer, v. a. forgiemte, forgiemt.
forgietter, v. a. 1. (forglemmer.)
forgieves, adj. og adv.
Forgift, en, ub. Pl. Gift.
Forgiftelse, en, Pl. r.
forgifter, v. a. 1.
forgiftig, adj.
Forgiftighed, en, ub. Pl.
Forgivelse, en, Pl. r.
forgiver, v. a. forgav, -given, -givet.
forgiængelig*, S. forgængelig.
forgiæves*, S. forgieves.
forgior, v. a. forgiorde, -giort. (forherer.)
forglemmelig, adj. (som kan forglemmes.)
Forglemmelse, en, Pl. r.
forglemmer, v. a. 2.
forgnaver, v. a. 1.
forgrebs, adv. (forud.)
forgribelig, adj. (fornærmelig.)
Forgribelse, en, Pl. r.
forgriber sig, v. rec. forgreb, -grebet.
forgroer, v. n. 1. (er.)
Forgrund, en, Pl. e.
forgrædt, adj.
Forgudelse, en, Pl. r.
forguder, v. a. 1.
Forgunst, en, ub. Pl. (Forkierlighed.)
forgylder, v. a. 2.
Forgylder, en, Pl. e.
Forgyldning, en, Pl. er.
forgængelig, adj.
forhaaber, v. n. og a. 1.
Forhaabning, en, Pl. er.
Forhaand, en, i Kortspil.
forhaanden, adv. (til Stede, nærværende.)

Forhaanelse, en, Pl. r.
forhaaner, v. a. 1.
forhadt, adj.
forhakker, v. a. 1.
forhaler, v. a. 1.
Forhaling, en, Pl. er.
Forhammel, en, Pl. Forhamler. (hvorved Forspandsheste drage.)
Forhammer, en, Pl. e.
forhandler, v. a. 1.
Forhandling, en, Pl. er.
Forhastelse, en, Pl. r.
forhaster sig, v. rec. 1.
forhen, adv. tilforn.
Forherligelse, en.
forherliger, v. a.
forherer, v. a. 1.
Forherning, en, Pl. er.
forhiasker, v. a. 1. (udtales forjasker.)
forhibser, v. a. 1.
forhielper, v. a. S. hielper.
forhindrer, v. a. 1.
Forhindring, en, Pl. er.
forhippet, adj. meget begierlig. (i daglig Tale.)
Forhiul, et, Pl. l. S.
Forhold, et, Pl. l. S.
Forholdelse, en. Hedder ogsaa Forhold, et.
forholder, v. a. og rec. forholdt, -holdet, holdt.
Forholdsliighed, en, Pl. er. (Proportion.)
forholdsmæssig, adj.
Forholdsregel, en, Pl. -regler.
forholdsviis, adv.
forhorer, v. a. 1.
forhostet, adj.
Forhoved, et, Pl. er.
Forhud, en, Pl. er.
forhuder, v. a. 1.
Forhudning, en, Pl. er.
forhugger, v. a. 1.
Forhugning, en, Pl. er.
forhungrer, v. n. 1. (er.)

Forhuskelse, en, Pl. r.
forhusker sig, v. rec. 1.
forhutler, v. a. 1.
Forhuus, et, Pl. Forhuse.
forhverver, v. a. 1.
forhyrer, v. a. 1.
Forhæng, et, Pl. l. S.
Forhærdelse, en, Pl. r.
forhærder, v. a. 1.
Forhøielse, en, Pl. r.
forhøier, v. a. 1.
Forhøining, en, Pl. er.
Forhør, et, Pl. l. S.
forhører, v. a. og n. 2.
forhører sig, v. rec. 2. (hører feil.)
Forjagelse, en, Pl. r.
forjager, v. a. S. jager.
forinden, adv.
Foring, en, Pl. er. (af Foder.) S. forer.
foriver sig, v. rec. 1.
Forjættelse, en, Pl. r.
forjætter, v. a. 1. (lover.)
Fork, en, Pl. e.
forkalker, v. a. 1.
Forkalkning, en, Pl. er.
Forkammer, et, Pl. -kamre.
Forkast, et, i Kegle- og Tærningespil. (T. paa første St.)
Forkastelse, en, Pl. r.
forkaster, v. a. 1.
forkeert, adj. (bagvendt, vrang, urigtig.)
Forkeerthed, en, Pl. er.
forkiettrer, v. a. 1.
Forkiælelse, en, Pl. r.
forkiæler, v. a. 1.
Forkiøb, et, Pl. l. S.
forkiøber sig, v. rec. 2.
Forkiøbsret, en.
Forkiød, et, ud. Pl.
forkiøler*, S. forkøler.
forkiører, v. a. 2.
forklager, v. a. 1.
Forklarelse, en. Christi Forklarelse.
forklarer, v. a. 1.
Forklaring, en, Pl. er.
Forkleinelse, en, Pl. r.
forkleiner, v. a. 1.
forklemmer, v. a. 1 og 2.
forklipper, v. a. 1.
Forklo, en, Pl. Forkløer.
forklog, adj.
Forklæde, et, Pl. r.
forklæder, v. a. og rec. 2. (udklæder, iføre fremmed Dragt.)
Forklædning, en, Pl. er.
forknuger, v. a. 1.
forknuser, v. a. forknuste, -knuust.
Forknyttelse, en, Pl. r.
forknytter, v. a. 1.
forkobbrer, v. a. 1. belægger med Kobber.
forkøger, v. a. 2.
forkommen, adj. v. (vansmægtet, næsten livløs.)
forkommer, v. a. og n. S. kommer.
forkonstler, v. a. 1.
Forkonstling, en, Pl. er.
forkort, adv. at komme til forkort; bedre: at komme tilkort.
Forkortelse, en, Pl. r.
forkorter, v. a. 1.
Forkortning, en, Pl. er.
forkradser, v. a. 1.
forkrammer, v. a. 1.
forkruser, v. a. 1.
forkryber sig, v. rec. forkrøb, -krøbet.
forkrænkelig, adj.
Forkrænkelighed, en.
Forkrænkelse, en, Pl. r.
forkrænker, v. a. 1.
forkræser, v. a. 1.
forkrøller, v. a. 1.
Forkuelse, en, Pl. r.
forkuer, v. a. 1.
forkuller, v. a. 1. (brænder til Kul.)
forkulles, v. dep. forkulledes. (bliver til Kul.)
Forkundskab, en, Pl. er.
Forkyndelse, en, Pl. r.

forkynder, v. a. 1 og 2.
forkyser, v. a. S. kyser.
Forkølelse, en, Pl. r.
forkøler, v. a. og rec. 1.
Forladelse, en.
forlader, v. a. og rec. forlod, forladt. (begiver sig bort fra; it. tilgiver, m. m.)
forlader, v. a. 1. (lader for stærkt.)
Forladning, en, et Skibs, en Bøsses Forladning.
Forladning, en, Pl. er. (i et Gevær.) T. paa første St.
Forlag, et.
Forlagsbøger, n. s. pl.
Forlagsret, en, ud. Pl.
Forlagsskrift, et, Pl. er.
Forland, et, Pl. e. (Land, der strækker sig frem i Havet.)
Forlangende, et.
forlanger, v. a. 2.
forlapper, v. a. 1.
Forledelse, en, Pl. r.
forleden, adj. og adv. (forleden Dag; jeg saae ham forleden.)
forleder, v. a. 1.
forleener*, S. forlener.
forleet, adj. (af leer.)
forlegen, adj. Pl. forlegne.
Forlegenhed, en, Pl. er.
forlends, adv. (modf. baglends.)
forlener, v. a. 1. (af Lehn.)
forletter, See letter.
Forlibelse, en, Pl. r.
forliber sig, v. rec. 2. S. forelsker sig.
forlibt, adj. S. forelsket.
forlider, v. n. S. lider. (gaaer hen [om Tiden]; tøver, bier.)
Forlig, et, Pl. l. S.
forligelig, adj. (villig til at forliges.)
Forligelighed, en, ud. Pl.
Forligelse, en, Pl. r.
Forligelsescommissair, en, Pl. er.
Forligelsescommission, en, Pl. er.
forliger, v. a. 1 og 2.
Forliger, en, Pl. e.
forliges, v. dep. forligtes. (lever i Enighed.)
forligger, v. n. forlaae, forligget. (forliggede Varer; at lade sine Varer forligge.)
forligner, See ligner.
Forligning, en, Sammenligning.
Forliis, et, Tab, Skade.
Forliisning, en, Skibbrud.
forlindrer, S. lindrer.
forliser, v. a. og n. forliste, forliist (er.)
forlods, adv.
Forlokkelse, en, Pl. r.
forlokker, v. a. 1.
forloren, adj. v. Pl. forlørne.
Forlov, en, uden Pl. bruges i Alm. uden Art.) At give, faae Forlov.
Forlovelse, en, Plur. r. Løfte om Ægteskab.
forlover, v. a. og rec. 1.
Forlover, en, Pl. e.
Forlovning, en, Pl. er. Gierningen at forlove.
Forlydende, et, uden Pl. efter Forlydende.
forlyder, v. impers. Som det forlyder; at lade sig forlyde med.
Forlystelse, en, Pl. r.
forlyster, v. a. og rec. 1.
forlægger, v. a. forlagde, -lagt.
Forlægger, en, Pl. e.
Forlængelse, en, Pl. r.
forlænger, v. a. 1.
forlænges, v. dep. S. længes.
Forlængsel, en.
forlængst, adv. (for længe siden.)
forlæser sig, v. rec. 2.
forlæsser, v. a. 1. overlæsser.

forlæst, adj. v. (som har læst formeget.)
Forløb, et, ud. Pl.
Forløbelse, en, Pl. r.
forløber, v. a. n. og rec. forløb, =løben, =løbet.
Forløber, en, Pl. e. (en Person eller Hest, som løber foran andre.)
Forløber, en, Pl. e. (en Rømningsmand; item visse Kugler i Billiardspil.)
Forløfte, et, Pl. r.
forløfter sig, v. rec. 1.
forløser, v a. 2.
Forløser, en, Pl. e.
Forløsning, en, Pl. er.
forlover, v. a. 1. (giver Afsked, Forlov.)
Form, en, Pl. er. (Dannelse, Skikkelse, Mønster.)
formaaer, v. a. 1.
Formaal, et, Pl. l. S.
formaaler, v. a. 2. (maaler feil.)
Formand, en, med langt o. (bruges i daglig Tale i Stedet for det danske Bogmand.)
Formand, en, Plur. Formænd. (med kort o.)
Formandskab, et.
formaner, v. a. 1.
Formaning, en, Pl. er.
formastelig, adj.
Formastelighed, en.
Formastelse, en, Pl. r.
formaster sig, v. rec. 1.
formedelst, præp.
formeent, S. formener.
formeentlig, adj.
formegen, formeget, adj. og adv. (kan ogsaa skrives i to Ord.)
formelig, adj. =en, adv.
Formenelse, en, Plur. r. (Gierningen at forbyde.)
formener, v. a. 1 og 2. forbyder.
formener, v. n. formeente, formeent. (holder for, troer, tykkes.)
Formening, en, Plur. er. (Dom, Mening.)
former, v. a. 1. (af Form.) danner.
Formerkelse, en, Pl. r.
formerer, v. a. 1.
Formiddag, en, Pl. e.
Formildelse, en, Pl. r.
formilder, v. a. 1.
formindsker, v. a. 1.
Formindskning, en, Pl. er.
Formlære, en, ud. Pl. (af Form.)
Formmager, en, Pl. e. (som giør Former.)
Formning, en, Plur. er. Gierningen at forme.
formodentlig, adj. og adv.
formoder, v. a. 1.
Formodning, en, Pl. er.
Formodningsgrund, en, Pl. e.
Formon, et, Forbeel, Fortrin.
Formskiønhed, en, ud. Pl.
Formskærer, en, Pl. e.
Formskærerkonst, en, ud. Pl.
Formue, en, ud. Pl.
formuende, adj.
Formuenhed, en, ud. Pl.
Formueskat, en.
Formular, en, Pl. er.
formummer, v. a. og rec. 1.
formurer, v. a. 1.
Formuur, en, Pl. Formure.
Formynder, en, Pl. e.
Formynderi, et.
Formynderregnskab, et, Pl. er.
Formynderskab, et.
formynter, v. a. 1.
Formyntning, en, Pl. er.
formælder, v. a. 1 og 2.
formæler, v. a. 1.
Formæling, en, Pl. er.

formørker, v. a. 1.
Formørkelse, en, Pl. er.
formørker, v. a. 1.
fornagler, v. a. 1.
Fornagling, en, Pl. er.
Fornavn, et, Pl. e.
fornedrer, v. a. 1.
Fornedring, en, Pl. er.
Fornegtelse, en.
fornegter, v. a. 1.
fornem, adj. fornemmere, fornemst.
Fornemhed, en, ud. Pl.
fornemmelig, adj. (som kan fornemmes.)
fornemmeligen, adv. (især.)
Fornemmelse, en, Pl. r.
fornemmer, v. a. fornam, fornummet.
Fornuft, en, ud. Pl.
Fornuftbegreb, et, Pl. er.
Fornuftbeviis, et, Pl. -beviser.
Fornuftgrund, en, Pl. e. (Treschow.)
fornuftig, adj. -en, adv.
Fornuftkundskab, en, Pl. er. (Riisbrigh.)
Fornuftlov, en, Pl. e.
Fornuftlære, en, Tænkelære, Logik.
fornuftløs, adj.
fornuftmæssig, adj.
Fornuftreligion, en.
Fornuftslutning, en, Pl. er.
Fornuftvidenskab, en, ud. Pl. (Riisbrigh.)
Fornuftvæsen, et, Pl. er.
Fornyelse, en, Pl. r.
fornyer, v. a. 1.
fornægter*, See fornegter.
fornærmelig, adj.
Fornærmelse, en, Pl. r.
fornærmer, v. a. 1.
fornævnt, adj. v.
fornøden, adj. Pl. fornødne.
Fornødenhed, en, Pl. er.
fornødiges, v. dep. bliver fornøden. (ei brugelig i de sammensatte Tider.)
fornøielig, adj.
Fornøielighed, en.
Fornøielse, en, Pl. r.
fornøier, v. a. 1.
forommeldt, adj. v.
Forord, et, Pl. l. S.
forordner, v. a. 1.
Forordning, en, Pl. er.
foroven, adv. S. for.
forover, adv. (af for og over.) modsat bagover. S. for.
forpagter, v. a. 1.
Forpagter, en, Pl. e.
Forpagtergaard, en, Pl. e.
Forpagtning, en, Pl. er.
Forpagtningsafgift, en, Pl. er.
Forpagtningstid, en.
forpakker, v. a. 1.
forpanter, v. a. 1.
Forpantning, en, Pl. er.
forpialtet, adj.
forpidsker, v. a. 1.
forpiner, v. a. forpiinte, -piint.
forpiusket, adj. uordentlig, uredt. (i dagl. Tale.)
Forplantelse, en, Pl. r.
forplanter, v. a. 1.
Forplantning, en, Pl. er.
forpleier, S. pleier.
Forpleining, en. S. Pleie.
Forpligt, en, ud. Pl. (en indgaaet Forpligtelse.)
Forpligtelse, en, Pl. r.
forpligter, v. a. og rec. 1.
Forplov, en, Pl. e. (modsat Bagplov.)
forplumrer, v. a. 1.
Forplumring, en, Pl. er.
forplusker, v. a. 1.
Forpløining, en, Pl. er.
Forpost, en, Pl. er.
Forprang, en, ud. Pl.
Forpranger, en, Pl. e.
forpropper, v. a. 1.

forpuffer, v. n. 1. fortæres med Knald. (i Chemien.)
Forpufning, en, Pl. er.
forpurrer, v. a. 1. At forpurre [tilintetgiøre] et Anslag, (i daglig Tale.)
forpustet, adj. v.
forputter, v. a. 1.
forqvakler, v. a. 1. (forbærver.)
Forqvakling, en, Pl. er.
Forraad, et, Pl. l. Sing. (Raad, som gives forud.)
Forraad, en, ud. Pl. Forraadshuus -kammer, et -kielder.
forraadelig, adj. (forbærvelig.)
Forraadelse, en, Pl. r.
forraader, v. a. 1.
Forraadnelse, en.
Forraadnelsesfeber, en, Pl. -febre.
Forrang, en, ud. Pl. Fortrin, Forsæde.
forraskelig, adj.
Forraskelse, en, Pl. r.
forrasker, v. a. 1.
Forreb, et, Pl. l. S.
Forrede, en, uden Pl. at giøre Forrede for noget.
Forrede, et, af en Vogn; modsat Bagrede.
forregner sig, v. rec. 1.
Forregning, en, Pl. er. Misregning.
forreiser, v. a. 2. sætter til ved Reiser; at forreise mange Penge. (forverles med bortreiser og bereiser.)
forrender, v. a. 2.
forrenter, v. a. og rec. 1.
Forrentning, en.
forrest, adj. og adv. superl. af for og fore.
forresten, adv. i øvrigt. skrives og adskilt: for Resten.
Forret, en, Privilegium, Forrettighed.
Forretning, en, Pl. er.
forretter, v. a. 1.
forrider, v. a. forred, forridt. (forbærver ved at ride.)
Forrider, en, Pl. e.
forrig, adj. den forrige, de forrige. (bruges altid bestemt.)
Forringelse, en, Pl. r.
forringer, v. a. 1.
forriver, v. a. forrev, -reven, revet.
forroser, v. a. forroste, forrost.
forruster, v. a. 1.
forruster, v. n. 1. (er.)
Forrustning, en.
Forrykkelse, en, Pl. r.
forrykker, v. a. 1. rykker af sit Sted.
forrykt, adj. (afsindig.)
Forrykthed, en, uden Pl. Afsindighed.
Forræder, en, Pl. e.
Forræderi, et, Pl. er.
forrædersk, adj.
forrækker, v. a. forrakte, -rakt. At forrække sin Arm.
forrøget, adj. (af Røg.)
forsaaler, v. a. 1.
Forsaaling, en, Pl. er.
forsager, v. a. og n. 1.
Forsagn, et, Pl. l. Sing. Noget som forudsiges. (H. Tauffen.)
forsagt, adj. modløs, frygtsom.
Forsagthed, en, ud. Pl.
Forsal, en, Pl. e.
forsalter, v. a. 1.
forsamler, v. a. 1.
Forsamling, en, Pl. er. Forsamlingsdag -huus, et -plads -sted, et -stue.
Forsang, en, Pl. e.
Forsanger, en, Pl. e.
Forseelse, en, Pl. r.
forseer, v. a. og rec. forsaae, -seet.

forsegler, v. a. 1.
Forsegling, en, Pl. er.
Forsendelse, en, Pl. r.
forsender, v. a. 2.
forsiddet, adj. v. (udtrættet ved at sidde.)
Forside, en, Pl. r.
forsiger, v. a. forsagde, -sagt. (bortlover, afsiger, forlover.)
forsigtig, adj.
Forsigtighed, en, Pl. er.
forsikkrer, v. a. 1.
Forsikkring, en, Pl. er.
Forsinkelse, en, Pl. r.
forsinker, v. a. og rec.
Forskaanelse, en, Pl. r.
forskaaner, v. a. 1.
forskaaren, part. af forskærer.
forskaber, v. a. 1. (skaber ilde, omskaber.)
Forskaffelse, en, Pl. r.
forskaffer, v. a. 1.
forskandser, v. a. og rec. 1.
Forskandsning, en, Pl. er.
forsker, v. a. 1.
Forsker, en, Pl. e. Grandsker.
Forskeraand, en, ud. Pl.
Forskerøie, et, Pl. -øine.
Forskiel, en, ud. Pl.
forskiellig, adj. -en, adv.
Forskiellighed, en, Pl. er.
forskikker, v. a. 1.
forskiærer*, See forskærer.
Forskiønnelse, en, Pl. r.
forskiønner, v. a. 1.
Forskning, en, Pl. er.
Forsko, en, Pl. Forskoe.
forskoer, v. a. 1. (lægger Forskoe under en Hest.)
Forskrift, en, Pl. er.
forskriger sig, v. rec. See skriger.
Forskrivelse, en, Pl. r.
forskriver, v. a. og rec. forskrev, -skreven, -skrevet.
Forskrivning, en, Pl. er.
forskruer, v. a. 1.
forskrækkelig, adj.
Forskrækkelse, en, Pl. r.
forskrækker, v. a. 1.
Forskud, et, Pl. l. S.
forskyder, v. a. forskød, -skudt.
forskylder, v. a. 2.
forskyldet, adj. (som er sat for høit i Skyld. En forskyldet Bondegaard.) See ellers forgieldet.
forskyldt, part. af forskylder. (fortient.)
forslaaer, v. a. og n. (har.) See slaaer.
Forslag, et, Pl. l. S.
Forslag, en, ud. Pl. Drøielse. (Tonen paa sidste St.)
forslagen, adj. Pl. forslagne. træbsk, snedig, listig.
forslapper, v. a. S. slapper.
forslider sig, v. rec. forsled, -slidt.
forslidt, adj. v.
forslimer, v. a. 1.
forslugen, adj. v. Pl. forslugne. (graadig.)
forsluger sig, v. rec. 1.
forslæber sig, v. rec. 2.
forslænger, v. a. 2.
Forslæt, en, modsat Efterslæt.
forsmaaer, v. a. 1.
Forsmag, en, ud. Pl.
forsminker, v. a. 1.
forsmulrer, v. a. 1.
forsmædelig, adj.
Forsmædelighed, en.
Forsmædelse, en.
forsmægter, v. n. S. vansmægter.
forsnakker sig, v. rec. 1.
forsnilder, v. a. 1. (narrer ved Snildhed.) See besnilder.
forsnoer, v. a. 1.
forsnører, v. a. 1.

forsoner, v. a. 1.
Forsoner, en, Pl. e.
Forsoning, en, Pl. er.
Forsoningshøitid, en, Pl. er.
Forsoningsoffer, et, Pl. e.
Forsoningsværk, et.
forsonlig, adj.
Forsonlighed, en, ud. Pl.
Forsorg, en, ud. Pl. (Omsorg.)
forsover, v. a. og rec. 1.
Forspand, et, See Forspænd.
Forspil, et, Pl. l. S.
forspilder, v. a. 2.
forspiller, v. a. 1.
Forspiller, en, Pl. e.
forspinder, v. a. forspandt, -spundet. (forbruger ved at spinde.)
forspiser sig, v. a. forspiste, -spiist.
Forspor, et, Pl. l. S.
forsporer, See sporer.
Forspring, et.
forspringer sig, v. rec. S. springer.
forsprænger, v. a. 2.
Forspænd, et, Pl. l. S.
Forspændshest, en, Pl. e.
forspændt, adj. v. med Tonen paa anden Stavelse. (formeget spændt.) See overspændt.
forspændt, partic. (med Tonen paa første Stavelse.) Der er forspændt; Hestene ere forspændte.
forspørger sig, v. rec. S. spørger. (forseer sig ved at spørge.)
forstaaelig, adj.
Forstaaelighed, en, uden Pl.
Forstaaelse, en.
forstaaer, v. a. forstod, forstaaet.
forstaaler, v. a. 1. (at forstaale en Øre.)
Forstad, en, Pl. Forstæder.
Forstand, en, ud. Pl.
Forstander, en, Pl. e.
Forstanderskab, et, Pl. er.
Forstanderske, en, Pl. r.
forstandig, adj. -en, adv.
Forstandighed, en.
Forstandsbegreb, et, Pl. er.
Forstavn, en, Pl. e.
forsteger, v. a. 2.
forstemmer, v. a. 2.
Forstemning, en.
forstener, v. a. 1.
Forstening, en, Pl. er.
forstikker, v. a. forstak, forstukken, -stukket.
Forstillelse, en.
forstiller sig, v. rec. 1.
forstilt, adj. verb. (hyklet, foregiven.)
Forstokkelse, en.
forstokket, adj. (ufølsom, forhærdet.)
Forstolpe, en, Pl. r.
Forstoppelse, en, Pl. r.
forstopper, v. a. 1.
forstrammer, v. a. 1.
Forstrand, en, Pl. e.
Forstrandsret, en.
Forstrækkelse, Forstrækning, en, Pl. r og er.
forstrækker, v. a. forstrakte, -strakt.
Forstue, en, Pl. r. Forstuedør -trappe -vindue, et, o. fl.
forstumper, v. a. 1.
Forstykke, et, Pl. r.
Forstyrrelse, en, Pl. r.
forstyrrer, v. a. 1.
Forstyrrer, en, Pl. e.
forstærker, v. a. 1.
Forstærkning, en, Pl. er.
Forstærkningsord, et, Pl. l. S.
Forstødelse, en, Pl. r.
forstøder, v. a. 2.
Forstørrelse, en, Pl. r.

Forstørrelsesglas, et, Pl. l. S.
forstørrer, v. a. 1.
forstøvet, adj.
forsulten, adj. udhungret.
forsulter, v. a. 1.
Forsvar, et, Pl. l. S. Forsvarsanstalter, Pl. -brug -forbund, et -krig -middel, et -skib, et -skrift, et -stand -tale -vaaben, et.
forsvarer, v. a. 1 og 2.
Forsvarer, en, Pl. e.
forsvarlig, adj. -en, adv.
forsvarsviis, adv.
forsvedt, adj. (giennemsvedt.)
Forsvigelse, en, Pl. r.
forsviger, v. a. S. sviger.
Forsvindelse, en, Pl. r.
forsvinder, v. n. forsvandt, forsvunden, -svundet. (er.)
forsviret, adj.
forsvoren, partic. af forsværger.
forsvækker, v. a. S. svækker.
Forsværgelse, en, Pl. r.
forsværger, v. a. og rec. forsvor, -svoren, -svoret.
Forsyn, et, ud. Pl.
Forsyndelse, en, Pl. r.
forsynder sig, v. rec. 1.
Forsynelse, en, Pl. r.
forsyner, v. a. 1.
forsynlig, adj.
Forsynlighed, en, ud. Pl.
Forsæde, et, Pl. r.
forsænker, v. a. 1.
Forsænkning, en, Pl. er.
Forsæt, et, Pl. ter.
forsætlig, adj.
Forsætlighed, en, ud. Pl.
Forsætning, en, Pl. er. (en Sætning, der gaaer forud for en anden.)
Forsættelse, Forsætning, en. (af forsætter.) Bogstavers Forsætning.
forsætter, v. a. forsatte, -sat. (sætter paa et urigtigt Sted.)
Forsødelse, en, Pl. r.
forsøder, v. a. 1.
Forsøg, et, Pl. l. Sing.
forsøger, v. a. 2.
forsølver, v. a. 1.
Forsølvning, en, Pl. er.
forsømmelig, adj. -en, adv.
Forsømmelighed, en, Pl. er.
Forsømmelse, en, Pl. r.
forsømmer, v. a. 2.
Forsørgelse, en, Pl. r.
forsørger, v. a. 1.
Forsørger, en, Pl. e.
forsørget, adj. v. (meget sorgfuld.)
Fort, et, Pl. er. (en liden Fæstning.)
fort, adv. (frem; it. hurtigen.)
Fort! Udraabsord.
Fortabelse, en.
fortaber, v. a. 2.
fortabt, adj. v. (mismodig, nedslaaet.)
Fortag, et, Rettighed til at tage fort.
fortager sig, v. rec. See tager.
Fortale, en, Pl. r.
Fortalelse, en, Pl. r.
fortaler, v. a. 2. (taler ilde om.)
fortaler sig, v. rec. 2.
Fortaler, en, Pl. e. (Tonen paa anden Stavelse.) Een som taler ilde om andre.
Fortaler, en. (Tonen paa første Stavelse.) En som taler til Bedste for en anden.
Fortand, en, Pl. Fortænder.
Fortegnelse, en, Pl. r.
fortegner, S. optegner.
fortegner, v. a. 1. tegner urigtigt, unaturligt.
Fortid, en, ud. Pl. (Gen. fortids bruges som adj.

fortids Sæder; men skrives ogsaa i eet med Substantivet, som: Fortidsminde.)
Fortielse, en, Pl. r.
fortiener, v. a. 2.
Fortieneste, en, Pl. r.
fortier, v. a. fortaug, fortiet.
fortil, adv. S. for.
fortinger, v. a. 1.
Fortingning, en, Pl. er.
fortinner, v. a. 1.
Fortinning, en, Pl. er.
fortløbende, adj. v.
Fortog, et, Pl. e og l. S.
fortolder, v. a. 1.
Fortoldning, en, Pl. er.
fortolker, v. a. 1.
Fortolkning, en, Pl. er.
Fortolkningskonst, en, ud. Pl.
Fortoning, en, Pl. er. I Skibssproget: Kysternes Udseende, seete i nogen Afstand fra Søen.
Fortop, en, Pl. pe.
Fortred*, See Fortræd.
fortreffelig*, S. fortræffelig.
Fortrin, et, Pl. l. S.
fortrinlig, adj. -en, adv.
Fortrinlighed, en.
fortroer, v. a. og rec. 1.
fortrolig, adj. -en, adv.
Fortrolighed, en, ud. Pl.
Fortrop, en, Pl. per.
fortrydelig, adj.
Fortrydelighed, en.
Fortrydelse, en.
fortryder, v. a. fortrød, fortrydt.
Fortrykkelse, en, Pl. r.
fortrykker, v. a. 1.
Fortryllelse, en, Pl. r.
fortryller, v. a. 1.
Fortræd, en, ud. Pl.
fortrædelig, adj.
Fotrædelighed, en, Pl. er.
fortræden, adject. (uvillig, vrangvillig.)
fortræder, v. a. fortraadte, fortraadt.
fortræffelig, adj.
Fortræffelighed, en.
Fortræfning, en, Pl. er.
fortrækker, v. n. og rec. fortrak, -trukken, -trukket.
fortræller sig, v. rec. 1. forslæber sig. (D. Ordb.)
Fortrængelse, en, Pl. r.
fortrænger, v. a. 2.
fortrøster, v. a. og rec. 1.
Fortrøstning, en, Pl. er.
Fortsættelse, en, Pl. r.
fortsætter, v. a. S. sætter. (af fort og sætter.)
fortumler, v. a. 1.
Fortumling, en, Pl. er.
Fortvivlelse, en, ud. Pl.
fortvivler, v. n. 1. (er.)
fortydsker, v. a. 1.
fortygger, v. a. 1.
Fortygning, en, Pl. er.
Fortyndelse, en, Pl. r.
fortynder, v. a. 1.
fortæller, v. a. fortalte, fortalt. (med kort a.)
Fortæller, en, Pl. e.
Fortælling, en, Pl. er.
fortænkelig, adj. S. mistænkelig.
fortænker, v. a. 2.
Fortærelse, en.
fortærer, v. a. 1.
Fortæring, en, Pl. er.
fortøier, v. a. 1. at fortøie et Skib.
Fortøining, en, Pl. er.
fortømrer, v. a. 1. (forsyner med nyt Tømmer.)
Fortømring, en, Pl. er.
Fortørnelse, en, Pl. r.
fortørner, v. a. 1.
Fortørrelse, en, Pl. r.
fortørrer, v. a. 1 og fortørres, v. dep.
fortøver, v. n. og a. 1.
forud, adv. See for.
Forudbestemmelse, en, Pl. r.

forudben, adv. og præp.
forudfattet, adj. v.
forudlover, v. a. 1. (lover i Forveien.)
Forudsætning, en, Pl. er.
forudsætter, v. a. forudsatte, -sat.
forudseer, v. a. forudsaae, -seet.
Forudsigelse, en, Pl. r.
forudsiger, v. a. forudsagde, -sagt.
forudvidende, adj. v.
Foudvidenhed, en, uden Pl.
foruleiliger, v. a. 1.
forulemper, v. a. 1.
forulykkes, v. dep. forulykkedes. (forulykket.)
forunder, v. a. 2.
forunderlig, adj. -en, adv.
Forunderlighed, en, Pl. er.
forundrer sig, v. rec. 1.
Forundring, en, Pl. er.
forundringsfuld, adj.
Forundringstegn, et, Pl. 1. S.
forundringsværdig, adj.
Forurettelse, en, Pl. r.
forurettter, v. a. 1.
Foruroligelse, en, Pl. r.
foruroliger, v. a. 1.
forvaaget, adj. (udmattet af Vaagen.)
Forvagt, en, Pl. er.
Forvalter, en, Pl. e.
Forvaltning, S. Bestyrelse.
forvandler, v. a. 1.
Forvandling, en, Pl. er.
Forvandt, S. Slægtning, Paarørende.
Forvandtskab, S. Slægtskab.
forvansker, v. a. 1.
Forvanskning, en, Pl. er.
forvarer, v. a. 1.
Forvaring, en.
forvarlig, adject. (varsom, forsigtig.) S. varlig.
Forvarsel, et, Pl. Forvarsler.
forvarsler, v. a. S. varsler.
forved, præp. S. for.
Forvei, bruges, altid med Præpos. i som adv. i Forveien.
Forvendelse, en, Pl. r.
forvender, v. a. 2.
forventer, v. a. 1.
Forventning, en, Pl. er.
Forverden, en, uden Pl. (Fortid, Fortids Mennesker.)
forverler, v. a. 1.
Forverling, en, Pl. er.
Forvidenskab, en, S. Forkundskab.
Forviisning, en, Pl. er. (af forviser.)
forvikler, v. a. 1.
Forvikling, en, Pl. er.
Forvildelse, en, Pl. r.
forvilder, v. a. 1.
forvildes, v. dep. forvildedes. gaaer vild, vildledes.
forvindelig, adj.
Forvindelse, en.
forvinder, v. a. forvandt, -vunden, -vundet.
Forvirrelse, en, Pl. r.
forvirrer, v. a. 1.
Forvirring, en, Pl. er.
forviser, v. a. forviste, -viist.
forvisnelig, adj.
forvisner, See visner, henvisner.
Forvisning, en, Pl. er. (af forvisser.)
forvisser, v. a. 1.
forvist, adv. (skrives og i to Ord: for vist.)
Forvogn, en, Pl. e.
Forvoldelse, en, Pl. r.
forvolder, v. a. 1 og 2.
forvorpen, adj. Pl. forvorpne. (ond, fordærvet.)

Er egentlig et fordærvet tydsk Ord.
Fotvorpenhed, en.
forvoven, adj. Pl. forvovne.
Forvovenhed, en.
forvovent, adv.
forvoxer, v. n. 1. (er.)
Forvoxning, en.
forvrider, v. a. 1. forvred, -vreden, -vredet.
Forvridning, en, Pl. er.
forvunden, See forvinder.
Foryngelse, en.
forynger, v. a. 1.
foræder sig, v. rec. foraad, -ædt.
forædler, v. a. 1.
Forædling, en, Pl. er.
forædt, adj. v.
forældes, v. dep. bliver for gammel.
forældet, adj. v.
Forældre, n. s. pl. (ud. S.)
forærer, v. a. 1.
Foræring, en, Pl. er.
Forødelse, en.
forøder, v. a. 1 og 2.
Forøder, en, Pl. e.
Forøgelse, en, Pl. r.
forøger, v. a. 1.
forønsket, adj. v.
Fos, en, Pl. ser. Vandfald.
Fostbroder, en, Pl. Fostbrødre. (forskielligt fra Fosterbroder.)
Fostbrødrelav, et.
Foster, et, Pl. Fostre. Fosterbarn, et -broder -datter -fader -fødende, adj. v. (f. Dyr) -hinde -land, et -leie, et -løn -moder -svøb -søn.
fostrer, v. a. 1. opfostrer.
fra, præp.
Fraa, en, d. s. som Fraade. (Oehlenschlæger.)
Fraade, en, Skum.
Fraaden, en, ud. Pl. Havets Fraadem.
fraader, v. n. 1. (har.)
Fraadsegilde, et, Pl. r.
Fraadsemaaltid, et, Pl. er.
Fraadsen, en, ud. Pl.
fraadser, v. n. 1. (har.)
Fraadser, en, Pl. e.
Fraadseri, et, Pl. er.
Frabedelse, en, Pl. r.
frabeder, v. a. og rec. frabad, -bedet.
Frabøielighed, en.
Fractur, en, Fracturskrift.
Fradrag, et, ud. Pl. (Afdrag.)
Fradragelse, en, Pl. r.
fradrager, v. a. S. drager.
Fradømmelse, en.
fradømmer, v. a. 2.
Frafald, et, Pl. l. S.
frafalder, v. a. S. falder. At frafalde sin Paastand, frafalde et Forbund. (forskielligt fra v. n. falder fra.)
frag, adj. (rask, stærk; it. skiøn, herlig.)
fragaaer, v. n. og a. fragik, -gaaen, -gaaet.
Fragang, en, ud. Pl.
Fragt, en, Pl. er. Fragtbaad -brev, et -gods, et -løs, adj. -penge, coll. -seddel -skib, et -vogn.
fragter, v. a. 1.
Fragtning, en.
fraholder, v. a. S. holder.
Frak, en, Pl. ker. Overkiole.
Frakiendelse, en, Pl. r.
frakiender, v. a. 2.
frakommer, v. n. frakom, -kommen, -kommet. (er.)
fralægger sig, v. rec. fralagde, -lagt.
fraliggende, adj. v.
Fraliggenhed, en.
Fralokkelse, en, Pl. r.
fralokker, v. a. 1.
fralukker, v. a. 1.
franarrer, v. a. 1.

Frankrige, n. pr.
frankſk, adj.
Frankſkbrød, et, Pl. l. S.
Frankſkmand, en, Pl. -mænd.
Frantſoſer, n. s. pl. (Veneriſk Syge.)
frapiller, v. a. 1.
Fraraadelſe, en, Pl. r.
fraraader, v. a. 1.
fraraner, v. a. 1.
fraregner, v. a. 1.
Fraregning, en, Pl. er.
frarenſer, v. a. 1.
frariver, v. a. frarev, -reven, -revet.
frarøver, v. a. 1.
Fraſagn, et, Pl. l. Sing. (Sagn, Fortælling.)
Fraſigelſe, en, Pl. r.
fraſiger, v. rec. fraſagde, -ſagt.
fraſkielner, v. a. 1.
Fraſkielning, en, Pl. er.
Fraſkillelſe, en, Pl. r.
fraſkiller, v. a. 1.
fraſkiøder, v. a. 1. at fraſkiøde ſig en Gaard.
fraſkriver ſig, v. rec. See ſkriver.
fraſnakker, v. a. 1.
fraſnapper, v. a. 1.
fraſniger, v. a. og rec. S. ſniger.
fraſpænder, v. a. 2.
fraſtaaer, v. a. S. ſtaaer. at fraſtaae ſin Ret.
Fraſtand, en, ud. Pl.
fraſtiæler, v. a. S. ſtiæler.
fraſværger, v. a. og rec. S. ſværger.
Fratagelſe, en, Pl. r.
fratager, v. a. fratog, -tagen, -taget.
Fratrædelſe, en, Pl. r.
fratræder, v. a. fratraadte, -traadt.
fratrænger, v. a. 2.
fratvinger, v. a. fratvang, -tvungen, -tvunget. (T. Rothe.)
fraveier, v. a. 1.
fravender, v. a. 2.
Fravigelſe, en, Pl. r.
fraviger, v. a. fraveg, -vegen, -veget.
fravinder, v. a. fravandt, -vunden, -vundet.
fravælter, v. a. 1.
Fravænnelſe, en, Pl. r.
fravænner, v. a. fravante, -vant.
Fraværelſe, en.
fraværende, adj. v.
Fred, en, ud. Pl. Sammenſætninger: 1. fredelſkende, adj. v. -hellig, adj. -kiær, adj. -kiøb, et -løs, adj. -løshed -lyſer, v. a. -lysning -ſted, et -ſteen (Grændſeſteen.) 2. Fredsartikler, Plur. -brud, et -bud, et -dommer -feſt -forbund, et -forhandling -forſlag, et -forſtyrrer -fyrſte -mægler -mægling -pagt -ſlutning -ſtifter -tegn, et -tider, Pl. -underhandling -vilkaar, et.
Fredag, en, Pl. e.
fredelig, adj. -en, adv.
Fredelighed, en, ud. Pl.
freder, v. a. 1.
Fredning, en, Pl. er. (af freder.)
fredſom, adj. (ſkaanſom.)
fredſommelig, adj. (fredelig.)
Fredſommelighed, en, ud. Pl.
fredſæl, adject. (ſom under Fred.)
Fregat, en, Pl. ter. Fregatſkib.
Fregne, en, Pl. r.
freidig, adj. og adv. (uforfærdet, modig, tillidsfuld.)
Freidighed, en, ud. Pl.
frek*, adj. S. fræk.
frels, adj. fri; fribaaren; ſikker.

Frelse, en, ub. Pl.
Frelsobrev, et, Pl. e. Frihedsbrev.
frelser, v. a. 1.
Frelser, en, Pl. e.
Frelsning, en.
frem, præp. og adv. (frem ad skrives helst i to Ord; derimod frembeles og fremfor i eet.)
Fremarv, en, ub. Pl.
Fremavl, en, ub. Pl.
fremavler, v. a. 1.
Fremavling, en, Pl. er.
Frembeen, et, See Forbeen.
fremblomstrer, v. n. 1.
Fremblomstring, en, Pl. er.
Frembringelse, en, Pl. r. Gierningen at frembringe; (bruges og for Product.)
frembringer, v. a. frembragte, -bragt.
Frembrud, et, Pl. l. S.
frembruser, v. n. 1.
frembryder, v. n. frembrød, -brudt.
frembyder, v. a. frembød, -budt.
Frembygning, en, Pl. er.
frembærer, v. a. frembar, -baaren, -baaret.
frembøier, v. a. 1.
frembeles, adv.
fremdrager, v. a. fremdrog, -dragen, -draget.
Fremdrivelse, en, Pl. r.
fremdriver, v. a. fremdrev, -dreven, drevet.
fremelsker, v. a. 1.
fremfaren, adj. fremfarne Tider.
Fremfart, en.
fremfor, præp. S. frem.
fremfusende, adj.
Fremfusenhed, en.
Fremfærd, en. Adfærd.
Fremførelse, en, Pl. r.
fremfører, v. a. 2.
fremgaaer, v. n. S. gaaer. (er.)
Fremgang, en, ub. Pl.
Fremgangsmaade, en, Pl. r.
Fremglidning, en, Pl. er.
fremgryer, v. n. 1. Dagen fremgryer.
fremhielper, v. a. fremhialp, -hiulpen, -hiulpet.
fremholder, v. a. S. holder.
fremholdende, adj. v.
Fremkaldelse, en, Pl. r.
fremkalder, v. a. 2.
fremkommelig, adj. (som kan befares.) en fremkommelig Vei, (Treschow.)
fremkommer, v. n. See kommer. (er.)
Fremkomst, en.
Fremlaan, et, Pl. l. Sing. At giøre Fremlaan.
fremleden, part. af fremliber; fremledne Tider.
fremleder, v. a. 1.
Fremleie, en, ub. Pl. (naar man leier til en Anden, hvad man selv har leiet.) See Fremlaan.
fremlokker, v. a. 1.
fremlyner, v. n. 1. farer frem saa hastig som et Lyn. (Pram.)
fremlyser, v. n. 1 og 2.
Fremlæg, et, Pl. l. S.
Fremlæggelse, en, Pl. r.
fremlægger, v. a. fremlagde, -lagt.
Fremløb, et, Pl. l. S.
fremme, adv. Jeg havde længe været fremme, førend han kom frem.
Fremme, en, ub. Pl.
fremmed, adj. n. fremmedt.
Fremmed, en, Pl. e.
fremmelig, adj. og adv.
Fremmelse, en, S. Fremme.

fremmer, v. a. 1.
fremmere, fremmest, compar. og superl. af frem.
frempibler, v. n. 1. (har.)
frempipper, v. n. 1. (er.)
fremrager, v. a. og n. 1.
Fremragning, en, Pl. er.
Fremreise, en.
fremrækker, v. a. fremrakte, =rakt.
Fremsagn, et, Pl. l. S.
fremsender, v. a. 2.
fremsiger, v. a. fremsagde, =sagt.
fremskinner, v. n. 1.
Fremskriden, en, ud. Pl.
fremskrider, v. n. (er.) S. skrider.
Fremskridt, et, Pl. l. S.
fremskyder, v. a. og n. fremskød, =skudt. (er.)
fremskynder, v. a. 1 og 2.
fremslæber, v. a. 2.
fremspirer, v. n. 1. (er.)
fremspringer, v. n. See springer. (er.)
fremspruder, v. n. 1.
fremstaaer, v. n. fremstod, =staaet. (er.)
fremstammer, v. a. 1. at fremstamme sine Ord.
Fremstavn, en, Pl. e. (Forstavn.)
fremstiger, v. n. fremsteg, =stegen, =steget. (er.)
fremstikker, v. a. og n. S. stikker.
fremstiller, v. a. 1.
Fremstilling, en, Pl. er.
fremstraaler, v. n. 1. (har.)
fremstøder, v. a. 1.
Fremsyn, et.
fremsynet, adj.
Fremsættelse, en, Pl. r.
fremsætter, v. a. fremsatte, =sat.
fremsøger, v. a. 2.
fremtager, v. a. fremtog, =tagen, =taget.
Fremtarv, en, ud. Pl.
Fremtid, en, ud. Pl.
fremtindrer, v. n. 1. (har.)
Fremtrin, et, Pl. l. S.
fremtriner, v. n. fremtreen, fremtrinet. (er.)
fremtræder, v. n. fremtraadte, =traadt. (er.)
fremtrækker, v. a. fremtrak, =trukken, =trukket.
fremtrænger, v. a. 2.
fremturer, v. n. 1. (har.)
Fremviisning, en, Pl. er.
fremvirker, v. a. 1.
Fremvirkning, en, Pl. er.
fremviser, v. a. fremviste, fremviist.
Fremvogn, en, Pl. e. (Forvogn.)
fremvoxer, v. n. 1. (er.)
fremvælder, v. n. 1. (er.)
fremvælter, v. a. 1.
Fremvæxt, en, ud. Pl.
Frende*, en, S. Frænde.
Frenke*, S. Frænke.
Frette, en, Pl. r. See Ilder.
fri, adj. n. frit. Pl. frie.
fribaaren, adj. Pl. fribaarne.
Fribager, en, Pl. e.
Fribonde, en, Pl. =bønder.
Fribrev, et, Pl. e.
Fribrygger, en, Pl. e.
Fribytter, en, Pl. e. Caper.
Fribytteri, et, Pl. er.
Fribytterskib, et, Pl. e.
Fricorporal, en, Pl. er.
Fridag, en, Pl. e. modsat Arbeidsdag.
fridømmer, v. a. 2.
frier, v. a. 1. befrier, frelser.
frier, v. n. 1. at frie til en Pige. (har.)
Frier, en, Pl. e.
Frieri, et, Pl. er.
Friertanker, n. s. pl.

Frifindelse, en, Pl. r.
frifinder, v. a. S. finder.
Frigivelse, en, Pl. r.
Frigiven, en, Pl. Frigivne.
frigiver, v. a. frigav, -givet.
Frihavn, en, Pl. e.
Frihed, en, (Pl. er bruges kun i visse Bemærkelser.)
Frihedsaand, en, ud. Pl.
Frihedsbrev, et, Pl. e.
Frihedshue, en, Pl. r.
Frihedslyst, en, ud. Pl.
Frihedssyge, en, ud. Pl.
Frihedstræ, et, Pl. er.
Frihedsven, en, Pl. ner.
Friherre, en, Pl. r. Baron.
Friherrestand, en, ud. Pl.
Friherrinde, en, Pl. r.
Friherskab, et, Pl. er. Baronie.
Frikarl, en, Pl. e.
Frikiendelse, en, Pl. r.
frikiender, v. a. 2.
Frikiøbelse, en, Pl. r.
frikiøber, v. a. 2.
friladen, adj. Pl. friladne. (fri, utvungen i Væsen og Lader.)
Friladenhed, en, ud. Pl.
frilader, v. a. frilod, friladt.
friligen, adv. (reent ud, aabenbare.)
Frille, en, Pl. r.
Frillebarn, et, Pl. -børn. (Slegfredbarn.)
Frillekone, en, Pl. r.
Frillelevnet, et, ud. Pl.
Frilod, et, Pl. der. (i Lotteriet.)
Frimand, en, Pl. -mænd.
Frimester, en, Pl. e.
frimodig, adj.
Frimodighed, en, ud. Pl.
Frimurer, en, Pl. e. Frimurerbog -loge -løfte, et -orden -skrift, et.
Fripas, et, Pl. ser.
fripostig, adj. (fri i Væsen og Tale.)
Fripostighed, en, ud. Pl.
friraadig, adj.
Frisedde, en, Pl. -sedler.
frisk, adj. og adv. n. friskt.
Friskhed, en, ud. Pl.
Friskole, en, Pl. r.
Frislagter, en, Pl. e.
Frisler, n. s. pl. (en Hudsygdom.)
Frist, en, ud. Pl. Tidsfrist.
fristaaende, adj. v.
Fristad, en, Pl. -stæder.
Fristat, en, Pl. er.
Fristed, et, Pl. er.
Fristelse, en, Pl. r.
frister, v. a. 1.
Fritagelse, en, Pl. r.
fritager, v. a. fritog, -taget.
fritalende, adj. v.
Fritalenhed, en, ud. Pl.
Fritime, en, Pl. r.
Fritten, en, ud. Pl.
fritter, v. a. 1.
frittesyg, adj.
Fritænker, en, Pl. e.
Fritænkeri, et.
frivillig, adj.
Frivillighed, en, ud. Pl.
fro, adj. (glad, lystig.)
frodig, adj. (i god Vært.)
Frodighed, en, ud. Pl.
Frokost, en, Pl. er.
from, adj. Pl. fromme.
Fromhed, en, ud. Pl.
Fromme, en, ud. Pl. Gavn, Vinding.
fromt, adv.
Froprædiken, en, Pl. er.
frossen, part. af fryser. Pl. frosne.
Frost, en, ud. Pl. frostagtig, adj. -byld -knude -snee -veir, et.
Frue, en, Pl. r. 1. Fruebuur, et -kloster, et -nykker, Pl. -stand. 2. Fruer-

hund-pige-stue-sæde, et. (Oehlenschläger.)
Fruentimmer, et, Pl. Fruentimre og l. Sing. Fruentimmerdragt -klæder, Pl. -skrædder -stads, &c.
Frugt, en, Pl. er. Frugtaar, et -bringende, adj. v. -bærende, adj. v. -deel (paa Planter) -egn -green -handler -have -kielder -kniv -knop -kone -krands -kurv -løs, adj. (som ingen Frugt bærer) -naal (paa Blomster) -rig, adj. -stilk -stykke, et -svöb, et -tid -træ, et.
frugtbar, adj.
Frugtbarhed, en, ud. Pl.
frugtesløs, adj. (unyttig, forgieves; forsk. fra frugtløs.)
Frugtesløshed, en.
frugtsommelig, adj.
Frugtsommelighed, en.
Fryd, en, ud. Pl. Frydedag -fest -fuld, adject. -ild (Glædesild) -maaltid, et -raab, et -sang -skrig, et -skud, et -spil, et -tegn, et.
frydelig, adj. glædelig.
fryder, v. a. og rec. 1.
frydløs, adj.
Frygt, en, ud. Pl.
frygtagtig, adj.
Frygtagtighed, en, uden Pl.
frygtelig, adj.
frygter, v. a. og n. 1. (har.)
frygtsom, adj. Pl. me.
Frygtsomhed, en, ud. Pl.
Fryndse, en, Pl. r. (bruges mest i Fleertallet.)
Fryndsemager, en, Pl. e.
Fryndsevæv, en, Pl. e.
Frysepunkt, en og et.
fryser, v. n. og impers. frøs, frossen, frosset, Plur. frosne. (Jeg har frosset meget. Det har frosset stærkt. Melken er frossen.)
fræk, adj. Pl. frække.
Frækhed, en, ud. Pl.
frækt, adv.
Frænde, en, Pl. r. (Slægtning.)
Frændebod, en, Pl. -bøder.
Frændekreds, en, Pl. e.
Frændskab, et. Slægtskab.
Frænke, en, Pl. r. (beslægtet Fruentimmer.)
Frø, et, Pl. l. S. (Sæd af Urter.) Frøgiemme, et -huus, et -knop -korn, et -skal -stilk -stængel.
Frø, en, Pl. Frøer. (Dyr.)
Frøken, en, Pl. er. Frøkenkloster, et, -pige -stand.
frønnes, v. dep. frønnedes. (bliver frønnet.)
frønnet, adj. (trøsket, raadden; om Træ.)
Frønse*, See Fryndse.
Fug, et. 1. Fnug, smaa Duun eller Støv. 2. Noget som fyger. Hedder ogsaa Fyg og Fog; deraf Sneefog.
Fughøvl, S. Plovhøvl.
Fugl, en, Pl. e. Fuglebuur, et -bær, et -bøsse -fangst -fiæder -flok -flugt -fløite -frø, et -fænger -fængeri, et -føde -garn, et -glas, et -græs, et -ham -handler -huus, et -jagt -klo, Pl. -kløer -konge -kro -kræmmer -liim -net, et -pibe -qvidren -rede -røgter -sang -skare -skrig, et -skydning -snar, adj. (Prgm) -snare -spaadom -spid, et -stang -stiert -unge -vildt, et -vinge.
fugter, v. a. 1.
fugtig, adj.
Fugtighed, en, ud. Pl.
Fugtning, en, Pl. er.

fuld, adj.
fuldbaaren, adj. Pl. fuldbaarne.
fuldblodig, adj. blodrig.
Fuldblodighed, en, uden Pl.
Fuldbringelse, en.
fuldbringer, v. a. fuldbragte, -bragt.
fuldbygger, v. a. 1. fuldfører en Bygning.
Fyldbyrdelse, en.
fuldbyrder, v. a. 1.
fuldbyrdig, adj.
fulddriver, v. a. fulddrev, -drevet.
fuldeligen, adv.
Fuldendelse, en.
fuldender, v. a. 2.
Fuldførelse, en.
fuldfører, v. a. 2.
fuldklog, adj.
fuldkoger, v. a. 2.
Fuldkommelse, en. Fuldbyrdelse.
fuldkommen, adject. Pl. fuldkomne.
Fuldkommenhed, en, Pl. er.
Fuldkommenhedsdrift, en, ud. Pl.
fuldkomment, adv.
fuldkommer, v. a. S. kommer. (fuldender, bringer til Fuldkommenhed.)
Fuldmaane, en, Pl. r.
Fuldmagt, en, Pl. er.
fuldmoden, adj. Pl. fuldmodne.
fuldmodner, v. a. 1. (Baggesen.)
fuldmyndig, adj.
Fuldmægtig, en, Pl. e.
fuldpropper, v. a. 1.
fuldprøvet, adj. v.
Fuldskab, et, ud. Pl. Drukkenskab.
fuldskienket, adj. v.
fuldskriver, v. a. fuldskrev, -skreven, -skrevet.
Fuldslag, et. Timeslag.
fuldspunden, adj. v.
fuldstegt, adj. v. giennemstegt.
Fuldstopning, en, Pl. er.
fuldstopper, v. a. 1.
fuldstændig, adj.
Fuldstændighed, en, ud. Pl.
fuldstøbt, adj. v.
fuldsuget, adj. v.
fuldt, adv. fuldt op.
fuldtakker, v. a. 1.
fuldtallig, adj.
fuldtro, adj.
fuldtrængt, adj. v.
fuldvoxen, adj. v. Pl. fuldvoxne.
fuldvægtig, adj.
Fuldvægtighed, en, ud. Pl.
Fund, et, Pl. l. S. (Opfund, Paafund, Snedighed.)
fundig, adj. (opfindsom, vittig.)
Funke, en, Pl. r. S. Gnist.
funkler, v. n. 1. [har.] (tindrer.)
Fure, en, Pl. r.
Fureer, en, Pl. Fureter. (ved Krigshæren.)
furer, v. a. 1. (giør Furer.)
Furetrækning, en, Pl. er.
fureviis, adv.
Furie, en, Pl. r. (Plagegudinde, Plageaand.)
Fusentast, en, Pl. er.
fuser, v. n. 1. (har.)
fusker, v. n. 1. (har.)
Fusker, en, Pl. e.
fuskeragtig, adj.
Fuskerarbeide, et, Pl. r.
Fuskeri, et, Pl. er.
Fuskerværk, et, Pl. er.
futter, v. n. 1. (forbrænder hastig og med en en egen Lyd.)
fuul, adj. Pl. fule. (led, fæl, ond.)
Fuulhed, en, ud. Pl.
fy! Udraabsord.
Fyen, n. pr. Fyenbo, en, Pl. er.

fyensk, adj.
Fygen, en, ud. Pl.
fyger, v. n. og impers. føg, føget. (er og har.)
Fyld, en, ud. Pl. (hvormed noget stoppes.)
Fylde, en, ud. Pl. 1. Overflod. 2. Fuldkommelse.
Fyldebeest, et, Pl. er.
Fyldebøtte, en, Pl. r.
Fyldehund, en, Pl. e.
Fyldekalk, en, ud. Pl.
Fyldemad, en, ud. Pl.
fylder, v. a. 1 og 2.
Fylderi, et, Pl. er.
Fyldeso, en.
fyldest, adv. at giøre fyldest.
fyldestgiør, v. a. fyldestgiorde, -giort.
Fyldestgiørelse, en, Pl. r.
Fyldevom, en, Pl. me.
fyldig, adj.
Fyldighed, en, uden Pl.
Fylding, en, Pl. er. (Det hvormed noget er udfyldt.)
Fyldning, en. Gierningen at fylde.
Fynd, en, ud. Pl. (Kraft, Eftertryk.)
fyndig, adj. -en, adv.
Fyndighed, en, ud. Pl.
Fyr, en, udtales kort. (et Naaletræ.) Fyrrebord, et -bræder, Pl. -brænde, et -planke -skov -træ, et -tømmer, et.
Fyr, et, Pl. e. (langt y.) Vagtild, Vareild.
Fyr, en, Ild. (af det Tydske.) Bruges i Sammensætninger: Fyrbækken, et -bøder -fad, et -mørser -staal, et -svamp -taarn, et -tøi, et -tønde -værk, et -værker -værkeri, et.
Fyr, en, Pl. e. (i daglig Tale, og i Almuesproget: et Mandfolk, en Ungkarl.)
Fyren, en, ud. Pl. (af fyrer.)
fyrer, v. n. 1. (har.) ilder; giver Ild med Skydevaaben.
fyrig, adj. -en, adv.
Fyrighed, en, ud. Pl.
Fyring, en, Pl. er. (af fyrer.)
Fyrrebrænde, ꝛc. S. Fyr.
Fyrretyve, Hovedtal.
fyrretyvende, Ordenstal.
Fyrste, en, Pl. r.
Fyrstehuus, et, Pl. -huse.
fyrstelig, adj.
Fyrstendømme, et, Pl. r.
Fyrsterang, en, ud. Pl.
Fyrstevælde, en, ud. Pl.
Fyrsteæt, en, ud. Pl. fyrstelig Herkomst, Slægt.
Fyrstinde, en, Pl. r.
Fæ, et, uden Pl. men bruges som collect. (Figurlig: et Mennneske uden al Forstand; og har da Pl. I. S.) fæagtig, adj. Fæavl -baas -brift -død (Syge blandt Fæ) -gang -handel -handler (See Qvæghandler) -have -hiord hold, et -hoved, et -hund -huus, et -hyrde -høved, et -mark -marked, et, S. Qvægmarked -mon, et -rygter -stald -vang.
Fædre, Pl. af Fader.
Fædrehiem, et, ud. Pl.
Fædreland, et, ud. Pl.
fædrelandsk, adj.
Fædrelandskierlighed, en, S. Fædreneland.
fædrene, adj. Bruges vel undertiden adskilt, som: paa fædrene Siden, fædrene Navn, fædrene Vaaben; men i Almindelighed sammensøies det med Substantivet, som:
Fædrenearv, en, ud. Pl.
Fædrenefrænde, en, Pl. r.

Fædrenegaard, en, Pl. e.
Fædrenejord, en, Pl. er.
Fædreneland, et, ud. Pl. I Stedet for dette Ord bruges ogsaa Fødeland og Fædreland, og altid Fædrelandskierlighed.
Fædrenelov, en, Pl. e.
fægter*, S. fegter.
fæisk, adj. (af Fæ.)
fæl, adj. Pl. fæle.
Fæld, en, ud. Pl. Brøstfældighed paa Huse.
Fælde, en, Pl. r.
fælder, v. a. 1 fieldnere 2.
Fældetid, en. (Tid, da Fuglene fælde Fiædre.)
Fælding, Fældning, en, Pl. er.
Fælge, en, Pl. r. Hiulfælge.
Fælle, en, Pl. r. Bruges nu kun i Sammensætning som: Ægtefælle, Reisefælle, Handelsfælle.
Fælled, en, Pl. er.
fælles, adj. og adv.
Fælleskab, et, ud. Pl.
fællig, adj.
fælt, adv. (langt æ.)
fængbar, adj. fængelig.
Fængbarhed, en, ud. Pl.
fængelig, adj.
fænger, v. n. 1. (har.)
Fængerør, et, Pl. l. S. (i Bomber.)
Fænghul, et, Pl. ler. (i Stedet for: Fængehul.)
Fængkrud, et, ud. Pl.
Fængpande, en, Pl. r.
Fængsel, et, Pl. Fængsler.
fængsler, v. a. 1.
Fængsling, en, Pl. er.
Færd, en, uden Pl. (Fart; Reise; Anretning; Handel; Haandtering; Opførsel; Hændelse.) paa Færde, at være paa Færde.
færder, v. a. 1. (giør til Rette.)

færdes, v. dep. færdedes. (er paa Færde; reiser.)
færdig, adj.
Færdighed, en, Pl. er.
Færge, en, Pl. r. Færgebaad -bro -folk, collect. -gaard -huus, et -karl -løb, et -løn -mand -sted, et -told.
færre, færrest, S. faa.
Færreshaver, Pl. Vognsiælle.
Færresvogn, en, Plur. e. (modsat Arbeidsvogn.)
Færsel, en, ud. Pl.
Færselsfolk, n. s. pl. (Folk, som have med Færsler eller Transporter at giøre.)
færsk*, S. fersk.
Fæste, et, Pl. r.
Fæstebonde, en, Pl. -bønder.
Fæstebrev, et, Pl. e.
Fæstegaard, en, Pl. e.
Fæstehuus, et, Pl. -huse.
Fæstejord, en, Pl. er.
Fæstekone, en, Pl. r.
fæsteledig, adj. (som ei er bortfæstet.)
Fæstemand, en, Pl. -mænd.
Fæstemø, en, Pl. er.
Fæstensgave, en, Pl. r.
Fæstensgilde, et, Plur. r. (Trolovelsesgilde.)
Fæstensring, en, Pl. e.
Fæstensøl, S. Fæstensgilde. (at drikke Fæstensøl.)
Fæstepenge, Pl. (Penge, som gives paa Haanden til Indfæstning.)
Fæsteqvinde, en, Pl. r.
fæster, v. a. 1.
Fæster, en, Pl. e.
Fæstning, en, Pl. er.
Fæstningsarbeide, et, Pl. r.
Fæstningsværk, et, Plur. er.

Fætter, en, Pl. e.
Fætterskab, et, ud. Pl.
Fætterske, en, Pl. r.
Føde, en, ud. Pl. (Spise.)
Fødeby, en, Pl. er.
Fødeegn, en, Pl. e.
Fødekorn, et, n. s. coll. uden Pl.
Fødeland, et.
Føden, en, ud. Pl. Gierningen at føde.
Fødenød, et, Pl. l. S.
føder, v. a. 1. og 2.
føderig, adj.
Fødestad, en, Pl. -stæder.
Fødestavn, en, Pl. e.
Fødested, et, Pl. er.
Fødevarer, n. s. pl.
Fødes, en, Pl. er.
Fødsel, en, Pl. Fødsler. Fødselsaar, et -brev, et -dag -deel -fest -hielp -hielper -høitid -leie, et -lem, et -nød -ret -smerter, Pl. -stierne -stiftelse -stund -tang (som bruges ved haarde Fødsler) -tid -time -veer, Pl. -vei -videnskab.
føie, adj. (liden, ringe.)
Føie, en, ud. Pl. (Aarsag; Ret; Billighed.)
føielig, adj.
Føielighed, en, Pl. er.
føier, v. a. og rec. 1.
Føining, en. Sammenføining.
føiter, v. n. 1. [har.] (løber hist og her omkring.)
Føl, et, Pl. l. S. At være med Føl.
Føleevne, en, uden Pl. (af føler.)
Følehorn, et, Pl. l. S.
følelig, adj.
Følelse, en, Pl. r.
Følelsesord, et, Pl. liig Sing.
Følen, en, ud. Pl.
føler, v. a. 2.
Føleredskab, et, Pl. er.
Føleri, et.
følesløs, adj.
Følesløshed, en, ud. Pl.
Føletraad, en, Pl. e. (hos Insecter og Polyper.)
følgagtig, adj.
Følgagtighed, en, uden Pl.
Følge, en, Pl. r. (Kun naar det bemærker det samme som Følgeskab, bruges det med Art. et. Et stort, anseeligt Følge.)
følgelig, adj. grundet paa noget, consequent. (Grundtvig.)
følgelig, følgeligen, adv. (altsaa.)
Følgepar, et, Pl. l. S.
følger, v. a. og n. fulgte, fulgt.
følgerigtig, adj. consequent. (Treschow.)
Følgeseddel, en, Pl. -sedler.
Følgeskab, et, ud. Pl.
Følgesvend, en, Pl. e.
Følgesætning, en, Pl. er.
følgeværdig, adj.
Følhoppe, en, Pl. r. (En Hoppe, som har Føl, eller bruges til at lægge Føl til.)
følsom, adj. (af føler.)
Følsomhed, en, ud. Pl.
Føn, et, ud. Pl. Fnug, Laad paa Urter.
før, adj. (stor, stærk, fyldig.) S. vanfør.
før, adv. og conj. (det bruges og undertiden i Stedet for præp. for; som: før Aarets Udgang.)
Føre, et. Veiens Beskaffenhed.
Førelse, en. Styrelse. Guds Førelse.
Føren, en, ud. Pl. S. Førsel.
førend, conj. (afkortet: før.)
fører, v. a. 2.

Fører, en, Pl. e.
Førhed, en, ud. Pl. (af adj. før.)
Føring, en, Pl. er. Føringsfolk, Pl. (Reisende) =kiste =kurv =løn =mand =penge, n. s. coll.
førlemmet, adj.
førlig, adj. (sund, stærk.) førlig af Lemmer.
Førlighed, en, ud. Pl.
Førsel, en, Pl. er.
Førselsskib, et, Pl. e.
først, adv.
Første*, en, S. Fyrste.
Førstefødsel, en.
Førstefødselsret, en, ud. Pl.
førstefødt, adj. v.
Førstegrøde, en, ud. Pl.
førstkommende, adj. v.
Førstning, Begyndelse; bruges allene bestemt med præp. i Førstningen.
føyer*, S. føier.

G.

Gaade, en, Pl. r. (mørk Tale.)
gaadefuld, adj.
Gaaen, en, uden Pl.
gaaer, v. n. pl. præs. vi gaae. imperf. gik. (Nogle bruge i Plur. ginge.) sup. gaaet. (pl. gaaede.) part. pass. gaaen, gangen. pl. gangne. imper. gaa, gak! pl. gaaer!
Gaar, adv. bruges altid med præp. i: i Gaar, hvilket ogsaa skrives i eet Ord: igaar. Deraf: Gaarsdag.
Gaard, en, Pl. e. a) Gaardaal (Aal, som fanges i en Aalegaard) =beboer =bruger =dør =fred =fugl =fæld =fæstning =hane =hund =kiøb, et =kone =mand =nisse =vægter. b) Gaardsgierning =karl =plads =redskab, et =ret =rum, et.
Gaare, en, Pl. r. (Stribe, Aare i Træ eller Læder.)
gaarer, v. a. 1. giør Striber i Læder.
Gaas, en, Pl. Gæs (See Gasse.) Gaaseagtig, adj. =bryst, et =bænk =bild (Urt) =dreng (som vogter Gæs) =duun =fedt, et =fiæder =forstand =gang =hoved, et =hvæs, et, Gæssenes Hvæsen (Baggesen) =ister, et =kiød, et =kraas =laar, et =næb, et =pølse =rald (en ombøiet Gaasestrube med Erter i) =rede =snak =steen =sti =urt =vogter =æg, et =øine, Pl.
Gab, et, Pl. l. Sing.
Gaben, en, ud. Pl.
Gabenar, en, Pl. re.
gaber, v. n. 1. (har.)
Gabestok, en, Pl. ke.
Gabesyge, en, ud. Pl.
Gabmund, en, Pl. e.
gabmundet, adj.
Gabbor, et, Pl. e. (paa Fiske og Orme.)
Gade, en, Pl. r. Gadebetient =bro =dreng =dør =feier =foged =hiørne, et =huus, et =ild =jord =kær, et =lam, et =langs,

adv. Gabelygte -løben -pog -port -post -raaben -rende -rygte, et -skarn, et -steen -stryger -stævne, et -tyv -tøs -vise -vogn -vægter (modsat f. Ex. Taarnvægter.)
Gaffel, en, Pl. Gafler.
Gaffelambolt, en, Pl. e. (hos Knivsmede.)
gaffeldannet, adj.
Gaffelgreen, en, Pl. -grene.
Gaffelhorn, et, Pl. l. S.
Gaffelmast, en, Pl. er.
Gaffelseil, et, Pl. l. S. (paa Gallioter.)
Gal, adj. n. galt. pl. gale. (skrives undertiden galen, pl. galne.)
Galan, See Boler.
Galbær, et, Pl. l. S. (Navn paa et Slags røde Bær.) D. Ordb.
Galde, en, ud. Pl. Galdeaare -agtig, adj. -blandet, adj. -blære -brik -feber -fuld, adj. -gang -grøn, adj. -rensende, adj. v. -smag -sot -steen -syg, adj. -syg dom.
Galder, en, Trolddom, Hexeri.
Galdremester, en, Pl. e. Hexemester.
galdrer, v. n. og a. 1. bruger Trolddom. 2. v. a. at galdre Hamp, frarense den golde Hamp.
Galease, en, Pl. r. (Skib.)
Galei, en, Pl. er.
Galeislave, en, Pl. r.
galen, adj. S. gal.
Galen, en, ud. Pl. Hanens Galen.
Galenskab, en, Pl. er.
galer, v. n. galede og gol, galet. (har.)
Galge, en, Pl. r. (udtales Gallie, og skrives ogsaa saaledes.) Galgebakke -fugl -frist -lænke -reb, et -stige -strikke -træ, et.
galhovedet, adj.
Galle, en, Pl. r. 1. Udvæxt paa visse Træer. (S. Galæble.) 2. en rund Knop i Midten af Glastavler.
Gallerie, et, Pl. r.
Gallion, en, Pl. er. (Skibssnude.)
Galmand, n. s. (af adj. gal) bruges undertiden i Sammensætninger, som: Galmandsværk.
Galmei, en, ud. Pl. Halvmetal.
Galning, en, Pl. er.
Galon, en, Pl. er. (Guld- eller Sølvbræmme.)
galoneret, adj. guldbræmmet.
Galop, en, uden Pl. Fiirspring.
galopperer, v. n. 1. (har.)
Galskab, et, Pl. er.
galt, adv. af gal.
Galt, en, Pl. e. (en gildet Orne.)
Galæble, et, Pl. r.
Gam, en, Pl. mer. Grib. (en Fugl.)
gammel, adj. Pl. gamle. comp. ældre. sup. ældst.
gammelagtig, adj.
gammeldags, adj.
Gammelmad, en, ud. Pl. Saltmad.
Gammelost, en, Pl. e.
gammelvant, adj. v.
Gammelviin, en. (skrives af Nogle i eet Ord.)
Gammen, en, ud. Pl. (Lyst, Glæde, Skiæmt.)
Gane, en, Pl. r.
Ganebeen, et, Pl. l. S.
Ganebyld, en, Pl. er.
Ganekiertel, en, Plur. -kiertler.

Gang, en, Pl. e.
gangbar, adj. gangbar Mynt.
Gangbarhed, en, ud. Pl.
Gangbro, en, Pl. er.
Gangbræt, et, Pl. ter.
Gangdag, en, Pl. e. (modsat Spænddag; i Hoveritieneste.)
Gangdør, en, Pl. e. (Dør ud til en Gang.)
Ganger, en, Pl. e. (Hest.)
Gangergang, en, ud. Pl. Pasgang (om Heste.)
Gangerpilt, en, Pl. e. En Dreng, som gaaer Ærender.
Gangertrav, et, ud. Pl. (Hestetrav.)
Gangfod, en, Pl. -fødder. Modsat Svømmefod. (hos Fugle.)
Ganghiul, et, Pl. l. S.
Gangklæder, Pl.
Gangkone, en, Pl. r.
Gangkurv, en, Pl. e.
Ganglinned, et, ud. Pl.
Ganglod, et, Pl. der.
gangsid, adject. gangside Klæder.
Gangspil, et, Pl. l. S.
Gangsti, en, Pl. er.
Gangtræ, et, Pl. er. (ved en Træbro.)
Gangvei, en, Pl. e.
Gangvod, et. (et Slags Fiskervod.)
Gangvogn, en, Pl. e.
Gangværk, et, Pl. er.
ganske, adv. (skrives ogsaa gandske.)
Gante, en, Pl. r. (Nar.)
ganter, v. a. og n. [har.] (driver Narrestreger.)
Ganteri, et, Pl. er.
gantes, v. dep. imperf. gantedes. (fiaser.)
Gantesnak, en, ud. Pl.
gantevorn, adj.
Garder, en, Pl. e. En af Kongens Livvagt til Hest.
Garderhest, en, Pl. e.
Garderstald, en, Pl. e.
Gardin, et, Pl. er. Sperlagen. Gardinbræt, et -qvast -ring -snor -stang.
Garkobber, et, uden Pl. (reent Kobber.)
Garn, et, Pl. l. S. Garnbom -haspe -nøgle, et -pose -spinde -spole -stang -sætning -vinde.
garnerer, v. a. S. bræmmer.
Garnering, en, Plur. er. Bræmme.
Gartner, en, Pl. e. Urtegaardsmand.
Gartneri, et, ud. Pl.
garver, v. a. 1.
Garver, en, Pl. e.
Garverbark, en.
Garverbuk, en, Pl. ke.
Garvergaard, en, Pl. e.
Garveri, et, Pl. er.
Garverkar, et, Pl. l. S.
Garverkule, en, Pl. r.
Garverlud, en, ud. Pl.
Garvermølle, en, Pl. r. Barkmølle.
Garvning, en, Pl. er.
Gasse, en, Pl. r. (Hannen blandt Gæssene; dog bruges Pl. Gæs saavel om Han som Hun.)
gau, adject. snild, behændig. (Holberg.) Bruges i daglig Tale i disse Sammensætninger: Gaustrik -tyv -tyveri -tyvestreg.
Gave, en, Pl. r.
Gavebog, en, Pl. -bøger.
Gavebrev, et, Pl. e.
Gavegods, et, Pl. er.
gaveløs, adj.
Gavl, en, Pl. e. (paa Huse.)
Gavlmuur, en, Pl. -mure.
Gavlprydelse, en, Pl. r.
Gavlspids, en, Pl. er.

Gavltag, et, Pl. e.
Gavlvindue, et, Pl. r.
gavmild, adj.
Gavmildhed, en, ud. Pl.
Gavn, et, ud. Pl. Nytte.
Gavnelyst, en, ud. Pl.
gavner, v. n. I. (har.) giør Nytte.
gavngiørende, adj. v.
gavnlig, adj.
Gavnlighed, en, ud. Pl.
gavnløs, adj.
gavnrig, adj.
Gavntræ, et.
Gavntømmer, et, ud. Pl.
Gavtyv, en, S. gau.
Gebærder, S. Lader, Fagter.
Gebeet, et. [slet danſk] (Landemærke)
Ged, en, Pl. Geder. (Pattedyr.) Gedebuk (Gedens Han) -flok -haar, et -horn, et -hyrde -kid, et -lugt -melk -ost -skind, et -stald -sti -vogter.
Gedde*, en. S. Giedde.
Gedehams, en, Pl. er. (Insect.)
gedigen, adj. Pl. gedigne. (et tydsk Ord, som bruges om Metaller, der findes rene i Biergene.)
Gehalt, en, ud. Pl. (et tydsk Ord, som bruges i Myntvæsenet.)
Geheimeraad, en, Pl. er.
Gehæng, et. Bælte, Axelskierf.
Gehør, et, ud. Pl. (et tydsk Ord, som bruges i Tonekonsten.)
geil, adj.
Geilhed, en, ud. Pl.
Geist, en, S. Aand.
geistlig, adj.
Geistlighed, en, ud. Pl.
Geled, et, Pl. er. Rad. (af det tydske Glied.)

Gemak, et, Pl. ker.
Gemal, en, Pl. er. Ægtefælle.
Gemalinde, en, Plur. r. (disse tydske Ord bruges kun om høie Personer.)
gemeen, adj. Pl. gemene.
gemeenligen, adv. i Almindelighed.
Gemeenskab, et.
gemeent, adv.
Gemyt, et, Pl. ter. (Sind, Sindelav.)
gamytfuld, adj. (brugeligt i Jylland.)
General, en, Pl. er. Hærfører, Krigsøverste.
Generaladjutant, en, Pl. er.
Generaladmiral, en, Pl. er.
Generalbas, en, ud. Pl.
Generalfeltmarskalk, en, Pl. er.
Generalfiscal, en, Pl. er.
Generalinde, en, Pl. r.
Generalitet, et.
Generalmajor, en, Plur. er.
Generalmars, en, at slaae Generalmars.
Genie, et, Pl. r.
geniefuld, adj.
Geographie, en, S. Jordbeskrivelse.
geraader, v. n. I. [er.] (et tydskagtigt Ord.)
Gesandt, en, Pl. e. Sending, Affending.
Gesandtskab, et, Pl. er.
Gesims, et, Pl. er. (tydsk; bruges i Bygningskonsten.)
geskæftig, S. sysselsat, flittig.
Gestalt, en, Pl. er. Skabning, Skikkelse. (Tydsk; bruges dog af Nogle.)
gesvindt, S. hurtig, hastig.
Gevalt, S. Vold.

Gevinst, en, S. Vinding.
Gevær, et, Pl. er og l. S. Bøsse.
Geværgaffel, en, Pl. -gafler.
Geværkolbe, en, Pl. r.
Geværlaas, en, Pl. e.
Geværpibe, en, Pl. r.
Geværsmed, en. S. Bøssemager, Vaabensmed.
Gevært, en, Pl. er. Udvært paa Kroppen.
Gi, en, Pl. er. (til Skibs.)
Giald, et, Pl. l. S. En høi skingrende Lyd. (Oehlenschläger.)
gialder, v. n. gialdt, gialdet (har.) giver en høi Lyd eller Gienlyd. Det gialdende Field. (M. C. Bruun.) Skrives i D. Ordb. giæller; men udentvivl urigtigen.
gid! Udraabsord. (enten af gider, eller sammendraget af give det!)
gider, v. n. gad, gidt. (supin. er ikke meget brugeligt.)
Gidsel, en, Pl. Gidsler.
Giebde, en, Pl. r. (Fisk.)
Giek, en, Pl. ke. Taabe, Nar.
giekkelig, adj. taabelig.
giekker, v. a. 1. narrer.
Giekkeri, et, Pl. er.
giekkes, v. dep. giekkedes. spøger, gantes.
Gield, en, ud. Pl. Gieldbog, S. Skyldbog -bunden, adj. -fri, adj.
gielder, v. n. og a. gialdt og gieldte, gieldet. (har.)
Gieldner, en, Pl. e. 1. Een som er i Gield, en Skyldner; sieldnere bruges Gielding. 2. Den som har laant en anden Penge, Skyldherre. Gieldnere og Skyldnere.
Gieldsbeviis, et, Pl. -beviser.
Gieldsbrev, et, Pl. e.
Gieldsfordring, en, Pl. er.
Gieldsfængsel, et, Plur. -fængsler.
Gieldssag, en, Pl. er.
Gielle*, en, S. Giælle.
Giemme, et, Pl. r.
Giemmefrugt, en, Plur. er. (Frugt, som kan giemmes til Vinteren.)
Giemmegods, et, ud. Pl.
giemmer, v. a. giemte, giemt.
Giemmested, et, Pl. er.
Giemmeæble, et, Pl. r.
Giemsel, et, Pl. Giemsler. (Giemme.)
gien, adj. og adv. compar. giennere. superl. gienest. (nem, uden Omsvøb eller Omvei. Den gienneste Vei; at komme gient til noget.) I Sammensætninger: lige over for; imod; igien.
Gienbesøg, et, Pl. l. S.
Gienbillede, et, Plur. r. Gienbillede af Gud. (Baggesen.)
Gienbo, en, Pl. er.
Gienbog, en, Pl. -bøger. Contrabog.
Gienbrev, et, Pl. e. skriftligt Beviis, Revers.
gienbringer, v. a. gienbragte, gienbragt.
Gienbud, et, Pl. l. S. Afbud.
Gienbrivelse, en, Pl. r.
gienbriver, v. a. gienbrev, -breven, -brevet.
Gienbøber, en, Pl. e.
Gienfald, et, Pl. l. Sing. Tilbagefald.
gienfinder, v. a. gienfandt, -funden, -fundet.

gienfordrer, v. a. 1. (kræver tilbage.)
Gienfordring, en, Pl. er.
Gienforening, en, Pl. er.
Gienfærd, et, Pl. l. Sing. Spøgelse.
Gienfødelse, en, Pl. r.
gienføder, v. a. 2.
Gienganger, en, Pl. e.
giengialder, v. n. See gialder. Det giengialdt mellem Norges Fielde. (Thaarup.)
Giengield, en, uden Pl. (bruges mest uden Art.) At giøre Giengield.
Giengieldelse, en, Pl. r.
giengielder, v. a. 2.
giengiver, v. a. giengav, giengiven, -givet.
Gienglimt, et, Pl. l. S.
Gienhilsen, en, Pl. er.
Gienhold, et, Pl. l. Sing. Hindring.
gienholder, v. a. (S. holder.) holder imod, hindrer. (Amberg.)
gienkaldelig, adj.
Gienkaldelse, en, Pl. r.
gienkalder, v. a. 2.
Gienkiendelse, en, Pl. r.
gienkiender, v. a. 2.
Gienkiærlighed, en, ud. Pl.
Gienkiøb, et, Pl. l. S.
gienkiøber, v. a. 2.
Gienkiøbsret, en, ud. Pl.
Gienklage, en, Plur. r. (Klage, som fremføres imod en Andens Klagemaal.)
gienklager, v. a. 1.
Gienklang, en.
gienklinger, v. n. See klinger. giver Gienklang.
Gienkomst, en.
Gienkrav, et, Pl. l. S.
gienkræver, v. a. 1.
Gienlyd, en, ud. Pl.
gienlyder, v. n. (har.) gienlød, gienlydet, gienlydt.
Gienløfte, et, Pl. r.
Gienløsning, en, Pl. er.
Gienmæle, et. bruges sielden uden i den Talemaade: at tage til Gienmæle.
gienmæler, v. a. og n. 1. (har.) svarer, taler atter.
giennem, præp. bruges i følgende Sammensætninger:
giennemarbeider, v. a. 1.
giennembager, v. a. 2.
Giennembagning, en, Pl. er.
giennembarker, v. a. 1.
giennembider, v. a. See bider.
giennemblader, v. a. 1.
giennemblæser, v. a. 2.
giennembløder, v. a. 2.
Giennembløding, en, Pl. er.
giennemborer, v. a. 1.
Giennemboring, en, Pl. er.
Giennembrud, et, Pl. l. Sing.
giennembruser, v. a. 1.
giennembryder, v. a. giennembrød, -brudt.
giennembrænder, v. a. 2.
Giennembrænding, en, Pl. er.
giennembæver, v. n. 1. (Bruges af Oehlenschläger som v. a.)
giennemdamper, v. a. 1.
giennemdrager, v. a. S. drager.
giennemdreven, adj. v. en giennemdreven Skielm.
Giennemfald, et, Pl. l. Sing.
giennemfarer, v. n. See farer.
Giennemfart, en, Pl. er.
giennemfiler, v. a. 1.
giennemflagrer, v. a. 1.
giennemfletter, v. a. 1.
Giennemflugt, en, ud. Pl.
giennemflyder, v. a. giennemflød, -flydt.

giennemflyver, v. a. giennemfløi, =fløiet.
giennemforsker, v. a. 1.
Giennemforskning, en, Pl. er.
Giennemfærd, en. (Giennemreise.)
Giennemførsel, en, Pl. er.
giennemfrossen, adj. v. Pl. =frosne. (ganske forfrossen; bundfrossen.)
giennemgaaer, v. a. giennemgik, =gaaet.
Giennemgang, en, Pl. e.
giennemgløder, v. a. 1.
giennemgnaver, v. a. 1.
giennemgrandsker, v. a. 1.
Giennemgrandskning, en, Pl. er.
giennemgraver, v. a. giennemgrov, =gravet.
giennemgrunder, v. a. 1.
giennemhaster, v. a. 1. (Pram.)
giennemhed, adj.
giennemheder, v. a. 1.
Giennemhegten, en, ud. Pl.
giennemhegler, v. a. 1.
Giennemhegling, en, Pl. er.
Giennemhug, et, Pl. l. S.
giennemhugger, v. a. S. hugger.
Giennemhugning, en, Pl. er.
giennemhuler, v. a. 1. (giør en Huulning igiennem.)
giennemhærder, v. a. 1.
giennemiler, v. a. 1.
giennemjager, v. a. giennemjog, =jaget.
Giennemkiørsel, en, Pl. er.
giennemkoger, v. a. 2.
Giennemkogning, en, Pl. er.
giennemkold, adj.
giennemkrydser, v. a. 1.
giennemleder, v. a. 1.
giennemlufter, v. a. 1.
giennemlyder, v. n. giennemlød, =lydt. (har.)
giennemlyser, v. a. og n. 2.
giennemlæser, v. a. 2.
Giennemlæsning, en, Pl. er.
Giennemløb, et, Pl. l. Sing.
Giennemmars, en, Pl. er. See Giennemtog.
giennempidsker, v. a. 1.
giennempløier, v. a. 1.
Giennempløining, en, Pl. er.
giennemprikker, v. a. 1.
giennemprygler, v. a. 1.
giennemraadden, adj.
giennemregner, v. a. 1. (regner nøie efter.)
giennemregnet, adj. verb. (giennemblødet af Regn.)
Giennemregning, en, Pl. er.
Giennemreise, en, Pl. r.
giennemreiser, v. a. 2.
Giennemrend, et. (Amberg.)
giennemroder, v. a. 1.
giennemryster, v. a. 1.
giennemrøger, v. a. 1.
Giennemrøgning, en, Pl. er.
giennemsalt, adj. (meget salt.)
giennemsalter, v. a. 1.
giennemsaver, v. a. 1.
giennemseer, v. a. giennemsaae, =seet.
giennemseiler, v. a. 1.
Giennemseiling, en, Pl. er.
giennemsier, v. a. 1. (af v. a. sier.)
giennemsigtig, adj.
Giennemsigtighed, en, ud. Pl.
Giennemskin, et, Pl. l. Sing.

giennemskinnende, adj. verb.
giennemskingrer, v. a. 1. (Baggesen.)
giennemskuer, v. a. 1.
giennemskyder, v. a. giennemskød, -skudt.
giennemskyller, v. a. 1.
giennemskærer, v. a. giennemskar, -skaaren, skaaret. Pl. -skaarne.
giennemsliber, v. a. giennemsleb, -sleben, slebet. Pl. -slebne.
Giennemsnit, et, Pl. l. S.
giennemspeider, v. a. 1.
giennemsteger, v. a. 2.
giennemstikker, v. a. giennemstak, -stukken, stukket. Pl. -stukne.
giennemstraaler, v. n. 1.
giennemstreger, v. a. 1.
giennemstreifer, v. a. 1.
giennemstryger, v. a. giennemstrøg, -strøgen, strøget.
Giennemstrøg, et, Pl. l. S.
giennemstrømmer, v. a. og n. 1.
giennemsuur, adj. Pl. -sure.
giennemsvedt, adj.
giennemsværter, v. a. 1.
Giennemsyening, en, Pl. er.
giennemsyer, v. a. 1.
giennemsyg, adj.
Giennemsyn, et, Pl. l. Sing.
giennemsyrer, v. a. 1.
giennemsøger, v. a. 2.
Giennemsøgning, en, Pl. er.
Giennemtog, et, Pl. l. Sing.
Giennemtræk, et, Pl. l. Sing.
giennemtrækker, v. a. giennemtrak, -trukken, trukket. Pl. -trukne.
Giennemtrækning, en, Pl. er.
giennemtrængelig, adj.
giennemtrænger, v. a. 2.
giennemtæller, v. a. giennemtalte, -talt. (See tæller.)
Giennemtælling, en, Pl. er.
giennemtænker, v. a. 2.
Giennemtænkning, en.
giennemtør, adj. Pl. -tørre.
giennemtørrer, v. a. 1.
giennemvaad, adj.
giennemvader, v. a. 1. at giennemvade en Mose.
giennemvalker, v. a. 1.
giennemvandrer, v. a. 1. g. et Land.
Giennemvandring, en, Pl. er.
giennemvarm, adj.
giennemvarmer, v. a. 1.
Giennemvei, en, Pl. e.
giennemvirker, v. a. 1.
giennemvoxet, adj. v.
giennemvæder, v. a. 1.
giennemvæver, v. a. 1.
giennemædt, adj. v.
giennemælter, v. a. 1.
Giennemæltning, en, Pl. er.
gienner, v. a. 1. (driver, jager.)
Gienoprettelse, en.
Gienpart, en, Pl. er.
Gienqvad, et, Pl. l. Sing. (Baggesen.)
gienrasler, v. n. 1. giver raslende Gienlyd. (Baggesen.)
Gienregning, en, Pl. er.
giensidig, adj. og adv.
Gienskin, et, Pl. l. S.
gienskingrer, v. n. 1. (Baggesen.)
Gienskrald, et, Pl. l. S.

gienskyder, v. a. See skyder. kommer i Forveien for en Anden ved at skyde Gienvei. (D. Ordb.)
Gienslag, et, Pl. l. S.
Gienstand, en, Pl. Gienstande. (Enkelte skrive Gienstænder, hvilket Brugen ei hiemler.)
Giensti, en, Pl. er. (kortere Fodsti.)
gienstraaler, v. n. 1. (har.)
Gienstrid, en, ud. Pl. Modstrid.
gienstridig, adj.
Gienstridighed, en, ud. Pl.
Gienstævning, en, Pl. er. Contrastævning.
Gienstød, et, Pl. l. S.
giensuser, v. n. 1. [har.] (Baggesen.)
Giensvar, et, Pl. l. S.
giensvarer, v. n. 2. (har.)
Giensyn, et, Pl. l. S.
Gientagelse, en, Pl. r.
gientager, v. a. gientog, gientaget.
Gientale, en. Disputats. (Colding.) at komme til Gientale.
Gientieneste, en, Pl. r.
gientoner, v. n. og a. 1.
Gienvei, en, Pl. e.
Gienvending, en.
gienvifter, v. a. 1. (Baggesen.)
gienvinder, v. a. gienvandt, -vunden, -vundet. Pl. -vundne.
gienvirker, v. n. 1. (har.)
Gienvirkning, en, Pl. er.
Gienvordighed, en, Pl. er.
Gienvægt, en.
Gier*, en, S. Giær.
Gierde, et, Pl. r. Gierdebrud, et -bryder -fang, et, (Gierdsel) -kølle -pæl -riis, Pl. -skiel, et -smutte (Fugl) -stage -staver, Pl. -stavre -stætte -tyv (en Fork, hvormed Gierdsel lægges paa.)
gierder, v. a. 1. S. indgierder, omgierder.
Gierdsel, et, ud. Pl.
gierne, adv. compar. hellere. superl. helst.
Gierning, en, Pl. er.
Gierningsmand, en, Pl. -mænd.
Gierningssag, en, Plur. er. S. Fiendsgierning.
Gierningssynd, en, Pl. er.
gierrig, adj. -en, adv.
Gierrighed, en, ud. Pl.
Giesling*, S. Gæsling.
Giest, en, Pl. er. giestbyder, v. a. S. byder -fri, adj. -frihed -giver -givergaard -giveri, et -mild, adj. (giestfri) -mildhed -venlig, adj.
Giestebord, et, Pl. e.
Giestebud, et, Pl. l. S.
Giesteherberg, et.
Giestehuus, et, Pl. -huse. (Colding.)
Giestekammer, et, Plur. -kamre.
giester, v. a. 1.
Giesteret, en, Pl. ter.
Giesteretsdom, en, Plur. me.
Giesteretssag, en, Pl. er.
Giesteri, et. Pl. er.
Giestesal, en, Pl. e.
Giesteseng, en, Pl. e.
Giestestue, en, Pl. r.
Giesteven, en, Pl. ner.
Giesteværelse, et, Pl. r.
Giethuus, et. Støbehuus (af det tydske Gießhaus.)
Gietning, en, Pl. er. (af gietter.)
Giettekonst, en.
Gietteleg, en, Pl. e.
giettelig, adj.

Gietten, en, ud. Pl.
gietter, v. a. 1.
Gietteri, et, Pl. er.
Gietteriim, et, Pl. l. S.
Giettevœrk, et, ud. Pl.
giev, adj. (brav, retskaffen, forsvarlig. det tydske rechtlich.)
Gievhed, en, ud. Pl.
Gievn, en, Pl. er. (Saameget som rummes imellem to Hænder.)
Gift, en, Pl. er.
gift, adj. (som har faaet en Ægtefælle.)
Giftblander, en, Pl. e. (af n. s. Gift.)
Giftblanding, en, Pl. er.
Giftblomst, en, Pl. er. (Oehlenschläger.)
Giftblære, en, Pl. r.
Giftbæger, et, Pl. e.
giftefærdig, adj. (af adj. gift.)
giftegal, adj.
Giftegriller, n. s. pl.
giftelysten, adj. Pl. giftelystne.
gifter, v. a. 1. (At gifte sin Datter bort. Urigtigen bruges det for ægter.)
gifter sig, v. rec. 1. gifter sig med een.
Giftermaal, et, Pl. l. S.
Giftermaalssager, n. s. pl.
giftes, v. dep. gifter sig. (bruges gierne kun i infin.)
giftesyg, adj.
Giftesyge, en, ud. Pl.
Giftetanker, n. s. pl. at gaae i Giftetanker.
giftig, adj. 1. af Gift, forgiftig. 2. af giver. Kornet bliver meget giftigt.
Giftighed, en, ud. Pl.
Giftlægedom, en, Pl. me.
Giftmiddel, et, Pl. -midler. (Modgift.)
Giftpille, en, Pl. r.
Giftplante, en, Pl. r.
Giftstud, et, Pl. l. S.
giftstridig, adj.
giftsvanger, adj. Pl. giftsvangre.
Gifttand, en, Pl. -tænder. (hos Slanger.)
Gigt, en, ud. Pl. (Værk, tør Værk.)
Gigtsmerte, en, Pl. r.
Gigttilfælde, et, Pl. l. S.
gild, adj. giev, retskaffen.
Gilde, et, Pl. r. Gildebroder -fred -færd -gods, et -huus, et -lav, et -skraa -stue -øl, et.
gilder, v. a. 1.
Gilder, en, Pl. e. (Hestegilder, Svinegilder.)
Gilding, en, Pl. e og er. (Een som er gildet.)
Gildning, en, Pl. er. (Gierningen at gilde.)
gildrer, v. n. 1. (har.) sætter Fælder for.
giller, v. a. og n. (elsker, beiler til.)
Gimmerlam, et, Pl. l. S. Hunlam; modsat Væderlam.
Gimpe, en, Pl. r.
gimper, v. n. 1. (har.) bevæger sig op og ned.
Gimpestang, en, Pl. -stænger. (Vippestang.)
Giord, en, Pl. e. Bælte.
giorde, imperf. af giør.
Giordemoder*, S. Jordemoder.
giorder, v. a. 1. at giorde sig.
giort, sup. af giør.
Gips, et, ud. Pl.
Gipsarbeider, en, Pl. e.
Gipsbierg, et, Pl. e.
Gipsbillede, et, Pl. r.
Gipsdække, et, Pl. r.
gipser, v. a. 1.
Gipser, en, Pl. e.
Gipsloft, et, Pl. er.

Gipsmeel, et, ud. Pl.
Gipsning, en, Pl. er.
Gipssteen, en, Pl. -stene.
Gipstrug, et, Pl. e.
Gipsværk, et.
Gisning, en, Pl. er. Gietning.
gisningsfuld, adj.
Gisp, et, Pl. l. S.
Gispen, en, ud. Pl.
gisper, v. n. 1. (har.)
Gissel*, en, S. Gidsel.
Gitter, et, Pl. e.
Gitterdør, en, Pl. e.
gitterhegnet, adj. v. (indsluttet med Gitter.)
Gitterport, en, Pl. e.
Gitterstab, et, Pl. e.
gitterslynget, adj. v. (Oehlenschläger.)
Gittervindue, et, Pl. r.
Gitterværk, et, Pl. er.
giver, v. a. gav, given, givet. Pl. givne.
Giver, en, Plur. e.
Giælle, en, Pl. r. Fiskens Lunger.
giælleaandende, adj. v. (som aander igiennem Giæller.)
Giællehinde, en, Pl. r.
Giælleorm, en, Pl. e.
giæller, v. a. 1. at giælle en Fisk ɔ: aftage Giællerne.
giæller*, v. n. S. gialder.
Giær, en, ud. Pl.
Giære, en, bruges mest uden Art. med præp. i: i Giære.
giærer, v. n. 1. (har.)
giæres, v. dep. gaaer i Giæring.
Giæring, en, Pl. er.
Giæringsmiddel, et, Pl. -midler.
Giæsling*, S. Gæsling.
Giæst*, en, See Giest.
Giøde, en, ud. Pl. Giødning.
Giødekalv, en, Pl. e. Fedekalv.

giøder, v. a. 1.
Giødesviin, et, Pl. l. S.
Giødning, en, Pl. er.
Giødningsplads, en, Pl. er.
Giødningsvand, et, ud. Pl.
Giødsel, Giødske, en, d. s. som Giødning.
Giøen, en, ud. Pl.
giøer, v. n. 1. (har.)
Giøg, en, Pl. e.
Giøgemoder, en. Fugl.
Giøgledukke, en, Pl. r.
Giøglekonst, en, Pl. er.
Giøglelys, et, Pl. l. S.
giøgler, v. n. 1. (har.)
Giøgler, en, Pl. e.
giøgleragtig, adj.
Giøgleri, et, Pl. er.
Giøglerske, en, Pl. r.
Giøglestygge, en, Pl. r.
Giøglespil, et, Pl. l. S.
giøglevorn, adj.
Giøgleværk, et.
giør, v. a. giorde, giort.
Giøren, en, uden Pl. (af giør.) Giøren og Laden.
giørlig, adj.
Giørlighed, en, uden Pl. (sielden.)
Giørn, et, ud. Pl. et Slags fiint Uldgarn.
Giørtler, en, Pl. e.
Giørtlerarbeide, et, Pl. r.
Giørtlersvend, en, Pl. e.
Giøs, en. Flag, som sættes paa Bugsprydet.
Givt*, See Gift.
glad, adj. n. glad.
gladeligen, adv.
Glam, et. En Lyd som af giøende Hunde. (S. Hundeglam.)
glammer, v. n. 1. (har.)
Glands, en, ud. Pl.
Glandsbaand, et, Pl. l. Sing.
Glandsblad, et, Pl. e. (som lægges bag Speile.)

glandser, v. a. 1. sætter Glands paa.
Glandsforgyldning, en, Pl. er.
glandsfuld, adj.
Glandshat, en, Pl. te.
glandshvid, adj.
Glandslerred, et, Pl. er.
Glandslæder, et.
glandsrig, adj.
Glar, et. Glas.
Glarhav, et.
Glarhimmel, en.
Glarhinde, en. i Øiet.
Glarmester, en, Pl. e.
Glarvædske, en. i Øiet.
Glarøie, et, Pl. Glarøine. (Briller.)
Glas, et, Pl. l. Sing. (dog kun om Drikkeglas.) glasagtig, adj. -arbeide, et -arbeider -brænding -brændt, adj. v. -dør -farve -flaske -form -grøn, adject. -handel -handler -hytte -jord -kar, et -kiste -klokke -kram -kruus, et -kræmmer -kugle -kurv -lygte -mager -mageri, et -maler -maling -ovn -perle -puster -pusteri, et -ramme -rør, et -skaar, et -skab, et -skive -skum, et -sliber -tegning -øie -øiet, adj.
glasserer, v. a. 1.
Glassering, en, Pl. er.
glat, adj. og adv. Glatfiil, -filer, v. a. 1. -haaret, adj. -haget, adj. -hovedet, adj. -hudet, adj. -hugger, v. a. 1. -høvl -høvler, v. a. 1. -mundet, adj. -pande -sliber, v. a. S. sliber -talende, adj. v. -øre.
Glathed, en, ud. Pl.
Glatning, en, Pl. er. Gierningen at glatte.
Glattejern, et, Pl. l. S.
glatter, v. a. 1.
Glattesteen, en, Pl. -stene.
Glattetræ, et, Pl. er.
Glavind, et og en, Pl. l. S. (Sværd, Vaaben.)
Glemme, et. Forglemmelse, Glemsel. (Bruges mest uden Art. med Præp. i og af, hvilket sidste synes urigtigt.)
Glemmebog, en. at skrive noget i Glemmebogen.
Glemmen, en, ud. Pl.
glemmer, v. a. glemte, glemt.
Glemsel, en, ud. Pl. Forglemmelse.
glemsom, adj. Pl. me.
Glemsomhed, en, ud. Pl.
Glente, en, Pl. r. (Rovfugl.)
Glenteugle, en, Pl. r.
Glenteørn, en, Pl. e.
Glib, en. Fiskergarn paa en Stang.
Glid, et, ud. Pl. (Gliden.)
Glidebane, en, Pl. r.
Gliden, en, ud. Pl.
glider, v. n. gled, gleden, gledet. (er.)
glimmer, v. n. 1. funkler, glimrer.
Glimmer, en, ud. Pl.
Glimmerboble, en, Pl. r. (Baggesen.)
Glimmererts, en, Pl. er.
Glimmerguld, et, ud. Pl.
Glimmerpragt, en, uden Pl.
Glimmersand, en, ud. Pl.
Glimmerskifer, en.
Glimmerstads, en, uden Pl.
Glimmersølv, et, ud. Pl.
Glimrelyst, en, ud. Pl.
Glimren, en, ud. Pl.
glimrer, v. n. 1. (har.)
Glimresyge, en, ud. Pl.
Glimt, et, Pl. l. S.

Glimten, en, ud. Pl.
glimter, v. n. og a. 1.
Glindsen, en, ud. Pl.
glindser, v. n. 1. [har.] (giver Glands fra sig.)
glip, adv. (at gaae glip af.)
Glipgang, en, forgieves Gang.
glipper, v. n. 1. (har.) slaaer feil.
glitter, v. a. 1. at glitte Cattun.
Glitter, en, Pl. e. (Een som glitter.)
Glittesteen, en, Pl. -stene.
gloende, adj. (gløbende.)
gloer, v. n. 1. (har.)
Glogab, et. Glughul.
gloheb, adj. glødhed.
Glohede, en, ud. Pl. (Glødhede.)
Glose, en, Pl. r.
Glosebog, en, Pl. -bøger.
Glosekræmmer, en, Pl. e.
glubende, adj. v.
glubsk, adj.
Glubskhed, en, ud. Pl.
Gluffe, en, Pl. r. (spodske Ord.)
Glug, en, Pl. ger. (Glughul.)
Glughul, et, Pl. ler. (en liden Aabning til at see igiennem.)
Glugmaaned, en. Januar.
Glugvindue, et.
Glut, en, Pl. ter.
Glæde, en, Pl. r. glædebævende, adj. v. -drukken, adj. v. -fuld, adj. -rig, adj. -skrig, et -skud, et -tom, adj.
glædelig, adj. -en, adv.
glæder, v. a. og rec. 1.
Glædesbud, et, Pl. l. S.
Glædesdag, en, Pl. e.
Glædesfest, en, Pl. er.
Glædesild, en.
Glædesmaaltid, et, Pl. er.
Glædessang, en, Pl. e.
Glædestaarer, Pl.
Glædestegn, et, Pl. l. S.
Glædestid, en.
Glædestime, en, Pl. r.
Glædskab, en.
Gløb, en, Pl. er.
gløder, v. a. og n. 1.
glødhed, adj.
Glødhede, en, ud. Pl.
Glødild, en, ud. Pl.
Glødning, en, Pl. er.
Glødpande, en, Pl. r.
glødrød, adj.
Gnalde, en, Pl. r.
gnalder, v. a. 1. gnaver smaaligen.
Gnalding, en, Pl. er.
gnasker, v. n. 1. (har.) at gnaske paa noget.
Gnav, et, ud. Pl. at spille Gnav. Deraf Gnavbrikke -pose -spil, et.
Gnaven, en, ud. Pl.
gnaven, adj. (vranten, fortrædelig.) i dagl. Tale.
gnaver, v. a. 1.
Gnavspil, S. Gnav.
Gnid, en, Pl. der. (Luseæg.)
Gnidbren, en, ud. Pl.
gnidbrer, v. a. og n. 1. (skriver Noget meget smaat.)
Gniden, en, ud. Pl.
gnider, v. a. og n. gned, gneden, gnedet.
Gnider*, en, S. Gnier.
Gnidesteen, en, Pl. -stene.
Gnidning, en, Pl. er.
Gnidsel, en. Tænders Gnidsel.
gnidsk, adj. meget karrig.
Gnidskhed, en, ud. Pl.
gnidsler, v. n. 1. [har.] (med Tænderne.)
gnier, v. a. 1. holder paa sine Penge, er gierrig.
Gnier, en, Pl. e.
gnieragtig, adj.
Gnieragtighed, en, ud. Pl.
Gnieri, et.

gnikker, v. a. 1. smaagnider.
Gnist, en, Pl. er.
Gnistregn, en, ud. Pl.
Gnistren, en, ud. Pl.
gnistrer, v. n. 1. (har.)
gnittrer, v. n. S. knittrer.
Gny, et, ud. Pl. En larmende Lyd; Vaabengny.
god, adj. n. godt. compar. bedre. superl. bedst.
godartet, adj.
goddædig, See velgiørende, godgiørende.
Goddædighed, en, See Velgiørenhed.
Gode, et, Pl. r. bruges af Nogle. til Gode, skrives helst i et Ord (tilgode.)
Godervaad, n. s. pl. (Baktelse.)
godgiørende, adj. v.
Godgiørenhed, en, ud. Pl.
Godhed, en, Pl. er.
godhiertet, adj.
Godhiertighed, en.
godlidende, adj. (godmodig, venlig.)
godmodig, adj.
Godmodighed, en, ud. Pl.
Gods, et, ud. Pl. Giendom, ꝛc.
Gods, et, Pl. er. Jordegods.
Godseier, en, Pl. e.
godtalende, adj. v.
godter sig, v. rec. 1.
godtgiør, v. a. godtgiorde, giort.
Godtgiørelse, en, Pl. r.
godtroende, adj.
Godtroenhed, en, ud. Pl.
godvillig, adj. en, adv.
Godvillighed, en, ud. Pl.
gold, adj. ufrugtbar.
Goldamme, en, Pl. r.
Goldar, et, Pl. l. S.
Goldbryllup, See Guldbryllup.
goldes, v. dep. (bliver gold.)
Goldhed, en, uden Plur. (Ufrugtbarhed.)
Goldkorn, et, Pl. l. S.
goldmelket, adj. (Om en overløben Ko, som har lidet Melk.)
Gomme*, en, S. Gumme.
got*, See godt.
gotter*, S. godter sig.
graa, adj. n. graat. Pl. graae. graaagtig, adj. blakket, adj. blisset, adj. brødre, Pl. (et Slags Munke) gaas grimet, adject. (om Qvægshoveder) haaret, adj. hielmet, adj. (om Qvæg) hudet, adj. hærdet, adj. laden, adj. Pl. graalabne munk, en randet, adj. sei, en, Fisk skimlet, adj. skimmel, skind, et skægget, adj. spraglet, adj. spurv spættet, adj. steen stribet, adj. tavlet, adj. værk, et, graat Pelsværk øiet, adj.
Graad, en, ud. Pl.
graadfuld, adj.
graadig, adj. en, adv.
Graadighed, en, ud. Pl.
Graahed, en, ud. Pl.
graaner, v. n. 1. bliver graa. (er.)
Graasteen, en, Pl. stene og l. S. See graa.
Grad, en, Pl. er.
Grabbue, en, Pl. r.
Gradmaal, et, Pl. l. S.
Gradstok, en, Pl. ke.
gradviis, adv.
gram, adj. (fiendsk, hadelig.)
Grammatik, See Sproglære.
Grams, et, Pl. l. S.
Gramsen, en, ud. Pl.
gramser, v. a. 1.
Gran, et, Pl. l. S. (Vægt.)
Gran, en, Pl. er. (Træ.)

Granhaar (Smaagrene af Grantræet) -bræder, Pl. -knop -lund -tap -skov, -træ, et -tømmer, et -æble, et.
Granadeer, S. Grenadeer.
Granat, en, Pl. er.
Grand, et, en meget liden Deel af en Ting. (skrives ogsaa Gran.)
grand, p. grandt, adject. (nøie, nøiagtig.)
Grande, en, Pl. r. (Nabo.)
Grandekone, en, Pl. r.
Grandelav, et.
Grandestævne, et, Pl. r.
grandgivelig, adj. (tydelig, nøiagtig.)
Grandgivelighed, en, uden Pl. Nøiagtighed.
grandhørende, adj.
grandseende, adj. skarpsynet.
grandskelig, adj. (som kan grandskes.)
Grandskelyst, en, ud. Pl.
grandsker, v. a. 1.
Grandsker, en, Pl. e.
Grandskning, en, Pl. er.
Grandskorn, et, Pl. l. S. (af n. s. Grand.)
grandsynet, adj. af adj. grand.
grandt, adv. nøiagtigen. S. grand.
Grassat, i den Talemaade: at gaae, løbe Grassat.
grasserer, v. n. 1. (om Sygdomme) hersker.
Grav, en, Pl. e.
Gravand, en, Pl. -ænder. (et Slags Vildand.)
G[illegible]ver, en, ud. Pl.
graver, v. a. og n. gravede og grov; gravet. (har.)
Graver, en, Pl. e.
graverer, S. indgraver, udgraver.
Graverkarl, en, Pl. e.
Gravgaas, en, Pl. -gæs. (et Slags Vildgæs.)
Gravhakke, en, Pl. r.
Gravhule, en, Pl. r.
Gravhund, en, Pl. e. Grævlinghund. (D. Ordb.)
Gravhvælving, en, Pl. er.
Gravhøi, en, Pl. e.
Gravkammer, et, Plur. -kamre.
Gravkors, et, Pl. l. S.
Gravlampe, en, Pl. r.
Gravlund, en, Pl. e.
Gravminde, et, Pl. r.
Gravmæle, et, Pl. r.
Gravning, en, Pl. er.
Gravran, et, Pl. l. Sing. Gravtyveri.
Gravsand, en, uden Pl. (som opgraves af Jorden.)
Gravskrift, en, Pl. er.
Gravsted, et, Pl. er.
Gravsteen, en, Pl. -stene. Ligsteen.
Gravstikke, en, Pl. r.
Gravstøtte, en, Pl. r.
gravsætter, v. a. gravsatte, -sat. (begraver.)
Gravsøvn, en, ud. Pl.
Gravøl, et, Gilde ved eens Jordefærd.
Greb, et, Pl. l. S. 1. Haandgreb. 2. Gierningen at gribe.
Greb, en, Pl. e. (Møggreb.)
greber, v. a. 1. sanker med en Greb.
Green, en, Pl. Grene.
greenløs, adj.
Greensvamp, en, Pl. e.
Grendse*, S. Grændse.
Grenebrænde, et, ud. Pl.
grenefuld, adj.
grener sig, v. rec. 1.
Grenesamling, en, Pl. er.
Grenespredning, en, Pl. er.
grenet, adj.
Greve, en, Pl. r.

Grevebolig, en, Pl. er.
Grevekrone, en, Pl. r.
grevelig, adj.
Grever, n. s. pl. (ei brugeligt i Sing.) Fedtegrever.
Grevestand, en, ud. Pl.
Grevesæde, et, Pl. r.
Grevetitel, en.
Grevinde, en, Pl. r.
Grevling*, en, See Grævling.
Grevskab, et, Pl. er.
Grib, en, Pl. ber. (et Slags Ørn.)
Gribejord eller Gribsjord, en, Pl. er. Jord uden Eiermand.
griber, v. a. greb, greben, grebet. Pl. grebne.
Gribsgods, et, uden Pl. Gods, som ingen Eier har.
gridsk, adj.
Gridskhed, en, ud. Pl.
Grif, en, Pl. fer. (et opdigtet Uhyre.)
Griffel, en, Pl. Grifler.
Griin, et, ud. Pl. (uhøvisk Latter.)
Griis, en, Pl. Grise. Grisesø (See Sø) -steg -sylte.
Grille, en, Pl. r.
Grillefænger, en, Pl. e.
Grilleværk, et.
grim, adj. Pl. grimme. (styg, hæslig.)
Grime, en, Pl. r. (Hestegrime.) Deraf Grimepenge, coll. -rem -skaft, et.
Grime, en, Pl. r. en Maske. Hedder og Rødgrime. (Et forældet Ord, som kunde fortiene at optages.)
grimet, adj. (fortstribet.)
Grimhed, en, ud. Pl.
Grinebider, en, Pl. e.
Grinen, en, ud. Pl.
griner, v. n. 1. [har.] (undertiden i imperf. green.)
Griner, en, Pl. e.
Groening, en. At komme i Groening.
groer, v. n. groede, groet. Pl. groede. (er og har; f. Ex. Træet har længe groet; Planten er groet op.)
Grosserer, en, Pl. e.
Grotte, en, Pl. r. Steenhule.
grov, adj. n. grovt.
Grovbrød, et, Pl. l. S.
groveligen, adv.
grover, v. a. S. grutter.
Grovhed, en, Pl. er.
grovhudet, adj.
Grovhøvl, en, Pl. e.
grovkornet, adj.
grovladen, adj.
grovlemmet, adj.
grovmalet, adj.
grovmælet, adj.
Grovsmed, en, Pl. e.
grovt, adv. S. grov.
grovtalende, adj. v.
grovtraadet, adj.
grovtrevlet, adj.
Gru, en, Rædsel, Forfærdelse.
Grubbegryn, n. s. coll.
Grubbemeel, et, ud. Pl.
grubber, v. a. 1. at grubbe Korn.
Grubbeværk, et, Pl. er. (hvorpaa Grubbegryn males.)
Grube, en, Pl. r. dyb Grav.
Grubebygning, en, Plur. er.
Grubedrift, en.
Gruberedskab, et, Pl. er.
Grubevand, et.
Grublen, en, ud. Pl.
grubler, v. n. 1. (har.)
Grubler, en, Pl. e.
Grublerí, et, Pl. er.
Grud eller Grudt, et, uden Pl. Gruus.
Grudjord, en, ud. Pl.
grudtet, adject. grudtet Jord, Gruusjord.
Grue, en, Pl. r. S. Grube.

gruelig, adj. (af Gru.)
Grueligħed, en, Pl. er.
Gruelse, en, ud. Pl.
gruer v. n. 1. (har.) At grue for, ved noget.
grues, v. dep. gruedes. (med præp. ved eller over.)
grum, adj. Pl. grumme.
Grumhed, en, Pl. er.
Grums, et, ud. Pl. Bundfald.
grumset, adj.
grumt, adv.
Grund, en, Pl. e. Grund-aarsag -afgift -begreb, et -drift -egenskab -eiendom -eier -evne -falsk, adj. -farve -fast, adj. -fasthed -fisk -flade -forbedring -form -fæste, et -fæster, v. a. -fæstning (Gierningen at grundfæste) -gierrig, adj. -god, adj. -gods, et, Gods, som optages fra Havets Bund -graver -herre -jord -kløgt, Philosophie (Grundtvig.) -kraft -kyndig, adj. (T. Rothe.) -lag, et -leie -linie -lod, et -lov -lyd -læg, et -lægger, v. a. G. lægger (Baggesen.) -lægning -lærd, adj. -lære -løs, adj. -muret, adj. -muur -ord, et -pille -pæl -pæling -raadden, adj. -regel -rids, et -ridsning -sandhed -stat -skiælver, v. n. skiælver i Grundvolden (Baggesen.) -skrift, et, Original -stub, et -spire -sprog, et -steen -stof, et -stykke, et -stærk, adj. -støtte -svælg, et -sætning -tegning -text -tone -træk, et -vand, et -vold -væsen, et -ærlig, adj.
grund, adj. n. grundt. (lav, flad.) grundt Vand.
Grunden, en, ud. Pl.
grunder, v. a. 1. a) grundfæster; it. paastryger Grundfarven 2c. b) v. n. tænker dybt. Hvad grunder du paa?
grunder sig, v. rec. 1. har til Grund eller Anledning.
grundig, adj. -en, adv.
Grundighed, en, ud. Pl.
grundigt, adv.
Grunding, en, Grundfarvens Paastrygning.
Grunker, n. s. pl. (Singul. ubrugel.) giemte Penge.
Grus*, See Gruus.
gruset, adj. (af Gruus.)
grusom, adj. Pl. me.
Grusomhed, en, Pl. er.
grusomt, adv.
Grutning, en, Pl. er.
grutter, v. a. 1. at grutte Korn ɔ: skraaer, maler grovt.
Gruus, et, ud. Pl.
Gruusharpe, en, Pl. r. (hvorpaa Gruus sigtes eller harpes.)
Gruusjord, en, Jord, blandet med Gruus.
Gry, et, See Daggry, Morgengry.
Grybe, en, Pl. r.
Grybekrog, en, Pl. e.
Grybelaag, et, Pl. e.
Grybemalm, en.
Grybeskee, en, Pl. r. Skumskee.
Grybeslev, en, Pl. e.
Grybesteen, en, Pl. -stene.
Grybesteg, en, Pl. e.
Grybestøber, en, Pl. e.
grybesødet, adj. v. kogt i en Grybe. (Colding.)
gryer, v. n. 1. (har; men bruges sielden i de sammensatte Tider.) Det gryer ad Dagen.
Gryft*, See Grøft.
gryler, v. n. 1. (vrimler.) Osten gryler af Maddiker.
gryller, v. n. 1. Kornet

grynner (naar det begynder at spire og fæste Rød.)
Gryn, et, Pl. l. S. Grynbøtte -grød -handler -korn, coll. -meel, et -mølle -møller -pølse -qværn -sold, et.
grynet, adj.
Grynten, en, ud. Pl.
grynter, v. n. 1. (har.)
Græbedag, en, Pl. e.
græbefærdig, adj.
Græben, en, ud. Pl.
græbenem, adj. (som lettelig græder.)
græder, v. n. græd, grædt. (har.)
Græder, en, Pl. e.
Grædesang, en, Pl. e.
grædøiet, adj.
Grækenland, n. pr.
grækisk, See græsk.
græmmelig, adj.
Græmmelse, en, Pl. r.
græmmer, v. a. og rec. 1. Volder Sorg; sørger.
græmsom, adj. (som lettelig græmmer sig.)
Grændse, en, Pl. r. Grændsebegreb, et -fæstning -grøft -hegn, et -høi -kiæde -linie -løs, adj. -muur -møde, et -pæl -skiel, et -slot, et -stad -sted, et -steen -strib -støtte -sætning -told -toldsted, et -vei -vogter -værn, et.
grændser, v. n. og a. 1.
Græs, et, coll. (i Plur. bruges Græsarter.) Græsager -art -bed, et -bug -bund -bunden, adj. v. (græsbunden Jord ɔ: som er stærk begroet med Græs) -bænk -eng -farve -farvet, adj. -foder, et -frø, et, ud. Pl. (Frø af Græsarter) -frø, en, Pl. Græsfrøer (en Art Frø) -gaard -gang -gield (Penge, som betales for Græsning) -grøde -grøn, adj. -havre (vild Havre) -hoppe -jord (Jord, som længe har ligget til Græsning) -kar, et, Urt -klædt, adj. v. -krands -land, et -leie S. Græsgield -løg (Urt) -løs, adj. -mark -melk -oxe, Pl. -oxen -penge, coll. (Græsgield) -plet -rig, adject. -rod -rytter -slette -smag -smutte (Fugl) -smør, et -spire -straa, et -top -tørv -vang -vei (Vei, begroet med Græs) -vold -ædende, adj. v.
græsk, adj.
Græsning, en, Pl. er.
Græsningsret, en, ud. Pl.
græsselig, adj.
Græsselighed, en.
græsser, v. a. og n. 1. (gaaer paa Græs.)
Græsside, en, Græssiden af Tørv.
Græsvært, en, uden Pl. (Græssets Groening.)
grætten, adj. gnaven, fortrædelig.
Grævling, en, Pl. er.
Grævlingehund, en, Pl. e.
Grævlingeskind, et, Pl. l. S.
Grød, en, ud. Pl. (en Slags Skeemad.)
Grøde, en, ud. Pl. (Vøxekraft, Afgrøde, 2c.)
Grødeaar, et, Pl. l. S. et godt Grødeaar.
grødedrivende, adj. v.
grødefuld, adj.
Grødekorn, et, n. s. coll. Saaekorn.
Grødekraft, en, ud. Pl. (Vøxekraft, den Kraft, som driver Grøden frem.)
grødes, v. dep. (Træerne begynde at grødes.)

grødet, adj. (af Grød.)
Grødetid, en, ud. Pl. (af Grøde.)
Grødeveir, et, ud. Pl.
Grødevært, en, ud. Pl.
Grødfad, et, Plur. e. (af Grød.)
Grødgilde, et, Pl. r. (i Fyen.)
Grødgryde, en, Pl. r.
Grødhoved, et, Plur. er. (Dosmer.)
Grødmund, en, Pl. e. (som gierne spiser Grød.)
grødmundet, adj. (som taler tykt, uforstaaeligt.)
Grøft, en, Pl. er.
grøfter, v. a. I.
Grøftgraver, en, Pl. e.
Grøftvold, en, Pl. e.
grøn, adj. Pl. grønne.
Grønager, en, Pl. -agre. Brakager.
grønagtig, adj.
grønfarvet, adj.
grønguul, adj.
Grønhed, en, ud. Pl.
Grønjord, en, Pl. er. S. Grønager.
Grønkaal, en, ud. Pl.
grønklædt, adj. v.
grønladen, adj. Pl. -ladne.
Grønland, et, Grønlands-Jord, ɔ: som længe har ligget i Hvile.
Grønland, n. pr.
Grønlandsfarer, en, Pl. e.
grønlandsk, adj.
Grønlænder, en, Pl. e.
Grønlænderinde, en, Pl. r.
grønnes, v. dep. grønnedes. (bliver grøn.) grønnende Marker.
Grønning, en, Pl. er. (en grøn Plads.)
grønplettet, adj.
grønsaltet, adj. (nylig lagt i Salt.)
Grønsel, et, ud. Pl. (bruges af nogle i Stedet for Grønt ɔ: spiselige grønne Urter og Rødder.)
Grønskolling, en, Pl. er.
Grønspaan, en, ud. Pl.
grønspraglet, adj.
grønspættet, adj.
grønstribet, adj.
Grønsvær, en, ud. Pl.
Grøntørv, en, Pl. l. S.
Grønvei, en, Pl. e. (en græsbegroet Vei.)
Gubbe, en, Pl. r. gammel Mand.
Gud, en, (Pl. er. Afguder.)
Gudbarn, et, Pl. -børn. See Gudbatter, Gudsøn.
Gudbætter, en, Pl. -bøtre.
Guddom, en, Pl. me. Guddomsflamme -glands -gnist -glæde -ild -kraft -liv, et, -lyst -magt -ord, -vælde, o. fl.
guddommelig, adj.
Guddommelighed, en.
gudelig, adj.
Gudelighed, en, ud. Pl.
Gudeliv, et, ud. Pl.
Gudelære, en, Pl. r.
Gudfader, en, S. Gudsøn, Gudbatter.
gudfrygtig, adj.
Gudfrygtighed, en, ud. Pl.
Gudinde, en, Pl. r.
gudindviet, adj.
gudlig, adj.
Gudlighed, en, ud. Plur. (Treschow.)
Gudmoder, en, Pl. -mødre.
Gudsbarn, et, Pl. -børn.
gudsbespottelig, adj.
Gudsbespottelse, en, Pl. r.
Gudsbespotter, en, Pl. e.
Gudsbord, n. s. (br. uden Art.) At gaae til Gudsbord.

Gudskud, et, Pl. l. S.
Gudsdyrkelse, en.
Gudsdød! Udraabsord.
Gudsforagter, en, Pl. e.
gudsforgaaen, adj.
Gudsfornegtelse, en.
Gudsfornegter, en, Pl. e.
Gudsfred! en Hilsen.
Gudsfrygt, en, ud. Pl.
Gudshuus, n. s. (bruges mest uden Art.)
Gudskundskab, en, uden Pl.
Gudslam, et, Pl. l. S.
Gudsmoder, uden Artikel, skrives helst i to Ord.
Gudsord, n. s. (bruges mest uden Art.)
Gudsfandhed, en.
Gudstieneste, en.
Gudsunder, et.
Gudsveir, et, meget haardt Veir.
Gudsøn, en, Pl. ner. (som man har været Fadder til.)
Guld, et, ud. Pl. Guldaare. -alder -arbeider -baand, et -barre (Guldstang) -bierg, et -bille (Insect) -blik, et -blinkende, adj. v. -bryllup, et -bræmme -bræmmet, adj. -erts -farve -farvet, adject. -fisk -flod -glands -glimmer -gløde (Guldskum) -grube -grund -guul, adj. -gylden (en Mynt). -harpe -holdende, adj. v. -kalk -kiæde -klump -korn, et -krone -kyst -lokket, adject. -læder, et -mager -mageri, et -magerkonst -mine -mynt -papir, et -prydet, adj. v. -prøve -pude -pulver, et -rig, adj. -ring -sand, et -slagen, adj. v. beslaaet med Guld (Pram.) -slager -smed -stang, Pl. -stænger -stof (S. Gyldenstykke) -stykke, et, (Guldmynt) -støv, et -traad -trækker -tørst (Begierlighed efter Rigdom) -vaske -vaskning -virket, adj. verb. -vægt.
Gulerod, en, Pl. Gulerødder. (af guul og Rod.)
Gulp, et, Pl. l. S.
gulper, v. n. og a. (har.)
Gulv, et, Pl. e.
Gulvbræder, n. a. pl.
gulvbrændt, adj. v. (ladesbrændt) om Korn.
Gulvfeier, en, Pl. e.
Gulvfeining, en, Pl. er.
Gulvfiæl, en, Pl. e.
Gulvklud, en, Pl. e.
Gulvkost, en, Pl. e.
gulvlægger, v. a. gulvlagde, -lagt. (v. Aph.)
Gulvlægning, en, Pl. er.
Gulvmaatte, en, Pl. r.
Gulvsand, et, ud. Pl.
Gulvskrubbe, en, Pl. r.
Gulvskuring, en, Pl. er.
Gulvteppe, et, Pl. r.
gumler, v. n. 1. (af Gumme.) tygger langsomt.
Gumling, en, Pl. er.
Gumme, en, Pl. r.
Gummi, en.
Gummivand, et.
Gump, en, Stiert.
Gumpefiæder, en, Plur. -fiædre.
Gumpekærre, en, Pl. r. Karre med to Hiul og fiirkantet Fading.
Gumphøne, en, Pl. -høner og -høns. (et Slags Høns uden Hale.)
gunger, v. n. S. gynger.
Gungren, en, ud. Pl.
gungrer, v. n. 1. (har) giver en stærk, bævende Lyd.
Gunst, en, ud. Pl. S. Yndest.
Gunstbeviisning, en, Pl. er.

gunstig, adj.
Gurgel, en, S. Qværke.
gurgler sig, v. rec. 1.
Gurglevand, et.
gusten, adj. Pl. gustne. blegguul.
Gustenhed, en, ub. Pl.
gustner, v. n. 1. (er.) bliver gusten.
guul, adj. Pl. gule.
guulagtig, adj.
guularet, adj.
guulblakket, adj.
guulbruun, adj.
guulfarvet, adj.
guulgrøn, adj.
guulhaaret, adj.
guullokket, adj.
Guulsot, en, ub. Pl. (en Sygdom.)
Guulspurv, en, Plur. e. (Fugl.)
guulstribet, adj.
guulner, guulnes, v. n. 1. bliver guul.
Gyde, en, Pl. r. (1. Et afsides Stræde. 2. En snever Vei.)
gyder, v. a. gød, gydet.
Gydning, en, Pl. er.
Gylden, en, Pl. l. S. (en Mynt.)
gylden, adj. Pl. gyldne. (af Guld.)
Gyldenlak, en, Pl. ker. (Plante.)
Gyldenstykke, et.
Gyldental, et, Pl. l. S.
Gyldenvand, et, ub. Pl.
gyldig, adj. sen adv.
Gyldighed, en, ub. Pl.
Gylt, en. 1. en Saltgriis. 2. en bødet So.
Gynge, en, Pl. r.
Gyngebræt, et, Pl. ter.
Gyngegang, en, ub. Pl.
Gyngehest, en, Pl. e.
Gyngen, en, ub. Pl.
gynger, v. a. og n. 1. (har.)
Gyps*, See Gips.
Gyrtel*, See Giord.
Gyrtler*, en, See Giørtler.
Gys eller Gyse, en. 1. Regnskyl. 2. Skialven, Rystelse.
gyselig, adj.
Gyselighed, en.
Gysen, en, ub. Pl.
gyser, v. n. og impers. gøs, gyset. (har; bruges ikke meget i sammensatte Tider.)
Gysning, en, Pl. er.
Gyvel, en, Buskvært.
Gælle*, See Giælle.
Gænge, en, Pl. r. (Gænge paa en Bøsse.)
gænge, adj. Pl. gængse. (gangbar; brugelig.) Skrives ogsaa i Sing. gængse.
Gær*, S. Giær.
Gærtner*, S. Gartner.
Gæs, Pl. af Gaas.
Gæsling, en, Pl. er.
gøer*, S. giøer.
Gøg*, S. Giøg.
Gøgler*, S. Giøgler.

H.

Ha! Udraabsord.
Haa, en, Pl. er. (Fisk.)
Haab, et, Pl. Haab er brugt af Oehlenschläger.
haabefuld, adj.
haabeløs, adj.
haaber, v. a. 1.
haabløs, adj.
Haabløshed, en, ub. Pl.
Haan, en, ub. Pl.

Haand, en, Pl. Hænder. Haandbaare -arbeide, et -biil (Haandøxe) -blad, et -bog -bred (Haandsbred) -bred, adj. -bue -bækken, et -bast, et -dug -faaet, adj. v. (haandfaaet Pant) -fang, et -fast, adj. -fasthed -flade -fuld, en -fæste, et -fæster, v. a. 1. (Colding) -fæstning -gemæng, S. -mænge -gevær, et -gierning -greb, et -gribelig, adj. -hammer -haspe -hest -hielp -hold, et -jern, et -kast, et -klap, et -klæde, et -kort, Pl. -kraft -kruus, ManskETTER -kurv -kys, et -langer -langerste -led, et -linning -love (det Hule i Haanden) -lugning -lygte -læge (Saarlæge) -løfte, et -løs, adj. -muskel -mænge (Strid i Nærheden, Mand mod Mand) -mølle -nem, adj. (Amberg) -penge, coll. -qværn -rok -ruer, Pl. (Manskjetter, Haandkruus) -rækning -sav -skilling -skreven, adj. v. -skrift, et, Manuskript -skrift, en, Skrift; it. skriftlig Forsikkring -skriver, en -skrue -skud, et -slag, et -spade -spiger, et -sprøite -spyd, et -spær, et -steen -stroppe -stag, et -tagen, adj. verb. (haandtagen Ed.) -teen -tryk, et -visk -værge, et -værk, et -værksbrug -værksdreng -værksfolk, coll. -værkslaug, et -værksmand -værksmæssig, adj. -værkssvend, o. fl. -værn, et -øxe.

Haandelag, et, ud. Pl.

haandelig, adj. (som let kan haandteres.)

Haandevending, en, Pl. er.

Haandhævelse, en.

haandhæver, v. a. 1. (holder over, holder i Kraft.)

Haandsgierning, en.

haandterer, v. a. 1.

Haandtering, en, Pl. er.

Haandværker, en, Pl. e. Haandværksmand. (Colding.)

haaner, v. a. 1. (af Haan.)

Haanhed, en, ud. Pl.

Haanlatter, en, ud. Pl.

haanlig, adj. -en, adv.

Haansmiil, et, Pl. l. S. (haanende Smiil.)

haant, adv. at lade haant om.

Haar, et, Pl. l. S. Haarbaand, et -bold -bred, See Haarsbred -børste -drag, et -drages, v. dep. -dug -dusk -dække, et -fald, et -farve -fedt, et -fiin, adj. (Amberg.) -filt -fletning -fældning -greb, et -hue -kam -klæde, et -kløver -kløveri, et -kruusning -krølle -lok -løs, adj. -naal -næt, et -pensel -pidsk -pung -pynt -reb, et -rem (Narvsiden paa Huder) -rig, adj. -rør, et -salve -sax -si (Haarsigte) -side (paa et Skind) -sigte -sime (Haarsnor) -skiel, et, hvor Hovedhaarene skilles ad, -skiorte -skærer -smykke, et -snor -sold, et -sæk, Haarskiorte, som bodfærdige Catholiker bruge -tave -top -tot -valk.

haard, adj. n. haardt.

haardagtig, adj.

haardbarket, adj.

haardbrændt, adj. v.

Haardbunds, bruges som Subst. uden Art. i Genit: Haardbunds=Hø, Haardbunds=Enge.
haardeligen, adv.
haardfrossen, adj. Plur. =frosne.
haardfør, adj.
Haardførhed, en, ud. Pl.
haardhalset, adj.
haardhiertet, adj.
Haardhiertighed, en.
haardholden, adj. (paaholden, gierrig.)
haardhudet, adj.
Haardknude, en, Pl. r.
haardkoger, v. a. 2. (bruges oftest i particip.)
haardlivet, adj.
haardmelket, adj. (som ikke let lader sig malke.)
haardmundet, adj.
Haardnakkenhed, en.
haardnakket, adj.
haardsindet, adj.
haardskallet, adj.
haardsmeltelig, adj. som vanskeligen smeltes.
Haardstaal, et, Pl. l. S.
haardt, adv.
haardtalende, adj. v.
haardtravende, adj. v.
haaret, adj. (af Haar.)
Hab, et, uden Pl.
habefuld, adj.
habelig, adj.
haber, v. a. 1.
Haber, en, Pl. e.
habsk, adj. (habefuld.)
Hage, en, Pl. r.
Hagebaand, et, Pl. l. S.
Hagebeen, et, Pl. l. S.
Hagebug, en, Pl. e.
Hagebuun, et, Pl. l. S.
Hagekløft, en, Pl. er.
Hagel, et, Pl. l. S. def. Haglene.
Hagelbyge, en, Pl. r.
Hagelbøsse, en, Pl. r.
Hageliling, en, Pl. er.
Hagelkorn, et, Pl. l. S.
Hagelpose, en, Pl. r.
Hagelpung, en, Pl. e.
Hagelskade, en, uden Pl. (Skade, foraarsdget ved Hagelveir.)
Hagelsky, en, Pl. er.
Hagelveir, et, ud. Pl.
Hagemaal, et, Maal, som gaaer til et Menneskes Hage.
hager, v. a. 1. (giør fast ved Hager.)
Hagesmække, en, Pl. r.
Hagetap, en, Pl. =tapper.
hagler, v. n. impers. 1. (af Hagel.)
Hai, en, Pl. er. (Rovfisk.)
Hak, et, Pl. l. S. (Slag med en Hakke.)
Hak, et, Pl. ker. (Indsnit, Skaar. Hakker i en Kniv.)
Hakke, en, Pl. r. (Redskab til at hakke med.)
Hakkeblok, en, Pl. ke.
Hakkebræt, et, Pl. ter.
Hakkejern, et, Pl. l. S.
Hakkekniv, en, Pl. e.
Hakkelse, en, ud. Pl.
Hakkelsekiste, en, Pl. r.
Hakkelsekniv, en, Pl. e.
Hakkelseskærer, en, Pl. e.
Hakkemad, en, ud. Pl.
Hakken, en, ud. Pl.
hakker, v. a. 1.
Hakkeskaft, et, Pl. er.
Hakning, en, Pl. er.
hal, adj. glat, slibrig.
Hal, en, Sal, Borg, Slot.
Hald, en, Field, Klippetop. (Disse to lignende Ord, som hyppigen forekomme i vore gamle Viser, og atter ere indførte af nyere Digtere, synes dog at være forskiellige.)
Halde, en, S. Hælde.
Hale, en, Pl. r.
Halefiæder, en, Pl. =fiædre.
haleløs, adj.
Halen, en, ud. Pl. (af Haler.)

haler, v. a. 1.
Halereb, et, Pl. l. S. (Reb til at hale med.)
Halm, en, coll. uden Pl. Halmbaand, et -bundt, et -byne -foder, et -knippe, et -krands -kurv -maatte -reb, et -seng -stak -straa, et -sæk -tag, et -torv, et -visk.
Hals, en, Pl. e. Halsaag, et -aare -baand, et -been, et -bind, et -brynde -brækkende, adj. v. -byld -feder, et -hugger, v. a. 1. -hugning -hvirvel -hætte -hævelse -jern, et -kiertel -kiæde -klud -klæde, et -kobbel -krave -led, et -linning -løs, adj. (halsløs Gierning, som fortiener Døden) -perler, Pl. -pibe -pine -pude -rem -ret -ring -skiold, et -smerte -smykke, et -snor -strimmel -stykke, et -syge -tørklæde, et.
halsstarrig, adj. (haardnakket, stridig.)
Halsstarrighed, en, uden Pl.
halt, adj.
Halten, en, ud. Pl.
halter, v. n. 1. (har.)
halv, adj. n. halvt. Det Halve. halv forbindes til eet Ord med følgende:
halvaaben, adj. Pl. halvaabne.
Halvaar, et, Pl. l. S.
halvaarig, adj.
halvanden, Talord. (Saaledes halvtredie, halvfierde, halvfemte, o. s. v.)
Halvanker, et, Pl. e.
halvbaaren, adj. verb. Pl. halvbaarne. Et halvbaarent Foster.
Halvbroder, en, Pl. Halvbrødre.
halvbrugt, adj. v.
Halvbuft, en, Pl. e.
Halvcirkel, en, Pl. -cirkler. S. Halvkreds.
Halvdeel, en, Pl. Halvdele.
Halvdæk, et, (paa Skibe.)
halvdød, adj.
Halvdør, en, Pl. e.
halvfemtsindstyve, Talord.
Halvfiante, en, Pl. r.
halvfiantet, adj.
halvfierdsindstyve, Talord.
Halvforklæde, et, Pl. r.
halvgaaen, adj. v.
Halvgaard, en, Pl. e.
Halvgaardsmand, en, Pl. -mænd.
halvgal, adj.
halvgammel, adj. Pl. halvgamle.
halvgiort, adj. v.
Halvgud, en, Pl. er.
Halvhandske, en, Pl. r.
Halvhed, en, ud. Pl. (Den Beskaffenhed ved en Ting, at den kun er halv. Modsat Heelhed.)
halvhundrede, Talord.
Halvkarl, en, Pl. e.
Halvkiste, en, Pl. r.
halvklar, adj.
Halvklode, en, Pl. r.
halvkogt, adj. v.
Halvkreds, en, Pl. e.
Halvkugle, en, Pl. r.
halvlærd, adj.
Halvmaane, en, Pl. r.
Halvmenneske, et, Pl. r.
Halvmetal, et, Pl. ler.
Halvmørke, et, ud. Pl.
Halvotting, en, Pl. er.
Halvpart, en, Pl. er.
halvqvædet, adj. v. At forstaae en halvqvædet Wise.

Halvring, en, Pl. e.
halvrund, adj.
Halvskieppe, en, Pl. r.
Halvskilling, en, Pl. er.
Halvskygge, en, Pl. r.
Halvstrømpe, en, Pl. r.
Halvstøvler, n. s. pl.
Halvsødskende, n. s. pl.
Halvsøster, en, Pl. Halvsøstre.
Halvtag, et, Pl. e.
Halvtone, en, Pl. r.
Halvtosse, en, Pl. r.
halvtosset, adj.
halvtredsindstyve, Talord.
Halvtønde, en, Pl. r.
Halvvei, en. Paa Halvveien. (bruges ikke uden i dette Udtryk.)
halvveis, adv. (bruges ogsaa for: nær, næsten.)
halvvoxen, adj. v. Pl. halvvoxne.
Halværme, et, Plur. r.
Halvø, en, Pl. er.
ham, pron. See han.
Ham, en, Pl. me. (Skind, Hud)
hamler op med, v. n. 1. (har.)
hammel, adj. (fuld, vægtig; om Korn; modsat svang.)
Hammel, en, Pl. Hamler. (paa en Vogn.)
Hammelreb, et, Pl. l. S.
Hammer, en, Pl. e og Hamre.
Hammermærke, et, Pl. r. (paa udviiste Træer.)
Hammermølle, en, Pl. r.
Hammerskaft, et, Pl. er.
Hammerskæl, n. s. coll.
Hammerslag, et, Pl. l. S.
Hammersmedie, en, Pl. r.
Hammerværk, et, Pl. er.
Hammerøxe, en, Pl. r.
Hamp, en, ud. Pl.
Hampeblaar, en, ud. Pl.
Hampebrage, en, Pl. r.
Hampefrø, et, Pl. l. S.
Hampegarn, et, ud. Pl.
Hampelerred, et, Pl. er.
Hampreb, et, Pl. l. S.
hamrer, v. a. 1.
Hamring, en, Pl. er.
han, pron. pers. gen. hans. dat. og acc. ham, tilforn hannem. See hun og de.
Han, en, Pl. ner. (Sammensættes ogsaa med Dyrs Navne, som Hanbiørn, Handue, Hanhund, Hankat, o. fl.)
Hand*, See Haand.
Handel, en, Handelsaand -betient, -bod -bog -brev -brug -folk, et (handlende Nation) -frihed -green -huus, et -lære -mand -plads -reise -ret -selskab, et -skib, et -stad -stand -stat -vare -værd, et (Værd, som Handelsvare) -væsen, et.
handelig*, adj. S. haandelig.
handhæver*, See haandhæver.
Handklæde*, See Haandklæde.
Handlanger*, S. Haandlanger.
Handlemaade, en, Pl. r.
handler, v. a. og n. 1. (har.)
Handling, en, Pl. er.
Handsel, en, de første Penge, som en Sælgende modtager om Dagen.
Handske, en, Pl. r.
Handskemager, en, Pl. e.
Handtering*, S. Haandtering.
Hane, en, Pl. r. Hanebiælke -fegtning -fied, et -fiæder -fod (Urt) -gal, et -kam (Hanens Kam; it. en Urt) -kamp -kylling -skiæg, et -spore -æg, et (meget smaa Æg, som man troede, Hanen lagde.)

Hang, et, ud. Pl. Tilbøielighed. (et tydsk Ord, indført i senere Tider.)
Hank, en, Pl. e. Hankeballe -glas, et -kop -krukke -kurv -løs, adj. -penge, coll. (som betales Blegere.)
Hankiøn, et, ud. Pl. See Han.
hanlig, adj. som hører til Hankiønnet. (lidet brugeligt.)
Hanrei, en, Pl. er.
Hanreiskab, et, ud. Pl.
Hanreispil, et, ud. Pl.
hans, pron. genit. af han.
Hansel*, See Handsel.
Hansestad, en, Pl. -stæder.
happer, See hiapper.
har, v. a. og Hielpeverb. (skrives ogsaa haver.) pl. vi, I, de have. imperf. havde. sup. havt. (skrives af Nogle efter Udtalen haft.) infin. at have.
Hare, en, Pl. r.
Harebælg, en, Pl. e.
Harefod, en, Pl. -fødder.
Haregarn, et, Pl. l. S.
Harehaar, et, Pl. l. S.
Harehagel, et, Pl. l. S. (til at skyde Harer med.)
Harehierte, et, Pl. r.
Harejagt, en, ud. Pl.
Harekilling, en, Pl. er.
Harekiød, et, ud. Pl.
Hareleie, et, Pl. r.
Hareskaar, et, Pl. l. S.
Hareskind, et, Pl. l. S.
Haresnee, en, uden Pl. (hvori Harespor let sees.)
Harespil, et, ud. Pl.
Harespor, et, Pl. l. S.
Harespring, et, Pl. l. S.
Haresteg, en, Pl. e.
Hareunge, en, Pl. r.
harker, v. n. og a. I. (har.)
Harlekin, en, Pl. er. See Giøgler.
Harm eller Harme, en, ud. Pl. (Vrede, Forbittrelse; Kummer, Ærgrelse.)
harm, adj. opbragt, forbittret.)
harmefuld, harmfuld, adj.
harmelig, adj. (krænkende; som volder Harme; it. harmfuld.)
harmer sig, v. rec. I. (med præp. over.)
harmes, v. dep. imperf. harmedes. krænkes, ærgrer sig. (ei brugeligt i de sammensatte Tider.)
harmgiven, adj. Pl. harmgivne. (sorgfuld, utrøstelig.) [Colding.]
Harmonie, en, Samklang, Velklang.
harmonisk, adj.
Harnisk, et, Pl. er.
harnisket, adj. pantserklædt.
Harpe, en, Pl. r.
Harpeklang, en, ud. Pl.
Harpelyd, en.
harper, v. a. I. at harpe Korn, Gruus.
Harpespil, et, ud. Pl.
Harpespiller, en, Pl. e.
Harpir, et, Pl. er. (See Rove.)
harpiragtig, adj.
harpirer, v. a. I.
Harpun, en, Pl. er. Kastepiil.
Harpunerer, en, Pl. e. (Den, som kaster Harpunen i Hvalen.)
Harre*, en, S. Harv.
harsk, adj.
Harskhed, en.
harskner, v. n. I. (er.)
hartad, adv. (næsten, omtrent.)
Hartkorn, et, ud. Pl.
Harv, en, Pl. e.
Harvedrag, et, Pl. l. S.
Harveplov, en, Pl. e.

harver, v. a. 1.
Harveslæde, en, Plur. r. (Amberg.)
Harvetand, en, Pl. -tænder.
Harvning, en, Pl. er.
Hase, en, Pl. r. 1. Den hule Deel bag Knæet. 2. Nøddehase.
hasebinder, v. a. hasebandt, -bunden, -bundet.
haser, v. a. 1. at hase Nødder.
Haspe, en, Pl. r.
Haspegreen, en, Pl. -grene.
Haspepind, en, Pl. e.
hasper, v. a. 1.
Haspetræ, et, Garnhaspe.
Hassel eller Hessel, en, Pl. er. (Træ.) Hasselbusk -høne -kiep -krat, et -lund -nød -qvist -rakle (Hasselens Blomster) -skov -stange -stok.
Hast, en, ud. Pl.
Hastarbeide, et, Pl. r.
Hastbud, et, Ilbud, Skyndebud.
haster, v. n. 1. (har.)
hastfærdig, adj.
hastig, adj. -eh, adv.
Hastighed, en, ud. Pl.
hastmodig, adj. (snart til Vrede.)
Hastmodighed, en, uden Pl.
Hastværk, et, ud. Pl.
Hat, en, Pl. te. Hattebaand, et -blok -børste -filt -fiæder -foder, et -form -knap -krampe -lisse -mager -mageri, et -puld -skygge -sløife -snor -spænde, et.
Haubits, en, Pl. er.
Hauge, en, S. Have.
Hav, et, Pl. e. Havbakke (Klint) -blik, et -bred, en -bryn, et, den yderste Kant af Høiland, som gaaer ud over Havet -bugt -bund -bølge -damp -dyb, et -dyr, et -fisk -fiskeri, et -flade -flod -frue -fugl -gaard (Ring om Maanen) -gab, et, Stræde -gasse -græs, et -gud -hest -hund -kalv -kalnetran -kant -kyst -luft -løg, et -mand -oxe -sand -side -skum, et -stille, et -strøm -svælg, et -taage -vand, et.
Have, en, Pl. r. (Sidestykkerne paa en Vogn'ading.)
Have, en, Pl. r. (Skrives af nogle Hauge.) Urtegaard. Havearbeide, et -bed, et -blomst -bog (Bog om Havekonsten) -brønd -dige, et -dyrker -dyrkning -dør -frø, et, coll. -frugter, pl. -gang -gierde -huus, et -jord -jordbær, et -karl -kniv -kone -konstmand -plads -plov -port -redskab, et -sal -sav -sax -snegl -stie -stue -syre -tromle -tælt -urt -væsen, et -vært.
haver, See har.
Havn, en, Pl. e.
Havnebetient, en, Pl. e.
Havnebygning, en.
Havnefoged, en, Pl. -fogder.
Havnefyr, et, Pl. l. S.
Havnekiæde, en, Pl. r.
Havnemester, en, Plur. e. (som har Opsyn over en Havn.)
Havnemærke, et, Pl. r.
Havnepenge, n. s. coll.
Havnepæl, en, Pl. e.
havner, v. n. 1. (har.)
Havnetold, en, ud. Pl.
Havnetønde, en, Pl. r.

Havre, en, ub. Pl. Havre-ager -brød, et -foder, et -gryn, et -grød -halm -jord -korn, et -mark -meel, et -neg, et -rusme (bruges om Havren ligesom Ax om Rug, Byg og Hvede) -skal -straa (straaet Havre) -straa, et -suppe -velling.
Havsnød, en, ub. Pl. (af Hav.)
hed, adj. n. hedt. meget varm.
hedder, v. n. imperf. hed eller hedte. (D.Ordb.) sup. hedt. (har.) kaldes, nævnes.
Hede, en, ub. Pl. Brynde, Varme. Deraf Hedeblegn -sot (hidsig Feber.)
Hede, en, Pl. r. En øde, jævn Mark. See Lynghede. Deraf: Hedeblomst -bo, pl. -boer -brynde -brændsel, et -egn -græsning -jord -lyng -strækning -tørv (Lyngtørv) -urt.
heden, adv. herfra.
heden, adj. (hedensk.) Deraf: Hedendom, Hedenmørke, et, Hedenold, Hedenskab, et, alle uden Pl.
hedenfaren, adj. v. Pl. hedenfarne. (af adv. heden.)
Hedenfart, en, ub. Pl. Henfart, Død.
hedengangen, adj. v. Pl. -gangne.
hedensk, adj.
heder, v. a. (af hed.) varmer, ilder.
Hedning, en, Pl. er.
hedser*, S. hidser.
heed*, adj. S. hed.
heel, adj. og adv. n. heelt. Pl. hele.
Heelbroder, en, Pl. -brødre.
heeler*, S. heler.
Heelgaardsmand, en, Pl. -mænd.
Heelhed, en, ub. Pl.
heelskindet, adj.
Heelsødskende, n. s. pl.
Heelsøster, en, Pl. -søstre.
heelt, n. af adj. heel.
heelsret, adj.
hees*, See hæs.
Hefte, et, Pl. r.
Heftebænk, en, Pl. e.
Heftelade, en, Pl. r.
Heftenaal, en, Pl. e.
Hefteplaster, et, Pl. -plastre.
hefter, v. a. og n. 1.
Heftestift, en, Pl. er.
hefteviis, adv.
heftig, adj. -en, adv.
Heftighed, en, ub. Pl.
Heftning, en, Pl. er. (af hefter.)
Hegle, en, Pl. r.
Heglemester, en, Pl. e.
Heglen, en, ub. Pl.
hegler, v. a. og n. 1.
Hegleri, et, Pl. er.
Hegletand, en, Pl. -tænder.
Hegling, en, Pl. er.
Hegn, et, Pl. l. S.
hegner, v. a. 1. freder, indgierder.
Hegte*, en, S. Hægte.
Hei! Heida! Udraabsord.
Heidukke, en, Pl. r.
Heile, en, Pl. r. (Brokfugl.)
Heire, en, Pl. r. (1. en Fugl. 2. en Urt; i sidste Bemærkelse bruges det gierne kun i Sing.)
Heirefiæder, en, Pl. -fiædre.
Heirerede, en, Pl. r.
heiser, v. a. 1.
Heisning, en, Pl. er.
Hek*, en, S. Hæk.
Helbred, en, ub. Pl.
helbredelig, adj.

Helbredelse, en, Pl. r.
helbreder, v. a. 1.
Held, et, ud. Pl.
helder*, v. a. og n. S. hælder.
heldig, adj. =en, adv.
Heldighed, See Held.
heldigviis, adv.
heler, v. a. 1. læger, gior heel.
heles, v. dep. (læges.) Saaret Heles af sig selv.
Helgen, en, Pl. e.
Helgenbillede, et, Pl. r.
Helgenbroder, en, Plur. =brødre. (Baggesen.)
Helgendag, en, Pl. e.
Helgenglands, en, uden Pl. (Glands om Helgenes Hoved.)
Helgenlevninger, n. s. pl. (Reliquier.)
Helhest, en, Pl. e. (et indbildt Spøgelse, som en Hest med tre Been.)
Helhiem, ud. Art. (Underverdenen, i den nordiske Mythologie.)
Hellebarde, en, Plur. r. krummet Stridsøxe.
Helleflynder, en, Pl. =flyndre.
heller, conj. heller ikke, heller ingen, hvad heller.
hellere, adv. compar. af gierne. i superl. helst.
hellig, adj.
Helligaand, n. s. (bruges altid enten uden Art. eller med den.)
Helligaften, en.
Helligbrøde, en, ud. Pl.
Helligdag, en, Pl. e.
Helligdagsbrøde, en, ud. Pl.
Helligdagsklæder, n. s. pl.
Helligdom, en, Pl. me.
helligen, adv.
helliger, v. a. 1.
Helliggiørelse, en.
helliggiørende, adj. v.
Hellighed, en, ud. Pl.
Helligholdelse, en.
helligholder, v. a. S. holder.
helmer, v. n. 1. (har.) aflader, holder op.
Helmisse, en, Pl. r. et gammelt, usselt Øg.
Helsen, en, ud. Pl. Sundhed, Helbred. (forskielligt fra Hilsen.)
Helsot, en, ud. Pl. Sygdom, som bringer Døden.
helst, adv. S. hellere.
Helster, et, Hundehalsbaand af tykt Læder, med Pigge.
Helt, en, Pl. l. S. (Fisk.)
Helt, en, Pl. e. Heltealder =bedrift =haab =digt, et =dyd =død =færd =gierning =hierte, et =historie =kraft =liv, et =mod, et =modig, adj. =mæssig, adj. =old =sang =siæl =sprog, et =styrke =tid =værdighed.
Heltinde, en, Pl. r.
Helvedangest, en.
Helvede, et, Gen. Helvedes bruges som adj. (En Helvedes Støi) og sammenføies ogsaa med nogle Ord, som Helvedessteen.
Helvedfart, en, Plur. er. (Amberg.)
Helvedpine, en, Pl. r.
Helvedplage, en, Pl. r.
hemmelig, adj. =en, adv.
Hemmelighed, en, Pl. er.
hemmelighedsfuld, adj.
hen, adv. (udtrykker gierne en Bevægelse til Stedet.) Hen til Muren. See henne, henimod, henover, henved.
henbringer, v. a. henbragte, =bragt.
henbærer, v. a. henbar, =baaren, =baaret.
henbøier, v. a. 1.

Henbøining, en, Pl. er.
henbaaner, v. n. 1. (Pram.)
hende, hendes, pron. See hun.
Hendelse, hender sig*, See Hændelse, hænder sig.
henbrager, v. a. hendrog, -dragen, -draget.
hendreier, v. a. 1.
Hendreining, en, Pl. er.
hendriver, v. a. See driver.
hendød, adj. v. bortdød.
hendøende, adj. v.
hendøser, v. a. 1. at hendøse sin Tid. (Baggesen.)
henegner, v. a. 1. tilegner. (Amberg.)
Henfald, et, Pl. l. S. (Colbing.)
henfalder, v. n. (er.) See falder.
henfalmer, v. n. 1. [er.] (Oehlenschläger.)
Henfart, en.
henflagrer, v. n. 1. [er.] (Baggesen.)
Henflugt, en, ub. Pl. (Colbing.)
henflyder, v. n. henfløb, -flydt. (er.)
henflyer, v. n. 1. (er.)
Henflytning, en, Pl. er.
Henfærd, en, ub. Pl.
henfører, v. a. 2.
Henførsel, en. (Amberg.)
Hengang, en.
henger*, v. a. S. hænger.
Hengivelse, en.
hengiven, adj. v. Pl. hengivne.
Hengivenhed, en, ub. Pl.
hengiver, v. a. og rec. hengav, -givet.
henglider, v. n. hengled, -glidt. (er.)
Hengsel*, et, S. Hængsel.
Hengst*, en, S. Hingst.
Henhold, i Henhold til, (uden Artikel.)
henholder sig, v. rec. See holder.
henhviler, v. n. 1. (har.)
henhører, v. n. 2. (har.)
henimod, adv. (næsten, ikke tilfulde.)
henjasket, partic. henjasket Arbeide.
Henkaldelse, en.
henkalder, v. a. 2.
henkaster, v. a. 1.
Henkastning, en, Pl. er.
henkoger, v. n. 2. (er.) bortkoger.
Henkogning, en, Pl. er.
Henkomst, en, ub. Pl.
henleder, v. a. 1.
Henledning, en, Pl. er.
henleger, v. a. 1. (Oehlenschläger.)
henlever, v. a. og n. 1.
henligger, v. n. henlaae, henligget. (har.)
henlyner, v. a. 1. (Baggesen.)
Henlæggelse, en.
henlægger, v. a. henlagde, henlagt.
henne, adv. (paa et Sted;) der henne, hist henne, langt henne. (S. hen.)
henover, adv.
henregner, v. a. 1.
Henreise, en, Pl. r.
Henrettelse, en, Pl. r.
henretter, v. a. 1.
henrinder, v. n. henrandt, -runden, -rundet. Pl. henrundne.
henriver, v. a. henrev, -reven, -revet. Pl. henrevne.
henruller, v. a. 1.
Henrykkelse, en, Pl. r.
henrykker, v. a. 1 og 2.
henrækker, v. a. henrakte, -rakt.
Henrækning, en, Pl. er.
Henseende, en, Pl. r.
henseer, v. n. hensaae, -seet. (sieldent.)

hensidder, v. n. hensad, -siddet. (har.) hensidde i uskiftet Bo.
Hensigt, en, Pl. er.
hensigtende, adj. v.
hensigtsmæssig, adj.
Hensigtsmæssighed, en, ud. Pl.
hensikker sig, v. rec. See indskyder sig.
hensliber, v. a. hensleb, -slibt.
henslumrer. v. n. 1. (er.)
hensløber, v. a. 2.
henslænger, v. a. 2.
hensmelter, v. n. 1. (er.)
hensmulrer, v. n. 1. (er.)
hensover, v. n. hensov, -sovet. er.)
henstaaer, v. n. henstod, -staaet. (har.)
Henstand, en, ud. Pl.
henstiller, v. a. 1.
henstrøer, v. a. 1.
henstyrter, v. a. 1.
hensukker, v. a. 1.
Hensvindelse, Hensvinden, en, ud. Pl.
hensvinder, v. n. hensvandt, -svunden, -svundet. Pl. hensvundne.
Hensyn, et, ud. Pl. Hensyn til Noget.
hensynker, v. n. S. synker.
hensynsløs, adj.
hensætter, v. a. hensatte, -sat.
Hentagelse, en, Pl. r.
hentagen, adj. v. Pl. hentagne. (i, af noget.)
hentager, v. a. hentog, -tagen, -taget.
henter, v. a. 1.
hentyder, v. a. 1.
Hentydning, en, Pl. er.
hentærer, v. a. 1.
Hentæring, en, Pl. er.
hentørrer, v. a. 1.
Hentørring, en, Pl. er.
henved, adv. (omtrent.)
Henvei, en, modsat Hiemvei.
henveirer, v. a. 1. (blæser bort, bortføres med Vindens Magt.)
Henvendelse, en.
henvender, v. a. 2.
Henviisning, en, Pl. er.
henviser, v. a. henviste, -viist.
henvisner, v. n. 1. (er.)
her, adv. Sammenføies i eet Ord med følgende Præpositioner og Adverbier: heraf, herefter, herfor, herforinden, herfra, herfrem, herhen, herhid, herhos, heri, herigiennem, herimellem, herimod, herind, herinde, hermed, herned, hernede, hernæst, herom, heromkring, herop, heroppe, herover, herpaa, hertil, herud, herude, herudover, herunder, herved.
Herberg eller Herberge, et, Pl. r.
herbergerer, v. a. 1.
Herbergerer, en, Pl. e. Giæstgiver.
Herbergering, en, Pl. er.
Herd*, en, See Hærd.
Herfugl, en, Pl. e.
Herkomst, en, ud. Pl.
herlig, adj. -en, adv.
Herliggiørelse, en, Pl. r. (sieldent.)
herliggiør, v. a. S. forherliger.
Herlighed, en, Pl. er.
Herlighedseier, en, Pl. e. (som eier Herligheden ved et Gods.)
Hermelin, en, Pl. er.
Hermelinsskind, et, Pl. l. Sing.
heroisk, adj. S. heltemæssig.
Herold, en, Pl. er.

Herre, en, Pl. r. herreagtig, adj. Herreblad, et, i Kortspil =bord, et =bud, et =bag =folk, coll. =færd =føde =gaard =gilde =gunst =lader, pl. =levnet, et =liv, et =løfte, et =løs, adj. =maaltid, et =magt =mand =møde, et =ret =skienk =skik =skifte, et =skiold, et =slot, et =stamme =stand =sæde, et =viis.

Herred, et, Pl. er. Herredsbønder, n. pl. =foged =provst =skiel, et =skriver =ting, et =viis, adv.

Herredømme, et. (Pl. sielden.)

Herskab, et, Pl. er.

herskabelig, adj.

Hestabsbord, et, Pl. e.

Herskabskudsk, en, Pl. e.

Herskabsvogn, en, Pl. e.

Herskare*, S. Hærskare.

Herskelyst, en, ud. Pl.

herskelysten, adj. Pl. herskelystne. (herskesyg.)

hersker, v. n. 1. (har.)

Hersker, en, Pl. e.

Herskeraand, en, ud. Pl.

Herskerinde, en. Pl. r.

Herskerkraft, en.

herskesyg, adj.

Herskesyge, en, ud. Pl.

Hertug, en, Pl. er.

Hertugdom. Hertugdømme, et, Pl. Hertugdømmer.

hertugelig, adj.

Hertuginde, en, Pl. r.

Herværk*, S. Hærværk.

Hesse, en, Pl. r. Kornstak.

Hest, en, Pl. e. Hestearbeide, et =avl =beslag, et =besætning =biørn =brems =byrde =bønne (Urt) =doctor (S. Dyrlæge) =dum, adj. (i daglig Tale) =bækken, et =fedt, et =foder, et =folk, coll. (udtales Hestfolk) See Rytteri. =føl, et, modsat Hoppeføl =gilder =giødning =haar, et =hale =handel =handler =habe =hilde (til at fange Heste) =hov =hoved, et =kiender =kiøb, et =kiød, et =leie =læge, S. Dyrlæge =man (S. Man.) =marked, et =melk =møg, et =mølle =møller =natur =plager =prang =pranger =pære =rumpe =røgter =stifte, et =sko =skrabe =slagter =slagteri, et =stald =steg =sygdom =syge =syn, et (Hestes Besigtelse) =tory =tyv =tyveri, et =tøi, et =vikker, pl. (v. Aph.)

Hette*, en, S. Hætte.

Hevd*, S. Hævd.

Hevn, en, ud. Pl.

Hevndom, en, Plur. me. (Baggesen.)

Hevnelyst, en, ud. Pl.

hevner, v. a. 1.

Hevner, en, Pl. e.

hevngierrig, adj.

Hevngierrighed, en.

Hex, en, Pl. er.

Hexebog, en, Pl. =bøger.

Hexedands, en, Pl. e.

Hexedrik, en, Pl. ke.

Hexefærd, en, ud. Pl.

Hexeknude, en, Pl. r.

Hexekonst, en, Pl. er.

Hexekreds, en, Pl. e.

Hexemeel, et, ud. Pl.

Hexemester, en, Pl. e.

Hexeord, et, Pl. l. S.

Hexeprøve, en, Pl. r.

Hexeqvist, en, Pl. e.

hexer, v. a. og n. 1.

Hexeri, et, Pl. er. Trolddom.

Hexesang, en, Pl. e.

Hexestav, en, Pl. e. Tryllestav.

Hiabber, en, taabelig Snak.
hiabbrer, v. n. 1. sludbrer.
Hiabbrer, en, Pl. e.
Hialte, et, Sværdfæste.
hiapper, v. n. 1. (stammer.)
Hiask, en, Pl. er.
hiasker, v. n. 1. (har.)
Hiaskeri, et, Pl. er.
hid, adv. (sammenføies med adskillige Verber, især i part. pass. som hidbaaren, hidbragt, hidført, hidsat, hidsendt, hidslæbt, hidvendt, o. fl.)
Hidførsel, en. (Amberg.)
hidindtil, adv.
Hidkomst, en, ud. Pl.
hidleder, v. a. 1. (udleder.)
Hidløb, et, ud. Pl.
Hidreise, en.
hidrører, v. n. 2. (har.)
Hidsen, en, ud. Pl.
hidser, v. a. 1. (heder.)
hidser* (heiser.) S. hisser.
hidsig, adj.
Hidsighed, en, ud. Pl.
hidtil, adv.
hidtilbags, adv.
Hie, et, Pl. r. (to Stav.) Biørnens Vinterleie.
Hielm, en, Pl. e. Hielmbaand, et -busk -dannet, adj. v. -dække, et -siæder -gitter, et -kam -klap -smykke, et -spidsstag, et -tegn, et. (Hi udtales i dette og de følgende Ord, som Jod.)
Hielme, en, Hielmegræs. (Sandvært.)
Hielp, en, ud. Pl.
hielpeløs, adj.
Hielpeløshed, en, ud. Pl.
Hielpemiddel, et, Plur. -midler.
Hielpeord, et, Pl. l. S.
Hielpepenge, n. s. coll.
Hielpepræst, en, Pl. er.
hielper, v. a. hialp, hiulpen, hiulpet. Pl. hiulpne. (skulde efter Etymologien skrives hiælper.)
Hielper, en, Pl. e.
Hielperede, en, uden Pl. Behielpning, Udflugt.
hielperig, adj.
Hielpetropper, n. s. pl.
hielpsom, adj. Pl. me.
Hielpsomhed, en, uden Pl.
Hiem, et, ud. Pl.
hiemager, v. a. 1.
hiemavler, v. a. 1.
hiembaaren, particip. Pl. hiembaarne.
hiembringer, v. a. hiembragte, -bragt.
Hiembygd eller Hiembøigd, en, Pl. er. (Hiemstavn.)
Hiemfald, et.
hiemfalder, v. n. hiemfaldt, -faldet.
Hiemfart, en.
Hiemfærd, en, Hiemreise.
Hiemføding eller Hiemfødning, en, Pl. er.
hiemfører, v. a. 2.
Hiemførsel, en, Pl. Hiemførsler.
Hiemgang, en, ud. Pl.
Hiemgave, en, Medgift.
Hiemgield, en, ud. Pl.
Hiemgift, en, ud. Pl. Medgift.
hiemhenter, v. a. 1.
Hiemkald, et, uden Pl. (Baggesen.)
Hiemkaldelse, en, Pl. r.
hiemkalder, v. a. 2.
Hiemkiørsel, en, Pl. Hiemkiørsler.
hiemkommen, partic. Pl. hiemkomne.
Hiemkomst, en, ud. Pl.
Hiemland, et, Pl. e. (Baggesen.)
Hiemlede, en, ud. Pl. (Lede til Hiemmet.)
hiemleder, v. a. 1.

hiemler, v. a. 1. (af Hiemmel.)
Hiemling, en, Pl. er.
Hiemlov, et, ud. Pl. (Lov at drage hiem.)
Hiemlængsel, en, ud. Pl.
hiemløs, adj. (Baggesen.)
hiemme, adv. (paa Stedet, i Hiemmet.)
hiemmeavlet, adj. v.
hiemmebrugt, adj. v.
Hiemmedaab, en, ud. Pl.
hiemmedøber, v. a. 2.
hiemmefødt, adj. v.
hiemmegiort, adj. v.
hiemmegroet, adj. v.
hiemmehørende, adj. v.
Hiemmel, en.
hiemmelfast, adj. (som der er Hiemmel for.)
Hiemmelsbrev, et, Pl. e.
Hiemmelsgrund, en, Pl. e.
Hiemmelsmand, en, Pl. -mænd.
hiemmer, v. a. 1. (huser, giver Hiem.)
Hiemmesidden, en, uden Pl.
Hiemmesidder, en, Pl. e.
hiemmespundet, adj. v.
hiemmevant, adj. v.
Hiemreise, en, Pl. r.
Hiemsagn, et, Pl. l. Sing. indenlandsk Sagn, Sagn om Hiemmet. (Baggesen.)
hiemsender, v. a. 2.
Hiemstavn, en.
Hiemsted, et, Pl. er.
hiemstiller, v. a. 1. overgiver. (D. Ordb.)
Hiemstævne, et.
hiemsyg, adj.
Hiemsyge, en, uden Pl. Hiemvee. (Amberg.)
Hiemsøgelse, en, Pl. r.
hiemsøger, v. a. 2.
Hiemting, et, Pl. e.
Hiemtingsdom, en, Pl. me.
Hiemtingsdømmer, en, Pl. e.
Hiemtog, et, Pl. l. S.
hiemvandrer, v. n. 1. (er.)
Hiemvandring, en, Pl. er.
Hiemvee, en, ud. Pl. Længsel efter Hiemmet.
Hiemvei, en, Pl. e.
hiemvender, v. n. 2. [er.] (Baggesen.)
Hiemviisning, en, Pl. er.
hiemviser, v. a. hiemviste, -viist.
Hierne, en, Pl. r. Hierne-aare -bor, et -boring (Trepanering) -brud, et -foster, et -hinde -hule -kammer, et -lære (om Hiernens Organer) -løs, adj. -marv -pølse -skal -syge -søm, en.
Hierte, et, Pl. r. Hierte-aare -angest, en -angest, adj. -blad, et -blod, et -brækkende, adj. v. -dannet, adj. -glad, adject. -god, adj. (hiertensgod) -kammer, et -kiær, adj. (hiertenskiær) -klappen -klemmelse -klemt, adj. -kule -lav, et, Sind, Sindelav -lettelse -løs, adj. -pung -qvægende, adj. v. -ro -rod -rum, et -rørende, adj. v. -saar, et -skiold, et -skud, et -slag, et -sorg -sting, et -styrkende, adj. v. -styrkning -stød, et -suk, et -syg, adj. -syge -trøst -vand, et -varme -ven (Hiertensven.)
hiertelig, adj.
Hiertelighed, en, ud. Pl.
Hiertensangest, en.
Hiertensalvor, et, ud. Pl.
Hiertensfryd, en, ud. Pl.
Hiertensglæde, en.
hiertensgod, adj.
Hiertensgrund, en, ud. Pl. (bruges altid med Præp. af.)

hiertensklær, adj.
Hiertenslyst, en, ud. Pl.
Hiertensmening, en.
Hiertenstrøst, en, ud. Pl.
Hiertensven, en, Pl. ner.
Hiertensønske, et.
Hierterdame, en, i Kortspil. Saaledes Hierteres, Hierterkonge, Hierterknegt, Hierterti, o. s. v.
Higen, en, ud. Pl.
higer, v. n. 1. (har.) at hige efter noget.
hiin, pron. n. hiint. Pl. hine. (modsat denne, dette.)
Hikke, en, ud. Pl.
hikker, v. n. 1. (har.)
Hil! Udraabsord. hil dig! hil være dig!
Hilde, en, Pl. r. (Snare.)
Hildegarn, et, Pl. l. S.
hilder, v. a. 1. besnærer.
Hillemænd! Udraabsord.
Hilsen, en, Pl. er. forskielligt fra Helsen, Sundhed.
hilser, v. a. 1.
himler, v. n. 1. (er.) døer. (i dagl. Tale og i Skiæmt.)
Himmel, en, Pl. Himle. himmelbaaren, adj. verb. -blaa, adj. -blid, adj. (Baggesen.) -brev, et -brød, et -bue -byg, et -bælte, et -egn -falden, adj. v. -faren, adj. verb. -fart -gal, adj. -glad, adj. -glands -hiørne, et -hvælving -høi, adject. -klar, adj. -klode -korn, et -krebs -kugle -legeme, et -luft -lys, et -pol -raab, et -raabende, adj. v. -regn (meget stærk Regn) -seng -skiøn, adj. -skrig, et -spræt eller -sprætten -stige -storm -strøg, et -tegn, et -vei -veir, et.
himmelsk, adj. og adv.
Himmerige, et, bruges uden Art.
hin*, See hiin.
hinanden, pron. indef. (om to; hverandre, naar der tales om flere.)
Hind, en, Pl. er. (Hiortens Hun.)
Hindbær, et, Pl. l. Sing. Hindbærbusk -eddike -riis, et -saft -tærte -viin.
Hinde, en, Pl. r.
Hinder, en, ud. Pl.
hinderlig, adj.
Hindesvøb, et, Pl. l. S. (af Hinde.)
hindet, adj. (som har mange Hinder.)
hindevinget, adj. (om Insector.)
Hindkalv, en, Pl. e. (Colding.)
hindrer, v. a. 1.
Hindring, en, Pl. er.
Hingst, en, Pl. er.
Hingstføl, et, Pl. l. S.
hinker, v. n. 1. (S. halter.)
Hion, en, ud. Pl. Tyende, Tienestefolk. (een Stavelse.)
Hiord, en, Pl. e.
Hiorddreng, en, Pl. e. (Hyrdedreng.)
Hiordhund, en, Pl. e.
Hiordran, et, ud. Pl.
hiordrig, adj.
hiordvant, adj. (vant til at følge med Hiorden.)
hiordviis, adv.
Hiordvogter, en, Pl. e. Hyrde.
Hiort, en, Pl. e. Hiortegarn, et -horn, et -hoved, et -hud -jagt -kalv -kiød, et -leie, et -læder, et -skind, et -spor, et -takke -talg.
Hirse, en, Bælgfrugt. Hirseager, en, Pl. -agre. -ax, et -grød -gryn, et

-kage -korn, et -meel, et -velling.
hisser, v. a. 1. (heiser.)
hisset eller hist, adv.
Historie, en, Pl. r. (Saga, Krønike.)
Historiebog, en, Pl. -bøger.
Historiegrandsker, en, Pl. e.
Historiegrandskning, en, Pl. er.
historiekyndig, adj.
Historiemaler, en, Pl. e.
Historieskriver, en, Pl. e.
Historieskrivning, en.
historisk, adj.
Hittebarn, et, Pl. -børn.
Hittegods, et, ud. Pl.
Hitteløn, en, ud. Pl. (Findeløn.)
hitter, v. a. 1. finder.
Hiul, et, Pl. l. S. Hiulaxel -baand, et -benet, adj. -beslag, et -brønd -børsege -fælge -kiæde -knag -mand -nagle -nav, et -rand -ring (om Hiulnavet) -rok (forskiellig fra Opstanderrok) -skinne -spiger, et -spor, et -stempel, et -søm, et -tap -tvinge (Amberg) -tømmer, et -værk, et.
hiulpen, partic. af hielper.
Hiven, en, ud. Pl.
hiver, v. n. 1. (har.)
Hiørne, et, Pl. r. Hiørnebaand, et -hage (Vinkelhage) -huus, et -jern, et -krog -muur -pille -ret, adj. (vinkelret) -skab, et -steen -stolpe -stue -støtte -tand -tegl -vindue, et.
Hob, en, Plur. e. (Dynge, Mængde.)
hober, v. a. 1. sætter i Hob. (sielden.)
hobetal, adv. (med præp. i.)
hobeviis, adv.
Hobve, en, Pl. r. blæsende Toneredskab.
Hoboist, en, Pl. er.
Hoer*, See Hor.
Hof, et, Pl. fer. (I adskillige afstammende eller sammensatte Ord forandres f til v. See Hovarbeide, Hovbud, o. fl.) Hofbetiening -betient -dame -dragt -dreng -embede, et -folk, coll. -fruentimmer, et -gaard -gunst -hold, et, eller -holdning, en -junker -jægermester, -klædning -klædt, adj. -kryb, et -køkken, et -levnet, et -liv, et -lykke -læge -mand -maneer, See Hofskik -marskalk -mester, S. Hovmester -mod, S. Hovmod -nar -pragt -præst -raad -ret -rænke -skik -skriver -slæng, et -snog -sorg -sprog, et -stat -tieneste -værk, et (bemærkede tilforn Mandsdomsgierning) -væsen, et.
hoffærder sig, v. rec. 1. hovmoder sig. (Colding.)
hoffærdig, adj. stolt, opblæst.
Hoffærdighed, en, ud. Pl.
Hofte, en, Pl. r.
Hoftebeen, et, Pl. l. S.
Hofteblad, et, Pl. e.
hoftebruden, adj.
hoftelam, adj. Pl. me.
Hofteled, et, Pl. l. S.
Hoftemuskel, en, Pl. -muskler.
Hoftepude, en, Pl. r.
hofter, v. n. 1. sagtnes, lader af (om Uveir.)
hoftersørt, adj. (tørt af Slag i Hoften.)
Hofteskaal, en, Pl. er. (af Hofte.)

Hoftevee, en, ud. Pl.
Hold, en, ud. Pl. Styrke, Varighed. Dette Tøi har ingen Hold.
Hold, et, ud. Pl. (i alle øvrige Bemærkelser.)
Holden, en, ud. Pl.
holden, adj. Pl. holdne. en holden ɔ: velhavende Mand. (Deraf velholden.)
holder, v. a. og n. imperf. holdt (efter nogle ogsaa holdte) sup. holdt, holdet.
holdfast, adj. (stærk, varig.)
Holdfiæder, en, Pl. -fiædre. (Amberg.)
Holdhage, en, Pl. r. (hos Tømmermænd.)
Holdkiæde, en, Pl. r.
Holdning, en.
Holdring, en, Pl. e. (Amberg.)
Holdskrue, en, Pl. r.
holdt! Udraabsord.
Holland, n. pr.
hollandsk, adj.
Hollænder, en, Pl. e.
Hollænderi, et, Pl. er.
Holm, en, Pl. e. (liden Ø)
Holtsførster, en, Pl. e. et tydsk Ord af ny Oprindelse, da Skovrider ikke var fornemt nok.
Honning, en, ud. Pl. honningagtig, adj. -avl, S. Biavl -bi -blomst -blære -brød, et -byld -bæger, et, paa Blomster -drik -bug -farve -fugl (Colibri) -guul, adj. -kage -slugt -mave (hos Bier) -saft -samling -skive -smag -syre -sød, adj. -vand, et -viin.
Hop, et, Pl. l. S.
Hoppe, en, Pl. r. (Deraf Følhoppe, Ridehoppe, Stodhoppe.)
Hoppedands, en, Pl. e. (af hopper.)
Hoppeføl, et, Pl. l. Sing. (modsat Hingstføl.)
Hoppemelk, en, ud. Pl.
Hoppen, en, ud. Pl.
hopper, v. n. 1. (er og har.)
Hor, n. s. (langt o.) bruges uden Artikel og har ingen Pl.
horagtig, adj.
Horagtighed, en, ud. Pl.
Hordom, S. Horeri.
Hore, en, Pl. r. (Egentlig en Ægtekone, som bedriver Hor, og forskiellig fra Skiøge.) Horebarn, et, Plur. -børn -buk -hold, et -huus, et -jæger -kippe -lader, Pl. -levnet, et -løn -pak, et -qvinde (See Horqvinde) -sag -søn -trækker -vert -vertskab, et -vise.
horer, v. n. 1. (har.)
Horeri, et, Pl. er.
Horizont, en, Synskreds.
horizontal, adj. vandret.
Horkarl, en, Pl. e.
Horke, en, Pl. r. (Fisk.)
Horkone, en, Pl. r.
Horn, et, Pl. l. S. hornagtig, adj. -arbeide, et -blende (et Mineral) -bly, et -blæser -daase -dreier -erts -fiil -fisk -fødet, adj. -hinde (i Øiet) -kam -kløft -liim -lygte -qvæg, et, n. s. coll. -salve -skaft, et -skaftet, adject. -skee -steen -sølv, et -ugle -værk, et, ved Fæstninger.
hornet, adj.
Horqvinde, en, Pl. r.
Hors, et, Pl. l. S. Hest. (bruges nu meest kun i Stedet for Hoppe.)
Horsebeen, et, Pl. l. S.
Horseføl, et, Pl. l. Sing. Hoppeføl.
Horsegiøg, Horsegummer, en, Fugl.
Horsekiød, et, ud. Pl.

Horseplag, en, Pl. e.
Horunge, en, Pl. r. (af Hore.)
hos, præp.
Hose, en, Pl. r. Hosebaand, et -binder -binderi, et -brog, Strømper og Buxer i eet. Pantalons. (Moth.) -fod, pl. -fødder -kone -kræmmer -pind -skaft, et -sokker, pl. -væver, S. Strømpevæver.
hosføier, v. a. 1.
hosfølgende, adj. v.
hosliggende, adj. v.
hoslægger, v. a. -lagde, -lagt.
Hospital, et, Pl. er. Sygehuus.
Hospitalsforstander, en, Pl. e.
Hospitalsgods, et, Plur. er.
Hospitalskirke, en, Pl. r.
Hospitalslem, et, Plur. mer.
hosstaaende, adj. v.
Hoste, en, ud. Pl.
hostegnet, adj. v.
Hosten, en, ud. Pl.
hoster, v. n. 1. (har.)
hostrykt, adj. v.
hosværende, adj. v.
Hov, en, Pl. e. Hestehov.
Hovarbeide, et, Pl. r. (S. Hof.)
Hovbeslag, et, Hestebeslag.
Hovbonde, en, Pl. -bønder. (hoveripligtig Bonde.) S. Hof.
Hovbud, et, Pl. l. S. See Hof.
Hovdag, en, Pl. e.
Hovdreng, en, Pl. e.
Hove, n. s. (af Hof.) Bruges især som adv. med præp. til og ved. At være til hove.
Hoved, et, Pl. er. Hovedaag, et -aarsag -alter, et -armee -artikel (Hovedpost) -arving -baand, et -banner, et -been, et -begreb, et -beviis, et -bog -borer -brud, et -bund -bygning -børste -deel -dyd -dyne -dække, et -egenskab -fane -feil -forandring -forbedring -farbrydelse -forbryder -forretning -fæstning -gaard -gaardseier -gaardsjord -gaardstaxt -gade -gang -gield -gieldner -gienstand -gierde -grund -haar, et -hensigt -hiørne, et -indgang -isse -kaal -kappe -kilde -kirke -klage -klæde, et -kulds, adv. (pludselig) -lag, et, paa Hestetøiet -leie, et -lod -lærd, adj. -lærdom -lære -løs, adj. -maal, et -mand -middel, et -nøgel -ord, et -pande -person -pille -pine -post -pude -pynt -qvarteer, et -regel -register, et -rende, en -rig, adject. (meget rig) -saar, et -sag -skal -skiel, et, hvor Baghoved og Forhoved ere sammengroede -skiold, et -skole -skyldner -slag, et -slør, et -smykke, et -sogn, et -sprog, et -stad -stol (Capital) st. det samme som Hovedlag -storm (paa en Fæstning) -strøm -stykke, et -sum -svimmel, en -svimmel, adj. -sætning -toldsted, et -tone -træk, et -tøi, et -vagt -vand, et -vandsæg, et -vind -vækst (Hovedpine) -øiemed, et.
hoven, adj. n. hovent. Pl. hovne. (opsvulmet.)

Hovenhed, en, ud. Pl.
hover, v. n. og a. 1. (udtales ogsaa huger eller huer, som vel er den rigtige Skrivemaade. Ordet er ikke meget brugeligt uden blandt Almuen, skiøndt det findes i Skrifter.) behager, tækkes. Det hover mig ikke. Jeg hover ikke hans Opførsel.
hoverer, v. n. 1. (over.)
Hoveri, et.
Hoveribonde, en, Pl. -bønder.
Hoverifrihed, en, ud. Pl.
Hoveripligt, en, ud. Pl.
hoveripligtig, adj.
Hoveriskat, en.
Hovfolk, coll. (S. Hof.)
Hovgaard, en, Pl. e. Herregaard, Hovedgaard. (See Hof.)
Hovgaardskart, en.
Hovhest, en, Pl. e.
Hovjern, et, Pl. l. S. Virkejern. (som Hovsmede bruge.)
Hovkløft, en, Pl. er. (Kløft i Dyrenes Hov.)
Hovkorn, et, n. s. collect. (som avles paa Hovmarkerne.)
Hovkræft, en, ud. Pl. en Sygdom i Hestens Hov. (Amberg.)
Hovlade, en, Pl. r. (En Lade ved Hovgaarden.)
Hovlod, en, Pl. der.
Hovmaal, et, bestemt Andeel af Hoveri.
Hovmark, en, Pl. er.
Hovmester, en, Pl. e. (af Hof.) Skrives ogsaa Hofmester.
Hovmod, et, ud. Pl.
hovmoder sig, v. rec. 1.
hovmodes, v. dep. (mindre brugeligt.)
Hovmodighed, en, mindre brugeligt end Hovmod.
hovner, v. n. 1. (er.)
Hovreise, en, Pl. r. (See Hof.)
Hovsmed, en, Pl. e. (af en Hov, Hestehov.)
hovsom, adj. og adv. temmelig, nogenlunde.
Hovstald, en, Pl. e. (See Hof.)
Hovsøm, et, Pl. l. S. (af Hov, Hestehov.)
Hovtang, en, Pl. -tænger. (som Hovsmede bruge.)
Hovtieneste, en, Hoveri. (S. Hoftieneste.)
Hovtrang, en, uden Pl. d. s. s. Enghove.
Hu, en, ud. Pl. (Sind; Lyst, Attraa.) skreves tilforn Hug.
Hud, en, (Pl. er, naar det bruges om aftrukne Skind.)
hudfletter, v. a. 1.
hudflænger, v. a. 1.
Hudkiertel, en, Pl. -kiertler.
hudløs, adj.
Hudløshed, en.
Hudskifte, et, Pl. r.
hudstryger, v. a. S. stryger.
Hudstrygning, en, Pl. er.
Hudsygdom, en, Pl. me.
Hue, en, Pl. r.
Huebaand, et, Pl. l. S.
Hueblok, en, Pl. ke.
huer, v. n. S. hover.
Hug, n. s. ud. Art. At sidde paa Hug.
Hug, et, Pl. l. S. (udtales kort.) At faae Hug ɔ: Prygl.
hugbar, adj. (som kan hugges.)
huger, v. n. 1. [har.] (helder fremad med Hovedet.)
hugfri, adj. (af Hug, et.)
Huggebasse, en, Pl. r.
Huggeblok, en, Pl. ke.
Huggebænk, en, Pl. e.
huggefærdig, adj. skikket til at hugges. en h. Skov. (Amberg.)
Huggehuus, et, Pl. -huse.

Huggejern, et, Pl. l. S.
Huggekniv, en, Pl. e.
Huggeløn, en, ud. Pl.
Huggemeisel, en, Pl. er.
Huggen, en, ud. Pl.
hugger, v. a. 1.
Hugger, en, Pl. e.
Huggeredskab, et, Pl. er.
Huggerløn eller Huggeløn, en, ud. Pl.
Huggert, en, Pl. er. (Huggekaarde.)
Huggespaan, en, Pl. er.
Huggetand, en, Pl. -tænder.
Hugning, en, Pl. er.
Hugorm, en, Pl. e.
Hugst, en, Gierningen at hugge Træer.
Hui! Udraabsord.
Huien, en, ud. Pl.
huier, v. n. 1. [har.] (raaber høit, især af vild Glæde.)
Huk, en, Pl. ke. (Vinkel.)
Hukkert, en, Pl. er. (et Slags Skibe.)
Hukmaaling, en, Pl. er.
Hukommelse, en, ud. Pl.
Hukommelsesfeil, en, Pl. l. Sing.
Hukommelseskonst, en.
Hukommelsestegn, et, Pl. l. S.
Hukommelsesværk, et, ud. Pl.
hukommer, See ihukommer.
hul*, adj. S. huul.
Hul, et, Pl. ler.
Huld, et, ud. Pl. Kiødfuldhed. At være ved godt Huld. (bruges urigtigen for Yndest.) Deraf hyldig.
huld, adj. (1. gunstig, hengiven, tro. 2. elskværdig, yndefuld.)
Huldgudinde, en, Pl. r.
huldrig, adj.
huldsalig, adj. See livsalig.
Huldskab, en, ud. Pl.
Hule, en, Pl. r.
Hulejern, et, Pl. l. Sing. (af v. a. huler.) [Colding.]
huler, v. a. 1.
Huling, en, Pl. er. (af huler.)
Hulken, en, ud. Pl.
hulker, v. n. 1. [har.] (v. a. om Fugle, som hulke op af Kroen.)
hullet, adj. (af Hul.)
Hulnavn, et, Navn, som syes med Hulsting.
Hulsting, et, Pl. l. S.
Hulsøm, en, Pl. me.
Humle, en, ud. Pl. Humleavl -blad, et -blomst -frø, et -fører -gaard -hakke -have -karre -knop -kule -kølle (til at tørre Humle paa) -ranke -rod, pl. -rødder -si (i Bryggerier) -skud, et -spire -stang -stærk, adj. (om Øl) -sæk -urt.
Humle, en, skrives ogsaa Hummel. Pl. Humler. (Vandbi, Humlebi.)
hummer, v. a. og rec. 1. (rykker tilbage.)
Hummer, en, Pl. e eller l. S.
Hummerklo, en, Pl. -kløer.
Hummersax, en, Pl. e.
Hummerskal, en, Pl. ler.
humper, v. n. 1. (har.) hinker, halter.
hun, pron. pers. sing. dat. og acc. hende. genit. hendes.
Hun, en, Pl. ner. (Hundyr.) Bruges og i Sammensætninger, f. Ex. Hunblomst, Hundyr, Hunkat, Hunkiøn, o. fl.
Hund, en, Pl. e. hundeagtig, adj. Hundeart -bid, et -biæffen -dage (bruges altid med best. Art.) -dreng

Hundeelsker ≈fedt, et ≈fø≈de ≈gaard ≈glam, et, (Hundenes Biæffen og Gisen) ≈græs, et ≈haar, et ≈hals≈baand, et ≈hul, et ≈huus, et ≈hvalp ≈jagt ≈kob≈bel, et ≈kost (slet Kost) ≈leie, et ≈lænke ≈næse ≈pidsk ≈pidsker ≈rid, et ≈røgter ≈skarn, et ≈skind, et ≈sky, adj. ≈snude ≈stald ≈stegel eller Hundesteile (Fisk) ≈stierne ≈svøbe ≈trav, et ≈trug, et ≈tun≈ge ≈vagt (til Skibs) ≈veir, et, (meget ondt Veir) ≈vog≈ter.
hundred eller hundrede, Hovedtal; om flere bruges altid hundrede; to, tre, mange hundrede.
Hundred, et, Pl. er. Hun≈dredaar, et, d. s. s. Aar≈hundred ≈aarig, adject. ≈fold, adv. ≈foldig, adj. ≈fodet, adj. ≈hovedet, adj. ≈hændet, adj. ≈pun≈dig, adj. ≈pundiger, en ≈tal, et, i hundredtal, adv. ≈viis, adv. i hun≈dredviis ≈øiet, adj.
hundsk, adj. (af Hund.)
Hunger, en, ud. Pl. Sult.
Hungersnød, en, ud Pl.
hungrer, v. n. og a. I. (har.)
hungrig, adj.
Hunkiøn, et, ud. Pl.
Hurra! Udraabsord.
Hurraraab, et, Pl. l. S.
hurtig, adj. (snar, hastig.)
hurtigen, hurtigt, adv.
Hurtighed, en, ud. Pl.
Hus*, et, S. Huus.
Husar, en, Plur. er.
Husardragt, en, Pl. er.
Husarhest, en, Pl. e.
Husarhue, en, Pl. r.
Husarofficier, en, Pl. er.
Husblas, en, ud. Pl.
Husbond, en, Skrives ogsaa Huusbonde, (Plur. Hus≈bonder er noget tvivlsom; men findes dog brugt.)
huser, v. a. I.
huserer, v. n. I. [har.] (hol≈der ilde Huus, tager slemt affked.)
husker, v. a. I.
Huskifte, et, Pl. r. (af Hu.) Forandring i Sind.
Huskud, et, Pl. l. S. (Ind≈fald.)
Hustru, en, Pl. er. skrives ogsaa Huustro.
Husvalelse, en, Pl. r.
husvaler, v. a. I.
Husvaler, en, Pl. e.
Huud*, S. Hud.
huul, adv. pl. hule.
Huulaare, en, Pl. r.
Huulbor, et, Pl. l. S.
Huulfil, en, Pl. ≈file.
Huulhøvl, en, Pl. e.
Huuljern, et, Pl. l. S.
huulkindet, adj.
Huulklinge, en, Pl. r.
Huulmark, en, Pl. er.
Huulmeisel, en, Pl. er.
Huulnæb, et, Pl. l. S.
huulrund, adj. (concav.)
huulrygget, adj.
Huulsaar, et, Pl. l. S.
Huulskovl, en, Pl. e.
Huulskuffe, en, Pl. r.
Huulspeil, et, Pl. e.
Huulstøbning, en, Pl. er.
huultandet, adj.
Huulvei, en, Pl. e.
huuløiet, adj.
Huuløxe, en, Pl. r.
huuler*, v. a. S. huler.
Huulhed, en, Pl. er.
Huulning, en, Pl. er.
huult, adv.
Huus, et, Pl. Huse. Huus≈and, Pl. ≈ænder ≈andagt ≈apothek, et ≈arbeide, et ≈arme, n. s. pl. ≈bag≈ning ≈bagt, adj. v. (Brød.) ≈behov, et ≈bekymring

Huusbesøg, et -bonde (skrives ogsaa Husbond) -brug, et -bryllup, et -bygning -dag (Huusmænds Arbeidsdag) -diævel -due -dyr, et, Pl. l. S. -dør -egel (Istap) -eier -fader -flue -fogeb (Huushovmester) -folk, n. s. pl. -forretning -fred -fri, adj. -fugl -gavl -gavn, et -geraad, et, (Bohave, Boskab) -geraadskarl -gierning -grund -gud -hane -herre -holder -holderske -holdning -hovmester -hund -jomfru -karl -kat -kiøb, et -kone (en Huusmands Kone) -kors, et -kost -leie -leilighed -ly, et -løg, et, Urt -mand -mandskost -middel, et -moder -mønning -nisse -penge, coll. -postil -raad, et -raadig, adj. (huuslig, sparsom) -ret -rettighed -rotte -rum, et -sager, pl. -selskab, et -skik -skiøde, et -sorg -spøgelse, et -stand -svale -svend -sysel, pl. -sysler -søgning -tag, et -tavle -tofte (et lidet Stykke Jord ved et Huus) -tomt (Huusgrund) -tropper (Livvagt) -træl -tugt -tyende, et -tyv -tyveri, et -tækning -tømmer, et -uhr, et -vant, adj. -vert -vild, adj. -væsen, et.
huuser*, S. huser.
huuslig, adj.
Huuslighed, en, ud. Pl.
hvad? Spørgsmaals- og Henſigtelses-Pronomen.
Hval, en, Pl. er. Hvalfisk.
Hvalbarde, en. Pl. r.
Hvalfanger, en, Pl. e.
Hvalfangst, en.
Hvalfisk, en, Pl. e.
Hvalfiskebeen, et, Pl. l. S.
Hvalkalv, en, Pl. e.
Hvalp, en, Pl. e. (Hundeunge.)
hvalpeagtig, adj.
Hvalpenykker, n. s. pl.
Hvalrav, et, ud. Pl. (af Hval.)
Hvalspyd, et, Pl. l. Sing. (Harpun.)
Hvalspæk, et, ud. Pl.
Hvaltran, en, ud. Pl.
hvas, adj. skarp.
hvashaaret, adj.
Hvashed, en, ud. Pl.
hvashudet, adj.
hvastalende, adj. v.
Hvede, en, ud. Pl. Hvede-ager -avn -ax, et -bolle -brød, et -gryn, et -halm -høst -jord -kage -klid -knop -korn, et -kringle -malt, et -mark -meel, et -simle -straa, et -sæd.
hveden, adv. (hvorfra, hvoraf.)
hvedser*, S. hvæsser.
hveger, v. n. og a. 1. (vifter, som en Lue; vaklet; bevæges hid og did.)
hvegner, v. a. 1. at hvegne et Søm, ombøie dets Ende.
hvelver*, v. a. S. hvælver.
hvem, Spørgsmaals-Pron. dat., acc. og abl. af hvo. (hvem gav du det? hvem saae du? af hvem har du faaet det.) I Talesproget bruges det altid i Stedet for hvo.
Hveps, en, Pl. er. (Gedehams.)
hver, adj. n. hvert. ud. Pl. pron. indef.

hveranden, pron. indef.
hverandre, pron. indef. (S. hinanden.)
Hverdag, en, Pl. e. (Søgnedag.)
hverdags, adj. (tilføies gjerne Substantivet; som: Hverdagsansigt, Hverdagsarbeide, Hverdagsfeber, Hverdagsklæder, Hverdagsliv, Hverdagsmenneske, Hverdagssnak, Hverdagssyssel, o. fl.)
hvergang, adj. (skrives ogsaa adskilt: hver Gang.)
Hvergarn, et, ub. Pl. (et Slags Tøi.)
hverken, adj. og conj.
Hverkenkiøn, et, ub. Pl. (et i nyere Tider indført Ord.)
hvermands, gen. af hver Mand, bruges som adject. men altid adskilt: Hvermands Dør, hvermands Brug.
hvert, n. af hver.
Hverv, et, ub. Pl. Ærende, Forretning.
Hvervel*, S. Hvirvel.
hverver, v. a. 1.
Hverver, en, Pl. e.
Hververhuus, et.
Hververkneb, et, Pl. l. S.
Hververpenge, pl. (Hvervingspenge.)
Hververi, et, Pl. er.
Hververplads, en, Pl. e.
Hverving, en, Pl. er.
hvi? Spørgsmaalsord. (hvorfor.)
Hvid, en, Pl. e.
hvid, adj. n. hvidt.
hvidagtig, adj.
hvidarmet, adj.
Hvidbiørn, en, Pl. e.
hvidblaa, adj.
Hvidblik, et, ub. Pl.
Hvide, en, Pl. r. (i Æg.)
Hvideriis, pl. (Buskvært.)
Hvidesøndag, en, Første Søndag efter Paaske.
Hvidetirsdag, en, Tirsdagen i Fastelavnsugen.
hvidgloende, adj. (Amberg.)
hvidgraa, adj.
hvidguul, adj.
hvidhaaret, adj.
hvidhalset, adj.
Hvidhed, en, ub. Pl.
hvidhudet, adj.
Hvidkaal, en, ub. Pl.
hvidklædt, adj.
hvidladen, adj.
Hvidling, en, Pl. er. (Fisk.)
Hvidløg, et, Pl. l. Sing.
hvidner, v. n. 1. (bliver hvid.) [er.]
hvidplettet, adj.
Hvidpølse, en, Pl. r.
Hvidroe, en, Pl. r.
hvidskummende, adj. v.
hvidspættet, adj.
Hvidsøm, en, Pl. me.
Hvidtekalk, en, ub. Pl.
Hvidtekost, en, Pl. e.
Hvidten, en, ub. Pl.
hvidter, v. a. 1.
Hvidtiørn eller Hvidtorn, en, Pl. e.
Hvidtning, en, Pl. er.
Hviin, et. S. hviner.
Hvile, en, uden Pl.
Hvileaar, et, Pl. l. S.
Hvileager, en, Pl. -agre.
Hvileblund, et, Pl. l. S. (Kingo.)
Hvilebænk, en, Pl. e.
Hviledag, en, Pl. e.
Hvilefrist, en, ub. Pl.
Hvilehøi, en, Pl. e.
Hvilejord, en, Pl. er.
Hvilekammer, et, figurlig om Graven.
hviletøs, adj. (uafladelig, uden Hvile.)
Hviletøshed, en, ub. Pl. (Amberg.)
Hvilemark, en, Pl. er.

Hvilepunkt, en og et, Pl. er.
hviler, v. n. 1 og 2. hvilte, hvilt. (har.)
Hvileseng, en, Pl. e.
Hvilested, et, Pl. er.
Hviletid, en.
Hviletime, en, Pl. r.
hvilken, Spørgsmaals- og Hensigtelses-Pron. n. hvilket. gen. hvis. pl. hvilke.
hvilkensomhelst, hvilketsomhelst, pl. hvilkesomhelst, pron. (i hvo det end er.)
hvimler, v. impers. 1. (løber rundt i Hovedet.)
hvimmel, adj. (hovedsvimmel.)
Hvinegræs eller Hvenegræs, et, Urt.
Hvinen, en, ud. Pl.
hviner, v. n. 1. (har.) giver en skarp, giennemtrængende Lyd.
hvingler, v. n. 1. (har.) svimler.
Hvinstraa, et, et Slags Græsstraa.
hvinsuur, adj. (meget suur.)
hvirrer, v. a. 1. (dreier hastigen rundt.)
Hvirvel, en, Pl. Hvirvler.
hvirvelagtig, adj.
Hvirvelbeen, et, Pl. l. Sing.
Hvirvelløb, et, Pl. l. S.
Hvirvelslag, et, Pl. l. S.
Hvirvelsnegl, en, Pl. e.
Hvirvelstorm, en, Pl. e.
Hvirvelsyge, en, ud. Pl. (Amberg.)
Hvirveltop, en, Pl. pe.
Hvirvelvind, en, Pl. e.
hvirvler, v. a. n. og rec. 1.
hvis, Pron. gen. af hvo.
hvis, Conjunct. (dersom.)
Hvisken, en, ud. Pl.
hvisker, v. n. 1. (har.)
Hvislen, en, ud. Pl.
hvisler, v. n. 1. (har.)
hvisser, v. n. 1. bysser i Søvn. (Amberg.)
hvister, v. a. 1. (svinger, kaster fra sig.)
hviver, v. a. 1. (svøber, hyller om.)
Hvivklæde, et, Pl. r. (Et Klæde, som svøbes om Haaret.)
hvo, Spørgsmaals- og Hensigtelses-Pron. gen. hvis. dat. hvem. n. hvad. (I Talesproget bruger man hvem i Stedet for hvo.)
hvor, adv. Følgende hermed sammensatte Adverbier skrives i eet Ord: hvoraf, hvorfan, hvorefter, hvorfor, hvorfra, hvorhelst (hvor) hvorhen, hvori, hvoriblandt, hvorigiennem, hvorimellem, hvorimod, hvorledes, hvorlunde, hvorlænge, hvormange, hvormed, hvormeget, hvorofte, hvorom, hvorover, hvorpaa, hvorsnart, hvorsomhelst, hvortil, hvorudover, hvorunder, hvorved.
hvorvel, conj. (uagtet, endskiøndt.)
hvæder, v. a. 1. (hvæsser)
Hvædsteen, en, Pl. -stene. (Hvæssesteen.)
Hvælg, et, Pl. l. S. Svælg.
hvælgende, adj. v. svælgende.
hvælger, v. n. 1. strømmer, øser ned.
hvælver, v. a. hvælvede, hvælvet og hvalvt.
hvælver sig, v. rec.
Hvælving, en, Pl. er.
Hværv*, S. Hverv.
Hvæsen, en, ud. Pl.

hvæſet, v. n. 1. [har.] (ſom Gaas.)
hvæsſer, v. a. 1. (ſliber, hvæsſer.)
Hvæsſeſtaal, et, Pl. l. S.
Hvæsſeſteen, en, Pl. -ſtene.
Hyacinth, en, Plur. er. (Blomſt.)
Hyben, en, Pl. l. S. (Bær.)
Hybenfrø, et.
Hybentorn, en, vild Roſentorn.
Hygge, en, ud. Pl. Omhu, Omſorg.
hyggelig, adj. beqvem, pasſelig, vel indrettet. (En hyggelig Bolig.
hygger, v. a. 1. (ſkiøtter, pasſer, tager i Agt.)
hykkelſk, adj. og adv.
Hyklekonſt, en, ud. Pl.
Hyklen, en, ud. Pl.
hykler, v. n. 1. (har.)
Hykler, en, Pl. e.
Hykleri, et, Pl. er.
hyklerſk, adj. hyklende.
Hyklerſke, en, Pl. r.
Hyld, en, ud. Pl. (Hyldeſt, Gunſt.)
Hyld, en, Pl. e. Hyldebark -blomſter, Plur. -buſk -bær, et -bøsſe -green -knop -marv -ſaft -ſirup -ſprøite -træ, et.
Hylde, en, Pl. r. (Opſlaaet Bræt.)
hylder, v. a. 1. tilſiger Lydighed og Troſkab.
hyldeſkudt, adj. v. forrykt, affindig. (Colding.)
Hyldeſt, en, ud. Pl. (Gunſt.)
hyldig, adj. (trivelig, kiødfuld.) af Huld.
Hylding, en, Pl. er. (af hylder.)
Hyldingsbrev, et, Pl. e.
Hyldingsdag, en, Pl. e.
Hyldingsed, en, uden Pl.
Hylen, en, ud. Pl.

hyler, v. n. 1. (har.)
Hylke, en, Pl. r. (Vandkant, Vandſvælg.)
hyller, v. a. 1. (S. indhyller, omhyller, tilhyller.)
Hylſter, et, Pl. e. (til Piſtoler.)
Hylſterkappe, en, Pl. r.
Hynde, et, Pl. r.
Hyndebænk, en, Pl. e.
Hyp! Udraabsord.
Hyp (ud. Art.) Hypſpil, et Slags Kortſpil.
Hypning, en, Pl. er.
Hyppejern, et, Pl. l. S.
Hyppeplov, en, Pl. e.
hypper, v. a. 1.
hyppig, adj. -en, adv.
Hyppighed, en, ud. Pl.
Hyrde, en, Pl. r. Hyrdebolig -brev, et -digt, et -dragt -dreng -fløite -horn, et -hund -huus, et -hytte -kone -levnet, et -liv, et -løn -løs, adj. -pibe -pige -ſang -ſtand -ſtav -ſtykke, et (et Skueſpil, taget af Hyrdelivet) -taſke -vers, et -viſe.
Hyrdinde, en, Pl. r.
Hyre, en. (Skibsfolks Lønning.)
Hyrekareet, en, Pl. -kareter.
Hyrekudſk, en, Pl. e.
hyrer, v. a. og rec. 1. (hyrer ſig bort.)
Hyretiener, S. Leietiener.
Hyrevogn, en, Pl. e.
hyſſer, v. n. 1. (har.)
Hytte, en, Pl. r.
Hytteaffald, et, uden Pl. (ved Biergværker.)
Hyttearbeider, en, Pl. e.
Hyttefad, et, Pl. e.
Hyttefoged, en, Pl. er.
Hyttemeſter, en, Pl. e.

Hyttemærke, et, Pl. r.
hytter, v. a. og rec. 1.
Hytterøg, en, uden Pl.
Hytteskriver, en, Plur. e. (ved Biergværker.)
Hytfestiger, en, Pl. e.
Hyven*, S. Hyben.
Hæder, en, ud. Pl.
hæderbaaren, adj.
hæderkronet, adj.
hæderlig, adj. -en, adv.
hæderløs, adj.
Hædersdag, en, Pl. e.
Hædersdragt, en, Pl. er.
Hæderskamp, en, Pl. e.
Hædersklædning, en, Pl. er.
Hæderslon, en, ud. Pl.
Hædersmaaltid, et, Pl. er.
Hædersmand, en, Plur. -mænd.
Hædersminde, et, Pl. r.
Hædersnavn, et, Pl. e.
Hæderspost, en, Pl. er.
Hæderssang, en, Pl. e.
Hæderssstand, en, ud. Pl.
Hæderstegn, et, Pl. l. S.
hæderværdig, adj.
hædrer, v. a. 1.
hæfter, v. a. S. hefter.
hæftig*, S. heftig.
Hæg, en, Pl. ger. (et Busktræ.)
hæger, v. a. 1. (freder, holder i Stand.)
Hæggebær, et, Pl. l. S.
Hæggebærviin, en, ud. Pl.
Hægn, et, S. Hegn.
Hægte, en, Pl. r.
hægter, v. a. 1.
Hæk eller Hække, en, Pl. r.
Hækkebuur, et, Pl. -bure.
Hækkefugl, en, Pl. e.
Hækkefar, en, Pl. e.
Hækketid, en, ud. Pl. (for Fugle.)
Hæl, en, Pl. e. Hælflik -flikker, v. a. 1. -kappe -stykke, et -søm, et.
Hæld, et, uden Pl. Skraaning, Fald. Renden har ikke Hæld nok.
Hælde, en, Pl. r. En Brink, et brat Sted paa en Vei. (D. Ordb.)
hælder, v. n. 1. (har.) har en skraa Stilling.
hælder, v. a. og rec. 1. gyder, øser; it. støtter sig til.
Hælding, en, Pl. er. (bruges ogsaa i samme Bemærkelse som Hælde.)
hæler, v. n. 1. (har.)
Hæler, en, Pl. e.
Hæleri, et, Pl. er.
Hælerske, en, Pl. r.
Hælested, et, Pl. er.
Hælvte, en, Pl. r. (Halvdeel.)
hæmmer, v. a. 1. ophæver, standser, afskaffer. (Jacobi.)
Hænde, til Hænde. (See Haand.)
Hændelse, en, Pl. r.
hændelsesviis, adv.
Hænder, pl. af Haand.
hænder, v. n. 1. i den Talemaade: at hænde Dom over een. (S. indhænder.)
hænder, v. n. 1 og 2. (vederfares.) Der er hændt mig en Ulykke.
hænder sig, v. impers. 2. Det hændte sig. Der hændte sig en Ulykke.
hændes, v. dep. hændtes. Det kan hændes den bedste. Det er hændtes mig engang tilforn.
hændig, adj. (nem til Haandarbeide.)
Hændighed, en, ud. Pl.
Hængebirk, en, Pl. er. (et Slags Birketræ.)
Hængebynd, et, ud. Pl.
Hængekoie, en, Pl. r.
Hængel, en, Pl. Hængler. (noget, som hænger ned, saasom et Slags Hovedpynt.)
Hængelaas, en, Pl. e.

Hængelampe, en, Pl. r.
Hængeloft, et, Pl. er.
Hængemund, en, Pl. e.
Hængen, en, ud. Pl.
hænger, v. a. n. og rec. hængte eller hang; hængt.
Hængerem, en, Pl. me.
Hængeskab, et, Pl. e.
Hængeskuur, et, Pl. =skure.
Hængestol, en, Pl. e.
Hængesæk, en, Pl. ke. Hængebynd, Mose.
Hængetov, et, Pl. e.
Hængetræ, et, Pl. er.
Hængevogn, en, Pl. e.
Hængeværk, et, Pl. er.
Hængeærme, et; Pl. r.
Hængsel, et, Pl. Hængsler.
hængøret, adj.
Hær, en, Pl. e.
Hærblæst, en, ud. Pl. (Alarmblæsen.)
Hærde, en, Pl. r. (Skulder.)
hærder, v. a. 1. (gior haard.)
hærdes, v. dep. imp. hærdedes. (bliver haard.)
Hærdning, en, Pl. er.
Hærdrot, en, Pl. ter. Hærfører.
hæreviis, adv. (i Hære, flokkeviis.)
Hærfang, et, Krigsbytte.
Hærfart, en, Krigstog.
hærfør, adj. vaabenfør.
Hærfører, en, Pl. e.
hærførende, adj. v. (Baggesen.)
hærjer eller hærger, v. a. 1. (ødelægger ved Krig; it. fordærver, plyndrer, berøver.)
Hærmagt, en, ud. Pl. Krigsstyrke, Krigsmagt. (Baggesen.)
Hærpauke, en, Pl. r.
Hærraab, et, Pl. l. S.
Hærskare, en, Pl. r.
Hærskiold, et, Kvindskiold, Krig mod Fædrelandet. (af hærjer.)
Hærvei, en, Pl. e. (Vei, som en Krigshær tager.) militair Vei.
Hærværk, et, ud. Pl. Vold, Overfald.
hæs, adj. Pl. hæse.
Hæshed, en, ud. Pl.
hæslig, adj. (styg, grim.)
Hæslighed, en, ud. Pl.
hæsligt, adv.
Hæssel, en, S. Hassel.
Hætte, en, Pl. r.
Hævd, en, ud. Pl.
hævder, v. a. 1.
Hævdstid, en, ud. Pl.
Hævdsvidne, et, Pl. r.
Hæveapel, en, Pl. =apler. (Amberg.)
Hævebiælke, en, Pl. r.
Hævehiul, et, Pl. l. Sing.
Hævelse, en, Pl. r.
hæver, v. a. og rec. 1.
Hævert eller Hæver, en, Pl. er og e.
Hævespeil, et, Pl. e. (hos Artilleristter.)
Hævestang, S. Løftestang.
Hævetang, en, Pl. =tænger.
hævler*, S. ævler.
Hævn*, S. Hevn.
Hø, et, n. s. collect. Høavl =hiering =bund (Engbund) =bundt, et =fork =frø, coll. =høst =knippe, et =krog =lade =lee =loft, et =læs, et =mark =slæt =stak, en =stænge, et =torv, et =tyv (Høfork) =vevel =viff =vogn =vægt.
høder, v. n. 1. (truer, især med løftet Haand.)
høflig, adj.
Høflighed, en, Pl. er. (Pl. bruges i Stedet for Høfligheds=Beviisninger.)
Høg, en, Pl. e. (Fugl.)
Høgebuur, et, Pl. =bure.
Høgenæb, et, Pl. l. Sing.
Høi, en, Pl. e. (Banke, Jordhøi.)

høi, adj. n. høit. høiere, høiest.
høiadelig, adj.
høiagtbar, adj.
Høiagtelse, en, ud. Pl.
høiagter, v. a. r.
høialdrende, adj.
Høialter, et, Pl. e.
høianseelig, adj.
høiarlet, adj. (høiskuldret.)
Høibaadsmand, en, Pl. =mænd.
høibaaren, adj. pl. høibaarne.
høibedaget, adj. (høialdrende.)
høibegavet, adj. v.
høibenet, adj.
høiberømt, adj. v.
høibetroet, adj. v.
Høibord, et. (i Skibssproget.) At sidde til Høibords, for Bordenden.
Høibryst, et, Pl. er. (paa Slagteqvæg.)
høibrystet, adj.
høibyrdig, adj. (høibaaren.)
Høide, en, Pl. r.
Høidemaal, et, Pl. l. S.
Høidemaaler, en, Pl. e.
Høidemaaling, en, Pl. er.
høierfaren, adj. pl. høierfarne.
høiformaaende, adj. v.
høifornem, adj. pl. me.
høifortient, adj.
høifrugtsommelig, adj.
høifyrstelig, adj.
høigrevelig, adj.
høigunstig, adj.
Høihed, en, (Pl. er, naar det bruges som Ærestitel.)
høihellig, adj.
høihiertet, adj. (behiertet, højmodig.)
Høihiertighed, en, uden Pl.
høihælet, adj.
Høikant, en. At sætte Steen paa Høikant.
høikongelig, adj.
Høiland, et, Pl. e.
høilig, høiligen, adv.
Høiloft, et, Pl. er.
høilovet, adj.
høilovlig, adj.
høilændet, adj. En høilændet Ager.
høilærd, adj.
høimastet, adj.
Høimesse, en, Pl. r.
Høimessepræst, en, Pl. er.
Høimod, et, ud. Pl. (Grundtvig.)
høimodig, adj.
Høimodighed, en, ud. Pl.
høimægtig, adj.
høimælet, adj. (høirøstet.)
høioplyst, adj. v.
høipandet, adj.
høipriselig, adj.
Høipynt, en, Pl. er.
høire, adj. (uforanderligt.)
Høiribber, n. s. pl. (paa et slagtet Nød.)
høirygget, adj.
høirød, adj. (lyserød.)
høirøstet, adj.
høisalig, adj.
Høisang, en, Pl. e. (i Almindelighed bruges dette Ord kun med best. Art.)
Høiskole, en, Pl. r.
Høiskov, en. Modsat Underskov. (Jacobi.)
høiskuldret, adj.
høist, adv. meget, særdeles. (bruges altid i Stedet for høiest, naar det lægges til Adjectiver; f. Ex. høistvigtig; men dog oftere adskilt: høist betydelig.)
høistammet, adj.
Høistbydende, en, Pl. l. Sing. (ved Auctioner.)
Høisæde, et, Pl. r.
høit, adv. Denne Ager ligger høit. (sammensættes med nogle faa Participier, som høitelsket, høitliggende, høitlydende.)

høitalende, adj. v.
Høitid, en. Pl. er. Høitids-dag -dands -dragt -færd -klæder, pl. -klædning -offer, et -pynt -sal -sang -tale.
høitidelig, adj. -en adv.
Høitidelighed, en, Pl. er.
høitideligholder, v. a. See helligholder.
Høitidsgaand, en, ud. Pl. (Oehlenschläger.)
høitidsfuld, adj.
høitonende, adj. v.
høitoppet, adj.
høitravende, adj. v.
Høitravenhed, en, ud. Pl.
høitydsk, adj. (modſ. plattydsk.)
Høitydsker, en, Pl. e.
Høivand, et, Pl. e. (naar Havvandet ved Floden er ſteget.)
høivelbaaren, adj. Pl. høivelbaarne.
Høivelbaarenhed, en, Pl. er.
høivigtig, adj.
høiviis, adj. Pl. høivise.
Høivinter, en. Midvinter. (Jacobi.)
høivristet, adj.
høiværdig, adj.
høiædel, adj. Pl. høiædle.
høiærværdig, adj.
Høiærværdighed, en, Pl. er.
Høker, en, Pl. e.
høkeragtig, adj.
Høkerbod, en, Pl. er.
Høkeri, et, Pl. er.
Høkerske, en, Pl. r.
Høkertorv, et, Pl. e.
Høkervare, en, Pl. r.
høkrer, v. a. 1.
Høne, en, Plur. Høner, Høns. S. Høns.)
Høneke, en, Pl. r. (en liden Høne.)
Hønekylling, en, Pl. er.
Høns, Pl. af Høne. Hønse-buur, et -dreng -fiæder -gaard -garn, et -hoved, et -hund -huus, et -hæk -jagt -kaglen -kiød, et -korn, et, coll. -kro -kræmmer -kurv -møg, et -pige -plukker -rede -steg -sti -stige -stopper -torv, et -tyv -vogter -æg, et.
hønser, v. n. 1. (har.) giver Handsel. (i Skibssproget.)
hør! (med langtonet Vocal) imper. af hører.
Hør, en, n. s. coll. (med kort Tone.) Liin.
Hørager, en, Pl. -agre.
Høravl, en, ud. Pl.
Hørblaar, n. s. pl. (modsat Hampeblaar.)
Hørblødning, en, Pl. er.
Hørbod, en, Pl. er.
Hørbrage, en, Pl. er.
Hørbrydning, en, Pl. er.
Hørdukke, en, Pl. r.
Høregang, en, Pl. e.
Hørelse, en, ud. Pl.
hører, v. a. og n. 2.
Hører, en, Pl. e.
Høreredskab, et, Pl. er.
Hørerør, et, Pl. l. S.
Høresal, en, Pl. e.
Hørfrø, et, ud. Pl.
Hørgarn, et, ud. Pl.
Hørhegle, en, Pl. r.
hørig, adj. (lydig.)
Hørighed, en, ud. Pl.
Hørknevler, n. s. pl. (Hørrens Frøhuse.)
Hørkrands, en, Pl. e.
Hørkræmmer, en, Pl. e.
Hørlerred, et, Pl. er.
Hørlok, en, Pl. ker.
Hørplante, en, Pl. r.
Hørsilke, en, ud. Pl.
hørsom, adj. (lydig.)
Hørsomhed, en, ud. Pl.
Hørstilk, en, Pl. e.

Hørsvinger, en, Pl. e.
Hørsvingeri, et, Pl. er.
Hørsæd, en, ud. Pl.
Hørtave, en, Pl. r.
Hørtot, en, Pl. ter.
Høst, en, ud. Plur.
Høstarbeide, et, Pl. er.
Høstblomst, en, Pl. er.
Høstdag, en, Pl. e.
høster, v. a. 1.
Høstfeber, en, Pl. -febre.
Høstfiskeri, et, Pl. er.
Høstfolk, n. s.
Høstgilde, et, Pl. r.
Høstgrøde, en, uden Pl. (Eftergrøde.)
Høsthaver, n. s. pl. (Sidestykker paa en Høstvogn.)
Høstkarl, en, Pl. e.
høstlig, adj.
Høstluft, en, ud. Pl.
Høstmaaned, en, August.
Høstmand, en, Pl. -mænd.
Høstrose, en, Pl. r.
Høstsild, en, Pl. l. S.
Høsttid, en, ud. Pl.
Høstveir, et, ud. Pl.
Høstvogn, en, Pl. e.
Høvding, en, Pl. e og er.
Høved, et, Pl. er. Qvæghøved.
Høvedsmand, en, Plur. -mænd. Anfører.
høvisk, adj. og adv. (anstændig, ærbar, sædelig, tugtig.)
Høviskhed, en, ud. Pl.
Høvl, en, Pl. e.
Høvlebænk, en, Pl. e.
høvler, v. a. 1.
Høvljern, et, Pl. l. S.
Høvling, en, Pl. er.
Høvlspaan, en, Pl. er.
Hølvltand, en, Pl. -tænder.
høy*, S. høi.

I.

(Vocal.)

I, pron. pers. (2den Person i Fleert. af du)
I, præpos. (sammenføies med nogle Verber, hvoraf endeel dog kun bruges i partic.)
Iagttagelse, en, Pl. r.
Iagttagelsesaand, en, ud. Pl.
iagttager, v. a. iagttog, -taget.
Iagttager, en, Pl. e.
ibanket, partic.
Ibenholt, et, ud. Pl.
iberegner, v. a. 1.
Iberegning, en, Pl. er.
iblandet, partic. See indblandet.
iblandt, præp.
Iboelse, en.
iboer, v. n. 1. (sielden.)
Id, en, ud. Pl. (Gierning, Hensigt.)
Ideal, et, Pl. er. (Forestilling om Noget, som tænkes i dets høieste Fuldkommenhed.)
idealsk, adj.
Idee, en, Pl. r. S. Tanke, Begreb.
idel, adj. Pl. l. S. (Lutter, blot, bar.)
idelig, adj. (ofte gientaget.)
ideligen, adv.
Idelighed, en, ud. Pl.
idløs, adj. (ørkesløs.)
Idræt, en, Pl. ter. (Handling, Foretagende.)

Ibyl, en, Pl. ler. S. Hyrdedigt.
idømt, partic.
ifald, conj. (skrives ogsaa adskilt: i Fald.)
iflæng, adv. (ligeledes.)
Ifyldning, en, Pl. er.
ifælder, v. a. 1 og 2.
Ifældning, en, Pl. er.
ifæster, v. a. 1.
ifødes, v. pass. (part. ifødt bruges.)
Iførelse, en, Pl. r.
iförer, v. a. 2.
Igel*, S. Igle.
Igield, en, ud. Pl. (i Lovsproget: Erstatning for det Stiaalne.)
igien, adv. (atter.)
Igienfødelse, en.
igienfødes, See gienfødes.
igienlevende, adj. v.
igienløser, v. a. 2.
Igienløsning, en, Pl. er. (I Sammensætninger bruges eller ikke igien, men det forkortede gien.)
igiennem, præpos. (De sammensatte Ord søges efter giennem.)
Igle, en, Pl. r.
Iglesætning, en, Plur. er.
igroet, part. S. indgroet.
Ih! Udraabsord.
ihager, v. a. 1.
ihiel, adv. (til Døde.)
ihielskyder, v. a. -skød, -skudt.
Ihielskydning, en, Pl. er.
ihielslaaer, v. a. -slog, -slaget.
ihielstukken, -stukket, partic. Pl. ihielstukne.
ihu, adv. i Erindring. (Skrives ogsaa adskilt i Hu.)
ihukommelig, adj.
Ihukommelse, en, ud. Pl. (Minde, Erindring.)
ihukommer, v. a. ihukom, -kommet.
Ihændehaver, en, Pl. e.
Iid*, S. Id.
Iil, en, ud. Pl. (Hast.)
Iilbud, et, Pl. e.
iiler*, S. iler.
iilfærdig, adj.
iilfærdigen, adv.
Iilfærdighed, en, ud. Pl.
Iilregn, en, ud. Pl. See Iling. (Dette Ord kommer ikke af Iil, Hastighed; men af det isl. og jydske Eil, Skylregn.)
iilsindet, adj. (let til Vrede.)
Iilsindighed, en, ud. Pl.
Iilskrift, en, ud. Pl.
Iilskriver, en, Pl. e.
iilsom, adj. Pl. me. (hastig.)
Iilvogn, en, Pl. e. (en let Vogn.)
Iis, en, ud. Pl. (med best. Art. Isen.) Iisbaad, en, Pl. e. -bad, et -bane -banke -bierg, et -biørn -bom -brage (Revne i Isen) -bro -brod -brud, et -bæger, et -brev, et -brift -brik -brive -bække, et -field, et -fiskeri, et -flage (et stort afrevet Iisstykke) -form -frossen, adj. verb. Pl. iisfrosne -fugl -gang -garn, et -glas, et, Marieglas -glat, adj. -graa, adj. -grube -hav, et -kamp (en Klump Iis) -kielder -klump -klæbt, adj. v. -kløft -kold, adj. -lagt, adj. v. (belagt med Iis) -læg, et, eller Iislægning -plante -plov -post (Vagt, som udsættes paa Isen) -pæl -regn -sav -sko -skorpe -skred, et -slag, et -spore -stykke, et -stædig, adj. (om Heste, som ei ville gaae paa Iis) -sukker, et -tap -vaage -vagt -vand, et.

Iisbeen, et, Skambenet. (af en anden Oprindelse.)
iisner, v. n. 1. (skrives i Almindelighed isner.)
Ikhorn*, S. Egern.
ikke, adv.
ikkun, adv.
iklæder, v. a. iklædte, iklædt.
Iklædning, en, Pl. er.
Il*, See Iil.
ild, adj. (ond, skadelig, vredladen.) Deraf: Ildgierning, en, Pl. er. (Misgierning.) Ildgierningsmand, en, Pl. -mænd. Ildvillie, en, ond Villie ildvillig, adj.
Ild, en, ildbagt, adj. v. -bestandig, adj. -bestandighed -bierg, et -buk -bækken, et -damp -deel -dyrkelse -dyrker -farve -farvet, adj. -fast, adj. -fasthed -fængende, adj. v. -gitter, et -glands -gnist -grube -gryde -hage (Brandhage) -hav, et -hede -hiul, et -kar, et -karm -kasse -klemme -klode -klump -kugle -kurv (i en Ovn) -mørser -pande -piil -plade -potte -prøve -puster -pøl -regn -tift -rød, adj. -rør, et -skade (See Brandskade) -skee -skierm -skuffe -sky, adj. -slange -sprudende, adj. v. -sprudning -sted, et -straale -strøm -støtte -svælg, et -tang (Ildklemme) -tønde -varig, adj. -vifte.
ilde, adv. compar. værre. superl. værst. Deraf: Ildebefindende, et, ildeklingende, adj. v. -lugtende, adj. v. -lydende, adj. v. -sindet, adj. -smagende. (andre Sammensætninger bør heller skrives adskilt.)
Ildebrand, en, Pl. e. (af Ild.)
Ildebrændsel, et, ud. Pl.
ilder, v. a. og n. 1. (optænder Ild; heder.)
Ilder, en, Pl. e. (et Dyr.)
Ilderfælde, en, Pl. r.
Ilderskind, et, Pl. I. S.
Ildgierningsmand, en, Pl. -mænd.
Ilding eller Ildning, en, Pl. er.
Ildsfare, en.
Ildsindighed, en, ud. Pl. (D. Ordb.)
Ildslue, en, Pl. r.
Ildsnød, en, ud. Pl.
Ildsvaade, en, ud. Pl.
Ildvillie, en, ud. Pl. ond Villie. (H. Tauffen.)
ildvillig, adj.
Ile, en, Pl. r. (paa en Plov.)
Ilen, en, ud. Pl. (Iil, Hastighed.)
iler, v. n. 1. it. iilte, iilt. (har.)
ilfærdig*, S. iilfærdig.
iligemaade, adv. (kan uden Feil skrives adskilt.)
Iling, en, Pl. er. (hastig Regn.)
Ilingsveir, et, ud. Pl.
imedens, adv.
imellem, præp. (S. mellem, der bruges i alle Sammensætninger.)
imellemstunder, adv. (undertiden.) i dagl. Tale.
imidlertid, adv.
immer, adv. See altid, stedse. (tydsk.)
imod, præp.
Imodsigelse, Imodstand og flere Sammensætninger. See Modsigelse, Modstand, &c.
imøde, adv. (skrives ogsaa adskilt.)

ind, præp.
Indaandelse, en, Pl. r.
indaander, v. a. 1.
indad, adv. (modsat udad.) ind ad, præpos. (f. Ex. ind ad Døren) bør skrives adskilt.
indager, v. a. 1. (indkiører.)
Indagning, en, Pl. er. (Indkiørsel.)
indarbeider, v. a. 1.
indarrig, adj. (meget arrig.)
indartet, adj.
indavler, v. a. 1.
Indavling, en.
indbaader, v. a. 1. (fører ind paa Baade.)
indbager, v. a. 2.
indbanker, v. a. 1.
Indbark, en, ud. Pl. (den inderste Bark.)
indbarker, v. a. 1. indbarker Læder.
Indbefatning, en.
indbefatter, v. a. 1.
Indbegreb, et, ud. Pl.
indbegriber, v. a. indbegreb, -begreben, -begrebet.
indberegner, S. iberegner.
Indberetning, en, Pl. er.
indberetter, v. a. 1. (melder.)
indbierger, v. a. 1.
Indbiergning, en, Pl. er.
indbilder, v. a. og rec. 1.
Indbildning, en, Pl. er.
Indbildningskraft, en, ud. Pl.
indbildsk, adj.
Indbildskhed, en, ud. Pl.
indbildt, partic. af indbilder.
indbinder, v. a. -bandt, -bunden, -bundet.
Indbinding, en, Pl. er.
indblander, v. a. 1.
Indblanding, en, Pl. er.
indblæser, v. a. 2.
Indblæsning, en, Pl. er.
indbløder, v. a. 1 og 2.
Indbo, et, ud. Pl.
Indboer, en, Pl. e. (modsat Udflytter.)
indborer, v. a. 1.
Indboring, en, Pl. er.
Indbringelse, en, Pl. r.
indbringer, v. a. -bragte, -bragt.
Indbrud, et, Pl. L. S.
indbryder, v. n. indbrød, -brudt.
indbrænder, v. a. 2. At indbrænde et Mærke i Noget. (forskielligt fra indebrænder.)
Indbrænding, en, Pl. er.
Indbud, et, S. Indbydelse.
indbuden, part. af indbyder. Pl. indbudne.
Indbugt, en, Pl. er.
indbukker, v. a. 1.
Indbukning, en, Pl. er.
indbunden, part. af indbinder, Pl. indbundne.
Indbydelse, en, Pl. r.
indbyder, v. a. indbød, indbuden, indbudet, indbudt. Pl. indbudne.
Indbygger, en, Pl. e.
indbygger, v. a. 1.
Indbygning, en, Pl. er.
indbyrdes, adj. og adv. indbyrdes Krig.
indbytter, v. a. 1. (See indvexler.)
indbærer, v. a. indbar, -baaren, -baaret. Pl. -baarne.
Indbæring, en, Pl. er.
indbøier, v. a. 1.
Indbøining, en, Pl. er.
indcasserer, v. a. 1. See indfordrer, indkræver.

indbeler, v. a. =beelte, =beelt.
Indbeling, en, Pl. er.
Indbelingsgrund, en, Pl. e.
indbier, v. a. 1.
indbiger, v. a. 1. indelukker ved Diger.
Indbigning, en, Pl. er.
indbrager, v. a. indbrog, =braget.
indbreier, v. a. 1.
indbrikker, v. a. indbrak, =brukket.
indbriver, v. a. indbrev, =breven, =brevet.
Indbrivning, en, Pl. er.
Indbrypning, en, Pl. er.
indbrypper, v. a. 1.
indbysser, v. a. 1.
indbæmmer, v. a. 1.
Indæmning, en, Pl. er.
inde, adv. (Som compar. og superl. anses indre og inderst.)
indebrænder, v. a. 2. (forskielligt fra v. n. brænder inde.) De indebrændte Kongen. Mange Mennesker brændte inde i denne Ildebrand.
indefryser, v. n. indefrøs, =frossen, =frosset. Pl. indefrosne.
indegner, v. a. 1. (lægger under, faaer til Eie.)
indehaver, v. a. =havde, =havt. (oftere bruges haver inde.)
Indehaver, en, Pl. e. (Besidder.)
indeholder, v. a. imp. og sup. =holdt. (indbefatter; it. holder tilbage.)
indeklemmer, v. a. 2.
Indeklemning, en, Pl. er.
Indeliggen, en, ud. Pl. (Tilstanden at ligge inde.)
Indelukkelse, en, Pl. r.
indelukker, v. a. 1 og 2.
Indelukning, en, Pl. er.
inden, adv. conj. og præp. (De herefter anførte Sammensætningen bør skrives i eet Ord.)
indenad, adv.
indenbords, adv.
indenbyes, adv. og adj. indenbyes Folk
indendigs, adv. (inden for Diget.)
indenfor, adv. (inden for, som præp. skrives i to Ord.)
indenfra, adv.
indengaards, adv.
indengierds, adv. (inden for Gierdet.)
indeni, adverb. (inden i, præp.)
indenlands, adv. At reise indenlands.
indenlandsk, adj. indenlandske Varer.
indenom, adv. (inden om, præp.)
indenrigs, adv.
indenrigsk, adj. (for Vellyds Skyld udtales det indenrigs.)
indenskiærs, adv.
indentil, adv.
inder, adj. superl. inderst. (S. indre.) Bruges aldrig med ubestemt Art. men kun i Sammensætninger.)
Inderdeel, en, Pl. =dele. (modsat Yderdeel.)
Inderflade, en, Pl. r.
inderlig, adj.
inderligen, inderligt, adv.
Inderlighed, en, ud. Pl.
Indersaale, en, Pl. r.
Inderside, en, Pl. r.
inderst, adj. superl. af indre. (Bruges aldrig med ubestemt Art.)
Inderste, en, Pl. r. Indsidder.

Inderærme, et, Pl. r.
Indesidden, en, ud. Pl.
indesidder, v. n. -sad, -siddet. At indesidde med noget.
indeslutter, v. a. 1.
indestaaer, v. n. indestod, -staaet. (har.)
indestænger, v. a. 1. (Amberg.)
indevant, adj. v.
indeværende, adj. v.
Indfald, et, Pl. l. S.
indfalden, Pl. indfaldne. (partic. af indfalder, der ei ofte bruges.)
Indfaldslod, et, Pl. der.
Indfaldspunkt, et og en, Pl. er.
Indfaldsvinkel, en, Pl. -vinkler.
indfalser, v. a. 1.
Indfalsning, en, Pl. er.
indfarende, partic.
Indfart, en.
Indfatning, en, Pl. er.
indfatter, v. a. 1.
indfiler, v. a. 1.
Indfiling, en, Pl. er.
indfilter, v. a. 1. (Amberg.)
indfinder sig, v. rec. indfandt, -fundet.
Indfletning, en, Pl. er.
indfletter, v. a. 1.
indflikker, v. a. 1.
Indflikning, en, Pl. er.
Indflugt, en, ud. Pl.
Indflydelse, en, ud. Pl.
indflyder, v. n. indfløde, -flydt. (er.)
indflyer, v. n. 1. (er og har.)
Indflytning, en, Pl. er.
indflytter, v. a. og n. 1. (helst i partic.)
indfløiet, partic. Pl. indfløine.
indfolder, v. a. 1.
indfordrer, v. a. 1.
Indfordring, en, Pl. er.
indforer, v. a. 1. At være vel indforet.
Indfragt, en, Indfragt og Udfragt.
indfreder, v. a. 1. (indgierder.)
Indfredning, en, Pl. er.
indfrielig, adj. (som kan indfries.)
Indfrielse, en, Pl. r.
indfrier, v. a. 1.
indfrossen, adj. v. 1. forfrossen. 2. d. s. s. indefrossen.
indfulgt, partic. af indfølger.
indfælder, v. a. 1.
Indfældning, en, Pl. er.
indfængsler, v. a. 1.
Indfængsling, en, Pl. er.
Indfærd, en, ud. Pl. Indreise.
indfæster, v. a. 1.
Indfæstning, en, Pl. er.
Indføding, en, Pl. e. (en Indfødt. Colding.)
Indfødsret, en, ud. Pl.
indfødt, adj. v. en indfødt Dansk. De Indfødte.
indføier, v. a. 1.
Indførelse, en, Pl. r.
indfører, v. a. 2.
Indførsel, en.
Indførselsbom, en, Pl. me.
indgaaer, v. a. og n. (har.) -gik, -gaaet.
Indgang, en, Pl. e.
Indgangsret, en, ud. Pl.
Indgangsseddel, en, Pl. -sedler.
Indgangstale, en, Pl. r.
Indgangstold, en, ud. Pl.
Indgield, en, ud. Pl. Indgield og Udgield. (D. Lov.)
indgiemmer, v. a. 2.
Indgierdelse, en, Pl. r.
indgierder, v. a. 1.
Indgift, en, Pl. er.

Indgivelse, en, Pl. r.
indgiver, v. a. indgav, -given, -givet.
indglider, v. n. indgled, -gleden, -gledet. (er.)
indgnaver, v. a. 1.
indgniber, v. a. indgned, -gneden, -gnedet.
Indgnidning, en, Pl. er.
indgrændser, v. a. 1.
Indgrændsning, en, Pl. er.
indgraver, v. a. -grov og gravede, -gravet.
Indgreb, et, Pl. l. S.
indgriber, v. a. indgreb, -greben, -grebet.
Indgribning, en.
indgroer, v. n. 1. (er.)
indgrændser, v. a. 1. begrændser. (Amberg.)
Indgrændsning, en, Pl. er.
Indgrøft, en, Pl. er. (indvendig Grøft.)
indgrøfter, v. a. 1.
Indgrøftning, en, Pl. er.
Indgydelse, en, Pl. r.
indgyder, v. a. indgød, -gydet.
indhager, v. a. 1.
indhakker, v. a. 1.
indhaler, v. a. 1.
Indhaling, en, Pl. er.
indhamrer, v. a. 1.
Indhave, et, ud. Pl. (Indbo.)
Indhaver*, See Indehaver.
Indhavn, en, Pl. e. (modsat Udhavn.)
indharver, v. a. 1.
indhed, adj. (giennemhed.)
indhefter, v. a. 1.
Indheftning, en, Pl. er.
indhegner, v. a. 1.
Indhegning, en, Pl. er.
Indhegningsgrøft, en, Pl. er.
Indhentelse, en, Pl. r.
indhenter, v. a. 1.
Indhold, et, Pl. l. S.
indholdsrig, adj.
Indhug, et, Pl. l. S.
indhugger, v. a. 1.
Indhugning, en, Pl. er.
indhuler, v. a. 1.
indhuul, adj. (concav.)
Indhuulhed, en, ud. Pl.
Indhuus, et, Pl. -huse. (Stuehuus.)
indhvælver, v. a. 1. (indslutter med Hvælving.)
indhyller, v. a. 1.
Indhylling, en, Pl. er.
indhyrer, v. a. 1. (Amberg.)
Indhændelse, en, Pl. r.
indhænder, v. a. 1.
indhænger, v. a. 2.
Indhøst, en, ud. Pl.
indhøster, v. a. 1.
Indhøstning, en, Pl. er.
Indianer, en, Pl. e.
Indianerinde, en, Pl. r.
indiansk, adj.
Indigo, en.
indigoblaa, adj.
Indiksning, en, Pl. er.
indiser, v. a. 1.
indisk, adj. (indiansk.)
indjager, v. a. indjog, indjaget.
Indkaldelse, en, Pl. r.
indkalder, v. a. 2.
indkaster, v. a. 1.
Indkastning, en, Pl. er.
Indkig, et, ud. Pl.
Indkigen, en, ud. Pl.
indkiler, v. a. 1.
Indkiling, en, Pl. er.
indkitter, v. a. 1. (indfæster med Kit.)
Indkitning, en, Pl. er.
Indkiøb, et, Pl. l. S.
indkiøber, v. a. 2.
Indkiøbspriis, en, Pl. -priser.
indkiører, v. a. 2. at indkiøre Korn.

Indkiørsel, en, Pl. er.
indklamrer, v. a. 1. (indslutter mellem Klamre eller Haaet.)
Indklamring, en, Pl. er.
indklemmer, v. a. 2.
Indklemning, en, Pl. er.
indkliner, v. a. 1.
Indklining, en, Pl. er.
indklipper, v. a. 1.
indklog, adj. (meget klog; snu.)
indklæder, v. a. 2.
Indklædning, en, Pl. er.
indkniber, v. a. indkneb, -kneben, -knebet. Plur. -knebne.
Indknibning, en, Pl. er.
indknuger, v. a. 1.
indknytter, v. a. 1.
indkobler, v. a. 1.
indkoger, v. a. og n. 2.
Indkogning, en, Pl. er.
indkommer, v. n. indkom, -kommen, -kommet.
Indkomst, en, Pl. er.
indkrandser, v. a. 1.
indkredser, v. a. 1.
Indkrog, en, Pl. e. (Afkrog.)
Indkrybning, en.
indkrymper, v. a. 1.
Indkrympning, en, Pl. er.
indkrænger, v. a. 1.
indkræver, v. a. 1.
Indkrævning, en, Pl. er.
Indlaan, et, Pl. l. S.
Indladelse, en, Pl. r.
indlader, v. a. og rec. indlod, indladt.
indlagt, partic. af indlægger.
Indland, et, Pl. e. (Den Deel af et Land, som er længst fra Kysterne.)
Indlandshav, et, Pl. e.
indlandsk*, See indenlandsk.
indleder, v. a. 1.
Indledning, en, Pl. er.
indleier sig, v. rec. 1.
Indlem, et, Pl. mer. (Indvold.)
Indlemmelse, en, Pl. r.
indlemmer, v. a. 1.
indleverer, v. a. 1. (flyer ind.)
Indlevering, en, Pl. er.
indliggende, adj. v.
indlimer, v. a. 1.
indlister, v. a. 1.
indlodder, v. a. 1.
indlodser, v. a. 1.
Indlodsning, en, Pl. er.
indlokker, v. a. 1.
Indlukke, et, Plur. r. (en indlukt, indhegnet Plads.)
Indlukkelse, en, Pl. r.
indlukker, v. a. 2.
indluller, v. a. 1.
indlyser, v. a. 2. At indlyse een med Fakler.
indlysende, partic. af det ubrugelige v. n. indlyser. klar, tydelig, let fattelig.
Indlysning, en, Pl. er.
Indlæg, et, Pl. l. S. 1. Klage for Retten. 2. Indquartering.
Indlæggelse, en, Pl. r.
indlægger, v. a. indlagde, -lagt.
Indlægspost, en, Pl. er.
Indlænding, en, Pl. e.
indlænker, v. a. 1.
Indlænkning, en, Pl. er.
Indløb, et, Pl. l. S.
indløber, v. n. indløb, -løben, -løbet. (er.)
Indløbssted, et, Pl. er.
indløfter, v. a. 1.
indløser, v. a. 2.
Indløsning, en, Pl. er.
Indløsningsret, en, ud. Pl.
Indmaal, et, Pl. l. S.
indmaaler, v. a. 2.
Indmaaling, en, Plur. er.

Indmad, en, Indvolde i et slagtet Kreatur.
indmager, adj. Pl. indmagre. (meget mager.)
indmaner, v. a. 1.
Indmaning, en, Pl. er.
Indmark, en, Pl. er. (Mark, som ligger nærmest ved en By eller Gaard.)
indmurer, v. a. 1.
Indmuring, en, Pl. er.
indmænger, v. a. 1. See indblander.
indnokker, v. a. 1. indfalser. (Amberg.)
indoculerer, See indpoder.
indond, adj. (meget ond.)
indpakker, v. a. 1.
Indpakning, en, Pl. er.
indpanter, v. a. 1. At indpante sin Gield. (D. Ordb.)
Indpas, et og en, ud. Pl.
Indpasning, en, Pl. er.
indpasser, v. a. 1.
indpasserer, v. n. 1. (er.) et udanskt Ord, der bruges for: reiser ind, drager, kommer ind.
indpatter, v. a. 1.
indpiner, v. a. -piinte, -piint.
indplanker, v. a. 1. (hegner med Plankeværk.)
indplanter, v. a. 1.
Indplantning, en, Pl. er.
indpløier, v. a. 1.
Indpløining, en, Pl. er.
indpoder, v. a. 1.
Indpodning, en, Pl. er.
indprammer, v. a. 1. (fører ind paa Pramme.)
indprenter, v. a. 1.
Indprentning, en, Pl. er.
Indpresning, en, Pl. er.
indpresser, v. a. 1.
indprikker, v. a. 1.
Indpropning, en, Pl. er.
indpropper, v. a. 1.

Indpræg, et, Pl. l. S.
indpræger, v. a. 1.
Indprægning, en, Pl. er.
indpræker, indprædiker, (D. Ordb.) v. a. 1.
indpuster, v. a. 1.
indpæler, v. a. 1.
Indpæling, en, Pl. er.
indqvarterer, v. a. 1.
Indqvartering, en, Pl. er. (Indlæg.)
indramler (D. Ordb.) eller indrammer, v. a. 1.
indre, adj. br. altid med bestemt Art. (modsat ydre.) Den indre Side. De indre Dele.
indreder, v. a. 1. at indrede en Mark.
Indredning, en, Pl. er.
Indreise, en, Pl. r.
indreisende, partic. af indreiser. Indreisende og Udreisende.
Indrenden, en, ud. Pl.
indrenter, v. n. 1. (har.)
Indretning, en, Pl. er.
indretter, v. a. 1.
indrider, -red, -reden, -redet. 1. v. n. (heller rider ind.) 2. v. a. at indride et Stykke Jord.
indridser, v. a. 1.
Indridsning, en, Pl. er.
Indrift, en, Pl. er.
indrinder, v. n. (er.) indrandt. -runden, -rundet.
indringer, v. a. 1.
Indringning, en, Pl. er.
indriver, v. a. indrev, indrevet.
Indrivning, en, Pl. er.
indrober sig, v. rec. 1.
Indrobning, en, Pl. er.
indruller, v. a. 1.
Indrulling, en, Pl. er.
indrunden, partic. af indrinder.
Indryk, et.

Indrykkelse, en, Pl. r.
indrykker, v. a. 1.
Indrykning, en, Pl. er.
indrynker, v. a. 1.
Indrynkning, en, Pl. er.
indrækker, v. a. indrakte, =rakt.
Indrækning, en, Pl. er.
Indrømmelse, en, Pl. r.
indrømmer, v. a. 1.
indrører, v. a. 2.
Indrøring, en, Pl. er.
indsalter, v. a. 1.
Indsaltning, en, Pl. er.
indsalver, v. a. 1.
indsamler, v. a. 1.
Indsamling, en, Pl. er.
indsanker, v. a. 1.
Indsankning, en, Pl. er.
Indsats, en, Pl. er. (tydsk.) S. Indsæt.
indsaver, v. a. 1.
Indsavning, en, Pl. er.
Indseende, et, uden Pl. (Tilsyn.) At have Indseende med Noget.
indseer, v. a. indsaae, =seet.
Indsegl, et, Pl. e.
Indseiling, en, Pl. er.
indsender, v. a. 2.
Indsender, en, Pl. e.
indsetter*, S. indsætter.
Indsidder, en, Pl. e. (Paa Landet: den som boer til Leie hos en Anden.)
Indsidderske, en, Pl. r. (Amberg.)
Indside, en, Pl. r. (modsat Udside.)
Indsigelse, en, Pl. r. (Indvending.)
Indsigt, en, Pl. er. tydelig Kundskab.
indsigtsfuld, adj.
Indskaar, et, Pl. l. S.
indskandser, v. a. 1.
Indskandsning, en, Pl. er.
indskiber, v. a. 1.
Indskibning, en, Pl. er.
indskienker, v. a. 1.
Indskienkning, en, Pl. er.
Indskikkelse, en, Pl. r.
indskikker, v. a. 1. (beskikker.)
indskraber, v. a. 1.
Indskrabning, en, Pl. er.
Indskridning, en, Pl. er.
Indskrift, en, Pl. er.
indskriver, v. a. indskrev, =skreven, =skrevet, Pl. =skrevne.
Indskrivning, en, Pl. er.
Indskrivningspenge, n. s. coll.
Indskruening, en, Pl. er.
indskruer, v. a. 1.
indskræmmer, v. a. 1.
indskrænker, v. a. 1.
Indskrænkning, en, Pl. er.
Indskud, et, Pl. l. S.
indskudt, part. af indskyder.
indskurer, v. a. 1.
Indskuring, en, Pl. er.
Indskydelse, en, Pl. r.
indskyder, v. a. indskød, =skudt.
indskyller, v. a. 1.
indskærer, v. a. indskar, =skaaren, =skaaret.
Indskærpelse, en, Pl. r.
indskærper, v. a. 1.
indslaaer, v. a. indslog, indslagen, =slaaet, Pl. =slagne.
Indslag, et, Pl. l. S.
indslagter, v. a. og n. 1.
Indslagtning, en.
indsliber, v. a. S. sliber.
Indslibning, en, Pl. er.
indsluger, v. a. 1.
indslumrer, v. n. 1. (er.)
Indslutning, en, Pl. er.
indslutter, v. a. 1.
indslynger, v. a. 1.
Indslyngning, en, Pl. er.

indslæber, v. a. 2.
indslænger, v. a. 2.
Indslæt, en, S. Islæt.
indsløver, v. a. 1.
indsmelter, v. a. 1.
Indsmeltning, en, Pl. er.
indsmigrer sig, v. rec. 1.
indsminker, v. a. 1.
indsmugler, v. a. 1.
Indsmugling, en, Pl. er.
Indsmørelse, en, Pl. r.
indsmører, v. a. indsmurte, -smurt.
indsnevrer, v. a. 1. (indskrænker, bringer i snevrere Rum.)
Indsnevring, en, Pl. er.
Indsnigelse, en, Pl. r.
indsniger, v. a. og rec. indsneg, -sneget.
Indsnit, et, Pl. l. S.
indsnoer, v. a. 1.
indsnuser, v. a. 1.
indsnærer, v. a. 1. (hilder.)
indsnærper, v. a. 1.
Indsnørelse, en, Pl. r.
indsnører, v. a. 1. og 2.
Indsnøring, en, Pl. er.
indspinder, v. a. indspandt, -spunden, spundet. Pl. -spundne.
indspreder, v. a. 1.
indsprænger, v. a. 2.
indsprøiter, v. a. 1.
Indsprøitning, en, Pl. er.
indspænder, v. a. 2.
Indspærrelse, en, Pl. r.
indspærrer, v. a. 1.
Indspærring, en, Pl. er.
indstalder, v. a. 1.
Indstaldning, en.
indstamper, v. a. 1.
Indstampning, en, Pl. er.
indstempler, v. a. 1.
Indstiftelse, en, Pl. r.
indstifter, v. a. 1.
indstikker, v. a. indstak, -stukken, -stukket. Pl. -stukne.
Indstikning, en, Pl. er.
indstiller, v. a. 1.
Indstilling, en, Pl. er.
indstimler, v. n. 1. (er.)
indstopper, v. a. 1.
indstrander, v. n. 1. (er.)
Indstrøening, en, Pl. er.
indstrøer, v. a. 1.
Indstrømmen, en, ud. Pl.
indstrømmer, v. n. 1. (er.)
indstuver, v. a. 1. (stuver, pakker tæt sammen.)
indstykker, v. a. 1. sætter Stykker ind i. (D. Ordb.)
indstyrter, v. a. 1.
Indstyrtning, en, Pl. er.
indstændig, adj.
indstændigen, adv.
Indstændighed, en, uden Pl.
indstænger, v. a. 1.
indstævner, v. a. 1.
Indstævning, en, Pl. er.
indstøber, v. a. 2.
Indstøbning, en, Pl. er.
indsuger, v. a. 1.
Indsugning, en, Pl. er.
indsukkrer, v. a. 1. (indsylter i Sukker.)
indsvinder, v. n. (er.) indsvandt, -svunden, svundet. Pl. -svundne.
Indsvinding, en, Pl. er.
indsvovler, v. a. 1.
Indsvovling, en, Pl. er.
Indsvøb, et, Pl. l. Sing.
indsvøber, v. a. 2.
Indsvøbning, en, Pl. er.
indsyder, v. n. S. indkoger.
Indsyening, en.
indsyer, v. a. 1.
indsyg, adj. (hiertesyg.)
indsylter, v. a. 1.
Indsyltning, en, Pl. er.
Indsyn, et, Tilsyn, Opsyn.

Indsynkning, en, Pl. er.
indsæber, v. a. 1.
Indsæbning, en, Pl. er.
Indsæt, et, Pl. l. Sing. (Dette Ord burde altid bruges i Stedet for det tydskagtige Indsats.)
Indsættelse, en, Pl. r.
indsætter, v. a. indsatte, -sat.
Indsø, en, Pl. er.
indsøler, v. a. 1.
Indsøling, en, Pl. er.
Indsøm, en, Pl. me. (en Søm, der vender indad.)
indsømmer, v. a. 1. Sømmer et Klædemon indentil. (D. Ordb.)
indtagelig, adj.
Indtagelse, en, Pl. r.
indtagende, adj. v. (tækkelig, behagelig.)
Indtagenhed, en, ud. Pl. Ynde, Tækkelighed. (Dette Ord fortiener neppe at anbefales.)
indtager, v. a. indtog, -taget.
Indtale, en, S. Paatale.
indtaler, v. a. 2. (paataler.)
Indtapning, en, Pl. er.
indtapper, v. a. 1.
Indtegnelse, en, Pl. r.
indtegner, v. a. 1.
Indtegning, en, Pl. er.
indtigger sig, v. rec. 1.
indtil, præp. og conj. (forskielligt fra præpos. ind til, der skrives i to Ord.)
indtilbeens, adv.
indtinger, v. a. og rec. 1.
Indtingning, en.
Indtog, et, Pl. l. S.
Indtogshøitid, en, Pl. er.
Indtogsvogn, en, Pl. e.
Indtold, en, ud. Pl. Indførselstold.
indtolder, v. a. 1.
Indtryk, et, Pl. l. S.
indtrykker, v. a. 1 og 2.
Indtrykning, en, Pl. er.
indtryller, v. a. 1. (Baggesen.)
Indtrædelse, en.
indtræder, v. n. og a. indtraadte, -traadt. (er.)
indtrædsk, adject. (meget trædsk.)
Indtræf, et, Pl. l. S. Hændelse, Lykketræf. (Amberg.)
indtræffer, v. n. indtraf, -truffen, -truffet. (er.)
indtrækker, v. a. indtrak, -trukken, -trukket.
Indtrækning, en, Pl. er.
Indtrængen, en, ud. Pl.
indtrænger, v. a. og rec. 2. (forskielligt fra v. n. trænger ind.)
indtvinger, v. a. -tvang, -tvungen, -tvunget.
indtværer, v. a. 1. (rører ind.)
Indtægt, en, Pl. er.
Indtægtsbog, en, Pl. -bøger.
Indtægtskilde, en, Pl. r.
indtæller, v. a. indtalte, -talt. (med kort a.)
Indtælling, en, Pl. er.
indtændt, adj. (En indtændt Skalk. Bruges og som adv. i dagl. Tale: indtændt ond, arrig.)
indtæres, v. dep. indtæredes. (hentæres.)
Indtømmer, et, ud. Pl.
indtør, adj. Pl. -tørre.
indtørrer, v. a. 1.
indtørres, v. dep. (svinder ind ved Tørring.)
Indtørring, en, Pl. er.
Indvaaner, en, Pl. e. Indbygger.
indvalker, v. a. 1.
Indvalkning, en, Pl. er.
indvarsler, v. a. 1. (indstævner.)

Indvarsling, en, Pl. er.
indveier, v. a. 1.
indvender, v. a. 2.
indvendig, adj. (indvortes.)
Indvending, en, Pl. er.
indvexler, v. a. 1.
Indvexling, en, Pl. er.
Indvielse, en, Pl. r.
indvier, v. a. 1.
Indvig, en, Pl. e. (Bugt, som gaaer ind i Landet.)
Indviisning, en, Pl. er.
indvikler, v. a. 1.
Indvikling, en, Pl. er.
indvilger, v. a. 1. S. samtykker.
indvinder, v. a. indvandt, -vunden, -vundet. Pl. -vundne.
Indvinding, en, Pl. er.
indvirker, v. a. og n. 1.
Indvirkning, en, Pl. er.
indvogner, v. a. 1. (fører ind paa Vogne.)
Indvold, et, Pl. e.
Indvoldsorm, en, Pl. e.
indvortes, adj. en indvortes Svaghed.
indvortes, adv. Han er indvortes syg.
indvoxer, v. n. 1. (er.)
indvælter, v. a. og rec. 1.
Indvæltning, en, Pl. er.
indværende*, S. indeværende.
Indværk, et. (indvendig Indretning.)
indvæver, v. a. 1.
Indvævning, en, Pl. er.
indympер, S. indpoder.
indynder, v. a. og rec. 1. (skaffer Yndest og Bifald.)
indæder, v. a. og rec. indaad, -ædt.
indædser, v. a. 1.
indælter, v. a. 1.
Indæltning, en, Pl. er.
indæsker, v. a. 1. (indfordrer, indkalder.)
Indæskning, en, Pl. er.
indøser, v. a. 1 og 2.
Infanteri, et, Fodfolk, Fodkrigere.
Infanterist, en, Pl. er.
Ingefer, en, ud. Pl.
ingen, adj. n. intet. Plur. ingen.
ingenlunde, adv. (paa ingen Maade.)
ingensinde, adv. (aldrig.)
ingensteds, adv.
ingenstund, adv.
ingentid, adv.
ingenvegne, adv. (ingensteds.)
Insect, et, Pl. er. (Kryb.)
Insectlære, en, ud. Pl.
Instrument, et, See Redskab.
interessant, adj. (vigtig, tiltrækkende, underholdende, morende.)
Interesse, S. Fordeel; it. Deeltagelse; Vigtighed.
interesseret, S. egennyttig.
intet, adj. og adv. S. ingen. (Hvor intet føies til et adj. skrives de ikke i eet Ord, men særskilte, f. intet betydende, intet gieldende; dog findes som oftest intetsigende.)
Intet, et, ud. Pl.
Irettesættelse, en, Pl. r.
irettesætter, v. a. -satte, -sat.
Irgang, en, Pl. e. (tydsk.) Vildgang, Labyrinth.
Irisk, en, Pl. er. (Fugl.)
Ironie, en, forblommet Spot.
ironisk, adj.
irrer, v. n. S. feiler.
irrer, v. a. 1. opirrer, ophidser.
Irring, S. Vildfarelse, Tvist, Misforstaaelse.
Isabelfarve, en, ud. Pl. (guulagtig Farve.)

isabelfarvet, adj.
Isenbod, en, Pl. er.
Isenfarve, en, ud. Pl.
isengraa, adj.
Isenkram, en, ud. Pl.
Isenkræmmer, en, Pl. e.
iser, v. n. 1. (har.) hugger Iis op. iser et Skib ind, v. a. (S. indiser.)
isliënker, v. a. 1.
isruer, v. a. 1.
Island, n. propr.
islandsk, adj.
Islænder, en, Pl. e.
Islæt, en, ud. Pl. (i Væven.)
isner, v. n. 1. [er.] (bliver kold som Iis; størkner som Iis.)
Isop, en, Plante.
Isse, en, Pl. r.
Isseben, et, Pl. l. S.
Issehul, et, Pl. ler.
Issekant, en, Pl. er.
Isseplade, en, Pl. r.
Issepunkt, en og et, Toppunkt, Zenith.
Istandsættelse, en, Pl. r.
istandsætter, v. a. -satte, -sat.
istedet eller isteden, adv. (skrives som oftest adskilt: i Stedet.)
istemmer, v. a. 1.
Ister, et, uden Pl. (Fedt, Flomme.)
Isterbug, en.
isterfed, adj.
Isterflomme, en, Pl. r.
Isterhinde, en, Pl. r.
Istermad, en, ud. Pl. (fed Spise, blandet med Ister.)
Istæde, et, Pl. r. Stigbøile. (forældet.)
Italien, n. propr.
italiensk, adj.
item, adv. (ligeledes; fremdeles.)
itu, adv. (egentl. i to, nemlig Stykker.)
Iver*, et, S. Yver.
Iver, en, ud. Pl.
iverfuld, adj.
iversyg, adj. (have Nogle brugt, efter Tydskernes eifersüchtig, for nidkiær, eller det nydannede Ord skinsyg.)
ivrer, v. n. 1. (har.)
ivrig, adj.
ivrigen, ivrigt, adv.
Ivrighed, en, ud. Pl.
iværksættelig, adj.
Iværksættelse, en.
iværksætter, v. a. -satte, -sat.

J.

(Consonant eller Jod.)

Ja! Bekræftelsesord. (et Ja, som Substant. bruges for: Bekræftelse, Samtykke, Tilstaaelse. At give sit Ja og Minde til Noget.)
Jabroder, en, Pl. -brødre.
Jag, et, ud. Pl. (Iil, Skynding.)
Jagelyst, en, ud. Pl.
Jagen, en, ud. Pl.
Jageplads, en, Pl. er.
jager, v. a. og n. imp. jog og jagede. sup. jaget. jog bruges aldrig, naar Talen er om Jagt eller Vildtets Forfølgelse.)
Jagt, en, Pl. er. (et Skib.)

Jagt, en, Plur. er sielden. (Gierningen at jage.) Jagt-anordning -betiening -betient -bog -bøsse -dag -elsker -embede, et -folk, Pl. -forordning -frihed -følge, et -gaard -garn, et -gevær, et -grændse -hegn, et -herlighed -hest -hold, et -horn, et -hund -huus, et -junker -klæder, Pl. -kniv -konst -krud, et -kyndig, adj. -kyndighed -lyst -maleri, et -musik -ord, et -orden (Jagtridderorden) -pidsk -port -raab, et -redskab, et -ret -rettighed -sadel -sag -selskab, et -skilt, et -skrig, et -slot, et -spyd, et -stykke, et, (Jagtmusik; eller et Maleri, som forestiller en Jagt) -tid -tøi, et -vei -veir, et -vogn, væsen, et.

Jaherre, en, Pl. r. (Jabroder.)

Jakke, en, Pl. r. (Trøie.)

Jammer, en, ud. Pl.

Jammerdal, en.

jammerfuld, adj.

Jammerklage, en, Pl. r.

Jammerleie, et.

jammerlig, adj.

jammerligt, adv.

Jammersang, en.

Jammerskade, en, ud. Pl.

Jammerskrig, et, Pl. l. S.

Jamren, en, ud. Pl.

jamrer, v. n. og rec. I. (har.)

Jaord, et, ud. Pl. Trolovelse.

japansk, adj. (fra Japan.)

Jarl, en, Pl. er.

Jarldømme, et, Pl. r.

Jarlesæde, et, Pl. r.

Jarleværdighed, en.

Jask, en, Pl. er. (skrives ogsaa Hiask.)

jasker, v. n. I. [har.] (hiasker.)

Jasmin, en, Pl. er. (Buskvært.)

Jasminolie, en.

Jaspis, en. (en ædel Steen.)

Jaspisagat, en, Pl. er.

Jav*, S. Jag.

javer*, S. jager.

jeg, pron. pers. (i Dat. og Acc. mig. Pl. vi.)

jer, pron. (Dat. og Acc. af I.) for eder.

Jern, et, ud. Pl. (undtagen naar det betyder hele Stykker af dette Metal, eller Jernredskaber. At have mange Jern i Ilden. Dreieren bruger mange Jern.) Jern-aare -agtig, adj. -alder -anker, et, i en Muur -arbeide, et -aske -baand, et -beslag, et -beslagen, adj. v. -blaa, adj. -blik, et -bolt -brev, et -bunden, adject. (jernbeslagen) -byrd, en, Jernprøve, Ildprøve -dør -erts -fang, et -farve -farvet, adj. -fiilspaan -flid (en længe vedholdende Flid) -gang (i et Biergværk) -gierdet, adj. (jernbeslagen) -gitter, et -gitterværk, et -glands -glimmer -graa, adj. -greb, et -grube -gruus, et -haard, adj. -hage -hammer -hammerværk, et -handel -handler -handske -harve -hat (Hielm af Jern) -holdende, adj. v. -holdig, adj. -hytte -kalk -klædt, adj. verb. -kram -krone -kræmmer (som handler med gammelt Jern) -lænke -malm -naal -nagle -opløsning -ovn -pande -pig -plade -plov (modsat. Træplov, hvori intet er af Jern)

Jernprøve, S. Jernbyrd -redskab, et -ring -rist -rive -rust -rækværk, et -sand -sinner, n. s. pl. (udbrændt Jernerts) -skaftet, adj. -skinne -skriin, et, (af Jern, eller og stærkt jernbundet) -skæl -slag, et, Rødde -smed -smeltning -spaan -stang -steen -støber -sværte -traad (S. Staaltraad) -trumle -tøi, et, Pl. -vand, et -vare -vegge (Kile) -vitriol -værk, et -værktøi, et.
Jerpe* (Fugl) S. Hierpe.
Jertegn, et, Pl. l. S. (Undergierning.)
Jesuit, en, Pl. er.
Jette, en, Pl. r. (Kæmpe.)
Jettegryde, en, Pl. r. (et Slags Huler.)
Jettehøi, en, Pl. e.
Jettekamp, en, Pl. e.
Jettekraft, en, Pl. -kræfter.
Jettekrig, en, Pl. e.
Jettemod, et, ud. Pl.
Jetteqvinde, en, Pl. r.
Jetteslægt, en, Pl. er.
Jettestrid, en, ud. Pl.
jevn, Jevnhed*, ꝛc. See jævn.
jo, adv. (jo gierne, jo nok, jo vist, o. a. desl. skrives særskilte.)
Jod, et, J som Consonant. (See Grundtr. af Retskrivn.)
Jolle, en, Pl. r. (Skibsjolle, Seilsjolle.)
Jollebom, en, Pl. me.
joller, v. n. 1. [har.] (seiler paa en Jolle.)
Jolleroer, en, Pl. e.
Jomfru, en, Pl. er.
jomfruagtig, adj.
Jomfruborg, en, Pl. e.
Jomfrubuur, et, Pl. -bure.
Jomfrubælte, et, Pl. r.
Jomfrudom, en, ud. Pl. (Mødom.)
Jomfrudragt, en, Pl. er.
jomfruelig, adj.
Jomfrufærd, en, ud. Pl.
Jomfruhonning, en, ud. Pl.
Jomfruhud, en, uden Pl. (fiin, glat Hud.)
Jomfruhund, en, Pl. e.
Jomfruhuus, et, Pl. -huse. (Horehuus.)
Jomfrukammer, et, Pl. -kamre.
Jomfrukarl, en, Pl. e.
Jomfrukloster, et, Pl. e.
Jomfrukrands, en, Pl. e.
Jomfrukrænker, en, Pl. e.
Jomfrulav, et, S. Pigelav.
Jomfruleg, en, Pl. e.
Jomfrulevnet, et, ud. Pl.
Jomfruolie, en, fiin Bomolie.
Jomfrupergament, et.
Jomfruran, et, Pl. l. S.
Jomfrurose, en, Pl. r.
Jomfrurøver, en, Pl. e.
Jomfrusind, et, S. Pigesind.
Jomfruskrift, en, et vist Slags fine Skrifter hos Bogtrykkere.
Jomfrustand, en, ud. Pl.
Jomfrustævne, et.
Jomfrusvend, en, Pl. e. (Pigesvend, Mødreng.)
Jomfrusvøvel, et, ud. Pl.
Jomfrusyge, en, Blegsot.
Jomfrutro, en, S. Pigetro.
Jomfruvand, et, et Slags Sminkevand.
Jomfruvox, et, ud. Pl.
Jord, en, Pl. Jorder er kun brugelig, naar det bemærker Mark, Ager, Agerland. jordagtig, adject.

Jordart =baaren, adj. (født paa Jorden) =bane =beboer =beg, et =beskrivelse =blanding =bo (Jordbeboer) =bor, et =borger =boring =brand =brug, et =brugende, adj. v. =bruger =bund =bær, et =dam =damp =deling =delingslære =dige, et =drift (See Jordbrug) =dynge =dyrker =dyrkning =egen, adj. (som selv eier sin Jord) =eiendom =eier =fald, et =farve =fast, adj. =fedme =flade =forhøining =fri, adj. =frost =frugt (modsat Træfrugt) =fugtig, adj. =fugtighed =funden, adj. v. =fyld =fællesskab, et =gang (Gang under Jorden; it. Gangsti i en Have) =giemmer, v. a. 2. (jordgiemt Gods) =grav =gravet, adj. v. =grund =grøft =gulv, et =hals (Isthmus) =harpe =harpix (See Jordfedme) =hule =huus, et =hytte =høi =iis =kielder =kiøb =klode =klump =kløft =krebs =kul, et, Trækul, der findes i Jorden =lag, et =leie (S. Jordskyld) =liv, et, det menneskel. Liv paa Jorden =lod =loppe =lyn, et =løs adj. =løsning, =maal, et =maaling =madik (Regnorm) =mon, See Jordsmon =mos, et =muus =nær, adj. =olie =omseiler =omseiling =part =plet =pranger =ran, et =regning =rotte =rydning =rystelse =sætter, v. a. See jorder =sand (Sand, som graves af Jorden) =sigte =skade =skifte, et =skiftning =skiftnings=lære =skiælv, et =skred, et =skuf, et =skyld (Afgift af Jord) =slag, et =slagen, adj. v. (plettet af Jordens Fugtighed) =smag =snegl, See Landsnegl =springer, v. a. (at j. en Hest) =strimmel =strøg, et =svamp =synkning =taage =tavle =tue =tunge =vand =vandring =vei =vold =væg =værk.

Jordeblee, en, Pl. er.

Jordebog, en, Pl. =bøger.

Jordefærd, en, ud. Pl.

Jordegods, et, Pl. er.

Jordeklæde, et, Pl. r.

Jordelagen, et, Pl. er.

Jordeliin, et, Pl. l. S.

Jordemoder, en, Pl. =mødre.

Jordemoderbog, en, Pl. =bøger.

Jordemoderkonst, en, ud. Pl. (Fødselsvidenskab.)

Jordemoderskole, en, Pl. r.

Jordemoderstol, en, Pl. e.

jorder, v. a. 1. (begraver.)

Jorderige, et, ud. Pl. (i Almindelighed ud. Artikel.)

Jordested, et, Pl. er. (S. Gravsted.)

jordet, adj. (jordagtig.)

Jordetøi, et, ud. Pl. (Ligtøi.)

jordisk, adj.

Jordsmon, et, ud. Pl.

Jubel, en, Glæde, Fryd, Høitid.

Jubelaar, et, Pl. l. S.

Jubeldag, en, Pl. e.

Jubeldigt, et, Pl. e.

Jubelfest, en, Pl. er.

Jubelfryd, en, ud. Pl.

Jubellærer, en, Pl. e. (som har været i Embede 50 Aar.)

Jubelprædiken, en, Pl. er.

Jubelraab, et, Pl. l. S.
Jubelsang, en, Pl. e.
Jubeltale, en, Pl. r.
jubler, v. n. 1. (har.)
Jul*, S. Juul.
Juleaften, en, Pl. er.
Julebuk, en, Pl. ke.
Juledag, en, Pl. e.
Julefest, en, Pl. er.
Julegave, en, Pl. r.
Julegilde, et, Pl. r.
Juleglæde, en, Pl. r.
Juleholb, et, Julens Helligholdelse.
Julehøitid, en, Pl. er.
Julekage, en, Pl. r.
Juleleg, en, Pl. e.
Julelys, et, Pl. l. S.
Julemaaned, en.
Julemorgen, en, Pl. er.
Julemærke, et, Pl. r.
Julenat, en, Pl. -nætter.
Juleoffer, et, Pl. e.
Juleqveld, en, Juleaften.
Julesang, en, Pl. e.
Julestue, en, Pl. r.
Juletid, en, Pl. er.
Juletønde, en, Pl. r. (En Tønde Øl bestemt til Julen.)
Juleuge, en, Pl. r.
Julevise, en, Pl. r.
Julius, n. pr. Ormemaaned.
Junge, en, Pl. r. (Brøndspand.)
Junius, n. pr. Skærsommer.
Junker, en, Pl. e.
junkeragtig, adj.
junkerer, v. n. 1. (har.)
Junkerlevnet, et, ud. Pl.
Junkervæsen, et, ud. Pl.
juridisk, adj.
Jurist, en, S. Lovkyndig.
just, adv. (netop.)
justerer, v. a. S. afpasser, afmaaler.
Justits, en, ud. Pl. (Retspleie.)
Justitsbetiening, en, S. Retsbetiening.
Justitsbetient, en, See Retsbetient.
Justitsraad, en, Pl. er.
Justitssag, en, Pl. er.
Juul, en, ud. Pl. med best. Art. Julen. (De sammensatte Ord, f. Ex. Juleaften, 2c. S. ovenfor.)
Juveel, en, Pl. Juveler. (Ædelsteen.)
Juvelerer, en, Pl. e.
Jyde, en, Pl. r.
Jydekar, et, Pl. l. S.
Jydepotte, en, Pl. r.
Jydestrømper, Pl.
jydsk, adj.
Jæger, en, Pl. e.
jægeragtig, adj.
Jægerbolig, en, Pl. er.
Jægerdragt, en, Pl. er.
Jægerdreng, en, Pl. e.
Jægergaard, en, Pl. e.
Jægergarn, et, Pl. l. S.
Jægerhorn, et, S. Jagthorn.
Jægerhuus, et, Pl. -huse.
Jægerinde, en, Pl. r.
Jægerkniv, en, Pl. e.
Jægerkonst, en, ud. Pl.
Jægerlevnet, et, ud. Pl.
Jægermester, en, Pl. e.
jægermæssig, adj.
Jægerret, en, ud. Pl.
Jægersprog, et, uden Pl. (Jægernes særegne Talemaader.)
Jægertaske, en, Pl. r.
Jægertøi, et, ud. Pl.
Jætte*, en, S. Jette.
jætter, v. a. 1. forjætter, lover.
jævn, adj. n. jævnt.
jævnaldrende, adj.
jævnbaaren, adj. v. Plur. jævnbaarne. (af lige Byrd.)
jævnblandet, adj. v.
Jævndannelse, en, lige Skikkelse. (Proportion. Moth.)
jævndannet, adj. v.

jævndeelt, adj. v. (deelt i lige Dele.)
Jævndøgn, et, Pl. l. S.
Jævndøgnslinie, en.
jævner, v. a. 1.
Jævnet, et, uden Pl. lige Deel og Deling; it. Ret og Billighed. (Dette forældede Ord fortiente at optages.)
jævnfører, v. a. 2.
jævngod, adj.
jævngyldig, adj. (ligesaa gyldig.)
Jævnhed, en, ud. Pl.
jævnholder, v. a. jævnholdt, -holdet og holdt. (sætter i Ligning.)
jævnhugger, v. a. 1.
Jævning, en, Pl. er. 1. Jævnelse; it. det hvormed Mad jævnes. 2. Ligemand.
jævnlig, adj. (idelig.)
Jævnlige, Pl. Ligemænd. (bruges ei i Sing.)
jævnløbende, adj. v.
Jævnmaal, et, ud. Pl.
jævnsides, adv.
jævnsidig, adj.
jævnstrøgs, adv. (jævnløbende.)
jævntidig, adj. (som lever paa samme Tid.)
jævntraadet, adj.
jævntyk, adj. Pl. ke.
jævntæt, adj. Pl. te.
Jævnvidde, en, lige stor Afstand.
Jævnvægt,* en, ud. Pl. (Ligevægt.)
Jøde, en, Pl. r. Jødeaager, -agtig, adj. -ansigt, et, -art -barn, et -beg, et -bigt, et -dragt -dreng -folk, et, it. coll. -hat -huus, et -høitid -kage -kirke -kone -land, et -løgn -pige -præst -rente -skat -skole -skæg, et -sprog, et -tro -viin -viis.
Jødinde, en, Pl. r.
jødisk, adj.
Jøkel, en, Pl. Jøkler. (Sneefield, Iisbierg.)

K.

Kaa, en, Pl. er. Allike. (Fugl.)
Kaabbel, kaabler*, See Kobbel, kobler.
Kaabber*, S. Kobber.
Kaabe, en, Pl. r. Kaabebaand, et -flig -flip -hægte -krave -slag, et.
kaad, adj. (overgiven; letfærdig; løsagtig.)
Kaadhed, en, ud. Pl.
kaadmundet, adj.
Kaadmundhed, Kaadmundighed, en, ud. Pl.
kaager*, v. a. og n. S. koger.
Kaagger*, et, S. Kogger.
Kaal, en, ud. Pl.
Kaalbed, et, Pl. er.
Kaalblad, et, Pl. e.
Kaalbøtte*, S. Kolbytte.
Kaalfad, et, Pl. e.
Kaalfrø, et.
Kaalgaard, en, Pl. e. Kaalhave.
kaalgrøn, adj.
Kaalhakke, en, Pl. r.
Kaalhave, en, Pl. r.
Kaalhoved, et, Pl. er.
Kaalhøvl, en, Pl. e. (Amager.)

Kaaljern, et, Pl. l. Sing. (til at skære Kaal med.)
Kaalkniv, en, Pl. e.
Kaallugt, en, ud. Pl. (Lugt af Kaal, helst soden.)
Kaalorm, en, Pl. e.
Kaalplante, en, Pl. r.
Kaalrabi, en, Pl. l. S. (en Afart af Kaalen.)
Kaalroe, en, Pl. r. (Kaalrabi.)
Kaalsmag, en, ud. Pl.
Kaalspire, en, Pl. r. (S. Spirekaal.)
Kaalstøder, en, Pl. e. Kaalstamper.
Kaalsuppe, en, Pl. r.
Kaalæs, et, Pl. l. S. (et Slags Kaalstøder.)
Kaar, et, ud. Pl. Valg. At have Kaaret.
Kaar, Pl. Vilkaar, Omstændigheder. Slette Kaar.
Kaarde, en, Pl. r. Kaardebaand, et -busk -flade -fæste, et -greb, et -hug, et -klinge -knap -od -plade -skede -spids -stik, et -stød, et.
Kaarelse, en, Udkaarelse.
kaarer, v. a. 1. (vælger.)
Kaas, en, ud. Pl. At seile sin Kaas.
Kaast*, S. Kost.
Kabe, en, Pl. r. (Et Slags Sømærker.)
Kabel, et, Pl. er. (et tykt Skibstov.)
Kabelgarn, et, Pl. l. S.
Kabellængde, en, Pl. r.
Kabelrum, et, Pl. l. S.
Kabeltov, et, Pl. e. (See Tov.)
Kabuds, en, Pl. er. (en lodden Hue.)
Kabudskaal, en, ud. Pl.
Kabys, en, Pl. ser. (Skibskøkken.)
Kaffee, en, ud. Pl.
Kaffeebord, et, Pl. e.
kaffeebruun, adj.
Kaffeebrænder, en, Pl. e.
Kaffeebræt, et, Pl. ter.
Kaffeebønne, en, Pl. r.
Kaffeehuus, et, Pl. -huse.
Kaffeekande, en, Pl. r.
Kaffeekiedel, en, Pl. -kiedler.
Kaffeekop, en, Pl. per.
Kaffeemølle, en, Pl. r.
Kaffeeselskab, et, Pl. er.
Kaffeetræ, et, Pl. er. (som bærer Kaffeebønner.)
Kag, en, hvorved Forbrydere pidskes.
Kage, en, Pl. r. (Bakkelse.) Kagebager -dei -form -jern, et -mund (een som gierne spiser Kage) -pande.
Kagge, en, Pl. r. (en liden Bøtte; en Vimpel.)
Kaglen, en, ud. Pl.
kagler, v. n. 1. [har.] (om Høns.)
kagpidsker, v. a. 1. (af Kag.)
Kagpidskning, en, Pl. er.
kagstryger, v. a. kagstrøg, -strøget.
Kagstrygning, en, Pl. er.
Kahyt eller Kahytte, en, Pl. r.
Kahytdreng, en, Pl. e.
Kahytskriver, en, Pl. e.
Kahytvægter, en, Pl. e.
Kakadu, en, Pl. er. et Slags Pappegøie.
Kakkelovn, en, Pl. e.
Kakkelovnsbænk, en, Pl. e.
Kakkelovnshul, et, Pl. ler.
Kakkelovnskrog, en, Pl. e.
Kakkelovnsplade, en, Pl. r.
Kakkelovnsrør, et, Pl. l. S.

Kakkelovnsvarme, en, ud. Pl.
Kald, et, ud. Pl. (Indkaldelse; Drift, Lyst, Bestemmelse.)
Kald, et, Pl. l. S. (Embede; Præstekald.)
kalder, v. a. 2.
Kaldsarbeide, et, Pl. r.
Kaldsbrev, et, Pl. e.
Kaldsseddel, en, Pl. -sedler.
Kaldsmand, en, Plur. -mænd.
Kaldspligt, en, Pl. er. (Embedspligt.)
Kaldsret, en, ud. Pl.
Kaldsrettighed, en, uden Pl.
Kalender, en, Pl. e.
kalfatrer, v. a. 1. at kalfatre et Skib.
Kalfatring, en, Pl. er.
Kalk, en, Pl. e. Bæger, Kirkens Kalk. (det tydske Kelch.) Deraf: Kalkdisk (en liden Tallerken, som sættes paa Kalken) -dug -dækkel, et. (Amberg.)
Kalk, en, ud. Pl. kalkagtig, adj. Kalkbalie -bierg, et -blandet, adj. -brud, et -brænder -brænderi, et -brænding -bænk -børste -grav -grube -gruus, et -hammer -huus, et -jord -klippe -kule -kølle -slag, et -lud -meel, et -mergel -opløsning -ovn -rig, adj. -sand, et -sinner, Pl. (Amberg.) -skee (S. Muurskee) -skifer -skuffe -slager -sold, et -spade -spand -steen -støbning (Gierningen at støbe eller lædske Kalk) -trug, et -tønde -vand, et -vogn.
Kalkekost, en, Pl. e.
kalker, v. a. 1.
Kalkeredskab, et, Pl. er.
Kalkning, en, Pl. er.
Kalkun, en, Pl. er.
kalkunsk, adj. en kalkunsk Hane.
Kallun, et, Pl. l. S.
Kallunsuppe, en, ud. Pl.
Kalmuk, en, Pl. ker. (et asiatisk Folk.)
Kalmuk, en, ud. Pl. (et Slags Tøi.)
Kalmus, en, Urt.
Kalmusrod, en, Pl. -rødder.
Kaloske, en, Pl. r. (Oversko.)
Kalv, en, Pl. e. Kalvebaas -bryst -bør (Børen eller Fosterleiet hos Køer) -dands (Raamælk; en Ret som heraf laves) -fierding -have -hoved, et -kiød, et -krøs, et (egentlig Krøset eller Tarmehæftet hos Kalve; bruges om Brystskrimmel i Skiorten, og udtales Kalvekryds.) -kudsk -kølle (Kalvefierding) -løbe -rede, et, Efterbyrd hos Koen -skind, et -spring, et -steg -sti (hvor Kalven fedes) -vogn.
kalver eller kælver, v. n. 1. [har.] (føder en Kalv.)
Kalvetid, en, den Tid, paa hvilken en Ko kalver.
Kam, en, Pl. me. Kambørste -foder, et -hiul, et -mager -tand -æske.
Kameel, en, Pl. Kameler.
Kameeldriver, en, Pl. e.
Kameelgarn, et, ud. Pl.
Kameelged, en, Pl. er.
Kameelhaar, Pl.
Kamin, en, S. Camin.
Kammer, et, Pl. Kamre.
Kammeradvocat, en.
Kammerat, en, Pl. er.
Kammeratskab, et.
Kammerbord, et, Pl. e.
Kammerbud, et, Pl. e.

Kammerdug, en, ub. Pl. (meget fiint Lerred.)
Kammerdør, en, Pl. e.
Kammerfrue, en, Pl. r.
Kammerfrøken, en, Pl. er.
Kammerherre, en, Pl. r.
Kammerjomfru, en, Pl. er.
Kammerjunker, en, Pl. e.
Kammerjæger, en, Pl. e.
Kammerleie, en, ub. Pl.
Kammernøgel, en, Pl. -nøgler.
Kammerpige, en, Pl. r.
Kammerpotte, en, Pl. r.
Kammmerraad, en, Pl. er.
Kammerret, en, ub. Pl.
Kammersag, en, Pl. er.
Kammersecretair, en, Pl. er.
Kammersegl, et, Pl. l. S.
Kammersvend, en, Pl. e. (fordum: Kammertiener, Kammerjunker.)
Kammertiener, en, Pl. e.
Kammervindue, et, Pl. r.
Kamp, en, ub. Pl. (Kampesteen.)
Kamp, en, ub. Pl. Strid, Fægtning. Deraf: Kampdommer -færd -gang -leg -lysten, adj. -plads.
Kamp, et, trøsket Brændeved, Kampbrænde.
Kampesteen, en, Pl. -stene.
kampet, adj. kampet Brænde.
kan, Hielpeverb. jeg kan, vi kunne. imperf. kunde. sup. kunnet. infin. at kunne.
kan, v. a. kunde, kunnet. (er ei brugel. i passivisk Form.) veed, forstaaer, har Kundskab om.
Kanal, See Canal.
Kancellie, See Cancellie.
Kande, en, Pl. r.
Kandebord, et, Pl. e.
Kandebænk, en, Pl. e.
Kandebørste, en, Pl. r.
Kandelaag, et, Pl. l. S.
Kandemaal, et, Pl. l. S.
Kandestøber, en, Pl. e.
Kandetud, en, Pl. e.
kandeviis, adv.
Kane, en, Pl. r. Kanebielde -bække, et -fart -føre, et -hest -kiørsel -mede -net, et -pels -pidsk -stang, Pl. -stænger -tæppe, et -top -tøi, et.
Kaneel, en, ub. Pl. m. best. Art. Kanelen.
Kaneelbark, en, ub. Pl.
kaneelbruun, adj.
Kaneelfarve, en, ub. Pl.
Kaneellugt, en, ub. Pl.
Kaneelolie, en, ub. Pl.
Kaneelsmag, en, ub. Pl.
Kaneelsukker, et, ub. Pl. (Kaneel indbagt i Sukker.)
Kaneeltræ, et, Pl. er.
Kaneelvand, et, ub. Pl.
Kaneelviin, en, ub. Pl.
Kanin, en, Pl. er.
Kaningaard, en, Pl. e.
Kaningarn, et, Pl. l. S.
Kaninhaar, et, Pl. l. S.
Kaninskind, et, Pl. l. S.
Kannik, en, Pl. er.
Kannikegaard, en, Pl. e.
Kannikesæde, et, Pl. r.
Kanon, en, Pl. er. Kanonbørste -bæksel, et -hals -hoved, et -ild -krud, et -kugle -ladning -løb, et -metal -munding -port -prop -prøve -renser -skud, et -støber -støberi, et -tap -værk, et, (Kanonstøberi.)
kanskee, adv. S. maaskee.
Kant, en, Pl. er.
kanter, v. a. 1. (sætter en Kant eller Rand om Noget.)
kantet, adj. og part. (som har Kanter eller er kantet.)

Kantfiil, en, Pl. -file.
Kanthage, en, Pl. r.
kanthugger, v. a. 1. hugger Kant paa Noget. (Amberg.)
Kanthugning, en, Pl. er.
Kanthøvl, en, Pl. e.
Kantning, en, Pl. er. (af v. a. kanter.)
kantrer, v. n. 1. [er.] (vælter om paa Siden; om Skibe.)
Kantring, en, Pl. er.
Kap, et, med langt a. (bruges undertiden for Forbierg.)
Kap, ud. Art. (med kort a.) br. kun som adv. om Kap.
Kaper, en, Pl. e. Fribytter. Kaperbaad -jolle -brev, et -skib, et -tog, et.
Kaperi, et, Pl. er.
Kapers, et, Pl. l. S. (en Frugt.)
Kapløben, en, S. Veddeløb.
Kapning, en, Pl. er. (af kapper.)
Kapon*, S. Kapun.
Kappe, en, Pl. r.
Kappebaand, et, Pl. l. S.
Kappehægte, en, Pl. r.
Kappehætte, en, Pl. r.
Kappekrave, en, Pl. r.
Kappelæder, et, ud. Pl. (paa Skoe.)
kapper, v. a. 1. (afkapper.)
kappes, v. dep. kappedes. at kappes om noget med een.
Kappeslag, et, Pl. l. S. (af Kappe.)
Kappesnor, en, Pl. e.
kappeviis, adv. (om Kap.)
kaprer, v. a. 1. (øver Kaperi.)
Kapsun, en, Pl. er. (et Slags Bidsel.)
Kapun, en, Pl. er. (gildet Hane.)
kapuner, v. a. 1. (giør til Kapun.)
Kapunsteg, en, Pl. e.
Kapunstopper, en, Pl. e.
Kar, et, Pl. l. Sing.
Karakteer, en, Pl. Karakterer. Særkiende; Sindsbeskaffenhed; Embedsnavn, m. m. (Dette fremmede Ord har ved meget hyppig Brug faaet et Slags Borgerret i Dansken, og skrives oftere med K end med Ch.)
Karakteerbog, en, Plur. -bøger.
Karakteerdragt, en, Pl. er.
Karakteermærke, et, Pl. r.
Karakteerskildring, en, Pl. er.
karakteristisk, adj. udmærkende, særegen.
Karbaand, et, Pl. l. S.
Karbad, et, et Bad tillavet i et Kar.
Karballe, en, Pl. r.
Karbørste, en, Pl. r.
Karde, en, Pl. r. (et Redskab til at rede Uld med.) S. karder.
Kardebolle, en, Pl. r. (et Slags Frøhuus, som bruges til at karde.) See Kardetidsel.
Kardemager, en, Pl. e.
Kardepige, en, Pl. r.
karder, v. a. 1. (skrives ogsaa karter, og Substantivet Karte.)
Kardeskaft, et, Pl. er.
Kardeskammel, en, Pl. -skamler.
Kardetand, en, Pl. -tænder.
Kardetidsel, en, Pl. -tidsler.
Kardning, en, Pl. er. Gierningen at karde.
Karduus, en, Pl. Karduser.

Karbuusform, en, Pl. er.
Karbuuskiste, en, Pl. r.
Karbuuspapir, et, Pl. er.
Karbuustobak, en, Pl. ker.
Karklud, en, Pl. e.
Karl, en, Pl. e.
Karleaar, Pl.
Karlealder, en, ud. Pl.
Karlegierning, en.
Karlekammer, et, Plur. -kamre.
Karlekiøn, et, uden Pl. Mandkiøn.
Karleklæder, Pl.
Karleløn, en, ud. Pl.
Karlestemme, en.
Karlfolk, et, coll. (modsat Qvindfolk.)
Karlsvogn, en, stedse med best. Art. (et Stiernebillede.)
Karm, en, Pl. e. 1. Lukt Vogn, Karreet. 2. Vindues-karm.
Karmin, en, S. Carmin.
Karmærke, et, Pl. r. (af Kar.) 1. Mærke paa Kar. 2. Bomærke.
Karnap, en, Pl. per. (Udbygning paa et Huus.)
Karpe, en, Pl. r. (Fisk.) Karpedam -hoved, et, -tunge -yngel.
Karre, en, Pl. r.
Karreet, en, Pl. Karreter. (Dette fremmede Ord har nu gandske fortrængt det danske Karm, som i ældre Tider brugtes.)
Karreetbuk, en, Pl. ke.
Karreetdør, en, Pl. e.
Karreetglas, et, Pl. l. S.
Karreethest, en, Pl. e.
Karreethimmel, en, Pl. -himle.
Karreethiul, et, Pl. l. S.
Karreetkielder, en, Pl. e.
Karreetlygte, en, Pl. r.
Karreetmager, en, Pl. e.
Karreetskriin, et, Plur. -skrine.
Karreetskuur, et, Pl. -skure. See Vognskuur.
Karreetvindue, et, Pl. r.
Karrehest, en, Pl. e.
Karrehiul, et, Pl. l. S.
Karrekiste, en, Pl. r.
karrig, adj.
Karrighed, en, ud. Pl.
Karriol, en, Pl. er.
Karriolhest, en, Pl. e.
Karse, en, Urt.
Karsebed, et, Pl. e.
Karsefrø, et, ud. Pl.
karsk, adj. sund.
Karskhed, en, ud. Pl.
Kart, et, S. Kort.
Karte, karter, S. Karde, karder.
Kartoffel, en, Pl. Kartofler. Kartoffelavl -brændeviin, et -bød, et -gryn -hakke -kage -meel, et -plov -stivelse -suppe.
Karudse, en, Pl. r. (Fisk.)
Karvand, et, ud. Pl. Skyllevand.
Karve, en, Kummen. (Norsk.)
Karvekaal, en, ud. Pl.
karver, v. a. 1. skærer Ridser i.
Karvestok, en, Pl. ke. (en Stok til at sætte Mærker paa.)
Karvisk, en, Plur. e. (af Kar.)
Karvmærke, et, S. Karmærke. (Bomærke)
Kaskelot, en, Pl. ter. (et Slags Hvalfisk.)
Kasse, en, Pl. r. (Kiste.)
Kassebog, en, Pl. -bøger.
Kassemangel, en.
Kasserer, en, Pl. e. Kassemester.
Kasserolle, en, Pl. r.
Kast, et, Pl. l. S.

Kastanie, en, Pl. r. kastaniebruun, adj. -farve -farvet, adj. -kartoffel -olie -træ, et.
Kastebold, en, Pl. e.
Kastebro, en, Pl. er.
Kastegarn, et, Pl. l. S.
Kastegevær, See Kastespyd.
Kastekiep, en, Pl. pe.
Kastekrog, en, Pl. e.
Kastenet, et, Pl. l. S.
Kastepiil, en, Pl. -pile.
kaster, v. a. 1.
Kasteredskab, et, Pl. er.
Kasteskive, en, Pl. r.
Kasteskovl, en, Pl. er.
Kasteskygge, en.
Kastespyd, et, Pl. l. S.
Kastesteen, en, S. Slyngesteen.
Kastestige, en, Pl. r. Rebstige.
Kastesøm, en, Pl. me. (et vist Slags Skræddersøm.)
Kastevind, en, Pl. e.
Kastevod, et, d. s. s. Kastegarn. (et Fiskergarn, som kastes eller sænkes i Vandet.)
Kastning, en, Pl. er. (Gierningen at kaste.)
Kat, en, Pl. te. 1. Et bekiendt Dyr. 2. Et Pengebælte, Læderbælte, til at giemme Penge i. 3. Tamp.
Katost, en, Urt.
Katteart, en, Pl. er.
Kattehale, en, Pl. r.
Kattejagt, en.
Kattekilling, en, Pl. er.
Katteklo, en, Pl. -kløer.
katter, v. a. 1. tamper. (af Kat, 3.)
kattes, v. dep. slaaes som Katte.
Katteskind, et, Pl. l. S.
Katteskrig, et, Pl. l. S.
katteskye, adj. (ræd for Katte.)
Kattetarm, en, Pl. e.
Katteøie, et, Pl. -øine.
Katugle, en, Pl. r.
katøiet, adj.
kaver, v. n. 1. [har.] (skriger som Ræven.)
kavet, adj. (vrang, bagvendt.)
Kavring, en, Pl. er. (Tvebak.)
ked, adj. ked af Noget.
Kede, en, ud. Pl. (Lede, Væmmelse.)
Kedel*, en, S. Kiedel.
keder, v. a. 1. (opvækker Kedsomhed.)
keder sig, v. rec. 1.
kedsom, kedsommelig, adj.
Kedsomhed, Kedsommelighed, en, ud. Pl.
Kegle, en, Pl. r. Keglebane -bøssel -bord, et -dannet, adj. v. -form -plads -reiser -snit, et -spil, et -spiller.
kegler, v. a. 1. (stabler op i Kegleform.)
kegles*, v. n. pass. S. kiægles.
Keigbyld, en, Plur. er. (Krop, Halsbyld.)
keiser, v. a. 1. (kaarer, vælger.)
Keiser, en, Pl. e.
Keiserdømme, et, Pl. r.
Keiserinde, en, Pl. r.
Keiserkrone, en, Pl. r.
Keiserkroning, en, Pl. er.
keiserlig, adj.
Keisernavn, et.
Keiserpibe, en, Pl. r.
Keisersnit, et, Pl. l. S. (i Jordemoderkonsten.)
Keiservalg, et.
Keiserværdighed, en.
Keite, en, den venstre Haand.
Keithaand, en.
keithaandet, adj. som helst og bedst bruger den venstre Haand.

kek*, adj. S. kiæk.
kekker, v. n. 1. (om Gaasens Lyd.)
Kelder*, S. Kielder.
Kelke*, en, S. Kielke.
Keltring, en, See Kieltring.
kerer sig, v. rec. 1. (altid med præp. om.) bryder sig om, ændser, agter efter. [daglig Tale.]
Kerling*, S. Kiærling.
Kerne*, See Kierne og Kiærne.
Kersei eller Kirsei, et, et Slags Uldtøi.
Kerte, en, Pl. r. (Lys, Fakkel.) Endnu brugeligt i Jylland.
Kertel*, S. Kiertel.
Kertestok, en, Pl. ke. (Keridon.)
Kertesvend, en, Pl. e. (et Slags Hofbetiente i ældre Tider.)
Kerv*, en, S. Kiærv.
Ketser, en, Pl. e. 1. Et Redskab til Boldspil. 2. Et Slags Fiskegarn.
Kid, et, Pl. l. S.
kied*, S. ked.
Kiede*, S. Kede. (Kedsomhed.)
Kiede, en, Pl. r. (Lænke.) Skrives ogsaa Kiæde. Kiedebom (i en Væv) -bands -gang -led, et -linie -maaling -plov -pompe -regning -riim, et -ring -slutning -sting, et.
Kiedel, en, Pl. er og Kiedler. Kiedelarne (Comfur) -blik, et, ub. Pl. -bøder, en -flikker -fører -greb, et -hage -kobber, et -krog -laag, et -steen -smed -tromme (Hærpauke.)
kieder, v. a. 1. (lænker.)

Kieft*, S. Kiæft.
kiek*, adj. S. kiæk.
Kielder, en, Pl. e. Viinkielder, Ølkielder. Kielderdreng -dør -folk, n. s. pl. -hals -hul, et -kone -lem -luge -mand -mester -nøgel -pige -post (til at poste Vand af Kielderen) -rum, et -skriver -stue -svend -trappe -vindue, et.
kielen, S. kiælen.
Kielke, en, Pl. r. (et Slags smaa Slæder.)
Kieltring, en, Pl. er. (bruges i Sammensætn. som adj. f. Ex. Kieltringlevnet -stik -unge; men aldrig i det ædlere Sprog.)
kieltringagtig, adj.
Kiende, et, Pl. r sielden. (Tegn, Mærke.) Deraf: Kiendemærke, et -tegn, et.
kiendelig, adj.
Kiendelse, en, Pl. r.
kiender, v. a. 2.
Kiender, en, Pl. e. At være Kiender af Noget.
Kiendermine, en.
kiendes ved, verb. dep. (vedkiender, kiender sig ved, vedgaaer, tilstaaer.) Jeg kiendtes strax ved min Bog. (Bruges ei i de sammensatte Tider.)
Kiending, en, Pl. e. 1. Bekiendt. 2. Kundskab. (til Skibs.)
Kiendsgierning, en, Pl. er.
Kiep, en, Pl. pe.
Kiephest, en, Pl. e.
kiephøi, adj. (overmodig.)
Kiepshug, et, Pl. l. S.
Kiepstok, en, Pl. ke. (i en Vogn.)
kierlig*, S. kiærlig.
Kierne, en, Pl. r. (Smørkierne.) Kiernebaand, et

Kiernehorn, et -hul, et -laag, et -stang.
Kierne* (Frugtkierne.) See Kiærne.
Kiernemælk, en, ud. Pl.
kierner, v. a. 1. at kierne Smør.
Kierneværk, et, Pl. er.
Kierning, en, Pl. er.
Kiertel, en, Pl. Kiertler.
Kiertelsyge, en, ud. Pl.
Kievle, en, Pl. r. (et rundagtigt Stykke Træ, af maadelig Størrelse. See Rodkievle.)
Kigeglas, et, Pl. l. S.
Kigen, en, ud. Pl.
kiger, v. n. 1. (dog bruges lige saa ofte keg, keget.) [har.]
Kiggert*, en, S. Kikkert.
Kighoste, en, ud. Pl.
Kighul, et, Pl. ler.
Kiis, en, ud. Pl. (en metalliſk Blanding; Jernkiis.)
Kikkert, en, Pl. er. (Seerør.)
Kilde, en, Pl. r. Kildebred -løb, et -reise -salt, et -sand, et -spring, et -tid -vand, et -væld, et.
kilden, adj. Plur. kildne. (som let kan kildres.)
Kildenhed, en, ud. Pl.
Kildren, en, ud. Pl. (Gierningen at kildre.)
kildren, adj. d. s. s. kilden.
kildrer, v. a. 1.
Kile, en, Pl. r.
Kilebeen, et, Pl. l. S.
kiledannet, adj. v.
Kilen, en, ud. Pl. Gierningen at kile.
kiler, v. a. 1.
Killing, en, Pl. er.
Kiltebaand, et, Pl. l. S.
kilter, v. a. 1. opkilter.
Kim, en, S. Kimming.
Kime, en, Pl. r. See Spire.
kimer, v. n. (af Kime.) S. spirer.
kimer, v. n. 1. (har.) kime med Klokkerne.
Kimert, en, Pl. e.
Kimming, en, Horizont, Synskreds.
kimser, v. n. 1. (har.) kimset ad, forsmaaer, foragter.
Kind, en, Pl. er. Kindbeen, et -grøft -hest (Ørefigen) -kiæde (paa Bidselet) -klove (Hestesygdom) -tand.
Kiortel, en, Pl. er. udtales stedse (undtagen i det høitidelige Sprog) og skrives i Almindelighed Kiole.
Kiortelflig eller Kioleflig, en, Pl. e. -knap -krave -lomme -skiød, et -slæb, et -ærme, et.
Kippe, en, Pl. r. (et slet Vertshuus; Horekippe.)
Kipper, et, Pl. e. (Bomuldstøi.)
kipper, v. n. 1. (har.) Hiertet kipper.
kipprer, v. a. 1. kippret Tøi.
Kirke, en, Pl. r. Kirkeaar, et -andagt -bakke -betient -bestilling -billede, et -blok -bod (Pœnitentse) -bog -brud, et -bryder -brød, et, Kirkeoblat -by -bygning -bøn -daab -dag -degn -døbt, adj. v. -dør -embede, et -eier, See Kirkeherre -fader, Pl. Kirkefædre -fest -forretning -forsamling (Concilium) -forstander -fred -færd (S. Kirkegang) -gaard -gang -gods, et -gulv, et -gænger -herre (Kirkeeier) -historie -jord -klokke -klæder, Plur. -knap -laage -lade -lehn, et -lov -lys, et

-lærer -messe -mode eller -møde, et -musik -muur -ordinants -patron, See Kirkeherre -spille -port -prydelse -ran, et -regnskab, et -ret -ritual, et, -rotte -rov, et -røver -sag -samfund, et -sag -sanger -stat -stik -stole -smykke, et -sogn, et -spiir, et -stabe, et -stol -straf -stævne, et -svale -sølv, et -taarn, et -tag, et -tavle -tid -tiende -tiener -tieneste -tugt -tyv -tyveri, et -tøi, et -ugle -vei -vielse -viin -vindue, et -væg -værger.
kirkelig, adj. (brugt i nyere Tid, men sieldent.)
Kirsebær, et, Pl. l. S.
Kirsebærbrændeviin, et, ud. Pl.
Kirsebærkiærne, en, Pl. r.
Kirsebærsteen, en, Pl. -stene.
Kirsebærsuppe, en.
Kirsebærtræ, et, Pl. er.
Kirsebærviin, en, ud. Pl.
Kisel, S. Flint.
Kiselsteen, See Flintesteen.
Kiste, en, Pl. r. Kistebeslag, et -bord, et -bund -bænk -fod -hank -kiole -klæder, Pl. -laag, et -lagt, adj. v. (nedlagt i en Kiste.) -nøgel -vogn.
Kit, et, ud. Pl.
Kittel, en, Pl. er.
kitter, v. a. I. at kitte et Vindue.
Kiv, en, ud. Pl. Trætte, Strid.
kivagtig, adj. (trættekiær.)
Kivagtighed, en, ud. Pl.
kives, v. dep. kivedes.
kivesyg, adj.
Kivesyge, en, ud. Pl.
Kiæbe*, S. Kiæve.
Kiæde*, en, S. Kiede.
Kiæft, en, Pl. er. (sielden.)
Kiæg, S. Kiæve.
kiægler, v. n. og kiægles, v. dep. kiægledes. (trættes, klamres.)
Kiægleri, et, Pl. er.
kiæk, adj. (modig, rask.)
Kiækhed, en, ud. Pl.
kiækmodig, adj.
Kiælder*, S. Kielder.
Kiæld, en, en Brønd. (Jydsk.)
Kiælebægge, en, Pl. r.
kiælen, adj. Pl. kiælne.
Kiælenhed, en, ud. Pl.
Kiælenskab, et, ud. Pl.
kiælent, adv.
kiæler, v. n. I. (har.) kiæler for een.
kiælver*, S. kælver, kalver.
kiæmmer*, S. kæmmer.
Kiæmpe*, S. Kæmpe.
Kiær, et, Pl. l. S. (Sump, Mose.) Kiærager -and -blomst -dynd, et -grund -græs, et -jord -siv, et -tørv -urt.
kiær, adj.
Kiæreste, en, Pl. r.
Kiæring, en, S. Kiærling. (Norsk.)
kiærkommen, adj. Plur. kiærkomne.
kiærlig, adj.
kiærligen, kiærligt, adv.
Kiærlighed, en, uden Pl. Kiærlighedsbaand, et -brev, -digt, et -gierning -handel -ild -kys, et -maaltid, et -pant, et -pligt -prøve -vise (S. Elskov.)
Kiærling, en, Pl. er. (udtales altid Kiælling.) kiærlingagtig, adj. -fabel -graad -snatter -raad, et -skik -sladder -snak -unge (forkiælet Barn.)
kiærlinger, v. a. I. at

kiærlinge for et Barn (forkiæle det.)
Kiærminde, en, Pl. r. (en Urt.)
Kiærne, en, Pl. r. Frugt-kiærne. Kiærnebider (Fugl) -frugt -fuld, adj. -hinde -huus, et -linie (hos Artillerister) -sat, part. (Sæden er kiærnesat) -skud, et -sæd -stamme (et Frugttræ, opelsket af en Kiærne.)
Kiærv, en, Pl. e. (Kornneg.)
Kiætter, en, Pl. e. Kiætter-aand -bog -lære -løgn -mening -sind, et -ven.
Kiætteri, et, Pl. er.
kiættersk, adj.
Kiæve, en, Pl. r. Kiæve-baand, et -been, et -kule -rem -stærk, adj. -tand (S. Kindtand.)
Kiævle*, en, S. Kievle.
kiævles, v. dep. d. s. s. kiægles.
Kiævleri, et, Pl. er.
Kiøb, et, ud. Pl.
Kiøbebrev, et, Pl. e.
Kiøbebrød, et, Pl. l. S. (Brød, som kiøbes hos Bageren.)
Kiøbeforening, en, Pl. er.
Kiøbejord, en, Pl. er.
Kiøbelyst, en, ud. Pl.
kiøbelysten, adj. Pl. kiøbelystne.
Kiøbepriis, en, Pl. -priser.
kiøber, v. a. 2.
Kiøber, en, Pl. e.
Kiøbeseddel, en, Pl. -sedler.
Kiøbesum, en, Pl. mer.
kiøbesyg, adj.
Kiøbfærd, en, Handel, Handelsfærd.
Kiøbmand, en, Pl. Kiøbmænd. Kiøbmandsbog -brev, et -brug -gods, et -karl -kone -laug, et -mærke, et -skib, et -stand -stiil -vare.
Kiøbmandskab, et, ud. Pl.
kiøbslaaer, v. n. 1. (har.) kiøbslog, -slaaet.
Kiøbstad eller Kiøbsted, en, Pl. Kiøbstæder eller Kiøbsteder. Kiøbstædbarn, et -bygning -folk, Pl. -frihed -gaard -giering -grund -huus, et -jord -kald, et -kirke -kone -levnet, et, Bylevnet -mand -mø -pige -præst -ret -skik -væsen, et.
kiøbsyg*, S. kiøbesyg.
Kiød, et, ud. Pl. Kiødblok -bod (Slagterbod) -bolle -byld -dag (paa hvilken der spises Kiød) -dei -farve -farvet, adj. -fuld, adj. -føde -gaffel -gryde -hammer -hinde -hoved, et -kedel -klump -kniv -krog -mad -maddike -mund (een, som gierne spiser Kiød) -orm -postei -pølse -ret -rig, adj. -saar, et -side (paa en Hud) -spiisning -spise -stykke, et -suppe -taxt -torv, et -trævle -tønde -vare -ædende, adj. v. (modsat: planteædende) -øxe.
kiødelig, adj.
Kiødelighed, en, ud. Pl.
Kiødslyst, en, Pl. er.
Kiøgemester*, S. Køgemester.
Kiøkken*, S. Køkken.
Kiøl, en, Pl. e. (Skibskiøl.) kiølbrudt, adj. v. -brækkelig, adj. -brækning -bannet, adj. v. -gang -haler, v. a. 1. -haling -planke -sviin, et -træ,

et, Kiølvand, et ›vender, v. a. 2.
kiøl*, adj. S. køl.
kiøler*, v. a. S. køler.
kiølig*, S. kølig.
Kiøling*, en, S. Køling.
Kiølle*, en, S. Kølle.
Kiøn, et, Pl. l. S.
kiøn, adj. Plur. kiønne. (smuk.)
Kiønhed, en, ud. Pl. See Skiønhed, Smukhed.
Kiønrøg*, S. Kønrøg.
Kiønsbøining, en, Pl. er. (i Sproglæren.)
Kiønsdele, Pl.
Kiønsdrift, en, ud. Pl.
Kiønsord, et, Pl. l. S. (i Sproglæren.)
Kiørebro, en, Pl. er.
Kiørebrug, en, ud. Pl. En Hest til Kiørebrug.
Kiørehest, en, Pl. e.
Kiørelyst, en, ud. Pl.
Kiøreløn, en, ud. Pl.
Kiørepidsk, en, Pl. e.
kiører, v. n. og a. 2.
Kiøreredskab, et, Pl. er.
Kiørespend, en, Pl. e. (Kudsk.)
Kiøretøi, et, ud. Pl.
Kiøretømme, en, Pl. r.
Kiørevei, en, Pl. e.
Kiørevending, en.
Kiørsel, en, Pl. er.
Kiørvel*, S. Kørvel.
klaaer, S. kløer.
Kladde, en, første Udkast til et Skrift.
Kladderi, et, Pl. er. (Ting af intet Værd.)
kladdervorn, adj.
kladdrer, v. n. 1. (har.)
Kladsk, et, Smæld.
kladsker, v. n. See smælder.
Klaffer eller Klaffrer, en, Pl. e. (Bagvasker.)
Klaffer, et, og
Klafferi, et, Pl. er. (Bagtalelse.)
Klaffermund, en, Pl. e (Bagvasker.)
Klafferske, en, Pl. r.
Klag, Klagge, en, ud. Pl. (Dynd; it. Frost i Jordskorpen.)
Klage, en, Pl. r.
Klagebrev, et, Pl. e.
Klagedigt, et, Pl. e.
klagelig, adj. og adv. (sørgelig, ynkelig.)
Klagelyd, en, Pl. e.
klageløs, adj. (som har intet at beklage sig over.)
Klagemaal, et, Pl. l. S.
klager, v. n. og rec. 1. (har.) At klage over Noget.
Klager, en, Pl. e.
Klagerøst, en, ud. Pl.
Klagesang, en, Pl. e.
Klageskrift, et, Pl. er.
Klageskrig, et, Pl. l. S.
Klagestemme, en, Pl. r.
Klagesuk, et, Pl. l. S.
Klagetone, en, Pl. r.
Klagevers, et, Pl. l. S.
Klagge, en, ud. Pl. (See Klag.)
Klak, en, Pl. ker.
Klakbog, en, Pl. -bøger.
klakker, v. a. og n. 1. (har.)
Klakpapir, et, Pl. er.
klam, adj. (klæg, fugtig.)
Klamhed, en, ud. Pl. Fugtighed.
Klammer, en, Plur. e og Klamre. (Hager, hvormed Noget holdes fast eller slaaes sammen.)
Klammeri, et, Pl. er. (Kiv.)
klammervorn, adj. (trættekiær.)
Klampe, en, Pl. r.
klamrer, v. n. 1. (har.) giør Støi. b. v. a. slaaer Noget fast.
klamres, v. dep. klamredes (trættes.)
Klang, en, Pl. e.
Klangfigur, en, Pl. er.
klangfuld, adj.

Klanghul, et, Pl. ler.
Klanglære, en, ud. Pl.
klangløs, adj.
Klangspil, et.
Klap, et, Pl. l. S.
Klap, en, Plur. per. (en Smække; et Bænkesæde.)
Klaphandske, en, Pl. r.
Klaphingst, en, Pl. er. (halvgildet Hingst.)
Klapjagt, en, Pl. er.
Klappegrime, en, Pl. r.
Klappen, en, ud. Pl.
klapper, v. a. og n. 1.
Klapper, en, Pl. e. (een som klapper.)
Klapperslange, en, Pl. r.
Klappetræ, et, Pl. er.
klapprer, v. n. 1. (har.)
Klaps, et, Pl. l. S.
klapøret, adj. om Heste. (Amberg.)
klar, adj. Pl. e. n. klart.
Klarekiebel, en, Pl. er.
Klarepung, en, Pl. e.
klarer, v. a. 1.
klarer, v. n. 1. Det begynder at klare.
klarerer, v. a. 1. (afgiør, betaler.) I Stedet for dette i nyere Tider opkomne Ord brugtes tilforn klarer.
klares, v. dep. klaredes.
Klarevand, et, ud. Pl.
Klarhed, en, ud. Pl.
Klaring, en, Pl. er. (Gierningen at klare.)
klarlig, adj.
klarligen, adv.
klarlydende, adj. v.
klarlysende, adj. v.
klarseende, adj. v.
klarskinnende, adj. v.
klarsynet, adj. v.
klart, adv.
klartraadet, adj. om visse Slags Tøier. (Amberg.)
klarøiet, adj.
Klase, en, Pl. r. Drueklase.
klasker*, S. kladsker.

Klasse, en, Pl. r. Orden, Fag. (Skrives ofte med C. S. Classe.)
Klat, en, Pl. ter.
Klatfinger, en.
klatfodet, adj. (seen tilfods.)
Klatgield, en, uden Pl. (Smaagield.)
klatter, v. a. og n. 1.
Klatteri, et, Pl. er. (See Kladeri.)
klattet, adj.
klatteviis, klatviis, adv.
klattevorn, adj
klattrer, v. n. 1. (er og har.) See klavrer.
Klatuld, en, ud. Pl. ureen Uld. (Amberg.)
klatøiet, adj.
Klaveer, et, Pl. Klaverer.
Klaveermusik, en, ud. Pl.
Klaveernøder, Pl.
Klaveerspil, et, ud. Pl.
Klaveerspiller, en, Pl. e.
Klavren, en, uden Pl. (af klavrer.)
klavrer, v. n. 1. [har.] (S. klyver.)
kleber*, S. klæber.
klebrig*, S. klæbrig.
kleg*, adj. S. klæg.
klein, adj. S. liden, spæd, spinkel.
Kleiner, en, Pl. e. (et Slags Kage.)
kleinmodig, adj. S. forsagt, mismodig.
Kleinsmed, en, Pl. e. (Laasesmed.)
klekkelig, adject. tilstrækkelig.
klekker, v. impers. forslaaer, strækker til.
klekker op og ud, v. a. 1.
Klekketid, en, ud. Pl.
Klem, en, ud. Pl. 1. Eftertryk. Med Fynd og Klem. 2. paa Klem. Døren staaer paa Klem.

Klemhage, en, Pl. r.
Klemme, en, Pl. r. Redskab til at klemme.
Klemme, en, ud. Pl. Snæverhed; it. Trængsel, Nød. At være i Klemme, sidde i Klemme.
Klemme, en, ud. Pl. (Hestesygdom.)
Klemmejern, et, Pl. l. S.
Klemmen, en, ud. Pl. (Gierningen at klemme.)
klemmer, v. a. 1. (it. klemte, klemt.)
Klemmeredskab, et, Pl. er.
Klemmering, en, Pl. e. (Amberg.)
Klemning, en, Pl. er.
Klemsel, en, Pl. er. Tryk. (Amberg.)
Klemskrue, en, Pl. r.
Klemt, et, Pl. l. S.
Klemten, en, ud. Pl.
klemter, v. n. 1. (har.) klemter med Klokken.
Klenodie, et, Pl. r.
Klenodieskriin, et, Plur. -skrine.
Klepper eller Kleppert, en, en liden Hest.
Kleptræ, et, Pl. er. (et Tøier.)
Klerk, en, Pl. e. (Præst, geistlig Mand.)
klettrer*, S. klattrer.
Klever* (Urt) S. Kløver.
klever, adj. (rask, vever.)
Kli eller Klid, et, n. s. coll.
Klidbrød, et.
klidet eller kliet, adj. klidet Brød.
Klidpose, en, Pl. r.
Klidvand, et, ud. Pl.
Klik, en, uden Pl. (Plet.)
Klik, ud. Art. At slaae Klik.
klikker, v. n. 1. (har.)
Klimp, en, Pl. er. Jordklimp.
klimpet, adj.
Klimpevalse, en, Pl. r. (til at giennemskære eller udjævne Jordklimper.)
klimprer, v. n. 1. (har.)
klimter*, S. klemter.
Klineleer, et, ud. Pl.
Klineloft, et, Pl. er.
kliner, v. a. 1.
Klinespaan, en, Pl. er.
Klinestok, en, Pl. ke. (Amberg.)
Klinevox, et, ud. Pl.
Klinevæg, en, Pl. ge.
Klinge, en, Pl. r.
Klingen, en, ud. Pl.
klinger, v. n. (har.) imperf. klang (sielden klingede.) sup. klinget (sielden.)
klinger, adj. (som lyder fiint.)
Klingren, en, ud. Pl.
klingrer, v. n. 1. (har.)
Klining, en, Pl. er. (af kliner.)
Kliningsværk, et, ud. Pl.
Klinke, en, Pl. r. Deraf: Klinkefald, et -fang, et -hage -jern, et -laas -trykker.
klinkebygget, adj. v. (om Skibe.)
Klinken, en, ud. Pl.
klinker, v. n. 1. (klinke med Glas.)
klinker, v. a. 1. at klinke et Søm. 2. Forener ved Klinker. At klinke en Tallerken.
Klinkhammer, en, Pl. e. (som bruges ved Klinkning.)
Klinkning, en, Pl. er.
Klinksøm, et, Pl. l. Sing. (Amberg.)
Klint, en, Pl. er. (høit Forbierg.)
Klinte, en, ud. Pl. (Urt.)
Klintebrød, et.
Klintemeel, et, ud. Pl.
Klintesold, et, Pl. l. S. (See Sold.)
klintet, adj. (fuld af Klinte.)

Klip, et, Pl. l. S. (Klipning.)
Klipfisk, en, Pl. l. S.
Klipning, en, Pl. er. Gierningen at klippe.
Klippe, en, Pl. r. Klippeagtig, adj. =blok, en =brud, et =bæk =dannet, adj. =egn =elv =fast, adj. =fuld, adj. =grund =haard, adj. =hule =hvælving =kløft =kyst =land, et =mos, et =muur =rad =revne =rift =slot, et =spids =steen =svale =tinde =top =væg.
Klippen, en, ud. Pl.
klipper, v. a. 1.
Klippert*, en, See Kleppert.
Klippetid, en, ud. Pl. (Tid, da Faarene klippes.)
Klipping, en, Pl. er. (et Slags Mynt i ældre Tider.)
Klirren, en, ud. Pl.
klirrer, v. n. 1. (har.)
Klisteer, et, S. Klysteer.
Klister, et, ud. Pl. (Stivelseklister, Meelklister.)
klisteragtig, adj.
Klisterhorn, et, Pl. l. S.
Klisterpotte, en, Pl. r.
klistrer, v. a. 1.
Klistring, en, Pl. er.
Klit, en, Pl. ter. Sandbakke. Klitbakke =bierg, et =bo =foged =fredning =gaard =græs, et =halm =hugst =strækning =vært.
Klittetag, et, Urt.
Klo, en, Pl. Kløer.
Klod, en, Pl. der. (en rund Knap eller Kugle.)
Klode, en, Pl. r. (Kugle.)
Klods, en, Pl. er.
klodset, adj.
Klodsmørser, en, Pl. e. (Amberg.)
Klodsning, en, Pl. er. (Amberg.)
Klodspompe, en, Pl. r.
Klodstørv, en, Pl. l. S.
klog, adj.
klogelig, klogeligen, adv.
Klogskab, en, ud. Pl.
Klogskabslære, en.
Klogskabsregel, en, Pl. =regler.
klogt, adv.
Klokke, en, Pl. r. Klokkeblomst =daler =dannet, adj. v. =faar, et =form =frø (et Slags Frøer) =garn, et (Amberg.) =hammer =hank =huus, et =klang =knebel =lyd =malm =penge, Pl. (som betales for Klokkernes Ringen) =reb, et =ring =stuur, et =slag, et =slæt, et =spiir, et =spil, et, S. Sangværk =stol =stræng =støber =støberi, et =taarn, et =time.
Klokker, en, Pl. e.
Klokkerembede, et, Pl. r.
Klokkerkone, en, Pl. r.
Klokkerpenge, Pl.
klorer, v. a. 1. (kradser, Norsk.)
Kloster, et, Pl. Klostre. Klosterbetient =bog =broder =brug =bygning =daler =dragt =foged =folk, Pl. =frue =frøken =gaard =gang =given, adj. v. (som har givet sig i Kloster) =gods, et =have =jomfru =jord =kirke =klokke =lem =levnet, et =lovet, adj. v. =lyst (Lyst til at gaae i Kloster) =løfte, et =muur =mæssig, adj. =mø =port =portner =provst =skik =skole =søster =tugt =tvang.
Klov, en, Pl. e. (Hornqvægets kløftede Fod; item en Tang.)
Klovdyr, et, Pl. l. S. et Dyr med Klove. (Amberg.)

Klove, en, Pl. r. Koklove. Deraf:
Klovebaand, et, Pl. l. S.
klovebunden, adj. v.
kloveløs, adj.
Klub, en, Pl. ber. (Dette engelske Ord er traadt i Stedet for vort danske Gilde.)
Klud, en, Pl. e.
Kludebøder, en, Pl. e.
kludebødt, adj. v.
Kludehandel, en, ud. Pl.
Kludekar, et, Pl. l. S. (i Papirfabriker.)
Kludekasse, en, Pl. r.
Kludekniv, en, Pl. e.
Kludekram, en, ud. Pl.
Kludekræmmer, en, Pl. e.
Kludepapir, et.
Kluderarbeide, et, Pl. r.
Kluderi, et.
kludervorn, adj.
Kludesamler, en, Pl. e.
Kludesamling, en, Pl. er.
kludét, adj. (kludebødt.)
kludrer, v. n. og a. I. (gjør slet Arbeide.)
Kludrer eller Kluder, en, Pl. e. (Fusker.)
Kluk, et, Pl. l. S.
klukker, v. n. I. (har.)
Klump, en, Pl. er.
Klumpdaler, en, Pl. e. (Amberg.)
Klumpebly, et, ud. Pl.
klumper sig, v. rec. I.
klumpes, v. dep. klumpedes.
klumpet, adj. (som er i Klumper.)
Klumpeuld, en, ud. Pl.
klumpeviis, adv.
klumpfodet, adj.
klunker, v. n. I. (skriger som Ravnen.)
Klunt, en, Pl. er. (Klods.)
kluntet, adj.
Klyds, et, Pl. e. (Skibsord.)
Klyft, klyftet*, S. Kløft, kløftet.
Klygt*, en, S. Kløgt.
klygtig*, S. kløgtig.
Klyn eller Klyne, en, Pl. r. Mosetørv. (Jydsk.)
Klynge, en, Pl. r.
klynger, v. a. I. at klynge op, ned; klynge sig op i et Træ.
klynger sig, v. rec. I. Samler sig i Klynge.
klynges, v. dep. klyngedes. (det samme.)
klyngeviis, adv.
Klynken, en, ud. Pl.
klynker, v. n. I. (har.)
Klynker, en, Pl. e.
Klynketone, en, Pl. r.
Klys, et, S. Klyds.
Klysteer, S. Clysteer.
Klyven, en, ud. Pl.
klyver, v. n. I. (har.) klattrer, kryber op.
Klyver, en, Pl. e. (et Slags Seil.)
Klyverbom, en, Pl. me.
Klyverskjød, et, Pl. l. S.
klæber, v. a. og n. I.
Klæbersteen, en, Pl. -stene.
klæbrig, adj.
Klæbrighed, en, ud. Pl.
klæd*, S. klædt.
Klæde, et, ud. Pl. grovt, fiint Klæde. En Klædes Kjole.
Klæde, et, Pl. r. (hvormed noget klædes.) Deraf: Bordklæde, Forklæde, Haandklæde, Halsklæde, Tørklæde, o. fl.
Klædebod, en, Pl. er.
Klædebon, et, Pl. l. Sing. (Klædning.)
Klædebørste, en, Pl. r.
Klædedragt, en, Pl. er. (sielden.)
Klædefabrik, en, Pl. er.
Klædefarver, en, Pl. e.

Klædehandel, en, ud. Pl.
Klædekammer, et.
Klædekiste, en, Pl. r.
Klædekram, en, ud. Pl.
Klædekræmmer, en, Pl. e.
Klædekurv, en, Pl. e.
Klædelap, en, Pl. per.
Klædelist, en, Pl. er.
Klædemon, et, Pl. l. S.
Klædemøl, et, Pl. l. S.
Klædeoplag, et, Pl. l. S.
Klædepragt, en, ud. Pl.
Klædepresse, en, Pl. r.
Klæder, n. s. pl. Klædningsstykker.
klæder, v. a. og rec. 1 og 2. (iføre Klæder.)
klæder, v. n. 1 og 2. [har.] (Jader, anstaaer.)
Klæderamme, en, Pl. r.
Klædeskab, et, Pl. e.
Klædeskifte, et, Pl. r.
Klædeskuffe, en, Pl. r.
Klædesnor, en, Pl. e.
Klædetvæt, en, uden Pl. (S. Tvæt.)
Klædevalker, en, Pl. e.
Klædevare, en, Pl. r.
Klædevæv, en, Pl. e.
Klædevæver, en, Pl. e.
Klædevæveri, et, Pl. er.
Klædning, en, Pl. er.
Klædningsstykke, et, Pl. r.
klædt, partic. S. klæder.
Klæg, et, ud. Pl. Dynd.
klæg, adj. (dyndet, leret.)
klæget, adj. klæget Brød.
Klægjord, en, ud. Pl.
Klægside, en, paa Tørv; modsat Græssiden.
klæver*, S. klæber.
Kløe, en, ud. Pl. (to Stavelser.) At føle Kløe.
Kløen, en, ud. Pl. Gierningen at kløe.
kløer, v. n. og a. 1. (een Stavelse.)
Kløft, en, Pl. er.
kløftet, adj.
Kløfthage, en, Pl. r.
kløfthaget, adj.
Kløftsadel*, S. Kløvsadel.
Kløgebrik, en, Plur. ke. (Brækmiddel.)
Kløgelse, en, Brækning.
kløger eller kløges, v. n. 1. (spyer.)
Kløgt, en, ud. Pl. Snildhed, Klogskab.
kløgtig, adj.
kløgtigen, adv.
Kløve, en, Pl. r. Kløvsadel.
Kløvebrænde, et, ud. Pl.
Kløvejern, et, Pl. l. S.
Kløvekile, en, Pl. r.
kløver, v. a. 1.
Kløver, en, ud. Pl. (Urt.) Kløveravl -blad, et -eng -frø, et -græs, et -hø, et -høst -slæt -straa, et -stub.
Kløvesyge, en, hos Hornqvæg.
Kløvning, en, Pl. er. (af kløv. r.)
Kløvsadel, en, Pl. -sadler.
Knab*, S. Knap.
Knag, en, Pl. e. (til at hænge noget paa.)
Knag, et, Knagen. (langt a.)
Knagen, en, ud. Pl.
knager, v. n. 1. (har.)
Knaghiul, et, Pl. l. S.
Knagrække, en, Pl. r.
Knald, et, Pl. l. Sing.
knalder, v. n. 1. (har.)
Knaldbly, et, ud. Pl.
Knaldglas, et, Pl. l. S.
Knaldkugle, en, Pl. r.
Knaldluft, en, ud. Pl.
Knaldpulver, et, Pl. e.
Knaldsølv, et, ud. Pl.
Knap, en, Pl. per. Knapform -hul, et -mager -ost.
knap, adj. n. knapt. 1. Snever, trang. 2. Paaholden, gierrig.
knap, adv. neppe.

Knaphed, en, ud. Pl.
Knappenaal, en, Pl. e.
Knappenaalshoved, et, Pl. er.
Knappenaalspenge, n. s. pl.
knapper, v. a. 1.
Knappestøber, en, Pl. e.
knapt, adv. Det gaaer knapt til.
Knark, en, Pl. e. en gammel Knark.
knarker, v. n. 1. (har.)
knarrer, v. n. 1. (som en Vogn, der ei er smurt.)
knarvorn, adj.
Knarvornhed, en, ud. Pl.
Knas, ud. Artikel. at slaae i Knas. (langt a.)
Knas, et, Slikkeri. (langt a.)
knaser, v. n. 1. (har.)
knaster, v. n. og a. 1.
Knast, en, S. Knort.
Knaster, en, ud. Pl. (et Slags Tobak.)
knastør, adj.
Kneb, et, Pl. l. S.
Knebel*, en, S. Knevel.
knebrer, v. n. 1. (som Storken.) [har.]
kneber, S. ælter.
Knebetrug, et, S. Deitrug.
Knegt, en, Pl. e.
Kneisen, en, ud. Pl.
kneiser v. n. 1 og 2. (har.)
knekker*, S. knækker.
Knep, et, Pl. l. S.
knepper, v. n. og a. 1. (slaaer Knep.)
knev, adj. (artig, net, behændig.)
Knevel, en, Pl. Knevler. Kiøkkenknevel. (Bemærker ogsaa Hørrens Frøhuse.)
Knevelsbart, en, Pl. er.
knevler, v. a. 1. (stopper med en Knevel; it. aftager Hørrens Frøhuse.)
Knibe, en, ud. Pl. (Nød, Forlegenhed.)
Knibe, en, Pl. r. S. Klemme.
Kniben, en, ud. Pl.
kniber, v. a. kneb, knebken, knebet. Pl. knebne.
Knibning, en, Pl. er.
knibsk, adj.
Knibskhed, en, ud. Pl.
Kniplen, en, ud. Pl.
Kniplepige, en, Pl. r.
Kniplepude, en, Pl. r.
knipler, v. n. 1. (har.)
Knipleskriin, et, Pl. -skriine.
Kniplestok, en, Pl. ke.
Knipletraad en, Pl. e.
Knipling, en, Pl. er. (Bruges mest i Pl.) Kniplings-kiole -klud -kræmmer -mønster, et -slør, et -sting, et.
Knippe, et, Pl. r. Bundt.
Knippebrænde, et, uden Pl.
knippebannet, adj.
Knippel, en, Pl. Knippler. Prygl, tyk Stok.
Knippestaal, et, ud. Pl.
knippeviis, adv.
Knirken, en, ud. Pl.
knirker, v. n. 1. (har.)
knistrer, v. n. 1. [har.] (om Ilden.)
knittrer, v. n. 1. [har.] (Evald.)
Kniv, en, Pl. e. Knivestik, et -blad, et -bannet, adj. -fiil -foder, et, til at giemme Knive i -mad (som spises med Knive) -skaar, et -skaft, et -skede -snit, et -spids -staal, et -stik, et -sting, et.
kniver, v. a. 1. (at knive Smør.)
knives, v. dep. (slaaes med Knive.)
Knivsod, en, Pl. der.
Knivsryg, en, Pl. ge.

Kno, en, Pl. er.
Knob*, en, S. Knop.
Knogle, en, Pl. r. eller Knokkel, en, Pl. Knokler. (Been.)
knogleför, adj.
Knokkelled, et, Pl. e.
Knold, en, Pl. e.
knoldet, adj.
Knoldrod, en, Pl. =rödder.
Knoldvært, en, Pl. er.
Knop, en, Pl. per.
knopformet, adj.
Knopløg, et, Pl. l. S.
knoppes, v. dep. knoppedes. (skyder Knopper.)
knoppet, adj.
Knopurt, en, Pl. er.
Knorpel, S. Brusk.
Knort, en, Pl. e.
Knortekiep, en, Pl. pe.
Knortestok, en, Pl. ke.
knortet, adj.
Knub, en, Pl. be. (Klods, Stub.)
knubber, v. a. 1. (banker.)
knubbet, adj. 1. knortet. 2. trodsig. At give knubbede Ord.
Knubhammer, en, Pl. e. (Amberg.)
Knubskib, et, Pl. e. (et Sl. smaa Fartøier.)
Knubstempel, et, Plur. =stempler. (Amberg.)
Knude, en, Pl. r.
Knudebrænde, et, ub. Pl.
knuder, v. a. 1. at knude Noget sammen.
knudret, adj. (knortet.)
Knug, et, Pl. l. S.
Knugen, en, ub. Pl.
knuger, v. a. 1.
Knugning, en, Pl. er.
Knur, et, Pl. l. Sing. (kort u.)
Knurhane, en, Pl. r. (en Fisk.)
Knurren, en, ub. Pl.
Knurrepotte, en, Pl. r. (bagl. Tale.)
knurrer, v. n. 1. (har.)
knurvorn, adj.
Knurvornhed, en, ub. Pl.
Knusen, en, ub. Pl.
knuser, v. a. 1 og 2.
Kny, et, ub. Pl. (en næsten umærkelig Lyd.)
knyer, v. n. 1. (har.)
Knyg, et, (om Uveir.)
knyger, v. n. 1. it. knøg, knøget. (har.) knyger og fyger.
Knyppel*, S. Knippel,
knyster, v. n. 1. (knyer.)
knyt, S. knyttet, part.
Knytning, en, Pl. er.
Knyttegarn, et, ub. Pl.
Knytteknude, en, Pl. r.
Knyttepind, en, Pl. e.
knytter, v. a. 1.
knyttes, v. dep. knyttedes.
Knyttetøi, et, ub. Pl.
Knæ, et, Pl. Knæe og Knæer. Knæbaand, et =bøining, en, Pl. er. =byld =dyb, adj. =fald, et =hase =jern, et =krave læder, et =rem =skal =spænde, et =stykke, et =sætning =sætter, v. a. =satte, =sat =tømmer, et, Tømmer til Skibsknæe.
Knægt*, S. Knegt.
Knæk, et, Pl. l. S.
Knækhaspe, en, Pl. r. Talshaspe.
knækker, v. a. knækkede eller knak, knækket.
Knælen, en, uden Pl.
knæler, v. n. 1. (har.)
Knæp*, See Knep.
Knøs, en, Pl. e.
Knøst, en, uden Pl. (Fyrsvamp.)
Ko, en, Pl. Køer. Kobaas =bjælde =blomme (Urt) =brems =driver =fod,

(Brækkejern) Kogang (Græsgan for Køer) =have =hiord =horn, et =hud =hyrde =kase =kiød, et =klokke =klov =klove (See Klov og Klove) =kopper, Pl. =melk =møg, et =ost =pranger =rygter =stald =vom =vommet, adj. (om en Hest, der har en sid Bug) =yver, et =øie, et.
Kobbe, en, Pl. r. (Sælhund.)
Kobbefangst, en.
Kobbel, en og et, Pl. Kobler.
Kobbelbaand, et, Pl. l. Sing.
Kobbeldrift, en, den Landbrugsmaade, naar Jorderne drives efter Kobbelinddeling.
Kobbelhunde, Pl.
Kobbelinddeling, en, Pl. er.
Kobbelrem, en, Pl. me.
Kobbelring, en, Pl. e.
Kobber, et, ud. Pl. kobberagtig, adj. Kobberalder =arbeide, et =aske =bierg, et =billede, et =blandet, adj. =blik, et =bækken, et =daler =fad, et =farve =farvet, adj. =forhudning =gang (i et Biergværk) =grube =hammer =handel handler =holdende, adj. v. =hud (paa et Skib) =hytte =kalk =kar, et =kiedel =knap =lue (Kobberets Glands) =malm =meisel =mine =mynt =okker =olie (Amberg.) =opløsning =pande =penge =plade =presse =rig, adj. =rust =rød, adj. =samling (en Saml. af Kobberstykker) =sar =skilling =slange =smed =stik, et =stikker =stikning =stukken, adj. v. =stykke, et =støber =tag, et =tavle =titel (i en Bog) =traad =trykker =trykkeri, et =trykning =tækket, adj. =tøi, et =varer, Pl. =vitriol =værk, et =ærts.
Kobbeskind, et, Pl. l. S. (Sælhundeskind.)
kobbret, adj.
Koblen, en, ud. Pl.
kobler, v. a. og n. 1.
Kobler, en, Pl. e.
Kobleri, et, Pl. er.
Koblerske, en, Pl. r.
Kobling, en, Pl. er. (Gierningen at koble i Ordets egentlige Bem. og forskiellig fra Kobleri.)
Kobolt, en.
koboltagtig, adj.
Koboltblaat, et, ud. Pl.
Kobolthytte, en, Pl. r.
Koboltjord, en, ud. Pl.
Koboltkalk, en, ud. Pl.
Koboltværk, et, ud. Pl.
Koboltærts, en.
Kode, en, Pl. r. Ankelkode.
Kodeknokkel, en, Pl. =knokler.
Kodeled, et, Pl. l. S.
kodet, adj. (som har store Koder.)
Koffardiskib, et, Pl. e. Handelsskib.
Koffert, en, Pl. er.
Koffertnøgel, en, Pl. =nøgler.
Kofte, en, Pl. r.
Kog, et, ud. Pl. at gaae af Kog.
Kogebog, en, Pl =bøger.
Kogegryde, en, Pl. r.
Kogehuus, et, Pl. =huse.
Kogeild, en, ud. Pl. (Ild til at koge ved.)
Kogekar, et, Pl. l. S.
Kogekiedel, en, Pl. er.
Kogekone, en, Pl. r.
Kogekonst, en, ud. Pl.
Kogepotte, en, Pl. r.
koger, v. a. og n. kogte, kogt.

Kogeri, et, Pl. er.
Kogerum, et, i et Kar.
Kogesild, en, Pl. l. S. (saaledes: Kogesvamp, Kogeærter, o. fl.)
Kogger, et, Pl. e. Pilekogger.
kog hed, adj. sydende hed.
Koghede, en, ud. Pl.
Koghiul, et, S. Kamhiul.
Kogle, en, Pl. r. Grankogle, Fyrrekogle. (Frøgiemme.)
Koglen, en, ud. Pl.
kogler, v. a. og n. 1. (har.)
Kogler, en, Pl. e.
Koglerí, et, Pl. er.
Koglerske, en, Pl. r.
Koglesmiil, et, Pl. l. S. (Rahbek.)
Koglespil, et, Pl. l. S.
Kogleværk, et.
Kogning, en, Pl. er. (af koger.)
Kogsalt, et, ud. Pl.
Kogsaltsyre, en.
kogt, partic. af koger.
Koie, en, Pl. r.
Koieklæder, Pl.
Kok, en, Pl. ke.
Kokkebreng, en, Pl. e.
Kokkekniv, en, Pl. e.
Kokkepige, en, Pl. r.
Kokkeskee, en, Pl. r.
Kolbe, en, Pl. r.
Kolbøtte, en, Pl. r.
kold, adj.
koldblodig eller koldblodet, adj.
koldbløder, v. a. 1. (bløder i en kold Vædske.)
Koldbløbning, en, Pl. er.
Koldbrand, en, ud. Pl.
Kolde, en, br. altid med bestemt Art. (Koldfeber.)
Koldesyge, en, uden Pl. (Koldfeber.)
Koldfeber, en, Pl. -febre.
koldhamrer, v. a. 1.
Koldmeisel, en, Pl. er. (Amberg.)

Koldpis, et, ud. Pl.
koldsindig, adj.
Koldsindighed, en, ud. Pl.
Koldskaal, en, ud. Pl.
koldskiør, adj.
Koldskiørhed, en, ud. Pl.
koldt, adv.
Koller, en, ud. Pl. (Hestesygdom.)
kollersk, adj.
Kolv, en, Pl. e. (Piil.)
Komedie, See Comedie, Skuespil.
Komeet, en, Pl. Kometer.
Komme, et, uden Pl. (Ankomst.)
kommer, v. n. og a. kom, kommen, kommet. Pl. komne. Han er kommen. Jeg har kommet det i Flasken.
Kone, en, Pl. r.
Konebroder, en, Pl. -brødre. Svoger.
Konefader, en, Svigerfader.
Koneløb, en, Pl. der.
Konemoder, en, Svigermoder.
Konemorder, en, Pl. e.
Konge, en, Pl. r. Konge-arv -begravelse, See Kongegrav -blod, et -bolig -borg -brev, et -brøde -bud, et -byrd -datter -dragt -dyd -flag, et -fødsel -følge -gaard -gods, et -huus, et -krone -lov -lys (Urt) -løfte, et -løs, adj. -magt -mord, et -morder -møde, et -navn, et -pligt -pragt -reise -rige, et -række -sal -slot, et -slægt -smykke, et -spiir, et -stad -stamme -stak -stol -sæde, -søn -throne -tiende -t[illegible]ger -ting, et -titel -val[illegible] et -vand, et -vei -vælde -værdighed.

(Brækkejern) Kogang (Græsgan for Køer) -have -hiord -horn, et -hud -hyrde -kase -kiød, et -klokke -klov -klove (See Klov og Klove) -kopper, Pl. -melk -møg, et -ost -pranger -rygter -stald -vom -vommet, adj. (om en Hest, der har en sid Bug) -yver, et -øie, et.

Kobbe, en, Pl. r. (Sælhund.)

Kobbefangst, en.

Kobbel, en og et, Pl. Kobler.

Kobbelbaand, et, Pl. l. Sing.

Kobbeldrift, en, den Landbrugsmaade, naar Jorderne drives efter Kobbelinddeling.

Kobbelhunde, Pl.

Kobbelinddeling, en, Pl. er.

Kobbelrem, en, Pl. me.

Kobbelring, en, Pl. e.

Kobber, et, ud. Pl. kobberagtig, adj. Kobberalder -arbeide, et -aske -bierg, et -billede, et -blandet, adj. -blik, et -bækken, et -daler -fad, et -farve -farvet, adj. -forhudning -gang (i et Biergværk) -grube -hammer -handel handler -holdende, adj. v. -hud (paa et Skib) -hytte -kalk -kar, et -kiedel -knap -lue (Kobberets Glands) -malm -meisel -mine -mynt -okker -olie (Amberg.) -opløsning -pande -penge -plade -presse -rig, adj. -rust -rød, adj. -samling (en Saml. af Kobberstykker) -sar -stilling -slange -smed -stik, et -stikker -stikning -stukken, adj. v. -stykke, et -støber -tag, et -tavle -titel (i en Bog) -traad -trykker -trykkeri, et -trykning -tækket, adj. -tøi, et -varer, Pl. -vitriol -værk, et -ærts.

Kobbeskind, et, Pl. l. S. (Sælhundeskind.)

kobbret, adj.

Koblen, en, ud. Pl.

kobler, v. a. og n. 1.

Kobler, en, Pl. e.

Kobleri, et, Pl. er.

Koblerske, en, Pl. r.

Kobling, en, Pl. er. (Gierningen at koble i Ordets egentlige Bem. og forskiellig fra Kobleri.)

Kobolt, en.

koboltagtig, adj.

Koboltblaat, et, ud. Pl.

Kobolthytte, en, Pl. r.

Koboltjord, en, ud. Pl.

Koboltkalk, en, ud. Pl.

Koboltværk, et, ud. Pl.

Koboltærts, en.

Kode, en, Pl. r. Ankelkode.

Kodeknokkel, en, Pl. -knokler.

Kodeled, et, Pl. l. S.

kodet, adj. (som har store Koder.)

Koffardiskib, et, Pl. e. Handelsskib.

Koffert, en, Pl. er.

Koffertnøgel, en, Pl. -nøgler.

Kofte, en, Pl. r.

Kog, et, ud. Pl. at gaae af Kog.

Kogebog, en, Pl -bøger.

Kogegryde, en, Pl. r.

Kogehuus, et, Pl. -huse.

Kogeild, en, ud. Pl. (Ild til at koge ved.)

Kogekar, et, Pl. l. S.

Kogekiedel, en, Pl. er.

Kogekone, en, Pl. r.

Kogekonst, en, ud. Pl.

Kogepotte, en, Pl. r.

koger, v. a. og n. kogte, kogt.

Kogeri, et, Pl. er.
Kogerum, et, i et Kar.
Kogesild, en, Pl. l. S. (saaledes: Kogesvamp, Kogeærter, o. fl.)
Kogger, et, Pl. e. Pilekogger.
koghed, adj. sydende hed.
Koghede, en, ud. Pl.
Koghiul, et, S. Kamhiul.
Kogle, en, Pl. r. Grankogle, Fyrrekogle. (Frøgiemme.)
Koglen, en, ud. Pl.
kogler, v. a. og n. 1. (har.)
Kogler, en, Pl. e.
Koglerí, et, Pl. er.
Koglerske, en, Pl. r.
Koglesmiil, et, Pl. l. S. (Rahbek.)
Koglespil, et, Pl. l. S.
Kogleværk, et.
Kogning, en, Pl. er. (af koger.)
Kogsalt, et, ud. Pl.
Kogsaltsyre, en.
kogt, partic. af koger.
Koie, en, Pl. r.
Koieklæder, Pl.
Kok, en, Pl. ke.
Kokkebreng, en, Pl. e.
Kokkekniv, en, Pl. e.
Kokkepige, en, Pl. r.
Kokkeskee, en, Pl. r.
Kolbe, en, Pl r.
Kolbøtte, en, Pl. r.
kold, adj.
koldblodig eller koldblodet, adj.
koldbløder, v. a. 1. (bløder i en kold Vædske.)
Koldbløding, en, Pl. er.
Koldbrand, en, ud. Pl.
Kolde, en, br. altid med bestemt Art. (Koldfeber.)
Koldesyge, en, uden Pl. (Koldfeber.)
Koldfeber, en, Pl. -febre.
koldhamrer, v. a. 1.
Koldmeisel, en, Pl. er. (Amberg.)

Koldpis, et, ud. Pl.
koldsindig, adj.
Koldsindighed, en, ud. Pl.
Koldstaal, en, ud. Pl.
koldskiør, adj.
Koldskiørhed, en, ud. Pl.
koldt, adv.
Koller, en, ud. Pl. (Hestesygdom.)
kollersk, adj.
Kolv, en, Pl. e. (Piil.)
Komedie, See Comedie, Skuespil.
Komeet, en, Pl. Kometer.
Komme, et, uden Pl. (Ankomst.)
kommer, v. n. og a. kom, kommen, kommet. Pl. komne. Han er kommen. Jeg har kommet det i Flasken.
Kone, en, Pl. r.
Konebroder, en, Pl. -brødre. Svoger.
Konefader, en, Svigerfader.
Koneløb, en, Pl. der.
Konemoder, en, Svigermoder.
Konemorder, en, Pl. e.
Konge, en, Pl. r. Konge-arv -begravelse, See Kongegrav -blod, et -bolig -borg -brev, et -brøde -bud, et -byrd -datter -dragt -dyd -flag, et -fødsel -følge -gaard -gods, et -huus, et -krone -lov -lys (Urt) -løfte, et -løs, adj. -magt -mord, et -morder -møde, et -navn, et -pligt -pragt -reise -rige, et -række -sal -slot, et -slægt -smykke, et -spiir, et -stad -stamme -stak -stol -sæde, -søn -throne -tiende -[illegible]ger -ting, et -titel -val[illegible] et -vand, et -vei -vælde -værdighed.

kongelig, adj.
kongeligt, adv.
Kongsgaard, en, Plur. e. Kongegaard, Slot.
Konst, en, Pl. er. Konstarbeide, et -berider -bog -broder -dommer -dreier -drift -elsker -erfaren, adj. -farver -flid -foragter -forfaren, adj. -forvalter -fri, adj. -færdig, adj. -færdighed -grandskning -greb, et, -have -kammer, et -kiender -kyndig, adj. -løs, adj. -maler -mæssig, adj. -nydelse -ord, et -product -regel -rig, adj. -sager, Pl. -samling -sands -smag -snedker -spil, et -sprog, et -stykke, et -ven -virket, adj. (frembragt ved Konst) -værd, et -værk, et -yndér.
konstelig, adj.
konstig, adj.
konstigen og konstigt, adv.
Konstlen, en, ub. Pl.
konstler, v. n. og a. 1. (har.)
Konstleri, et, Pl. er.
Konstner, en, Pl. e.
Konstnerbane, en, Pl. r.
Konstnerhæder, en, uden Pl.
Konstnerinde, en, Pl. r.
Konstnerliv, et, ub. Pl.
Konstnerværd, et, ub. Pl.
Kop eller Koppe, en, Pl. r. (Theekop, Kaffeekop.)
Kopalfernis, en, ub. Pl.
Kopalgummi, en, ub. Pl.
Kopar, et, Pl. l. Sing. (af Kopper, pl. og Ar.)
koparret, adj.
Koppefeber, en.
Koppegift, en, ub. Pl.
Koppejern, et, som bruges ved Kopsætning.
Kopper, Pl. (Børnekopper.)
Koppesmitte, en, ub. Pl.
Koppesygdom, en, Plur. me.
Kopsætning, en, Pl. er.
kopsætter, v. a. kopsatte, kopsat.
Kor, et, S. Chor.
Koral, en, Pl. ler. (kort a.)
Koralagat, en.
Koralfisker, en, Pl. e.
Koralfiskeri, et.
Koralgreen, en, Pl. -grene.
Koralklippe, en, Pl. r.
Koraltræ, et, Pl. er.
Korbeel, en, Pl. Korbeler. (i Skibssproget og hos Hvalfangere.)
Kore, en, Pl. r. (Bræmme, Kantning.)
korer, v. a. 1. (bebræmmer, kanter.)
Kork, en, ub. Pl.
Korkeeg, en, Pl. -ege.
Korkmos, en, ub. Pl.
Korkprop, en, Pl. pe.
Korksaale, en, Pl. r.
Korksko, en, Pl. e.
Korktræ, et, Pl. er. (Korkeeg.)
Korktrøie, en, Pl. r.
Korn, et, Pl. l. S. Kornaager -aagrer -aar, et -afgift -afgrøde -ager -avl -ax, et -baand, et -bierring (Kornhøst) -blomst -brand -brændeviin, et -egn -feder, v. a. -flesk, et, Flesk af kornfedede Sviin -frø, et -føder, v. a. (brødføder) -halm -handel -handler -harpe (til at rense Korn paa) -huus, et -høst -kielder -kiste -kiøb, et -krudt, et -lade -land, et -lo -loft, et -lærke -læs, et -maal, et -maaler -magasin, et (Korn-

oplag) Kornmangel -mark -marked, et -mod, et, et electrisk Luftsyn -neg, et -oplag, et -orm -plantning -prang -pranger -pris -puger -pugeri, et -rensning -rig, adj. -rust -skat -skib, et -skøl -skyld (Landgilde i Korn) -fold, et -straa, et -svinding -sæd -sæk -stang -tiende -tørring -vare -vogn.

korner, v. a. 1. (danner til Korn.)

kornes, v. dep. kornedes. (bliver til Korn.)

Korning, en, Pl. er. (Gierningen at korne.)

Kors, et, Pl. l. S.

Korsbaand, et, Pl. l. S.

Korsbanner, et, Pl. e.

Korsbroder, en, Pl. -brødre.

Korsbue, en, Pl. r. (i en Hvælving.)

Korsdaler, en, Pl. e. (Amberg.)

korsdannet, adj. v.

Korsdrager, en, Pl. e.

korser, v. a. og rec. 1.

Korsfane, en, Pl. r.

Korsfod, en, See Krydsfod.

Korsfæstelse, en, Pl. r.

korsfæster, v. a. 1.

Korsgade, en, Pl. r.

Korsgang, en, Pl. e.

Korsgevær, et.

Korsherre, en, Pl. r.

Korshvælving, en, Pl. er.

Korsjern, et, Pl. l. Sing. (Amberg.)

Korskirke, en, Pl. r.

Korsklæde, et, Pl. r.

korslægger, v. a. korslagde, -lagt. (lægger over Kors) Med korslagte Hænder.

Korsribber, en, Pl. e.

Korstegn, et, Pl. l. S.

korstegner, v. a. 1.

Korstog, et, Pl. l. S.

Korsvei, en, Pl. e.

korsviis, adv.

Kort, et, Pl. l. S. Deraf: Kortblad, et -huus, et -mager -penge -spil, et -spiller.

kort, adj. og adv.

kortaandet, adj.

kortarmet, adj.

kortbenet, adj.

korter, v. a. 1.

kortfattet, adj. v.

kortfodet, adj.

korthaaret, adj.

korthalet, adj.

korthalset, adj.

Korthed, en, ud. Pl.

kortlebet, adj.

kortlivet, adj.

kortnebbet, adj.

Kortning, en, Pl. er. (Afkortning.)

kortsynet, adj.

korttalende, adj. v.

kortvarig, adj.

Kost, en, Pl. e. (Feiekost.) Deraf: Kostebinder -lyng -riis, Pl. -skaft, et.

Kost, en, ud. Pl. (o udtales som et kort aa, og Ordet blev i ældre Tider skrevet med dette.) Spise, Underholdning. (Deraf Kostholb, Kostgænger, o. fl.)

kostbar, adj.

Kostbarhed, en, ud. Pl.

kostbart, adv.

kostelig, adj.

kosteligen, adv.

Koster, n. s. pl. rørligt Gods. Deraf Tyvekoster.

koster, v. n. 1. (har.)

kostfri, adj. (uden Omkostninger.)

Kostfrihed, en, ud. Pl. (Amberg.)

Kostgænger, en, Pl. e.
Kosthold, et, ud. Pl.
Kostholder, en, Pl. e.
Kostjomfru, en, Pl. er. En Jomfru, som er i Kost. (Amberg.)
Kostpenge, Pl.
Kostseddel, en, Pl. -sedler.
Kostskole, en, Pl. r.
Kostvert, en, Pl. er.
Kov eller Kove, en, ud. Pl. (Harpix.)
Kove, en, Pl. r. (et lidet Aflukke.)
Kovs, en, Pl. er. (en Drikkeskaal.)
Kraas, en, Pl. er. Fuglekraas.
Kraasesuppe, en, Pl. r.
Krabask, en, Pl. er.
krabasker, v. a. 1.
Krabat, en, Pl. er.
Krabbe, en, Pl. r.
Krabbeklo, en, Pl. -kløer.
Krabsebørste, en, Pl. r.
Krabsejern, et, Pl. S.
Krabsen, en, ud. Pl.
krabser, v. a. 1.
Krabser, en, Pl. e.
Krabsning, en, Pl. er.
Krabsuld, en, ud. Pl. (grov Uld.)
Kraft, en, Pl. Kræfter.
Kraftanvendelse, en.
kraftesløs, adj. S. kraftløs.
kraftfro, adj.
kraftfuld, adj.
Kraftfylde, en, ud. Pl. (Overflødighed af Kraft.)
kraftig, adj.
Kraftlære, en, ud. Pl. (Dynamik.)
kraftløs, adj.
Kraftløshed, en, ud. Pl.
Kraftmeel, et, ud. Pl. (det fineste Meel.)
Kraftmiddel, et, Pl. -midler. (Amberg.)
Kraftolie, en, Pl. r.
Kraftsuppe, en, Pl. r.
krafttærende, adj. v.
Kraftvand, et, ud. Pl.
Kraftvirkning, en, Pl. er.
Kraftvædske, en, Pl. r.
Kraftvæsen, et.
Kraftyttring, en, Pl. er.
Krage, en, Pl. r.
Kragebær (en Buskvært og dens Frugt.)
Krageguld, et, ud. Pl. (et Slags Glimmer.)
Kragemaal, et, ud. Pl.
Kragetorn, en, Pl. e. (Urt.)
Kragetræ, et, Pl. er. (som lægges paa Huse.)
Krageunge, en, Pl. r.
Kragsteen, en, Pl. -stene. (i Bygninger.)
Krak eller Krakke, en, Pl. r. (en liden, usel Hest.)
Krake, en, Pl. r. (et opdigtet Søuhyre.)
Krakmandel, en, Plur. -mandler.
Kram, en, ud. Pl.
Krambod, en, Pl. er.
Krambodbreng, en, Pl. e.
Krambodleie, en, ud. Pl.
Krambodsvend, en, Pl. e.
Krambukke, en, Pl. r.
Kramhandel, en, ud. Pl.
Kramkiste, en, Pl. r.
Kramlerred, et, Pl. er.
Krammarked, et, Pl. er.
Kramme, en, Pl. r. (En tynd Ring eller Skinne.)
Krammen, en, ud. Pl. (af krammer.)
krammer, v. a. 1.
Krammeri, et, Pl. er.
Krampe, en, Pl. r. (Jernkrog.)
Krampe, en, ud. Pl. (Sygdom.) Krampeaare -agtig, adj. -drag, et -dragen, adj. v. (betagen af Krampe) -fisk -knude -lat-

ter, Krampeslag, et =stil=
lende, adj. v. =syg, adj.
=træk, et =trækning.
Kramsfugl, en, Pl. e.
Kramvare, en, Pl. r.
Kran, en, Pl. er. (med langt
a.)
Krananker, et, Pl. e.
Kranbielke, en, Pl. r.
Krands, en, Pl. e.
Krandsaare, en, Pl. r.
krandsdannet, adj.
Krandsebinder, en, Pl. e.
Krandsekage, en, Pl. r.
krandser, v. a. 1.
Krandskist, en, Pl. er.
Krandsnaal, en, Pl. e.
(Amberg.)
Krandsning, en, Pl. er.
Gierningen at krandse.
Krandsring, en, Pl. e.
Krandsurter, Pl.
Krandsværk, et, ud. Pl.
Kranhiul, et, Pl. l. S.
krank, adj. (svag, slet, uheldig.)
Kranmester, en, Pl. e.
Kranpenge, Pl. (som betales for Brugen af en Kran.)
Kranreb, et, Pl. l. S.
Krap, en, ud. Pl. (Farveurt.)
Krapavl, en, ud. Pl.
Krapfarver, en, Pl. e.
krapfarvet, adj.
Krapfarvning, en.
Krapland, et, ud. Pl. Krapmark.
Krapmølle, en, Pl. r.
Krapplantning, en, Pl.
er.
Kraprød, en, Pl. =rødder.
kraprød, adj.
kraser, v. n [har.] (knaser.)
Kraslen, en, ud. Pl.
krasler, v. n. 1. (har.)
Krat, et, ud. Pl. (Underskov.)
Kratbusk, en, Pl. e.
Kratskov, en, Pl. e.
kratter, v. a. 1.
Krav, et, Pl. l. S. (Fordring.)
Krave, en, Pl. r.
Kravebaand, et, Pl. l. S.
Kravebeen, et, Pl. l. S.
Kraveslip, en, Pl. per.
Kravekaabe, en, Pl. r.
Kravelinning, en, Pl. er.
kravfri, adj. uden Fordring.
(af n. s. Krav.)
kravler, v. n. 1. (har.)
kravløs, adj. S. kravfri.
Kreatur, et, Pl. e og er.
Krebs, en, Pl. l. S. (Vanddyr.)
Krebsdam, en, Pl. me.
Krebseklo eller Krebsklo,
en, Pl. =kløer.
krebser, v. n. 1. fanger Krebs.
(har.)
Krebsesuppe eller Krebssuppe, en, Pl. r.
Krebsgang, en, ud. Pl.
Krebskage, en, Pl. r. (Amberg.)
Krebsruse, en, Pl. r.
Krebsskal, en, Pl. ler.
Krebssteen, en, Pl. =stene.
Krebsøie, et, Pl. =øine.
Kreds, en, Pl. Kredse.
Kredsbane, en, Pl. r.
Kredsbag, en, Pl. e.
Kredsbaands, en, Pl. e.
kredsdannet, adj.
kredser, v. a. 1. (gier en
Kreds.) S. indkredser.
Kredsflugt, en, uden Pl.
(Flyven i en Kreds.)
kredsformet, adj.
Kredsgang, en, Pl. e.
Kredsløb, et, Pl. l. S.
kredsløbende, adj. v.
kredsrund, adj.
Kredssnit, et, Pl. l. S.
Kredssteen, en, Pl. =stene, (Stene, som staae i Kreds.)

Kreft* (Sygdom) S. Kræft.
Krep, en, ub. Pl. (et Slags Tøi.)
Krepflor, et, ub. Pl.
krepper, v. a. 1. (krymper, kruser.)
Krid, et, ub. Pl. (Skrives undertiden Kride og Kridt.)
kridagtig, adj. =banke =bierg, et =blandet, adj. =flint =grund =huus, et =hvid, adj. =jord =klint =mergel =snor =steen.
krider, v. a. 1. farver med Krid.
Krig, en, Pl. e. Piekrig, Laarkrig, Mundkrig.
Krig, en, Pl. e. Fride. (De fleste af dette Ords Sammensætninger skee med Genit. Krigs. S. nedenfor.)
Krigelyst, en, ub. Pl.
kriger, v. n. 1. felder, fører Krig. (har.)
Kriger, en, Pl. e.
Krigerbane, en.
Krigerdaad, en, ub. Pl.
krigersk, adj.
Krigersmykke, et, Pl. r.
krigsførende, adj. v.
Krigsaand, en. Krigsaar, et =adel (Adel, erhvervet i Krigen) =anstalter, Pl. =artikler, Pl. (Krigslove) =bedrifter, Pl. =behov, et, (S. Krigsfornødenhed) =betiening =blæst (Hærblæst) =broder =brug =bud, et =budskab, et =bulder, et =bygningskonst =bytte =bytte, et =daad =dommer =dragt =ed =erfaren, adj. =erfarenhed =erklæring =fane =fange =fare =feil =flaade =folk, Pl. =fornødenhed =forraad =færd =gud =haandværk, et =handel =helt =herold =hest =hielp =historie =horn, et =hær =høvding =hovedsmand =kappe =kasse =klogskab =kløgt =knegt =konst =kyndig, adj. =larm =lehn, et =leir =list =liv, et =lov =lue =lykke =løfte, et =løsen, et =magt =mand =musik =omkostninger, Pl. =puds, et =raab, et =raad, et =raad, en (en Titel) =redskab, et =ret =rustning =rygte, et =sager, Pl. =sang =skat =skib, et =skik =skole =skueplads =sprog, et =spyd, et =stand =styr (Krigsskat) =syssel =tid =tieneste =tog =tugt =tynge =urolighed =vaaben, et, Pl. l. S. =videnskab =vild, adj. =væsen, et =øvelse =øverste.
krigsindet, adj.
krigvækkende, adj. v.
Krik, en, Pl. ker. (en usel Hest.)
Krillen, en, ub. Pl. (Kløen.)
kriller, v. n. 1. kløer. (har.)
Krinds, en, S. Kreds.
kring, adv. (bruges nu kun i Sammensætninger.)
kringbøier, v. a. 1.
Kringbøining, en, Pl. er.
Kringelbugt, en, Pl. er.
Kringelkrog, en, Pl. e.
kringelkroget, adj.
Kringgaard, en, Pl. e. (en indelukket Gaard, eller en Gaard, som omgiver et Sted.)
Kringle, en, Pl. r.
Kringlebager, en, Pl. e.
Kringlebrød, et.
Kringledei, en, ub. Pl.
Kringlinie, en, Pl. r.
Kringløb, et, Pl. l. S.
kringløbende, adj. v.
kringstoer, v. a. 1. (lægger

Skoe under alle fire Fødder paa en Hest.)
kringsætter, v. a. kringsatte, -sat.
Kringvei, en, Pl. e. (Omvei.)
Kristal, S. Krystal.
kristelig*, S. christelig.
Kristen*, Kristendom*, S. Christen, Christendom.
Kritik, en, Pl. er.
Kritikus, S. Konstdommer.
kritisk, adj.
Kro, en, Pl. er. (Fuglekro.)
Kro, en, Pl. er. Herberge. Krogang -giest -hold, et -huus, et -kone -mand -rettighed -skilt, et -vert.
kroer sig, v. rec. 1. (pustet Kroen op; bryster sig.)
Krog, en, Pl. e. krogarmet, adj. -baand, -bøn, et -benet, adj. -bid, et -fiskeri, et -fod -fodet, adj. -hals -halset, adj. -haset, adj. (om Heste) -kiep -liniet, adj. -lov (Lovens Fordreielse) -næse -næset, adj. -nøgel (Dirik) -pind -rafter, Pl. -reb, et -rygget, adj. -stav -tand, Pl. -tænder (hos Heste) -tarm -vei.
kroger, v. a. 1.
kroget, adj. og adv.
krokker, v. n. 1. [har.] (om Høns.)
Krone, en, Pl. r. (I de allerfleste sammensatte Ord udelukkes e.) Kronarving -blad, et -blik, et -daler -glas, et -gods, et -guld, et -hiort -hiul -iern, et -mynt -prinds -prindsesse -rager, v. a. -skade (hos Hesten) -tin, et, (det bedste Tin) -værk, et.
kronebærende, adj. v.
kronebannet, adj. v.
kroneprydet, adj. v.
kroner, v. a. 1.
Kroning, en, Pl. er.
Kroningsdag, en, Pl. e.
Kroningsdaler, en, Pl. e.
Kroningsfest, en, Pl. er.
Kroningshøitid, en, Pl. er.
Krop, en, ud. Pl. (en Hævelse i Halsen; it. en Hestesygdom.) Deraf: Kropbyld -feber -flod, et -halset, adj. -hoste -hævelse -knude -middel, et -smitte -syg, adj.
Krop, en, Pl. pe. (Legeme.)
Kropand, en, Pl. -ænder.
Kropdue, en, Pl. r.
Kropgaas, en, Pl. -gæs.
kropper, v. a. 1. (fylder, stopper.)
Krud, et, Pl. Kryder. (lngt u.) Urt, Plante. (Forældet, undtagen i Ukrud, og nogle Sammensætninger med Pl. Kryder.)
Krud, et, ud. Pl. (kort u.) Skydekrud. krudagtig, adj. -damp -flaske -forraad, et -horn, et -hul, et -kammer, et -karre -kielder -korn, et -kul, et -ladning -lugt -maal, et -mager -mine -mølle -plet -prøver -rende (i Miner) -røg -sigte -skib, et -sky, adj. -sprænger, v. a. 2. -svamp -taarn, et -tønde -vogn.
Krukke, en, Pl. r.
krukkebannet, adj.
Krukkehank, en, Pl. e.
krum, adj. Pl. krumme.
Krumbaand, et, Pl. l. S.
krumbenet, adj. krogbenet.
Krumbiil, en, Pl. -bile. (Amberg.)
Krumbugt, en, Pl. er.
krumbugtet, adj. v.
krumbøiet, adj. v.

krumbannet, adj. v.
krumbreiet, adj.
Krumfod, en, Pl. -fødder.
krumfodet, adj.
Krumgang, en, Pl. e.
Krumhage, en, Pl. r.
Krumhals, en, Pl. e.
Krumhed, en, ud. Pl.
Krumholt, et, Pl. er.
Krumhorn, et, Pl. l. S.
krumhornet, adj.
Krumjern, et, Pl. l. S.
Krumkage, en, Pl. r.
Krumkniv, en, Pl. e.
krumknæet, adj.
krumliniet, adj. En krumliniet Trekant.
krumløbende, adj. v.
Krumme, en, Pl. r. Smule, Brødsmule.
krummer, v. a. og rec. 1.
krumnebbet, adj.
Krumning, en, Pl. er.
krumnæset, adj. krognæset.
krumpen, adj. Pl. krumpne. (krogët.)
Krumpenhed, en, ud. Pl.
krumper*, S. krymper.
krumriflet, adj.
krumrygget, adj. krogrygget.
krumskaftet, adj.
krumslutter, v. a. 1.
krumsnoer, v. a. 1.
Krumspring, et, Pl. l. S.
Krumtang, en, Pl. -tænger.
Krumtap, en, Pl. per.
Krumtarm, en, Pl. e. (Ambera.)
Krumtræ, et, Pl. er.
Krumtømmer, et, ud. Pl.
Krumvei, en, Pl. e.
krumvoret, adj. v.
krumvunden, adj. v. Pl. krumvundne.
Krus*, et, S. Kruus.
krusbladet, adj.
Kruse, en, Pl. r.
Krusejern, et, Pl. l. S.
Krusemynte, en, Pl. r. (Urt.)
Krusemyntevand, et, ud. Pl.
Krusen, en, ud. Pl. (Gierningen at kruse.)
Krusenaal, en, Pl. e.
Krusepind, en, Pl. e.
Krusetang, en, Pl. -tænger.
kruser, v. a. 1.
Krushaar, et, Pl. l. S.
krushaaret, adj.
Krushoved, et, Pl. er.
Kruskaal, en, ud. Pl.
Krusning, en, Pl. er.
krusuldet, adj.
Kruus, et, Pl. l. S. Ølkruus.
Kruuslaag, et, Pl. l. S.
kry, adj. (modig, trodsig.)
Kryb, et, Pl. l. S. (Krybdyr.)
Krybbe, en, Pl. r.
Krybbebider, en, Pl. e.
Krybbønne, en, Pl. r.
Krybdyr, et, Pl. l. S.
Kryben, en, ud. Pl.
kryber, v. n. krøb, krøben, krøbet. Pl. krøbne. (har.)
Kryber, en, Pl. e.
Krybert, et, Pl. er. Smiger, nedrig Ydmyghed. (Bruges altid i denne figurl. Bemærkelse.)
Krybeskytte, en, Pl. r. (Vildttyv.)
Krybeskytteri, et, Pl. er.
krybevorn, adj. (seendrægtig.)
kryberagtig, adj.
Kryberbrød, et, Pl. l. S.
Kryberbrik, en, Pl. ke.
Kryberhave, See Urtehave.
Kryberi, et, Pl. er.
Kryberiskab, et, Pl. e.
Kryberkringle, en, Pl. r.

Krybderlugt, en, ud. Pl.
Krydernellike, en, Pl. r.
Kryderost, en, Pl. e.
Kryderpose, en, Pl. r. (S. Krud.)
Krydersmag, en, ud. Pl.
Krydersthee, en, Pl. r.
Krydertobak, en, Pl. ker.
Kryderurt, en, Pl. er.
Krydervand, et.
Krydervviin, en, Pl. =vine.
kryder, v. a. I.
Krydring, en, Pl. er.
Kryds, et, Pl. l. S.
Krydsambolt, en, Pl. er.
Krydsbaand, et, Pl. l. S.
Krydsbom, en, Pl. me.
Krydsbor, et, Pl. e og l. S. (Amberg.)
Krydsbue, en, Pl. r. (i Hvælvinger.)
Krydsen, en, ud. Pl.
krydser, v. a. og n. I.
Krydser, en, Pl. e. S.
Krydsfod, en, Pl. =fødder.
Krydshammer, en, Pl. e.
Krydshug, et, Pl. l. S.
Krydshøvl, en, Pl. e.
krydslam, adj. Pl. me. (Amberg.)
krydsløbende, adj. v.
Krydsning, en, Pl. er.
Krydsraa, en, Pl. er.
Krydsrem, en, Pl. me.
Krydssnit, et, Pl. l. S.
Krydsspil, et, Pl. l. Sing. Krydsvinde.
Krydsspor, et, Pl. l. S.
Krydsspring, et, Pl. l. S.
Krydsstang, en, Pl. =stænger. (paa Mesanmasten.)
Krydssting, et, Pl. l. S.
Krydsstreg, en, Pl. er.
Krydssøm, en, Pl. me.
Krydstog, et, Pl. l. S.
Krydstrin, et, Pl. l. S.
Krydstræ, et, Pl. er.
Krydstømme, en, Pl. r.
krydsviis, adv.
Krydsvinde, en, Pl. r.
kryer sig, v. rec. I. (af adj. kry.)
Krykke, en, Pl. r.
krykkedannet, adj. v.
Krykkegang, en, ud. Pl.
Krykkekors, et, Pl. l. S.
Krykkestav, en, Pl. e.
Krykkestok, en, Pl. ke.
krymper, v. a. og n. I.
krymper sig, v. rec. I.
Krympning, en, Pl. er.
Krystal, en, Pl. ler.
krystalagtig, adj.
Krystalform, en, Pl. er.
Krystalglas, et.
Krystalgrube, en, Pl. r.
krystalklar, adj.
Krystalspath, en, Pl. er.
Krystalvædske, en, i Diet.
kryster, v. a. I. (trykker.)
Kryster, en, Pl. e. (en Stakkel, Usling.)
Kræ, et, Pl. l. S.
Kræft, en, ud. Pl. (en Sygdom.)
kræftagtig, adj.
Kræftbyld, en, Pl. er.
Kræftkunde, en, Pl. r.
Kræftmiddel, et, Pl. =midler.
Kræftsalve, en, Pl. r.
Kræftskade, en, ud. Pl.
Kræftvand, et, ud. Pl. (som bruges mod Kræft.)
Kræk, et, S. Kryb.
Kræmmer, en, Pl. e.
Kræmmerdreng, en, Pl. e.
Kræmmeræg, en. (paa visse Tøier.)
Kræmmerfolk, Pl.
Kræmmerhuus, et, Pl. =huse.
Kræmmerkone, en, Pl. r.
Kræmmerlaug, et, Pl. l. S.
Kræmmerregning, en, Pl. er.
Kræmmersvend, en, Pl. e.

Kræmmervægt, en, uden Pl.
kræng er, v. a. 1. (vender om; it. flaaer.)
krænger, v. n. 1. (lægger sig paa Siden; om Skibe.)
Krængning, en, Pl. er.
Krænkelse, en, Pl. r.
krænker, v. a. 1.
kræselig, adv. (lekkert.)
kræsen, adj. Pl. kræsne.
Kræsenhed, en, ud. Pl.
kræsent, adv.
kræser, v. n. 1. (har.) At kræse for een.
Kræven, en, ud. Pl.
kræver, v. a. 1.
krøb, imperf. af kryber.
krøbbel, adj. (svag, lemlæstet, lam.)
Krøbbelgang, en, ud. Pl.
krøbbelslaaer, v. a. -slog, -slaaet.
Krøbbelvært, en, Pl. er. (Dvergvært.)
Krøbling, en, Pl. e og er.
krøger, v. n. og a. 1. (bliver kroget; giør kroget.)
Krølhaar, pl.
krølhaaret, adj. (krushaaret.)
Krølle, en, Pl. r.
Krøllejern, et, Pl. l. S.
Krøllen, en, ud. Pl.
krøller, v. a. 1.
krøller sig, v. rec. 1.
Krønike, en, Pl. r.
Krønikeskriver, en, Pl. e.
krøppel*, S. krøbbel.
Krøs, et, ud. Pl. (Tarmehinde.)
Kube, en, Pl. r.
Kubebinder, en, Pl. e.
Kubehul, et, Pl. ler.
Kubemager, en, Pl. e.
Kubetag, et, Pl. e.
Kudsk, en, Pl. e. Kiøresvend.
Kudskebræt, et, Pl. ter.
Kudskehynde, et, Pl. r.
Kudskekappe, en, Pl. r.
Kudskesæde, et, Pl. r.
kuer, v. a. 1. (tvinger.)
Kuf, en, et Slags Skibe; Kufskib.
Kugle, en, Pl. r. Kugle-bane -bly, et -bøsse -bannet, adj. -flode -foder (som svøbes om Bøssekugler) -form -fri, adj. -hvælvet, adj. -hvælving -kammer, et -kiste -knap -krands -ladning (Skarpladning) -lygte -maal, et -plaster -pung -riffel -rist -rund, adj. -saar, et -skud, et -snit, et -spil, et -støber -støbning -stang -trækker -verling.
Kujon, en, Pl. er. (en feig Usling.)
Kujoneri, S. Feighed.
Kuk eller Kukuk, S. Giøg.
kukker, v. n. 1. (som Giøgen,) [har.]
Kul, et, Pl. l. S. Kulbrænde, et -brænder -brænderi, et -brænding -bækken, et -damp -fad, et -gang (Kulmine) -gløder, pl. -grube -handler -huus, et -hytte -ild -kielder -kiste -kurv -mile -mørk, adj. -mørke, et -pande -puster -skib, et -skovl -slukker -sort, adj. -stof -støv, et -suur, adj. -svier -svieri, et -syre -sæk -tønde -ved (Kulbrænde) -vogn -værk, et
Kuld, et, Pl. l. S. (Afkom af samme Ægteskab; hos Dyr: Yngel, som fødes paa eengang.)
Kuld eller Kulde, en, ud. Pl.
Kuldegysen, en.
kuldfrossen, adj. pl. kuldfrosne.

kuldkaster, v. a. I. (af det forældede Kul eller Kuld, Isse.)
Kuldkastning, en.
kuldlyser, v. a. 2. (lyser i Kuld og Kiøn.)
Kuldlysning, en.
kuldseiler, v. n. I. (af samme Oprindelse som kuldkaster.)
kuldskær, adj. (af Kulde.)
Kuldskærhed, en, ud. Pl.
kuldslaaer, v. a. (bruges mest i inf. pass. og i part.) At lade noget kuldslaaes; kuldslagen Melk.
Kuldsot, en, ud. Pl. (Forkølelse.)
kuldsvier, v. a. (om Kuldens Virkning paa Urter.) kuldsveden Sæd.
Kule, en, Pl. r.
Kulegraver, en, Pl. e.
kuler, v. a. I. (nedgraver i en Kule.)
kuler, v. n. I. blæser stærkt. (har.)
Kuleveir, et, ud. Pl.
Kuling, en, Pl. er.
Kulk, en, Strube.
kulker, v. a. og n. I.
Kulle, en, Pl. r. (Fisk.)
Kuller* (Hestesygdom.) See Koller.
kullet eller kulbet, adject. (uden Horn; skaldet.)
Kultur, en, ud. Pl. S. Cultur. (dog skrives dette Ord, der bruges saa meget, ofte med K.)
Kumme, en, Pl. r. (Skaal.)
Kummen, en, ud. Pl. (Urt.)
Kummenbrændeviin, et, ud. Pl.
Kummenhave, en, Pl. r.
Kummenskringle, en, Pl. r.
Kummer, en, ud. Pl. (Sorg, Drøvelse, Græmmelse.)
kummerfri, adj.
kummerfuld, adj.
kummerlig, adj.
kummerløs, adj. (Amberg.)
kun, adv. (ikkun.)
kundbar, adj. (offentlig bekiendt.)
kundbarligen, adv.
kunde, imperf. af kan.
Kunde, en, Pl. r. (som jævnlig tager Varer hos en Handelsmand.)
kundgiør, v. a. giorde, giort.
Kundgiørelse, en, Pl. r.
Kundskab, en, Pl. er.
kunne, infin. af kan.
Kunst*, S. Konst.
Kuppel, en, Pl. er og Kupler. (Kuglehvælving.)
Kurre, en, Pl. r. (Knude.)
kurrer, v. n. I. (om Duer.)
Kurv, en, Pl. e. Kurvearbeide, et -binder -bro (af Riisknipper eller Faskiner) -fading -flaske -fletning -hank -mager -piil -seng -sting (i Syening) -vogn -vugge.
kuulgraver, v. a. -grov og gravede, gravet.
Kuulgravning, en, Pl. er.
kuulhugger, v. a. I. (hugger noget huulrundt.)
Kux, en, Pl. er. (Part i Biergværk.)
kydsk, adj.
kydskelig, adv.
Kydskhed, en, ud. Pl.
kyler, v. a. I. (kaster.)
Kylling, en, Pl. er.
Kyllingebuur, et, Pl. -bure.
Kyllingemad, en, ud. Pl.
Kyllingesteg, en, Pl. e.
Kyllingetid, en.
Kyllingehøne, en.
Kynde, en, Kundskab, Indsigt, Kyndighed; it. Bekiendtskab.

Kyndelmisse, en.
kynder, v. a. 1. (forkynder, bekiendtgiør.)
Kynder, n. s. pl. (Forvarsler hos en fødende Qvinde.)
kyndig, adj.
Kyndighed, en, ud. Pl.
Kynding, en, Pl. e. (Bekiendt.)
Kyrads, en, Pl. er.
Kys, et, Pl. l. S.
Kyse, en, Pl. r. (Qvindehætte.)
kyser, v. a. 1. (skræmmer.)
kyssekiær, adj.
Kysseleg, en, Pl. e.
kysselysten, adj. pl. -lystne.
Kyssen, en, ud. Pl.
kysser, v. a. 1.
kysses, v. dep. kyssedes.
kyssesyg, adj.
Kyst, en, Pl. er. Kystbevarer -farer -fart -fiskeri, et -handel -land, et -milits -strækning -vagt -vogter -værn, et.
kyvler*, v. a. S. kyler.
kægles, kævles*, S. kiævles.
kælver, v. n. 1. [har.] (føder en Kalv, kalver.)
Kæmmekam, en, Pl. me.
Kæmmen, en, ud. Pl.
kæmmer, v. a. 1.
Kæmper, en, Pl. e.
Kæmnerembede, et.
Kæmneri, et, Pl. er.
Kæmnerregnskab, et, Pl. er.
Kæmning, en, Pl. er. Gierningen at kæmme.
Kæmpe, en, Pl. r. Kæmpeart -billede, et. Colos -bryst, et -dysse -før, adj. -folk, et -gang -grav -høi, en, Kæmpedysse -høi, adj. -høide -kraft -krig -krop -mæssig, adj. -mod, et -old -røst -skind, et -skare -skridt, et -skygge -slægt -steen -styrke -stærk, adj. -størrelse -støtte -sværd, et -vise -vælde -værk, et.
kæmper, v. n. 1. (har.)
Kære, en, Klage. (forældet.)
Kæremaal, et, Pl. l. S. (Klagemaal.)
kærer, v. n. 1. (klager.)
Kærre, en, Pl. r. (en Karre, liden Vogn.)
Køer, n. s. pl. af Ko.
Køgemester, en, Pl. e.
Køkken, et, Pl. er.
Køkkenarbeide, et, Pl. r.
Køkkenbord, et, Pl. e.
Køkkenbænk, en, Pl. e.
Køkkendør, en, Pl. e.
Køkkenhave, en, Pl. r. (Urtehave.)
Køkkenkar, et, Pl. l. S.
Køkkenlatin, et, slet, barbarisk Latin.
Køkkensager, Pl.
Køkkensalt, et.
Køkkenseddel, en, Pl. -sedler.
Køkkenskab, et, Pl. e.
Køkkenskorsteen, en, Pl. -stene.
Køkkenskriver, en, Pl. e.
Køkkenstykke, et, Pl. r. (et Maleri, som forestiller et Køkken og hvad deri findes.)
Køkkentøi, et, n. s. coll.
Køkkenurter, n. s. pl.
køl, adj. (kølig.)
Køle, en, Kølighed.
Kølebrik, en, Pl. ke. (Svalebrik.)
Kølefad, et, Pl. e.
Kølekost, en, Pl. e.
Kølemiddel, et, Pl. -midler.
Kølepande, en, Pl. r.
Køleplaster, et, Pl. e.
køler, v. a. 1.
Kølesalve, en.

Kølestok, en, Pl. ke. (store Kølekar i Bryggerier.)
Kølekrug, et, Pl. e.
Køletønde, en, Pl. r.
Kølevand, et, hvori noget afkøles. (forskiell. fra Kiølvand.)
kølig, adj. (sval.)
Kølighed, en, ud. Pl. Svale.
Køling, en.
Kølle, en, Pl. r. (Tørrekølle.) Efter den ældre Skrivemaade Kølne. Deraf: køllebrændt, adj. v. -dør -slager, pl. -hul, et -ild -malt, et -rør, et -tørret, adj. v.
Kølle, en, Pl. r. (efter den ældre Skrivemaade: Kølve.) Stridskølle. (it. Baglaaret paa nogle Dyr, som spises.) Køllebeen, et -dannet, adj. -drager -hoved, et -skaft, et -slag, et -svamp.
Køllert, en, Pl. er. (Læder-Harnisk.)
Kølplaster, Kølsalve*, S. Køleplaster, Kølesalve.
Kønrøg, en, ud. Pl.
Kørvel, en, ud. Pl. (Urt.)
Kørvelkaal, en, ud. Pl.
Kørvelsuppe, en, Pl. r.
Køter, en, Pl. e. (et Slags Hunde.)

L.

Laad, et, ud. Pl. Fiin Uld, Duun, Føn. (Denne Ordets almindelige Skrivemaade er egentlig imod Etymologien, som fordrer o i Stedet for a a.)
laaden, adj. pl. laadne.
Laadenhed, en, ud. Pl.
laadenmundet, adj.
laadfodet, adj. (Amberg.)
laadhaget, adj. duunhaget.
Laadvinge, en, Pl. r. laaden Vinge. (Amberg.)
laae, imperf. af ligger.
Laag, et, Pl. l. S. (Om dette Ord gielder det samme som om Laad; ligesaa om Laage.)
Laagbænk, en, S. Slagbænk.
Laage, en, Pl. r.
Laagkande, en, Pl. r.
laagløs, adj. uden Laag.
Laan, et, Pl. l. S.
Laanegods, et, ud. Pl.
Laanehuus, et, Pl. -huse.
Laanekorn, et, ud. Pl.
Laanen, en, ud. Pl.
laaner, v. a. 2.
Laanesætning, en, Pl. er.
Laar, et, Pl. l. S.
Laarbeen, et, Pl. l. S.
Laarbrok, et, Pl. l. S.
Laarfiæder, en, paa Fugle.
Laaring, en, Pl. er. paa Skibe.
Laarkrig, en, Pl. e. Lyske.
Laarmuskel, en, Pl. -muskler.
Laarskinne, en, Pl. r. paa et Harnisk.
laarstærk, adj.
Laarstykke, et, Pl. r.
laartyk, adj.
Laas, en, Pl. e.
Laasblik, et, ud. Pl.
Laasebrev, et, Pl. e. (i Lovkyndigheden.)

Laasegang, en, S. Laasgænge.
Laaseknude, en, Pl. r.
Laasepung, en, Pl. e.
laaser, v. a. 1.
Laasesmed, en, Pl. e.
Laasestift, en, Pl. er.
Laasesøm, et, Pl. L. S.
Laasfiæder, en, Pl. =fiædre.
Laasgænge, en, Pl. r. hvori Nøglen gaaer.
Laasteen, en, Pl. =tene. (Amberg.)
Laastrykker, en, Pl. e.
Lab, en, Pl. ber. (kort a.) Dyrefod.
laber, adj. stille, jævn. (Sømands=Ord.) En laber Kuling.
laber, v. a. 1. drikker som Hunden.
Labyrinth, en, Pl. er. Irgang, Vildgang.
lad, adj. doven.
Lad, et, ud. Pl. At lægge Tønder paa Lad. (Deraf: Dreielad, Savelad, Sengelad.)
Lade, en, Pl. r. 1. Kornlade. 2. Skriin, Kiste.
ladebrændt, adj. Korn. (af Lade, 1.)
Ladebør, en, Pl. e.
Ladefoged, en, Pl. er.
Ladegaard, en, Pl. e.
Ladegulv, et, Pl. e.
Ladehuus, et, Pl. =huse.
Ladejern, et, Pl. L. S. til at aarelade med. (af v. a. lader.)
Ladekarl, en, Pl. e.
Laden, en, ud. Pl. Giøren og Laden.
Ladepenge, n. s. pl. (som betales for Skibes Ladning.)
Ladeplads, en, Pl. e. (af v. a. lader.)
Ladeport, en, Pl. e.
lader, v. a. 1. (at lade et Skib.)
lader, v. a. lod, ladet. (tillader; overlader; efterlader; foranstalter; indrømmer.)
lader, v. n. og impers. lod, ladet. [har.] (synes, seer ud til; it. mener, dømmer.) At lade ilde, vel, haant om Noget.
lader, v. n. lod, ladet. (synes, lader, anstaaer.) Det lader ilde. "Saa lader en Kone dog kiønt i et Huus." (Baggesen.)
Lader, pl. (bruges ei i sing.) Miner, udvortes Adfærd og Anseelse.
Ladeskee, en, Pl. r.
Ladeskuffe, en, Pl. r.
Ladested, et, Pl. er. Ladeplads.
Ladestok, en, Pl. ke.
ladesuur, adj. ladesuurt Korn. (Colding.)
Ladhed, en, ud. Pl. Dovenskab.
Ladning, en, Pl. er.
Ladningsbrev, et, Pl. e. (Amberg.)
Ladstok*, S. Ladestok.
Lag, et, Pl. L. S. Et Lag Brædder. (S. Laug.)
Lag, et, ud. Pl. (Værd, Vigtighed.) Der ligger intet Lag paa. (Et andet Ord i den Talemaade: hvor paa Lag? ɔ: hvor?)
Lagalder*, S. Lavalder.
lagde, imperf af lægger.
Lage, en, ud. Pl. (Saltlage.)
Lageballe, en, Pl. r.
Lageflynder, en, Pl. =flyndre.
Lagen, et, Pl. L. S. og er. (Sengelagen.)
lager, v. a. 1. lægger i Lage; lagede Flyndre.
Lagmand*, S. Laugmand.

lagt, partic. af lægger.
lagviis, adv. (af Lag.)
Lagværge*, S. Laugværge.
Lak, et, ud. Pl. Segllak, Gummilak.
lakerer, v. a. r.
Lakerer, en, Pl. e.
Lakering, en, Pl. er.
Lakfernis, en, Pl. ser.
lakkeløs, adj. feilfri, ufordærvet. (af det forældede Ord Lak eller Lakke, Feil, Skade.)
lakker, v. a. r. sætter Lak paa.
lakker, v. n. og impers. r. det lakker mod Enden, ad Aften.
Lakmos, en, ud. Pl.
Lakoi*, S. Lekoi.
Lakrits, en, ud. Pl.
Lakritsrod, en, Pl. rødder.
Lakritssaft, en.
Lakritstræ, et, Pl. er.
Lakkuk, en, Plante.
Lakværk, et, Noget som er overtrukket med Lakfernis.
laller, v. n. r. (har.)
Lam, et, Pl. l. Sing. Lammebov -fierding -have -hierne -hoved, et -kallun, et -kiød, et -kiødsuppe -kølle -laar, et -lever -skind, et -steg -uld -vogter -øre, et.
lam, adj. pl. mme.
Lama, en, Pl. er. Kameelged (et America. Dyr.)
Lamhed, en, ud. Pl.
lammer, v. n. r. (har.) a. halter. b. føder Lam.
Lampe, en, Pl. r.
Lampeblus, et, Pl. l. S.
Lampekyr, et, Pl. l. S.
Lampeild, en, ud. Pl.
Lampelys, et, Pl. l. S.
Lampeolie, en, ud. Pl.
Lamperøgter, en, Pl. e.
Lampesod, en, ud. Pl.
Lampesværte, en, ud. Pl.
Lampevæge, en, Pl. r.
Lampret, en, Pl. ter. Fisk.
Lancet, en, S. Ladejern.
Land, et, Gen. Lands (tilforn Landsens.) Pl. Lande. Sammensætninger med Nomin. Landadel -almue -arbeide, et -bo, Plur. Landboer -bolov -bolovgivning -bofag -brug, et -brugelig, adj. -bygning -bygningskonst -cadet -dag -dige, et -drost -drot, See Jorddrot -dyr, et -far, adj. (gængse i Landet) -farer, en, S. Landstryger -farsot (Epidemie) -fast, adj. -fasthed -flygtig, adj. -flygtighed -foged -fogderi, et -folk, Pl. -fragt -frø -fugl -færdsel -gang -gangssted, et -gilde (Landskyld) -gods, et -greve -grevinde -grevskab, et -grændse -handel -havre (Urt) -huk -huus, et -huusholdning -hær -jord -junker -kiende eller kiending -kiøb, et -kort, et -krig -kriger -kyndig, adj. -levnet, et -lyst, adj. (landsforvilst) -løber -løberske -maal, et -maaler -maalerkonst -maaling -magt -mand -marked, et -milits -mærke, et, Mærke paa Landet for Søfarende -mynt -part -prang, et -pranger -pynt -raad (Titel) -regn (som strækker sig vidt over Landet) -reise -ret -ryg -side -skilpadde -skyld (See Landgilde) -snegl -soldat -sot (Endemie) -spids -stad -sted,

et, Landstrimmel -strygere -strygerske -strækning -strøg, et -sæde, et -sæt-ning, en -sætter, v. a. (-satte, -sat, sætter i Land fra et Fartøi) -tieneste -tog, et -toning -torv, et -tunge -veis, adv. (over Land) -viin -vind -vogn -værn, et -væsen, et -ørn.

Landefabel, en, Pl. -fabler.

Landefeide, en, Pl. r.

Landefred, en, ud. Pl.

Landehielp, en, ud. Pl.

Landekiøb, et, ud. Pl. (almindelig Priis i et Land.) See Landkiøb.

Landemode, et, Pl. r.

Landemærke, et, Plur. r. (Grændse.)

Landeplads, en, Pl. er. (af v. n. lander.)

Landeplage, en, Pl. r.

lander, v. n. 1. (har.) gaaer i Land fra et Skib.

Landeret, en.

Landeskifte, et, Pl. r. (Ombytning af Lande.)

Landesorg, en, Pl. er.

Landested, et, Pl. er. (af v. n. lander.)

Landesyge, en, Pl. r.

Landevei, en, Pl. e.

Landing, en, Pl. er. (Landgang.)

Landingssted, et, Pl. er.

Landsbarn, et, Pl. -barn. (Bøden.)

Landsbrug, en, ud. Pl.

Landsby, en, Pl. er.

landsbyagtig, adj.

Landsbyfolk, Pl.

Landsbyføde, en, ud. Pl.

Landsbykald, et, Pl. l. S.

Landsbykirke, en, Pl. r.

Landsbykost, en, ud. Pl.

Landsbylevnet, et, uden Pl.

Landsbymand, en, Plur. -mænd.

Landsbypige, en, Pl. r.

Landsbypræst, en, Pl. er.

Landsbyskole, en, Pl. r.

Landsbyskolemester, en, Pl. e.

Landsbommer, en, Pl. e.

Landse, en, Pl. r. Spyd.

Landsedrager, en, Pl. e.

landsegen, adj. Pl. -egne.

Landsespidse, en, Pl. r.

Landsestød, et, Pl. l. S.

Landsfader, en.

landsfaderlig, adj.

Landsfolk, pl. Landsmænd.

Landsforræder, en, Pl. e.

Landsforræderi, et, Pl. er.

Landsforviisning, en, Pl. er.

landsforviist, adj.

Landsfyrste, en, Pl. r.

Landsgield, en, ud. Pl.

Landsherlighed, en.

Landsherre, en, Pl. r.

Landsherskab, et. (Amsberg.)

Landshøihed, en, ud. Pl.

Landshøvding, en, Pl. er.

Landskab, et, Pl. er.

Landskabsmaler, en, Pl. e.

Landskabsmaleri, et, Pl. er.

Landskabsmalning, en, Pl. er.

Landskabstegning, en, Pl. er.

Landsknegt, en, Plur. e. egentlig Landseknegt.)

Landslov, en, Pl. e.

Landsmand, en, Pl. -mænd.

Landsmandskab, et, uden Pl.

Landsoverret, en, Pl. ter.

Landsret, en, Pl. ter.

Landsskik, en, Pl. ke.

Landssprog, et, S. Modersmaal.
Landsting, et, Pl. l. S.
Landstingsdom, en, Pl. me.
Landstingsdommer, en, Pl. e.
Landstingshører, en, Pl. e.
Landstingsskriver, en, Pl. e.
Landsøvrighed, en, Pl. er.
lang, adj. n. langt. comp. længere. sup. længst.
langagtig, adj.
langarmet, adj.
langaret, adj. (som har lange Aar.)
langbenet, adj.
Langbiil, en, et Slags Øxe.
Langbold, en, ub. Pl. (en Leg.)
Langbaande, en, Pl. e. (Amberg.)
Langdrag, et, bruges uden Art. at gaae i Langdrag.
langer, v. a. og n. 1.
langfingret, adj.
langfodet, adj.
Langfredag, en, Pl. e.
langfær, adj. (langvarig.)
langhaaret, adj.
langhaget, adj.
langhalet, adj.
Langhalm, en, ub. Pl.
langhalset, adj.
Langhed, en, ub. Pl. Beskaffenheden at være lang. (Baggesen.)
Langhilde eller Langhelde, en, d. s. s. Langdrag.
langhovedet, adj.
langhvalvt, adj. (Colding.)
langhændet, adj.
Langhøvl, en, Pl. e. (Amberg.)
Langjern, et, Pl. l. Sing. (paa en Plov.)
Langkaal, en, ub. Pl.
langlaaret, adj.
langleds, adv. (paa langs.)
langlivet, adj.
langmodig, adj.
Langmodighed, en, uden Pl.
langnæbbet, adj.
langnæset, adj.
langrund, adj. (oval, elliptisk.)
langs, adv. (efter Længden.) langs ad, langs med, paa langs.
Langsav, en, Pl. e. (et vist Slags Skovsave.)
Langside, en.
langskaftet, adj.
Langskib, et, Pl. e.
langskibs, adv. (efter Længden af Skibet.)
langsom, adj.
Langsomhed, en, ub. Pl.
langsommelig, adj.
langsomt, adv.
Langsting, et, Pl. l. S.
langstraaet, adj. Langstraaet Sæd.
langstrakt, adj. v.
langsynet, adj.
langt, adv. langt fra (skrives ogsaa i eet Ord.)
Langtomme, en, Pl. r. (Amberg.
Langvaad, et, et Slags Fiskergarn.
langvarig, adj.
Langvarighed, en, uden Pl.
langveis, adv. langveis fra.
Langvogn, en, Pl. e.
langvoren, adj. Pl. langvorne.
langøret, adj.
Lanter, en, et Slags Kortspil.
Lanterne, en, S. Lygte.
Lantse, S. Landse.
Lap, en, Pl. per. (Klud.)
Lapland, n. pr.

laplandsk, adj.
Laplænder, en, Pl. e.
Lapning, en, Pl. er. (af lapper.)
lapper, v. a. 1.
Lapperi, et, Pl. er. (Kluderi.)
Lappeskrædder, en, Pl. e.
Laps, en, Pl. er. (i lavere Stiil.)
Lapsestreg, en, Pl. er.
lapset, adj.
Lapsevæsen, et, ud. Pl.
Laring, en, Pl. er. (Sømands-Ord.)
Larm, en, ud. Pl. Støi, Tummel.
Larmblæser, en, Pl. e.
Larmen, en, ud. Pl.
larmer, v. n. 1. (har.) S. støier.
Larmklokke, en.
Larmplads, en, Pl. er.
Larve, en, Pl. r. 1. Maske. 2. Orm.
Lase, en, Pl. r. Pialt.
laset, adj. pialtet.
lasket, adj. fed, mæsket.
Last, en, ud. Pl. 1. Byrde, Tynge. 2. Skibsladning.
Last, en, Pl. er. Feil, Lyde.
Lastdrager, en, Pl. e. (af Last, 1.)
Lastdyr, et, Pl. l. S.
lastefuld, adj. (af Last, Feil.)
laster, v. a. 1.
lastfri, adj. (af Last, Feil.)
Lastpram, en, Pl. me. (af Last, 2.)
Lastskib, et, Pl. e. (Amberg.)
Lastvogn, en, Pl. e.
lastværdig, adj. (af Last, Feil.)
Lastværdighed, en, uden Pl.
Latin, en, det latinske Sprog.
Latiner, en, Pl. e.
latinsk, adj.
Latter, en, ud. Pl.
latterfuld, adj. (Baggesen.)
latterlig, adj.
Latterlighed, en, Pl. er.
lattermild, adj.
Lattermildhed, en, uden Pl.
Lattermund, en, Pl. e. (Amberg.)
Laug, et, Pl. l. S. Haandværkslaug.
Laugdag eller Lavdag, en, Pl. e.
Laugmand, en, Pl. -mænd.
Laugret, en, Pl. ter.
Laugsartikler, pl. (Vedtægter eller Regler for Haandværkslaug; Laugsskraa.)
Laugsbrev, et, Pl. e.
Laugsbroder, en, Pl. -brødre.
Laugsbrug, et, ud. Pl.
Laugsbud, et, Pl. e.
Laugsbyrde, en, Pl. r.
Laugsforsamling, en, Pl. er.
Laugsfrihed, en, Pl. er.
Laugsgilde, et, Pl. r.
Laugshuus, et, Pl. -huse.
Laugsmester, en, Pl. e.
Laugspenge, n. s. pl. (S. Tidepenge.)
Laugsrettighed, en, Pl. er.
Laugssag, en, Pl. er.
Laugssamling, en, Pl. er.
Laugsskik, en, Pl. ke.
Laugsskraa, en, Pl. er.
Laugssvend, en, Pl. e.
Laugstvang, en, ud. Pl.
Laugting, et, Pl. l. S.
Laugværge*, S. Lavværge.
Laurbær, et, Pl. l. S.
Laurbærblad, et, Pl. e.
Laurbærgreen, en, Pl. -grene.
Laurbærkrands, en, Pl. e.

Laurbærlund, en, Pl. e. (Lund af Laurbærtræer.)
Laurbærpiil, en, Pl. =pile.
Laurbærtræ, et, Pl. er.
Lav, en, ud. Pl. (et Slags Mos. Lichen.)
Lav, et, Gilde, Forsamling. (Det samme Ord, som Laug; men i Skrivemaaden hersker Ubestemthed.)
lav, adj.
Lava, en, som kastes af ildsprudende Bierge.
Lavalder eller Lagalder, en, ud. Pl. (myndig Alder.)
lavbenet, adj. (af adj. lav.)
lavbyder, v. a. =bød, =budet. liciterer. (Jydsk.)
Lavdag, en, Pl. e.
Lave, i Lave, af Lave. (uden Artikel.)
Lavendel, en, Pl. Lavendler.
Lavendelblie, en.
Lavendelvand, et, ud. Pl.
laver, v. a. 1.
laveter, S. krydser.
Lavet, en, Pl. ter. (til Kanoner og Mørsere.)
Lavhed, en, ud. Pl.
lavlig, adj. beqvem, passelig. (Colding.)
Lavmand, S. Laugmand.
lavstammet, adj.
Lavting, S. Laugting.
Lavværge, en, Pl. r.
Lax, en, Pl. l. S.
Laxeerdrik, en, Pl. ke.
Laxeermiddel, et, Pl. =midler. afførende Middel.
Laxefangst, en.
Laxefiskeri, et, Pl. er.
Laxegaard, en, Pl. e.
Laxegarn, et, Pl. l. S.
Laxekiste, en, Pl. r.
laxerer, v. n. 1. [har.] (affører; it. bruger afførende Midler.)
Laxestør, en. Fisk.
Laxforelle, en, Pl. r.
Laxørred, en, Pl. er. Fisk.
Lazaret, et, See Sygehuus.
Lazur, en, en vis Steen; it. en himmelblaa Farve.
lazurblaa, adj. See himmelblaa.
Lectie, en, Pl. r.
Lector, en, en Lærer, een som holder offentlige Forelæsninger.
led, adj. styg; hæslig; item kied af.
Led, en, Kant, Stilling. Paa den Led.
Led, et, Pl. l. S. a. Ledemod. b. Knæ paa Rør og andre Væxter. c. Led i en Kiæde. d. Grader i Slægtskab. Deraf er sammensat: Ledbyld, en, Ledehule, en, Ledekiertel, en, ledeløs, adj. Ledeløshed, en; Ledemod, et, Ledesmerte, en, Ledesvamp, en, Ledevand, et, en Sygdom. Ledeværk, en, ledfør, adj. (før i Lemmer) ledmyg, adj. bøielig i Lemmerne. Ledmyghed, en, ledviis, adv. (Led for Led.)
Led, et, Pl. Lede. (Vangeled, Markled.) Deraf: Ledhuus, et =krog =stolpe. =fogter.
Lede, en, ud. Pl. af adj. led. (Ulyst; Modbydelighed; Kiedsomhed.)
Ledebaand, et, Pl. l. S. (af v. a. leder.)
Ledebarn, et, Pl. =børn. (som gaaer i Ledebaand.)
Ledehund, en, Pl. e.
Leden, en, ud. Pl. (af v. a. og n. leder.)
leder, v. a. ledede, ledet. (fører, veileder; styrer.)

leder, v. n. (har.) ledte, ledt. (søger.) leder om, efter.
ledes, v. dep. imperf. lededes. (af adj. led.) væmmes, kiedes ved.
Ledestierne, en, Pl. r. (af v. a. leder.)
Ledesvend, en, Pl. e.
Ledetraad, en, Pl. e.
ledig, adj.
Lediggang, en, ud. Pl.
Lediggænger, en, Pl. e.
Ledighed, en, ud. Pl.
Ledike, en, Pl. r. (egentlig Lædike; af Lad.)
Leding, en. 1. Krigstog, Hærtog. 2. Krigsstyr. 3. Verdenshiørne.
Ledingsfærd, en, ud. Pl.
Ledingsmand, en, Plur. -mænd.
Ledingsskat, en, Pl. ter.
Ledingsstyr, en, Krigsskat.
Ledingstog, et, Pl. l. S.
Ledsagelse, en.
ledsager, v. a. 1.
Ledsager, en, Pl. e.
Ledsagerinde, en, Pl. r.
Ledsagning, en, Pl. er.
Ledsætning, en, Pl. er.
ledsætter, v. a. ledsatte, ledsat. (sætter et Lem i Led.)
Ledtog, et, bruges uden Art. i Ledtog med.
Ledvand, See Ledevand under Led.
Lee, en, Pl. r. Leedrag, et -jern, et -mand -skaft, et.
Leed*, et, S. Led.
Leeg*, en, S. Leg.
Leen*, et, See Lehn. (efter den alm. Brug skrives dette Ord med h, i Stedet for dobbelt e.)
Leer, et, ud. Pl. Leerager -agtig, adj. -art -bund -fad, et -form -grav -grund -gryde -gulv, et -huus, et -hytte -jord -kar, et -klining -klump -klæg, adj.. (vedhængende som Leer) -krukke -kruus, et -mergel -mulbet, adj. (leret Jord) -mølle -pande -pibe (S. Kridpibe) -potte -skaal -skifer -størv (Amberg) -vei -væg -værk, et -ælte.
leer, v. n. loe, leet. (har.) At lee ad een.
Leflebroder, en, Pl. -brødre.
leflekiær, adj.
Leflekonst, en, Pl. er. (Oehlenschläger.)
Leflelyst, en, ud. Pl.
Leflen, en, ud. Pl.
lefler, v. n. 1. (har.)
Lefler, en, Pl. e.
Lefleri, et, Pl. er.
leflesyg, adj.
Leflesøster, en, Pl. -søstre.
leg*, adj. S. læg.
Leg, en, Pl. e. (Spil, Lystighed.)
Legd*, et, S. Lægd.
Legeaar, Pl. Hans Legeaar ere forbi.
Legebold, en, Pl. e.
Legebroder, en, Pl. -brødre.
Legedukke, en, Pl. r.
Legekarpe, en, Pl. r.
Legeme, et, Pl. r.
legemlig, adj.
Legemsbeskaffenhed, en, ud. Pl.
Legemsbræk, et, Pl. l. S.
Legemsbygning, en.
Legemsdannelse, en, ud. Pl.
Legemsfeil, en, Pl. l. S.
Legemsfyldighed, en, u. Pl.
Legemsfærdighed, en, Pl. er.
Legemshøide, en, ud. Pl.
Legemskræfter, Pl.

Legemspleie, en, ud. Pl. (Treschow.)
Legemsſkikkelse, en, Pl. r.
Legemsſtilling, en, Pl. er.
Legemsſtraf, en, Pl. fe.
Legemsſtyrke, en, ud. Pl.
Legemsſtørrelſe, en, ud. Pl.
Legemsſvaghed, en, Pl. er.
Legemsøvelſe, en, Pl. r.
Legemverden, en. modſat Aandeverden. (Treſchow.)
Legende, en, Pl. r. Helgenes Levnet.
Legeplads, en, Pl. er.
leger, v. a. og n. 1. (har.)
Legeſtue, en, Pl. r. (Juleſtue.)
legeſyg, adj.
Legeſøſter, en, Pl. -ſøſtre.
Legetid, en, ud Pl.
Legetime, en, Pl. r.
Legetøi, et, ud. Pl.
Legeværk, et.
Lehn, et, Pl. l. S. Lehnsafgift -arving -bog -brev, et -ed -eie -forfatning -fri, adj. -følge -gods, et (ſkrives ogſaa Lehngods) -greve -herlighed -herre -høvding -magt -mand -pligt -pligtig, adj. -regiering -ret -ſag -ſtrid -ſæde, et -tager (Amberg.) -trætte -væſen, et.
lei, adj. (Norſk.) led, kiedſommelig.
Leide, en, ud. Pl. (Tilſagn om perſonlig Fred og Sikkerhed.)
Leidebrev, et, Pl. e.
Leie, et, Pl. r. (Opholdsſted, Liggeſted.)
Leie, en, ud. Pl. (Huusleie.) Leiebrev, et -bræt, et -contrakt -dreng -gods, et -heſt -huus, et -jord -ſted, et -ſvend -tager -tid -tiener -vaaning.
leier, v. a. 1.
Leier, en, Pl. e. En ſom leier noget af en Anden.
Leier* (Krigsleir.) S. Leir.
Leiermaal, et, uden Pl.
Leierſted, et, Pl. er. (eller Leieſted.)
Leiervold, br. ud. Art. (Forlegenhed.) Egentlig et Sømandsord.
leig*, adj. S. læg.
Leikiøb*, et, S. Lidkiøb.
Leilighed, en, Pl. er.
Leilihedsdigt, et, Pl. e.
Leilighedsdigter, en, Pl. e.
Leilighedsvers, et, Pl. l. S.
Leilænding, en, Pl. er. Fæſtebonde i Norge.
Leir, en, Pl. e.
leirer ſig, v. rec. 1.
Leirkrands, en, Pl. e.
lekker*, adj. S. lækker.
Lem, en, Pl. me. (Luge.) Kielderlem, Loftslem.
Lem, et, Pl. mer. (Ledemod.)
lemfældig, adj.
lemfældigen, adv.
Lemfældighed, en, ud. Pl.
lemlydt, adj. (lemlæſtet.)
Lemlæſtelſe, en, Pl. r.
lemlæſter, v. a. 1.
Lemmebygning, en, Pl. er.
Lemon, en, Pl. er.
lempelig, adj. -en, adv.
lemper, v. a. og rec. 1.
lemrørt, adj. (apoplektiſk.)
lemſlagen, adj. pl. -ſlagne. (eller lemſlaaet.) v. lemſlaaer er lidet brugeligt.
Lend, en, Pl. er. Lendebeen, et -blod, et (Sygdom hos Hornqvæg) -brud, et -brudt,

adj. v. Lendebyld -fang (Hestesygdom) -gigt -gruus, et -hvirvel -lam, adj. -puke -smerte -syge -vee -værk.
Lengde*, S. Længde.
Lenke*, S. Lænke.
lens, adj. (tom.)
lenser, v. a. 1. (tømmer.)
lenter, v. n. S. lænter.
Leopard, en, Pl. er.
Lep*, en, S. Læp.
leret, adj. (af Leer.)
Lerke*, en, S. Lærke.
Lerred, et, Pl. er.
Lerredsbod, en, Pl. r.
Lerredshandel, en, uden Pl.
Lerredshandler, en, Pl. e.
Lerredskone, en, Pl. r. (som sælger Lerred.)
Lerredsvæver, en, S. Linnedvæver.
Lespen, en, ud. Pl.
lesper, v. n. 1. [har.] (taler utydelig.)
let, adj. og adv. pl. te. lettere, lettest. (det sammenføies med adskillige Participier.)
letbevæbnet, adj.
letflydende, adj. v.
letfodet, adj.
letfærdig, adj. (ublu, utugtig, usømmelig.)
Letfærdighed, en, ud. Pl.
letfølende, adj. v. (som let røres eller tager sig Noget nær.)
Lethed, en, ud. Pl.
lethændet, adj.
letnem, adj. S. nem. (let er her overflødigt.)
letseilende, adj. v.
Letsind, et, ud. Pl. (bruges af Nogle for Letsindighed.)
letsindet, adj. (som har et let, muntert Sind.)
letsindig, adj. (ustadig, ubestandig, ubetænksom.)
letsindigen, adv.
Letsindighed, en, ud. Pl.
letsmeltelig, adj.
letsvævende, adj. v.
letsøvnet, adj.
lettelig, letteligen, adv.
Lettelse, en, Pl. r.
letter, v. a. 1.
lettroende, adj. v.
Lettroenhed, en, ud. Pl.
letvæbnet, adj.
Lev eller Leve, en, Pl. r. Blødt Brød, Kage. (Deraf det norske Levse.)
Leveaar, et, Pl. l. S.
Levealder, en, Pl. e.
Levebrød, et, ud. Pl.
Levedag, en, Pl. e.
Levefæ, S. Leveqvæg.
levekied, adj. kied af Livet. (Moth.)
levekløg, adj.
Levekløgskab, en, uden Pl.
Levekraft, en, Pl. -kræfter. (Livskraft.)
Levekreds, en, Pl. e.
Levemaade, en, ud. Pl.
levende, adj. v.
Leveqvæg, et, Qvæg, som ei er bestemt til at slagtes.
lever, v. n. 1. (har.)
Lever, en, et Indvold. Deraf: Leveraare -brand -brunn, adj. -byld -farve -farvet, adj. -gang -ikt (en Faaresygdom) -orm -pølse -riim, et -syg, adj. -syge -tran (af Fiskelever.)
Leveregel, en, Pl. -regler. (af lever og Regel.
leverer, v. a. 1. S. flyer.
Levetid, en, ud. Pl.
Levetraad, en, ud. Pl.
Levkoi, en, Pl. er.
levner, v. a. 1.
Levnet, et, ud. Pl.

Levnetsbeskrivelse, en, Pl. r.
Levnetsbeskriver, en, Pl. e.
Levnetsløb, et, ud. Pl.
Levnetsmiddel, et, Pl. -midler.
Levning, en, Pl. er.
levret, adj. (af Lever.) levret Blod.
Levse, en, Pl. r. S. Leve. (Norsk.)
Lexe, en, S. Lectie.
Lexicon, S. Ordbog.
Leye*, S. Leie.
Li, en, Side, Kant. S. Side, 3. (Baggesen.)
Liberi, et, Pl. er. Tienerdragt.
Libhaver (tydsk) S. Lysthaver, Elsker.
Lid, en, ud. Pl. at sætte Lid til.
Lide, en. 1. Bakke. 2. Eng. 3. Biergside, Bierghælding. Østerlide, Vesterlide.
lidelig, adj. taalelig.
Lidelse, en, Pl. r.
liden, adj. n. lidet. (i Pl. smaa.) compar. mindre. superl. mindst.
Lidenhed, en, ud. Pl. (af adj. liden.) det modsatte af Storhed.
Lidenskab, en, Pl. er.
lidenskabelig, adj.
Lidenskabelighed, en, ud. Pl.
lidenskabeligt, adv.
lider, v. a. led, lidt. 1. Taaler. 2. Ynder.
lider, v. n. (har.) Stoler paa, fæster Lid til; befinder sig; it. fremmes, faaer Fremgang. (Bruges sielden uden i præs. og infin.)
lider, v. n. imperf. led. (gaaer hen, forløber.) Tiderne lide. Deraf fremlider, v. n.

liderlig, adj.
Liderlighed, en, ud. Pl.
lidet eller lidt, adj. og adv. (S. liden.)
Lidkiøb, et. At drikke Lidkiøb. (S. Kofod Anchers samlede Skrifter. 2den Deel. Side 447. 733.)
Lidse, en, Plur. r. (snoet Baand.)
Lidsevæver, en, Pl. e.
Lieutenant, en, Pl. er. (Fransk. udtales her Løitnant.)
liflig, adj. -en, adv.
Liflighed, en, ud. Pl.
lig*, adj. S. liig.
lig, imperat. af ligger.
Lig, et, Pl. l. S. Ligbaal, et -baare -begængelse -blee -blus, et -bærer -fakkel, -fald, et, en Sygdom, Epilepsie -farve -farvet, adj. -færd -følge, et -hest (som gaaer for Ligvogn) -huus, et -kaal (som troes at spaae et Liig) -kappe -kasse -kiste -kiød, et (Baggesen.) -klage -klokke -klæde, et -krukke (Urne) -lagen, et -lugt -lys, et -maaltid, et, som gives ved Ligfærd. -penge, n. s. pl. -plade -plet -pragt -prædiken -salme -sang -skare -skiorte -spætter, Pl. -steen -stue -sved -svøb, et -tale -tegn, et -torn (Vorte paa Foden) -tøi, et -urter, Pl. -vagt -vers, et -vogn.
lige, adj. Pl. l. S. it. adv. (Hvor det sidste føies til et andet Ord, skrives de af de Fleste særskilte, f. E. lige stor, lige over. Dog skrives som oftest ligemeget, ligesaa, ligefrem og nogle flere i eet Ord.)

Lige, en, Pl. l. S. (Een som er liig en Anden.)
ligeartet, adj.
ligedan, adj. (bruges undertiden for lige eller lignende.)
ligedan, adv. (paa lige Maade.)
ligedannet, adj. v.
ligefrem, adv. (br. undertiden som adj. en ligefrem Mand.)
ligefuldt, adv.
ligegyldig, adj.
Ligegyldighed, en, uden Pl.
ligehiørnet, adj.
ligekantet, adj.
ligeledes, adv.
ligeligen, adv. (paa lige Maade, med Liighed.)
Ligelighed, en, ud. Pl.
ligeliniet, adj. (retliniet.)
Ligelyd, S. Samlyd.
ligelydende, adj. v.
ligeløbende, adj. v.
Ligemaal, et, Symmetrie.
Ligemand, en, Pl. -mænd.
ligemeget, adv.
ligeviis, adv. i lige Maade.
liges, v. n. pass. (enes, forliges.) P. Syv.
ligesaa, adv.
ligesaavel, adv.
ligesidet, adj. en ligesidet Trekant.
Ligesind, et, ud. Pl. Jævnsind.
ligesindet, adj.
ligeskaftet, adj.
ligesom, adv.
ligevinklet, adj. (som har lige eller eens Vinkler.) forskiellig fra retvinklet.
Ligevægt, en, ud. Pl.
ligevægtig, adj.
Liggedag, en, Pl. e.
Liggehøne, en, See Høne.
Liggekube, en, Pl. r. et Slags Fiskeruse.
Liggen, en, ud. Pl.
Liggendefæ, et. Forborgen Skat, Rigdom. (bør ei skrives i to Ord.)
ligger, v. n. imp. laae. sup. ligget. (har.)
Ligger, en, Pl. e. Den underste Møllesteen; modsat Løberen.
Liggetid, en. Tid, hvori Fugle ligge paa deres Æg.
Liggeæg, et, Pl. l. S.
Ligkiøb, et, See Lidkiøb.
Liglag, et, Pl. l. S. Maven i drøvtyggende Dyr.
Lignelse, en, Pl. r.
lignelseviis, adv.
Lignelyst, en, ud. Pl.
Lignen, en, ud. Pl.
ligner, v. a. og n. 1. (har.)
Ligning, en, Pl. er.
Ligningsmand, en, Plur. -mænd.
Liguster eller Ligustrum, en, Busktræ.
Liid, S. Lid.
Liig, et, S. Lig.
liig, adj. pl. lige. De ere hinanden ganske lige. (undertiden ogsaa i Pl. l. S.)
Liighed, en, Pl. er.
Liim, en, ud. Pl. liimagtig, adj. -baand, et -bunden, adj. -farve -koger -kogeri, et -kogning -kost -ovn -pensel -potte -stang -steen -vand, et -vox, et (i Bikuber.)
Liimning, en, Pl. er. (af v. a. limer.)
Liin, et, ud. Pl. 1. Hør. 2. Et Pandeklæde, som Fruentimre bruge.
liin*, adj. S. lind.
Liinkage, en, Pl. r. (Kage af Hørfrø.)

Liinklæde*, S. Linklæde.
Liinolie, en, ud. Pl.
Liintøi*, S. Lintøi.
Lilie, en, Pl. r.
Lilieblad, et, Pl. e.
Lilieconval, en, Pl. ler. (Urt.)
liliehvid, adj.
Liliekind, en, Pl. er.
lilieklædt, adj. v.
Lilieknop, en, Pl. per.
Liliekors, et, Pl. l. S. (i Vaabenkonsten.)
Liliekrands, en, Pl. e.
liliereen, adj.
Liliestængel, en, Pl. er.
Lilievaand, en, Liliestængel. S. Vaand. (Forekommer meget hyppigen i gamle Digte, hvor det gierne skrives Lilievand, og bemærker: en rank og smækker Mø.)
lille, adj. liden. (bruges stedse i Sing.) Pl. smaa.
Lillefinger, en, Pl. -fingre.
Lillehuus, et, Pl. -huse. (Vandhuus.)
Lime, en, Pl. r. (Feiekost.)
limer, v. a. 1. (af Liim.)
Limon*, en, S. Lemon.
lin, adj. af Liin. (bruges kun i Sammensætninger.)
lind, adj. (bøielig; lemfældig; mild.)
Lind, en. (i Plur. bruges helst Lindetræer.) Lindebark -bast -blomst -brænde, et -frø, et -kul, et -skov -træ, et -ved, et.
linder, v. a. og n. 1. (løsner, mildner, formilder.)
Lindhed, en, ud. Pl. Blødhed, Lemfældighed.
Lindorm, en, Pl. e.
Lindplaster, et.
lindrer, v. a. 1. (af lind.)
Lindring, en, Pl. er.
Lindringsmiddel, et, Pl. -midler.
Lindsalve, en.
Linse, en, S. Lindse.
lindt, adv. (af adj. lind.)
Line, en, Pl. r. Snor, Stræng.
Lineal, en, Pl. er. Retholt.
Lineament, S. Ansigtstræk.
Linedandser, en, Pl. e. (Skrives i Almindelighed Liniedandser., skiøndt det første i det mindste er ligesaa rigtigt.)
Linefiskeri, et, Pl. er.
Linie, en, Pl. r. Streg.
Liniedandser, en, Pl. e. S. Linedandser.
liniedannet, adj. v.
linierer, v. a. 1. slaaer Linier.
Linieskib, et, Pl. e.
Linietropper, Pl.
linker, v. n. 1. (har.) halter, lammer.
Linklæde, et, Pl. r. linned Klæde. (af Liin.)
linklædt, adj.
linned, adj. af Lerred.
Linned, et, ud. Pl. Lerred, Lintøi.
Linnedspind, et, ud. Pl.
Linnedsyening, en, uden Pl.
Linnedsøm, en, Pl. me.
Linnedvæver, en, Pl. e.
linner*, S. linder.
Linning, en, Pl. er.
Linolie*, S. Liinolie.
Linse, en, Pl. r. linsedannet, adj. -glas, et -kage -suppe.
Linskav, et, ud. Pl. (udtrævlet Linned til Saar.)
Linstrømper, Pl. (af Liin.)
Lintøi, et, ud. Pl.
Linvæver, en, S. Linnedvæver.
Lippe (tydsk) S. Læbe.
Lire, en, Pl. r.
Liredreier, en, Pl. e. (Almindeligen udtales og skrives dette Ord Lirendreier.)

Lirespiller, en, Pl. e.
lirker, v. a. og n. 1.
Lise, en, ud. Pl. (Lindring, Ro.)
lismer, v. n. 1. [har.] (hykler, smigrer.)
Lispund, et, Pl. l. S.
Lispundsbismer, en, Pl. e.
Lispundslod, et, Pl. der.
lispundviis, adv. i lispundviis.
Lisse*, en, S. Lidse.
List, en, ud. Pl. (Snedighed, Snildhed.)
List, en, Pl. er. 1. Svøbeliſt. 2. Træliſt. 3. Klædeliſt, Rand, Bræmme.
Liste, en, Pl. r. Optegnelse.
Listehøvl, en, Pl. e.
listelig, adv. (snedigen.)
lister, v. a. og rec. 1.
listig, adj. (snedig.)
Listighed, en.
Litani, et, Pl. er.
Litsenbroder, en, Pl. -brødre.
Liturgie, en, S. Kirkeskik.
Liv, et, Pl. sielden, og da som Sing.
livagtig, adj. -en, adv.
Livbaand, et, Pl. l. S.
Livbælte, et, Pl. r.
Livcompagnie, et, Pl. r.
livegen, adj. Pl. livegne. vorned.
Livegenskab, et, uden Pl. Vornedskab.
livelig, adj.
Livelighed, en, ud. Pl.
Livfane, en, Pl. r. ved et Regiment.
Livfarve, en, Pl. r.
livfuld, adj. (fuld af Liv, levende, fyrig.)
Livgarde, S. Livvagt.
Livgehæng, et, Pl. l. S. (tydsk.)
Livgiord, en, Pl. e.
Livhest, en, Pl. e.
Livhund, en, Pl. e. (Amberg.)
Livjæger, en, Pl. e.
Livkarl, en, Pl. e.
Livkiortel, en, Pl. er. S. Kiortel.
Livknegt, en, Pl. e.
Livkudsk, en, Pl. e.
livlig, adj. S. livelig.
Livlæge, en, Pl. r.
livløs, adj.
Livløshed, en, ud. Pl.
Livmedicus, S. Livlæge.
Livmoder, en. Dette Ord have nogle Nyere brugt i Stedet for Møderen (uterus.)
Livregiment, et, Pl. er.
Livrem, en, Pl. me. Livgiord.
Livrente, en, Pl. r.
Livret, en, Pl. ter. (Ret, som man især holder af.)
Livsaand, en, Pl. er.
livsalig, adj.
Livsalighed, en, ud. Pl.
Livsarving, en, Pl. er.
Livsbedrift, en, Pl. er.
Livsblomst, en, Pl. er. (Oehlenschläger.)
Livsbrød, et, ud. Pl. (Livsophold.) Moth.
Livsens, er den gamle Gen. af Liv i St. for Livs.
Livsfare, en, Pl. r.
Livsfrugt, en, ud. Pl.
Livsgierning, S. Livssag.
Livsgeist, en, S. Livsaand.
Livskraft, en, Pl. -kræfter.
Livskrædder, en, Plur. e. (Amberg.)
Livskytte, en, Pl. r.
Livsnit, et, ud. Pl. (Taille.)
Livsnydelse, en.
Livsophold, et, ud. Pl.
Livspænd, et, Pl. l. S. (et fortrinlig smukt Spænd af Heste.)

Livspænde, et, Pl. r.
Livsaft, en, Pl. er.
Livsfag, en, Pl. er.
Livsstof, et.
Livsstraf, en, Pl. fe.
Livstegn, et, Pl. l. S.
Livstid, en, ud. Pl.
Livstykke, et, Pl. r.
Livsvædske, en, Pl. r.
Livsyttring, en, Pl. er.
Livvagt, en, Pl. er.
Livvagtskarl, en, Pl. e.
Livvare, en, Pl. r. levende Kreature. (Siællandsk.)
Livvogn, en, Pl. e.
Lo, en, Pl. er. Tærskelo, Foderlo.
Lod, et, Pl. der. (Vægt; Blylod, Bismerlod.)
Lod, et, Pl. der. i Lotteriet.
Lod, en, Pl. der. Andeel, Part.
Lod, en, ud. Pl. Skiebne, Deel.
Lodbænk, en, S. Løibænk.
Loddebolt, en, Pl. e. (til at lodde med.)
lodbeler, v. a. lodbeelte, lodbeelt. (deler ud i Lodder, eller ved Lodkastning.)
Lodbeling, en, Pl. er.
Loddeline, en, Pl. r. (Snor, hvormed man lodder.)
lodden*, adj. S. laaden.
Loddepande, en, Pl. r.
lodder, v. a. og n. 1.
Lodderør, et, Pl. l. S.
Loddesnor, en, Pl. e.
Lodfælle, en, Pl. r. Interessent. (Bording.)
Lodkast, et, Pl. l. S.
lodkaster, v. n. 1. (har.)
Lodkastning, en, Pl. er.
lodlagt, adj. (skiftet i lige Lodder.) Moth.
Lodline, S. Loddeline.
Lodning, en, Pl. er. (af lodder.)
lodret, adj. perpendiculair.
Lodrethed, en, ud. Pl.
Lods, en, Pl. er.
Lodsanordning, en, Pl. er.
Lodsbaad, en, Pl. e.
Lodseddel, en, Pl. -sedler. (af Lod og Seddel.)
Lodseier, en, Pl. e. (af Lod.)
lodser, v. a. 1. (af Lods.) bringer et Skib i Havn.
Lodsjolle, en, Pl. r.
Lodskiel, et, Pl. l. S. Skiel imellem Marklodder.
Lodskifte, et, Pl. r. (af Lod.)
lodskifter, v. a. 1.
Lodsmærke, et, Pl. r.
Lodsning, en, Pl. er.
Lodsoldermand, en, Pl. -mænd.
Lodspenge, Pl.
Lodsvæsen, et.
Lodtager, en, Pl. e. (af Lod, Part.)
Loft, et, Pl. er.
Loftkammer, et, Pl. -kamre.
Loftsdør, en, Pl. e.
Loftsluge, en, Pl. r.
Loftsrum, et.
Loftstrappe eller Lofttrappe, en, Pl. r.
Loftsvindue eller Loftvindue, et, Pl. r.
Log* (Dæksel) S. Laag.
Log, en, et Redskab til Skibs, hvormed Skibets Fart maales. Deraf Logbog -bræt, et -glas, et -line -uhr, et.
Loge*, S. Laage.
Loge, en, Pl. r. (Aflukke i Skuespilhuset.)
Logik, en, Tænkelære, Fornuftlære.
Logren, en, ud. Pl.
logrer, v. n. 1. som en Hund. (har.)
Logulv, et, Pl. e. (af Lo og Gulv.)
Loibænk*, S. Løibænk.

loiet*, S. løier.
Lok, en, Pl. ker. Haarlok.
Lokkebarn, et, Pl. -børn.
Lokkebue, en, Pl. r.
Lokkefløite, en, Pl. r.
Lokkefugl, en, Pl. e.
Lokkemad, en, ud. Pl.
Lokken, en, ud. Pl. af lokker.
Lokkepibe, en, Pl. r.
Lokkeplads, en, Pl. er.
lokker, v. a. 1.
Lokkestemme, en, Pl. r.
lokket, adj. (af Lok.) krøllet.
Lollik, en, Pl. ker. Een som er fød i Lolland.
Lom, en, Pl. er. (langt o.) en Søfugl.
Lomber, en, et Kortspil.
Lomberspiller, en, Pl. e.
Lomme, en, Pl. r. Lommebog -flaske -hul, et -kikkert -kniv -penge, Pl. -procurator -puffert -speil, et -tyv -tyveri, et -tørklæde, et -uhr, et.
lomst*, S. lumst.
Loppe, en, Pl. r.
Loppebid, et, Pl. l. S.
Loppefangst, en.
Loppefrø, Urt.
Loppegræs, Urt.
Loppejagt, en, ud. Pl.
lopper, v. a. og rec. 1.
Loppestik, et, Pl. l. S.
Loppeurt, en, Pl. er.
Lort, en, Pl. e. Skarn.
Los, en, Pl. ser. Rovdyr. (norsk: Gaupe.)
loser*, S. lodser.
Losning, en, Pl. er. (af losser.)
Losseplads, en, Pl. e.
Lossepram, en, Pl. me.
losser, v. a. 1. (udlader et Skib.)
Lossested, et, Pl. er.
Lots*, en, S. Lods.

Lotteri, et, Pl. er.
Lotterikalender, en, Pl. e.
Lotterisseddel, en, Pl. -sedler.
Lotterispil, et, Pl. l. S.
Lov, en, Pl. e. (Forskrift.) lovbefalet, adj. -bestemt, adj. -bog, en, Pl. -bøger. -bryder -bud, et -bunden, adj. v. -byder, v. a. proclamerer. (Colding.) -deler, v. a. (actionerer, anlægger Sag imod een) -fast, adj. -fasthed -forbedring -formelig, adj. -fortolker -fortolkning -forvunden, adj. v. lovfældet. (Colding.) -fri, adj. -fælder, v. a. -fældning -giver -givning -gyldig, adj. -gyldighed -kyndig, adj. -kyndig, en, Jurist -kyndighed -lyser, v. a. 2. -lærd, adj. (lovkyndig) -løs, adj. -maal, et, Proces, Rettergang. (Colding.) -mæssig, adj. S. lovformelig -skikket, adj. -sted, et -stridig, adj. (ulovlig) -stridighed -stykke, et -søger, v. a. -trækker, en -trækkeri, et -værger sig, v. rec.
Lov, en, ud. Pl. (Priis, Berømmelse.) Deraf: Lovpriisning, en, lovpriser, v. a. -sang, en, -synger, v. a. -tale -taler, en.
Lov, ud. Art. (Tilladelse, Forlov, Frihed.) At faae Lov, give Lov.
Love, ud. Art. (Løfte, Tilsagn.) Bruges nu kun i Forbindelse med Tro. Paa Tro og Love. "Din Tro og Love." (Baggesen.)
Loven, en, ud. Pl. Gierningen at love.

lover, v. a. 1.
lovlig, adj. (af Lov, Bud.)
lovligen, adv.
Lovlighed, en, ud. Pl.
Lovskraft, en, ud. Pl.
Lu, en, ud. Pl. Det laadne paa Klæde. Deraf: lubar, adj. uden Lu. -krabser, en -slidt, adj. v.
lubbet, adj. lasket. (Colding.)
Lud, en, ud. Pl. Askelud, Kalklud, 2c. ludagtig, adj. Ludaske -balle -fisk -kar, et -klæde, et -pose -salt, et -vand, et -vask -vaskning.
Lud, en, Basun, Trompet, Krumhorn. (Dette forældede Ord forekommer ofte i ældre Viser og Digte, og er det norske Luber eller Luur.)
Lude, en, Pl. r. et Skuur.
Ludefisk, en, S. Ludfisk.
Luden, en, ud. Pl. (af v. n. luder.)
luder, v. n. 1. [har.] (bøier Hovedet.)
luder, v. a. 1. (bløder i Lud.)
Luder, en, Aadsel, Lokkemad for Vildt.
Ludning, en, Pl. er. (af v. a. luder.)
Lue, en, Pl. r. Ildslue.
luebrænder, v. n. 2. (har.)
luedrukken, adj. pl. luedrukne. (Oehlenschläger.)
lueforgyldt, adj.
Lueild, en, ud. Pl.
luer, v. n. 1. flammer. (har.)
luerød, adj.
luesveben, adj. v. Pl. luesvedne.
Luft, en, ud. Pl.
luftaaben, adj. pl. luftaabne. vindaaben.
luftblaa, adj. pl. -blaae.
Luftblanding, en, Pl. er.
Luftblære, en, Pl. r.
Luftboble, en, Pl. r.
Luftcastel, et, Pl. ler.
Luftbøn, et, Pl. l. S. Veirbøn.
Luftegn, en, Pl. e.
lufter, v. a. og n. 1. (har.)
Luftfang, et, Pl. l. S.
Luftfarve, en.
luftfri, adj.
Luftglas, S. Veirglas. (Moth.)
Lufthimmel, en, (Baggesen.)
Lufthul, et, Pl. ler.
luftig, adj.
Luftild, en, ud. Pl.
Luftklap, en, Pl. per.
Luftkrebs, en, Pl. e.
Luftkugle, en, Pl. r.
Luftlag, et, Pl. l. S.
Luftmaaler, en, Pl. e.
Luftmalning, en, Pl. er.
Luftmalt, et, ud. Pl. vindtørret Malt.
Luftmaskine, en, Pl. r. (Luftballon.)
Luftning, en, Pl. er. (af lufter, v. n.)
Luftpompe, en, Pl. r.
Luftprøver, en, Pl. e.
Luftrenser, en, Pl. e.
Luftrensning, en, Pl. er.
Luftrum, et, Pl. l. S.
Luftrør, et, Pl. l. S.
Luftsalt, et, ud. Pl.
Luftseilads, en, Pl. er.
Luftseiler, en, Pl. e.
Luftskib, et, Pl. e.
Luftskipper, en, Pl. e.
Luftskygge, en, Pl. r.
Luftslot, et, Pl. te. Luftcastel.
Luftspring, et, Pl. l. S.
Luftspringer, en, Pl. e.
Luftstrøg, et, Pl. l. S.
Luftstrøm, en, Pl. me.
Luftsyn, et, Pl. l. S.
Luftsyre, en, Pl. r.
Lufttegn, et, Pl. l. S.
lufttom, adj. pl. me.
Lufttomhed, en, ud. Pl.
Lufttragt, en, Pl. er.

Lufttræk, en, ud. Pl.
lufttæt, adj. pl. te.
Luftvæv, en.
Luge, en, Pl. r. (Lem, Laage.)
Lugehakke, en, Pl. r. (af v. a. luger.)
Lugejern, et, Pl. l. S.
Lugekone, en, Pl. r.
Lugeplov, en, Pl. e.
luger, v. a. 1.
Lugespade, en, Pl. r.
Lugger, en, Pl. e. (et Slags Krigsskib.)
lugn, adj. S. luun.
Lugning, en, Pl. er.
Lugt, en, ud. Pl.
Lugteflaske, en, Pl. r.
Lugteglas, et, Pl. l. S.
Lugtenerve, en, Pl. r.
lugter, v. a. og n. 1. (har.)
lugtløs, adj. (uden Lugt.)
Lukke, et, Pl. r. (Lukkelse; it. et indelukket Sted. See Lykke.)
Lukkelse, en, Pl. r.
lukker, v. a. 1 og 2.
Lukning, en, Pl. er.
Lullen, en, ud. Pl.
luller, v. a. og n. 1.
lum, adj. (hed uden Brand.)
lumbrænder, v. n. 2. (Colding.)
Lumhede, en, ud. Pl.
lummer, adj. pl. lumre. (d. s. s. lum.)
lummerhed, adj.
Lummerhede, en, ud. Pl. (Oehlenschläger.)
lummervarm, adj.
Lummervarme, en, uden Pl.
lumpen, adj. pl. lumpne. (slet, nedrig, ringe.)
Lumpenhed, en, ud. Pl.
lumper, v. a. (bruges kun i den Talemaade: ikke at lade sig lumpe ɔ: ringeagte, nedsætte. I daglig Tale.)
lumrende, adj. v. en lumrende Lue. (Colding.)
lumsk, adj.
lumskeligen, adv.
Lumskhed, en, ud. Pl.
Lumskeri, et, Pl. er.
lun*, adj. S. luun.
Lund, en, Pl. e. (en liden Skov.)
Lundstikke, en, Pl. r. (Skrives af Andre Luntstikke og Luntestikke.)
Lune, en, Pl. r.
lunefuld, adj.
Lunefænger, en, Pl. e.
lunegod, adj. (som er god kun efter Luner.)
luner, v. a. 1. (af luun.)
Lunge, en, Pl. r. Lungeaare -betændelse -blod, et -blære -brok, et (Herholdt.) -byld -græs, et, Urt -kiertel (Amberg.) -middel, et -mos, en Ret; it. en Urt -prøve (hos dødfødte Børn) -pølse -sot -syg, adj. -syge.
lunken, adj. pl. lunkne.
Lunkenhed, en, ud. Pl.
lunkent, adv.
lunkner, v. a. og n. 1.
Lunkning, en.
Lunte, en, Pl. r. (til at tænde med.)
Luntegang, en, langsom Gang. (af v. n. lunter.)
lunter, v. n. 1. (har.) tøver, er seen.
Luntestok, en, Pl. ke. (hvorpaa Lunten er fæstet.)
Luntetrav, et, sagte Trav.
Luntstikke, S. Lundstikke.
Lupin, en, Pl. er. (Urt.)
Lur*, S. Luur.
Luren, en, ud. Pl. (af lurer.)
Lurendreier, en, Pl. e.
lurer, v. a. og n. 1. (har.)
Lurer, en, Pl. e.
Lureri, et, Pl. er.
lurvet, adj. (pialtet, ussel i Klæder.)

Lus*, S. Luus.
Lusekam, en, Pl. me.
luser, v. a. 1.
Lusesalve, en, Pl. r.
Lusesturv, et, ud. Pl.
Lusesyge, en, ud. Pl.
luset, adj. (fuld af Luus.)
Lusetorv, et, Pl. e. Pialtetorv.
lusker, v. n. 1. (lister omkring for at lure og udspeide Roget.)
luslidt, adj. S. Lu.
Lut, en, Strengeleg, Cither. (Skiøndt liig det nordiske Lud eller Liud, er dets Bemærkelse ganske forskiellig.)
Lutenist, en, Pl. er.
Lutheraner, en, Pl. e.
luthersk, adj.
lutter, adj. og adv. (puur, reen, bar, idel, blot.)
Luttredigel, en, Pl. -digler.
Luttreovn, en, Pl. e. (Amberg.)
luttrer, v. a. 1. (renser, klarer.)
Luttring, en, Pl. er.
Luud*, S. Lud.
luun, adj. (i Læ for Vind og Kulde.)
Luunhed, en, ud. Pl.
luunt, adv.
Luur, en, ud. Pl. (Slummer, let Søvn.)
Luur, ud. Art. at staae, gaae, ligge paa Luur. (See lurer.)
Luur, en, et Slags Blæsehorn. (S. Lud.) At blæse i Luren.
Luv, en, Sømandsord. (Det modsatte af Læ; men kaldes oftere Luvart.)
luver, v. n. 1. (stikker i Vinden med et Skib.)
Luvside, en, modsat Læside.
Luxus, en, Yppighed, Overdaadighed.

Ly, et, ud. Pl.
Lyd, en, Farve. (Dette Ord skrives ogsaa Lød, hvilket synes rigtigere for at skille det fra følgende.)
Lyd, en, Pl. e. (Stemme, Røst, Klang.)
lydagtig, adj. (lydig.)
Lydagtighed, en, S. Lydighed.
lydder eller lødder, v. a. 1. farver.
Lyde, en, Pl. r. (Feil, Meen; it. Saar.)
lydefuld, adj.
lydelig, adj. (af Lyd, Stemme.)
lydeligt, adv.
lydeløs, adj. (uden Lyde.)
Lydelse, en. Efter Brevets Lydelse.
lyder, v. a. 1. (af Lyde.) Vansklaber; saarer, lemlæster.
lyder, v. n. lød, lydt. [har.] (af Lyd, Stemme.) Giver Lyd fra sig.
lyder, v. a. lød, lydt. adlyder.
Lydhul, et, Pl. ler.
lydhør eller lydhørende, adj. (som hører let.)
Lydhørighed, en, ud. Pl. (den Egenskab at være lydhør.)
lydig, adj. -en, adv.
Lydighed, en, ud. Pl.
lydt, adv. (lydeligt.)
Lye*, et, S. Ly.
lyer, v. n. 1. (giver Ly.)
lyfter*, S. løfter.
Lygte, en, Pl. r.
Lygteglas, et, Pl. l. S.
Lygtelys, et, Pl. l. S.
Lygtemager, en, Pl. e.
Lygtemand, en, Pl. -mænd.
Lygtepæl, en, Pl. e.
Lygteskat, en, ud. Pl.
Lygtestin, et, ud. Pl.
Lygtesvend, en, Pl. e. (Colding.)

Lykke, en, Pl. r. (af v. a. lukker.) Indhegnet Mark; Lystgaard. (Norsk.)
Lykke, en, ud. Pl. (Medgang.)
Lykkefrist, en, Bovespil.
Lykkefrister, en, Pl. e.
Lykkehiul, et, Pl. l. S.
Lykkejæger, S. Lykkefrister.
lykkelig, adj.
lykkeligviis, adv.
Lykkepotte, en, Pl. r.
lykkes, v. dep. lykkedes.
Lykkespil, et, Pl. l. S.
Lykketræf, et, Pl. l. S.
Lykkevarsel, et, Pl. er.
lyksalig, adj.
lyksaliggiør, v. a. -giorde, -giort. (Treschow.)
Lyksalighed, en, ud. Pl.
Lyksalighedslære, en.
lykønsker, v. a. I. (bedre: ønsker til Lykke.)
Lykønskning, en, Pl. er.
Lyn, et, Pl. l. S.
Lynafleder, en, Plur. e. (Tordenleder.)
lynder, v. n. I. (har.) parres, om Fugle. (Colding.)
Lynen, en, ud. Pl.
lyner, v. n. I. (har.)
Lyng, en, ud. Pl. (Urt.)
Lyngbanke, en, Pl. r.
Lyngbi, en, Pl. er. (Amberg.)
Lyngfoder, et, ud. Pl.
Lynghede, en, Pl. r.
Lyngknippe, et, Pl. r.
Lyngkost, en, Pl. e. (Feiekost af Lyng.)
Lyngkrat, et, Pl. l. S.
Lynglee, en, Pl. r. (en Lee til at slaae Lyng.)
Lynglimt, et, Pl. l. S. (af n. s. Lyn.)
Lyngslæt, en, ud. Pl.
Lyngtørv, en, Pl. l. S.
Lynild, en, ud. Pl.
Lynildsstraale, S. Lynstraale.
Lynslag, et, Pl. l. S.
lynslagen, adj. pl. lynslagne.
lynsnar, adj.
Lynstraale, en, Pl. r.
Lynsvinger, en, Pl. e. (Baggesen.)
Lyre, en, Pl. r. (Røghul i Loftet. Jydsk og Norsk.)
Lyre, en, d. s. s. Lire.
lys, adj. n. lyst.
Lys, et, Pl. l. S. Lysearm -bord, et, hos Lysestøbere -brikke -form -garn, et -kasse -krone -pibe -pind -plade -pudser -sax -seddel -skierm -slukker -spid, et -stage -støber -støbning -tane -tyv -væge.
lysdunkel, adj. Det lysdunkle i Maleriet (den umærkelige Overgang fra Skygge til Lys.)
lyseblaa, adj. (af adj. lys.)
lysebruun, adj. pl. -brune.
lysegraa, adj. pl. -graae.
lysegrøn, adj. pl. ne.
lyseguul, adj. pl. -gule.
lyser, v. a. lyste, lyst.
lyserød, adj.
lyshaaret, adj.
Lyshul, et, Pl. ler. (Hul, hvorigiennem Lyset falder ind.)
Lyske, en, Pl. r. (Laarkrig.)
Lyskeaare, en, Pl. r.
Lyskebrok, et, ud. Pl.
Lyskebyld, en, Pl. er.
lysker, v. a. S. løsker.
Lysmyg, en, Pl. l. S. (Amberg.)
lysner, v. n. I. (har.) giver Lys fra sig.
Lysning, en.
Lysrand, en.
lyssky, adj. som skyer Lyset. (Amberg.)
Lysstof, et, ud. Pl.

Lysstraale, en, Pl. r.
Lysstrøm, en, Pl. me.
lyst, adj. og adv. (langt y.) n. af lys.
Lyst, en. (med kort y.) Fryd; Attraa; Behag. (Pl. bruges kun sielden. Onde Lyster. At lade sig henrive af sine Lyster.)
Lystarbeide, et, Pl. r.
Lystbaad, en, Pl. e.
lystelig, adj. og adv. fornøielig.
lysten, adj. pl. lystne. (begierlig.)
Lystenhed, en, ud. Pl.
lyster, v. a. og impers. 1. (ønsker, begierer.)
Lyster, en, Pl. e. Redskab til at fange Aal med.
lystes, v. dep. lystedes. lystes ved Noget. (finder Behag i.)
Lystfart, en, Pl. er.
Lystfartøi, et, Pl. er.
Lystfyrværkeri, et, Pl. er.
Lystgaard, en, Pl. e.
Lysthave, en, Pl. r.
lysthavende, adj. v. (bruges allene som Subst.)
Lysthaver, en, Pl. e.
Lysthuus, et, Pl. =huse.
Lystjagt, en. 1. Et Lystfartøi. 2. En Jagt som foretages til Forlystelse.
lystig, adj.
Lystighed, en, Pl. er.
Lystild, en, ud. Pl. Glædesild.
Lystkamp, en, Pl. e.
Lystleir, en, Pl. e.
Lystlund, en, Pl e. (Rahbek.)
Lystqvarteer, et, Pl. =qvarterer.
Lystreise, en, Pl. r.
Lystren, en, ud. Pl. (af v. n. lystrer.)
lystrer, v. n. 1. (har.) adlyder.
lystrer, v. a. 1. (fanger Aal.) S. Lyster.)
Lystridt, et, ud. Pl.
Lystskib, et, Pl. e.
Lystskov, en, Pl. e.
Lystslot, et, Pl. te.
Lystspil, et, Pl. l. S.
Lyststed, et, Pl. er.
lystvandrer, v. n. 1. (Rahbek.)
Lystvandring, en, Pl. er.
Lystvei, en, Pl. e.
lysvaagen, adj. pl. =vaagne.
lysøiet, adj.
lytter, v. n. 1. (har.)
Lyven, en, ud. Pl.
lyver, v. a. løi, løiet.
Lyvestævne, et.
Læ, bruges helst uden Artikel og med præpos. i. At ligge i Læ.
Læbe, en, Pl. r.
læbebannet, adj.
Læbord (af Læ, i Sømandssproget; modsat Høibord.)
Læder, et, ud. Pl. læderagtig, adj. Læderarbeide, et =art, en, Pl. =arter. =bælte, et =flaske =giord =grime =handel =handler =handske =mynt =pose =pung =rem =slange =spand =stol =sæk =taske =trøie =tøi, et.
Læbike, en, S. Lebike.
Læskedrik, en, Pl. ke.
Læskekalk, en, ud. Pl.
Læskekar, et, Pl. l. S.
Læskekost, en, Pl. e.
Læskelse, en, Pl. r.
læsker, v. a. 1.
Læsketrug, et, Pl. e.
Læskevand, et, ud. Pl.
Læskning, en, Pl. er. Kalkens Læskning.
Læe*, S. Læ.
læg, adj. (ulærd.) [langt æ.]
Læg, en, Pl. ge. (kort æ.) paa Benet.

Læg, et, Pl. l. S. en Folde, et Lag.
Lægd, et, Pl. er.
Lægde, en, Pl. r. (Beliggenhed.)
Lægdsforstander, en, Pl. e.
Lægdsmand, en, Pl. -mænd.
Lægdsrulle, en, Pl. r.
Læge, en, Pl. r.
Lægebog, en, Pl. -bøger.
Lægedom, en, uden Pl.
Lægedrik, en, Pl. ke.
Lægekonst, en, ud. Pl.
Lægekraft, en, Pl. -kræfter.
lægelig, adj.
Lægemaade, en, Pl. r.
Lægemiddel, et, Pl. -midler.
Lægeplante, en, Pl. r.
Lægeplaster, et, Pl. e.
læger, v. a. 1 og 2.
læges, v. dep. lægedes eller lægtes.
Lægeurt, en, Pl. er.
Lægevidenskab, en, ud. Pl.
Lægfolk, Pl. (af adj. læg.)
lægger, v. a. lagde, lagt.
Læggetid, en.
Lægmand, en, ud. Pl. See Lægfolk.
Lægning, en, (saavel af v. a. læger, som af lægger.)
Lægte, en, Pl. r.
Lægtesøm, et, Pl. l. S.
Lægtetømmer, et, ud. Pl.
Lægteværk, et.
læk, adj. (utæt.)
lækker, v. n. 1. [har.] (rinder, er læk.)
lækker, v. a. 1. (klarer, sier igiennem noget.)
lækker, adj. pl. lækkre.
Lækkerbidsken, en, Pl. er. (tydsk.)
Lækkerhed, en, ud. Pl.
Lækkeri, et, Pl. er.
Lækkermund, en, Pl. e.
Lækkersult, en, ud. Pl.
lækkersulten, adj.
lækkert, adv.
Lækkertand, en, ud. Pl.
Lækkeviin eller Lækviin, en.
Lækning, en, Pl. er. (af lækker, v. a. og n.)
Lækværk, et, S. Dryppværk.
læmfældig*, S. lemfældig.
læmmer, v. n. 1. [har.] (føder Lam.)
Læmpe*, S. Lempe.
læmpelig*, See lempelig.
Læn*, et, S. Leen.
Lænd*, S. Lend.
Lendse, en, Pl. r. (Norsk.) Tømmerflaade.
læner sig, v. rec. 1. (støtter sig.)
Lænestol, en, Pl. e.
Længde, en, Pl. r. 1. Udstrækning. 2. See Længe.
Længdegrad, en, Pl. er.
Længdemaal, et, Pl. l. S.
Længderegning, en, Pl. er.
Længe, en, Pl. r. En vis Strækning af en Gaards Bygninger; it. en Rad Huse. (Denne Skrivemaade er efter Udtalen, og kan udledes af lang; andre skrive det Længde, og maaskee med lige Ret.)
længe, adv. compar. længere. superl. længst.
længer, v. a. S. forlænger.
længes, v. dep. længtes og længedes. (føler Længsel.) længes efter Noget.
Længsel, en, Pl. Længsler.
længselfuld, adj.
Længselsklang, en. (Baggesen.)
Længselsskrig, et, Pl. l. S.

Længselsfuk, et, Pl. ke og l. S.
Længselstaare, en, Pl. r.
Længselstone, en, Pl. r.
længst, S. længe.
Læning, en, S. Lønning.
Lænke, en, Pl. r.
Lænkebunden, adject. pl. -bundne.
lænkefri, adj. pl. -frie.
Lænkegarn, et, Pl. l. S.
Lænkehund, en, Pl. e.
Lænkeknap, en, Pl. per.
Lænkekugle, en, Pl. r.
Lænkeled, et, Pl. l. S.
Lænkelod, et, Pl. der. (Colding.)
lænker, v. a. 1.
Lænkning, en, Pl. er.
lænter, v. n. 1. [har.] (tøver, bier. af lang.)
Læp, en, Pl. er. (Et Stykke hængende Kiød, som Ørelæp, Doglæp.)
lærd, adj.
Lærd, en, Pl. e.
Lærdom, en, Pl. me.
Lære, en. Deraf og af v. lærer: Læreaar, et -anstalt -begreb, et -bog -brev, et -bygning -digt, et -embede, et -fader -frihed -klub -lyst -lysten, adj. -maade -mening -mester -mesterinde (Amberg.) -moder -penge -pige -regel -rig, adj. -sal -stand (Amberg.) -stol -stykke, et -sætning -tid -time.
lærer, v. a. 2.
Lærer, en, Pl. e.
Lærerinde, en, Pl. r.
Lærke, en, Pl. r. Lærkebuur, et -fangst -garn, et -rede -tørv (Græstørv til Lærker) -unge.
Lærketræ, et, Pl. er.
Lærling, en, Pl. er.
Lærred*, S. Lerred.
lærvillig, adj. (i St. for lærevillig.)
Lærvillighed, en, ud. Pl.
Læs, et, Pl. l. S.
Læsebog, en, Pl. -bøger.
Læsekammer, et, Pl. -kamre.
Læsekonst, en.
læselig, adj.
Læselyst, en, ud. Pl.
læselysten, adj. pl. -lystne.
Læsemaade, en, Pl. r.
Læsepult, en, Pl. er.
læser, v. a. læste, læst. (langt æ.)
Læser, en, Pl. e.
Læserinde, en, Pl. r.
Læsesal, en, Pl. e.
Læseskole, en, Pl. r.
Læsestol, en, Pl. e.
Læsetime, en, Pl. r.
læseværdig, adj.
Læseøvelse, en, Pl. r.
Læsning, en, med langt æ. Gierningen at læse.
Læsning, en, med kort æ. Gierningen at læsse.
læsper, v. n. S. lesper.
Læssepenge, pl. (som betales for at læsse.)
læsser, v. a. 1. (af n. s. Læs.)
Læsseréd, et, Pl. l. S.
Læssestang, en, Pl. -stænger.
Læssetræ, et, Pl. er.
læsseviis, adv. i læsseviis.
læst, partic. af læser. (langt æ.)
Læst, en, Pl. er. (kort æ.) 1. En Læst Korn. 2. En Skomagerlæst.
Læstrem, en, Pl. me.
læt*, adj. S. let.
Læthed, lætter, o. s. v. S. Lethed, letter.
Lætte, en, Pl. r. (paa en Vogn.) Deraf Hølætter og Lættevogn, forskiellig fra Fiælevogn.

Løb, et, Pl. l. S.
Løbe, en, Kalvemaven, som bruges til Ostelavning; Osteløbe.
Løbebane, en, Pl. r. (af løber.)
Løbebro, en, Pl. er.
Løbedag, en, Pl. e.
Løbegrav, en, Pl. e.
Løbehammel, en, Pl. -hammler. (et Forskær, paa en Vogn.)
Løbeild, en, ud. Pl.
Løbeknude, en, Pl. r.
Løbekreds, en, Pl. e.
Løbekrud, et, ud. Pl.
Løbelinie, en, Pl. r.
Løbemave, en, S. Løbe.
Løbenummer, et, Pl. e.
Løbepas, et.
løber, v. n. løb, løbet. [er og har.] (render.)
løber, v. a. og n. 1. (kommer Løbe i Melk; it. løber sammen.)
Løber, en, Pl. e.
Løberhue, en, Pl. r.
Løberskilt, et, Pl. er.
Løberstok, en, Pl. ke.
Løberygte, et, Pl. r.
Løberør, et, eller Løberende, en, hos Artillerister.
Løbeseddel, en, Pl. -sedler.
Løbetid, en, Pl. er. (Dyrenes.)
Løbetidende, en, Pl. r.
løbsk, adj.
Løbskhed, en.
Lød, en, ud. Pl. (Farve.)
lødder, v. a. 1. (farver.)
Lødeguld, et, ud. Pl. (det fineste Guld.)
Lødemark, en, en gammel Mynt, $\frac{1}{12}$ af en Rigsdaler.
Lødesølv, et, ud. Pl.
Lødighed, en, ud. Pl. Sølvets Lødighed.
Lødkone, en, Pl. r. Farvekone. (jydsk.)
løer, v. n. 1. [har.] (om Kaer.)
Løfte, et, Pl. r. (af lover.) Deraf Løftebrev, et, Pl. e. løftebunden, adj. v. løfterig, adj.
Løftehirk, et, Pl. l. S.
Løften, en, ud. Pl.
løfter, v. a. 1.
Løftestang, en, Pl. -stænger.
Løftetag, et, Pl. e. (et Tag, som kan løftes op og ned.)
Løfteværk, et, hvorved noget løftes i Veiret.
Løg, et, Pl. l. S. løgagtig, adj. Løghed, et -hunde, et -hoanet, adj. -farvet, adj. -frø, et -grøn, adj. -knippe, et -lugt -plantere -rene (Løgknippe) -fod, et -suppe -æble, et.
Løgn, en, Pl. e.
løgnagtig, adj.
Løgnagtighed, en.
Løgner, en, Pl. e.
Løgnerske, en, Pl. r.
Løgte*, S. Lygte.
løi, adj. (doven, lad.)
Løibænk, en, Pl. e.
løier, v. n. 1. [har.] (dovner.)
Løier, Pl. (Sing. ubrugelig.)
løierlig, adj.
Løitnant*, See Lieutenant.
Løkke, en, Pl. r. 1. En Knude. 2. En indhegnet Plads, et Indelukke. S. Lykke. (Norsk.)
Løkkeknude, en, Pl. r. (Colding.)
løn, adj. (hemmelig.) bruges kun i Sammensætninger.
Løn, subst. br. uden Art. i Løn, hemmeligen, i Skiul.
Løn, en, ud. Pl. (Betaling, Belønning.)
Løn, en, Løntræ, Valbirk.
Lønbrev, et, Pl. e.
Løndom, en, ud. Pl.
Løndør, en, Pl. e.
Løngang, en, Pl. e.

Løngrube, en, Pl. r.
Lønhore, en, Pl. r.
Lønkammer, et, Pl. -kamre.
Lønkone, en, Pl. r. Frille. (Colding.)
Lønkrog, en, Pl. e.
Lønleie, et. (Jacobi.)
lønlig, adj. hemmelig, skiult.
lønligen, adv.
Lønmord, et, ud. Pl. Snigmord.
lønner, v. a. 1.
Lønning, en, Pl. er.
Lønningsdag, en, Pl. e.
Lønport, en, Pl. e.
Lønraad, et, Pl. l. S. (hemmeligt Raad.)
Lønskrift, en, ud. Pl. (hemmelig Skrift.)
Løntrappe, en, Pl. r.
Lønvei, en, Pl. e.
løs, adj.
løsagtig, adj.
Løsagtighed, en, Pl. er.
løsbryder, v. a. løsbrød, -brudt.
løselig, adj. -en, adv.
Løsen, et, Pl. er.
Løsennøgel, en, Pl. -nøgler.
Løsepenge, pl.
løser, v. a. løste, løst.
Løsfletning, en, Pl. er.
løsgiort, adj. v.
Løsgivelse, en, Pl. r.
løsgiver, v. a. løsgav, -given, -givet.
Løsgænger, en, Pl. e.
Løsholt, en, Pl. er.
løsker, v. a. 1. (piller Utøi af.)
løskiender, v. a. 2. (frikiender.)
løskiøber, v. a. 2.
Løsladelse, en, Pl. r.
løslader, v. a. løslod, -ladt.
løslivet, adj. (Colding.)
løsner, v. a. 1.
Løsning, en, Pl. er.
Løsningspenge, pl.
Løsningsret, en.
Løsrivelse, en.
løsriver, v. a. løsrev, -reven, -revet.
Løsrivning, en, Pl. er.
løssiger, v. a. løssagde, -sagt.
løst, adv. (af adj. løs.)
Løsøre, et, ud. Pl.
Løv, et, Pl. l. S.
Løvbække, et, Pl. r.
løvbækket, adj. v.
Løve, en, Pl. r. Løvehoved, et -hierte, et -hud -hule -klo -kugle -man -mod, et -styrke -tand -urt.
løver, v. a. 1. (toer, vasker.) forældet.
Løverdag, en, Pl. e. (af v. a. løver.)
Løvfald, et, uden Pl. (Løvets Affald.)
Løvfoder, et, ud. Pl.
Løvfrø, en, Pl. er.
løvfuld, adj. (løvrig.)
løvgrøn, adj. pl. ne.
Løvhytte, en, Pl. r.
Løvinde, en, Pl. r.
Løvknap, en, Pl. pe.
Løvkrands, en, Pl. e.
Løvqvist, en, Pl. e.
løvrig, adj.
Løvsal, en, Pl. e.
Løvsamling, en, Pl. er.
Løvseng, en, Pl. e.
Løvskov, en, Pl. e. (Skov af Løvtræer.)
Løvspring, et, ud. Pl. (Løvets Udspring.)
Løvtag, et, Pl. e.
Løvte*, et, S. Løfte.
løvter*, v. a. S. løfter.
Løvtræ, et, Pl. er. (modsat Naaletræ.)
Løvværk, et, ud. Pl.
Løybænk*, S. Løibænk.
Løyer*, S. Løier.
løyerlig*, adj. S. løierlig.

M.

Maa, v. n. (jeg maa — vi maae) imperf. maatte. sup. maattet. infin. at maatte. (har.)
maaber, v. n. 1. [har.] (viser en tvungen Pœnhed, er stiv, tilbageholden og stum.) i dagl. Tale.
Maade, en, Pl. r.
Maadehold, et, ud. Pl.
maadelig, adj. -en, adv.
Maadelighed, en, ud. Pl.
maadeligt, adv.
Maage, en, Pl. r. (Fugl.)
Maal, et, Pl. l. S.
maalbiærv, adj. dristig i Tale. (Jacobi.)
Maaleborb, et, Pl. e.
Maalebrev, et, Pl. e.
Maalejord, en, Pl. er. (Jord, som er pantsat paa visse Aar.)
Maalekar, et, Pl. l. Sing.
Maalekiæde, en, Pl. r.
Maalekonst, en, ud. Pl. Geometrie.
Maalekonstner, en, Pl. e. (Riisbrigh.)
Maalerlod, et, Pl. der.
Maalen, en, ud. Pl.
maaler, v. a. 1 og 2.
Maaler, en, Pl. e. Kornmaaler.
Maaleredskab, et, Pl. er.
Maalerløn, en, ud. Pl.
Maalerpenge, coll.
Maaleskive, en, Pl. r. Maaleborb.
Maalesnor, en, Pl. e.
Maalestang, en, Pl. -stænger.
Maalestok, en, Pl. ke.
Maaletønde, en, Pl. r.
Maaling, Maalning, en, Pl. er.
maalløs, adj. (som er uden Mæle.)
Maalløshed, en, ud. Pl.
Maalsmand, en, Plur. -mænd. (Rebsmand.)
maalsnild, adj. snild i Tale, veltalende.
Maalstømmer, et, uden Pl. (som har sit rette Maal.)
Maaltid, et, Pl. er.
Maane, en, Pl. r.
Maaneaar, et, Pl. l. S.
Maanebierg, et, Pl. e.
Maaned, en, Pl. er. Maanedsbarn, et -due -flod, et -foster, et -frist -hyre -kost -løn -penge -rente -rose -sold -syg, adj. -syge -tid -tider, pl. (Maanedssyge) -tiener -viis, adv.
maanedlig, adj.
Maaneformørkelse, en, Pl. r.
Maaneglands, en, ud. Pl.
maaneklar, adj.
Maanekreds, en.
Maanelys, et, ud. Pl.
maanelys, adj. (m. Nat.)
Maaneløb, et, Pl. l. S. (Ewald.)
Maanemørke, et, Tiden, naar Maanen ikke sees.
Maaneqveld, en, det samme.
Maanering, en, Pl. e.
Maaneskifte, et, Pl. r.
Maaneskin, et, ud. Pl. (udtales Maanskin.)
Maaneskygge, en.
maanesyg, adj.
Maanesyge, en, ud. Pl.
Maanetavle, en, Plur. r. (Tavle over Maanens Løb.)
Maaneuhr, et, Pl. e.
Maaneviser, en, Plur. e. (Amberg.)
Maar, en, Pl. er.
Maarfælde, en, Pl. r.
Maarskind, et, Pl. l. S.

maaskee, adv.
maatte, imperf. af maa.
Maatte, en, Pl. r. (Spaanmaatte, Bastmaatte, Halmmaatte, Sivmaatte.)
Maattebinder, en, Pl. e.
Maattekurv, en, Pl. e.
maaver, S. maaber.
Mad, en, ub. Pl. (bruges lidet med ubest. Art.) Madbomme -bord, et -brikke -broder -buur, et -fad, et -fader -fedt, et -frugter, n. s. pl. -gaffel -gierrig, adj. -gryde -kammer, et -kielder -klokke (Bordklokke) -kurv -lavning -lede (Modbydelighed for Mad) -loft, et -lyst -lysten, adj. -moder -offer, et -offring -orm -pibe (Svælg) -pose -potte -ro -skab, et -skee (Kokkeskee) -skik (Diæt. Moth.) -skriin, et -smule -spand -svend -tid -tidig, adj. (madlysten) -torv, et -trang -trug, et -urter, pl. -vare -vild, adj. (forlegen for at skaffe Mad) -vrager -æske.
Madbik, en, Pl. ker.
Maden, en, ub. Pl. (af maber.)
maber, v. a. I. (kun om Dyr.)
Mading, en, Pl. er. (paa Fiskekrog.)
Mabning, en, Pl. er. (af maber.) Gierningen at mabe.
Madras, en, S. Matras.
Mag, en, ub. Pl. (bruges altid uden Art.) i Mag; i god Mag; at fare i Mag.
Mag, et, ub. Pl. I ældre Tider: Værelse, Kammer. Lønligt Mag.
Magasin eller Magazin, et, Pl. er. Forraadshuus.
Mage, en, Pl. r.
mage, adj. liig. S. umage.
magelig, adj. -en, adv.
Magelighed, en, ub. Pl.
Magelæg eller Magelaug, et, ub. Pl. (Bytte.)
magelægger, v. a. magelagde, -lagt. magelagt Gods.
Magelægning, en, Pl. er.
mageløs, adj.
mager, v. a. og n. I. (har.) At mage Noget paa det bedste.
mager, adj. pl. magre. (udtales og skrives af nogle: maver.)
Magerhed, en, uden Pl.
magerslagen, adj. (meget mager.)
mages, v. dep. (parres.)
Mageskifte, et, Pl. r.
mageskifter, v. a. I. At mageskifte med een.
Mageskiftning, en, Pl. er.
Magister, en, Pl. Magistre.
Magistrat, en, S. Øvrighed.
Magnet, en, Pl. er.
magnetisk, adj.
Magnetnaal, en, Pl. e.
magrer, v. a. S. udmagrer.
magres, v. dep. bliver mager.
Magt, en, Pl. er. (men kun naar det bruges for: Stat, Regiering.)
Magtbud, et, Pl. l. Sing. (Baggesen.)
magter, v. a. I. (formaaer.) S. mægter.
Magthaver, en, Pl. e.
magtløs, magtesløs, adj.
magtpaaliggende, adj.
Magtpaaliggenhed, en, ub. Pl.
Magtsprog, et, Pl. l. S.

Mahomedaner, en, Pl. e.
mahomedansk, adj.
Maj, en, ud. Pl. 1. Maimaaned. 2. Foraarsløv. Maiblomst -blus, et -bænk -dag -dands -dug -feber (Foraarsfeber) -gilde, et -green -greve -græs, et -hytte -kirsebær -krands -kurv -lilie (Lilieconval) -maaned -regn -roe -rose -Pare -smør, et -træ, et -urt.
maier, v. a. 1. pynter med Løv. (deraf udmaier.)
Majestæt, en, S. Høihed.
Major, en, Pl. er.
makker, v. a. 1. (makker sammen bruges foragteligen.)
Makker, en, Pl. e. (i Spil.)
Makkeri, et.
Makrel, en, Pl. er.
Makrelfangst, en.
Makrelstør, en, Pl. l. S.
Makron, en, Pl. er. (Et Slags Bakkelse.)
Malegiæst, en, S. Møllegiæst.
Malekube, en, Pl. r. (Paa en Qværn.)
Maleløn, en, ud Pl. (som gives Mølleren.)
Malepenge, n. s. pl.
maler, v. a. 1 og 2.
Maler, en, Pl. e. Malerarbeide, et -bræt, et -colik -dreng -farve -guld, et -konst -kost -pensel -steen -stol (hvorpaa Maleren sætter sin Tavle) -stue -tavle -værk, et.
Maleri, et, Pl. er.
Malerisamling, en, Pl. er.
malerisk, adj.
Maleseddel, en, Pl. -sedler.
Malestrøm, en, Pl. me. Havsvælg, Havhvirvel. (skrives ogsaa Malstrøm.)
Maletand, en, Pl. -tænder.
Malevand, et, uden Pl. (Vand ved en Mølle, tilstrækkeligt til at male ved.)
Maleværk, et, Pl. er. (Ølleværk.)
Malkeaag, et, Pl. l. S.
Malkebøtte, en, Pl. r.
Malkekande, en, Pl. r.
Malkeko, en, Pl. -køer.
Malkekrands, en, Pl. e.
Malkepige, en, Pl. r.
Malkeplads, en, Pl. er.
Malkeqvæg, et, ud. Pl.
malker, v. a. 1.
Malkespand, en, Pl. e.
Malkeskammel, en, Pl. -skamler.
Malkestol, en, Pl. e.
Malketid, en, Pl. er.
Malkning, en, Pl. er.
Malle, en, Pl. r. (hvori Hægten fæstes.)
Malle, en, Pl. r. (en Fisk.)
Mallekrave, en, Plur. r. (Mallepandser, Ringbrynie.)
Malm, en, ud. Pl. Malmaare -agtig, adj. -brud, et -farve -farvet, adj. -gang -gods, et -grube -gryde -gyder -morter -sprængt, adj. v. m. Stene. (blandede med Malm.) -sværd, et.
Malning, en, Pl. er. (af maler.)
Malstrøm, en, Pl. me. Havsvælg. S. Malestrøm.
Malt, et, ud. Pl. Maltgiører -giøring -huus, et -kammer, et -kurv -kølle -loft, et -mølle -møller -qværn -stuffe -spire -virkning.
Malurt, en, ud. Pl.
Malurtbrændeviin, en, ud. Pl.

Malurtdraaber, n. s. pl.
Malurtvand, et, ud. Pl.
Malurtviin, en, ud. Pl.
Malvasier, en, et Slags sød Viin.
Mammeluk, en, Pl. ker.
Man, en, ud. Pl. (Lange Haar paa Halsen af nogle Dyr, som Hesten, Æsenet, Løven.)
man, pron. indecl. (bruges altid med verb. i sing. i tredie Person.)
Mand, en, Plur. Mænd. mandbar, adj. Mandbarhed, en -dom (Mandomsaar -kraft -rygte) -drab, et -draber -fæstet, adj. (forlovet) -fald, et, i Krig -folk, et -før, adj. (mandvoxen) -gal, adj. -haftig, adj. -hævdet, adj. (i Mands Vold) -kaad, adj. -kiøn, et -lehn, et -løs, adj. -skare (Baggesen.) -sky, adj. -slæt et, Mandfald, Manddrab -stærk, adj. -tal, et -voxen, adj. pl. -voxne. (andre Sammensætninger tage e eller s i Enden.)
Mandag, en, Pl. e.
Mandeblod, et, ud. Pl.
Mandebod, en, ud. Pl.
Mandehoved, et, Pl. er.
Mandel, en, Pl. Mandler. Mandelbrød, et -kage -klid, et -melk -olie -steen -suppe -tærte -træ, et.
mandelig, adj. -en, adv. tapper, kiæk, mandig.
Mandeminde, et, bruges ud. Artikel.
Mandemod, et, ud. Pl.
Mandemord, et, Pl. l. S. (A. S. Bedel.)
mander, v. a. 1. gifter bort.
mandig, adj. (kiæk, behiertet)
Mandighed, en, ud. Pl.
Mandinde, en. (Qvinde.)
mandlig, adj. (som hører til Mandkiønnet.) mandlig Afkom.
mandolm, adj. (som vil anfalde Mennesker.)
Mandsalder, en, ud. Pl.
Mandsdragt, en, Pl. er.
Mandsevne, en, Pl. r.
Mandsfadder, en, Pl. e.
Mandsgierning, en, Pl. er.
Mandshandske, en, Pl. r.
Mandshierte, et.
mandshøi, adj.
Mandshøide, en, ud. Pl.
Mandskab, et, ud. Pl. 1. Besætning af Folk. 2. Troskab. At sværge Huldskab og Mandskab.
Mandskiole, en, Pl. r.
Mandsklædning, en, Pl. er.
Mandskost, en.
Mandslehn, et, Pl. l. S.
Mandslinie, en, Pl. r.
Mandsminde, et, ud. Pl. i Mandsminde.
Mandsnavn, et, Pl. e.
Mandsperson, en, See Mandfolk.
Mandssko, en, Pl. e.
Mandsskrædder, en, Pl. e.
Manebrev, et, Pl. e. (hvorved een manes om Noget.)
Maneer, S. Skik, Maade, Pl. Manerer. S. Lader.
maneerlig, S. sædelig.
Manelse, en, Pl. r. (Maning.)
Manen, en, ud. Pl.
maner, v. a. 1.
Maner, en, Pl. e.
Mang, en, Blanding. heraf Manggods, mænger.
mange, adj. pl.
mangeaarig, adj.
mangefold, adj. og adv. (af mange Slags.)
mangefoldet, adj.

mangehaande, adv. mangeslags.
mangekantet, adj.
Mangel, en, Pl. Mangler.
mangeleed, adv. (paa mange Maader.)
Mangelspost, en, Pl. er.
mangelunde, adv. mangeleed.
mangen, adj. (i neutr. bruges mangen et el. mangt.)
mangengang, adv. (skrives ogsaa i to Ord.)
mangeslags, adj. (ligeledes.)
mangesteds, adv.
mangfoldig, adj.
mangfoldiggiør, v. a. -giorde, -giort. (Treschow.)
Mangfoldighed, en, ud. Pl.
Manggods, et, Blandingsgods. S. Mang.
Mangkorn, et, Blandingskorn.
Manglefiæl, en, Pl. le.
mangler, v. a. 1. (glatter med en Manglefiæl.)
mangler, v. n. 1. (fattes.) [har.]
Manglestok, en, Pl. ke.
Mangletræ, et, Pl. er.
Maning, en, Pl. er. (af v. maner.)
Maningsbrev, et, Pl. e.
Manke, en, Pl. r. (Bruges for Man; men er egentlig: det øverste af Hestens Hals.)
Mankefedt, et, ud. Pl. (Amberg.)
Mankehaar, et, Pl. l. S.
manket, adj. (som har Manke.)
Manna, en, ud. Pl.
Mannagryn, et, Pl. l. S.
Mannagræs, et.
Mannakorn, et, Pl. l. S.
Mansket, en, S. Haandkruse.
Mantelsæk, S. Vadsæk.
Manuskript, et, S. Haandskrift.
Mare, en. (bruges gierne uden bestemt Artikel. Maren rider ham.)
Marehalm, en, en Sandvært.
Marekat, en, Pl. te.
Marelok eller Marlok, en, Pl. ker.
Marerid, et, ud. Pl.
Maretorn, en, Pl. e. (Plante.)
Marflue, en, Pl. r. Insect.
Marggreve, S. Markgreve.
Marhalm, S. Marehalm.
Mariebillede, et, Pl. r.
Marieglas, et, ud. Pl. (skrives ogsaa Marienglas.)
Mariehøne, en, Pl. Mariehøns. (Insect.) kaldes ogsaa Marieflue.
Marieklostet, et, Pl. -klostre.
Mariemesse, en, Pl. r.
Marine, S. Søvæsen.
Marionetspil, S. Dukkespil.
Mark, en. 1. Jord, Ager. Pl. er. 2. Mynt, Vægt. Pl. l. S. Sammensætninger i 1ste Bemærkelse: Markarbeide, et -arbeider -blomst -dam -due -erter, n. s. pl. -frugt -gierde, et -gierning -greve -grevskab, et -grændse -grøft -hegn, et -humle (Urt) -hyrde -hytte -ild -jord -led, et -lilie (Urt) -lod -lærke -maal, et -mand -muus -myre -nellike -orm -ran, et -rebning -redskab, et -roe -rose (Urt) -rude (Urt) -skiel, et -sneppe -steen -syre -tyv -tyveri, et -urt -vei -vogter.
Marked, et, Pl. er.
Markedsbod, en, Pl. er.
Markedsdag, en, Pl. e.

Markedsfolk, n. s. pl.
Markedsfrihed, en, Pl. er.
Markedsfærd, en, ud. Pl.
Markedsgang, en.
Markedsgave, en, Pl. r.
Markedsgiæst, en, Pl. er.
Markedsgods, et, ud. Pl.
Markedskram, en, ud. Pl.
Markedsmand, en, Pl. -mænd.
Markedspenge, n. s. pl.
Markedsplads, en, Pl. er.
Markedspriis, en, Pl. -priser.
Markedsstade, et, Pl. r. (Plads til at sælge eller sætte Bod.)
Markedstid, en.
Markedsuge, en, Pl. r.
Markedsveir, et, ud. Pl.
markefør, adj. (om Qvæg, som kan gaae i Marken. markeført Qvæg.)
Markegierde, et, Pl. r. S. Markgierde.
Markeskiel, et, Pl. l. S.
Marketenter, en, Pl. e. (Spisevert i Felten, Feltkok. Af det Ital. mercatante.)
Marketenteri, et, Pl. er.
Markstykke, et, Pl. r. (af Mark, 2.)
Marmesse, See Mariemesse. (d. 15de Aug.)
Marmor, en. Marmorbillede, et -bind, et -brud, et -flise -mølle -plade -steen -støtte.
marmorerer, v. a. 1. (giør spættet som Marmor.)
Mars (Tormaaned) S. Marts.
Marsch eller Mars, en, Pl. er. (Fransk. S. Vandring, Tog.)
Marsipan, en, Pl. er. Et Slags Bagværk.
Marsk, en, Rigets Marsk.
Marsk, en, ud. Pl. (Tydsk. Lave, fede Agre og Enge.) Marskbonde -egn -faar, et -græs, et -hest -land, et -lænder -oxe.
Marskal eller Marskalk, en, Pl. er.
Marskalsbord, et, Pl. e.
Marskalsstav, en, Pl. e.
Marsviin, et, Pl. l. S.
Marter, en, S. Pine, Plage, Piinsel.
martrer, S. piner.
Marts, en, ud. Pl. Tormaaned.
Martsmaaned, en, Pl. er.
Martssnee, en, ud. Pl.
Martsviol, en, Pl. er.
Martsøl, et, ud. Pl.
Martyr, en, Pl. er.
Martyrbog, en, Pl. -bøger.
Martyrdom, et. (Baden.)
Martyrdød, en, ud. Pl.
Martyrkrone, en, Pl. r.
Martørv, en, Pl. l. S. (Et Slags Tørv i Jylland.)
Marv, en, ud. Pl. Marvbeen, -bolle -budding -fuld, adj. -hule -knokkel -pibe -skee -stykke, et.
marvagtig, adj.
marver, v. a. 1. (tager Marv ud.)
maser, v. a. 1. (knuser, smuler og rører sammen.)
Mask, en, uden Pl. (Drav.) Maskeballe -kar, et -pose -so -trug, et -tønde.
Maske, en, Pl. r. (i Striketøi.)
Maske, en, Pl. r. (Larve, Mummeansigt, Rædgrime.)
Maskebands, en, Pl. e. Mummebands.
maskeknyttet, adj. v.
masker, v. a. 1. (binder Masker.)
Maskerade, en, Pl. r. Mummespil, Mummebands.

maskerer sig, v. rec. 1. (tager Maske paa.)
Maskeværk, et, u. Pl. Strikket Arbeide.
maskfed, adj. af n. a. Mask.
Maskine, en, Pl. r.
Maskinmester, en, Pl. e.
Maskinværk, et, ud. Pl.
Maskinvæsen, et, ud. Pl.
Masmester, en, Pl. e.
Masovn, en, Pl. e. (Skrives ogsaa Marsovn. D. Ordb.)
Masse, en, Pl. r. (Hob, Dynge, Samling.)
Mast, en, Pl. er.
Mastebrug, et, ud. Pl. (Handel med Master.)
Mastehugger, en, Pl. e.
Mastehugst, en, ud. Pl.
Mastesmør, et, uden Pl. (Slet, fordærvet Smør.)
Mastestump, en, Pl. er.
Mastetop, en, Pl. pe.
Mastetræ, et, Pl. er.
Mastfod, en, Pl. -fødder.
Mastix, en, ud. Pl.
Mastixtræ, et, Pl. er.
Mastkile, en, Pl. r.
Mastkurv, en, Pl. e. (See Mærs, som er det rette Ord.)
mastløs, adj.
Masttarm, en, Pl. e.
Mastværk, et. Mastværket i et Skib.
mat, adj. pl. matte. (Sammensøies undertiden med Participier, som matglindsende, matlysende, o. fl.)
Materialgaard, en, Pl. e.
Materialhest, en, Pl. e.
Materialhuus, et, Plur. -huse.
Materialier, Pl. (Redskaber; samlet Forraad.)
Materialkudsk, en, Pl. e.
Materialskriver, en, Pl. e.
Materie, en, Pl. r.
Mathed, en, ud. Pl.
Mathematik, en, ud. Pl.
mathematisk, adj.
Matras, en, Pl. ser. Udstoppet Sengebolster.
Matrikel, en, Pl. Matrikler.
Matros, en, Pl. er.
Matte, en, S. Maatte.
matter, v. a. 1. (trætter, udmatter.)
Mave, en, Pl. r. Mavebetændelse -draaber, Pl. -fylde -hinde -hoste -hud -kager, Pl. -kneb, et -krampe -mund -net, et -olie -pibe -pine -plaster, et -port -pose som lægges paa Maven) -pulver, et -pølse -sliim -smerte -sot -styrkende, adj. v. -styrkning -syg, adj. -syge -trykning -vand, et -viin -vrid, et -vædske.
Med, et, Pl. l. S. (Maal, Sigte, Formaal.) S. meder.
med, Præpos.
Medaarsag, en, Pl. er. medvirkende Aarsag.
Medallie, S. Skuemynt, Skuepenge, Mindepenge.
Medarbeider, en, Pl. e.
Medarving, en, Pl. er.
medbaaren, adj. pl. -baarne.
Medbeiler, en, Pl. e.
Medbeileri, et, Pl. er.
Medbeilerske, en, Pl. r.
Medbetient, en, Pl. e.
Medbøler, en, Pl. e.
Medborgen, en, ud. Pl. Een som er Borgen, tilligemed en anden.
Medborger, en, Pl. e.
Medborgerinde, en, Pl. r.
medbringer, v. a. -bragte, -bragt.
Medbroder, en, Pl. -brødre.

Medbør, en, ud. Pl.
Medchristen, en, Pl. -christne.
meddelelig, adj.
Meddelelse, Meddeling, en, Pl. r og er.
meddeler, v. a. meddeelte, -deelt.
Meddommer, en, Pl. e.
Meddomsmand, en, Plur. -mænd.
Meddølgsmand, en, Pl. -mænd.
Medeier, en, Pl. e.
Medekrog, en, Pl. e. See meder.
Medelsker, en, Pl. e.
medens, adv. imedens.
meder, v. n. 1. [har] a. figter. at mede til et Maal. b. fanger Fisk med Snor.
Medesnor, en, Pl. e.
Medestang, en, Pl. -stænger.
Medetøi, et, ud. Pl.
medfarer, v. a. ilde medfaren.
Medforlover, en, Pl. e.
Medfrier, en, Pl. e.
Medfærd, Medfart, en, ud. Pl.
medfødt, adj.
Medfølge, et, ud. Pl.
medfølger, v. a. -fulgte, -fulgt.
Medfølger, en, Pl. e.
Medfør, et, ud. Pl. I Medfør af.
medfører, v. a. 2.
medgaaer, v. n. medgik, -gaaet. (er.)
Medgang, en, ud. Pl.
Medgift, en, ud. Pl.
medgiver, v. a. medgav, -given, -givet. Pl. -givne.
Medgiæst, en, Pl. er.
medhandler, v. a. 1.
Medhandling, en, Pl. er.
Medhave, et, ud. Pl. (Medgift; hvad man har med sig.)
Medhersker, en, Pl. e.
Medhielp, en, ud. Pl.
Medhielper, en, Pl. e.
Medhold, et, ud. Pl.
Medholder, en, Pl. e.
Medhustru, en, Pl. er.
Medhæler, en, Pl. e.
Medicament, et, S. Lægemiddel.
Medicin, en, ud. Pl. 1. Lægedom. 2. Lægekonst, Lægevidenskab.
Medisterpølse, en, Pl. r.
Medlem, et, Pl. mer.
Medlidelse, en, Pl. r. (samtidige Lidelser.)
medlidende, adj.
Medlidenhed, en, ud. Pl.
Medlyd, en, Pl. e.
medlydende, adj. v.
Medlærer, en, Pl. e.
Medlærling, en, Pl. e.
Medreder, en, Pl. e.
Medregent, S. Medhersker.
medregner, v. a. 1.
Medskabning, en, Pl. er.
medskabt, adj. v.
medskyldig, adj.
Medspil, et, n. s.
Medspiller, en, Pl. e.
Medstemme, en, Pl. r.
Medskriber, en, Pl. e.
medsvoren, adj. v. pl. medsvorne.
Medsøger, en, Pl. e.
Medsøster, en, Pl. -søstre.
medtager, v. a. medtog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
Medtiener, en, Pl. e.
Medtienerinde, en, Pl. r.
Medtieneste, en.
medvidende, adj. v.
Medvidenhed, en, ud. Pl.
Medvider, en, Pl. e.
Medvidne, et, Pl. r.
Medvind, en, Medbør.

medvirker, v. n. 1. (har.)
Medvirkning, en, Pl. er.
Medynk, en, ud. Pl.
medynksom, adj. pl. me.
Meel, et, ud. Pl. Meelagtig, adj. -bolle -bøtte -bust (fiint Sigtemeel) -dug -dyst (fiint Meelstøv) -grød -handler -kage -kasse -kiste -klister -klump -mad -maling -mand -mide -mølle -møller -orm -pap -pose -rende (i en Mølle) -rig, adj. -rør, et (i en Qværn) -sigte -sold, et -spise -støv, et -sukker, et -suppe -sæk -tønde -velling -æble, et.
meeler*, S. meler.
Meen, en, ud. Pl. (Feil, Brøst, Skade.)
Meened, en, Pl. er.
Meeneder, en, Pl. e.
meenedersk, adj. meensvoren.
meenfør, adj. (vanfør.)
Meenføre, et, S. Uføre.
meenligen, adv. almindeligen.
meenlydt, adj. (skamskændet, lemlæstet.)
Meenlykke, en, uden Pl. (Vanlykke.) 2. Meenlykke i en Laas. Pl. r.
meenløs, adj. uden Feil. (Jacobi.)
meensværger, v. n. meensvor, -svoren, -svoret. pl. -svorne. (har.)
meer eller mere, adv. sup. mest.
meerbemældt, adj. v.
megen, adj. n. meget. (adv.)
Megler, S. Mægler.
Meiedag, en, Pl. e.
Meiedrag, et, Pl. l. S.
Meiejern, et. Pl. l. S.
Meiekrog, en, Pl. e.
Meielee, en, Pl. r.
meier, v. a. 1.
Meier, en, Pl. e.
Meiered eller Meierede, et, Pl. er og r.
Meieri, et, Pl. er. (af det tydske Meier, en Avlsforvalter, Avlskarl.)
*Meieriafgift, en, Pl. er.
Meierske, en, Pl. r.
Meietid, en, ud. Pl.
Meining, en, af meier.
Meiran, en, Urt.
Meise, en, Pl. r. (Fugl.)
Meisel, en, Pl. Meisler.
Meiselbor, et, (langt o.) Pl. l. S. (Amberg.)
Mekanik, en, Bevægelseslære.
mekanisk, adj.
Melankolie, S. Tungsindighed.
melder, v. a. S. mælder.
meler, v. a. 1. (af Meel.) At mele sin Kage.
meles, v. dep. (bliver til Meel.)
Melk, en, uden Pl. melkeagtig, adject. Melkebøtte -farve -farvet, adject. -feber -febet, adj. v. -fisk (Hunfisk) -flor, et -griis -hvid, adject. -hylde -kalv -kar, et -kielder -kubbe -mad -mund -penge, n. s. coll. (som faaes for solgt Melk) -potte -rig, adj. -saft -si -spand -stue -sukker, et -suppe -tand -valde -varm, adj. -vei -velling -vogn.
mellem, præpos. imellem. (superl. mellemst.)
Mellemarbeide, et, Pl. r.
Mellemart, en, Pl. er.
mellemblander, v. a. 1.
Mellembud, et, Pl. l. S.
mellembygget, partic. Et mellembygget Huus.
Mellembygning, en, Pl. er.

Mellembige, et, Pl. r.
Mellembræt, en, ud. Pl. (Dræt eller Foder imellem to Slags Tøi.)
Mellembæk, et, Pl. l. S.
Mellembør, en, Pl. e.
Mellemfarve, en, Pl. r. (Amberg.)
Mellemfinger, en, Pl. -fingre.
Mellemflesk, et, ud. Pl.
Mellemfletning, en, Pl. er.
Mellemfoder, et, ud. Pl.
Mellemfure, en, Pl. r. (Amberg.)
Mellemgaard, en, Pl. e.
Mellemgabe, en, Pl. r.
Mellemgang, en, Pl. e.
Mellemgierde, et, Pl. r.
Mellemgift, en, uden Pl. (hvad som gives imellem, eller til Bytte.)
Mellemglas, et, Pl. l. S. (i en Kikkert.)
mellemgod, adj.
Mellemgods, et, ud. Pl. (som hverken er af det bedste, eller sletteste.)
Mellemgulv, et, Pl. e.
Mellemhaand, en.
Mellemhandler, en, Pl. e.
Mellemhandling, en, Pl. er.
Mellemhegn, et, Pl. l. S.
Mellemhinde, en, Pl. r.
Mellemhiul, et, Pl. l. S.
Mellemhvile, en, ud. Pl.
Mellemkiød, et, uden Pl. (Perinæum.)
Mellemkomst, en.
Mellemled, et, Pl. l. S.
Mellemlinie, en, Pl. r.
mellemlægger, v. a. mellemlagde, -lagt.
mellemløber, v. n. mellemløb, -løben, -løbet. Pl. -løbne. (er.)
Mellemmaaltid, et, Pl. er.
Mellemmad, en, ud. Pl.
Mellemmand, en, Pl. -mænd.
Mellemmuur, en, Pl. -mure.
Mellemplads, en, Pl. er.
Mellemrang, en, uden Pl. (Baggesen.)
Mellemregent, en, Pl. er.
Mellemregiering, en, Mellemrige, et, Interregnum.
Mellemregning, en, Pl. er.
Mellemreise, en, Pl. r.
Mellemret, en, Pl. ter.
mellemrigs, adv.
Mellemrigshandel, en, ud. Pl.
Mellemrigstold, en, ud. Pl.
Mellemrum, et, Pl. l. S.
Mellemskiel, et, Pl. l. S.
Mellemskov, en, Pl. e.
Mellemsort, en, Pl. er.
Mellemspil, et, Pl. l. S.
mellemst, superl. af mellem. (bruges som adj. altid med best. Art. den mellemste.)
Mellemstemme, en, Pl. r.
Mellemstreg, en, Pl. er.
Mellemstykke, et, Pl. r.
Mellemstørrelse, en, Pl. r.
Mellemsætning, en, Pl. er.
Mellemtale, en, Pl. r.
Mellemtarm, en, Pl. e.
Mellemtid, en.
Mellemtime, en, Pl. r.
Mellemting, en, Pl. l. S.
Mellemtøi, et, Pl. er.
Mellemtømmer, et, uden Pl.
Mellemvei, en, Pl. e.
Mellemvidde, en.
Mellemvind, en, Pl. e.
Mellemvold, en, Pl. e.
mellemvoxet, part.
Mellemvoxning, en, Pl. er.

Mellemvæg, en, Pl. ge.
Mellemvæsen, et, Pl. er. (Treschow.)
Melodie, en, Pl. r. (Tone, Syngetone.)
Melon, en, Pl. er.
Melonkasse, en, Pl. r.
Melonkiærne, en, Pl. r.
Melotenplaster, et, ud. Pl. (af den Urt Melot.)
men, conjunct.
mener, v. a. meente, meent.
menig, adj. (heel, samlet; it. almindelig.) Det menige Bedste. Den menige Almue. At tale menig Mands Sag. Skrives som oftest i eet Ord: Menigmand.
Menighed, en, Pl. er.
Mening, en, Pl. er.
Meningsliighed, en, ud. Pl.
Meningstvist, en, ud. Pl.
Menneske, et, Pl. r. Menneskealder -been, et -digt, et (Opfund af Mennesker) -fiende -fiendsk, adj. -fiendskab, et -forstand -frygt -føde -haand -had, et -hader -helt -hielp -hob -kiender -kiærlig, adj. -kiærlighed -kiød, et -kundskab -natur -ran, et -rettighed -rov, et -skarn, et -sky, adj. -slægt -stemme -vandel -vel, et -ven -vælde -værd, et -værdighed -værk, et -æder.
Menneskehed, en, ud. Pl.
menneskelig, adj.
Menneskelighed, en, ud. Pl.
Mergel, en, ud. Pl.
mergelagtig, adj.
Mergelart, en, Pl. er.
Mergelblanding, en, Pl. er.
Mergelgiødning, en, Pl. er.
Mergelgrav, en, Pl. e.
Mergelgravning, en, Pl. er.
Mergeljord, en, ud. Pl.
Merian, en, ud. Pl. (Urt.)
Meridian, S. Middagslinie.
merker, S. mærker.
Mers, et, S. Mærs.
Mesan, en, Mesanmast.
Meslinger, S. Mæslinger.
Mespel, en, S. Mispel.
Messe, en, Pl. r. Messebog -bord, et -brød, et -dag -degn -dragt -hagel -kiortel -klæder, pl. -offer, et -præst -sang -særk -tid -viin.
Messing, et, ud. Pl.
Messingarbeide, et, Pl. r.
Messingblik, et, ud. Pl.
Messingfabrik, en, Pl. er.
Messingplade, en, Pl. r.
Messingslager, en, Pl. e.
Messingstræng, en, Pl. e.
Messingtraad, en, Pl. e.
mest, S. meer.
mestendeels, adv.
Mester, en, Pl. e og Mestre. Mesterbrev, et -digt, et -digter -gilde, et -haand (et Værk af Mesterhaand) -knegt -kok -laug, et -mand (Skarpretter) -rod (en Urt) -sang -sanger -stielm, -spil, et -spiller -stykke, et -svend -tyv -urt.
mesterlig, adj. og adv.
Mesterskab, et, ud. Pl. (Amberg.)
mestrer, v. a. r.
Metal, et, Pl. ler. Malm.
Metalaare, en, Pl. r. (i Biergværker.)

Metalarbeider, en, Pl. e.
Metalaske, en, ud. Pl.
Metalbrud, et, Pl. l. S.
Metalfarve, en, ud. Pl.
Metalkanon, en, Pl. er.
Metaphysik, en, ud. Pl.
Meteor, S. Luftsyn.
Methode, en, S. Brug, Læremaade.
metter*, S. mætter.
meyer*, S. meier.
miauer, v. n. 1. (har.) skriger som en Kat.
Mid, en, Pl. der.
Midaften, en, ud. Pl. (af mid eller midt, adj.)
Midaftensmad, en, uden Pl.
Midaftenstid, en, ud. Pl.
midaldrende, adj.
Middag, en, Pl. e.
Middagsfrokost, en.
Middagsgjæst, en, Pl. er.
Middagsglands, en, ud. Pl.
Middagshede, en, ud. Pl.
Middagshøide, en, Pl. r.
Middagskost, en, ud. Pl.
Middagskreds, en, Middagslinie.
Middagslag, et, ud. Pl. Middagstid.
Middagslinie, en, Pl. r. Meridian.
Middagsmaaltid, et, Pl. er.
Middagsmad, en, ud. Pl.
Middagsskygge, en.
Middagssol, en, ud. Pl.
Middagsstraale, en, Pl. r. (Baggesen.)
Middagsstund, en.
Middagssøvn, en, ud. Pl.
Middagstid, en.
Middel, et, Pl. Midler.
middel, adj. (som er i Midten af flere eller imellem to. Bruges kun i Sammensætninger.)
Middelalder, en.
Middelart, en, Pl. er.
middelbar, adj.
Middelfarve, en, Pl. r.
Middelfinger, en, Pl. -fingre. S. Mellemfinger.
Middelgods, et, uden Pl. Mellemgods.
Middelgrændse, en.
Middelhav, et, n. pr.
Middelkreds, en, Pl. e.
Middelkugle, en, Pl. r. (Baggesen.)
Middelland, et, Pl. e.
Middellinie, en, Pl. r.
middelmaadig, adj. -en, adv.
Middelmaadighed, en, ud. Pl.
Middelpriis, en, Pl. -priser.
Middelpunkt, et, Pl. er.
Middelsalt, et, Pl. e.
Middelslags, et, Pl. l. S.
Middelsort, en, S. Mellemsort.
Middelstand, en, Pl. -stænder.
Middelstemme, en, Pl. r.
Middelstreg, en, Diameter. (Rostgaard.)
Middelstørrelse, en, Pl. r.
Middeltal, et, Pl. l. S.
Middeltid, en, Pl. er.
Middeltilstand, en. (Treschow.)
Middelting, en, Pl. l. S.
Middelvei, en.
Middelvægt, en, ud. Pl.
Middelværd, et, ud. Pl.
Mide, en, S. Mid.
Midfaste, en.
Midhøst, en, ud. Pl.
Midie, en, d. s. s. Midte.
Midland, et, Pl. e. Middelland.
Midler, en, S. Mægler.
midlertid, See imidlertid.
Midnat, en, Pl. -nætter.

Midnatshane, en, Pl. r. (Grundtvig.)
Midnatsklokke, en, Klokke, som høres ved Midnat.
Midnatsfang, en, Pl. e.
Midnatssøvn, en, ud. Pl.
midret, adj. (af n. s. Mid.)
Midsommer, en.
Midsommersdag, en.
Midsommersmaaned, en. Junius.
Midsommersnat, en.
midt, adv. superl. midterst. (bruges som adj. med bestemt Art. den midterste.)
Midte, en, Midje.
midtfiords, adv. (midt i Fiorden.)
Midtpunkt, et, Pl. er. (Middelpunkt.)
midtskibs, adv. (i Midten af Skibet.)
midtstrøms, adv.
midtsøes, adv.
midtvands, adv.
midtveis, adv.
Midvei, en, Pl. e.
Midvinter, en.
Mield eller Meld, en, Pl. er. 1. En Urt. 2. Røddetræernes Blomster 3. Bøgens Blomsterspirer.
mig, dat. accus. og abl. af pron. pers. jeg.
Miil, en, Pl. Mile. Milehøi (opkastet ved hver Miil) -lang, adj. -langt, adv. -maal, et -penge -pæl -skifte, et -tal, et -vidt, adv. -vogn (til at maale en Veis Længde.)
Mikkelsdag, en.
Mikkelsgilde, et, Pl. r.
mild, adj.
mildelig, adj. -en, adv.
Mildelse, en, Pl. r.
Mildhed, en, ud. Pl.
mildner, v. n. og a. 1.
mildt, adv.
Mile, en, Pl. r. 1. Kulmile. Deraf Milebrænde, Milekul. 2. Mile i et Bidsel. Deraf: Miletømme.
Million, en, Pl. er.
Milt, en, ud. Pl.
Miltaare, en, Pl. r.
Miltbrand, en, uden Pl. (Qvægsygdom.)
Miltplaster, et, Pl. e.
Miltsot, en, ud. Pl.
miltsyg, adj.
Miltsyge, en, ud. Pl.
mimrer, v. n. 1. (har.) a. Om Gedebukkens Lyd. b. Slaaer Hovedet op og ned, som Heste og Qvæg om Sommeren. c. tygger og æder langsomt.
min, pron. poss. n. mit.
Minde, et. Aabning, Gab. Deraf Aaminde. (Findes i n. pr. som Kiærteminde.)
Minde, et, ud. Pl. Samtykke, Villie. At give sit Minde til Noget.
Minde, et, Pl. r. Erindring. Mindeblomst -brev, et -digt, et -fest -fryd (Baggesen.) -gave (Gave til Erindring) -glimt, et -krands -penge, en -rig, adj. -sagn, et -sang -skrift, et -steen -støtte -tale -tegn, et -tid (Epoke.)
mindelig, adj.
Mindelighed, en, ud. Pl.
Mindelse, en. Pl. r.
minder, v. a. 1. (erindrer om, paaminder.)
mindes, v. dep. imperf. mindedes. erindrer sig, kommer i Hu. (Jeg mindes at have seet ham. Du mindes mig dog vel endnu? Han mindedes sin gamle Fæder.)
Mindesfest, en, Pl. er.
Mindesmærke, et, Pl. r.
Mindestegn, et, Pl. l. S.

mindesværdig eller mindeværdig, adj.
mindre, adj. og adv. compar. af liden. superl. mindst.
mindreaarig, adj.
Mindreaarighed, en, ud. Pl.
Mindreaaring, en, Pl. er. (D. Ordb.)
Mindremand, en, Plur. -mænd.
Mindskelse, Mindskning, en, Pl. r og er.
mindsker, v. a. 1.
mindskes, v. dep. (bliver mindre.) mindskedes.
Mine, en, Pl. r. Ansigtstræk, Lader. Minespil, et -sprog, et.
Mine, en, Pl. r. i Befæstningskonsten: underjordisk Gang. Deraf: Minegang, Minegraver, Minekammer, et.
Mineral, et, Pl. Mineralier. (Jord- Steen- og Metal-Arter.)
mineralsk, adj.
minker, v. n. 1. [har.] (bliver lidt efter lidt mindre.)
Minnie, en, Farve. (Skrives ogsaa Mønnie.)
Minniegrube, en, Pl. r.
Minut, et, Pl. er.
Minutviser, en, Pl. e.
Mirakel, et, Pl. Mirakler. Undergierning, Underværk.
mis, en Partikel, som sættes for ved endeel Ord og tilkiendegiver en Feil eller slet Beskaffenhed.
misagter, v. a. 1. ringeagter (A. S. Vedel.)
Misbehag, S. Mishag.
misbilliger, v. a. 1.
Misbrug, en, Pl. l. S.
misbruger, v. a. 2.
Misbud, et, Pl. l. S.
misbyder, v. n. misbød, misbuden, -budet. [har.] (byder langt under en Tings Værdi.)
Misbyrd, en, ud. Pl. 1. Ringe Byrd. 2. Misfoster.
Misdaad, S. Udaad, Misgierning. (Baggesen.)
Misdannelse, en, ud. Pl.
misdanner, v. a. 1. vanskaber.
Misdæder, en, Pl. e.
Misdæderske, en, Pl. r.
Misfangst, en, Pl. er. uheldig Fangst.
misfarer, v. n. misfoer, -faret. (har.) farer ilde.
Misforbindelse, en, Pl. r. ulige Ægteskab. (Rahbek.)
Misfornøielse, en, Pl. r.
misfornøiet, adj.
Misforstaaelse, en, Pl. r.
misforstaaer, v. a. misforstod, -forstaaet.
Misforstand, en, ud. Pl.
Misfoster, et, Pl. -fostre.
misføder, v. n. 2. (har.) føder i Utide.
Misfødsel, en, Pl. -fødsler.
Misgierning, en, Pl. er.
Misgierningsmand, en, Pl -mænd.
misgiør, v. a. misgiorde, -giort. (giør ilde.)
Misgreb, et, S. Feilgreb.
misgriber, v. a. misgreb, -greben, -grebet.
Misgunst, S. Ugunst.
Mishaab, et, ud. Pl.
mishaaber, v. n. 1. (har.) forsager alt Haab.
Mishag, et, ud. Pl.
mishagelig, adj. (T. Rothe.)
mishager, v. n. 1. (har.)
mishandler, v. a. 1.
Mishandling, en, Pl. er.

Misheld, See Vanheld, Uheld.
Mishold, et, Uret, Fornærmelse.
misholden, adj. pl. misholdne. ikke tient med; modsat velholden. (Dansk Ordb.)
Mishug, et, Pl. l. S. (Et Hug af Vanvare.)
Miskiendelse, en, Pl. r.
miskiender, v. a. 2.
Misklang, en, Pl. e.
misklingende, adj. v.
Miskmask, et, ud. Pl. (Et Ord, som bruges til at betegne en uordentlig Blanding.)
Miskund, S. Miskundhed.
miskundelig, adj. barmhiertig, naadig.
miskunder sig, v. rec. 1. (forbarmer sig.)
Miskundhed, en, ud. Pl. (Dette og de derhen hørende, næst foregaaende Ord udledes rettest af det Isl. miskunna.)
misleder, v. a. 1. vildleder. (Riisbrigh.)
mislig, adj. (uvis, vovelig.)
Mislighed, en, Pl. er.
Mislyd, en.
mislydende, adj. v.
Mislykke, en, ud. Pl.
mislykkes, v. dep. mislykkedes.
mislønner, v. a. 1. (Rahbek.)
Mismod, et, ud. Pl.
mismodig, adj.
Mismodighed, en, ud. Pl.
Mismærke, et, Pl. r.
Misnøie, en, ud. Pl.
misnøiet, adj.
Mispel, en, Pl. er. (en Træfrugt.)
Mispeltræ, et, Pl. er.
mispriser, v. a. 1 og 2.
misregner, v. a. og rec. 1.
Misregning, en, Pl. er.
Missal, S. Messebog.
Misskabning, See Vanskabning.
Mistag, et, Pl. l. S. Feilgreb.
Mistanke, en, Pl. r.
Mistbænk, en, Pl. e. (et tydsk Ord, som bruges i Stedet for Møgbænk.)
Mistel, en, Pl. er. (Udvært paa Træer.)
mistelig, adj. (som kan mistes.)
mister, v. a. 1. (taber.)
Mistillid, en, ud. Pl.
mistolker, v. a. 1.
Mistrin, et, S. Feiltrin.
Mistro, en, ud. Pl.
mistroer, v. a. 1.
mistroisk, adj.
Mistroiskhed, en, ud. Pl.
mistræder, v. n. -traadte, -traadt. (har.)
Mistrøst, en, ud. Pl.
mistrøster, v. a. 1.
mistrøstig, adj. utrøstelig.
Mistrøstighed, en, uden Pl. (A. S. Vedel.)
Mistrøstning, en, Pl. er.
Mistvivl, en, Pl. l. S.
mistvivler, v. n. 1. (har.)
mistyder, v. a. 1.
Mistydning, en, Pl. er.
Mistykke, et, ud. Pl. At tage til Mistykke.
mistykker, v. n. 1. (har.)
mistæller, v. a. og n. mistalte, -talt. (med kort a.) tæller feil. (Amberg.)
Mistælling, en, Pl. er.
mistænkelig, adj.
Mistænkelighed, en, ud. Pl.
misundelig, adj.
Misundelse, en, ud. Pl.
misunder, v. a. 2.
Misunder, en, Pl. e.
Misviisning, en, Pl. er.
Misvært, en, ud. Pl.
misynder, v. a. 1.
mit, pron. poss. S. min.

mitterst*, S. midterst og midt.
Miød, en, ud. Pl.
Miødblanding, en.
miødbruun, adj. pl. -brune.
Miødbæger, et, Pl. e.
Miødbærme, en, ud. Pl.
Miødfad, et; Pl. e.
Miødtønde, en, Pl. r.
Mobs*, S. Mops.
mod, adj. (nedslaaet, bedrøvet. mod i Hu.)
Mod, et, ud. Pl. 1. Dristighed, Sindsstyrke. 2. Sind, Hu. Heraf: at være vel, ilde til Mode.
mod, præpos.
Modanstalt, en, Pl. er.
Modbefaling, en, Pl. er.
Modbeskyldning, en, Pl. er.
Modbeviis, et, Pl. -beviser.
Modbillede, et, Pl. r. Gienbillede.
modbydelig, adj.
Modbydelighed, en, ud. Pl.
Mode, en, Pl. r. (Brug, Skik, især i Klæder og Levemaade.) Deraf: Modegiæk, Modesygdom, o. fl.
Mode, et, S. Møde.
Model, en, Pl. ler. See Mønster.
moden, adj. pl. modne.
Modenhed, en, ud. Pl.
modent, adv.
Moder, en, Pl. Mødre. Deraf: Moderbarm -bryst, et -hierte, et -jord -kiærlighed -korn, et (Sygdom hos Rugen) -lyst -løs, adj. -melk -mord, et -morder -mærke, et -pligt -stamme -sværm (om Bier) -somhed.
Moder, en, ud. Pl. Fosterleiet hos Mennesker. Deraf: Moderaare -baand, et -grund -hals -egge -krands -mund -plaster, et (Amberg.) -skede -sot -syge -udfald, et -vand, et.
moderlig, adj.
Modersbroder, -fader, S. Morbroder, &c.
Moderslív, ud. Art. i Moderslív.
Modersmaal, et, Pl. l. S.
Modersiæl, ud. Art. ingen Modersiæl.
modfalden, adj. pl. modfaldne. (modløs.)
Modgang, en, ud. Pl.
Modgangskamp, en, Pl. e. (Baggesen.)
Modgangsstød, et, Pl. l. S. (Samme.)
Modgangstid, en, Pl. er.
Modgift, en, ud. Pl. (Lægemiddel eller Forebygningsmiddel mod Gift.)
Modgrund, en, Pl. e.
Modhold, et, ud. Pl.
modig, adj. -en, adv.
Modkamp, en.
Modklage, en, Pl. r.
Modkraft, en.
Modlist, en.
modløs, adj.
Modløshed, en, ud. Pl.
modner, v. a. 1.
modner, modnes, v. n. 1.
Modpart, en, Pl. er. Modstander.
Modparti, et, Pl. er.
Modpave, en, Pl. r.
Modside, en.
modsidig, adj. (paa den modsatte Side.)
Modsigelse, en, Pl. r.
modsiger, v. a. modsagde, modsagt.

modstaaer, v. a. modstod, modstaaet.
Modstand, en, ud. Pl.
Modstander, en, Pl. e.
Modstandsevne, en, ud. Pl.
modstrider, v. n. modstred, -stridt. (har.)
Modstrider, en, Plur. e. Modkæmper.
modstridig, adj.
Modstridighed, en, uden Pl.
Modstræben, en, ud. Pl.
modstræber, v. n. 2. (har.)
Modstød, et, Pl. l. S.
Modsættelse, en, Pl. r.
modsætter, v. a. modsatte, -sat.
modtagelig, adj.
Modtagelighed, en, uden Pl. Receptivitet. (Riisbrigh.)
Modtagelse, en.
modtager, v. a. modtog, -taget.
Modtryk, et, Pl. l. S.
modvendt, adj. v.
Modvidne, et, Pl. r.
modvillig, adj. (gienstridig, uvillig, fortrøden.)
Modvillighed, en, ud. Pl.
Modvind, en, ud. Pl.
modvirker, v. n. 1. (har.)
Modvirkning, en, Pl. er.
Modvægt, en.
Modværge, et, ud. Pl. At sætte sig til Modværge. Et tappert Modværge.
Mokker, en, S. Mukkert.
mon? Spørgsmaalsord.
Mon, et, Pl. l. S. (Eiendom, Boskab.)
Monark, en, S. Eneherster.
Monarkie, et, S. Enevælde.
monne (forkortet: mon.) Et ufuldstændigt Hielpeverbum, der føies til andre Gierningsord i infin. for at udtrykke Præsens. Hvor mon han være? "Og seer hvorban det monne lade."
Monolog, S. Enetale.
Monument, S. Minde, Mindesmærke.
Mops, en, Pl. er.
Mopsabe, en, Pl. r.
Mopsansigt, et, Pl. er.
Mopsnæse, en, Pl. r.
Mor, en, Pl. er. (med lang Vocal.) Neger, Maurer.
Mor, et, et Slags Silketøi.
Morads, et, Pl. er. (Myr, Mose, Sump.)
moradsig, adj. (moset.)
Moral, en, Pligtlære, Sædelære.
Moralitet, en, Sædelighed.
Morallov, en, Pl. e.
moralsk, adj. sædelig.
Morbroder, en, Pl. Morbrødre. (sammentr. i St. for: Moderbroder.)
Morbær, et, Pl. l. S.
Morbærblad, et, Pl. e.
Morbærsaft, en, ud. Pl.
Morbærtræ, et, Pl. er.
Morbærviin, en, ud. Pl.
Mord, et, Pl. l. S.
mordbegierlig, adj.
Mordbrand, en, ud. Pl.
Mordbrænder, en, Pl. e.
Morddolk, en, Pl. e.
Morder, en, Pl. e.
Morderengel, en, Pl. -engle.
Mordergrube, Morderkule, en, Pl. r.
Morderhaand, en. At døe for Morderhaand.
Morderkniv, en, Pl. e.
mordersk, adj. og adv.
Morderske, en, Pl. r.
Morderslag, et, Pl. l. S. 1. Et Slag af Morderhaand. 2. Et blodigt Feltslag. (Baggesen.)
Mordgevær, et, Pl. er.
Mordhevn, en, S. Blodhevn.

morbisk, adj.
Mordskrig, et, Pl. l. S.
Mordskub, et, Pl. l. Sing. (Amberg.)
Mordstaal, et, Pl. l. Sing. (Baggesen.)
Morelle, en, Pl. r. Et Slags Kirsebær.
morer, v. a. 1. forlyster
Morfader, en, Pl. -fædre.
Morgen, en, Pl. er. Morgenandagt -arbeide, et -besøg, et -bløde (stærk Regn om Morgenen) -bøn -dag -dags, adj. -dragt -drik -dug -dæmring -fruer, pl. (Urt) -gave -grh, et -hane -hilsen -himmel -kiole -liv, et -luft -lys, et -lærke -mad -mand -messe -røde -salme -sang -skin, et -slumring -sky -sol -spise -stierne -straale -stund -svale (Morgenens Kølighed) -søvn -taage -vagt -vind.
Morges, i Morges, adv.
morgnes, v. dep. (bliver lyst.)
Morian, en, S. Mor.
Morild, en, ud. Pl. Havild, Havets Lysen, Matild.
Morland, et, Africa, Ethiopien.
Mormoder, en, Pl. -mødre.
Moro, en, ud. Pl. Morskab.
Morseller, Pl. (smaa Kager.)
Morskab, et, ud. Pl. Morskabsbog, Plur. -bøger -læsning -værk, et.
morsom, adj. pl. me.
Morsomhed, en, ud. Pl.
morsomt, adv.
Mortensaften, en, Pl. er.
Mortensdag, en, Pl. e.
Mortensgaas, en.

Morter, en, Pl. e.
Morterstempel, et.
Morterstøder, en, Pl. e.
Mos, et, Pl. ser. [med kort Vocal.] (Plante.) mosagtig, adj. Mosart -bækket, adj. v. -groet, adj. v. -klædt, adj. v. -tæppe, et.
Mos, en, ud. Pl. med lang Vocal. (en jævn Suppe; udpresset Saft.)
Mose, en, Pl. r.
moseagtig, adj.
Moseand, en, Pl. -ænder.
Mosebrink, en, Pl. er.
Moseeng, en, Pl. e.
Mosefald, et, Pl. l. S.
Mosefoder, et, ud. Pl.
Mosegrund, en, Pl. e.
Mosegræs, et, ud. Pl.
Mosehø, et, ud. Pl.
Mosejord, en, ud. Pl.
Moseland, et, Pl. e.
moser, v. a. 1. giør til Mos.
Moserør, et, Pl. l. S.
Mosesiv, et, Pl. l. S.
Mosesneppe, en, Pl. r. (Amberg.)
mosesuur, adj. (Oehlenschläger.)
Mosetørv, en, Pl. l. S.
Mosevand, et, ud. Pl.
Moskee, en, Tyrkisk Kirke.
Moskovit, en, Pl. er. (Russer.)
mosset, adj. (mosgroet.)
Most, en, ud. Pl. Æble-, Pæremost.
Mostebdike, en, ud. Pl.
Moster, en, Pl. e. (Moders Søster.)
Mostperse, en, Pl. r.
Mostpære, en, Pl. r. (af Most.)
Mostsirup, en, ud. Pl.
Moststøder, en, Pl. e.
Motte*, en, S. Maatte.
moven, adv. næsten.
Mudder, et, ud. Pl. Dynd, Moradს.

mudderagtig, adj.
Muddergrund, en, Pl. e.
Mudderhage, en, Pl. r. (Amberg.)
Mudderjord, en, ud. Pl.
Mudderkrog, en, Pl. e.
Muddermølle, en, Pl. r. (Amberg.)
Mudderpram, en, Pl. me.
Mudderskuffe, en, Pl. r.
Muddervand, et, ud. Pl.
mudder, v. a. 1. (renser for Mudder.)
muddret, adj. v. (som har Mudder ved sig, mudderagtig.)
Muddring, en, Pl. er. (af muddrer.) S. Opmuddring.
mudet, mudt, adj. (uvenlig, vredladen og mørk af Aasyn. Af v. n. muder, seer suurt.)
muelig, adj. S. mulig.
Muffe, en, Pl. r.
Mug (Hestesygdom) S. Muk.
muger, v. n. 1. (har.) At muge i Stalden, under Køerne. (forskiellig fra møger, lægger Møg paa.)
muggen, adj. pl. mugne.
Muggenhed, en, ud. Pl.
mugner, v. n. 1. (har.) bliver muggen.
Muk, en, ud. Pl. (hos Heste.) Deraf Mukbyld.
Muk, et, at give et Muk fra sig.
mukker, v. n. 1. knyer, knurrer. (har.)
Mukkert, en, Pl. er. Jernslag, Nødde.
Mul, et, ud. Pl. Skimmel.
Muld, en, ud. Pl. (Jord.)
muldblandet, adj.
Muldbræt, et, Pl. ter. (Muldfiæl.)
muldet, adj.
Muldfiæl, en, Pl. e. paa en Plov.
Muldjord, en, ud. Pl.
Muldklump, en, Pl. e.
Muldlag, et, Pl. l. S.
Muldleer, en, ud. Pl.
muldleret, adj.
Muldsand, en, ud. Pl.
muldsandet, adj. muldsandet Jord.
Muldskud, et, Pl. l. S.
muldsort, adj.
Muldvarp, en, Pl. e.
Muldvarpeskud, et, Muldskud.
Mule, en, Pl. r. paa en Hest eller Oxe. 2. Muulæsel
Mulebaand, et, Pl. l. S. (af Mule, 1.)
mulebunden, adj. v.
Mulekappe, en, Pl. r.
Mulekurv, en, Pl. e.
Muleplade, en, Pl. r. paa Vognaxelen.
Mulering, en, Pl. e. paa Hiulnav.
mulig, adj. -en, adv. (Efter Udtale og Skrivebrug; egentlig efter Etymol. muelig, af muer, formaaer.)
Mulighed, en. (Pl. er.)
Mulkt, See Pengebod, Pengestraf.
mullen, adj. n. mullent. pl. mulne. (af Mul, Skimmel.)
Mullenhed, en, ud. Pl.
Mulm, et, ud. Pl.
mulmer, v. n. 1. (bliver mørkt.) Skrives ogsaa mulner. (P. Syv. Kingo.)
mulner, v. n. 1. [har.] (bliver mullen, skimler.)
Multebær, et, Pl. l. S.
Multum, et, et Slags Uldtøi.
Mumie, en, Pl. r. (Liig, bevaret fra Forraadnelse.)
Mumlen, en, ud. Pl.
mumler, v. n. 1. (har.) smaasnakker, taler uforstaaeligt.
Mumme, en, Pl. r. (Dette forældede Ord bemærkede en Maske.)
Mummeansigt, et, Maske.

Mummedands, en, Pl. e.
mummer, v. a. 1. (forklæder, masterer.)
Mummeri, et, Pl. er.
Mummespil, et, Pl. l. S.
Mund, en, Pl. e. Mundaabning -art (Dialect) -bid, et -christen -dask -forraad -fuld -godt, et -harpe -held, et -huggen (Skænderi) -hugges, v. dep. -hævd (at man bliver ved det man har sagt) -kaad, adj. -kaadhed -kage -kamp -klemme (en Sygdom) -knevel -kok -krampe -krig -kurv -lam, adj. -liim -lærd, adj. -skienk -smag -sprog, et, Mundheld -stykke, et -stærk, adj. (kiævestærk) -svie -tro -vand, et -ven -vig -viin.
Mundhov, et, Pl. l. Sing. (Mundheld.)
Mundlær, et. At have godt Mundlær. (I daglig Tale. Neppe Mundlæder.)
Mundsveir, et, ud. Pl.
mundtlig, adj. -en, adv.
Munk, en, Pl. e. Munkebogstav, et -celle -dragt -hætte (paa en Munkekappe) -kappe -kloster, et -klæder, pl. -levnet, et -liv, et -orden -peber (Urt) -regler, pl. -stil -skrift -fæder -væsen, et.
Munke, en, Pl. r. (Urt.)
Munkehætte, en, Pl. r. (Urt.)
munter, adj. pl. muntre.
Munterhed, en, ud. Pl.
muntert, adv.
muntrer, v. a. 1.
Mur*, en, S. Muur.
murer, v. a. 1.
Murer, en, Pl. e.
Muring, en, Pl. er.
Murmeldyr, et, Pl. l. S.
Murmlen, en, ud. Pl.
murmler, v. n. 1. (har.)
Murren, en, ud. Pl.
murrer, v. n. 1. (har.)
Muse, en, Pl. r. Sanggudinde.
Museert, en, Pl. er. en Urt. (Dette og de følgende Ord komme af Muus.)
Musefælde, en, Pl. r.
Musefænger, en, Pl. e.
Musehavre, en. Urt.
Musehul, et, Pl. ler.
Musehøg, en, Pl. e. (Fugl.)
Musekat, en, Pl. te.
Museløg, et, Urt.
Museøine, Pl. (smaa Øine.)
Musepulver, et.
muser, v. a. 1. fanger Muus; it. smaastiæler.
Muserede, en, Pl. r.
Musetænder, Pl. (smaa Tænder.)
Museurt, en.
Musik, en, ud. Pl. Tonekonst.
musikalsk, adj.
Musikus, S. Tonekonstner.
Musikelsker, en, Pl. e.
musikkyndig, adj.
Muskat, en, Pl. er.
Muskatblomme, en, Pl. r.
Muskatjern, et, Pl. l. S.
Muskatnød, en, Pl. der.
Muskatolie, en
Muskatrose, en, Pl. r.
Muskatviin, en.
Muskebonner, en, Pl. e. (et Slags svære Bøsser)
Muskel, en, Pl. Muskler. (1. i Legemet.) Deraf: Muskelbæven -bundt, et -hinde -hud -kiød, et -kraft -lære -skede -stærk, adj. -traad -trevle -trækning.
Muskel, en. 2. Musling, Skaldyr. Deraf:

muskelbannet, adj.
Muskelfisker, en, Pl. e.
Muskelguld, et, ud. Pl. (opløst Guld i en Muskelskal.)
muskelklædt, adj. (Baggesen.)
Muskelskal, en, Pl. ler.
Muskelværk, et.
Musket, en, Pl. ter. Bøsse, Flint.
Musketeer, en, Pl. Musketerer.
Muskus, en, ud. Pl. et Lægemiddel, Desmer.
Muskusdyr, et, Pl. l. S.
Musling, en, Pl. er.
Muslingkalk, en, ud. Pl.
Muslingskal, en, Pl. ler.
Musselin, et, Pl. er.
Must*, S. Most.
Musvit, en, Pl. ter. Fugl.
mut*, S. mudt.
Mutterke eller Møtterke, en, Pl. r. (Skruemoder.) et plattydsk Ord.
Muulesel, en, Pl. esler.
Muuleselbriver, en, Pl. e.
Muur, en, Pl. Murre. Muuraabning anker, et arbeide, et baand, et brud, et brækker bække, et folk, Pl. gruus, et hage hammer hvælving kalk kit, et krone leer mester salt, et sand skee slynge (Blide) steen stift svale svend tag, et tinde vold værk, et.
Muus, en, Pl. l. S. (Musefælde, og andre sammensatte Ord, See ovenfor.)
muusblakket, adj.
muusfarvet, adj.
muusgraa, adj.
Myg, en, Pl. l. S. (med kort y.)
myg, adj. (lang Vocal.) blød, smidig.
Myghed, en, ud. Pl. Blødhed, Smidighed.
Mygsværm eller Myggesværm, en, Pl. e.
Myl, et, ud. Pl. Stimmel, Sværm.
Mylren, en, ud. Pl.
mylrer eller myler, v. n. 1. (har.) vrimler.
Mynde, en, S. Mønde.
mynder, v. a. 1. (giver Magt og Myndighed.)
myndig, adj. en, adv.
Myndighed, en, ud. Pl.
Myndling, en, Pl. er.
Mynster*, et, S. Mønster.
mynstrer*, S. mønstrer.
Mynt, en, Pl. er. 1. Penge. 2. Sted, hvor der myntes.
Mynte, en, Pl. r. (Urt.)
mynter, v. a. 1. slaaer Mynt.
Mynter, en, Pl. e.
Myntested, et, Pl. er.
Myntevand, et, ud. Pl.
Myntfalskner, en, Pl. e.
Myntfod, en, ud. Pl.
Myntfrihed, en, ud. Pl.
Myntguardein, en, See Myntprøver.
Mynthammer, en, Pl. e.
Mynthistorie, en, ud. Pl.
Myntkiender, en, Pl. e.
Myntklipning, en, Pl. er.
Myntklipper, en, Pl. e.
myntkyndig, adj.
Myntmester, en, Pl. e.
Myntmærke, et, Pl. r.
Myntning, en, Pl. er.
Myntpresse, en, Pl. r.
Myntpræg, et, Pl. l. S.
Myntprøve, en, Pl. r.
Myntprøver, en, Pl. e.
Myntsamling, en, Pl. er.
Myntskriver, en, Pl. e.
Myntsort, en, Pl. er.
Myntstempel, et, Pl. stempler.

Myntvalse, en, Pl. r.
Myntvidenskab, en, ud. Pl.
Myntvæsen, et, ud. Pl.
Myrdelyst, en, ud. Pl.
myrder, v. a. 1.
Myre eller rettere Myr, en, Pl. er. (Mose.) Deraf Myrejord, Myremalm.
Myre, en, Pl. r. (Insect.)
Myrebad, et, Pl. e.
Myrebiørn, en, Pl. e.
Myrebo, en, S. Myretue.
Myreløve, en, Pl. r. (Insect.)
Myresluger, en, Plur. e. (Dyr.)
Myresneppe, en, Pl. r. (Amberg.)
Myretue, en, Pl. r.
Myreæder, en, Pl. e. Myresluger.
Myreæg, et, Pl. l. S.
Myrrha, en, et Busktræ, og dets Harpix.
Myrrhaviin, en.
Myrthe, en, Pl. r. (Træ.)
Myrtheblad, et, Pl. e.
Myrthebær, et, Pl. l. S.
Myrthekrands, en, Pl. e.
Myrthelund, en, Pl. e.
Myrtheskov, en, Pl. e.
Mysse, en, Ostevalde. (Norsk.)
Mysseost, en, Pl. e.
Mythe, en, Pl. r. Oldtidens philosophiske Digtninger, eller poetiske Philosophie og Theologie.
Mythologie, en, Pl. r. Gudelære, Fabellære.
mythologisk, adj.
Mytteri, et, Pl. er.
mædsker*, S. mæsker.
mægler, v. a. 1.
Mægler, en, Pl. e.
Mægling, en, Pl. er.
mægter eller magter, v. a. 1. (formaaer.)
mægtig, adj.
Mægtighed, en, ud. Pl. bruges især som Biergværksord. En Grubes Mægtighed.

Mælden, en, ud. Pl.
mælder, v. a. 2. beretter, fortæller.
Mældning, en, Pl. er.
Mæle, et, ud. Pl. Røst, Talestemme.
mæler, v. a. 1. taler.
Mænd, Pl. af Mand.
Mængde, en.
Mængelse, en, Pl. r.
mænger, v. a. 1. blander.
Mænggods, et, uden Pl. (Blandingsgods.)
Mængsel, en og et, Pl. er. Sammenblanding.
Mær, en, Pl. e. Hest. (egentlig Hoppe.).
Mærføl, et, Pl. l. S. Hoppeføl.
Mærke, en, Urt.
Mærke, et, Pl. r. Kiendemærke.
Mærkedag, en, Pl. e.
Mærkehammer, en, Plur. -hamre.
Mærkejern, et, Pl. l. S.
mærkelig, adj.
Mærkelse, en.
Mærkepind, en, Pl. e.
Mærkepæl, en, Pl. e.
mærker, v. a. 1.
Mærkeskiel, et, Pl. l. S.
Mærketegn, et, Pl. l. S.
Mærkning, en, Pl. er.
mærkværdig, adj.
Mærkværdighed, en, Pl. er.
Mærs, et, Pl. l. S. (paa en Skibsmast.)
Mærsflag, et, Pl. l. S.
Mærslygte, en, Pl. r.
Mærsreb, et, Pl. l. S.
Mærsseil, et, Pl. l. S.
Mærstakkel, et, Pl. -takler.
Mæsk*, S. Mask.
Mæskekar, et, Pl. l. S.
mæsker, v. a. 1.
Mæskestang (eller Mæskekrykke) Pl. -stænger. (til at røre i Mæskekarret.)

Mæskesti, en, Pl. er.
Mæskesviin, et, Pl. l. S.
Mæskning, en, Pl. er.
Mæslinger, Pl. (en Sygdom.)
Mæster*, S. Mester.
mæt, adj. pl. mætte.
Mæthed, en, ud. Pl.
mættelig, adj.
Mættelse, en, ud. Pl.
mætter, v. a. 1.
Mø, en, Pl. er.
Møbarn, et, Pl. -børn.
Møbel. See Bohave, Boskab.
Mød*, S. Miød.
Mødding, en, Pl. er.
Møddingbrønd, en, Pl. e.
Møddingpøl, en, Pl. e.
Møddingsted, et, Pl. er.
Møddingvand, et, ud. Pl.
Møde, en, ud. Pl. (Besvær, Møie, Gienvordighed.)
Møde, et, Pl. r. (Sammenkomst.)
Møden, en, uden Pl. Gierningen at møde. (Baggesen.)
Mødeplads, en, Pl. er.
møder sig, v. rec. 1. udmatter sig. (S. Møde og mødig.)
møder, v. a. og n. 2. (har.) Træffer paa.
møderne*, S. mødrene.
mødes, v. dep. Vi mødes undertiden; de mødtes paa Halvveien.
Mødested, et, Pl. er.
mødig, adj. (træt, mat.)
Mødighed, en, ud. Pl.
Mødom, en, ud. Pl.
Mødomstegn, et, Pl. l. S.
Mødomsurt, en, Plante.
mødrene, adj. Mødrene-Arv, Mødrene-Aner, paa Mødrene-Siden. (Bruges ei uden i slige Sammensætninger.)
Mødreng, en, Pl. e. (af Mø.) S. Pigesvend.
mødsom, adj. S. møisom.
Møe*, S. Mø.
Møg, et, ud. Pl.
Møgbed, et, Pl. e.
Møgbænk, en, Pl. e. See Mistbænk.
Møgbynge, en, Pl. r.
møger, v. a. 1. S. muger.
Møggilde, et, Pl. r.
Møggreb, en, Pl. e.
Møghakke, en, Pl. r.
Møghob, en, Pl. e.
Møgkarre, en, Pl. r.
Møgkule, en, Pl. r.
Møglæs, et, Pl. l. S.
Møgning, en, Pl. er. Gierningen at møge.
Møgskuffe, en, Pl. r.
Møgtyv, en, Pl. e. (Møggreb.)
Møgvand, et, ud. Pl.
Møgvogn, en, Pl. e.
Møi*, S. Møg.
Møie, en, ud. Pl.
møiefuld, adj.
møier, v. a. 1. bemøier. (A. S. Bedel.) møier sig, v. r. (Baggesen.)
møisom, adj. pl. me.
møisommelig, adj. -en, adv.
Møisommelighed, en, Pl. er.
møisomt, adv.
Møl, et, Pl. l. S. (kort ø.) Deraf: mølædt.
Mølle, en, Pl. r.
Mølleaa, en, Pl. er.
Møllearm, en, Pl. e.
Mølleaxel, en, Pl. -axler.
Møllebygger, en, Pl. e.
Møllebyggeri, et, Pl. er.
Møllebygning, en, Pl. er.
Møllebygningskonst, en, ud. Pl.

Møllebam, en, Pl. me.
Møllefod, en, Pl. -fødder.
Møllegiæst, en, Pl. er.
Møllehest, en, Pl. e.
Møllehiul, et, Pl. l. S.
Møllehugger, en, Pl. e. Møllebygger.
Møllehuus, et, Pl. -huse.
Møllejern, et, Pl. l. S.
Mølleligger, en, Pl. e. (den hvilende, og
Mølleløber, en, Pl. e. den løbende Møllesteen.)
Møllepose, en, Pl. r.
Møllepæl, en, Pl. e. (hvorpaa en Stubmølle hviler.)
Møllequærn, en, Pl. e.
Møller, en, Pl. e. Møller-dreng -hest -huus, et -kone -svend -vogn.
Møllerettighed, en.
Mølleseil, et, Pl. l. S.
Møllestrue, en, Pl. r.
Mølleskyld, en, ud. Pl.
Møllespil, et, Pl. l. Sing. (Vinde i en Mølle, eller til at dreie den.)
Møllestang, en, Pl. -stænger. (hvormed en Veirmølle dreies.)
Møllesteen, en, Pl. -stene.
Møllesvøbe, en, Pl. r. (En vis Stolpe paa en Veirmølle.)
Møllesæk, en, Pl. ke.
Mølletold, en, ud. Pl.
Mølletragt, en, Pl. er.
Mølletrug, et, Pl. e.
Møllevand, et.
Møllevei, en, Pl. e.
Møllevinge, en, Pl. r.
Møllevægt, en, Pl. er.
Mølleværk, et, Pl. er.
Møn, en, S. Mønning, Rygning. Deraf:
Mønaas, en, Pl. er, og
Møntørv, en, Pl. e. Græstørv, som lægges paa Rygningen af et Huus.
Mønde, en, Pl. r. (Et Slags Jagthund. Isl. Miöhund.)
mønner, v. a. 1. (bedækker Mønningen.)
Mønnie, en, Farvestof. (S. Minnie.)
Mønning, en, Pl. er. (det Øverste af Taget, Tagryg.)
Mønningaas, en, Pl. er. (Amberg.)
Mønningsteen, en, Pl. -stene.
Mønningtag, et, Pl. e. (Amberg.)
Mønster, et, Pl. Mønstre.
Mønsterherre, en, Pl. r.
Mønsterplads, en, Pl. er.
Mønsterrulle, en, Pl. r.
Mønsterskriver, en, Pl. e.
mønstrer, v. a. 1.
Mønstring, en, Pl. er.
Møntørv, en, Pl. l. S. (S. Møn.)
mør, adj.
mørbanker, v. a. 1. (Amberg.)
Mørbrad, en, Pl. er.
møres, v. dep. bliver mør. (Amberg.)
Mørhed, en, ud. Pl.
mørk, adj.
mørkagtig, adj.
Mørke, et, ud. Pl.
mørkeblaa, mørkebruun, mørkegraa, mørkegrøn, o. s. v. adj.
Mørkhed, en.
mørkladen, adj. pl. mørkladne. (mørkagtig, noget mørk.)
mørkner, v. a. og n. 1. (er.) giør mørk, bliver mørk. (I sidste Bemærkelse bruges oftere mørknes.)
mørknes, v. dep. mørknedes bliver mørk.

Mørkning, en, ud. Pl.
mørksødet, adj. (af en mørk, sødet Farve.)
mørkt, adv.
mørktalende, adj. v.
mørkøiet, adj.
Mørser, en, Pl. e. (Morterer.)
mørsk, adj. (halvfuur.)
Møye*, S. Møie.

N.

Naade, en, Gen. def. Naadens, tilforn Naadsens.
Naadebillede, et, Pl. r.
Naadebrev, et, Pl. e.
naadefuld, adj.
Naadegave, en, Pl. r.
Naadegierning, en, Pl. er.
Naadekald, et, Pl. l. S.
Naadekraft, en, ud. Pl.
naadelig, adj. S. naadig.
Naadeløfte, et, Pl. r.
Naadeløn, en, ud. Pl.
Naademiddel, et, Pl. -midler.
Naadepagt, en, ud. Pl.
Naadepenge, n. s. pl.
naader, v. a. (bruges vel ikke uden i det Udraab: Gud naade mig! S. benaader.)
naaderig, adj.
Naadesbeviisning, en, Pl. er.
Naadesmiil, et, Pl. l. S.
Naadestegn, et, Pl. l. S.
Naadestød, et, Pl. l. S.
Naadetegn, et, Pl. l. S.
Naadevalg, et, ud. Pl.
Naadevirkning, en, Pl. er.
Naadeværk, et, Pl. er.
naadig, adj. -en, adv.
Naadsensaar, et. (S. Naade.)
Naadsensbrød, et, uden Pl.
naaer, v. a. og n. naaede, naaet.
Naal, en, Pl. e. Naalebog -brev, et -hoved, et -huus, et -kræmmer. -mager -penge, pl. -pude -skov -spids -sting, et -stang, pl. -tænger -træ, et, (som Fyr og Gran; modsat Løvtræ) -øie, et.
naar, adv. og conj.
naarsomhelst, conj.
Nabo, en, Pl. er.
Naboerske, S. Nabokone.
Nabofolk, Pl.
Nabohuus, et, Pl. -huse.
Nabokone, en, Pl. r.
Naboland, et, Pl. e.
Nabolav, et.
Naborige, et, Pl. r.
Naboskab, et, ud. Pl.
Nabostat, en, Pl. er.
Nabostrid, en, ud. Pl.
Nabovenskab, et.
Nadver, en. (af Nat og det Isl. Verdr, Spise.)
Nag, et, Pl. l. S.
nager, v. a. 1.
Nagle, en, Pl. r.
naglefast, adj.
Naglegab, et, Pl. l. S.
Naglehoved, et, Pl. er.
Naglehul, et, Pl. ler.
nagler, v. a. 1.
Naglesmed, en, Pl. e.
Nagling, en, Pl. er. Gierningen at nagle.

nagtyg, adj. (misundelig; it. knarvorn. Colding.)
Nagsyge, en, ud. Pl.
Nakke, en, Pl. r.
Nakkebeen, et, Pl. l. S.
Nakkedrag, et, Pl. l. S. Slag over Nakken.
Nakkegrube, en, Pl. r.
Nakkehaar, et, Pl. l. S.
Nam, et, i Lovsproget: Execution, Indførsel.
napper, v. a. I.
Nappetang, en, Pl. -tænger.
Nar, en, Pl. re.
naragtig, adj.
Naragtighed, en, ud. Pl.
Narcisse, en, Pl. r. Blomst.
Narhval, en, Pl. er. Havdyr.
Narhvalshorn, et, Pl. l. S.
Narrebrix, en, Pl. er.
Narredands, en, Pl. e.
Narredragt, en, Pl. er.
Narrefærd, en, ud. Pl.
Narregrille, en, Pl. r.
Narrehandel, en, Pl. er.
Narrekappe, en, Pl. r.
Narreklæder, Pl.
Narrelader, Pl.
Narrepuds, et, Pl. er.
narrer, v. a. I. (skuffer, giækker.
Narreri, et, Pl. er.
narres, v. dep. (spøge.)
Narresnak, en, ud. Pl.
Narrespil, et, Pl. l. S.
Narrestreg, en, Pl. er.
Narreværk, et, ud. Pl.
Narrevæsen, et, ud. Pl.
Narv, en, ud. Pl. Haarsiden paa Læder.
narver, v. a. I. (at bearbeide Narven.)
Narvside, en, paa Læderet.
Narvsætning, en, Pl. er.
narvsætter, v. a. narvsatte, -sat. at narvsætte Læder. (Amberg.)
nasker, v. n. I. (slikker, er slikkevorn.) Dette tydske Ord bruges, men er overflødigt.
Nat, en, Pl. Nætter. Natarbeide, et -bord, et -bækken, et -dragt -fiol -fugl -gammel, adj. -gænger (Natvandrer) -hat -hue -huus, et, hvori Compasset staaer paa Skibe -hyrde -kaabe -kappe -kikkert -kiole -klæder, Pl. -lampe -luft -lys, et -maaltid, et -mand -mulm, et, (Baggesen.) -møl, et -mørke, et -potte -ravn -skiorte -skriin, et -skumring -skygge (Urt) -sommerfugl -stol -stykke, et (et Maleri, hvorpaa Natten forestilles) -sværmer -tøi, et -ugle. — (S. nedenfor flere Sammensætninger.)
Nation, en, Pl. er. Folk.
national, adj. som hører til et Folk. (Tilføies adskillige Substantiver, som Nationalaand, Nationalcharakteer, Nationalfølelse, Nationalgield, Nationalsang, Nationalstolthed, o. fl.)
Nattearbeide, et, Pl. r.
Natteblus, et, uden Pl. (Oehlenschläger.)
Nattebrik, en, ud. Pl.
Nattedrøm, en, Pl. me. (Oehlenschläger.)
Nattedug, en, ud. Pl.
nattefalden, adj. v. nattefalden Snee.
Nattefiskning, en, Pl. er.
Nattefoder, et, ud. Pl.
Nattefrist, en, ud. Pl.
Nattefrost, en, ud. Pl.
nattegammel, See natgammel.
Nattehe rberge, et, Pl. r.
Nattehold, et.

Nattehoste, en, ud. Pl.
Nattehvile, en, ud. Pl.
Nattejagt, en, ud. Pl.
Nattekuld, en, ud. Pl.
Natteleie, et, Pl. r.
Natteliv eller Nattelevnet, et, ud. Pl.
Nattely, et, ud. Pl.
Natteran, et; Pl. l. Sing. (Baggesen.)
Natteregn, en, uden Pl.
Nattereise, en, Pl. r.
Nattergal, en, Pl. e.
Nattero, en, ud. Pl.
Nattesang, en, Pl. e.
Nattesidden, en, ud. Pl.
Nattesidder, en, Pl. e.
Natteskygge, en, Pl. r. (Oehlenschläger.)
Nattestorm, en, Pl. e.
Nattesuk, et, Pl. l. S.
Nattesved, en, ud. Pl.
Nattesviir, en, ud. Pl.
Nattesværmen, en, uden Pl.
Nattesværmer, en, Pl. e.
Nattesyn, et, Pl. er.
Nattesøvn, en, ud. Pl.
Nattetid, en, ved Nattetider.
Nattetime, en, Pl. r.
Nattetog, et, Pl. l. S.
Nattetyv, en, Pl. e.
Nattetyveri, et, Pl. er.
Nattevaagen, en, ud. Pl.
Nattevagt, en, ud. Pl.
Nattevandrer, en, Pl. e.
Nattevandring, en, Pl. er.
Natur, en, Pl. er bruges meget sielden og kun naar Ordet sættes i Stedet for Siæls- eller Legems-Art og Beskaffenhed.
Naturanlæg, et, Pl. l. S.
Naturbegivenhed, en, Pl. er.
Naturdrift, en, Pl. er.
Naturfeil, en, Pl. l. S.
Naturforsker, en, Pl. e.
Naturforskning, en.
Naturfærdighed, en, Pl. er.
Naturgave, en, Pl. r.
Naturgrandsker, en, Pl. e.
Naturgrandskning, en.
Naturhistorie, en.
Naturkraft, en, Pl. -kræfter.
Naturkundskab, en.
Naturkyndig, en, Pl. e.
Naturkyndighed, en, ud. Pl.
naturlig, adj.
Naturlighed, en, ud. Pl.
naturligt, adv.
Naturliv, et, ud. Pl.
Naturlov, en, Pl. e.
Naturlære, en, ud. Pl.
Naturmenneske, et, Pl. r.
Naturphilosophie, en.
Naturrige, et, Pl. r.
Natursieldenhed, en, Pl. er.
Naturspil, et, Pl. l. S.
Naturstand, en, ud. Pl.
naturstridig, adj.
Natursærsyn, et, Pl. l. S.
Naturtræk, et, Pl. l. S.
Naturvid, et, ud. Pl.
Naturvidenskab, en, Pl. er.
Nav, et, Pl. er. (Hiulnav.) Deraf: Navbor, et, Navhul, et, Navring, en.
Naver eller Navr, en, Løn, Valbirk. (Træ.)
Naver, et, Pl. e. (et stort Bor, Navbor.)
Navle, en, Pl. r.
Navlebaand, et, Pl. l. S.
Navlebind, et, Pl. l. S.
Navlebrok, et, ud. Pl.
Navleknude, en, Pl. r.
Navlested, et, ud. Pl.
Navlestræng, en, Pl. e.
Navn, et, Pl. e.
Navne, en, Pl. r. (Den, som har lige Navn med en anden.)

Navnebog, en, Pl. =bøger.
Navnedag, en, Pl. e.
Navnedigt, et, Pl. e. (hvis Begyndelsesbogstaver udgiøre et Navn.)
Navnefæste, et, Pl. r. Fadbergave.
Navneklud, en, Pl. e.
navnelærd, adj.
Navneord, et, Pl. l. S.
Navneriim, et, Pl. l. S.
Navnesilke, en, ud. Pl.
Navneskifte, et, Pl. r.
Navnesyening, en.
Navnetræk, et, Pl. l. S.
Navnforklaring, en, Pl. er.
navngivelig, adj.
Navngivelse, en, Pl. r.
navngiver, v. a. navngav, =given, =givet.
navnkundig, adj.
Navnkundighed, en, ud. Pl.
navnlig, adj. ved Navn. (Br. aldrig med Art.) En Mand, navnlig Hans.
navnligen, adv.
navnløs, adj.
Navr, S. Naver.
Neb*, et, S. Næb.
ned, adv.
nedad, adv. At vende Noget nedad. Ned ad Bakken.
nedarvet, adj. v. (Jacobi.)
nedbaaren, =baaret, part.
Nedblik, et, Pl. l. S.
Nedbrydelse, en, Pl. r.
nedbryder, v. a. =brød, =brudt.
nedbrækker, v. a. 1.
Nedbøielse, en, Pl. r.
nedbøier, v. a. 1.
neddaler, v. n. 1. (er.) Oehlenschläger.
neddriver, v. a. =drev, =dreven, =drevet.
Neddrivning, en, Pl. er.
neddrypper, v. n. 1. (er.)
Neddyppelse, en, Pl. r.
neddypper, v. a. 1.
neddysser, v. a. 1.
neddæmper, v. a. 1.
nede, adv. (modsat oppe.) Naar det sammenføies med en Præpos. hedder det neden. neden for, neden fra, neden om, neden til, neden under, og modsættes da oven.
Nederdeel, en, Pl. =dele.
nederdrægtig, adj. (nedrig, foragtelig.)
Nederdrægtighed, en, Pl. er.
Nederende, en, Pl. r.
Nederlag, et, Pl. l. Sing. (Mandslæt, Mandsfald.)
Nederlandene, Pl. n. pr.
nederlandsk, adj.
Nederlænder, en, Pl. e.
nederst, adj. superl. af nede.
Nedfald, et, Pl. l. S.
Nedfaldssot, en, ud. Pl. Epilepsie. (Islandsk.)
Nedfart, en, Pl. er.
nedfeier, v. a. 1.
nedflyder, v. n. nedflød, =flydt. (er.)
nedflytter, v. a. 1.
nedfælder, v. a. 1.
nedfører, v. a. 2.
Nedførsel, en, Pl. =førsler.
nedgaaende, part. af nedgaaer.
Nedgang, en, Pl. e.
nedgraver, v. a. nedgrov, =gravet.
Nedgravning, en, Pl. er.
nedhaler, v. a. 1.
nedhaver, v. a. 1.
Nedharvning, en, Pl. er.
nedhisser, v. a. 1.
nedhugger, v. a. 1.
Nedhugning, en, Pl. er.
nedhvirvler, v. a. 1.
nedhænger, v. n. nedhang, =hængt. (har.)

nedjager, v. a. nedjog, =jaget.
nedíler, v. n. 1. [er.] (Baggesen.)
nedkalder, v. a. 2.
nedkaster, v. a. 1.
Nedkastning, en, Pl. er.
nedkiører, v. a. 2.
Nedkiørsel, en, Pl. =kiørsler.
Nedknælen, en, ud. Pl.
nedknæler, v. n. 1. (har.)
Nedkomst, en.
Nedladelse, en, Pl. r.
nedladende, adj. (venlig, omgængelig.)
Nedladenhed, en, ud. Pl.
nedlader, v. a. og rec. nedlod, =ladt.
Nedlag, et, d. s. s. Nederlag.
nedlyner, v. a. 1.
nedlægger, v. a. nedlagde, =lagt.
Nedlægning, en, Pl. er.
Nedløb, et, Pl. l. S.
nedpakker, v. a. 1.
Nedpakning, en, Pl. er.
nedperser, v. a. 1.
nedpløier, v. a. 1.
Nedpløining, en, Pl. er.
nedputter, v. a. 1.
nedrammer eller nedrammer, v. a. 1. at nedramme Pæle.
nedre, adj. (af ned og nede.) bruges ikke uden med bestemt Artikel. De nedre Dele. (modsat øvre.)
nedregner, v. n. 1. (er.)
nedrider, v. a. S. rider. at nedride Sæden.
nedrig, adj.
Nedrighed, en, Pl. er.
nedrigt, adv.
nedrinder, v. n. nedrandt, =runden, =rundet. Pl. =rundne. (er.)
nedriver, v. a. nedrev, =reven, =revet. Pl. =revne.
nedruller, v. a. og n. 1.
nedrykker, v. a. 1.
nedryster v. a. 1.
nedsaaer, v. a. 1.
nedsabler, v. a. 1.
Nedsabling, en, Pl. er.
nedsalter, v. a. 1.
Nedsaltning, en, Pl. er.
nedseer, v. n. nedsaae, =seet. (har.)
nedsender, v. a. 2.
nedskyder, v. a. nedskød, =skudt.
nedskyller, v. a. 1.
nedskærer, v. a. nedskar, =skaaren, =skaaret. Pl. =skaarne.
Nedskæring, en, Pl. er.
nedslaaer, v. a. nedslog, nedslaaet.
Nedslag, et, Pl. l. S.
nedslagen eller nedslaaet, adj. v. Et nedslaaet eller nedslagent Sind.
Nedslagenhed, en, ud. Pl.
nedsluger, v. a. 2.
nedslynger, v. a. 1. (Baggesen.)
nedslænger, v. a. 2.
nedsmiler, v. a. 1 og 2. (Jacobi.)
Nedspring, et, Pl. l. S.
nedsprøiter, v. a. 1.
Nedstammelse, en, Pl. r.
nedstammer, v. n. 1. (er.)
nedstamper, v. a. 1.
nedstemmer, v. a. 1 og 2.
Nedstemning, en, Pl. er.
nedstiger, v. n. nedsteg, =stegen, =steget. Pl. =stegne.
nedstikker, v. a. nedstak, =stukken, =stukket.
nedstopper, v. a. 1.
nedstraaler, v. n. og a. 1.
nedstryger, v. a. nedstrøg, =strøget.
nedstrømmer, v. n. 1. (er.)
nedstyrter, v. a. 1.
Nedstyrtning, en, Pl. er.

nedstøder, v. a. 2.
nedsvinger, v. a. 1. (Baggesen.)
nedsvælger, v. a. 1.
nedsvæver, v. n. 1. (er.)
nedsylter, v. a. 1.
Nedsyltning, en, Pl. er.
Nedsyn, et, Pl. l. S.
nedsynker, v. a. og n. S. synker.
Nedsynkning, en, Pl. er.
nedsænker, v. a. 1.
Nedsænkning, en, Pl. er.
Nedsættelse, en, Pl. r.
nedsætter, v. a. nedsatte, -sat.
Nedtagelse, en, Pl. r.
nedtager, v. a. nedtog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
nedtramper, v. a. 1.
Nedtrykkelse, en, Pl. r.
nedtrykker, v. a. 1.
nedtræder, v. a. nedtraadte, -traadt.
nedtrækker, v. a. nedtrak, -trukken, -trukket. Pl. -trukne.
Nedtrækning, en, Pl. er.
nedtvinger, v. a. nedtvang, -tvunget.
nedtynger, v. a. 1.
nedvender, v. a. 2.
nedvinder, v. a. nedvandt, -vundet.
nedvinker, v. a. 1.
nedvælter, v. a. 1.
Nedværdigelse, en. (Treschow.)
nedværdiger, v. a. 1. fornedrer.
Neg, et, Pl. l. S. Kornneg.
Negbaand, et, Pl. l. S.
Negbinder, en, Pl. e.
Negbinding, en, Pl. er.
Negenøie, en. En Fisk. (Niøie, Lampret.)
neger, v. a. 1. (samler Kornet i Neg.) At nege op.
Neger, en, Pl. Negre.
Negerhandel, en, ud. Pl.
Negerinde, en, Pl. r.
Negerkyst, en, Pl. er.
Negersalg, et, Pl. l. S.
Negerslave, en, Pl. r.
Negl, en, S. Nægl.
Negtelse, en, Pl. r.
negter, v. a. 1.
nei, Negtelses-Ord. Bruges og som Subst. At faae et tydeligt Nei.
Neien, en, ud. Pl. (af neier.)
neier, v. n. 1. (har.)
Nelde*, en, S. Nælde.
Nellike, en, Pl. r. 1. En Blomst. 2. Krydernellike.
nellikebruun, adj. (Amberg.)
Nellikebusk, en, Pl. e. (En Busk af Nelliker.)
Nellikeolie, en, ud. Pl.
Nellikeplante, en, Pl. r.
Nellikerod, en. Plante.
Nellikeræ, et, Pl. er. hvorpaa Krydernelliken voxer.
Nellikeviin, en, ud. Pl.
nem, adj. pl. me.
Nemhed, en, ud. Pl. Beqvemhed, Lethed.
nemlig, adv.
Nemme, et. Evne til at fatte og lære.
nemmer, v. a. 1. (fatter, lærer, begriber.)
nemt, adv.
nenner, v. n. 1. it. nente, nent. [har.] (giber, har Hierte til, kan overtale sig til.)
nensom, adj. sparsom; skaansom.)
Nensomhed, en, ud. Pl.
neppe, adv.
Nes*, et, S. Næs.
Nerve, en, Pl. r. Nervefeber -fuld, adj. -gang -hinde -knude -kraft

Nervelære (Neurologie) = pirrende, adj. v. = pirring = saft = styrkende, adj. v. = svag, adj. = svaghed = svækkelse = svækkende, adj. v. = syg, adj. = syge = sygdom = trævle.
nesten*, S. næsten.
Nestenaal, en, Pl. e.
nester, v. a. I. nester sammen ɔ: syer løseligt.
net, adj. pl. nette.
Net, et, Pl. l. S. (Garn.)
netformet eller netformig, adj. (dannet som et Net.)
Netgaffel, en, Pl. = gafler. (til at hænge et Net paa)
Nethammer, en, Pl. e. (af v. a. netter.)
Nethed, en, Pl. er. (af adj. net.) Pyntelighed.
Nethinde, en, Pl. r.
Netmaske, en, Pl. r.
Netnagle, en, Pl. r.
Netpølse, en, Pl. r. (Amberg.)
Netruse, en, Pl. r. Garnruse.
Netstang, en, Pl. = stænger.
Nettelbug, en, Pl. e.
netter, v. a. I. a. knytter i Masker. b. klinker sammen. c. ombøier Spidsen af et Søm (skrives ogsaa nitter.)
Netværk, et.
nevner*, S. nævner.
ni, Talord.
niaarig, adj.
Nid, en, ud. Pl. Avind, Ondskab.
Niding, en, Pl. er.
Nidingsdød, en, ud. Pl.
Nidingsfærd, en, ud. Pl.
Nidingsid, en, ud. Pl.
Nidingsnavn, et.
Nidingsord, et, Pl. l. S.
Nidingsværk, et, Pl. er.
nidkiær, adj.
Nidkiærhed, en, ud. Pl.
nidsk, adj. (avindsyg — karrig.)
Nidskhed, en, ud. Pl.
Nidskrift, et, Pl. er.
Nidvers, et, Pl. l. S.
Nidvise, en, Pl. r.
niende, Ordenstal.
nifold, adj. (nidobbelt.)
Nik, et, Pl. l. S.
Nikkel, en, Halvmetal.
Nikken, en, ud. Pl. Gierningen at nikke.
nikker, v. n. I. (har.)
Nikonge, en, Pl. r. (i Keglespil.)
Nip, et. bruges gierne med best. Art. paa Nippet, paa det Sidste eller Yderste.
Nippen, en, ud. Pl.
nipper, v. n. I. (har.) At nippe til en Ting, nippe af Glasset.
nipper, adj. peen, pyntelig. (Colding.)
Nipperhed, en, ud. Pl. (Colding.)
Nipsax, en, Pl. e. (Amberg.)
Niptang, en, Pl. = tænger.
Nisse, en, Pl. r.
nisser, v. n. I. [har.] (gaaer sagte frem og tilbage.)
Nital, et, Pl. l. S.
Nite, en, Pl. r. (et Udtræk i Lotteriet uden Vinding.) tydsk.
nitten, Hovedtal.
nittende, Ordenstal.
nitter, v. a. I. S. netter.
Nod, en, Pl. der. (En Dop.)
nodder, v. a. I. (sætter Dop paa.)
Node, en, Pl. r. (Musiktegn.) Noder, Pl. Fagter, Lader.
Nodebog, en, Pl. = bøger.
Nodebræt, et, Pl. ter.
Nodelinie, en, Pl. r.
Nodepapir, et.

Nodeskriver, en, Pl. e.
Nodeskrivning, en.
Nodetryk, en.
Nodetrykkeri, et, Pl. er.
Nodetrykning, en.
Noer, et, S. Nor.
nogen, pron. n. noget, pl. nogle.
nogenledes, adv.
nogenlunde, adv.
nogensinde, adv.
nogensteds, adv.
nogenstund, adv.
nogentid, adv. (det samme som nogensinde, og forskielligt fra nogen Tid.)
noget, adv. og n. af nogen.
nogle, pron. pl. af nogen.
nok, adv.
Nok, en, Pl. ker. 1. Kroge paa en Teen. 2. Tap i en Bielkeende. 3. Enden af en Skibsraa.
Nokkehul, et, Pl. ler. i Stolper.
nokker, v. a. 1. (forbinder ved Nokker.)
noksom, adv. tilstrækkeligen.
Nonne, en, Pl. r.
Nonnedragt, en, Pl. er.
Nonnekloster, et, Pl. klostre.
Nonnelevnet, Nonneliv, et, ub. Pl.
Nonneskæk, et. Et Slags fiint Lerred.
Nonneslør, et, Pl. l. S.
Noppe, en, Pl. r. Lu paa Klæde.
nopper eller noppret, v. a. 1. At noppre Klæde.
noppet eller noppret, adj. (besat med Nopper.)
Noppring, en, Pl. er.
Nor (langt o) eller Noer, et, ub. Pl. 1. Et spædt Barn. 2. Et Vand, forenet med Havet ved et smalt Indløb.
Nord. i Nord, mod Nord. Med best. Art. Norden.

Nordbo, en, Pl. er.
nordenfields, adv.
Nordenvind, en.
norder, adj. bruges undertiden i Stedet for nordlig, Den nordre Kant.
Norderbrede, en, nordlig Brede.
Norderkant, en.
Norderland, et, Pl. e.
Norderrige, et, Pl. r.
Nordfarer, en, Pl. e.
nordisk, adj.
Nordhav, et.
Nordkant, en.
Nordkaper, en, Pl. e. (et Slags Hvalfisk.)
Nordland, et, Pl. e.
Nordlandsfarer, en, Pl. e.
nordlig, adj.
Nordlys, et, Pl. l. S.
Nordost, en, ub. Pl. (Vindstregen midt imellem Nord og Ost.)
Nordostvind, en.
Nordpol, en, ub. Pl.
Nordside, en.
Nordstierne, en.
Nordsø, en.
Nordvest, en, ub. Pl.
nordvestlig, adj.
Nordvestvind, en.
Nordvind, en. S. Nordenvind.
nordøstlig, adj.
Normand, en, Pl. Normænd.
Norne, en, Pl. r. (Skiebnens Gudinde.)
norsk, adj.
Notarius, en, Pl. Notarier.
Note, en, See Anmærkning.
Nothøvl, en, Plovhøvl.
November, Slagtemaaned.
nu, adv. og Udraabsord. (Som saadant udtales det naa!)
Nu, et, n. s. (nærværende

Dieblik.) "Nyd det Nu, hvori din Siæl fik Vinger." (Baggesen.)
Nudel, en, Pl. Nudler. Nudelbræt, et -dei -meel, et -melk -rulle -valtse.
Nul, et, Pl. ler.
Nummer, et, Pl. e.
Nutid, en, ud. Pl.
Ny, et, modsat Næ. Nyet tændes.
ny, adj. n. nyt. pl. nye.
Nyaar, S. Nytaar.
nybaaren, adj. v. pl. nybaarne. nyfødt.
nybanet, adj.
nybrudt, adj. v. nybrudt Jord.
nybrygget, adj. verb. nybrygget Øl.
Nybygger, en, Pl. e. (Colonist.)
nybygget, adj. v.
nybær, adj. (om Køer, som nylig have kælvet.)
nydelig, adj.
Nydelighed, en, ud. Pl.
nydeligt, adv.
Nydelse, en, Pl. r.
Nydelyst, en, ud. Pl.
nyder, v. a. nød, nydt.
nyfalden, adj. v. nyfalden Snee.
nysigen, adj. pl. nysigne.
Nysigenhed, en, ud. Pl. (utidig Nysgierrighed.)
nyfødt, adj. v.
nygift, adj.
nygiort, adj. v.
nygiødsket, adj. v. nygiødsket Jord.
nygroet, adj. v.
Nygrøde, en, ud. Pl. (den første Grøde.)
Nyhed, en, Pl. er.
Nyhedselsker, en, Pl. e.
Nyhedslyst, en, ud. Pl.
nyhedssyg, adj.
Nyhedssyge, en, ud. Pl.
nyhvervet, adj. v.
Nyjord, en. Brakjord. (Amberg.)
Nykke, en, Pl. r. (sært, urimeligt Indfald.)
nyklædt, adj. v.
nykommen, adj. v. pl. nykomne.
nylagt, adj. v. nylagt Jis.
Nyland, et. nypløiet Hvilejord.
nylig eller nyligen, adv.
Nylænding, en, d. s. s. Nybygger. (Rostgaard.)
nyløben, adj. v.
Nymaane, en.
nymyntet, adj. v.
Nymphe, en, Pl. r.
Nynnen, en, ud. Pl.
nynner, v. n. 1. [har.] (smaa synger.)
nyomvendt, adj. v. (nylig omvendt til en anden Religion.)
nyplukket, adj. v.
nypløiet, adj. v.
Nyre, en, Pl. r.
nyrebannet, adj. v.
Nyrefedt, et, ud. Pl.
Nyregang, en, Pl. e.
nyregroet, adj. v.
Nyregruus, et, n. coll.
nyrelukt, adj. v.
Nyresmerte, en, Pl. r.
Nyresot, en, ud. Pl.
Nyresteen, en, Pl. -stene.
Nyresteg, en, Pl. e.
Nyrestræng, en, Pl. e.
Nyrestykke, et, Pl. r.
Nyretalg, en, ud. Pl. (S. Talg.)
nys, adv. (nylig.)
Nys, et, ud. Pl. (Efterretning, Kundskab.) At faae Nys om noget.)
Nysemiddel, et, Pl. -midler.
Nysen, en, ud. Pl.
Nysepulver, et, Pl. e.
nyser, v. n. nøs, nyset. (har.)

Nyserod, en. Plante.
Nyseurt, en, Pl. er.
nysgierrig, adj.
Nysgierrighed, en, uden Pl.
Nyslen, en, ud. Pl.
nysler, v. n. 1. [har.] har travelt med Smaating. (Isl. nusla.)
Nysleri, et, Pl. er.
nysmældt, adj. v. (nylig omtalt.)
nyssen, adv. S. nys.
nyt, adj. n. af ny; bruges meget som Subst. At høre Nyt, spørge om Nyt.
Nytaar, et.
Nytaarsaften, en, Pl. er.
Nytaarsdag, en, Pl. e.
Nytaarsgave, en, Pl. r.
Nytaarsmorgen, en, Pl. er.
Nytaarsny, et.
Nytaarsprædiken, en, Pl. er.
Nytaarsvers, et, Pl. l. S.
Nytaarsønske, et, Pl. r.
nytappet, adj. v. (af ny og tappet.)
Nytroende, en, Pl. l. S. (som nylig er omvendt til den christne Tro.)
Nytte, en, ud. Pl.
nytter, v. a. og n. 1. (har.)
nyttig, adj.
Nyttighed, en, uden Pl. Brugbarhed.
Nyvang, en, Pl. e. Nymark. (Amberg.)
Næ, et, aftagende Maane. Maanen er i Næ.
Næb, et, Pl. l. S.
næbbes, v. dep. næbbedes.
næbbet, adj. (forsynet med Næb.)
Næbfiæder, en, Pl. -fiædre.
Næbhinde, en, Pl. r. (hos Fugle.)
Næbrod, en. Næbbets inderste Deel.
Næg*, S. Neg.
Nægl, en, Pl. e.
Næglebyld, en, Pl. er.
Næglehud, en.
Næglepletet, en, Pl. ter.
Næglerift, en, Pl. er.
Næglerod, en, Pl. -rødder.
Næglesar, en, Pl. e.
nægter*, S. negter.
Nælde, en, Pl. r.
Nældeblad, et, Pl. e.
Nældebusk, en, Pl. e.
Nældefeber, en, Pl. -febre.
nænner*, v. n. S. nenner.
Næpe, en, Pl. r. (et Slags Roer.)
Næpegrød, en, ud. Pl.
nær, adj. og adv. comp. nærmere. sup. nærmest. nær hos, nær ved, nær efter.
nærbeslægtet, adj.
nærboende, adj. v.
nærer, v. a. og rec. 1.
nærig, adj.
Næresaft, en, Pl. er.
Nærestand, en.
nærgaaende, adj. v.
Nærgaaenhed, en, ud. Pl.
nærgrændsende, adj. v.
Nærhed, en, ud. Pl.
nærig, adj. (begierlig, egennyttig.)
Nærighed, en, ud. Pl.
Næring, en, ud. Pl.
Næringsbrug, et.
Næringsdrift, en, uden Pl.
Næringsflid, en, ud. Pl.
Næringskar, et, Pl. l. S.
Næringskilde, en, Pl. r.
næringsløs, adj.
Næringsmiddel, et, Pl. -midler.
Næringsnid, et, uden Pl. (Amberg.)
Næringssaft, en, Pl. er.
Næringsskat, en, Pl. ter.

Næringssorg, en, Pl. er.
Næringssted, et, Pl. er.
Næringsstof, et, Pl. fer.
Næringsvei, en, Pl. e.
Næringsvid, et, ud. Pl. (Klogskab til at erhverve.)
Næringsvædske, en, Pl. r.
nærliggende, adj. v.
Nærliggenhed, en, ud. Pl.
Nærmelse, en, Pl. r.
nærmer sig, v. rec. 1.
nærmere, nærmest, See nær.
Nærpaarørende, adj. og subst.
nærseende, adj. v.
nærslidt, adj. v.
nærsom, adj. (nærende; it. indbringende.)
Nærsomhed, en, ud. Pl.
nærsynet, adj. kortsynet.
Nærværelse, en, ud. Pl.
nærværende, adj. v.
Næs, et, Pl. l. S. (kort æ.)
Næse, en, Pl. r.
Næsebaand, et, Pl. l. S. til en Hest. (Colding.)
Næsebeen, et, Pl. l. S.
Næseblod, et, ud. Pl.
Næseblöden, en, ud. Pl.
Næsebor, et, Pl. e.
Næsebrusk, en, ud. Pl.
Næsebyld, en, Pl. er.
næsebiærv, adj. (næsviis.)
Næsedryp, en.
Næsedug, en, Pl. e.
Næseflod, et.
Næsegierde, et, Pl. r.
næsegruus, adj. og adv.
Næsehaar, et, Pl. l. S.
Næsehorn, et, Pl. l. Sing. (Fiirføddet Dyr.)
Næsehud, en.
Næsehul, et, Pl. ler.
Næsehule, en, Pl. r.
Næsejern, et, Pl. l. Sing. Næseklemme; til Heste. (Amberg.)
Næseklud, en, Pl. e.
Næseknep, et, Pl. l. S.
Næselyd, en, Pl. e.
næseløs, adj.
Næseorm, en, Pl. e.
Næserem, en, Pl. me.
Næsering, en, Pl. e.
Næserør, et, Pl. l. S.
Næsesaar, et, Pl. l. S.
Næsestyver, en, Pl. e.
Næsetip, en, Pl. per.
næseviis, See næsviis.
Næssekonge, en, Pl. r. (af Næs, Pynt.) Underkonge.
næst, adj. adv. og præp. (sammensøies med nogle Adjectiver: næstafvigt, næstforrige, næstfølgende, næstkommende, næstsidste, næstældst, o. fl.)
Næste, en, ud. Pl.
næstekiær, adj.
næsten, adv.
Næstfødskendebørn, Pl.
næsviis, adj. (udtales og skrives i Alm. saaledes.)
Næsviished, en, ud. Pl.
Næt, et, S. Net.
Nætter, Pl. af Nat.
Næve, en, Pl. r. Nævedask =dyst =fast, adj. (haandfast) =fuld (saameget man rummer i en Næve) =fægter =fægtning =hug, et =kamp =nyttig, adj. =pust, et (Næveslag) =ret =slag, et =stærk, adj. =tryk, et.
Næver, en. Birkebark. (Norsk.)
Nævring, en, Pl. er. (Slag i Næven, Haandtag.)
Nævneord, et. Den Taledeel, Latinerne kaldte nomen; efter Nogles Oversættelse. (S. Navneord.)
nævner, v. a. 1.
Nævner, en, Pl. e. (i Brøk.)
nævneværd, adj.
nævser, v. a. 1. (slaaer med Næver.)
Nød, et, Pl. l. S. (Qvæghoved.)
Nød, en, Pl. der. (kort ø.)

Deraf: nøddebruun, adj. Nøddebusk =hage =hase =kiærne =klase =knækker =krog =olie =skal =skov =træ, et.
Nød, en, ud. Pl. (langt ø.) Trang, Trængsel.
Nødanker, et, Pl. e.
Nødarbeide, et, Pl. r.
Nøden, en, ud. Pl. (af nøder.)
nøder, v. a. nødte; nødet eller nødt. (tvinger.)
Nødhielp, en, ud. Pl.
Nødhielper, en, Pl. e.
nødig og nødigen, adv.
nødlidende, adj. v.
Nødlidenhed, en, ud. Pl.
Nødløgn, en, Pl. e.
Nødmiddel, et, Pl. =midler.
Nødmynt, en, Pl. er.
Nødpenge, en.
Nødsfald, et, bruges alm. uden Art. i Nødsfald.
Nødskilling, en, Nødpenge.
Nødskrig, et, Pl. l. S.
Nødskud, et, Pl. l. S.
nødtrængende, adj. v.
nødtvungen, adj. v.
Nødtørft eller Nødtørftighed, en, ud. Pl.
nødtørftig, adj.
nødtørftigen, adv.
nødvendig, adj.
nødvendigen, adv.
Nødvendighed, en, Pl. er.
Nødværge, et, ud. Pl.
Nødværk, et.
nøgen, adj. pl. nøgne.
Nøgenhed, en, ud. Pl.
Nøgle, en, Pl. r. (til en Laas.) Nøglebaand, et =been, et =hælte, et =bøsse =breng =giemmer =hul, et =kam =knippe, et =pibe =pige =ring =skilt, et =smed.
Nøgle, et, Pl. r. Garnnøgle, Traadnøgle. Deraf: nøgleviis, adv. i Nøgler. (Colding.)
nøiagtig, adj.
nøiagtigen, adv.
Nøiagtighed, en, ud. Pl.
nøie, adj. og adv.
Nøie, et, ud. Pl. Tilfredshed. (T. Rothe.)
nøiehørende, adj. v.
nøieregnende, adj. v.
nøies, v. dep. nøiedes.
nøisom, adj. pl. me.
Nøisomhed, en, ud. Pl.
Nøk eller Nøkke, en, Flodgud. (Norsk.)
Nølen, en, ud. Pl.
nøler, v. n. 1. (har.)
Nøleri, et, Pl. er.
Nør, S. Nord.
Nørleding, en. Nordpol.
nøsler*, S. nysler.
Nøste, et, Pl. r. (Et lidet Nøgle Traad eller Garn.)
nøster, v. a. 1. vinder Traad.
nøyagtig*, S. nøiagtig.

O.

O! Interj.
ober (i Sammensætninger) S. over. f. Ex. Overhofmarskal.
Oberst, en, Pl. er.
Oberstlieutenant, en, Pl. er.
Object, et, S. Gienstand, Formaal.
Oblat, en, Pl. er. (af det Lat. oblata.)
Oblatbager, en, Pl. e.
Oblatform, en, Pl. er.
Oblatjern, et, Pl. l. S.

Oblatkage, en, Pl. r.
Oblatsignet, et, Pl. er.
Oblatæske, en, Pl. r.
Obligation, en, Pl. er. Forskrivning.
Ocean, S. Verdenshav.
Octav, en, Pl. er. En Bog i Octav.
Octavbind, et, Pl. l. S.
Octavblad, et, Pl. e.
October, Sædemaaned.
oculerer, S. poder.
Od, en, Pl. der. (sielden.) Spids. Sværdsod, Knivsod, Spydsod.
Odde, en, Pl. r. Landspids.
odder, v. a. 1. spidser, sætter Od paa.
Odder, en, Pl. e. (Dyr.)
Odderbo, en.
Odderfangst, en, Pl. er.
Odderjagt, en, Pl. er.
Odderkiste, en, Pl. r.
Oddersax, en, Pl. e.
Odderskind, et, Pl. l. S.
Ode, en, Pl. r.
Odedigter, en, Pl. e.
Odel, en.
odelsbaaren, adj. v. pl. odelsbaarne.
odelsberettiget, adj. v.
Odelsbonde, en, Pl. -bønder.
Odelseiendom, en, Pl. me.
Odelsfrihed, en.
Odelsgaard, en, Pl. e.
Odelsgods, et, Pl. er.
Odelsherre, en, Pl. r.
Odelshævd, en, ud. Pl.
Odelsjord, en, Pl. er.
Odelsløsning, en, Pl. er.
Odelsmand, en, Pl. -mænd.
Odelskab, et, ud. Pl. (T. Rothe.)
Odelsret, en, ud. Pl.
Odelssag, en, Pl. er.
Odelstrætte, en, Pl. r.
Odelsvidne, et, Pl. r.
Odelsæt, en, ud. Pl. (odelsberettiget Afkom.)
offentlig, adj. -en, adv.
Offentlighed, en, ud. Pl.
Offer, et, Pl. e. Offeralter, et -blod, et -bolle -bord, et -brød, et -bæger, et -bøn -dag -dreng -dyr, et -fest -fæ, et, S. Offerqvæg -gilde, et -horn, et -huus, et -høi -høitid -ild -kage -kar, et -kiød, et -kniv -lund -maaltid, et -mad -meel, et -minde, et (Baggesen.) -penge -præst -qvæg, et -redskab, et -røg -sang -skaal -skik -sted, et -tid -viin.
offrer, v. a. og n. 1. (har.)
Offring, en, Pl. er.
ofte, adv. oftere, oftest.
og, Bindeord. og saa fremdeles, og saa videre.
ogsaa, conj. Han var ogsaa der.
Okker, en, et Mineral.
Okkergel, et, rettere Okkerguult, den deraf tilberedte Farvestof.
okkerguul, adj.
Ol, en, Pl. l. S. med langt o. (et Antal af 80, helst om Sild og anden Fisk.)
Old, en, ud. Pl. Tid, Tidsalder. (Det brugtes tilforn for Aarhundrede.)
old, adj. gammel. (forældet og kun tilovers i compar. ældre og superl. ældst, og i Sammensætninger.)
Olde eller Olden, et. Et Slags store Kruge til at salte Fisk eller Kiød i.
Oldefader, en, Pl. -fædre. (af adj. old.)
Oldemoder, en, Pl. -mødre.
Olden, en, Pl. l. S. (Frugt af Bøgetræer.)

Oldenborre, en, Pl. r.
Oldenbøg, en, Pl. e. (Amberg.)
Oldendrift, en.
oldenfeder, v. a. 1. feder med Olden.
Oldenflesk, et, ud. Pl.
Oldengang, en.
Oldengield, en, ud. Pl. (som betales for Sviin, der gaae paa Olden.)
Oldenrettighed, en, uden Pl. (Amberg.)
Oldenskov, en, Pl. e.
Oldensviin, et, Pl. l. S.
Oldentid, en, ud. Pl.
Oldermand, en, Pl. -mænd. (af adj. old.)
Oldfrue, en, Pl. r.
Oldgrandsker, en, Pl. e.
Oldgrandskning, en, Pl. er.
Olding, en, Pl. e.
oldkyndig, adj.
Oldkyndighed, en, ud. Pl. (Archæologie.)
Oldsager, Pl. (Antiqviteter.)
Oldsagn, et, Pl. l. S. (Baggesen.)
Oldsprog, et, Pl. l. S.
Oldtid, en, ud. Pl.
Olie, en, Pl. r. olieagtig, adj. Olieblaat, et -blad, et -bærme -fad, et -farve -flaske -gaard (en Plantning af Olietræer) -glas, et -green -grund (Grund til Oliefarvning) -handler -hør (den fineste Hør) -høst -kage -kar, et -kielder -krukke -kruus, et -kræmmer -lugt -maleri, et -malning -mølle -perse -persning -plet -qvist -rig, adj. -salve -steen -sukker, et -sæbe -sæk -træ, et -tønde.
Olive, en, Pl. r.
Olivenfarve, en, ud. Pl.
olivenfarvet, adj.
olivengrøn, adj. pl. ne.
Olivenolie, en.
Oliventræ, S. Olietræ.
Ollen*, S. Olden.
olm, adj. rasende, vild. (forældet; S. mandolm.)
Olmerdug, en og et, uden Pl.
om, conj. og præpos.
Omarbeidelse, en, Pl. r.
omarbeider, v. a. 1.
Omarmelse, en, Pl. r.
ombeder, v. a. S. beder. (sielden uden i infin. og part.)
ombider, v. a. ombed, -bidt. (bider trindt om.)
ombinder, v. a. ombandt, -bunden, -bundet. Pl. -bundne.
omblader, v. a. 1.
Ombladning, en, Pl. er.
omblander, v. a. 1.
omblæser, v. a. og n. 2.
omboltrer, v. a. 1. (Oehlenschläger.)
ombord, adv. at gaae, være ombord.
ombringer, v. a. ombragte, -bragt. bringer omkring. Bøgerne ere ombragte til deres Eiere. (At bruge dette Ord i Stedet for dræbe, ihielslaae, er tydskagtigt.)
ombrækker, v. a. 1. See brækker.
Ombrækning, en, Pl. er.
Ombud, et, Pl. l. S. (Bud, der sendes omkring. I ældre Tider: Bestilling, Embede.)
Ombudsmand, en, Plur. -mænd. (Commissair, Executor. Colding.)
ombukker, S. ombøier.
ombuldrer, v. a. 1. (Baggesen.)
ombygger, v. a. 1.
Ombygning, en, Pl. er.
Ombytning, en, Pl. er.

ombytter, v. a. 1.
ombælter, v. a. 1. omgiorder.
Ombærelse, en, Pl. r.
ombærer, v. a. ombar, -baaren, -baaret. Pl. -baarne.
ombøier, v. a. 1.
Ombøining, en, Pl. er.
ombølger, v. a. og n. 1. (har.)
Ombannelse, en, Pl. r.
ombanner, v. a. 1.
ombeler, v. a. ombeelte, -beelt.
Ombeling, en, Pl. er.
ombiger, v. a. 1. omgiver med Dige. (Colding.)
ombreier, v. a. 1.
Ombreining, en, Pl. er.
Ombriven, en, ud. Pl.
ombriver, v. a. ombrev, -breven, -brevet. Pl. -brevne.
Ombrivning, en, Pl. er.
ombøber, v. a. 2.
Ombømme, et, ud. Pl. Dom, Bedømmelse.
ombømt, partic. (Amberg.)
Omegn, en, Pl. e.
omendskiøndt, conj. (vagtet.)
omfaber, v. a. 1. (bringer af et Fad i et andet.)
Omfang, et, Omkreds, Udstrækning.
omfarer, v. a. og n. omfoer, -faret.
omfarver, v. a. 1.
Omfarvning, en, Pl. er.
Omfatning, en, Pl. er.
omfatter, v. a. 1.
Omfavnelse, en, Pl. r.
omfavner, v. a. 1.
omflagrer, v. a. 1.
Omflakken, en, ud. Pl.
omflakker, v. n. 1. (har.)
Omfletning, en, Pl. er.
omfletter, v. a. 1.
Omflod, et, ud. Pl. Vandenes Omflod.
Omflyden, en, ud. Pl.
omflyder, v. n. og a. omflød, -flydt.
omflyer, v. a. 1. (omgiør, giør i Stand.)
Omflytning, en, Pl. er.
omflytter, v. a. 1.
omflyver, v. a. omfløi, -fløiet.
omfolder, v. a. 1.
Omfoldning, en, Pl. er.
omformer, S. ombanner.
omfylder, v. a. 2.
Omfyldning, en, Pl. er.
omfælder, v. a. 1.
Omfældning, en, Pl. er.
omfører, v. a. 2.
Omførsel, en, Pl. -førsler.
omgaaer, v. a. omgik, -gaaet, (gaaer rundt omkring.) At omgaae Byen.
omgaaes, v. dep. omgikkes. Har Omgang med; it. behandler. At omgaaes een, med een. Hun veed at omgaaes Børn, eller med Børn.
Omgang, en, Behandling; Samqvem. (ud. Pl.) 2. Afvexling i en vis Orden. 3. en Gang, som gaaer trindt omkring et Sted. (Pl. e.)
Omgangsbestilling, en, Pl. er.
Omgangsbrev, et, Pl. e.
Omgangsmaade, en, Pl. r.
Omgangskreds, en, Pl. e.
Omgangsskaal, en, Pl. er.
Omgangssprog, et.
Omgangssyge, en, Pl. r.
Omgierdelse, en, Pl. r.
omgierder, v. a. 1.
omgiordet, v. a. 1.
Omgivelse, en, Pl. r.
omgiver, v. a. omgav, -given, -givet. Pl. -givne.
Omgivning, en, Pl. er.

omgiør, v. a. omgiorde, omgiort.
omgraver, v. a. omgrov, =gravet.
Omgravning, en, Pl. er.
Omgreb, et, d. s. s. Omfang.
omgriber, v. a. omgreb, omgreben, =greber.
omgroer, v. a. 1.
omgrændser, v. a. 1.
omgrøfter, v. a. 1.
Omgrøftning, en, Pl. er. (Amberg.)
omgængelig, adj.
Omgængelighed, en, ud. Pl.
Omgængelse, en, ud. Pl.
omhakker, v. a. 1.
Omhakning, en, Pl. er.
Omhalsning, en.
omhandler, v. a. 1. forhandler, afgiør, berører.
Omhandling, en, Pl. er.
omharver, v. a. 1.
Omharvning, en, Pl. er.
omhegner, v. a. 1.
Omhegning, en, Pl. er.
Omhu, en, ud. Pl.
omhugger, v. a. 1.
Omhugning, en, Pl. er.
omhvælver, v. a. 1. (See hvælver.)
Omhygge, en, Omhu, Omsorg.
omhyggelig, adj.
Omhyggelighed, en, ud. Pl.
omhyller, v. a. 1.
Omhæng, et, Pl. l. S.
omhænger, v. a. omhang, =hængt.
omjager, v. a. omjog, =jaget.
Omkant, en, Pl. er.
omkanter, v. a. 1.
omkap, adv. at løbe omkap.
omkaster, v. a. 1.
Omkastning, en, Pl. er.
omkerer, S. omvender.

Omkiøren, en, ud. Pl.
Omkiørsel, en, Pl. =kiørsler.
omkliner, v. a. 1.
omklipper, v. a. 1.
omklæder, v. a. 2.
Omklædning, en, Pl. er.
Omkog, et, Pl. l. S.
omkoger, v. a. 2.
Omkogning, en, Pl. er.
omkommer, v. n. omkom, =kommen, (er.) døer, dræbes.
omkommer, v. a. dræber, afliver. (sieldnere.)
Omkostning, en, Pl. er. (i det ældre Sprog: Omkost.)
Omkram, et, ud. Pl. Smaatarme, Kallun. (Colding.)
omkrandser, v. a. 1.
Omkrandsning, en, Pl. er.
Omkreds, en, Pl. e.
omkredser, v. a. 1.
omkring, adv. (føies til nogle Participier, f. Ex. omkringboende, omkringliggende, omkringstaaende, &c.)
omkuld, adv.
omladen, adj. (flittig, stræbsom; omhyggelig.) sieldent.
omlader, v. a. 1. at omlade et Skib, et Gevær.
Omladning, en, Pl. er.
omleder, v. a. 1. (Colding.)
omleirer, v. a. 1. (Amberg.)
omliggende, partic.
omlukker, v. a. 1 og 2. at omlukke et Sted med Hegn.
omlyner, v. a. 1. (Baggesen.)
omlægger, v. a. omlagde, omlagt.
Omlægning, en, Pl. er.
omlæsser, v. a. 1.
Omløb, et, ud. Pl.
Omløben, en, ud. Pl.
omløbende, p. af omløber.

omløber, v. n. omløb, omløbet. (har.)
Omløber, en, Pl. e.
Omløberske, en, Pl. r.
ommaaler, v. a. 1.
Ommaaling, en, Pl. er.
omme, adv. (forbi, til Ende.) Da Aaret var omme.
ommurer, v. a. 1.
ommælder, v. a. 2.
ompakker, v. a. 1.
Ompakning, en, Pl. er.
ompandsrer, v. a. 1. omgiver med Pandser.
omplanter, v. a. 1.
Omplantning, en, Pl. er.
ompløier, v. a. 1.
Ompløining, en, Pl. er.
ompræger, v. a. 1.
Ompraegning, en, Pl. er.
ompæler, v. a. 1.
Ompæling, en, Pl. er.
Omqvæd, et, Pl. l. S.
omrager, v. a. 1.
omreiser, v. a. og n. 2. At omreise hele Landet; omreisende Skuespillere.
omrider v. a. omred, omredet, omridt.
Omrids, et, Pl. l. S. Omtræk.
omridser, v. a. 1.
Omridsning, en, Pl. er.
Omridt, et, Pl. l. S.
omringer, v. a. 1.
omriver, v. a. omrev, -reven, -revet. Pl. -revne.
Omrivning, en, Pl. er.
omrober v. a. 1.
Omrobning, en, Pl. er.
omrykker, v. a. 1.
Omrykning, en, Pl. er.
omryster, v. a. 1.
Omrystning, en, Pl. er.
omrører, v. a. 1.
Omrøring, en, Pl. er.
omsabler, v. a. 1.
Omsabling, en, Pl. er.
omsalter, v. a. 1.
Omsaltning, en, Pl. er.
Omsats, en, S. Omsætning.
omseiler, v. a. 1.
Omseiling, en, Pl. er.
omsetter*, S. omsætter.
omsider, adv. endelig, engang.
omskaaren, S. omskærer.
omskaber, v. a. 2.
Omskabning, en, Pl. er.
omskandser, v. a. 1.
Omskandsning, en, Pl. er.
omskiftelig, adj.
Omskiftelse, en, Pl. r.
omskifter, v. a. 1.
Omskiftning, en, Pl. er.
omskiøndt*, See omendskiøndt.
omskoer, v. a. 1. en omskoet Hest.
omskovler, v. a. 1.
Omskrift, en, Pl. er.
omskriver, v. a. omskrev, -skreven, -skrevet. Pl. -skrevne.
Omskrivning, en, Pl. er.
omskuende, adj. v.
omskygger, v. a. 1.
Omskærelse, en, Pl. r.
omskærer, v. a. omskar, omskaaren, -skaaret. Pl. -skaarne.
Omslag, et, Pl. l. S. Omslag i Ord og Tale., Omsvøb. (Colding.)
omslutter, v. a. 1.
omslynger, v. a. 1.
Omslyngning, en, Pl. er.
omslæber, v. a. 2.
Omslæbning, en, Pl. er.
omsløier, v. a. 1.
omsmelter, v. a. 1.
Omsmeltning, en, Pl. er.
omsnoer, v. a. 1.
omsnører, v. a. 1 og 2.
omsonst, adv. (forgieves.)
Omsorg, en, ud. Pl.
omspader, v. a. 1.

omspinder, v. a. omspandt, -spunden, -spundet. Pl. -spundne.
omspreder, v. a. 2.
Omspringen, en, ud. Pl.
omspænder, v. a. 2.
omspørger, v. a. (sielden uden i part. omspurgt.)
Omspørgsel, en, Efterspørgsel.
omstaaende, adj. v. (af omstaaer.)
omstabler, v. a. 1.
Omstabling, en, Pl. er.
omstemmer, v. a. 1.
omstikker, v. a. omstak, -stukken, -stukket. At omstikke Jorden i et Havebed, Korn paa Loftet.
Omstikning, en, Pl. er.
omstimlende, adj. v. (af omstimler.)
omstraaler, v. a. 1.
omstreifer, v. n. 1. (har.)
Omstreifning, en, Pl. er.
Omstrygen, en, ud. Pl.
Omstryger, en, S. Landstryger.
omstrøer, v. a. 1. strøer omkring.
omstrømmer, v. a. 1.
omstunder, adv. (br. altid i Forening med nu.) nu omstunder ɔ: i nærværende Tid.
omstyrter, v. a. 1.
Omstyrtning, en, Pl. er.
omstændelig, adj.
Omstændelighed, en, ud. Pl. (Udførlighed.)
omstændeligt, adv.
Omstændighed, en, Pl. er. (Beskaffenhed, Tilstand, Vilkaar.)
omstøber, v. a. 2.
Omstøbning, en, Pl. er.
omstøder, v. a. 2.
Omstødning, en, Pl. er.
Omsværmen, en, ud. Pl.
omsværmer, v. n. 1. (mest i part. omsværmende.)
omsvæver, v. a. 1.
Omsvøb, et, Pl. l. S.
omsvøber, v. a. 2.
Omsvøbning, en, Pl. er.
Omsyening, en, Pl. er.
omsyer, v. a. 1.
omtaager, v. a. 1.
Omtale, en, ud. Pl.
omtaler, v. a. 2.
Omtapning, en, Pl. er.
omtapper, v. a. 1.
omtegner, v. a. 1. (tegner paa ny.)
omtrent, adv. (næsten, henved.)
omtrykker, v. a. 1 og 2.
Omtrykning, en, Pl. er.
omtræder, v. a. omtraadte, -traadt.
Omtræk, et, Pl. l. S. Omrids.
Omtrækken, en, uden Pl. (Gierningen at trække om.)
omtumler, v. a. 1.
Omtumling, en, Pl. er.
omtusker, S. ombytter.
omtvistelig, adj.
omtvister, v. a. 1.
omtæller, v. a. omtalte, -talt.
Omtælling, en, Pl. er.
omvandrer, v. a. og n. 1. at omvandre et Land.
Omvandring, en, Pl. er.
Omvanken, en, ud. Pl.
omvanker, v. n. 1. (har.)
Omvei, en, Pl. e.
Omvendelse, en, Pl. r.
omvender, v. a. 2. bringer til Omvendelse. (i Ordets øvrige Bemærkelser bruges vender om.)
omvender sig, v. rec. 2. forandrer sit forrige ugudelige Levnet. (I Ordets egentlige Bemærkelse bruges vender sig om.)
omvexler, v. a. 1. ombytter.
Omvexling, en, Pl. er.

omvikler, v. a. 1. S. omsvøber.
Omvikling, en, Pl. er. Omsvøbning.
omvinder, v. a. omvandt, -vunden, -vundet. Pl. -vundne.
omvoxet, adj. v.
omvrider, v. a. omvred, -vredet.
omvælter, v. a. 1.
Omvæltning, en, Pl. er.
ond, adj. compar. værre. superl. værst.
Onde, et, (Pl. Onder er brugt af nogle Nyere, men uden almindel. Bifald.)
Ondskab, en, ud. Pl.
ondskabsfuld, adj.
ongefær, S. omtrent, henimod, ved Pas. (Brugen af dette aldeles tydske Ord kan intet undskylde.)
Onsdag, en, Pl. e.
Oos, See Os.
op, præp.
opammer, v. a. 1.
opbidsler, v. a. 1. (lægger Bidsel paa.)
opbinder, v. a. opbandt, -bunden, -bundet. Pl. -bundne.
opblanker, v. a. 1.
Opblankning, en, Pl. er.
opblomstrer, v. n. 1. (er.)
opblæser, v. a. 2.
Opblæsning, en, Pl. er.
opbløder, v. a. 1.
Opblødning, en, Pl. er.
opbragt, part. (vred, fortørnet.)
opbringer, v. a. opbragte, -bragt.
Opbrud, et, Pl. l. S.
opbruger, v. a. 2. (forbruger.)
opbruser, v. n. opbruste, -bruust. (har.)
Opbruusning, en, Pl. er.
opbryder, v. a. opbrød, -brudt.
Opbrydning, en, Pl. er.
Opbrændelse, en.
opbrænder, v. a. 2.
Opbrænding, en, Pl. er.
Opbud, et, Pl. l. S.
Opbudsbo, et.
Opbudsbrev, et, Pl. e.
opbyder, v. a. opbød, -budet, -budt.
opbyggelig, adj. (lærerig, som vækker Andagt og Eftertanke.)
Opbyggelse, en.
opbygger, v. a. 1.
opbærer, v. a. S. oppebærer. (forskielligt fra bærer op.)
Opdagelse, en, Pl. r.
opdager, v. a. 1.
opdiger, v. a. 1. S. opdæmmer.
Opdigt, et, ud. Pl. oftere bruges følgende Ord:
Opdigtelse, en, Pl. r.
opdigter, v. a. 1.
opdirker, v. a. 1.
Opdirkning, en, Pl. er.
Opdragelse, en, ud. Pl.
Opdragelseslære, en, ud. Pl.
opdrager, v. a. opdrog, -draget.
Opdrager, en, Pl. e.
opdreier, v. a. 1.
opdrikker, v. a. opdrak, -drukken, -drukket. Pl. -drukne.
opdriver, v. a. opdrev, -dreven, -drevet. Pl. -drevne.
Opdrivning, en, Pl. er.
Opdræt, en. (Avl, Tillæg.) Opdræt af Kreature.
Opdyngelse, en, Pl. r.
opdynger, v. a. 1.
opdyrker, v. a. 1. at opdyrke en Mark.
Opdyrkning, en, Pl. er.
opdækker, v. a. 1. opdække et Bord.
Opdækning, en, Pl. er.

opdæmmer, v. a. 1. op-dæmme Vand.
Opdæmning, en, Pl. er.
Opeggen, en, ud. Pl.
opegger, v. a. 1.
opelsker, v. a. 1.
Opelskning, en, Pl. er.
Opera, en, S. Syngespil.
opfanger, v. a. 1.
Opfart, en, Pl. er.
opfarver, v. a. 1.
Opfarvning, en, Pl. er.
opfindelig, adj.
Opfindelse, en, Pl. r. Der-af: Opfindelsesevne, Op-findelseskraft.
opfinder, v. a. opfandt, -funden, -fundet. Pl. -fundne.
opfindsom, adj. (Riisbrigh.)
Opfindsomhed, en, ud. Pl.
opfikker, v. a. 1.
Opfikning, en, Pl. er.
opflammer, v. a. 1.
Opflamning, en, Pl. er.
Opfletning, en, Pl. er.
opfletter, v. a. 1.
opflikker, v. a. 1.
opflyver, v. a. opfløi, -fløien, -fløiet. Pl. -fløine.
opflækker, v. a. opflakte, -flakt.
opfolder, v. a. 1.
opfordrer, v. a. 1.
Opfordring, en, Pl. er.
opfostrer, v. a. 1.
Opfostring, en, Pl. er.
Opfostringsanstalt, en, Pl. er.
Opfostringsbarn, et, Pl. -børn.
Opfostringshuus, et, Pl. -huse.
opfreder, v. a. 1. at opfre-de Skov. (Amberg.)
opfrisker, v. a. 1. fornyer.
Opfriskning, en, Pl. er.
Opfund, et, Pl. l. S. Paa-fund.
opfunden, part. af opfinder.
Opfyldelse, en. Fuldføring, Iværksættelse.
opfylder, v. a. 2.
Opfyldning, en, Pl. er. Tilfyldning.
opføder, v. a. 2.
Opfødning, en, Pl. er.
opfører, v. a. 2.
opfører sig, v. rec. 2.
Opførsel, en, ud. Pl.
opgaaer, v. n. opgik, op-gaaet. (er.)
Opgang, en, Pl. e.
Opgave, en, Pl. r.
Opgield, en, ud. Pl. (hvad man giver for en Ting over dens egentlige Værd og Priis.)
Opgivelse, en, Pl. r.
opgiver, v. a. opgav, -gi-ven, -givet.
opgiør, v. a. opgiorde, -giort. At opgiøre en Regning.
opglatter, v. a. 1.
opgløder, v. a. 1. (Pram.)
opgraver, v. a. opgrov, -graven, -gravet. Pl. -gravne.
Opgravning, en, Pl. er.
opgroer, v. n. 1. (er.)
ophakker, v. a. 1.
Ophakning, en, Pl. er.
ophaler, v. a. 1.
opharver, v. a. 1.
Opharvning, en, Pl. er.
ophasper, v. a. 1.
Ophav, et, ud. Pl. (Herkomst, Oprindelse, Aarsag.)
Ophavsmand, en, Plur. -mænd.
ophefter, v. a. 1.
ophenter, v. a. 1.
ophidser, v. a. 1. (heder; it. tilskynder; giør een op-bragt.)
Ophidsning, en, Pl. er.
ophielper, v. a. ophialp, -hiulpen, -hiulpet. Pl. -hiulpne.
Ophielpning, en.

ophisser, v. a. 1. (heiser op.)
Ophisning, en, Pl. er. (af ophisser.)
ophitter, v. a. 1. (finder paa.)
Ophold, et, Pl. l. S.
opholder, v. a. imperf. og sup. opholdt.
Opholdsmiddel, et, Pl. =midler.
Opholdssted, et, Pl. er.
Opholdstid, en.
Opholdsveir, et, ud. Pl.
ophoster, v. a. 1.
Ophostning, en, Pl. er.
Ophovnelse, en, Pl. r.
ophovner, v. n. 1. (er.)
ophugger, v. a. 1.
Ophugning, en, Pl. er.
ophænger, v. a. ophængte, =hængt.
Ophængning, en, Pl. er.
Ophævelse, en, Pl. r.
ophæver, v. a. 1.
Ophøielse, en, Pl. r.
ophøier, v. a. 1.
Ophør, et, ud. Pl.
ophører, v. n. 2. (er.)
opilder, v. a. 1. (optænder Ild; it. figurl. opflammer.)
Opirrelse, en, Pl. r.
opirrer, v. a. 1.
Opium, en, ud. Pl. (Et Lægemiddel.)
opjager, v. a. opjog, =jaget.
opkalder, v. a. 2.
Opkaldning, en, Pl. er.
opkaster, v. a. 1.
Opkastning, en, Pl. er.
opkilter, v. a. 1.
Opkiøb, et, Pl. l. S. Opkiøb af Varer.
Opkiørsel, en, Pl. =kiørsler.
opklarer, v. a. 1.
Opklaring, en, Pl. er.
opkliner, v. a. 1.
opklynger, v. a. 1.
Opklyngning, en, Pl. er.
opklæder, v. a. 2. (forsyner med en heel Klædning.)
Opklædning, en, Pl. er.
opklækker, v. a. 1.
Opknapning, en, Pl. er.
opknapper, v. a. 1.
Opkog, et, Pl. l. S. At give noget et Opkog.
opkoger, v. a. 2.
Opkogning, en, Pl. er.
opkommer, v. n. opkom, =kommen, =kommet. Pl. =komne. (er.)
Opkomst, en, ud. Pl.
opkradser, v. a. 1.
Opkradsning, en, Pl. er.
opkruser, v. a. 1.
Opkruusning, en, Pl. er.
opkrøller, v. a. 1.
Opladelse, en, Pl. r.
oplader, v. a. oplod, =ladet og =ladt.
Oplag, et, Pl. l. S.
Oplagsafgift, en, Pl. er.
Oplagshuus, et, Pl. =huse.
Oplagspenge, n. s. plur. (Penge, som oplægges.)
Oplagsret, en, ud. Pl.
Oplagssted, et, Pl. er.
Oplagsvarer, pl.
oplagt, S. oplægger.
Opland, et, Pl. e. (De inderste Landskaber.) Oplandene i Norge.
opleder, v. a. 2.
Opledning, en, Pl. er.
oplegger*, S. oplægger.
oplever, v. a. (lever saalænge til noget indtræffer.) At opleve store Begivenheder. (forskielligt fra v. n. lever op ɔ: kommer til Live igien.)
oplivelig, adj.
Oplivelse, en, Pl. r.
opliver, v. a. 1. (bringer til Live igien.)
opluer, v. a. 1.
oplukker, v. a. 1.

Oplukning, en, Pl. er.
oplyser, v. a. 2.
Oplysning, en, Pl. er. (dog kun i den egentlige Bemærkelse.)
oplægger, v. a. oplagde, -lagt.
Oplægning, en, Pl. er.
Oplænding, en, Pl. e. (een som er fra Oplandene.)
oplænker, v. a. 1. (giør Lænken kortere.)
Oplærelse, en. (Amberg.)
oplærer, v. a. 2.
oplæser, v. a. 2.
Oplæsning, en, Pl. er.
opløber, v. a. opløb, -løbet. (naaer ved at løbe.) forskielligt fra v. n. løber op, skilles ad.
Opløber, en, Pl. e. (til Skibs.)
Opløbning, en, Pl. er.
Opløftelse, en, Pl. r.
opløfter, v. a. 1.
opløselig, adj.
opløser, v. a. 2.
Opløsning, en, Pl. er.
Opløsningsmiddel, et, Pl. -midler.
Opmaal, et. Overmaal.
opmaaler, v. a. 2.
Opmaaling, en, Pl. er. Gierningen at opmaale.
opmaler, v. a. 2. (maler paa ny.)
Opmaling, en, Pl. er.
Opmand, en. I ældre Skrifter: Voldgiftsmand, øverste Dommer.
opmanér, v. a. 1.
Opmaning, en, Pl. er.
opmuddrer, v. a. 1.
Opmuddring, en, Pl. er.
opmuntrer, v. a. 1.
Opmuntring, en, Pl. er.
opmurer, v. a. 1.
Opmuring, en, Pl. er.
opmærksom, adj. pl. me.
Opmærksomhed, en.
opmærksomt, adv.
Opnaaelse, en.
opnaaer, v. a. 1.
opnagler, v. a. 1.
opnævner, v. a. 1. opkalder.
Opoffrelse, en, Pl. r.
opoffrer, v. a. 1.
Opoffring, en, Pl. er.
Oppasning, en, Pl. er.
oppasser, v. a. 1.
Oppasser, en, Pl. e.
oppe, adv. (modsat: nede.)
oppebier, v. a. 1.
Oppebærelse, en, Pl. r. (T. Rothe.)
oppebærer, v. a. oppebar, -baaren, -baaret. Pl. -baarne.
Oppebørsel, en, Pl. er.
Oppebørselsbetient, en, Pl. er.
oppiller, v. a. 1.
opplukker, v. a. 1.
Opplukning, en, Pl. er.
oppløier, v. a. 1.
Oppløining, en, Pl. er.
oppudser, v. a. 1.
Oppudsning, en, Pl. er.
oppynter, v. a. 1.
Oppyntning, en, Pl. er.
Opraab, et, Pl. l. S.
Opraaben, en, Pl. l. S. (Gierningen at opraabe.)
opraaber, v. a. 2.
opraabner, v. a. og n. 1. Fodstykket er opraabnet.
oprager, v. a. 1.
Opragning, en, Pl. er.
opramser, v. a. 1.
opreder, v. a. 2. En opredt Seng.
Opredning, en, Pl. er.
opregner, v. a. 1.
Opregning, en, Pl. er.
opreiser, v. a. 2.
Opreisning, en, Pl. er.
Opretholdelse, en. (Treschow.)
opretholder, v. a. imperf. og sup. -holdt. (Treschow.)

Opretning, en.
Oprettelse, en, Pl. r.
opretter, v. a. 1.
oprigtig, adj.
Oprigtighed, en, ub. Pl.
oprindelig, adj. (som var i eller fra Oprindelsen.)
Oprindelse, en.
oprinder, v. n. oprandt, -runden, -rundet. Pl. -rundne. (er.)
oprippet, v. a. 1. fornyer, bringer atter frem.
oprister, v. a. 1.
opriver, v. a. oprev, -reven, -revet. Pl. -revne.
Oprivning, en, Pl. er.
oprober, v. a. 1.
Oprodning, en, Pl. er.
opruller, v. a. 1.
Oprulling, en, Pl. er.
oprunden, part. S. oprinder.
oprusker, v. a. 1.
oprydder, v. a. 1.
Oprydning, en, Pl. er.
oprykker, v. a. 1.
Oprykning, en, Pl. er.
oprækker, v. a. oprakte, -rakt.
Oprækning, en, Pl. er.
Oprømmelse, en, Pl. r.
oprømmer, v. a. 1. (giør rummeligt og ryddeligt ved at flytte til Side.)
oprømt, adj. (munter, lystig.)
Oprør, et, Pl. l. S. Opstand, Mytteri.
oprører, v. a. 2.
Oprører, en, Pl. e. Een som giør Oprør.
oprørsk eller oprørisk, adj.
Oprørsstifter, en, Pl. e.
opsabler, v. a. 1.
Opsabling, en, Pl. er.
opsagt, part. S. opsiger.
opsamler, v. a. 1.
Opsamling, en, Pl. er.
opsanker, v. a. 1.
Opsankning, en, Pl. er.
opsender, v. a. 2.
Opsidder, en, Pl. e. (Eier af en Gaard eller Grund.)
Opsigelse, en, Pl. r.
opsiger, v. a. opsagde, -sagt.
Opsigt, en, ub. Pl. (Opsyn, Tilsyn; it. Opmærksomhed.)
opskiørtet, adj. (egentl. med opbundne Skiørter; figurl. vel, ilde opskiørtet ɔ: ilde faren.)
Opskiørtning, en, Pl. er.
Opskrift, en, Pl. er.
opskriver, v. a. opskrev, -skreven, -skrevet. Pl. -skrevne.
Opskrivning, en, Pl. er. Gierningen at opskrive.
Opskruening, en, Pl. er.
opskruer, v. a. 1.
opskyder, v. a. opskød, -skudt.
opskyller, v. a. 1.
Opskylling, en, Pl. er.
opskærer, v. a. opskar, -skaaren, -skaaret. Pl. -skaarne.
Opskæring, en, Pl. er.
opslaaer, v. a. opslog, -slagen, -slaaet.
Opslag, et, Pl. l. S.
opsliber, v. a. opsleb, -slebet. (sliber paa ny.)
opslider, v. a. opsled -slidt.
opsluger, v. a. opslugede og opslugte, -slugt.
Opslugning, en, Pl. er.
opsminker, v. a. 1.
Opsminkning, en, Pl. er.
opsmykker, v. a. 1.
opsmøger, v. a. 1. a. at opsmøge Ærmerne. b. at opsmøge Tobak ɔ: forbruge ved at smøge.
opsmører, v. a. opsmurte, -smurt.
Opsnappelse, en, Pl. r.

opsnapper, v. a. 1.
opsnoer, v. a. 1.
opsnurrer, v. a. 1. steger paa Ny.
opsnuser, v. a. 1. a. ophager. b. at opsnuse Tobak.
opsnører, v. a. 1.
opspiler, v. a. 1.
Opspiling, en, Pl. er.
Opspind, et, Pl. l. S. Paafund.
opspinder, v. a. opspandt, -spunden, -spundet. Pl. -spundne.
opspiser. v. a. S. spiser.
opsplitter, v. a. 1.
opspoler, v. a. 1. At opspole Garn.
Opspoling, en, Pl. er.
opsporer, v. a. 1.
Opsporing, en, Pl. er.
opsprungen, partic.
opsprækker, v. a. 1. (See opsprætter.)
opsprænger, v. a. 2.
opsprætter, v. a. 1. at opsprætte en Søm.
Opspytning, en, Pl. er.
opspytter, v. a. 1.
opspæder, v. a. 1. (fortynder ved at spæde.)
opspænder, v. a. 2.
opspørger, v. a. opspurgte, -spurgt.
opstaaer, v. n. S. staaer.
opstabler, v. a. 1.
Opstabling, en, Pl. er.
opstadser, v. a. 1. (oppynter.)
opstalder, v. a. 1. sætter paa Stald.
Opstaldning, en, Pl. er.
Opstand, en, ub. Pl. (Oprør.)
Opstandelse, en.
Opstander, en, Pl. e. (paa en Rok; it. en Vandpost.)
Opstanderrok, en, Pl. ke.
Opstandervæv, en, Pl. e.
opstemmer, S. istemmer.
opstiger, v. n. opsteg, -stegen, -steget. Pl. -stegne. (er.)
opstikker, v. a. opstak, -stukken, -stukket. Pl. -stukne.
opstiller, v. a. 1.
Opstilling, en, Pl. er.
opstiver, v. a. 1. (Amberg.)
Opstivning, en, Pl. er.
opstopper, v. a. 1.
opstryger, v. a. S. stryger.
opstudser, v. a. 1.
opstuver, v. a. 1. a. At opstuve Mad. b. At opstuve en Skibslast. S. stuver.
Opstuvning, en, Pl. er.
opstøder, v. a. 2.
Opstødning, en, Pl. er.
opsvier, v. a. opsved, opsvedet. (S. svier.)
opsvinger sig, v. rec. See svinger.
opsvirer v. a. 1. (forøder ved Sviir.)
Opsvulmen, en, ub. Pl.
opsvulmer, v. n. 1. (er.)
Opsyening, en.
opsyer, v. a. 1. (forbruger ved at sye.)
Opsyn, et, ub. Pl.
Opsynsmand, en, Plur. -mænd.
Opsæt, et, Pl. l. S. (Amberg.)
opsætsig, adj. gienstridig, ulydig, oprørsk.)
Opsættelse, en, Pl. r. Gierningen at opsætte; Forhaling.
opsøger, v. a. 2.
Opsøgning, en, Pl. er.
optaarner, v. a. 1.
Optaarning, en, Pl. er.
Optagelse, en, Pl. r.
optager, v. a. optog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
Optegnelse, en, Pl. r.

optegner, v. a. 1.
Optoening, en, Pl. er.
optoer, v. a. 1.
Optog, et, Pl. l. S.
optopper, v. a. 1.
optridser, v. a. 1.
optriller, v. a. 1.
Optrin, et, Pl. l. S.
optræder, v. n. -tradte, -traadt. [er.] (fremtræder.)
optrækker, v. a. optrak, -trukken, -trukket. Pl. -trukne.
Optrækker, en, Pl. e. (Bedrager.)
Optrækkeri, et, Pl. er.
Optrækkerske, en, Pl. r.
Optugtelse, en, Pl. r.
optugter, v. a. 1.
optæller, v. a. optalte, -talt.
Optælling, en, Pl. er.
Optændelse, en, Pl. r.
optænder, v. a. 2.
optænkelig, adj.
optænker, v. a. 2.
optøer, v. a. og n. 1. (er.)
optømmer, v. a. 1. (lægger Bidsel paa.) En optømmet Hest.
Optømning, en, Pl. er.
optømrer, v. a. 1. (Amberg.)
optørrer, v. a. 1.
Optørring, en, Pl. er.
Opvaagnelse, en, Pl. r.
opvaagner, v. n. 1. (er.)
opvakt, part. S. opvækker.
Opvarmelse, en, Pl. r.
opvarmer, v. a. 1.
opvarter, v. a. 1.
Opvarter, en, Pl. e.
Opvarterske, en, Pl. r.
Opvartning, en, Pl. er.
opvasker, v. a. 1.
Opvaskning, en, Pl. er.
opveier, v. a. og n. 1. (Det kan ikke opveies med Penge. Indkomsterne opveie ikke mod Udgifterne.)
opvender, v. a. 2.

Opvert*, S. Opvært.
opvikler, v. a. 1.
Opvikling, en, Pl. er.
opvinder, v. a. opvandt, -vunden, -vundet. Pl. -vundne. (ophidser ved en Vinde.)
opviser, v. a. opviste, -viist.
opvisker, v. a. S. optørrer.
opvogner*, See opvaagner.
opvoxer, v. n. 1. (er.)
Opvækkelse, en, Pl. r.
opvækker, v. a. opvakte, -vakt.
opvælter, v. a. 1.
Opvært, en, ud. Pl.
opæder, v. a. opaad, -ædt.
opøser, v. a. 2.
Opøsning, en, Pl. er.
Orager, en, Pl. Oragre. Hvileager. (maaskee sammentrukket for Overager.)
Orakel, et, S. Spaadom.
Ord, et, Pl. l. S. Ordbog -bram (d. s. s. Ordprang) -brug (Terminologie) -bøining -fast, adj. (ordholden) -fordreining -forklaring -forkortning -føining -fører -gaade -gild, adj. (ordholden. Jacobi.) -grandsker -grandskning -gydende, adj. v. (Baggesen.) -gyder -gyderi, et -holden, adj. -holdenhed -kiv -kløver -kløveri, et -krig, S. Ordstrid -lydende, adj. v. (Ord for Ord) -løs, adj. (Jacobi.) -pragt -prang (unyttig Overflødighed af Ord) -prunk -register, et -ret, adj. (lige efter Ordene) -rig, adj. -slægtskab, et -spil, et -sprog, et -strid -strøm -tag, et, Krigs-

løsen, Parole. Ordvexel -vexling.

Orden, en, Pl. er. (Ridder-orden.) Ordensbaand, et -broder -cantsler -capitel, et -dag -dragt -fest -herre -høitid -kappe -kiæbe -kors, et -løfte, et -mester -regel -tegn, et.

Orden, en, ud. Pl. (Følge, Rad, tilbørlig Indretning, Regelmæssighed.) Deraf: Ordenstal, et.

ordentlig, adj.

ordentligen og ordentligt, adv.

Ordentlighed, en, ud. Pl.

ordes, v. dep. imp. ordedes. (af Ord.) Bliver omtalt, rygtes.

ordner, v. a. 1. (bringer i Orden, i ret Lave.)

Ordning, en, Pl. er.

oret, adj. (muggen, ankommet.) oret Meel, Brød.

Orgel, et, Pl. er.

Orgelbygger, en, Pl. e.

Orgelbælg, en, Pl. e.

Orgelpibe, en, Pl. r.

Orgelspiller, en, Pl. e.

Orgeltræder, en, S. Bælgetræder.

Orgelværk, et, Pl. er.

orientalsk, S. østerlandsk.

original, adj. (særegen, eiendommelig, oprindelig)

Orkan, en, Pl. er. Uveirsstorm.

orker, v. a. S. aarker.

Orlog, en, ud. Pl. (Krig, Feide.)

orloger, v. n. 1. [har] (fører Krig, feider.)

Orlogsflaade, en, Pl. r.

Orlogsfærd, en, ud. Pl.

Orlogshelt, en, Pl. e.

Orlogsmand, en, Plur. -mænd.

Orlogsskib, et, Pl. e.

Orlogstog, et, Pl. l. S. (Amberg.)

Orlov, en, ud. Pl. (Forlov, Hiemlov, Tilladelse.)

Orm, en, Pl. e.

ormagtig, adj.

ormebannet, adj. v.

Ormefeber, en, Pl. -febre. (Amberg.)

Ormefrø, et, ud. Pl.

Ormegaard, en, Pl. e.

Ormegang, en. Ormes Bevægelse.

Ormeham, en, Pl. me. (Ormehud.)

Ormehul, et, Pl. ler.

Ormehuus, et, Pl. -huse.

Ormekage, en, Pl. r. (som gives Børn mod Orm.)

Ormekrud, et, ud. Pl. (Urt, som bruges mod Orm.)

Ormemaaned, en. Julius.

Ormemeel, et, uden Pl. (Støv, som falder af ormstukket Træ.)

Ormemelk, en, ud. Pl. (en vis Ret Mad.) Rudelmelk.

Ormemiddel, et, Pl. -midler.

Ormepulver, et, Pl. e.

Ormerede, en, Pl. r.

Ormesting, et, Pl. l. S.

Ormesyge, en, ud. Pl.

Ormetaarn, et, Pl. e. (Et Taarn, hvori man lod Fanger fortæres af Orme.)

Ormevrimmel, en, Pl. er.

ormstukken, adj. v. pl. -stukne.

ormædt, adj. v.

Orne, en, Pl. r. (Et Hansviin.)

Ornegilder, en, Pl. e.

Ornegriis, en, Pl. -grise.

Ort, en, Pl. l. S. (en Mynt i ældre Tid. Deraf: Rigsort)

Orthographie, S. Retskrivning.

orthographisk, adj. (efter Retskrivningens Regler.)
Os, en, med langt O. (Damp, Dunst; it. Saft i Urter.)
os, pron. dat. og acc. af vi.
oser, v. n. 1. [har.] (damper, giver Damp fra sig.)
Ost, en, Pl. e.
Ostebod, en, Pl. er. (hvor Ost giemmes eller sælges.)
Osteform, en, Pl. er.
Ostehandler, en, Pl. e.
Ostehæk, en, Pl. ker. (hvorpaa Osten tørres.)
Ostekage, en, Pl. r.
Ostekammer, et, Pl. -kamre.
Ostekar, et, Pl. l. S.
Ostekurv, en, Pl. e.
Ostelavning eller Ostlavning, en, ud. Pl.
Osteløbe, en, ud. Pl. Løbe, hvorved Melk ostes.
Ostemid, en, Pl. er.
Ostepresse, en, Pl. r.
ostes, v. dep. oster sig, v. rec. (bliver til Ost.) ostet Melk.
Osteskab, et, Pl. e.
Osteskorpe, en, Pl. r.
Osteskrab, et, ud. Pl.
Ostesmør, et, ud. Pl. (Amberg.)
Ostesøger, en, Pl. e. hvormed Ost prøves; Osteprøver.
Ostevalle, en, ud. Pl.
Ostindiefarer, en, Pl. e. (et Skib, der seiler paa Ostindien.)
ostindisk, adj.
Otte, en. Dagning, Morgenstund. (forældet.) Deraf: Ottesang, en. Fropræditen.
otte, Talord.
otteaarig, adj.
ottefold, adj.
ottefoddet, adj.
Ottekant, en, Pl. er.
ottekantet, adj.
ottende, Ordenstal.
Ottendeel, en, Pl. -dele. (Ottendedeel.)
ottesidet, adj.
Ottetal, et, Pl. l. S.
Otting, en, Pl. er.
Ottingkar, et, Pl. l. S.
Otterslange, en, Pl. r. Øgle.
oval, S. langrund, æggrund.
oven, adv. (modsat neden.) oven i Kiøbet.
ovenanført, adj. v. (som tilforn er anført.)
ovenfor, adv.
ovenfra, adv.
ovenmældt, adj. v.
ovennævnt, adj. v.
ovenover, adv.
ovenpaa, adv.
oventil, adv. (disse med oven sammensatte Ord skrives ogsaa, skiøndt mindre rigtigen, særskilte.)
over, præp. (Naar den føies til Ord, som bemærke et Embede eller Forretning, tilkiendegiver den en høiere Værdighed, som Overhofmester.)
overalt, adv.
Overantvordelse, en, Pl. r.
overantvorder, v. a. 1. (overgiver.)
Overbesvangring, en, Pl. er. (Superfoetation.)
Overbetiening, en, Pl. er. (Amberg.)
Overbetient, en, Pl. e.
Overbeviisning, en, Pl. er.
overbeviser, v. a. overbeviste, -beviist.
overbider, v. a. overbed, -bidt.
overbinder, v. a. overbandt, -bunden, -bundet. Pl. -bundne.
overbliver, v. n. overblev, -bleven, -bli

vet. Pl. =blevne. [er.] Det Overblevne.
overbløder, v. a. 2.
overbradt, adv. (saare hastig.)
Overbringelse, en, Pl. r.
overbringer, v. a. overbragte, =bragt.
Overbringer, en, Pl. e.
overbryder, v. a. overbrød, =brudt.
Overbud, et, Pl. l. S. høiere Bud.
overbyder, v. a. overbød, =budt.
overbygger, v. a. 1.
Overbygmester, en, Pl. e.
Overbygning, en, Pl. er.
Overbærelse, en.
overbærer, v. n. overbar, =baaret. (har.) At overbære med een.
Overdaad, en, uden Pl. er i nyere Tider brugt for Overdaadighed, men neppe sprogrigtigt.
overdaadig, adj.
Overdaadighed, en, uden Pl. Ødselhed, Yppighed.
Overdeel, en, Pl. =dele.
Overdommer, en, Pl. e.
Overdragelse, en, Pl. r.
overdrager, v. a. overdrog, =draget.
Overdrev, et, Pl. l. Sing. (Fælled, fælles Græsgang.)
overdreven, part. af overdriver.
Overdrift, en, S. Overdrev.
Overdrivelse, en, Pl. r.
overdriver, v. a. overdrev, =dreven, =drevet. Pl. =drevne.
overdrukken, adj. (meget drukken.)
Overdryppen, en, ub. Pl.
overdrypper, v. a. 1.
Overdrysen, en, ub. Pl.
overdrysser, v. a. 1.
overdugger, v. a. 1. (bedugger.)
Overdyne, en, Pl. r.
overdynger, See overlæsser.
Overdæk, et, det øverste Dæk paa Skibe.
Overdække, et, Pl. r.
overdækker, v. a. 1. dækker.
overdøver, v. a. 1. (Amberg.) døver.
overeens, adv. At komme overeens om Noget; at stemme overeens.
Overeenskomst, en.
Overeensstemmelse, en, Pl. r.
overeensstemmende, part.
Overeiendom, en, Pl. me. i Lehnssager.
Overeiendomsret, en, ub. Pl. (Treschow.)
overende, adv. (skrives hellere: over Ende.)
Overengel, en, Pl. =engle.
Overfald, et, Pl. l. S.
overfalder, v. a. overfaldt, =faldet.
Overfaldshiul, et, Pl. l. S. (i en Vandmølle.)
Overfaldsvand, et, ub. Pl.
overfamler, v. a. 1.
Overfamling, en, Pl. er.
overfarer, v. a. overfoer, =faret.
Overfart, en, Pl. er.
overfeier, v. a. 1.
Overfeining, en, Pl. er.
Overflade, en, Pl. r.
overfladelig, adj. (synes rigtigere end overfladisk.)
Overfladighed, en, ub. Pl. (Treschow.)
Overflod, en, ub. Pl. bruges af Nogle for Overflødighed.
overflyder, v. n. overflød, =flydt. (er.)

Overflyven, en, ub. Pl.
overflyver, v. a. overfløi, -fløien, -fløiet. Pl. -fløine
overflødig, adj.
overflødigen, adv.
Overflødighed, en, uden Pl.
overfløier, v. a. 1. (omringer eller omgaaer en Krigshærs Fløie.)
Overfløining, en.
Overformynder, en, Pl. e.
Overformynderi, et, Pl. er.
Overforstmester, en, Pl. e.
Overfragt, en, Pl. er. (Amberg.)
overfryser, S. tilfryser.
overfuldstændig, adj. (meer end fuldstændig.)
overfuser, v. a. 1.
overfylder sig, v. rec. 2.
Overførelse, en. I Almindelighed: Gierningen at overføre. En Pengesums Overførelse i et Regnskab.
overfører, v. a. 2.
Overførsel, en, Pl. -førsler. Overførsel over en Flod.
overgaaer, v. a. overgik, -gaaet. (forskielligt fra v. n. gaaer over.) Overgaae een i Lærdom.
overgaars, adv. i overgaars, i Forgaars.
overgaber, v. a. 1.
Overgang, en, Pl. e.
overgiemmer, v. a. overgiemte, -giemt. overgiemt Frugt.
overgipser, v. a. 1.
Overgivelse, en, Pl. r.
overgiven, adj. pl. overgivne. (lystig, spøgefuld; ogsaa om en ringere Grad af Kaadhed.)
Overgivenhed, en, ub. Pl. (Lystighed.)
overgiver, v. a. overgav, -givet.
overglatter, v. a. 1.
overgloer, v. a. 1.
overgroer, v. a. 1. En Bakke overgroet med Krat.
overgyder, v. a. overgød, -gydet.
Overhaand (uden Art.) at faae, tage Overhaand.
overhaands, adj. særdeles, overmaade. overhaands meget.
overharver, v. a. 1.
Overherre, en, Pl. r.
Overherredømme, et.
Overherskab, et, Pl. er.
overherskende, adj. v.
Overhofmarskal, en, Pl. ler.
Overhofmester, en, Pl. e.
Overhofmesterinde, en.
Overhofret, en, Pl. ter.
overholder, v. a. imp. og part. overholdt.
Overhoved, et, Pl. er.
overhovedet, adv. I Almindelighed.
Overhud, en, Pl. er.
Overhuus, et, Pl. -huse.
overhvitter, v. a. 1.
overhyller, v. a. 1. (tilhyller.)
Overhæng, et. alt for jævnligt Besøg.
overhænger, v. a. overhang, -hængt. (S. hænger.) At overhænge een om Noget, med sit Besøg. forskielligt fra hænger over o: hænger paa.
Overhørelse, en, Pl. r.
overhører, v. a. 2. (examinerer.)
overhørig, adj. (ulydig.)
Overhørighed, en, uden Pl.
overhøvler, v. a. 1.
Overhøvling, en, Pl. er.
Overilelse, en, Pl. r.
overiler, v. a. og rec. 1.

Overiling, en. (S. Overilelse.)
overjordisk, adj.
Overjæger, en, Pl. e.
Overjægermester, en, Pl. e.
Overkammerherre, en, Pl. r.
overkaster, v. a. 1.
Overkiole, en, Pl. r.
overkiører, v. a. 2.
Overkiørsel, en, Pl. -kiørsler. Overkiørsel over en Aa.
overklakker, v. a. 1.
overkliner, v. a. 1.
Overklining, en, Pl. er.
Overklipning, en, Pl. er.
overklipper, v. a. 1.
overklistrer, v. a. 1.
overklæder, v. a. 2. (beklæder.)
Overklæder, n. s. pl. (Klæder, som tages oven over andre.)
Overklædning, en, Pl. er.
Overkok, en, Pl. ke.
overkommer, v. a. og n. (er.) Paakommer; it. bestrider, udholder. Der overkom mig en Mathed. At overkomme et Arbeide. (forskiell. fra v. n. kommer over, der bruges i andre Bemærkelser.)
Overkop, en, Pl. per.
overkradser, v. a. 1.
Overkæmner, en, Pl. e.
Overladelse, en, Pl. r.
overlader, v. a. overlod, -ladt. (afstaaer.)
overlader, v. a. 1. lader et Skib for stærkt. (Amberg.)
Overladning, en, Pl. er. (for stor Ladning.)
overlagt, part. af overlægger.
Overlast, en, ud. Pl. Vold, Uret.
overlegen, adj. pl. overlegne.
Overlegenhed, en, ud. Pl. Overmagt.
overlever, v. a. 1.
overleverer, v. a. 1. (flyer til, giver fra sig.)
Overlevering, en, Pl. er.
overligger, v. n. overlaae, -ligget. (har.) bliver liggende, forbliver.
Overliv, et, Pl. l. S. (modsat Underliv.)
Overlods, en, Pl. er.
overlydt, adv. (med høi Røst.)
Overlæbe, en, Pl. r.
Overlæder, et, ud. Pl. (paa Skoe.)
Overlæg, et, ud. Pl.
Overlæge, en, Pl. r.
overlægger, v. a. overlagde, -lagt. (overveier, betænker.)
Overlærer, en, Pl. e.
overlæser, v. a. 1. læser for stærkt.
Overlæsning, en, Pl. er. (med kort æ.)
Overløb, et, ud. Pl. alt for jævnligt Besøg.
Overløb, et, Pl. l. Sing. (Skibsdæk.)
overløber, v. n. overløb, -løbet. [er.] (deserterer.)
overløber, v. a. (besværer ved alt for hyppige Besøg.)
Overløber, en, Pl. e. Rømningsmand.
overmaade, adv.
Overmaal, et, ud. Pl.
Overmagt, en, ud. Pl.
overmaler, v. a. 1.
Overmaling, en, Pl. er.
Overmand, en, Pl. -mænd.
overmander, v. a. 1. overvælder.
overmenneskelig, adj.
Overmod, et, ud. Pl. Hovmod, trodsigt Mod.

overmodig, adj.
overmorgen, adv.
overmægtig, adj.
overmæt, adj. pl. te. (Amberg.)
overnaturlig, adj.
Overopsyn, et, ub. Pl.
Overopsynsmand, en, Pl. =mænd.
overordentlig, adj.
overpisser, v. a. 1.
overpløier, v. a. 1.
Overpløining, en, Pl. er.
Overraskelse, en, Pl. r.
overrasker, v. a. 1. overrumpler.
overregner, v. a. 1.
Overregning, en, Pl. er.
overrender, v. a. 2. (See overløber, v. a.)
Overret, en, Pl. ter.
overrider, v. a. overred, =ridt. override et Barn.
overrumpler, v. a. 1.
Overrumpling, en, Pl. er.
oversaaer, v. a. 1. (besaaer overalt.)
oversandselig, adj.
Oversandselighed, en, ub. Pl. (Riisbrigh.)
oversat, part. af oversætter.
overseer, v. a. oversaae, =seet.
overseiler, v. a. 1. Baaden blev overseilet.
Overseiling, en, Pl. er.
oversender, v. a. 2. (tilsender.)
oversidder, v. a. oversad, =siddet. (er overhørig mod.) oversidde et Bud. (Grundtvig.)
Oversigt, en, ub. Pl. (Oversyn, Udsigt.)
Overskaal, en, Pl. er.
overskaaren, partic. See overskærer.
overskiber, v. a. (fører over Vandet paa et Skib.)
Overskibning, en, Pl. er.
Overskienk, en.
overskinner, v. a. 1.
Overskiorte, en, Pl. r.
overskiælder, v. a. 2.
Overskiørt, et, Pl. er.
Oversko, en, Pl. e.
Overskorpe, en, Pl. r.
Overskov, en, Pl. e. (Amberg.)
overskriber, v. a. overskred, =skredet.
Overskrift, en, Pl. er.
overskriger, v. a. overskreg, =skreget.
overskriver, v. a. overskrev, =skrevet.
Overskud, et, Pl. l. S.
overskuer, v. a. 1. overseer.
overskyder, v. n. overskød. (Sielden i sammensatte Tider.
overskygger, v. a. 1.
overskyller, v. a. 1.
Overskylling, en, Pl. er.
overskænder, v. a. 2. (See overskiælder.)
overskærer, v. a. overskar, =skaaren. =skaaret. Pl. =skaarne.
Overskærer, en, Pl. e. (i Klædefabriker.)
Overskæring, en, Pl. er.
Overslag, et, Pl. l. S.
Oversmørelse, en, Pl. r.
oversmører, v. a. oversmurte, =smurt.
oversneer, v. a. 1. (meest i part. oversneet.) Marken er oversneet.
oversnuser, v. a. 1. (Amberg.)
overspilder, v. a. 2.
overspinder, v. a. overspandt, =spunden, =spundet.
overspringer, v. a. oversprang, oversprungen,

oversprunget. Pl. oversprungne.
oversprøiter, v. a. 1.
Oversprøitning, en, Pl. er.
overspyer, v. a. 1.
overspytter, v. a. 1.
overspænder, v. a. 2. [Bruges figurligen, (og mest i partic. overspændt) for overdriver.] At overspænde sine Kræfter.
overstaaer, v. a. overstod, -staaet.
overstadig, adv. (overmaade.) overstadig drukken.
Overstaldmester, en, Pl. e.
overstemmer, v. a. 1.
Overstemning, en, Pl. er.
overstiger, v. a. oversteg, -stegen, -steget. Pl. -stegne.
overstraaler, v. a. 1.
overstreger, v. a. 1.
overstrider, v. a. overstred, -stridt.
overstryger, v. a. overstrøg, -strøgen, -strøget. Pl. -strøgne.
Overstrygning, en, Pl. er.
overstrøer, v. a. 1.
Overstrøg, et, Pl. l. S.
overstrømmer, v. a. 1.
overstyr, adv. at sætte overstyr.
Overstyrmand, en, Plur. -mænd.
overstænker, v. a. 1.
Overstænkning, en, Pl. er.
overstøver, v. a. 1.
Overstøvning, en, Pl. er. (Amberg.)
oversværter, v. a. 1.
Oversvømmelse, en, Pl. r.
oversvømmer, v. a. 1.
Oversyening, en, Pl. er.
oversyer, v. a. 1. (Amberg.)
Oversyn, et, Pl. l. S.
Oversættelse, en, Pl. r.
oversætter, v. a. oversatte, -sat.
Oversætter, en, Pl. e.
Overtal, et, ud. Pl. overlegent Antal. (Rahbek.)
Overtalelse, en, Pl. r.
overtaler, v. a. 2.
overtallig, adj. meer end fuldtallig. (v. Aph.)
Overtand, en, Pl. -tænder.
Overtro, en, ud. Pl.
overtroisk, adj.
Overtrædelse, en, Pl. r.
overtræder, v. a. overtraadte, -traadt.
Overtræder, en, Pl. e.
Overtræk, et, Pl. l. S.
overtrækker, v. a. overtrak, -trukken, -trukket. Pl. -trukne.
overtyder, v. a. 1. (overbeviser.)
Overtydning, en, Pl. er.
overtynger, v. a. 1.
overtæller, v. a. overtalte, -talt. (med kort a.)
Overtælling, en, Pl. er.
overtænker, v. a. 2. overveier.
Overtænkning, en, Pl. er.
Overveielse, en, Pl. r.
overveier, v. a. 1.
Oververden, en. (I Modsætn. til Underverdenen.)
overvindelig, adj.
Overvindelse, en. (bruges oftere i figurl. end i egentl. Bemærkelse.) Det kostede mig megen Overvindelse.
overvinder, v. a. overvandt, -vunden, -vundet. Pl. -vundne.
overvintrer, v. a. og n. 1. (har.) At overvintre

Planter. At overvintre paa et Sted.
Overvintring, en, Pl. er.
Overvold, en, ud. Pl. Overmagt.
overvoxer, v. n. og a. 1. voxer høiere, og figurl. overgaaer. Han er mig overvoxen ɔ: overlegen. 2. overgroer. Overvoxet med Græs.
Overvægt, en, ud. Pl.
overvægtig, adj.
Overvælde, en, uden Pl. (Overmagt.)
Overvældelse, en, S. Undertvingelse. (Amberg.)
overvælder, v. a. 1.
overvældig, adj.
Overværelse, en.
overvære, v. n. (være tilstede ved.) bruges blot i infin. og i part. overværende. At være overværende.
overvættes, adv. (overmaade.)
overøser, v. a. 2.
Overøsning, en, Pl. er.
Overøvrighed, en, Pl. er.
Ovn, en, Pl. e.
ovnbagt, adj. v. (bagt i en Ovn.)
Ovnblik, et, ud. Pl.
Ovnbænk, en, Pl. e. En Løibænk ved Kakkelovnen. (Moth.)
Ovndør, en, Pl. e.
Ovngulv, et, Pl. e. (Amberg.)
Ovnhul, et, Pl. ler.
Ovnlak, et, ud. Pl.
Ovnleer, et, ud. Pl.
Ovnmester, en, Pl. e.
Ovnpibe, en, Pl. r.
Ovnplade, en, Pl. r.
Ovnrage, en, Pl. r. (Et Bagerredskab.)
Ovnrør, et, Pl. l. S.
Ovnspiæld, et, Pl. l. S.
Ovnstang, en, Pl. -stænger. (Ovnrage.)
Oxe, en, Pl. Oxer, Øxen og Øxne.
Oxebryst, et.
Oxedriver, en, Pl. e.
Oxehoved, et, Pl. er. 1. Et Stubehoved. 2. Et stort Viinfad.
Oxehorn, et, Pl. l. S.
Oxehud, en, Pl. er.
Oxekiød, et, ud. Pl.
Oxekiødsuppe, en, Pl. r.
Oxemule, en, Pl. r.
Oxestald, en, Pl. e.
Oxesteg, en, Pl. e.
Oxetunge, en, Pl. r.
Oxetælle eller Oxetalg, en, ud. Pl.
oxnet*, adj. S. øxnet.

P.

Paa, præpos. paa Gaden, op paa Bierget.
paaagter, v. a. 1. agter paa, lægger Mærke til. (I dette og de følgende Ord adskilles det første aa fra det tredie a.)
Paaanke, en, S. Anke.
paaanker, v. a. 1.
Paaankning, en, Pl. er.
Paaberaabelse, en, Pl. r. (Amberg.)
paaberaaber sig, v. rec. 2.
Paabid, et, Pl. l. S. Gierningen at bide paa.
Paabid, en. Et Stykke

Mad til Frokost eller Mellem-mad.
paabinder, v. a. paabandt, -bundet. (S binder)
Paabrud, et, Pl. l. S. (T. Rothe.)
paabrænder, v. a. 2.
Paabud, et, Pl. l. S.
paabyder, v. a. paabød, -budet, -budt.
paabylter, v. a. 1. (Dansk Ordb.)
paabyrder, v. a. 1.
paadigter, v. a. 1. At paadigte een Usandheder.
Paadigtning, en, Pl. er.
paadrager, v. a. paadrog, -draget.
paadreier, v. a. 1.
paadriver, v. a. paadrev, -drevet.
paaduter, v. a. 1. (beskylder utilbørligen, paadigter.) i dagl. Tale.
paadynger, v. a. 1.
Paadømmelse, en, Plur. r.
paadømmer, v. a. paadømte, -dømt. At paadømme en Sag.
paaesker, v. a. 1. paafordrer.
paafaldende, partic. (selsom, synderlig.)
Paafiæder, en, Pl. -fiædre. (Paafuglefiæder.)
Paafinder, en, S. Opfinder.
paafordrer, v. a. 1. Naar paafordres.
Paafordring, en, Pl. er. Efter Paafording.
Paafugl, en, Pl. e. Paafuglefiæder -hale -hane -høne.
Paafund, et, Pl. l. S.
Paafundstale, en. (Oehlenschläger.)
Paafyldning, en, Pl. er. (Amberg.)
paafølgende, partic.
paafører, v. a. 2. At paaføre een Ulykker.
paagaaende, partic.
paagieldende, partic.
paagriber, v. a. paagreb, -greben, -grebet. Pl. -grebne.
Paagribning, en, Pl. er.
paagrændser, v. n. 1. (har.) grændser til. Paagrændsende Lande.
Paagrændsning, en. (D. Ordb.)
paagyder, v. a. paagød, -gydet eller -gydt.
Paagydning, en, Pl. er.
Paagydningsdyr, et, Pl. l. S. Infusionsdyr.
Paahane, en, Pl. r. Paafuglehane.
paahefter, v. a. 1.
Paahold, et. (v. Aph.)
paaholden, partic. med paaholden Pen.
paaholden, adj. gierrig, knap.
Paaholdenhed, en, ud. Pl.
paahyller, v. a. 1. (Colding.)
Paahæng, et, Pl. l. S.
paahængende, adj. v.
Paahør, et, ud. Pl.
Paakaldelse, en, Pl. r.
paakalder, v. a. 2. At paakalde Gud.
paakaster, v. a. 1.
Paakastning, en, Pl. er.
Paakiendelse, en, Pl. r.
paakiender, v. a. 2. paadømmer.
Paakiørsel, en. (Amberg.)
paakliner, v. a. 1.
paaklæder, v. a. 2.
Paaklædning, en, Pl. er.
paakommer, v. n. paakom, paakommet. (er.) Om Noget var paakommet. Der paakom (indtraf) en Ulykke.
paakræver, v. a. 1.

Paalandsvind, en. Vind, som blæser mod Landet. (I Skibssproget.)
paalidelig, adj.
Paalidelighed, en, uden Pl.
paaligger, v. n. paalaae, -ligget (har.) Denne Pligt paaligger ham.
paalimer, v. a. 1.
paalister, v. a. 1. (paafører med List)
paalydende, adj. v.
paalyver, v. a. paaløi, -løiet.
Paalæg, et, Pl. l. S.
paalægger, v. a. paalagde, -lagt. At paalægge Folket Skat.
Paalæsning, en, Pl. er. (kort æ.) af paalæsser.
paalæsser, v. a. 1.
Paaløb, et, Pl. l. S.
paamaaler, v. a. 2. maaler fuldt Maal. (Colding.)
Paamindelse, en, Pl. r.
paaminder, v. a. 1 og 2.
Paaminder, en, Pl. e.
paanagler, v. a. 1.
paanøder, v. a. 1.
paapasselig, adj.
Paapasselighed, en, ub. Pl.
paaraaber, v. a. 2. (beraaber sig paa.)
paaruller, v. a. 1.
Paarørende, n. s. pl. Slægtninge.
Paasagn, et, Pl. l. S. (Angivelse, Beskyldning.)
Paaseende, et, ub. Pl. (Tilsyn.)
paaseer, v. a. paasaae, -seet. (har Tilsyn med.)
paaseiler, v. a. 1.
Paaseiling, en, Pl. er.
Paaske, en. Paaskeaften -anbagt -brød, et -dag -fest -griis -høitid -kage -kringle -lam, et -lilie -maaned -marked, et -messe -nat -offer, et -regning -rente -tid -uge -vinter.
paaskjønner, v. a. 1.
Paaskrift, en, Pl. er.
paaskriver, v. a. paaskrev, -skreven, -skrevet. Pl. -skrevne.
Paaskruening, en, Pl. er.
paaskruer, v. a. 1.
Paaskud, et, Pl. l. S.
paaskyder, v a. paaskød, -skudt.
Paaskyl, et. (Moth.)
paaskynder, v. a. 1.
paaslaaer, v. a. paaslog, -slaaet.
Paaslag, et, Pl. l. S.
Paasmørelse, en, Pl. r.
paasmører, v. a. paasmurte, -smurt.
paasnakker, v. a. 1.
Paaspring, et, Pl. l. S.
paaspænder, v. a. 2.
Paastaaende, et. S. Paastand.
paastaaelig, adj. (som ei let viger fra sin Mening.)
Paastaaelighed, en, uden Pl.
paastaaer, v. a. paastod, -staaet.
Paastand, en.
paastryger, v. a. paastrøg, -strøgen, -strøget. Pl. -strøgne.
paastrøer, v. a. 1.
paastænker, v. a. 1.
Paastænkning, en, Pl. er.
paastævner, v. a. 1. At paastævne en Sag.
Paastød, et, Pl. l. S.
Paasyening, en, Pl. er.
paasyer, v. a. 1.
Paasyn, et, ub. Pl.
Paasæt, et. (Noget som paasættes.)
Paasætning, en, Pl. er. Gierningen at paasætte.

paasætter, v. a. paasatte, -sat.
paatager sig, v. rec. paatog, -taget.
Paatale, en, ud. Pl.
paataler, v. a. 2. At paatale en Sag, paatale sin Ret.
paategner, v. a. 1.
Paategning, en, Pl. er.
Paatryk, et, Pl. l. S.
paatrykker, v. a. 1.
Paatrykning, en, Pl. er.
paatrængende, adj. v.
Paatrængenhed, en, ud. Pl. (Baden.)
paatrænger sig, v. rec. 2.
paatvinger, v. a. paatvang, -tvungen, -tvunget. Pl. -tvungne.
paatvivler, v. a. 1.
Paaviisning, en, Pl. er.
Paavirkning, en, Pl. er.
paaviser, v. a. paaviste, -viist. (anviser.)
paavoret, partic.
paaøser, v. a. 2.
Padde, en, Pl. r. (Tudse, Skrubtudse.)
Paddehat, en, Pl. te. Svamp.
Paddeleg, en, ud. Pl. (Paddens Sæd.)
Paddepyt, en, Pl. ter. (et Sumphul. Hvitfeld.)
Pagt, en, Pl. er. Forbund.
pagter, v. a. S. forpagter.
Pagtoffer, et, Pl. e. (Baggesen.)
Pak, et, ud. Pl.
Pakbod, en, Pl. er.
Pakdug, en, Pl. e. (til at indpakke noget i.)
Pakesel, en, Pl. er.
Pakfad, et, Pl. e. (Amberg.)
Pakfierding, en, Pl. er.
Pakgods, et, ud. Pl. (Gods, som indpakkes, eller pakkes paa Vogne.)
Pakheft, en, Pl. e. (Baden.)
Pakhuus, et, Pl. -huse.
Pakhuusforvalter, en, Pl. e.
Pakhuusleie, en, ud. Pl.
Pakhuusmester, en, Pl. e.
Pakhuusskriver, en, Pl. e.
Pakkammer, et, Pl. -kamre. (Forraadskammer for Vare.)
Pakke, en, Pl. r.
Pakkepost, en, Pl. er.
pakker, v. a. 1.
pakker sig, v. rec. 1. (forføier sig bort.)
Pakkielder, en, Pl. e.
Pakkiste, en, Pl. r.
Pakklæde, et. S. Pakdug.
Paklagen, et, Pl. er.
Paklak, et, ud. Pl. (til at forsegle Pakker.)
Paklerred, et, Pl. er.
Pakloft, et, Pl. er.
Pakmaatte, en, Pl. r.
Paknaal, en, Pl. e. (til at indsye Pakker.)
Pakning, en, Pl. er.
Pakpapir, et.
Pakreb, et, Pl. l. S.
Paksadel, en, Pl. -sadler (Reisler.)
Paktønde, en, Pl. r.
Pakvogn, en, Pl. e. Rustvogn, Fragtvogn.
Palet, en, S. Malerbræt.
Palisade, en, Pl. r. Stormpæl.
Pallads, et, Pl. er. Herreslot, Borg.
Pallask, en, Pl. er. Slagsværd.
Palme, en, Pl. r. Et Palmetræ. Palmeblad -frugt -green -kaal (v. Aph.) -krands -lund -nød -olie (v. Aph.) -piil (Reisler.) -skov -søndag -træ, et -viin.
Pande, en, Pl. r. (Jern- eller Leerkar.) Pandeaal (som

er stegt i en Pande) =bæk=
sel, et =fisk =grød =hat
(paa Brændeviinspander.)
=jern, et =kage =laag,
et =mad =skaft, et =steen
(som sætter sig i Kogepander)
=steg.
Pande, en, Pl. r. (En Deel
af Hovedet.) Pandeaare
=baand, et =been, et
=bind, et (v. Aph.) =brask
(Pandeskal) =bræt, et (som
gives uvane Kreature) =skæl
=haar, et =klæde, et
=liin, et (et Slags Pande=
klæde) =lok =rem (paa He=
stetøi) =skal =sløife =smæk=
ke =spænde, et (Amberg.)
Pande, en, Pl. r. (paa en
Bøsselaas) Deraf: Pande=
fiæder =hætte =skrue
=staal, et.
Pandser, et, Pl. e. (Harnisk,
Brynie.)
Pandserbaand, et, Pl. l.
S.
Pandserdragt, en, Pl. er.
Pandserhandske, en, Pl.
r.
Pandserkiøbe, en, Pl. r.
Pandserklæde, et. (Oehlen=
schläger.)
pandserklædt, adj. v.
Pandserplade, en, Pl. r.
Pandserrem, en, Pl. me.
Pandserring, en, Pl. e.
Pandserrustning, en, Pl.
er.
Pandserryg, en, Pl. ge.
(Oehlenschläger.)
Pandserskiorte, en, Pl. r.
Pandsersmed, en, Pl e.
Pandsersærk, en, Pl. e.
(Oehlenschläger.)
pandsret, See pandser=
klædt.
Paneel, et, Pl. Paneler.
(Tavleværk, Brædevæg.)
Paneelvæg, en, Pl. =væg=
ge.
Paneelværk, et, Pl. er.
paneler, v. a. 1. (forsyner
med Paneelværk.)
Paneling, en, Pl. er.
Pant, et, Pl. er. Pantebog
=brev, et =forskrivning
=gods, et =leg (Juleleg)
=lehn, et (K. Ancher.) =ob=
ligation (Panteforskriv=
ning) =ret =rettighed
=sag =seddel.
Panteier, en, Pl. e.
panter, v. a. 1. udpanter.
Panterdyr, et, Pl. l. S.
pantfaaet, adj. v. pant=
faaet Gods. (Rostgaard.)
panthavende, adj. v.
Panthaver, en, Pl. e. (som
har Pantet i Hænde.)
Pantlehn, et, Pl. e.
Pantser, S. Pandser.
Pantsættelse, en, Pl. r.
pantsætter, v. a. pant=
satte, =sat.
Pantsætter, en, Pl. e.
Panttager, en, Pl e. (Ba=
den.)
Pap, en og et, Pl. per. Pap=
arbeide, et =arbeider
=bind, et =blad, et =ler=
red, et (Amberg.) =liim
(Colding.) =papir, et =æske.
Papir, et, Pl. er. (Genit.
Papirs bruges i adskillige
Sammensætn. som adject. og
bemærker at Tingen er af
Papir; som Papirskrone,
Papirslygte, Papirs=
penge, Papirsstrimmel,
Papirsæske, o. fl. I føl=
gende staaer Ordet i nominat.)
Papiraffald, et, ud. Pl.
Papirform, en, Pl. e. (Form
til Papir.)
Papirhandel, en, ud. Pl.
(Handel med Papir.)
Papirhandler, en, Pl. e.
Papirluus, en, Pl. l. S.
Papirmager, en, Pl. e.
Papirmølle, en, Pl. r.

Papirmøller, en, Pl. e.
Papirpenge, S. Papirspenge.
Papirramme, en, Pl. r. (i en Bogtrykkerpresse.)
Papirsax, en, Pl. e.
Papirskab, et, Pl. e.
Papirstempel, et, Plur. -stempler.
Papirstempler, en, Pl. e.
Papirværk, et, Pl. er.
Papist, en, Pl. er. (Catholik.)
papistisk, adj.
Pappegøie, en, Pl. r.
Pappegøiebuur, et, Pl. -bure.
Par, et, Pl. l. S.
Paradiis, et, Pl. Paradiser.
Paradiisfugl, en, Pl. e.
Paradiisæble, et, Pl. r.
paradisisk, adj.
parallel, adj. jævnløbende, ligeløbende.
Paraply, en, Pl. er. S. Regnskierm.
Parasol, en, See Solskierm.
Parcel, en, Pl. ler. Jordlod.
parcellerer, v. a. I. udstykker Jorder.
Parder, en, Pl. e. Pardersdyr, Leopard.
Parderhud, en, Pl. er.
Parderkat, en, Pl. te. (v. Aph.)
Park, en, Pl. er. (Fiskedam, Fiskepark.)
Parlement, et, Pl. er. Parlementsherre -valg, et.
Parol, en. (Fransk. Parole.) Krigsløsen.
Parolbefaling, en, Pl. er.
parrer, v. a. og rec. I.
parres, v. dep. parredes.
Parresyge, en, ud. Pl. (hos Køer.)
Parretid, en, ud. Pl.
Parring, en, ud. Pl.
Parringstid, en.
Part, en, Pl. er. (Deel, Lod.)
parterer, v. a. I. deler, sønderskærer.
Parti, et, Pl. er.
Partiaand, en, ud. Pl.
Partigænger, en, Pl. e.
Partikel, en, Pl. Partikler. (en liden Deel, et lidet Ord.)
Partisan, en, Pl. er. Hellebarde.
partisk, adj.
Partiskhed, en, ud. Pl.
parviis, adv. (Par efter Par.)
Paryk, en, Pl. ker.
Parykblok, en, Pl. ke.
Parykmager, en, Pl. e.
Parykæske, en, Pl. r.
Pas, et, Pl. ser. Reisepas, Søpas.
Pas, et, Pl. ser. Vei, Giennemgang. Et snevert Pas.
Pas, en. (ud. Art.) Til Pas, til Maade, til Behag. Ved Pas, omtrent, henved.
Pasgang, en. (En vis Gang, som Heste kunne gaae.)
Pasgænger, en, Pl. e. (En Hest, som gaaer i Pasgang.)
Paskort, et, Pl. er. (et Slags Søkort.)
Paskugle, en, Pl. r.
Pasquil, en, S. Skandskrift.
Passat, en, Pl. er. Passatvind, (Stadigt blæsende Vind i den sydlige Verdensdeel.)
passelig, adv.
Passen, en, ud. Pl.
passer, v. a. I. At passe een Ting efter en anden. At passe paa, passe een op.
passer, v. n. I. (har.) Er beqvem til.

passer, v. n. 1. (har.) i Kortspil.
passer sig, v. rec. 1. (har.) sømmer sig.
Passer, en, Pl. e. Cirkel. Passerbeen, et -spids.
passerer, v. n. 1. (har.)
Passeresedbel, en, Plur. -sedler.
Passion, en. Lidelse. (Om Christi Lidelse.) Passionsandagt -blomst -bøn -historie -musik -prædiken -salme -tid -uge.
Passkriver, en, Pl. e. (som udfærdiger Reisepasser.)
Pastel, en. At male i Pastel (med tørre Farver.)
Pastelfarve, en, Pl. r.
Pastelmaler, en, Pl. e.
Pastelmaling, en, Pl. er.
Pastor, en. Præst.
Pastorat, et, S. Præsteembede.
Pasværk, et, Pl. er. (til et Dreielad.).
Patent, et, Pl. er. aabent Brev.
Patient, en, Pl. er. (et fremmedt Ord.) En Syg, Lidende.
Patriark, en, Pl. er.
Patriot, en, Pl. er.
patriotisk, adj.
Patriotisme, en, ub. Pl. Fædrelandskiærlighed.
Patrol, en, Pl. -ler. omgaaende Vagt.
patrollerer, v. n. 1. (har.)
Patron, en, Pl. er.
Patrontaske, en, Pl. r.
Patte, en, Pl. r. Pattebarn, et, Pl. -børn -broder, Plur. -brødre (Amberg.) -brog -dyr, et -taske -føl, et -glut (Pattebarn) -griis -horn, et -lam, et -søster -syg, adj. -vorte.
patter, v. a. og n. 1. (har.)
Pauke, en, Pl. r. Kiedeltromme.
Paukelyd, en, ub. Pl.
Pauker, en, Pl. e.
pauker, v. n. 1. (har.) slaaer paa Pauke.
Paulun, et, Pl. er. Hytte, Tælt.
Pause, en, S. Ophold.
Pave, en, Pl. r. Pavehistorie -hue -krone -krønike -magt -stol -sæde, et -valg, et -vælde -værdighed.
Pavedom, Pavedømme, et, ub. Pl.
pavelig, adj.
Peber, en, ub. Pl. Peberbøsse -daase -kage -korn, et -krud, et (en Urt) -mølle -nød, Plur. -nødder -qværn -støv, et -træ, et -urt.
Pebermynte, en, Pl. r. (Urt.)
Peberrod, en. (Urt.)
Pebersvend, en, Pl. e. (en gammel Svend eller Ungkarl.)
pebrer, v. a. 1.
Pedal, et. I et Orgelværk.
Pedalharpe, en, Pl. r.
Pedant, en, Pl. er. (Een, som ved alle Leiligheder vil giøre Smaating, især ufrugtbar Lærdom, vigtige.) Et uoversætteligt Ord
Pedanteri, et, Pl. er.
pedantisk, adj.
peen, adj. (net, pyntelig.)
Peenhed, en, ub. Pl.
peent, adv.
Pegefinger, en, Pl. -fingre.
Pegepind, en, Pl. e.
peger, v. a. 1.
Pegestikke, en, Pl. r. (Pegepind.)
Peilecompas, et, Pl. ser.
peiler, v. a. 1.
Peiling, en, Pl. er.

Peilstok, en, Pl. ke.
Pelikan, en, Pl. er. 1. En Fugl. 2. Et chirurgisk Redskab til at trække Tænder ud.
Pels, en, Pl. e.
Pelsfoder, et, ud. Pl.
Pelshandel, en, ud. Pl.
Pelshandler, en, Pl. e.
Pelshue, en, Pl. r.
Pelskrave, en, Pl. r.
Pelsner, en, Pl. e. (som giør Pelse, Bundtmager.)
Pelstrøie, en, Pl. r.
Pelsvante, en, Pl. r. (v. Aph.)
Pelsværk, et, ud. Pl. (Foerværk.)
Pen, en, Pl. Penne. Pennefeil (Skrivfeil. Rostgaard.) -fiæder -huus, et -kniv -krig -marv (Amberg.) -pose -skaar, et -slikker (et foragteligt Ord om en Skriver) -spids -split -stilk -strid -tegning (Tegning med en Pen.)
Pendinge, S. Penge.
Penge, en. n. s. coll. (uden Pl.) Pengeaager -aagrer -bidrag, et -blad, et. (Urt.) -blok -bod, Pl. Pengebøder -bytte, et -bælte, et (til at giemme Penge i) -bøsse -deling -dynge -fordeel -fordring -gave -gierrig, adj. -gierrighed -græs, et. (Urt) -handel -handler -hielp -kasse -kast, et -kiste -krav, et -laan, et -lønning -mangel -mester (Rostgaard.) -mulkt, See Pengebod, Pengestraf -nød -opslag, et -pose -puger -pung -rig, adj. -rigdom -sag -skab, et -skifte, et -skriin, et -snyder -snyderi, et -sorg -sort, en -spilde -stolthed -straf -sum -svig (Colding.) -syg, adj. -syge (Colding.) -trang -trætte -udgift -udlæg, et -urt -vexler -værd, et.
Penitentse, S. Bod, Bodsøvelse.
Pensel, en, Pl. Pensler.
Penselhaar, et, Pl. l. S.
Penselmager, en, Pl. e. (Amberg.)
Penselskaft, et, Pl. er.
Penselstrøg, et, Pl. l. S.
Pension, en, Pl. er. Naadelon, Løn for udtiente Embedsmænd eller Enker.
Pensionist, en, Pl. er.
pensler, v. a. og n. 1. (maler med en Pensel; skriver meget net.)
Pergament, et, Pl. er. Pergamentsbind, et -blad, et -brev, et -rulle, o. fl. (som er af Pergament.)
Pergamentmager, en, Pl. e.
Pergamotte, en, Pl. r. (et Slags Pære.)
Perial, en, Pl. er. en halv Ruus. (i dagl. Tale.)
Periode, en, Pl. r. Tidsløb, Tidsrum.
periodisk, adj. (afvexlende, i visse Tidsrum.)
Perle, en, Pl. r.
Perlebaand, et, Pl. l. S.
Perlebor, et, Pl. l. S. (til at bore Perler med.)
Perlebræmme, en, Pl. r.
perlebræmmet, adj.
Perlefangst, en, Pl. er.
Perlefanger, en, Pl. e.
Perlefarve, en, ud. Pl. (lysegraa Farve.)
perlefarvet, adj.
Perlefisker, en, Pl. e.
Perlefiskeri, et, Pl. er.
perlegraa, adj. (v. Aph.)

Perlegryn, et, Pl. l. S.
Perlegrynssuppe, en.
Perlehalsbaand, et, Pl. l. S.
Perlehue, en, Pl. r. (en Hue, besat med Perler.)
Perlehøne, en, Pl. -høns.
Perlekiæde, en, Pl. r.
perleklar, adj.
Perleklæde, et, Pl. r.
Perlekrands, en, Pl. e.
Perlekrone, en, Pl. r.
Perlemor, et, ud. Pl.
Perlemusling, en, Pl. er.
perler, v. n. I. (har.)
Perlerad, en, Pl. er.
Perleskrift, en, ud. Pl. (en meget fiin Skrift i Trykkerier.)
Perleskæl, en, S. Perlemusling.
Perlesmykke, et, Pl. r.
Perlesnor, en, Pl. e.
Perlestikker, en, Pl. e.
Perlestikkeri, et, Pl. er.
perlestukken, adj. v. plur. -stukne.
perpendiculair, S. lodret.
Perse, en, Pl. r. Presse.
Persebom, en, Pl. me.
Persefiæl, en, Pl. e.
Persehuus, et, Pl. -huse.
Persejern, et, Pl. l. S.
Persekar, et, Pl. l. S.
Perser, en, Pl. e. (Indbygger af Persien.)
Perseskrue, en, Pl. r.
Persestang, en, Pl. -stænger.
Persetræ, et, Pl. er.
Persetræder, en, Pl. e.
Persille, en, Pl. r. (Urt.)
Persillerod, en, Pl. -rødder.
persisk, adj. (fra Persien.)
Persning, en, Pl. er.
Person, en, Pl. er.
personlig, adj. -en, adv.
Personlighed, en.
Perspectiv, et.
perspectivisk, adj.
Pest, en, ud. Pl. pestagtig, adj. Pestbyld -eddike -fri, adj. -gift -huus, et -læge -middel, et -rod -smitte -svanger, adj. -tid -urt -vagt.
Pestilentse, en. Pest.
pestilentsialsk, adj.
Petarde, en, Pl. r. Portbrækker.
Pfaltsgreve, en, Pl. r.
Pfaltsgrevinde, en, Pl. r.
Phantasie, en, Pl. er. Indbildningskraft, Indbildning.
Phantast, en, S. Sværmer.
phantastisk, adj.
Pharisæer, en, Pl. e.
Philologie, en, uden Pl. Sprogkyndighed, Sprogvidenskab.
philologisk, adj.
philosopherer, v. n. I. (har.)
Philosophie, en, uden Pl. Videnskabslære.
philosophisk, adj.
phlegmatisk, adj. koldblodig, koldsindig.
Physik, en, ud. Pl. Naturlære, Naturvidenskab.
physikalsk, adj.
Physiologie, en, ud. Pl.
physiologisk, adj.
physisk, adj.
Phænomen, et, Pl. er. Natursyn, Naturvirkning.
piadrer, v. n. I. (har.) piatter. (P. Syn.)
Pialt, en, Pl. er. Pialtebod -handel -kiærling -kram, en og et, -kræmmer -marked, et -torv, et. (Kolding.)
pialtet, adj.
Piat, en, ud. Pl. (Snak,

Skudder; Vaas. (i daglig Tale.)
piatter, v. n. 1. (har.)
Pibe, en, Pl. r. (Pibe, til at fløite i; Tobakspibe.) Pibebeen, et -beslag, et -bræt, et. (i Orgelværker) -fabrik -handel -handler -hoved, et -hytte -hætte -kande -klang. (Rostgaard.) -kradser -krave -leer -lunte (til at tænde Piben ved. Amberg.) -lyd -læg, et -mager -musling -renser -ring -rør, et -stilk -tøi, et (alt hvad som hører til en Tobakspibe.) -værk, et. (i Orgelværker.)
Pibe, en, Pl. r. (et stort Viinfad.) Deraf: Pibestaver, n. s. pl.
piber, v. n. peb, peben, pebet. (har.) At pibe ud (udpibe) v. a.
Piber, en, Pl. e.
pibet, adj. (som har Piber eller Pibelæg.)
pibler, v. n. 1. (har.) qvælder op i Bobler.
Pidsk, en, Pl. e.
Pidskebaand, et, Pl. l. S.
pidsker, v. a. 1.
Pidskeskaft, et, Pl. er.
Pidskeslag, et, Pl. l. S.
Pidskesnert, en, Pl. er.
Pidskning, en, Pl. er.
Pig, en, Pl. Pigge. (Spids; Spyd.) Deraf: pighvas, adj. (v. Aph.) Pigstav. en, Pl. e. Pigsuer, en. (paa et Skib.)
Pige, en, Pl. r. Pigeaar, n. s. pl. -alder -arbeide, et -barn, et -fro, adj. (Oehlenschläger.) -giek -hue -kammer, et -lav, et -løn -ran, et -sind, et -skole -stand -stemme -svend -syge -særk -tieneste -tro.
Pighvar, en, Pl. er. (en Fisk.)
Piil, en. Pl. Pile. (til at skyde med.) Pilefiæder -flugt -kogger, et -saar, et -skaft, et -skud, et -skytte -snar, adj. See piilsnar -spids -søm (paa Hierneskallen.)
Piil, en, Pl. Piletræ. (Piletræ.) Pileart -bark -blad, et -brænde, et -bul -gierde, et -have -hegn, et -hyld (Moth.) -krat, et -kul, et -kurv -lund -plantning -qvist -riis, et -røn. (et Træ. Moth.) -skov -stage -stamme -stikling -træ, et -vaand -ved.
piilsnar, adj. (hastig, som Pilens Flugt.)
Piilsød, en, Pl. der.
piinagtig, adj. (af Pine.)
Piinagtighed, en, ud. Pl.
piinlig, adj.
Piinsel, en, Pl. Piinsler.
Piket, at spille Piket.
Piketspil, et, ud. Pl.
Piketvagt, en, Pl. er.
Pikhammer, en, Pl. -hamre.
Pikkelhue, en, Pl. r. (et Slags Hielm.)
pikker, v. a. 1.
pil, adv. (bruges i Stedet for ganske i nogle sammensatte Adjectiver, som pilraadden, pilsuur.)
pilker, v. n. 1. (har.) Af piller.
Pille, en, Pl. r. (som bruges i Lægekonsten.) Deraf: Pilleæske -masse.
Pille, en, Pl. r. (en Støtte.) Pillebul -fod -hoved, et -knap -rad -stribe.
Pillegrim, en, Pl. e. Pillegrimsdragt -færd -gang -hat -reise -stav.
Pillemad, en, S. Plukkemad.

piller, v. a. og n. 1. (har.)
Pilleri, et, Pl. er. Smaating.
Pilling, en, Pl. er. Gierningen at pille.
Pilt, en, Pl. e. (Dreng.)
Pimpekruus, et, Pl. -kruse.
pimper, v. a. og n. (drikker saa smaat; især i Smug.)
Pimpsteen, en.
Pind, en, Pl e.
Pindebrænde, et, ud. Pl.
Pindefiæder, en, Pl. -fiædre. (Fuglenes første Fiædre.)
Pindehammer, en, Plur. -hamre. (Reisler.)
Pindehugger, en, Pl. e.
Pindekniv, en, Pl. e.
pinder, v. a. 1. At pinde sammen, pinde ud.
Pindestol, en, Pl. e.
Pindesyl, en, Pl. e.
Pindetøi*, et, ud. Pl.
Pindevogn, en, Pl. e.
pindevorn, adj.
Pindeværk, et.
Pindhose, en, Pl. r. 1. Et Slags Uldstrømper. 2. En Hestesygdom.
Pindkniv, en, Pl. e.
pindmager, adj. pl. -magre.
Pindse, en. (Pindsefest. Til Pindse, i Pindsen.) Pindseaften -dag -fest -gilde, et -høitid -lilie -nat -offer, et -tid -uge.
Pindso, en. Pindsvinets Hun.
Pindsviin, et, Pl. l. S.
Pindsviinbørste, en, Pl. r.
Pindsviinmenneske, et, Pl. r. (v. Aph.)
Pine, en, ud. Pl. (Piinsel, Plage.)
Pinebænk, en, Pl. e.
pinefuld, adj.
piner, v. a. piinte, piint.
Pineredskab, et, Pl. er.
Pinested, et, Pl. er.
Pink, en, Pl. er. Et Slags smaa Skibe, Pinkskib.
Pinsel*, S. Piinsel.
Pip, en, ud. Pl. (Sygdom hos Høns.)
Pipling, en, Pl. er. (et Slags Æbler.)
pipper, v. n. 1. (har.) pipper frem, op.
pirhiernet, adj. (Rostgaard.)
pirhovedet, adj. (som let opirres.)
pirker, v. n. 1. (har.) [af pirrer.]
pirrelig, adj.
Pirrelighed, en, ud. Pl. (den Evne at kunne pirres.)
Pirremiddel, et, Pl. -midler.
Pirren, en, ud. Pl.
Pirring, en, Pl. er.
Pis, et, ud. Pl. (Urin.)
Pisang, en, Pl. er. Frugten af Pisangtræet.
Pissebak, en. (til Skibs.)
Pisseblære, en, Plur. r. (Reisler.)
Pissebækken, et, Pl. er.
pissedrivende, adj. verb. (Rostgaard.)
Pissen, en, ud. Pl.
Pissepotte, en, Pl. r.
Pissetrang, en, ud. Pl.
pissetrængt, adj. v.
Pistacie, en, Pl. r.
Pistol, en, Pl. er.
Pistolhylster, et, Pl. e.
Pistolkappe, en, Pl. r.
Pistolkugle, en, Pl. r.
Pistollaas, en, Pl. e.
Pistolløb, et, Pl. l. S.
Pistolskud, et, Pl. l. S.
piusker, v. a. 1. (bringer i Ulave, giør uredt.)
Placat, en, Pl. er.
Pladder, et, ud. Pl. 1. Dynd, Morads. 2. unyttig Sladder.
pladderfuld, adj. (Baden.)

pladdrer, v. n. 1. (har.) sludbrer.
Plade, en, Pl. r.
Pladeguld, et, ud. Pl.
Pladehammer, en, Plur. -hamre.
Pladekobber, et, ud. Pl.
Plademessing, et, ud. Pl.
Pladeovn, en, Pl. e.
Pladepandser, et, Pl. e. (som er sammensat af bevægelige Plader.)
Pladeslager eller Plattenslager, en, Pl. e.
Pladesølv, et, ud. Pl.
Plads, en, Pl. e og er. (Sted, Rum.)
Pladsmajor, en, Pl. er.
Pladsmester, en, Plur. e. (Colding.)
Pladsk, et, Pl. l. S.
pladsker, v. n. 1. (har.) At pladske i Vandet.
Pladskregn, en, S. Pladsregn.
Pladsregn, en, uden Pl. Skylregn. Af pladser, d. s. s. pladsker. (Andre skrive det Pladskregn.)
plaffrer, v. n. 1. (har.) skyder uordentlig med Gevær. (Meisler.)
Plag, en, Pl. e. (en ung Hest.)
Plage, en, Pl. r.
Plageaand, en, Pl. er.
Plagefoged, en, Pl. er.
Plagegudinde, en, Pl. r.
Plageliv, et, ud. Pl.
Plagen, en, ud. Pl. Pinen og Plagen.
plager, v. a. 1.
Plager, en, Pl. e.
Plageri, et, Pl. er.
plagevorn, adj. (Moth.)
Plan, en, Pl. er. (Udkast, Anordning.)
Plan, en. Slette, jævn Mark.
plan, adj. S. jævn.
Planerehammer, en, Pl. -hamre. (Amberg.)
Planerepresse, en, Pl. r.
planerer, v. a. 1. At planere en Bog, dyppe i Liimvand.
Planerevand, et, ud. Pl.
Planet, en, Pl. er.
Planetaar, et, Pl. l. S.
Planetbane, en, Pl. r.
Planetkrebs, en, Pl. e.
Planetspil, et.
Planetsystem, et, Pl. er.
Planke, en, Pl. r.
Plankebygning, en, Pl. er.
Plankelag, et, Pl. l. S.
planker, v. a. 1. At planke af, planke ind. (afdelet, indfatter med Planker.)
Plankesav, en, Pl. e.
Plankeskærer, en, Pl. e.
Plankeværk, et, Pl. er.
Plankning, en, Pl. er. (v. Aph.)
planløs, adj. (uden Plan, Overlæg.)
Plante, en, Pl. r. (Urt, Væxt.) Planteagtig, adj. -bed, et -bée!, Pl. -dele -farve -føde -gaard -green -have -jord (af forraadnede Planter) -kiender -kyndig, adj. -liv, et -ludsalt, et -lære (Botanik) -muld, et -navn, et -olie -qvist -rig, adj. -rige, et -saft -samling -stud, et -sted, et (hvor en Colonie anlægges) -steen (med Aftryk af Planter) -syre -søvn -ædende, adj. v.
Plantemaade, en, Pl. r.
Plantepind, en, Pl. e. (til at sætte Planter med.)
planter, v. a. 1.
Planter, en, Pl. e.
Planteskole, en, Pl. r.
Plantning, en, Pl. er
Plaster, et, Pl. Plastre.
Plasterdaase, en, Pl. r.
Plasterdug, en, Pl. e. (hvorpaa Plaster smøres.)

Plasterklud, en, Pl. e.
plastrer, v. a. 1. (Moth.)
plat, adj. og adv. pl. platte. jævn, ligefrem; it. heel, aldeles. plat ud, reent ud.
Platfiil, en, Pl. -file.
Platfisk, en, Pl. e. (Amberg.)
platfodet, adj.
Plathed, en, ud. Pl.
Plathoveder, n. s. pl. (Et Slags Søm med flade Hoveder.)
Platkort, et, Pl. er. (Et Slags Søkort.)
platnæset, S. fladnæset.
Plattinger, n. s. pl. (Skibsord.)
Plattenslager, en, Pl. e. Tydsk S. Pladeslager.
plattydsk, adj. nedertydsk; modsat: høitydsk, overtydsk.
Plattydsker, en, Pl. e.
Pleie, en, ud. Pl. Omsorg, Røgt, Pasning.
Pleieamme, en, Pl. r. Goldamme. (Amberg.)
Pleieanstalt, en, Pl. er.
Pleiebarn, et, Pl. -børn.
Pleiedatter, en, Pl. -døttre.
Pleiefader, en, Pl. -fædre.
Pleiefoged, en, Pl. er. (Rostgaard.)
Pleieforældre, n. s. pl.
Pleiehuus, et, Pl. -huse.
Pleiel, en, Pl. er og Pleiler. (til at tærske med.) Pleielhandel, en, Pl. er. (den længste Stok i Pleielen.) -hilde -rem -slag, et.
Pleiemester, en, Plur. e. (Moth.)
Pleiemoder, en, Pl. -mødre.
Pleiestiftelse, en, Pl. r.
Pleiesøn, en, Pl. ner.
Pleievæsen, et, ud. Pl.
Plet, en, Pl. ter.
plettefri eller pletfri, adj.
plettefuld, adj.
Plettekugle, en, Pl. r. (til at aftage Pletter.)
Pletteleer, et, ud. Pl.
pletter, v. a. 1. sætter Pletter paa.
pletter, v. n. 1. (har.) Modtager Pletter. Dette Klæde pletter let. (Rostg.)
Plетteskrædder, en, Pl. e. (som aftager Pletter, og forbedrer gamle Klæder.)
Pletteſteen, en, Pl. -stene.
pletteviis, adv.
Pligt, en, Pl. er. Skyldighed. (Pligt, Straf, er forældet.)
Pligtarbeide, et, Pl. r.
Pligtarbeider, en, Pl. e.
Pligtanker, et, Pl. e. (Det sværeste Anker, som bruges i Nødstilfælde.)
Pligtbegreb, et, Pl. er.
Pligtbud, et, Pl. l. S.
pligter, v. n. 1. (har) lider Straf. (forældet)
Pligtfølelse, en.
pligtig, adj.
Pligtlære, en, uden Pl. (Ethik, Moral.)
pligtmæssig, adj.
Pligtmæssighed, en, ud. Pl.
Pligtopfyldelse, en, ud. Pl.
pligtskyldig, adj.
pligtstridig, adj.
Pligtstridighed, en, ud. Pl.
Pligtydelse, en, Pl. r.
pliirøiet, adj. (Amberg.)
Pliren, en, ud. Pl. Pliren med Øinene.
plirer, v. n. 1. (har) blinker med Øinene.
plomp*, S. plump.
Plov, en, Pl. e. Plovaas -arbeide, et (Pløining)

Plovaxel -beest, et -bræt, et -breng -driver -bræt -fællig, et -skæl -folk, n. s. pl. -fred -fure -før, adject. (en plovfør Hest) -gang (langsom Gang; at kiøre Plovgang.) -gilde, et (Moth.) -greb, et -hammel, Pl. -hamler -handel -helligt, S. Plovfred -hest -hiul, et -høvl (som bruges, hvor Bræder skulle pløies sammen) -holder -jern, et -karl -kiep -kile -kiører -kiørsel -kløft (Rostgaard.) -kniv (Amberg.) -knæ, et -lag eller -lav (at være i Plovlav sammen) -lam, adj. (som ikke har Heste nok til at pløie med.) -land, S. Pløieland. -løb, et -mand -nød, et, S. Plovoxe. -oxe -rand -reb, et -redskab, et -renser -ring -rylde (Rostgaard) -sele -skagle -skat -skee -skær, et -slaae (Moth.) -spade -spilde -stage -stav -stiert -stud -styrer -sule (Plovhandel) -svingel -svøbe -tid, S. Pløietid. -tist -træ, et -tøi, et -tømme -vant, adj. v. -vending -vise -øxe. (Amberg.)

Plovshoved, et, Pl. er.

Pludder, en, ud. Pl. daarlig Snak.

Pludderbuxer, n. s. pl.

Pluddermund, en, Pl. e. (Moth.)

pluddermundet, adj.

pluddervorn, adj.

Pluddren, en, ud. Pl.

pluddrer, v. n. I. (har.)

pludselig, adj. og adv.

pludser, v. n. I. falder hastig ned. Moth. (Forældet.)

pludsfed, adj. (opblæst af Fedt.)

pludskindet, adj.

Pluk, et, Pl. l. S.

Plukgield, en, uden Pl. Smaagield.

Plukister, et, Plukkefedt.

Plukkefedt, et, ud. Pl.

Plukkefinker, n. s. pl.

Plukkefisk, en, ud. Pl. (opplukket Fisk.)

Plukkemad, en, ud. Pl.

Plukken, en, ud. Pl.

plukker, v. a. I.

Plukkeri, et, Pl. er.

Plukkesteg, en. (Rostg.)

Plukketal, i Plukketal, adv.

Plukketalg, en, ud. Pl. Plukister.

plukkeviis, adv.

Plukning, en, Pl. er.

Pluktyveri, et, Pl. er. Smaatyveri.

Plukuld, en, ud. Pl.

Plumas, S. Fiæderbusk.

plump, adj. (grov, ubehøvlet.)

Plump, et, Pl. l. S. (Lyden af Noget, som falder i Vandet.)

plumper, v. n. I. (er.) At plumpe i Vandet.

plumper, v. n. I. At plumpe til at giøre noget (giøre Noget med Ubesindighed.)

plumper, v. a. I. At plumpe Noget sammen.

Plumphugger, en, Pl. e. (Et ubehøvlet Menneske.)

plumrer, v. a. I. At plumre Vandet.

plusfed, adj. See pludsfed.

plusker, v. a. I. At pluske een i Haaret.

plustrer, v. a. I. Giør uredt. (plyndrer; forældet.)

Plustring, en, Pl. er.

Plyds, et, ud. Pl. (et Slags Tøi.)

Plyg, en, S. Pløg.

Plyndren, en, ub. Pl.
plyndrer, v. a. 1.
Plyndring, en, Pl. er.
Pløg eller Pløk, en, Pl. e. (Træpind, Skopind.)
Pløiedag, en, Pl. e.
Pløieland, et.
pløielig, adj. (tienlig til at pløies.)
pløier, v. a. 1.
Pløining, en, Pl. er.
pløsmundet, adj. (P. J. Colding.)
Pocal, en, Pl. er.
Podagra, en, ub. Pl. (skreves tilforn Podagel, Podal.)
Pode, en, Pl. r.
Podegreen, en, Pl. -grene.
Podehammer, en, Pl -hamre. (Amberg.)
Podekniv, en, Pl. e.
Podemester, en, Pl. e.
Podeqvist, en, Pl. e.
Podesalve, en.
Podesmitte, en. (indpodet Smitte.)
Podestamme, en, Pl. r.
Podetid, en, Pl. er.
Podetræ, et, Pl. er.
Podevox, et, ub. Pl.
Podning, en, Pl. er.
Poesie, en, Digtekonst, Digtning. (Pl. r, naar det bemærker et Digt.)
Poet, en, Pl. er. Digter.
poetisk, adj.
Pog, en, Pl. e. Dreng.
Pokal*, en, S. Pocal.
Pokkenholt, et, ub. Pl. (et Slags haardt Træ.)
Pol, en, Pl. er. (langt o.) Leding, Himmelhiørne.
Polarkreds, en, Pl. e.
Polarstierne, en. (Polstierne. Moth.)
Poleerhammer eller Polerehammer, en, Plur. -hamre. (Denne dobbelte Skrivemaade gielder ogsaa for de følgende Ord.)
Poleerjern, et, Pl. l. S.
Poleerkugle, en, Pl. r.
Poleermølle, en, Pl. r.
Poleersand, et, ub. Pl.
Poleerskive, en, Pl. r.
Poleerstaal, et, Pl. l. S.
Poleersteen, en, Pl. -stene.
Poleertræ, et, Pl. er.
polerer, v. a. 1.
Polerer, en, Pl. e.
Polering, en, Pl. er.
Polhøide, en, Pl. r. (af Pol.)
polisk, adj. snild, listig. (i daglig Tale.)
Politie, et, ub. Pl. Politieanordning -betient -bud, et -bøder, n. s. pl. -døm -forhør, et -forordning -fængsel, et -haand -herre (Rostg.) -kammer, et -karl -mester -minister -ret -sag -segl, et -skævning -tegn, et -vagt -videnskab -væsen, et.
Politik, en, ub. Pl. Statskonst, Statsvidenskab.
politisk, adj.
Politur, See Glands, Glatning.
polsk, adj. (fra Polen.)
Polyp, en, Pl. er.
Pomerants, en, Pl. er. Pomerantsblad, et -blomst -brændeviin, et -farve -guul, adj. -huus, et (Moth.) -kiærne -skal -træ, et -vand, et.
pommersk, adj. (fra Pommern.)
Pomp, en, ub. Pl. (Fransk. Pragt, Pragtoptog.)
Pompburer, n. s. pl. (Moth.)
Pompe, en, Pl. r. Vandpompe. Pompebaand, et -bolt -bor, et -borer -hage -hierte -hiul, et

Pompeknæ, et -krave -krog -kurv -læder, et -redskab, et -rende -renser -ring -rør, et -skee (v. Aph.) -sko -slange -sod, et (v. Aph.) -spand -stage -stang -svingel -sætter (Amberg.) -træ, et -tud -vand, et -vinde -værk, et.
pomper, v. a. 1.
Pompning, en, Pl. er.
Poppegøie, en, S. Papegøie.
Poppel, en, Pl. Popler.
Poppelblad, et, Pl. e.
Poppelpiil, en, Pl. -pile.
Poppeltræ, et, Pl. er.
Porcelain, et, ud. Pl. (Udtales og skrives ogsaa Parselin.)
Porcelainjord, en, ud. Pl.
Porcelainsfabrik, en, Pl. er.
Porphyr, en, Pl. er. (en Steenart.)
Porre*, S. Purre.
Pors, en, ud. Pl. en Urt.
Porsøl, et, ud. Pl. (Øl, hvortil er brugt Pors, for Humle.)
Port, en, Pl. e. Portaare -axel -betient -bom -brækker (Petarde) -brygge (Moth.) -fang, et -fiæl -fløi -hammer -holder (Portner. Hvitfeldt.) -hund -huus, et -hængsel, et -kammer, et -klokke -kone -laage -laas -lukker -lukning -lygte -længe (Længe paa et Huus, hvori Porten er) -nøgel -penge -ring -rum, et -seddel -skandse -skriver -slaa -spærring -stabel -stang -stolpe -stue -taarn, et -told -vagt -vei -vogter.
Portion, en, Pl. er. See Part, Andeel.
Portner, en, Pl. e.
Porto, en. Brevpenge, Postpenge.
portugisisk, adj.
Portrait, et. Billede, Maleri.
Portulak, en, ud. Pl. (Haveurt.)
Poje, en, Pl. r.
Posegriis, en, Pl. -grise.
Posegrød, en, ud. Pl.
Posemad, en, ud. Pl. (som Tiggere sanke i Poser.)
Posemelk, en, ud. Pl. et Slags Melkesuppe. (Rostg.)
Posepiber, en, Pl. e.
Posepilt, en, Pl. e. (Tiggerdreng.)
poser, v. n. 1. (har.) sætter sig i Poser. (Baden.)
positiv, S. bestemt, endelig, afgiørende.
Possementmager, en, Pl. e. (et fremmedt Ord.)
Post, en, Pl. er. Brevpost, agende Post. Postamt, et -anordning -befordring -bestyrer -betient -bræt, et -bud, et -dag -directeur -dreng -forordning -forvalter -fri, adject. -frihed -gaard -gang -herberg, et -hest -hold, et -holder -horn, et -huus, et -jagt (et Postskib) -karl -karreet -kasse -kort -løb, et -løber -mester -papir, et -penge -reise -rider -rytter -røver -seddel -skib, et -skilt, et -skriver -skyds (Postbefordring) -smakke -station, See Posthold -sæk -tavle -tidende -vei -vogn -væsen, et.
Post, en, Pl. er. Vandpost, Springpost. Postrende

*Postrør, et -træ, et (Pompetræ.)
Post, en. Sted, man er sat paa; at være paa sin Post.
Postei, en, Pl. er. Postei-bager -dei -form -kiød, et -laag, et -ovn -pande -skorpe.
Postil, en, Pl. ler.
Postillon, S. Postkarl, Postrytter.
Pot, en, Pl. ter. Et vist Maal. Deraf: Potteflaske (som rummer en Pot) -glas, et -kruus, et -maal, et -viis, adv.
Potaske, en, ud. Pl.
Potte, en, Pl. r. Potteaal -bod (hvor Potter sælges) -fod -grød -hank -kiger -kram, et -kræmmer -laag, et -mager (S. nedenfor) -marked, et -ost -skaar, et -skee -skrabe -slikker -søden, adj. v. (kogt i en Potte) -vært (voxet i en Urtepotte) -øre, et.
Pottemager, en, Pl. e. Pottemagerarbeide, et -haandværk, et -hiul, et -laug, et -leer, et -ovn -skive -værksted, et.
Praas, en, Pl. e. (et libet, tyndt Lys.)
practiserer, See udøver.
practisk, adj.
Pragt, en, ud. Pl. Pragt-bygning -fuld, adj. -lyst -optog, et -støtte -syg, adj. -syge -udgave -vogn -værk, et.
praier, v. a. 1. At praie et Skib ɔ: raabe til det.
prakker, v. n. 1. (har.)
Prakker, en, Pl. e.
Prakkeri, et, Pl. er.
Prakkerliv, et, ud. Pl. (et usselt Liv, Tiggerliv.)
Prakkerstads, en, ud. Pl.
prakkerstolt, adj. (Amberg.)
Prakkerstolthed, en, ud. Pl.
prakkervorn, adj. prakkeragtig.
Prakt*, S. Pragt.
Pral, en og et, ud. Pl. [langt a.] (i Almindelighed ud. Artikel.) Med Pral.
Pralbønne, en, Pl. r.
Pralelyst, en, ud. Pl.
Pralen, en, ud. Pl.
praler, v. n. 1. (har.)
Praleri, et, Pl. er.
Pram, en, Pl. Pramme.
Prambygger, en, Pl. e.
Pramfolk, n. s. pl.
Pramlaug, et, Pl. l. S.
Prammand, en, Pl. -mænd.
prammer, v. a. 1. fører paa en Pram.
Prampenge, n. s. pl.
Prang, en, n. s. 1. Prangen, Prangeri. Deraf Forprang, Landprang. 2. Pragt, Smykke. (Moth)
Prangen. en, ud. Pl.
pranger, v. n. 1. (har.) Driver Prangeri; fornemmelig handler med Kreature.
Prangeri, et, Pl. er.
Prat, en, ud. Pl. (langt a.) Snak, Sqvalder.
Praten, en, ud. Pl. (Baggesen.)
prater, v. n. 1. (har.)
Praxis, en, ud. Pl.
Preen, en, n. s. Pl. Prene. (et Slags Syl.)
preger*, S. prægér.
Prent, en, ud. Pl. (gierne ud. Artikel.) Paa Prent.
prenter, v. a. 1.
Prenter, en, Pl. e.
Prenteri, et, Pl. er. Trykkeri.
Presenning, en, Pl. er. Til Skibs: et Dække af Seilbug.

Presning, en, Pl. er.
Presse, en, Pl. r.
Pressebengel, en, Plur. -bengler.
Pressebielke, en, Pl. r.
Pressebom, en, Pl. me.
Pressefrihed, en, ud. Pl. S. Trykkefrihed.
Pressejarn, en, Pl. e.
presser, v. a. 1. perser.
Presseramme, en, Pl. r.
Presseskrue, en, Pl. r.
Pressesylte, en, ud. Pl.
Pressetvang, en, ud. Pl.
Presseværk, et, Pl. er.
Prest*, S. Præst.
priimsigner, v. a. 1. betegner med Korset. (forældet.)
Priimstav, en, Pl. e. (et Slags fordum brugelig Almanak paa en Stav. Af Priim, Nymaane.)
Priis, en, Pl. Priser. (hvad en Ting koster.)
Priis, en, ud. Pl. 1. Berømmelse. 2. Hædersløn. At vinde Prisen.
Priisafhandling, en, Pl. er. (som har vundet Prisen.)
Priisdommer, en, Pl. e. (som tildømmer Prisen.)
Priisdømmelse, en, Pl. r.
priisdømmer, v. a. 2.
Priisgods, et, ud. Pl.
Priismester, en, Pl. e. (paa Fribytterskibe.)
Priisopgave, en, Pl. r.
Priispenge, n. s. pl. (som betales for et erobret Skib.)
Priisret, en, Pl. ter.
Priisseddel, en, Pl. -sedler.
Priisskrift, et, Pl. er.
Priisspørgsmaal, et, Pl. l. S.
priisværdig, adj. rosværdig.
Prik, en, Pl. ker.
Prikkenaal, en, Pl. e.
prikker, v. a. 1.
primer, v. n. 1. (har.) er urigtig i Hovedet, halvtosset.
Prinds, en, Pl. er.
prindselig, adj.
Prindsesse, en, Pl. r.
Prindsessestyr, en, uden Pl. (Skat, som paabydes ved en Prindsesses Giftermaal.)
Prindsmetal, et, ud. Pl. (Amberg.)
Prior, en, Pl. er. (i et Kloster.)
Priorinde, en, Pl. r.
Prioritet, en. S. Panteret.
prippen, adj. pl. prippne. Hastig til Vrede.
Prippenhed, en, ud. Pl.
pripsindet, adj. (P. Syn.)
priselig, adj. priisværdig.
priseligt, adv.
privat, adj. Hvad som vedkommer enkelt Mand; modsat offentlig. Privatandagt -folk, n. s. pl. -had, et -hensigt -hemn -huus, et -liv, et -lærer -mand -sag -skole -underviisning, og fl.
Privet, S. Vandhuus.
privilegerer, v. a. 1. meddeler Rettighed til noget.
Privilegium, et, Pl. Privilegier. Rettighed, Forret.
Probeernaal eller Probyrenaal, en, Pl. e.
Probeerovn, en, Pl. e. Prøveovn.
Probeersteen, S. Prøvesteen.
Probeervægt, S. Prøvevægt.
proberer, v. a. 1. prøver, forsøger.
Proces, en, Pl. ser. Retssag, Tingmaal.
Procession, S. Optog.
Procurator, en, Pl. er. Sagfører.

Profession, en, S. Haandværk.
Professionist, en, See Haandværksmand.
Professor, en, Pl. er. Offentlig Lærer.
Professorembede, et, Pl. r.
Professorinde, en, Pl. r.
Profit, en, S. Fordeel. Lyseprofit, en Lysepind.
Profos, en, Pl. ser. Skarpretter ved en Krigshær.
Prop, en, Pl. pe og per. Tol, Flaskeetol.
Prophet, en, Pl. er. Spaamand, Seer.
prophetisk, adj.
Propning, en, Pl. er.
Proportion, S. Forhold.
propper, v. a. 1. Sætter Prop i; it, fylder, stopper.
Proprietair, S. Godseier, Jordbrot.
Proptrækker, en, Pl. e.
Prosa, en, ud. Pl. ubunden Stiil.
prosaisk, adj.
Prospect, en, Pl. er. Udsigt, Syn over en Egn.
Protestant, en, Pl. er.
protestantisk, adj.
Protocol, en, Pl. ler. Regnskabsbog, Hovedbog, Dagbog.
Proviant, en, ud. Pl. Levnetsmidler.
Proviantgaard, en, Pl. e.
Proviantmester, en, Pl. e.
Proviantsforvalter, en, Pl. e.
Proviantskib, et, Pl. e.
Proviantvogn, en, Pl. e.
Proviantvæsen, et, uden Pl.
Provinds, en, Pl. er. Landskab.
Provst, en, Pl. er. Provstebesøg, et -bog -brev, et -dom -embede, et -mende, et -penge, n. s. pl. -ret -rettighed -sag.
Provsti, et, Pl. er.
Provstinde, en, Pl. r.
prud, adj. (retskaffen, ret og heel, ypperlig, herlig.)
Prunk, en, ud. Pl. Pragt, Bram.
Prunken, en, ud. Pl.
prunker, v. n. 1. (har.)
pruster, v. n. 1. [har.] (Baden.)
Prutten, en, ud. Pl.
prutten, adj. paaholden.
prutter, v. n. 1. (har.) tinger, aftinger.
Pryd, en, ud. Pl.
prydelig, adj.
prydeligen, prydeligt, adv.
Prydelse, en, Pl. r.
pryder, v. a. 1.
Prygl, en, Pl. e. Stok, Knippel.
Prygl, n. s. pl. At faae mange Prygl.
Pryglen, en, ud. Pl.
prygler, v. a. 1.
præcis, S. nøiagtig, bestemt.
Prædikebrødre, n. s. pl. Dominicanermunke.
Prædikeembede, et, Pl. r.
Prædikegaver, n. s. pl. (Rostgaard.)
Prædiken, en, Pl. er. (Udtales Præken, og skrives saaledes af Nogle.)
Prædikenbog, en, Pl. -bøger.
prædiker, v. n. og a. 1. [har.] (Udtales præker.)
Prædikestol, en, Pl. e.
Præg, et, Pl. l. S.
Prægeblok, en, Pl. ke.
Prægehammer, en, Pl. -hamre.
Prægejern, et, Pl. l. S.

Prægeløn, en, ud. Pl. (som betales for at præge Mynter.)
præger, v. a. 1.
Prægestempel, et, Pl. -stempler.
prægtig, adj.
Prægtighed, en, ud. Pl.
præker, v. n. S. prædiker.
Prælat, en, Pl. er. Geistlig Herre.
Præmie, S. Belønning.
Præsident, en, Pl. er. Formand, Forstander.
Præst, en, Pl. er. Præsteager -barn, et, Plur. -børn -datter, Pl. -døttre -dragt -dreng (Rostgaard.) -embede, et -enke -folk, n. s. pl. -gaard -gield, et, Sogn, Kirkesogn (i Norge) -gilde, et -herredømme, et -hest -historie -hue -huus, et -jord -kage -kald, et -karl (som tiener en Præst) -kiole -klæder, n. s. pl. -kone -krave -kudsk -laar, et (paa Gaasesteg) -løn -mand -mark -offer, et -ost -penge, n. s. pl. -regiering -rente -rettighed -skat -smykke, et -stand -stykke, et (paa en stegt Fugl) -sæde, et -søn -tiende -valg, et -ven -vielse -vogn -vælde.
præstelig, adj.
Præsteskab, et, ud. Pl.
Præstinde, en, Pl. r.
Prøve, en, Pl. r.
Prøveaar, et, Pl. l. S.
Prøveaftryk, et, Pl. l. S.
Prøvearbeide, et, Pl. r.
Prøveark, et, Pl l. S.
Prøveblad, et, Pl. e.
Prøvebog, en, Pl. -bøger.
Prøvedigel, en, Pl. -digler.
Prøveforelæsning, en, Pl. er.
Prøvehingst, en, Pl. er. (Amberg.)
Prøvejagt, en, Pl. er. (Amberg.)
Prøveklub, en, Pl. e.
Prøvekonst, en. Probeerkonst. (v. Aph.)
Prøvekort, et, Pl. l. S.
Prøvelse, en, Pl. r.
Prøvelærling, en, Pl. er.
Prøvemaal, et, Pl. l. S.
Prøvemærke, et, Pl. r.
Prøvenaal, en, Pl. e.
Prøveovn, en, Pl. e.
Prøveprædiken, en, Pl. er.
prøver, v. a. 1.
Prøver, en, Pl. e.
Prøveskrift, et, Pl. er. skriftligt Prøvearbeide.
Prøveskrift, en, Pl. er. (Noget, som skrives for at give Prøve paa ens Haand eller Skrift.)
Prøvestud, et, Pl. l. S.
Prøvesteen, en, Pl. -stene.
Prøvestiil, en, Pl. -stile.
Prøvestykke, et, Pl. r.
Prøvesølv, et, ud. Pl.
Prøvevægt, en, Pl. er.
Prøveværk, et, Pl. er. (Arrebo.)
Psalme, en, Pl. r. (Da Ps ikke finder Sted i vort Sprog og giver Anledning til urigtig Udtale, kunde dette Ord uden Feil skrives Salme.)
Psalmebog, en, Pl. -bøger.
publicerer, S. bekiendtgiør.
Publicum, et, ud. Pl. Almeenhed.
Pudder, et, ud. Pl. Pudderdaase -duft -kiole -mølle -pose -puster -qvast -sukker, et.

Pudbren, en, ud. Pl.
pudbrer, v. a. 1.
Pude, en, Pl. r.
Pudebetræk, et, Pl. l. S.
Pudehynde, et, Pl. r.
Pudel, en, Pl. Pudler.
Pudelhaar, et, Pl. l. S.
Pudesæde, et, Pl. r.
Pudevaar, et, Pl. l. S.
Puds*, en, S. Puus.
Puds, et, Pl. er. List, snedigt Paafund.
pudseerlig, adj. Løierlig, snurrig.
Pudseerlighed, en, Pl. er.
pudser, v. a. 1.
Pudseri, et, Pl. er. Et lille Puds, Løier.
Pudsning, en, Pl. er. (af pudser.)
Puf, et, Pl. l. S. Stød; Knald.
Puffen, en, ud. Pl.
puffer, v. a. 1. støder.
puffer, v. n. 1. (har.) knalder.
Puffert, en, Pl. er. en liden Pistol.
Puge, en, Pl. r. Risse, Spøgelse.
puger, v. a. 1. At puge Penge sammen.
Puger, en, Pl. e. Kornpuger, Pengepuger.
Pugeskole, en, Pl. r. (en slet Skole, som holdes af en ubemyndiget Person.)
Puk, ud. Art. Et Slags Spil, Pukspil.
Pukbræt, et, Pl. ter.
Pukkel, en, Pl. Pukler.
pukkelbrystet, adj. (Moth.)
Pukkelryg, en, Pl. ge.
pukkelrygget, adj.
pukker, v. n. 1. (har.) trodser. pukke paa sin Styrke.
pukker, v. a. 1. knuser, i Biergværkssproget. (Deraf: Pukdreng, Pukning, Puktruk, Pukværk, o. fl. Ord.)
Puld, en, Pl. e. Hattepuld.
Puldbaand, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Pulpitur, et, Pl. er. ophøiet Stolestade i en Kirke.
Puls, en, Pl. er. En Stang til at pulse med.
Puls, en, ud. Pl. Pulsaare -klud -slag, et -vante.
pulser, v. n. og a. 1. (Jager Fisk i et Pulsvod ved at støde og slaae i Vandet.) Deraf:
Pulsmand, en, Pl. -mænd.
Pulsstage, en, Pl. r.
Pulsvod, et. Pulsgarn.
Pult, en, Pl. er. Skriverpult.
Pult eller Pulte, en, Pl. r. Klump.
pulter, v. a. 1. bryder sønder. (Moth.)
Pulterkammer, et, Plur. -kamre. (af det tydske.)
Pulver, et, Pl. e. Apothekerpulver.
Pulveræske, en, Pl. r.
Pumpe*, en, S. Pompe.
Pund, et, Pl. l. S.
pundeviis eller pundviis, adv.
Pundevægt eller Pundvægt, en, Pl. er.
Pundlæder, et, ud. Plur. (Skrives ogsaa Pundtlæder. Maaskee: Bundtlæder.)
Pundslod, et, Pl. der.
Pundtærsker, en, Pl. e. (Een, som tærsker til Punds.)
Pundtærskning, en.
Pung, en, Pl. e.
Pungbyr, et, Pl. l. S.
Pungebrok eller Pungbrok, et, Pl. l. S.
Pungemygger, en, Plur. e. (Moth.)
Pungeparyk, en, Pl. ker.
punger, v. a. 1. At punge ud.

Pungrotte, en, Pl. r. (Amberg.)
Pungurt, en, Pl. er.
Punkt, en og et, Pl. er.
punktlig, adj. meget nøiagtig.
Puppe, en, Pl. r. (hvori Insekter spinde sig ind. Tydsk.)
pur*, S. puur.
Purgants, en, Pl. er.
Purgeredrik eller Purgeerdrik, en, Pl. ke.
Purgeremiddel, et, Pl. midler.
Purgerepulver, et, Pl. e.
purgerer, v. a. 1.
Purgering, en, Pl. er.
Purhaar, et, Pl. l. S.
purhaaret, adj.
Purhane, en, Pl. r.
purhovedet, adj. (Amberg.)
Purhøne, en, Pl. -høns. (Et Slags Høns med purrede Fiædre.)
Purk, en, Pl. er. en Snier. (Moth.)
Purløg, et, Pl. l. S.
Purpur, et, ud. Pl. Purpurblomst -dragt -farve -farvet, adj. -glands -kaabe -kappe -klæde, et -rose -rød, adj. -skal -skiær, et -snegl, o. fl. Ord.
Purve, en, Pl. r. Purrebed, et -plante.
purrer, v. a. 1.
puskindet, puskiævet, adj. tykkiævet. (Moth.)
Puslen, en, ud. Pl.
pusler, v. n. 1. (har.)
Pusleri, et, Pl. er.
Pusling, en, Pl. er. 1. Nisse, Spøgelse. 2. Et meget lidet Menneske.
Pust, et, Pl. l. S.
Pusten, en, ud. Pl.
puster, v. a. 1.
Pusterum, et, ud. Pl.
Pusterør, et, Pl. l. S.
Pustning, en, Pl. er.
Put*, en, S. Pyt.
putter, v. a. 1. stikker ned.
puur, adj. pl. pure. reen, skær.
Puus, en, Pl. Puser. Et Vandstade, en Vandpyt.
pynser*, S. pønser.
Pynt, en, Pl. er. Top, Spids.
Pynt, en, ud. Pl. Stads, Prydelse.
Pyntebord, et, Pl. e.
Pyntekaabe, en, Plur. r. (Oehlenschläger.)
Pyntekammer, et, Plur. -kamre.
Pyntekone, en, Pl. r.
pyntelig, adj.
Pyntelighed, en, ud. Pl.
Pynten, en, ud. Pl.
pynter, v. a. 1. smykker, pryder.
Pynthandel, en, ud. Pl. (Amberg.)
Pynthandler, en, Pl. e.
Pynthandlerske, en, Pl. r.
Pyntning, en, Pl. er.
Pyramide, en, Pl. r.
Pyt! Udraabsord.
Pyt, en, Pl. ter. Vandpyt.
Pytting, en, Pl. er. (paa et Skib.)
Pyttingsjern, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Pægel, en, Pl. Pægle. (et vist Maal.) Udtales Pæl. Pægelglas, et -kruus, et -maal, et -viis, adv. (Disse Ord skrives ogsaa: Pægleglas, pægleviis, o. s. v.)
Pæl, en, Pl. e. Pælebro -buk -hæk (v. Aph.) -mølle (som er bygget paa Pæle i en Strøm) -orm -rad -ramme (Reisler.) -ramning -rod -skandse

Pæleſkierm (Amberg.) =ſti=ver =ſætning =træ, et =værk, et.
pæler, v. a. 1. At pæle ind.
Pælning, en. Indpælning.
pæn*, S. peen.
Pære, en, Pl. r. pærebannet, adj. Pæreform =grød =moſt =qvæde =ſkude =træ, et =velling.
Pøbel, en, ud. Pl.
pøbelagtig, adj.
Pøbelagtighed, en, ud. Pl.
Pøbelgunſt, en, ud. Pl.
Pøbelſprog, et, ud. Pl.
Pøbelſværm, en, Pl. e.
Pøbelſæder, n. s. pl.
Pøl, en, Pl. e. Vandpøl.
Pølevand eller Pølvand, et, ud. Pl.
Pølſe, en, Pl. r. Pølſebod =ende =fedt, et =gilde, et =grød =horn, et =kiedel =kone (ſom ſælger Pølſer) =mad =pind =ſkind, et =ſnak (toſſet Snak) =ſuppe (Amberg.) =tarm =urter, n. s. pl. =væv, et (Pølſeſnak)
Pønſen, en, ud. Pl
pønſer, v. n. 1. (har.) tænker, grunder paa.
Pøs, en, Pl. e. (et Slags Øſekar.)
pøſer, v. a. 1. (Moth.)

Q.

Dette Bogſtav bruge vi, efter Romernes Mønſter, altid i Begyndelſen af en Stavelſe foran v, i Stedet for K; uagtet Q her ikke har anden Lyd end K, og derfor egentlig er overflødigt. (See Retſkrivningslæren S. 53.)

Qvabbe, en, Pl. r. (Fiſk.)
Qvabbe, en. (Dogløp paa Qvæg.)
qvabbet, adj. (laſket, fed.)
qvabfed, adj.
qvabrer, v. n. 1. (dirrer af Fedme.)
qvabſet, adj. d. ſ. ſ. qvabbet.
Qvad, en, ud. Pl. Harpix, Gummi paa Træer.
Qvad, et, Pl. l. S. (Sang, Viſe.)
Qvadder, et, ud. Pl.
Qvaderſteen, en, Pl. =ſtene. (hugne Stene.)
Qvadrant, en, Pl. er. (til Længdemaaling.)
Qvadrat, See Fiirkant. Deraf: Qvadratalen =fod =maal, et =miil =rod =rode =tal, et.
Qvag, et. i Qvag ɔ: ſønder, i Stykker.
Qvak, et, S. Qvæk.
qvakker, S. qvækker.
qvakler, v. n. 1. [har.] (kludrer.)
Qvakler, en, Pl. e.
Qvakleri, et, Pl. er.
Qvakſalver, en, Pl. e. (En ſlet, fuſkeragtig Læge.)
Qval, en, Pl. er. (Pine, Smerte.)
qvalfuld, S. pinefuld.
Qvalkved, n. s. (Buſkværk.)
qvalm, adj.
Qvalm eller Qvalme, en, Pl. r. (Dunſt, tyk Damp.)

Qvalme, en, Pl. r. (Hierteklemmen; Væmmelse.)
qvalmer, v. impers. 1. (føler Qvalme.)
Qvalster, en, tyk Slim.
qvalt, partic. af qvæler.
qvansviis, adv. (paa Skrømt; saaledes det lidet brugelige v. n. qvanser, lader som, skrømter.)
Qvap, en. Lappen under en Hanes Næb; it. Doglæp.
qvapper, v. n. 1. (har.) giver en barskende Lyd.
Qvar, d. s. s. Qvas. at slaae i Qvar.
Qvart eller Quarto, en, Pl. er. (en Bog i Quarto.)
Qvartal, et, Pl. er. Fierdingaar.
Qvarteer, et, Pl. Qvarterer. (udtales Kotteer.)
Qvarteermester, en, Pl. e.
Qvarteerpenge, n. s. pl.
Qvarteerseddel, en, Pl. -sedler.
Qvarteerskifte, et, Pl. r.
qvarteerviis, adv.
Qvarteerviser, en, Pl. e.
Qvarts, en, Pl. er. (en Steenart.)
qvartsagtig, adj.
Qvartskrystal, en, Pl. ler.
Qvartsfand, et, ud. Pl.
Qvas, et, ud. Pl. a. Noget, som er trykket sønder. b. Smaagrene, Quiste af Træer.
Qvasbrænde, et, ud. Pl.
Qvase, en, Pl. r. Fiskerqvase, Fiskerfartøi.
qvaser eller qvasser, v. a. 1. (knuser, søndertrykker.)
qvasler, v. n. 1. (har.) rasler som tørt Løv.
Qvast, en, Pl. er. Dusk.
Qvaterne, en, Pl. r.
qveg, adj. S. qvik.
qveger, S. qvæger.
Qvegsølv, et, ud. Pl. See Qviksølv.
Qveise, en. 1. en Sygdom. (Convulsion.) 2. Et Slags Indvoldsorme hos Fiske.
Qvek, et, S. Qvæk.
qvekker, S. qvække.
Qvekning, S. Qvikning.
Qveld eller Qvel, en, Aften. (Deraf Qveldsmaaltid, Qveldsnadver, Midaftensmad.)
qvelder eller qveldes, v. n. aftnes, bliver Aften.
qvelner, v. n. 1. (lakker mod Aften. Moth.)
Qverke, en, S. Qværke.
qvester, v. a S. qvæster.
Qvibdren, en, ud. Pl.
qvibdrer, v. n. 1. (smaasynger.)
Qvide, en, ud. Pl. (Plage, Sorg, Bekymring.)
qvidefuld, adj.
Qvie, en, Pl. r. (ung Ko.)
Qviekalv, en, Pl. e. (modf. Tyrkalv.)
Qvieko, en, Pl. -køer (en Ko, som første Gang er med Kalv.)
qvik, adj. (frisk, munter, levende.)
Qvikgræs, et, ud. Pl. (Urt.)
Qvikrødder, Pl. det samme som Qvikgræs.
Qviksand, en, ud. Pl.
Qvikstiert, en, Pl. e. Vandfugl.
Qviksølv, et, ud. Pl. (Skrives ogsaa Qvegsølv og Qvægsølv; den første af disse to Skrivemaader bør uden Tvivl foretrækkes.)
qvindagtig, adj.
Qvindagtighed, en, ud. Pl.
Qvinde, en, Pl. r. (svares

til det tydske Weib, og burde ingenlunde, til Sprogets Skade, tilsidesættes for Fruentimmer.)
qvindeagtig, S. qvindagtig.
Qvindeansigt, et, Pl. er.
Qvindearbeide, et, Pl. r.
Qvindebryst, et, Pl. er.
Qvindegilde, et, Pl. r.
Qvindegunst, en, ud. Pl.
Qvindehaar, et, Pl. l. S.
Qvindehad, et, ud. Pl.
Qvindehader, en, Pl. e.
Qvindehandel, en, Pl. er.
Qvindehierte, et, Pl. r.
Qvindehue, en, Pl. r.
Qvindekaabe, en, Pl. r.
Qvindekiortel, en, Pl. er.
qvindekiær, adj.
Qvindekiærlighed, en, ud. Pl.
Qvindekiøn, et, ud. Pl.
Qvindeklæder, n. s. pl.
Qvindelav, et, Pl. l. S.
Qvindeleg, en, Pl. e.
Qvindelehn, et, Pl. l. S.
qvindelig, adj.
Qvindelighed, en, ud. Pl.
Qvindelinie, en, ud. Pl. i Slægtskabsled.
Qvindelist, en, ud. Pl.
Qvindelykke, en, ud. Pl.
Qvindelyst, en, Pl. er.
Qvindenavn, et, Pl. e.
Qvindeprydelse, en, Pl. r.
Qvinderaad, et, Pl. l. S.
qvindes, v. dep. (tager en Kone.)
Qvindesadel, en, Pl. er.
Qvindesager, Pl.
Qvindesamfund, et, Pl. l. S.
Qvindeside, en. Et Rige, som er arveligt paa Qvindesiden.
Qvindeskikkelse, en, Pl. r.
Qvindesko, en, Pl. e.
Qvindesladder, en, uden Pl.
Qvindeslægt, en.
Qvindestads, en, ud. Pl.
Qvindestemme, en, Pl. r.
Qvindestue, en, Pl. r.
Qvindesvend, en, Pl. e.
qvindesyg, adj.
Qvindesyge, en, ud. Pl.
Qvindetale, en.
Qvindetro, en, ud. Pl.
Qvindetrætte, en, Pl. r.
Qvindeven, en, Pl. ner. (Oehlenschläger.)
qvindeviis, adv. paa qvindeviis.
Qvindfolk, et. Bruges mest i Plur. eller som collect.
Qvindmand, en, Pl. -mænd. (qvindagtig Mand)
qviner, v. n. 1. (har.) hviner, giver et hvinende Skrig.
Qvint, en, Pl. er.
Qvintin, et, Pl. l. S. (I Lod.)
Qvist, en, Pl. e. Green.
Qvist, en, Pl. e. (Udbygning paa Taget af et Huus.) Deraf: Qvistkammer, et -luge -vindue, et -værelse, et.
qvistefuld, adj.
qvister, v. a. 1. (skærer Qviste af.)
Qvistling, en, Pl. er. (liden Qvist.)
Qvistning, en, Pl. er. (Gierningen at qviste.)
qvit, adj. (fri, frigiort, løs.)
qvitter, v. a. 1. At qvitte af i en Regning.
qvitterer, v. a. At qvittere en Regning ɔ: bevidne dens Betaling.
Qvittering, en, Pl. er.
qvopper, v. n. 1. S. qvapper.
qvoppet, S. qvabbet.
qvulper, v. n. S. gulper.

Qvæde, et, Pl. r. d. s. s. Qvad, Sang.
Qvæde, en, Pl. r. (Frugt.) Qvædebrød, et -kiærne -most -pære -saft -træ, et -tærte -viin -æble, et.
qvæder, v. a. og n. (har.) qvad, qvædet. (synger.)
Qvæg, et, n. collect. Qvægavl -besætning -drift -driver -død -foder, et -fold (Indelukke til Qvæg) -handel -handler -hiord -hold, et -hyrde -læge -marked, et -mærke, et -pest, See Qvægsyge -rig, adj. -røgt -røgter -skat -stamme -syge -tiende -told -torv, et -tyv -tyveri, et -vogter.
Qvægebrik, en, Pl. ke.
Qvægelse, en, Pl. r. (af qvæger, v. a.)
qvæger, v. n. 1. (siges om Kreature, der snart ville til at føde.)
qvæger, v. a. 1. (af qveg, qvik; burde efter Etymol. rigtigst skrives qveger.) forfrisker, opliver.
qvægner eller qvegner, v. n. (voxer, tiltager, bliver levende.)
qvægnes eller qvegnes, v. n. pass.
Qvægning, en, af subst. Qvæg. (Den Tid, at Hundyr gaaer med Fosteret; Børseltid; it. Kreatures Fødsel.)
Qvægsand, en, S. Qviksand.
Qvægshoved, et, Pl. er.
qvægsom, adject. qvægende. (Oehlenschläger.)
Qvægsølv, et, ud. Pl. See Qviksølv.
Qvæk, et, Pl. l. S. (en vis Lyd.)
Qvæker, en, Pl. e.
qvækersk, adj.
Qvækken, en, ud. Pl. (Frøernes Lyd.)
qvækker, v. n. 1. [har.] (som Frøer.)
Qvæld (Aften) S. Qveld.
Qvæld, et, Pl. l. S. Væld, Kildespring.
Qvældaare, en, Pl. r. (Amberg.)
qvælder, v. n. 1. [har.] (vælder, udspringer.)
Qvældsand, et, Pl. l. S. (Amberg.)
qvæler, v. a. qvalte, qvalt.
Qvæler, en, Pl. e. (en Art Slanger.)
qvæller, S. qvælder.
qvær, adj. og adv. (stille, rolig.) Deraf qværtiende, adj. o. fl.
Qværk, en. Strube.
Qværke, en, ud. Pl. (en Hestesygdom.)
Qværkebyld, en, Pl. er.
Qværleie, en, ud. Pl. Beslag, som lægges paa noget. (forældet.)
Qværn, en, Pl. e.
Qværnbilde, en, Pl. r. (en Hammer, hvormed Qværnstene bildes.)
Qværnbrug, et, ud. Pl. Møllebrug.
Qværnhiul, et, Pl. l. S.
Qværnstue, en, Pl. r.
Qværnsteen, en, Pl. -stene.
Qværnværk, et, Pl. er.
Qværsæde, et. Stillesidden.
qværtiende, adj. v. ganske taus.
qvæster, v. a. 1. (saarer.)
Qvæsthuus, et, Pl. -huse.
Qvæstning, en, Pl. er.

R.

Raa, adj. n. raat. pl. raae.
Raa, en. firfødded Dyr. (I Pl. bruges Raadyr.) Deraf: Raabuk, en, Pl. ke. -dyr, et -ged -kalv -kid, et -følle -skind, et (Amberg.) -vildt, et.
Raa, en, Pl. Raaer og Ræer. (Skibsraa.)
Raab, et, Pl. l. S.
Raaben, en, ud. Pl.
raaber, v. n. 2. (har.)
Raaber, en, Pl. e. 1. En Skriger, Udraaber. 2. Et Raaberør.
Raabuk, en, Pl. ke. See Raa.
Raad, en, br mest ud. Art. Pl. l. S. (Evne, Leilighed, Midler.) f. Ex. at have gode Raad. Dertil veed jeg ingen Raad. Raat jeg faaer Raad. At holde til Raade.
Raad, en, Pl. er. En Titel. (som Kammerraad.)
Raad, et, Pl. l. S. (med lang Vocal.) Anslag; item Raadsforsamling.
Raad, et, ud. Pl. (med kort Vocal.) Materie, Edder i Saar og Bylder.
raadden, adj. pl. raadne.
Raaddenhed, en, ud. Pl.
raadelig, adj. raadeligere, raadeligst.
raader, v. a. 1. 1. giver Raad. 2. v. n. Har Magt over, formaaer. At raade over, raade med. At raade Bod paa.
Raaderum, et, ud. Pl.
raadfærdig, adj. (modsat raadvild.)
Raadførelse, en, Pl. r.
raadfører sig, v. rec. 2.
Raadfører, en, Pl. e.
Raadførsel, en, Pl. -forsler. (Amberg.)
Raadgiver, en, Pl. e.
Raadgiverinde, en, Pl. r. (Amberg.)
Raadhuus, et, Pl. -huse.
Raadhuuskielder, en, Pl. e.
Raadhuusvagt, en.
raadig, adj. (fri, uafhængig, myndig over.)
Raadighed, en, ud. Pl.
raadløs, adj. S. raadvild.
Raadmand, en, Pl. Raadmænd.
Raadmandskab, et, uden Pl.
Raadmandsfæde, et, Pl. r.
Raadnelse, Raadnen, en, ud. Pl.
raadner, v. n. 1. [har.] (opraadner.)
Raadsbefaling, en, Pl. er.
Raadsforsamling, en, Pl. er.
Raadsherre, en, Pl. r.
Raadsherrinde, en, Pl. r.
raadslaaer, v. n. raadslog, -slaaet. (har.)
Raadslag, et. Gierningen at raadslaae.
Raadslutning, en, Pl. er.
raadsnild, adj. (kløgtig til at give Raad.)
raadspørger, v. a. raadspurgte, -spurgt.
Raadspørgsel, en.
Raadsfæde, S. Raadsforsamling.
Raadstue, en, Pl. r.
Raadstuebud, et, Pl. e.
Raadstuebøger, Pl.
Raadstuedag, en, Pl. e.
Raadstuedom, en, Pl. me.

Raadstueforretning, en, Pl. er.
Raadstuekielder, en, Pl. e.
Raadstuemaal, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Raadstueret, en, Pl. ter.
Raadstuesal, en, Pl. e.
Raadstuesamling, en, Pl. er.
Raadstueskriver, en, Pl. e.
Raadstuetiener, en, Pl. e.
Raadstuevægt, en.
Raadstuevægter, en, Pl. e. (Amberg.)
raadvild, adj.
Raadvildhed, en, ud. Pl.
Raadyr, et, S. Raa. Deraf: Raadyrskølle -ryg -skind, et -steg.
Raage, en, Pl. r. (Fugl.)
Raahed, en, ud. Pl. (af adj. raa.)
Raahugger, en, Pl. e. (en Tømmermand, som afhugger de groveste Spaaner.)
Raakalv, en, S. Raa.
Raamelk, en, ud. Pl. (Den første Melk hos en nybær Ko.)
Raamelkskage, en, Pl. r.
Raamule, en, Pl. r. (Enden af en Skibsraa.)
Raanokke, en, Pl. r. d. s. s. Raamule.
Raaseil, et, S. Storseil.
Rabarber, en. Plante.
Rabat, en, See Affkortning, Afdrag.
Rabbiner, en, Pl. e. (Jødepræst.)
Rad, en, Pl. er. (Række.)
Rad, en, Pl. er. (Beenrad, Dødningrad.)
radbrækker, v. a. 1.
Radbrækning, en, Pl. er.
Radbyg, et, ud. Pl. Byg med mange Rader i Aret.
Raddands, en, Pl. e.
raderer, v. a. 1. S. udskraber, udkradser. 2. ædser i Kobber.
Radesyge, en, ud. Pl. en Art Spedalskhed. (formodentlig af Raad, Edder.)
Radiis, en, Pl. Radiser.
Radlægning, en, Pl. er.
Radsaaening, en.
radsaaer, v. n. 1. [har.] (Oluffen.)
radviis, adv.
raffinerer, S. luttrer, renser.
rafler, v. n. 1. [har.)] (kaster med Terninger.)
Raft, en, Pl. er. (Lægte, Spær.)
Raftestok, en, Pl. ke. Tagebiælke.
Rag, en, ud. Pl. Damp, som opstiger af Havet.
Rag, et, ud. Pl. stride Haar paa Bukke og Geder.
Rage, en, Pl. r. (f. Ex. Ovnrage.)
Ragebug, en, Pl. e.
Rageknis, en, Pl. e.
Ragen, en, ud. Pl.
rager, v. a. og n. 1.
Rageri, et, Pl. er. (unyttige Smaating.)
Ragetøi, et, ud. Pl. (hvad der hører til at rage Skægget.)
Ragl, en, Sagl, Spyt, Fraade.
Ragle, en, Pl. r. En Uldtot.
ragler, v. n. S. raller.
Raket, en, Pl. ter. (i Fyrværkerier.)
Raketstok, en, Pl. ke.
Rakke, en, Pl. r. (lodden Hund.)
Rakke, en, paa Nøddetræer. S. Rakle.
Rakker, en, Pl. e. (Som adj. føiet til andre Ord, for at betegne Tingens Slethed, bruges det kun i Pøbelsproget.)

rakkeragtig, adj.
Rakkerarbeide, et, Pl. r. (Rakkerens Forretning.)
Rakkeri, et, Pl. er.
Rakkerknegt, en, Pl. e.
Rakkerkule, en, Pl. r.
Rakkerkølle, en, Pl. r.
Rakkerstuffe, en, Pl. r.
Rakkersvend, en, S. Rakkerknegt.
Rakle, en, Pl. r. (Blomstringen paa Nøddetræer.)
Rallen, en, ud. Pl.
raller, v. n. 1. (har.)
Ram, et, Gierningen at ramme; Træf, Leilighed.
ram, adj. skarp, bidende.
ram, adj. ramme Alvor (fuldt Alvor.)
Ramhed, en, ud. Pl.
ramler eller rammer, v. a. 1. at ramle eller ramme Pæle ned.
ramler, v. n. 1. (om Harer, som ville parres.)
Ramler, en, Pl. e. (en Hanhare.)
Ramling, en, Pl. er. Gierningen at ramle.
Ramme, en, Pl. r. Deraf: Rammestykke, et Rammesyening, en.
Rammel, en, Pl. er. Redskab til at ramle med, en Ramlebuk.
rammer, v. a. 1.
Ramse, en, Pl. r. (Sammenrapset Snak, Tale uden Fynd og Mening.) Udtales ogsaa Remse
ramser, v. a. 1. at ramse noget op, man ikke forstaaer.
Ran, et, ud. Pl. (langt a.) Røveri.
Rand, en, Pl. e. Kant, Søm.
randet, adj. (stribet.)
Randsaale, en, Pl. r.
randsagelig, adj.
randsager, v. a. og n. 1. (har.)
Randsel, en, Pl. Randsler. Vadsæk. (tydsk.)
Randsko, en, Pl. e.
Randskrift, en, Pl. er.
Randstrimmel, en, Plur. -strimler.
Randstøvle, en, Pl. r.
Randsyening, en.
randt, imperf. af rinder.
raner, v. a. 1.
Rang, en, ud. Pl. (Sæde, Fortrin, Forsæde, personlig Værdighed.)
Rangforordning, en, Pl. er.
Rangle, en, Pl. r.
Ranglebiælde, en, Pl. r.
Ranglelyd, en, ud. Pl.
rangler, v. n. 1. (har.)
Ranglestange, en, Pl. r.
Rangletøi, et, ud. Pl.
Rangskat, en, Pl. ter.
Rangskib, et, Pl. e. Linieskib.
Rangstrid, en, ud. Pl.
rangsyg, adj. (begierlig efter Rang.)
Rangsyge, en, ud. Pl.
rank, adj. (lige.)
Ranke, en, Pl. r. Viinranke.
Rankekniv, en, Pl. e.
Rankepæl, en, Pl. e.
ranker, v. a. 1. (binder Ranker op.) At ranke sig, v. rec. snoer sig i Ranker.
Rankeskud, et, Pl. l. S.
Rankestage, en, Pl. r.
Rankhed, en, ud. Pl. (af adj. rank.)
Ransbøder, Pl.
Ransgierning, en, Pl. er.
Ransmand, en, Pl. -mænd.
Ranunkel, en, Pl. Ranunkler. (Urt.)
Rap, et, Pl. l. S. (Slag.)
rap, adj. (hastig, rask.)
Rapert, en, Pl. er. (hvorpaa Kanoner ligge.)

rapfodet, adj. (snarfodet.)
Raphed, en, ud. Pl.
raphændet, adj.
rapper, v. a. 1. (rapser.)
rapper sig, v. rec. 1. (skynder sig.)
Rapsen, en, ud. Pl.
rapser, v. a. 1. (stiæler.)
Rapsgods, et, ud. Pl. (Amberg.)
rapsk, adj. tyvagtig. (Colding.)
rar, adj. (sielden, fortrinlig.)
Rarhed, en. Sieldenhed.
Rasen, en, ud. Pl.
rasende, partic. af raser. (bruges som Subst.)
raser, v. n. 1. (har.)
Raseri, et, Pl. er.
Rask, et. et Slags Uldstof.
rask, adj. snar, hurtig, flink, kiæk.
raskes, v. n. p. og rasker sig, v. rec. hæver sig. (om Dei.)
raskfodet, adj.
Raskhed, en, ud. Pl.
Raskmager, en, Pl. e. (Een som væver Rask.)
raskt, adv.
Raslen, en, ud. Pl.
rasler, v. n. 1. (har.)
Rasp, en, Pl. er. (en grov Fiil.)
Raspebrød, et, Pl. l. S.
Raspefiil, en, Pl. -file.
Raspejern, et, Pl. l. S.
rasper, v. a. 1.
Raspespaan, en, Pl. er.
Rasphuus, et, Pl. -huse.
Raspning, en, Pl. er.
Rast, en, uden Pl. Hvile. (tydsk.)
Rastdag, S. Hviledag.
rastløs, adj. hvileløs.
ratter sig, v. rec. 1. kommer sig. (i Almuesproget.)
rav, S. ravgal.
Rav, et, ud. Pl. (Bernsteen.) Ravarbeide, et -dreier -fernis -fisker -fiskeri, et -halsbaand, et -perle -smykke, et.
Raven, en, ud. Pl. (Gierningen at rave.)
raver, v. n. 1. (har.) vakler.
ravgal, adj. reent gal.
Ravn* (i Fisk.) S. Rogn.
Ravn, en, Pl. e. (Fugl.)
Ravnefiæder, en, Pl. -fiædre.
Ravneføde, en, ud. Pl.
Ravneklo, en, Pl. -kløer.
Ravnenæb, et, Pl. l. S.
Ravnerede, en, Pl. r.
Ravneskrig, et, Pl. l. S.
Ravneunge, en, Pl. r.
ravnsort, adj.
Reb, et, Pl. l. S.
rebdragen, adj. v. (maalt med Reb.)
Rebe, en, S. Reve.
reber, v. a. 1. maaler med Reb, it. reber Seilene.
Reberbane, en, Pl. r.
Rebning, en, Pl. er.
Rebsjord, en, Pl. er.
Rebslager, en, Pl. e.
Rebsmand, en, Pl. -mænd.
Rebstige, en, Pl. r.
Rector, en. Skoleforstander. Rectorbolig -embede, et -kaabe -løn.
Red, en, Pl. er. (sielden.) aaben Havn.
Red, et, Pl. l. S. (hos Bæverne.)
red, imperf. af rider.
redder, v. a. 1. (frelser.)
Redder, en, S. Frelser.
reddesløs, adj. (Moth.)
Reddike, en, Pl. r. (Urt.)
Rede, en, Pl. r. Fuglerede.
Rede, en, ud. Pl. at giøre Rede og Rigtighed. At finde Rede i.
rede, adj. Pl. l. S. (færdig.) paa rede Hænder, rede Penge; at være rede til no-

get. (Deraf redebon.) Den rede (lige) Vei.
redebon, adj. villig, uforstrøden.
Redebonhed, en, ud. Pl.
Redefugl, en, Pl. e. (af n. s. Rede.)
Redehøne, en, Pl. r og -høns. (Amberg.)
Redekam, en, Pl. me. (af v. a. reder.)
Redekone, en, Pl. r. Pyntekone.
redelig, adj. (ærlig, ligefrem.)
Redelighed, en, ud. Pl.
reder, v. a. 1. (bereder; laver, flyer, giør i Stand.)
reder sig, v. rec. 1. reder sig ud af noget.
Reder, en, Pl. e. (Skibs-Reder.)
Rederi, et, Pl. er.
Redesvend, en, Pl. e. (af v. a. reder.)
Redeæg, et, Pl. l. S. (et Æg, som man lader ligge i Hønsereden.)
Redning, en. Frelse.
Redningsbaad, en, Pl. e.
redningsløs, adj.
Redningsmiddel, et, Pl. -midler.
Redsel, en, Pl. er. (af reder. Skat, Afgift. See Smaaredsel.)
Redsel* (Skræk.) S. Rædsel.
Redskab, et, Pl. er.
Reeb*, S. Reb.
Reen, en, Pl. Rener. S. Rensdyr.
Reen, en, Pl. Rener. (imellem Agre; Agerreen.)
reen, adj. pl. rene. n. reent.
reenfeier, v. a. 1.
reenfærdig, (reenlig.)
Reenfærdighed, en, uden Pl.

reengiør, v. a. reengiorde, -giort.
Reengiøren, en, ud. Pl.
Reengiøring, en, Pl. er.
Reenhed, en, ud. Pl.
reenkoger, v. a. 2. hos Sølvarbeidere. (Amberg.)
Reenkogning, en, Pl. er.
reenlig, adj.
Reenlighed, en, ud. Pl.
reenlivet, adj. (kydsk; ustraffelig.)
reenskraber, v. a. 1. (Amberg.)
reenskriver, v. a. reenskrev, -skreven, -skrevet. Pl. -skrevne.
Reenskriver, en, Pl. e.
Reenskrivning, en, Pl. er.
reenskyller, v. a. 1. (Amberg.)
Reenskylling, en, Pl. er.
reensmagende, adj. v.
reent, adv.
Reformation, en, Pl. er. Forbedring; Religionsforbedring. Reformationsfest -historie -tid, o. fl.
reffer*, S. revser.
Regel, en, Pl. Regler. (Rettesnor.)
regelbunden, adj. pl. -bundne.
regelløs, adj.
Regelløshed, en, ud. Pl.
regelmæssig, adj.
Regelmæssighed, en, ud. Pl.
regelret, adj.
Regent, en, Pl. er. (Herster, Fyrste.)
regierer, v. a. 1. S. hersker, behersker.
Regiering, en, Pl. er.
Regieringsform, en, Pl. er.
Regieringsherre, en, Pl. r.
Regieringskonst, en, ud. Pl.

Regieringsraad, en, Pl. er. (Titel.)
Regieringsraad, et, Pl. l. S.
Regieringssag, en, Pl. er.
Regiment, et, Pl. er. Regimentsfane -feltskærer -piber -qvarteermester -stab -straf -trommeslager. (Nogle af disse Ord adskilles heller, for deres Længdes Skyld.)
Register, et, Pl. Registre. (Indhold, Optælling.)
registerer eller registrerer, v. a. 1. (optegner, fører til Bogs.)
Reglement, S. Anordning.
Regn, en, ud. Pl. Regnbue -byge -bæk -draabe -drypp, et -fugl -fuld, adj. -hat -hul, et -hætte -kappe -klæde, et -maaler -orm -skiærm -skuur, et, til at afholde Regnen -sky -skyl, et -tø -vand, et -veir, et -vind.
Regnebog, en, Pl. -bøger. (af v. n. regner.)
Regnebræt, et, Pl. ter.
Regnefeil, en, S. Regningsfeil.
Regnekonst, en, ud. Pl.
Regnemester, en, Pl. e.
Regnemynt, en, n. s. En Mynt, som ei er præget, men kun bruges i Regning.
Regnepenge, en, Pl. l. S.
regner, v. impers. 1. [har.] (giver Regn fra sig.)
regner, v. n. og a. 1. (tæller, behandler Tal.)
Regneskole, en, Pl. r.
Regnetavle, en, Pl. r.
Regning, en, Pl. er.
Regningsbog, en, Pl. -bøger.
Regningsfeil, et, Pl. l. S.
Regnskab, et, Pl. er.
Regnskabsbetient, en, Pl. e.
Regnskabsbog, en, Pl. -bøger.
Regnskabsfeil, en, Pl. l. S.
Regnskabsførelse, en, Pl. r.
Regnskabsfører, en, Pl. e.
Regnskabssag, en, Pl. er.
Regnskabsvæsen, et, ud. Pl.
Reinfan, en, ud. Pl. (Urt.)
Reise, en, Pl. r.
Reiseaar, et, Pl. l. S.
Reiseapothek, et, Pl. er.
Reisebeskrivelse, en, Pl. r.
Reisebeskriver, en, Pl. e.
Reisebog, en, Pl. -bøger.
Reisebom, en, Pl. me. Bom, til at reise noget op med.
Reisebroder, en, Pl. -brødre.
Reisebylt, en, Pl. er.
Reisebøn, en, Pl. ner.
Reisedragt, en, Pl. er.
Reiseeventyr, et, Pl. er og l. S.
Reiseflaske, en, Pl. r.
Reisefortælling, en, Pl. er.
Reisefælle, en, Pl. r.
Reisefærd, en, ud. Pl.
reisefærdig, adj.
Reisegilde, et, Pl. r.
Reisehat, en, Pl. te.
Reisehue, en, Pl. r.
Reisehætte, en, Pl. r.
Reisekammerat, S. Reisefælle.
Reisekappe, en, Pl. r.
Reisekiole, en, Pl. r.
Reisekiste, en, Pl. r.
Reiseklæder, n. s. pl.
Reiseklædning, en, Pl. er.

Reisekost, en, ud. Pl. (Spise, Fortæring paa en Reise.)
Reisekuffert, en, Pl. er.
Reiselyst, en, ud. Pl.
Reisen, en, ud. Pl.
Reisende, en, Pl. l. Sing. (partic. af v. n. reiser.)
Reiseomkostning, en, Pl. er.
Reisepas, et, Pl. ser.
Reisepenge, pl.
reiser, v. a. 1 og 2. (løfter op, sætter i Veiret.)
reiser, v. n. 2. (har og er.) færdes, vandrer. Han har reist meget. Han er reist (bort) i Gaar.
Reiseselskab, et, Pl. er.
Reiseseng, en, Pl. e.
Reiseskriin, et, Pl. -skrine.
Reisesæk, en, Pl. ke.
Reisetid, en, Pl. er.
Reisetøi, et, ud. Pl.
Reiseveir, et, ud. Pl.
Reisevogn, en, Pl. e.
Reisner, en, Pl. e. Rytter. (forældet.)
Reisning, en, Pl. er. 1. Opreisning. 2. Et Skibs Reisning, en Hests Reisning.
Rekke*, en, S. Række.
rekker*, S. rækker.
Religion, en, Pl. er.
Religionsed, en, Pl. er.
Religionsforagt, en, ud. Pl.
Religionsforagter, en, Pl. e.
Religionsforandring, en, Pl. er.
Religionsfred, en, uden Pl
Religionsfrihed, en, ud. Pl.
Religionshad, et, ud. Pl.
Religionsiver, en, ud. Pl.
Religionskrig, en, Pl. e.
Religionslærer, en, Pl. e.
Religionsmening, en, Pl. er. (indført i nyere Tider.)
Religionsparti, et, Pl. er.
Religionssag, en, Pl. er.
Religionsspot, en, uden Pl.
Religionsspotter, en, Pl. e.
Religionsstrid, en, uden Pl.
Religionstvang, en, ud. Pl.
Religionsøvelse, en, Pl. r.
religiøs, adj. (from, troende, gudfrygtig.)
Reling, en, Pl. er. (paa et Skib.)
Reliquie, en, S. Helgenlevning.
Rem, en, Pl. me.
rembunden, partic. plur. -bundne. bunden med Remme.
Remmesnider, en, Pl. e.
remper eller rimper, v. a. 1. (syer løselig sammen.)
remser, v. a. S. ramser.
ren*, adj. S. reen.
Rend, et, ud. Pl. Løb. I eet Rend.
Rende, en, Pl. r. Vandrende.
Rendebane, en, Pl. r. (af v. n. render.)
Rendebom, en, Pl. me.
Rendebor, et, Pl. e. (langt o.) Til at bore Trærender.
Rendedrag, et, n. s. Vandløb.
Rendegarn, et, ud. Pl. (i Væven.)
Rendehage, en, Pl. r. (Amberg.)
Rendehakke, en, Pl. r.
Rendehaspe, en, Pl. r. (hos Dugmagere.)

Rendehest, en, Pl. e.
Rendekiste, en, Pl. r.
Rendekiærling, en, Pl. er.
Rendekugle, en, Pl. r.
Rendelægger, en, Pl. e. (Rendemester.)
Rendemaske, en, Pl. r.
Rendemester, en, Pl. e. (som lægger Vandrender.)
Renden, en, ub. Pl.
Rendepenge, pl. (som gives Væveren)
Rendepind, en, Pl. e. (paa en Væv.)
render, v. n. 2. (har.) løber stærkt. 2. v. a. At rende een omkuld, over Ende.
render, v. a. 2. At rende Garn.
Rendesnare, en, Pl. r.
Rendesteen, en, Pl. -stene.
Rendesteensbræt, et, Pl. ter.
Rendesteensvand, et, ub. Pl.
Rendesøger, en, Pl. e.
Rendetræ, et, Pl. er.
Rending, en. Rendegarn; it. Gierningen at rende Garn.
Rendingsbom, S. Rendebom.
Rendingshaspe, S. Rendehaspe.
rendser*, S. renser.
Renke*, en, S. Rænke.
renlig*, S. reenlig.
Rensdyr, et, Pl. l. S. S. Reen.
Rensedigel, en, Pl. -digler. (Amberg.)
Rensekar, et, Pl. l. S.
Renselse, en, Pl. r.
Renselseed, en, Pl. er.
Renselsesfest, en, Pl. er.
Renselsesmiddel, et, Pl. -midler.
renser, v. a. 1.
Rensning, en, Pl. er.
Rente, en, Pl. r. Rentes Rente.
Rentebog, en, Pl. -bøger.
rentebærende, adj. v.
Rentebag, en, Pl. e. (Moth.)
rentefri, adj. Et rentefrit Laan.
Rentegiver, en, Pl. e.
Rentekammer, et, Plur. -kamre.
Rentepenge, pl.
Renteskriver, en, Pl. e.
Rentetager, en, Pl. e.
Reol, S. Hylde, Boghylde.
Residents, en, Pl. er. Kongesæde, Fyrstesæde; Bolig. Residentsslot, et -stad.
Rest, en. Overskud, det Overblevne.
resterer, v. n. 1. (har.) staaer tilbage.
ret, adj. pl. rette.
ret, adv.
Ret, en, Pl. ter. Lov og Ret. 2. En Ret Mad.
Retfærd, en, ub. Pl. Retfærdighed.
retfærdig, adj.
retfærdiggiør, v. a. retfærdiggiorde, -giort.
Retfærdiggiørelse, en, Pl. r.
Retfærdighed, en, ub. Pl.
Rethaveri, et. Baden. (Et nyt, udansk Ord.)
rethiørnet, adj.
Retholt, et, Pl. er. Regel, Lineal.
retkantet, adj.
retleder, v. a. 1. fører paa rette Vei. (Moth.)
retliniet, adj.
retmæssig, adj.
Retmæssighed, en, ub. Pl.
Retning, en, Pl. er. Styrelse, Flugt, Direction. (optaget efter det tydske Richtung, og forskielligt fra Rettelse.)

Retsbetiening, en, Pl. er.
Retsbetient, en, Pl. e. (skrives som oftest i to Ord: Rettens Betient.)
Retsbrug, en, ud. Pl.
Retsdag, en, Pl. e. (Amberg.)
Retsforbring, en, Pl. er.
Retsgrund, en, Pl. e.
retsidet, adj. en retsidet Trekant.
retsindig, adj.
Retsindighed, en, ud. Pl.
retskaffen, adj. pl. retskafne.
Retskaffenhed, en, ud. Pl.
Retskiendelse, en, Pl. r. (Amberg.)
Retskrivning, en. Orthographie.
Retskrivningslære, en, Pl. r.
Retskyndig, en, S. Lovkyndig.
Retslære, en, ud. Pl.
Retslærer, en, Pl. e.
Retsorden, en.
Retspleie, en, ud. Pl.
Retssag, en, Pl. er.
retsstridig, S. lovstridig.
Retstvang, en, ud. Pl.
Retsbøder, pl. (En vis Pengebod.)
rettelig, adj. (som kan rettes.)
retteligen, adv. (rigtigen.)
Rettelse, en, Pl. r.
retter, v. a. og rec. 1.
Retterbænk, en, Pl. e.
Rettergang, en. Sagførelse.
Rettergangsmaade, en, Pl. r.
Retterplads, en, Pl. e og er.
Rettersted, et, Pl. er.
Rettersværd, et, Pl. e. Boddelsværd.
Retterting, et, Pl. e.
Retterøxe, en, Pl. r. (Amberg.)
Rettesnor, en, Pl. e.
Rettestang, en, Pl. -stænger. (Amberg.)
Rettighed, en, Pl. er.
rettroende, adj. v.
Rettroenhed, en, ud. Pl. Orthodoxie. (v. Aph. Baden.)
retvendt, adj. v.
retviis, adj. (retslærd; it. fordum retfærdig.)
Retviished, en, ud. Pl.
retvinklet, adj.
Rev, et, Pl. l. S. Sandrev i Havet, Revle.
Reve, en, Pl. r. Løgreve. En Reve Løg.
reven, partic. af rider.
Revers, S. Forskrivning.
Revle, en. Pl. r. Sandbanke.
Revne, en, Pl. r.
revner, v. n. 1. (er.) sprækker.
Revolution, en, Pl. er. Omvæltning.
Revselse, en, Pl. r.
revser, v. a. 1. straffer.
Revser, en, Pl. e.
Rhinland, et, Pl. e.
rhinlandsk, adj.
rhinsk, adj. fra Rhinlandene.
Rhinskviin, en, Pl. -vine.
Ribbeen, et, Pl. l. S.
Ribbeenssteg, en, Pl. e.
Ribbeensstykke, et, Pl. r.
Ribbeensstød, et, Pl. l. S.
Ribbel og Krat, alt tilhobe, godt og ondt. (Moth.) En Talemaade af det dagl. Liv.
Rible, en, Pl. r. (Skramme efter Slag og Pidsk.)
Ribs, et, Pl. l. S. Ribsblad, et -busk -saft -suppe -torn -træ, et -tærte -vin.
Rid eller Ridt, et, Pl. l. S. I eet Rid.

Ridder, en, Pl. e.
Ridderbaand, et, Pl. l. S.
Ridderdag, en, Pl. e.
Ridderdragt, en, Pl. er.
Riddergods, et, Pl. er.
Ridderkappe, en, Pl. r.
Ridderkors, et, Pl. l. S.
Ridderlehn, et, Pl. l. S.
ridderlig, adj. (som egner en Ridder.)
Ridderorden, en, Pl. er.
Ridderplads, en, Pl. e. (hvor Ridderspil holdes.)
Ridderroman, en, Pl. er.
Riddersal, en, Pl. e.
Ridderskab, et, ud. Pl. Det hele Antal af Riddere.
Ridderslag, et, Pl. l. S.
Riddersmand eller Riddermand (T. Rothe.), en, Pl. -mænd.
Ridderspil, et, Pl. l. S.
Ridderspore, en, Pl. r. (Urt.)
Ridderstand, en, ud. Pl.
Riddersæde, et, Pl. r.
Riddertegn, et, Pl. l. S.
Riddertieneste, en. At giøre Riddertieneste.
Riddertog, et, Pl. l. S.
Ridebane, en, Pl. r.
Ridebælte, et, Pl. r.
Ridebragt, en, Pl. er.
Ridefoged, en, Pl. er.
ridefør, adj. en ridefør Hest. (stærk nok til at rides.)
Ridehest, en, Pl. e.
Ridehoppe, en, Pl. r.
Ridehuus, et, Pl. -huse.
Ridehynde, en, Pl. r.
Ridejunker, en, Pl. e.
Ridekappe, en, Pl. r.
Ridekiole, en, Pl. r.
Rideknegt, en, Pl. e.
Ridekonst, en, ud. Pl.
Riden, en, ud. Pl.
Ridepidsk, en, Pl. e.
Rideplads, en, Pl. e.
rider, v. n. og a. red, er reden, har redet (også ridt.) Han rider godt. Han er reden bort. At ride en Hest.
Rideskole, en, Pl. r.
Ridestald, en, Pl. e. (hvor Ridehestе staae.)
Ridestrømpe, en, Pl. r.
Ridestøvle, en, Pl. r.
ridetam, adj. en ridetam Hest.
Ridetaske, en, Pl. r. (Sadeltaske.)
Ridetrøie, en, Pl r.
Ridetøi, et, ud. Pl.
Ridning, en, ud. Pl.
Ridse, S. Sprække. (tydsk.)
Ridsebly, et, ud. Pl. (Blyant.)
Ridsebræt, et, Pl. ter.
Ridsekonst, en, uden Pl. (Tegnekonst.)
Ridsekrid, et, ud. Pl.
Ridsekul, et, ud. Pl.
Ridsepen, en, Pl. ne.
Ridsepreen, en, Pl. -prene.
ridser, v. a. I.
Ridsesyl, en, Pl. e. (hos Snedkere.)
Ridsetøi, et, ud. Pl.
Ridsmester eller Ridsemester, en, Pl. e. (Tegnemester.)
Ridsning, en, Pl. er.
Ridt, S. Rid.
rier, v. a. I. (syer løselig sammen.)
Rif, et, Pl. l. S. Sandbanke. (See Rev.) Skagens Rif.
Riffel, en, Pl. Rifler. Kugleriffel.
Riffelform, en, Pl. er.
Riffelkugle, en, Pl. r.
Riffelskytte, en, Pl. r.
Rifle, en, Pl. r.
rifler, v. a. I. (danner Rifler i noget.)
Rifling, en, Pl. er.

Rift, en, Pl. er. (reven Sprække.)
Rift, en, Gierningen at rive. Bruges kun i den figurlige Talemaade: der er megen Rift om dette.
rifter, v. a. r. (giør en Rift i noget.)
rig, adj. n. rigt. pl. rige.
Rigdom, en, Pl. me.
Rige, et, Pl. r.
rigelig, adj.
rigeligen, adv.
Rigsadmiral, en, Pl. er. (Dette og de følgende Ord ere Sammensætninger af Rige.)
Rigsarchiv, et, Pl. er.
Rigsarving, en, Pl. er.
Rigsbelening, en, Pl. er. S. Rigslehn.
Rigsbetient, en, Pl. e.
Rigsbidrag, et, Pl. l. S. (Rigscontingent.)
Rigsdag, en, Pl. e.
Rigsdaler, en, Pl. e.
Rigsdrost, en, Pl. er.
Rigsembede, et, Pl. r.
Rigsfeltherre, en, Pl. r.
Rigsforsamling, en, Pl. er.
Rigsforstander, en, Pl. e.
Rigsfyrste, en, Pl. r.
Rigsgreve, en, Pl. r.
Rigsgrevskab, et, Pl. er.
Rigsgrundlov, en, Pl. e.
Rigsgrændse, en, Pl. r.
Rigsgylden, en, Pl. l. S.
Rigshielp, en, ud. Pl.
Rigshofraad, et.
Rigshofraad, en, Pl. er.
Rigskansler, en, Pl. e.
Rigskreds, en, Pl. e.
Rigskrig, en, Pl. e.
Rigsland, et, Pl. e.
Rigslehn, et, Pl. l. S.
Rigslov, en, Pl. e.
Rigsmark, en, Pl. l. S. (en Mynt.)
Rigsmarskalk, en, Pl. er.
Rigsort, en, Pl. er og l. S.
Rigsoverhoved, et, Pl. er.
Rigsraad, et, ud. Pl.
Rigsraad, en, Pl. er. Medlem af et Rigsraad.
Rigsret, en, Pl. ter.
Rigsridder, en, Pl. e.
Rigsridderskab, et, uden Pl.
Rigsscepter, et.
Rigssegl, et, Pl. l. S.
Rigsskat, en, Pl. ter.
Rigsskatmester, en, Pl. e.
Rigsstad, en, Pl. -stæder.
Rigsstand, en, Pl. -stænder.
Rigsstyr, en, ud. Pl. (Rigsskat.)
Rigssværd, et, Pl. e.
Rigstropper, n. s. pl.
Rigsundersaat, en, Pl. ter.
Rigsvaaben, et, Pl. er.
Rigsvedtægt, en, Pl. er.
Rigsæble, et, Pl. r.
Rigsørn, en, Pl. e.
rigtig, adj.
rigtigen, rigtigt, adv.
Rigtighed, en, ud. Pl.
riig*, S. rig.
Riim, en, ud. Pl. Riimfrost.
Riim, et, Pl. l. S (i Vers.)
Riimbogstav, et, Pl. er.
Riimbrev, et, Pl. e. (et rimet Brev.)
Riimdigt, et, Pl. e.
riimer*, S. rimer.
Riimfald, et, uden Pl. (i Vers.)
riimfri, adj. riimfrie Vers.
Riimfrost, en, ud. Pl.
riimfryser, v. impers. (har.) riimfrøs, -frossen, -frosset. pl -frosne.
riimfuld, adj. (af n. s. en Riim.)

Riimord, et, Pl. l. S. (det sidste Ord i rimede Vers.)
Riimsmed, en, Pl. e. (en slet Versemager.)
Riimstavelse, en, Pl. r.
Riimtaage, en, Pl. r.
Riis, en, ub. Pl. (Planten, hvoraf Risengryn faaes.) Riis-ager -brød, et -dyrkning -halm -kage -mark -meel, et -suppe -stærte.
Riis, et, Pl. l. S. (Qvist; Færle; Slag med Færle.) Riisbinder -brænde, et -bundt, et -bøg -eeg -fletning -fletter -gierde, et -knippe, et -vært, S. Buskvæxt.
Riis, et, Pl. l. S. et Riis Papir ɔ: tyve Bøger.
Rimekonst, en, ub. Pl.
rimelig, adj.
Rimelighed, en, Pl. er.
rimeligviis, adj.
rimer, v. n. 1. (har.) giør Riim.
rimer sig, v. impers. 1.
Rimer, en, Pl. e.
Rimeri, et, Pl. er.
rimper, v. a. 1. S. remper.
Rinden, en, ub. Pl.
rinder, v. n. randt, rundet. (er.) pl. rundne. (flyder.)
Ring, en, Pl. e.
Ringand, en, Pl. -ænder. (Amberg.)
Ringblomster, pl.
ringblomstret, adj.
Ringbold, en, Pl. e. (Amberg.)
Ringbaand, en, Pl. e.
ringbaanet, adj.
Ringdrossel, en, Pl. -drosler. (Fugl.)
Ringdue, en, Pl. r.
ringe, adj. ringere, ringest og ringst. (ubetydelig, slet.)
Ringeagtelse, en. ub. Pl.
ringeagter, v. a. 1.
Ringeldue, en, Pl. r.
Ringelfalk, en, Pl. e. (Amberg.)
Ringen, en, ub. Pl. (Gierningen at ringe.)
ringer, v. n. og a. 1. At ringe med Klokkerne. At ringe til Kirke, for Lig. At ringe paa (trække i en Klokkestræng.) At ringe af (fra Arbeide.)
ringer, v. impers. 1. (har.) Det ringer (en Klokkelyd høres.)
ringer, v. a. 1. at ringe Sviin.
Ringer, en, Pl. e.
ringere, compar. af ringe.
Ringfinger, en, Pl. -fingre. (hvorpaa Ringe sættes.)
Ringgaas, en, Pl. -gæs.
Ringhed, en, ub. Pl. (af adj. ringe.)
ringkiører, v. a. 2. (Arrebo.)
Ringkrave, en, Pl. r.
Ringle, en, S. Rangle.
ringler, v. n. 1. S. rangler. (Amberg.)
Ringløb, et, Pl. l. S. Ringrenden.
Ringmaal, et, Pl. l. S.
Ringmuur, en, Pl. -mure.
Ringning, en, Bruges helst om den Gierning at ringe, d. e. befæste en Ring i et Dyrs Næse.
Ringorm, en, Pl. e.
Ringrenden, en. Turnering.
rings om, adv. trindt om.
Ringstiert, en, Pl. e. en Fugl. (Amberg.)
Ringuhr, et, Pl. e. (et Uhr i en Ring.)
ripper op, S. oppripper.

Rips*, S. Ribs.
Rise, en, Pl. r. Kæmpe (forældet.)
Risengryn, et, Pl. l. S. (af Riis.)
Risengrød, en, ud. Pl.
Riskebøtter, pl. (et Slags tørre Flyndre.)
Rislen, en, ud. Pl.
risler, v. n. 1. (har.)
Risp, en, Pl. er. (Vegtraad.)
risper, v. a. 1. at rispe Jorden.
Rispning, en, Pl. er.
risser*, S. ridser.
Rist (ud. Art.) At have hverken Rist eller Ro.
Rist, en, Pl. e.
rister, v. a. 1. a. steger paa Rist. b. indgraver. at riste Runer. c. River eller skærer igiennem.
Ristning, en, Pl. er.
Ristværk, et, Pl. er.
Rit, et, S. Rid, Ridt.
Ritmester, en, Pl. e.
ritser*, S. ridser.
Ritual, et, Pl. er. (Samling af Kirkeskikke.)
Rival, en, S. Medbeiler.
Rive, en, Pl. r.
Rivehoved, et, Pl. er.
Rivejern, et, Pl. l. S. (af v. a. river)
Rivekugle, en, Pl. r. (til at rive Farver med.)
rivelig, adj. (klar, forstaaelig.)
Rivelse, en, ud. Pl. Løse Kornstraae, som rives sammen paa Marken efter Regningen.
Rivemand, en, Pl. -mænd. (Amberg.)
Riven, en, ud. Pl. Riven og Sliden.
rivende, adj. v. (rask, rap.)
river, v. a. rev, reven, revet, pl. revne.
rives, v. dep. reves.
Riveskaft, et, Pl. er.
Rivesteen, en, Pl. -stene.
Rivetag, et, Pl. l. S. (et Tag med en Rive, Rivedrag.)
Rivetand, en, Pl. -tænder.
Rivning, en, Pl. er.
Rivt*, en, S. Rift.
Rixdaler*, See Rigsdaler.
Ro, en, ud. Pl. (Hvile.)
Rod, en, Pl. Rødder.
Rod*, et, S. Raad.
Rodblad, et, Pl. e.
Rodbløde, en, en sagte Regn.
rodden*, adj. S. raadden.
Rode, en, Pl. r. (et Maal paa 5 Alen; it. en Inddeling af Folk.)
Rodemester, en, Pl. e.
Roden, en, ud. Pl. (Gierningen at rode.)
Rodende, en, Pl. r. (af Rod.)
roder, v. n. 1. (har.) roder i Jorden.
rodeviis, adv.
rodfast, adj.
Rodflytning, en, Pl. er.
Rodfæste, et, Pl. r.
rodfæster, v. a. 1.
rodfæster sig, v. rec. 1.
Rodfæstning, en, Pl. er.
Rodkievle, en, Pl. r.
rodløs, adj.
rodner*, S. raadner.
Rodplante, en, Pl. r. (som har Rod. Amberg.)
Rodregn, en, S. Rodbløde.
Rodskud, et, Pl. l. S.
Rodstub, en, Pl. be.
Rodstykke, et, Pl. r.
Rodtal, et, Pl. l. S.
Rodtørv, en, Pl. l. Sing. (Amberg.)
Rodvæxt, en, Pl. er.
Roe* (Hvile) S. Ro.
Roe, en, Pl. r. (to Stavelser.)

en Urt. Roeager =bed, et =frø, et =grød (Amberg.) =kaal =olie.
Roe, en, ud. Pl. (Skorpe paa Saar.) Deraf: Roesaar, et, Pl. l. S.
Roefartøi, et, Pl. er.
Roeflaade, en, Pl. r. (bestaaende af Roefartøier.)
roelig*, S. rolig.
roer, v. n. 1. [har.] (med Aarer.)
Roer, en, S. Rorskarl. (Bruges i Sammensætn. som Sluproer.)
Roer*, et, S. Ror.
Roes, en, ud. Pl. (een Stavelse.) Berømmelse. (Skrives saa af de Fleste til Forskiel fra Ros, en Hest, &c.)
roeser.*, S. roser.
roesværdig, adj. =en, adv.
Roesværdighed, en, ud. Pl.
Rogn, en, ud Pl. i Fisk.
Rognlap, en, Pl. l. S.
Roie, en, Pl. r. (Fugl.)
Rok, en, Pl. ke. Spinderok.
Rokke, en, Pl. r. Fisk.
Rokkearm, en, Pl. e. (af n. s. Rok.)
Rokkebaand, et, Pl. l. S.
Rokkebrev, et, Pl. e. (som svøbes om Spindet.)
Rokkebryst, et.
Rokkedreier, en, Pl. e.
Rokkefod, en, Pl. =fødder.
Rokkehiul, et, Pl. l. S.
Rokkehoved, et, Pl. er.
rokkelig, adj. (som kan rokkes.)
Rokken, en, ud. Pl. (af rokker.)
rokker, v. n. 1. [har] (bevæger sig hid og did.)
rokker, v. a. 1. (bevæger fra Stedet.)
Rokkesnor, en, Pl. e.
Rokketeen, en, Pl. =tene.
Rokketot, en, Pl. ter.
Rokketridse, en, Pl. r.
Rokkevinge, en, Pl. r. (paa Tenen.)
Rokning, en, Pl. er. (af v. a. rokker.)
rolig, adj.
roligen, roligt, adv.
Rolighed, en, ud. Pl.
Rolling, en, Pl. er. (smaa Børn.)
Rom*, et, S. Rum.
Rom, en, ud Pl. (et Slags Brændeviin.)
Roman, en, Pl. er. digtet Fortælling i Prosa; Eventyr; Skiemtesaga. (Grundtvig.)
romanagtig, adj.
Romandigter, en, Pl. e.
Romanskriver, en, Pl. e.
romantisk, adj.
Romer, en, Pl. e.
Romerinde, en, Pl. r.
Romerreise, en, Pl. r.
romersk, adj.
Romertal, et, Pl. l. S.
Romertog, et, Pl. l. S.
Ror, et, Pl. l. S. (langt o.) hvormed Skibet styres. Rorblad, et =bræt, et =bænk =gat, et (Rorhul) =greb, et =hage =hul, et =kult (Amberg.) =matte =mester (Amberg.) =pind =stabel, pl. =stabler =stang, See Rorpind.
Rorfartøi, See Roefartøi.
Rorskarl, en, Pl. e.
Ros* (Berømmelse) S. Roes.
Ros, et. Affald ved Tømmerhugning.
Ros, en, Pl. l. S. (kort o.) Hest.
Rosbaare, en, Pl. r. (hvori Folk lade sig bære.)
Rose, en, Pl. r. (Blomst.) Rosen (altid med best. Art.) er en Sygdom.

Rosenbaand, et, Pl. l. S. (et Baand af Rosenfarve.)
Rosenbed, et, Pl. e.
Rosenblad, et, Pl. e.
Rosenbusk, en, Pl. e.
Rosenfarve, en, ud. Pl.
rosenfarvet, adj.
Rosenfest, en, Pl. e. (Amberg.)
Rosenflor, en, ud. Pl. (Rosernes Blomstertid.)
Rosenhave, en, Pl. r.
Rosenhegn, et, Pl. l. S.
Rosenhoning, en, ud. Pl.
Rosenhæk, en, Pl. ke.
Rosenkind, en, Pl. er.
Rosenknop, en, Pl. pe.
Rosenkrands, en, Pl. e.
Rosenlugt, en, ud. Pl.
Rosenlund, en, Pl. e.
Rosenlæbe, en, Pl. r.
Rosenmaaned, en, Pl. er.
Rosenmund, en, Pl. e.
Rosenobel, en, Pl. Rosenobler. (en gammel Guldmynt.)
Rosenolie, en, ud. Pl.
rosenrød, adj.
Rosenskær, et. (rosenrødt Farveskær.)
Rosenstilk, en, Pl. e.
Rosentid, en, ud. Pl. (naar Roserne blomstre.)
Rosentorn, en, Pl. e.
Rosentræ, et, Pl. er.
Rosenvand, et, ud. Pl.
roser, v. a. roste, rost. (langt o.) berømmer.
Rosin, en, Pl. er.
Rosinkiærne, en, Pl. r.
Rosinkurv, en, Pl. e.
Rosinsteen, en, Pl. stene.
Rosinæbbike, en, ud. Pl.
Rosmarin, en, Pl. er. (Træ.)
Rosmarinblomst, en, Pl. er.
Rosmarinolie, en.
Rosmarintræ, et, Pl. er.
Rosmær eller Rosmar, en. et Havdyr. (Rosmul. Amberg.)
Rosmærtand, en, Pl. tænder.
rosom, adj. (morsom, behagelig.)
Rosomhed, en, ud. Pl.
Rostekar, et, Pl. l. S. (i Bryggerier.)
rostesuur, adj. (om Øl.)
Rostieneste, en. Tieneste til Hest. (S. Ros.)
rosværdig*, S. roesværdig.
Rotte, en, Pl. r.
Rottefælde, en, Pl. r.
Rottefænger, en, Pl. e.
Rottehul, et, Pl. ler.
Rottekage, en, Pl. r.
Rottekrud, et, ud. Pl.
Rotterede, en, Pl. r.
Rottesax, en, Pl. e.
rotter sig, v. rec. 1. (rotter sig sammen.)
Rotteunge, en, Pl. r.
Rotting, en, Pl. er. (tyndt Rør.)
Rov, et, ud. Pl.
rovbegierlig, adj.
Rovbi, en, Pl. er.
Rovdyr, et, Pl. l. S.
Rovfisk, en, Pl. e.
Rovflue, en, Pl. r. (Amberg.)
Rovfugl, en, Pl. e.
rovgierrig, adj.
Rovgierrighed, en, uden Pl
Rovgods, et, ud. Pl. Ranggods.
rovlysten, adj. pl. rovlystne.
Ru, en, Pl. er. (Rynke, Folde; it. Manskietter, Haandruer.)
ru, adj. pl. rue. (hvas, ujævn.)
Rubel. en, Pl. Rubler. (en russisk Mynt.)
Rubin, en, Pl. er. (Ædelsteen.)

Rubinfarve, en, ud. Pl.
rubinfarvet, adj.
Rude, en, Pl. r. 1. en Urt. 2. En Vinduesrude.
Rudeblad, et, Pl. e.
rudeformet, adj.
Rudekors, et, Pl. l. Sing. (Amberg.)
Rudekrands, en, Pl. e.
Rudemønster, et, ud. P.
Ruder (i Kortspil.) Pl. af Rude. Deraf: Ruderknegt, Ruderkonge, o. s. v.
Rudeskiold, et, n. s. (Et Skiold, deelt i Ruder.)
Rudestok, en, Pl. ke. (hvormed Ankere og Viinfade maales.)
rudet eller rudret, adj.
Rudevand, et.
rudeviis, adv.
Rudeværk, et, Pl. er.
Rudskalle, en, Pl. r. (Fisk.)
Ruelse, en, ud. Pl. (Anger.)
ruer*, v. n. S. ruger.
Ruf, et. paa Skibe.
Ruffer, en, Pl. e. Kobler, Horevert.
Rufferhuus, et, Pl. -huse.
Rufferi, et, Pl. er.
Rufferske, en, Pl. r.
Rug, en, ud. Pl. Rugager -ax, et -brød, et -emter, pl. -halm -jord -mark -meel, et -neg, et -skraa -stak -straa, et -stub -sæd -tvebak -vang -vippe.
Rugen, en, ud. Pl.
ruger, v. n. 1. (har.)
Rugetid, en, ud. Pl.
ruhaaret, adj.
Ruhammer, en, Pl. e. (af adj. ru.)
Ruhed, en, ud. Pl. (Ujævnhed.)
Ruhugger, en, Pl. e.
Rujern, et, ud. Pl. (Amberg.)

Rulle, en, Pl. r.
Rulleaal, Pl. (Aal, tillavede paa en vis Maade.)
Rullebly, et, ud. Pl.
Rullegardin, et, Pl. er.
Rullekammer, et, Pl. -kamre.
Rulleklæde, et, Pl. r.
Rullen, en, ud. Pl. Hiulets Rullen.
ruller, v. a. og n. 1. (har.)
Rullestok, en, Pl. ke.
Rullestol, en, Pl. e. (en Stol, som kan rulles.)
Rullestue, en, Pl. r.
Rulletobak, en, ud. Pl.
Rulletræ, et, Pl. er.
Rulletøi, et, ud. Pl. (Tøi, som skal rulles eller er rullet.)
Rullevogn, en, Pl. e.
Rulling, en. (Gierningen at rulle.)
Rulæder, et, ud. Pl. (af adj. ru.)
Rum, et, Pl. l. S.
rum, adj. for rum Tid siden. I rum Sø.
rumbuget, adj. (Amberg.)
Rumlen, en, ud. Pl.
rumler, v. n. 1. (har.)
rummelig, adj.
Rummelighed, en, ud. Pl.
rummer, v. a. 1. giver Rum; indeholder; indbefatter.
Rumpe, en, Pl. r.
Rumpebeen, et, Pl. l. S.
Rumpefinne, en, Pl. r. (hos Fiske.)
Rumpefiæder, en, Pl. -fiædre.
Rumpehul, et, Pl. ler.
Rumperem, en, Pl. me.
Rumpestykke, et, Pl. r.
rund, adj. (trind.)
rund, adj. (gavmild.)
rundagtig, adj.
rundbladet, adj.
rundbugtet, adj.
Rundbøining, en, Pl. er. (Amberg.)

Rundbeel, en, Pl. -dele.
rundeligen, adj. og adv. overflødig, rigelig.
runder, v. a. 1. S. afrunder.
rundfiler, v. a. 1. (Amberg.)
Rundfisk, en, Pl. e.
Rundharv, en, Pl. e. (et Agerdyrkningsredskab.)
Rundhed, en, ud. Pl. (Trindhed; it Gavmildhed.)
Rundholt, et, Pl. er. (paa Skibe.)
rundhovedet, adj.
rundhugger, v. a. 1.
rundhuul, adj. (concav.)
rundhvalvt, adj.
rundkornet, adj.
rundløbende, adj. v.
rundnæbbet, adj.
rundrygget, adj.
rundskærer, v. a. rundskar, -skaaren, -skaaret. Pl. -skaarne. (Amberg.)
rundt, adv.
rundtalende, adj. aabenhiertet; ordrig.
rundtakket, adj.
Rune, en, Pl. r.
Runebogstav, et, Pl. er. (Bogstav er et overflødigt Tillæg.)
Runehugger, en, Pl. e.
Runekievle, en, Pl. r.
Runemaal, et, ud. Pl.
Runemester, en, Pl. e.
Runeskrift, en. (Pl. er, naar det bemærker Indskrifter med Runer.)
Runestav, en, Pl. e.
Runesteen, en, Pl. -stene.
runger, v. n. 1. (har.) giver høi Gienlyd.
runken, adj. (fuld af Rynker.
Runkenhed, en, ud. Pl.
Rus, en, Pl. ser. (kort u.) en ung Student.
Rus* (Fuldskab.) S. Ruus.
Ruse, en, Pl. r. (Fiskeruse.)
Rusefiskeri, et, Pl. er.
Rusekurv, en, Pl. e.
rusende, adj. (fuld, beruset.)
Rusk, et, ud. Pl. fiin Regn.
Ruskalle, en, Pl. r. (en Fisk.)
Rusken, en, ud. Pl.
rusker, v. a. 1. (river.)
rusker, v. n. 1. [har.] (smaaregner.)
rusket, adj. rusket Veir.
Rusning, en, Pl. er.
Ruslæder, et, ud. Pl.
Russelap, en, Pl. per. (til Garnvindning.)
Russer, en, Pl. e. (En fra Rusland.)
russisk, adj.
Rust, en, ud. Pl. paa Jern.
rusten, adj. pl. rustne.
Rustenhed, en, ud. Pl.
ruster, v. n. S. rustner.
ruster, v. a. og rec. 1. væbner, udruster.
Rustfarve, en, ud. Pl.
rustfarvet, adj.
rustguul, adj. pl. -gule.
Rustkammer, et, Pl. -kamre.
Rustmester, en, Pl. e.
rustner, v. n. 1. (er.) bliver rusten.
Rustning, en, Pl. er. Udrustning.
Rustplet, en, Pl. ter.
rustplettet, adj.
Rusttøi, et, ud. Pl.
Rustværk, et, Pl. er.
Rustvogn, en, Pl. e.
Rusvart, en, ud. Pl. Lodbent Skind.
Rutten, en, ud. Pl.
rutter, v. n. 1. (har.) holder ilde Huus med, ødsler. (daglig Tale.)
Ruus, en, ud. Pl. Drukkenskab.
Ry, et, ud. Pl. (Rygte.)
Ryddehakke, en, Pl. r.
Ryddejern, et, Pl. l. S.

Ryddeland, et. opryddet Land.
ryddelig, adj.
rydder, v. a. 1.
ryddig, adj. (d. s. s. ryddelig.)
Rydning, en, Pl. er. (af rydder.)
Ryg, en, Pl. ge. Rygaas, en, Rygning, Mønning-been, et -brede -finne -fiæder -flesk, et -harnisk, et -hvirvel -led, et -marv -muskel -pandser, et -pibe -pine -rad -skiold, et, hos Insecter. -stempel, et -stol -stykke, et -stød, et -sæde, et.
ryger, v. n. røg, røget. [har.] (giver Røg fra sig.) Ovnen ryger.
ryger, v. n. rygede og røg; ryget og røget. [har.] (giør Røg, især vellugtende eller stærklugtende.) At ryge med Enebær.
ryger, v. n. røg, røget. Farer paa, griber i. (dagl. Tale.) At ryge i, paa een. At ryge sammen. At ryge af.
ryger, v. a. røgte, røgt. smøger. At ryge Tobak. (burde egentlig hedde at røge Tobak.) S. røger.
rygger*, v. a. S. rykker.
ryggesløs, adj. ugudelig.
Ryggesløshed, en, ud. Pl.
Rygning, en, Pl. er.
Rygt*, S. Røgt.
Rygte, et, ud. Pl. Paasagn, godt eller ondt Navn.
Rygte, et, Pl. r. Noget som fortælles. Løse Rygter.
Rygtemager, en, Pl. e. (som udspreder opdigtede Rygter.)
rygter*, v. a. S. røgter.
rygtes, v. n. rygtedes. bliver bekiendt.
Ryk, et, Pl. r. S.
rykker, v. a. og n. 1.
Rykketang, en, Pl. -tænger. (Amberg.)
Rykning, en, Pl. er.
rykviis, adv.
Rynke, en, Pl. r.
rynker, v. a. 1.
Rynkning, en, Pl. er.
Rype, en, Pl. r. (Fugl.)
Ryslæder, et, ud. Pl.
Ryst*, en, S. Rist.
Ryst* (Stemme) S. Røst.
Rystelse, en, Pl. r.
Rysten, en, ud. Pl.
ryster, v. a. og n. 1. (har.)
Rytter, en, Pl. e.
Rytterfane, en, Pl. r.
Ryttergods, et, Pl. er.
Rytterhest, en, Pl. e.
Rytterhob, en, Pl. e.
Rytterhold, et.
Rytteri, et.
Rytterkaarde, en, Pl. r.
Rytterkappe, en, Pl. r.
Rytterofficier, en, Pl. er.
Ryttersadel, en, Pl. -sadler.
Rytterstøvle, en, Pl. r.
Ryttertieneste, en, uden Pl.
Ryttervagt, en, Pl. er.
Ryttervexel, en, Pl. -vexler. (hos Kiøbmænd: en opdigtet Vexel.)
Ræben, en, ud. Pl.
ræber, v. n. 1. (har.)
ræd, adj. pl. ræde. (frygtsom.)
rædder*, v. a. S. redder.
rærdes, v. n. pass. ræddedes, (frygter, sættes i Frygt.)
Ræddike, en, Pl. r.
Ræddikefrø, et, ud. Pl.
Ræde, en, Pl. r. (Skræmsel, noget hvormed Fugle skræmmes.)
ræder, v. a. S. skræmmer.
Rædhed, en, ud. Pl. (sielden)

Rædsel, en, Pl. Rædsler. Skræk.
Rædselfrost, en, ud. Pl. (Arrebo.)
rædselfuld, adj.
rædsom, adj. pl. rædsomme.
Rædsomhed, en, ud. Pl.
Ræge, en, ud. Pl. Spyt.
Ræge*, en, S. Reie.
Rægrime eller Rædgrime, en, Pl. r. Maske. (forældet.)
Rækel, en, Pl. Rækler. (et Slags Hunde; af Rakke.)
Række, en, Pl. r. En Rad. 2. Knage til at hænge, Lad til at sætte noget paa.
rækkelig, adj.
Rækken, en, ud. Pl. Rækning.
rækker, v. a. rækkede og rakte; rakt. flyer. 2. v. n. strækker, naaer til. (har.)
Rækketræ, et, Pl. er.
Rækling, en. visse Dele af tørrede Helleflyndre.
Rækning, en, Pl. er. (af rækker.)
Rækværk, et, Pl. er.
Ræling, en, Pl. er. (Skibsrand.)
Rænke, en, Pl. r. (List, Snedighed bruges mest i Pl.)
rænkefuld, adj.
Rænkemager, en, Pl. e.
Rænkesmed, en, Pl. e.
ræpper, v. n. 1. (har.) snadrer.
Ræv, en, Pl. e.
Ræve*, en, S. Reve.
Ræveagn, en. hvormed Ræve lokkes.
ræveagtig, adj.
Rævebuur, et, Pl. -bure.
Rævebælg, en, Pl. e.
Rævegrav, en, Pl. e.
Rævehagel, et, Pl. l. S. (til at skyde Ræve med.)
Rævehale, en, Pl. r.
Rævehuke, en, Pl. r.
Rævehund, en, Pl. e.
Rævejagt, en, Pl. er.
Rævejæger, en, Pl. e.
Rævekage, en, Pl. r.
Rævekløer, Pl. At gaae paa Rævekløer, bruge List.
Rævérumpe, en, Pl. r.
Rævérænker, Pl.
rævérød, adj. (Amberg.)
Rævesax, en, Pl. e.
Ræveskind, et, Pl. l. S.
Rævespor, et, Pl. l. S.
Rævestreg, en, Pl. er. (Rænker, Underfundighed.)
Ræveunge, en, Pl. r.
Rævle*, en, S. Revle.
Rævne*, en, S. Revne.
ræver*, v. a. S. revser.
røber, v. a. 1. forraader.
Røbning, en, Pl. er.
Røbsmand, en, Pl. -mænd. (Angiver.)
rød, adj. pl. røde.
rødagtig, adj.
Rødarve, en, Pl. r. (Urt.)
Rødbede, en, Pl. r. (Urt.)
rødblakket, adj.
rødblisset, adj.
rødblommet, adj.
rødbruun, adj.
rødder*, v. a. S. rydder.
Røde, en, Rødhed; bruges kun i Sammensætninger: Morgenrøde, Aftenrøde.
Røde, en. Forraadnelse, At lægge Hamp i Røde. 2. Materie i Saar.
røder, v. n. 1. (har.) sætter Materie.
Rødesætning, en, Pl. er. Suppuration.
rødfarvet, adj.
Rødfarvning, en.
Rødfinke, en, Pl. r. (Fugl.)
rødfinnet, adj.
rødgloende, adj. (modsat hvidgloende.)
rødgraa, adj.
rødgrimet, adj.

rødguul, adj.
rødhaaret, adj.
Rødhed, en, ud. Pl.
rødhielmet, adj.
rødhovedet, adj.
Rødkaal, en, ud. Pl.
rødkindet, adj.
Rødkrid, et, ud. Pl.
Rødkridspen, en, Pl. ne.
Rødkridssteen, en, Pl. -stene.
rødladen, adj. pl. rødladne. rødagtig.
rødlydt, adj. v. rødfarvet, rødplettet.
Rødløg, et, Pl. l. S.
Rødme, en, ud. Pl. Rødhed.
Rødmen, en, ud. Pl. Det, at rødme.
rødmer, v. n. 1. (har.) bliver rød.
rødmusset, adj. (rødkindet.)
rødner, v. a. 1. farver rød. (Grundtvig.)
rødner, v. a. 1. lægger i Blød. At rødne Hamp.
Rødning, en. Rødningsmaade -redskab, et -sted, et.
rødnæset, adj.
rødplettet, adj
rødprikket, adj.
Rødskimmel, en, Pl. -skimler.
rødskimlet, adj.
rødskiør, adj. (om Jern; modsat koldskiør.)
rødskægget, adj.
Rødspætte, en, Pl. r. Fisk.
rødspættet, adj.
rødspraglet, adj.
Rødstiert, en, Pl. er. Fugl.
rødstribet, adj.
rødt, adv.
Rødviin, en, ud. Pl.
rødøiet, adj.
Røg, en, ud. Pl.
Røgalter, et, Pl. e.
Røgbad, et, Pl. e. (Amberg.)
Røgdamp, en, (Baggesen.)
Røgeflesk, et, ud. Pl.
Røgelse, en.
Røgelsekar, et, Pl. l. S.
Røgelselys, et, Pl. l. S.
Røgepølse, en, Pl. r.
røger, v. a. 1. lader giennemtrækkes med Røg. See ryger. (rigtigere siger man at røge, end at ryge Tobak.)
Røgesild, en, Pl. l. S.
Røgfang, et, Pl. l. S.
Røgflamme, en, Pl. r.
røgfuld, adj. (Oehlenschläger.)
Røggitter, et, Pl. l. S.
rögguul, adj. (Amberg.)
Røghat, en, Pl. te. (paa Skorstene.)
Røghul, et, Pl. ler.
Røghuus, et, Pl. -huse.
Røghytte, en, Pl. r.
Røgkammer, et, Pl. -kamre.
Røgmalt, et, ud. Pl. røgtørret Malt.
Røgmand eller Røgemand, en, Pl. -mænd. som røger Kiødvarer.
Røgning, en, Pl. er.
Røgoffer, et, Pl. e.
Røgpibe, en, Pl. r.
Røgpulver, et, Pl. e.
Røgsky, en, Pl. er.
Røgstue, en, Pl. r.
Røgt, en, ud. Pl. (Pleie.)
Røgtag, et, Pl. e.
røgter, v. a. 1. pleier; seer til.
Røgter, en, Pl e.
Røgterske, en, Pl. r.
Røgtning, en. (Amberg.)
Røgtobak, en, ud. Pl.
røgtørret, adj. v. røgtørret Malt.
Røllike, en, Pl. r. (Urt.)
rømmer, v. n. 2. (er.) undflyer, drager ud.
rømmer, v. a. 1. giør rydeligt. at rømme op i Stuen. at rømme sig ɔ: harke.

rømmer* (optager) S. rummer.

Rømning, en, Pl. er.

Rømningsbrev, et, Pl. e.

Rømningsmand, en, Pl. -mænd.

Røn, en, Pl. Rønner. Rønnetræ.

Rønne, en, Pl. r. (et gammelt, forfaldent Huus.)

Rønnebær, et, Pl. l.

Rør, et, Pl. l. S. Rørvinder -blad, et -bund (hvor Rør voxe) -busk -dannet, adj. v. -drossel (Fugl) -drum (Fugl) -dusk -dække, et -fløite -heire (Fugl) -kiste -knippe -knæ, et -matte -pibe -sneppe -spurv -stilket, adj. -stok -stol -stub -svamp -svovel (som er i Stænger. Amberg.) -tag, et -værk, et (i Biergværker.)

Røre, en. Uorden. Det laae i en Røre.

Rørelse, en. Bevægelse; it. Anfald af Slag, Apoplexie.

Rørepind, en, Pl. e.

rører, v. a. 2.

Rørekee, en, Pl. r.

Rørestang, en, Pl. -stænger.

rørig, adj. stærk, rask. (rørig Mad ɔ: stærk nærende.)

Rørighed, en, ud. Pl. Raskhed.

rørlig, adj. (som kan flyttes.)

Rørlighed, en, ud. Pl.

Røræg, en, ud. Pl. (en vis Ret af Æg. Mest uden Art.)

Røs eller Røse, en, Pl. r. Dynge, Hob.

Røst, en, ud. Pl. Stemme.

Røsteovn, en, Pl. e. (ved Biergværker.)

røster*, v. n. S. ryster.

røster, v. a. 1. at røste Hør; at røste Malm. (Biergværks-Udtryk.)

Røstning, en, Pl. er.

Røvefrihed, en.

Røvelyst, en, ud. Pl.

Røven, en, ud. Pl. Gierningen at røve.

røver, v. n. og a. 1.

Røver, en, Pl. e. Røverbande, Røverflok -bo -borg -flok -færd -gods, et -hule -kiøb, et (Skamkiøb) -kule -skib, et -slot, et -tog, et.

røveragtig, adj.

Røveri, et, Pl. er.

røversk, adj. røveragtig. (Treschow.)

S.

Saa, en, Pl. er. (et Kar til at bære Vand i.) S. Bygesaa.

Saa* (Klid.) S. Saad.

saa, adv. (Dette Ord forbindes med endeel andre, og skrives da snart adskilt, snart i eet med disse. I det følgende opregnes de, som stedse, eller dog næsten altid og af Alle skrives i eet Ord.)

Saad, et, Pl. er. (Klid.) Bruges ikke gierne uden i Pl. Deraf Saadbrød, et.

Saad, en, S. Sæd.

Saad*, et, See Sod. (Suppe.)

saadan, adj. pl. saadanne.

Saadan var hans Adfærd. Saadan en Mand. I saadan et (eller saadant) Veir. (I Fælleskiønnet udelades Artikelen sieldnere.)
saadet, adj. (klidet.) saadet Brød.
Saaekorn, et, ud. Pl.
Saaemand, en, S. Sædemand.
Saaening, en, Pl. er. Gierningen at saae.
saaer, v. a. 1.
Saaerug, en, ud. Pl. (e beholdes for Ordets Herkomst.)
Saaetid, en, ud. Pl. Sædetid.
Saaeveir, et, ud. Pl.
saafremt, conj.
Saald, et, Pl. l. S. (til at sælde igennem.) [Skrives af Nogle, mindre rigtigen, Sold]
Saale, en, Pl. r. (Skosaale.)
saaledes, adv.
Saalehammer, en, Plur. hamre. (Amberg.)
Saalelæder, et, ud. Pl.
saaler, v. a. 1. forsaaler (som er mere brugeligt.)
saalidt, adv. Jeg saalidt som han. Derimod: giver du ham saa lidt?
saalunde, adv. (saaledes.)
saalænge, adv.
saameget, adv. saameget mere. (men: saa meget Korn.)
saamænd, en Ed.
Saar, et, Pl. l. S.
saar, adj. (saaret)
Saarbod, en, Pl. -bøder.
saare, adv. (lægges til Adjectiver og Adverb. og forstærker Ordet.)
Saarelse, en, Pl. r.
Saaremaal, et, Pl. l. S. (Saar.)
saarer, v. a. 1.
saargiør, v. a. saargiorde, -giort. (saarer.)
saarhændet, adj. (som har Saar i Haanden.)
Saarlæge, en, Pl. r.
Saarlægekonst, en, uden Pl.
saarlægende, adj. v.
saarmundet, adj.
Saarmærke, et, Pl. r. (Ar.)
Saarslag, et, Pl. l. S.
saasnart, adv. saasnart han var gaaet. (Derimod: Vil du gaae saa snart?)
saasom, conj.
Saat, Forlig; Enighed. saatte, forligte, enige (forældet.) S. usaatte.
saavel, adv. Saavel den ene, som den anden. (Derimod: Han er endnu ikke saa vel. Det er ikke saa vel.) saavel som skrives af Nogle i eet Ord.
saavidt, adv.
Sabbat, en, Pl. er. (Jødernes Søndag.)
Sabel, en. i ældre Skrifter d. s. s. Sobel.
Sabel, en, Pl. Sabler. (Kaarde.)
Sabelklinge, en, Pl. r.
sabler, v. a. 1. S. nedsabler.
Sacrament eller Sacramente, et, Pl. r. (Religionshelligdom.)
Sadel, en, Pl. Sadler. Sadelbaand, et -bom -brud, et -brudt, adj. v. -bue -dække, et -giord -hest (Amberg.) -hylster -hynde, et -kammer, et -klæde, et -knap -knegt -mager -pose -pude -rem -ring -sted, et Stedet paa Hesten, hvor Sadelen bør lægges -taske -trykning -træ, et.
sadler, v. a. 1.
Sadling, en, Pl. er.
Safian, et.

Safiansbind, et.
Safiansko, en, Pl. e.
Safran, en, ud. Pl.
Safranblomst, en, Pl. er.
Safranfarve, en, ud. Pl.
safranguul, adj. pl. -gule.
Saft, en, Pl. er.
Saftfarve, en, Pl. r.
saftfuld, adj.
saftgrøn, adj. pl. saftgrønne.
saftig, adj.
Saftighed, en, ud. Pl.
saftløs, adj.
Saftløshed, en, ud. Pl.
saftrig, adj.
Saftrighed, en, ud. Pl.
Saftrør, et, Pl. l. S.
Sag, en, Pl. er.
Sagfald eller Sagefald, et. Bøder for en tabt Sag.
Sagforklaring, en, Pl. er.
sagfældet, adj. v. (dømt.)
Sagfører, en, Pl. e.
Sagføring, en, Pl. er.
Saggivelse, en, Pl. r. (Amberg.)
saggiver, * v. a. saggav, -given, -givet. (Anlægger Sag imod.)
saggyldig, adj. (Riisbrigh.)
Sagkundskab, en, Pl. er.
sagkyndig, adj.
Sagkyndighed, en, uden Pl.
Sagl, et, ud. Pl. (Spyt, som flyder af Munden.)
Saglebug, en, Pl. e.
Sagleklud, en, Pl. e.
Saglemund, en, Pl. e.
sagler, v. n. 1. (har.)
saglet, adj.
sagløs, adj. (uden Skyld.)
Sagløshed, en, ud. Pl.
Sagn, et, Pl. l. S.
sagnrig, adj.
Sagogryn, et, Pl. l. S.
Sagosuppe, en, Pl. r.
Sagotræ, et, Pl. er.
sagskyldig, adj.
sagsøger, v. a. 2.
Sagsøger, en, Pl. e. (Den som anlægger en Sag mod nogen.)
Sagsøgning, en, Pl. er.
sagt, partic. af siger.
sagte, adj. og adv.
sagteligen, adv.
sagtens, adv. vel, i al Fald.
sagter, v. a. S. sagtner.
sagtfærdig, adj.
Sagtfærdighed, en, ud. Pl.
sagtmodig, adj. og adv.
Sagtmodighed, en, ud. Pl.
sagtner, v. n. 1.
sagtnes, v. dep. sagtnedes.
Sagvolder, en, Pl. e. (den, som en Sag anlægges imod.)
Sal, en, Pl. e. (langt a.) Salsdør -jomfru -vindue, et.
Salat, en, Pl. er.
Salatbed, et, Pl. e.
Salatfad, et, Pl. e.
Salaturt, en, Pl. er.
Salg, et, Pl. l. S. Gierningen at sælge.
salig, adj.
saligen, saligt, adv.
saliggiør, v. a. saliggiorde, -giort.
Saliggiørelse, en, ud. Pl.
Saliggiører, en, Pl. e.
Salighed, en, Pl. er.
Saling, en, Pl. er. (hvorpaa Mærset hviler.) i Skibsbyggeriet.
Salme*, en, S. Psalme.
Salmiak, en, ud. Pl.
Salpeter, en. Salpeteragtig, adj. -grube -hytte -jord -kage -lud -rig, adj. -skum, et -syder -syderi, et -syre -værk, et.
Salt, et, Pl. e. (om for-

skiellige Saltarter.) Saltaa-re -agtig, adj. -agtig-hed -art -blomster, pl. -brønd -damp -fad, et (Saltkar) -flod, et (et Flod af saltagtige Vædsker) -gru-be -handel -handler -huus, et (hvor Salt giem-mes) -hytte (hvor Salt koges) -jord -kar, et -kie-del -kilde -koger -ko-geri, et -kogning -korn, et -lage -maal, et -mad (Deraf: Saltmadsfad, et) -marmor (Amberg.) -op-lag, et -pande -prøve -prøver -pøl (Amberg.) -skat -skum -spiritus -sprænger, v. a. 2. -steen -støtte -syder -syderi, et -syre -told -tønde -urt -vand, et (Deraf: Saltvandsfisk, Salt-vandsfiskeri) -væld, et (Saltkilde) -værk, et.

salter, v. a. 1.

Saltetid, en, ud. Pl.

Saltetrug, et, Pl. e. (til at salte Kiød i.)

Salthed, en, ud. Pl.

Saltning, en, Pl. er.

Salve, en, Pl. r.

Salvekrukke, en, Pl. r.

Salvekræmmer, en, Pl. e.

Salvelse, en, Pl. r.

Salveolie, en, Pl. r. (Amberg.)

salver, v. a. 1.

Salvet, en, S. Bordklæde.

Salvie, en. Urt. (tre Stavelser.)

Salvieblad, et, Pl. e.

Salviedrik, en, Pl. ke.

Salviepiil, en, Pl. -pile. (et Træ.)

Salvievand, et, ud. Pl.

Salving, en, Pl. er. Deraf: Salvingsact, en.

sam, præp. (bruges allene i Sammensætninger.)

sambaaren, adj. v.

Sambyrd, en, ud. Pl. 1. Enighed 2. Frændskab.

sambyrdig, adj. (fælles.)

Sambrag, et, Pl. l. Sing. (Forlig, Forening.)

sambrægtig, adj. enig.

Sambrægtighed, en, ud. Pl.

Samfald, et, S. Sammenfald.

Samfrænder, Pl. Slægtninge.

Samfrændeskifte, et, Pl. r.

Samfrændskab, et, ud. Pl.

samfuld eller samfæld, adj. (bruges allene i Pl. og om Tiden. I ti samfulde Aar.)

Samfund, et, Pl. l. S.

Samfærsel, en.

samfører, v. a. 2. (T. Rothe.)

Samkiøb, et, Pl. l. Sing. (Kiøb i Fællesskab.)

Samklang, en, Pl. e. Harmonie.

Samkuld, et. Børn af eet Kuld.

Samleie, et, Pl. r. (Foruden den nu almindelige Betydning bemærker det ogsaa: fælles Leie.)

Samlav, et, Pl. l. S.

samler, v. a. 1.

Samler, en, Pl. e.

Samling, en, Pl. er.

Samlingsdag, en, Pl. e.

Samlingsplads, en, Pl. er.

Samlingssted, et, Pl. er.

Samliv, et, ud. Pl.

Samlyd, en. Accord, Harmonie.

samlyder, v. n. samlød, -lydt. [har.] (Amberg.)

samme, adj. Pl. l. S.

sammelunde, adv. ligeledes.
sammen, adv. og conj.
sammenankrer, v. a. 1. (Amberg.)
sammenavlet, adj. v.
sammenbager, v. a. 2.
sammenbetler, S. sammentigger.
Sammenbindelse, en, Pl. r.
sammenbinder, v. a. sammenbandt, -bunden, -bundet. Pl. -bundne.
Sammenbinding, en, Pl. er.
sammenblander, v. a. 1.
Sammenblanding, en, Pl. er.
sammenbringer, v. a. -bragte, -bragt.
sammenbyder, v. a. -bød, -budt. (byder at komme sammen.)
sammenbærer, v. a. sammenbar, -baaren, -baaret. Pl. -baarne.
sammenbøier, v. a. 1.
Sammenbøining, en, Pl. er.
Sammendrag, et, Pl. l. S.
sammendrager, v. a. sammendrog, -dragen, -draget. Pl. -dragne.
sammendriver, v. a. sammendrev, -dreven. Pl. -drevne.
sammendynger, v. a. 1.
Sammendyngning, en, Pl. er.
Sammenfald, et, Pl. l. S.
sammenfalser, v. a. 1.
Sammenfatning, en, Pl. er.
sammenfatter, v. a. 1.
sammenfeier, v. a. 1.
sammenfilter, v. a. 1.
Sammenfletning, en, Pl. er.
sammenfletter, v. a. 1.
sammenflytter, v. a. 1.
sammenfolder, v. a. 1.
Sammenfoldning, en, Pl. er.
sammenfælder, v. a. 1.
Sammenfælding, en, Pl. er.
sammenføier, v. a. 1.
Sammenføining, en, Pl. er.
sammenhager, v. a. 1.
sammenhefter, v. a. 1.
Sammenheftning, en, Pl. er.
sammenhober, v. a. 1.
Sammenhobning, en, Pl. er.
Sammenhold, et, ud. Pl.
sammenholder, v. a. imp. og sup. holdt.
sammenholdig, adj.
Sammenholdning, en, Pl. er.
sammenhægter, v. a. 1.
Sammenhæng, et, ud. Pl.
sammenhængende, partic.
sammenhørende, partic.
sammenjasker, v. a. 1.
Sammenkaldelse, en, Pl. r.
sammenkalder, v. a. 2.
sammenkaster, v. a. 1.
Sammenkastning, en, Pl. er.
sammenkiæder, v. a. 1.
Sammenkiædning, en, Pl. er.
Sammenkiøb, et, ud. Pl.
sammenkiøber, v. a. 2.
Sammenklang, S. Samklang.
sammenklemmer, v. a. 2.
sammenkliner, v. a. 1.
Samenklining, en, Pl. er.
sammenkluder, v. a. 1. (føier sammen af Klude.)
sammenklynger, v. a. 1.
Sammenklyngning, en, Pl. er.

sammenknapper, v. a. 1.
sammenkniber, v. a. sammenkneb, -kneben, -knebet. Pl. -knebne.
sammenknytter, v. a. 1.
sammenkobler, v. a. 1.
Sammenkomst, en, Pl. er.
sammenkrymper, v. a. 1.
Sammenkrympning, en, Pl. er.
sammenkrøller, v. a. 1. (Amberg.
sammenlagt, partic. af sammenlægger.
sammenlapper, v. a. 1.
sammenligner, v. a. 1.
Sammenligning, en, Pl. er.
sammenlimer, v. a. 1.
sammenlodder, v. a. 1.
sammenlyder, v. n. sammenlød, -lydt. [har.] (lyder paa een Tid.)
sammenlægger, v. a. sammenlagde, -lagt.
sammenlænker, v. a. 1.
Sammenløb, et, Pl. l. S.
sammennagler, v. a. 1.
sammennokker, v. a. 1. (i Bygningskonsten.) S. Nok.
sammenordner, v. a. 1. (Amberg.)
sammenpakker, v. a. 1.
Sammenpakning, en, Pl. er.
sammenparrer, v. a. 1.
Sammenparring, en, Pl. er.
Sammenpasning, en, Pl. er.
sammenpasser, v. a. 1.
sammenperser, v. a. 1.
sammenplukker, v. a. 1.
Sammenplukning, en, Pl. er.
sammenpløier, v. a. 1. (hos Snedkere og Tømmermænd.)
Sammenpløining, en, Pl. er.
Sammenpresning, en, Pl. er.
sammenpresser, v. a. 1.
Sammenraab, et, Pl. l. S.
sammenraaber, v. a. 2.
sammenrapser, v. a. 1.
Sammenregning, en, Pl. er.
sammenriver, v. a. sammenrev, -reven, -revet. Pl. -revne.
Sammenrottelse, en, Pl. r.
sammenrotter sig, v. rec. 1.
sammenruller, v. a. 1.
sammenrynker, v. a. 1.
sammenrører, v. a. 2.
sammensamler, v. a. 1.
sammensanker, v. a. 1.
sammensat, partic. af sammensætter.
sammenskraber, v. a. 1 og 2.
Sammenskrift, en, uden Pl.
Sammenskud, et, Pl. l. S.
sammenskyder, v. a. sammenskød, -skudt.
Sammenslag, et, Pl. l. S.
sammenslynger, v. a. 1.
Sammenslyngning, en, Pl. er.
sammensmeder, v. a. 1.
sammensmelter, v. a. 1.
Sammensmeltning, en, Pl. er.
sammensnoer, v. a. 1.
sammensnærper, v. a. 1.
Sammensnærpning, en, Pl. er.
sammensnører, v. a. 1.
Sammensparelse, en, Pl. r.
sammensparer, v. a. 1.
Sammenspind, et, Pl. l. S.
sammenspinder, v. a. sammenspandt, -spunden, -spundet. Pl. -spundne.

sammenspænder, v. a. 2.
sammenstabler, v. a. 1.
Sammenstabling, en, Pl. er.
sammenstemmer, v. n. 1 og 2. (har.)
sammenstiller, v. a. 1.
Sammenstilling, en, Pl. er.
sammenstopper, v. a. 1.
sammenstykker, v. a. 1. (sammenfælder, sætter sammen af Stykker.)
sammenstøber, v. a. 2.
Sammenstøbning, en, Pl. er.
Sammenstød, et, Pl. l. S.
Sammensvorne, Pl. (som Substant.)
Sammensværgelse, en, Pl. r.
sammensværger sig, v. rec. sammensvor, -svoren, -svoret. Pl. -svorne.
Sammensyening, en, Pl. er.
sammensyer, v. a. 1.
Sammensætning, en, Pl. er.
sammensætter, v. a. sammensatte, -sat.
sammentager, v. a. sammentog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
sammentapper, v. a. 1. (føier sammen ved Tapper.)
sammentigger, v. a. 1.
sammentriller, v. a. 1.
sammentrykker, v. a. 1 og 2.
Sammentrykning, en, Pl. er.
sammentræder, v. n. sammentraadte, -traadt. (er.)
sammentrækker, v. a. sammentrak, -trukken, -trukket. Pl. -trukne.
Sammentrækning, en, Pl. er.
sammentrænger, v. a. 2.
sammentæller, v. a. sammentalte, -talt
Sammentælling, en, Pl. er.
sammenvirker, S. samvirker.
sammenvoxer, v. n. 1. (er.)
Sammenvæv, et, Pl. l. S.
sammenvæver, v. a. 1.
Sammenvævning, en, Pl. er.
sammenælter, v. a. 1.
Sammenæltning, en, Pl. er.
sammeslags, skrives undertiden i eet Ord, og bruges som adj., oftest overflødigen i Stedet for samme.
sammesteds, adv.
Samqvem, et, Pl. l. Sing. (Forening, Samfund, Selskab.)
Samraad, et. fælles Raad.
Samsæde, et. Sæde tilligemed Flere.
Samstemme, en.
samstemmer, v. n. 2. (har.)
samt, adv. tillige, tilligemed.
Samtale, en, Pl. r.
samtaler, v. n. 1. (har.) At samtale med een.
Samtid, en, ud. Pl.
samtidig, adj. (som lever paa een Tid)
Samtidighed, en, ud. Pl.
samtlige, pl. (alle.)
samtydig, adj. eenstydig, af lige Bemærkelse.
Samtykke, et, ud. Pl.
samtykker, v. n. 1. (har.) At samtykke i noget.
samvirker, v. n. 1. (har.) virker i Forening.
Samvirkning, en, Pl. er.
samvittig, adj.
Samvittighed, en. Samvittighedsangest -frihed -fuld, adj. -gierning -løs, adj. -nag, et -pligt

Samvittighedsprøve -rø -sag -spørgsmaal -tvang -tvivl.
Sand, en, ud. Pl. Sand-ager -agtig, adj. -art -baad -bad, et -bakke -banke -bierg, et -blad, et (paa Tobakspl anter) -blandet, adj. v. -bund -drive -dynge -egn -flugt -form -grav -gravet -grund -gruus -græs, et -havre -hob -huus, et -jord -kage -kiste -klit (Sandbakke) -korn, S. Sandskorn -lag, et -mand -pram -skuffe -steen -sæk -vei -vogn.
sand, adj. virkelig.
sanddru, adj.
Sanddruhed, en, ud. Pl.
sandelig, sandeligen, adv.
Sandemand, en, Pl. -mænd. (i Rettergangssager.) af v. a. sander.
sander, v. a. 1. (bekræfter.)
sandet, adj. (blandet med Sand, sandagtig.)
sandfærdig, adj.
Sandfærdighed, en, ud. Pl.
Sandhed, en, Pl. er.
Sandhedskiærlighed, en, ud. Pl.
Sandhedsven, en, Plur. ner.
Sanding, en, ud. Pl. Sandhed.
Sands, en, Pl. er.
Sandsagn, et, Pl. l. Sing. sandfærdig Fortælling.
sandselig, adj.
Sandselighed, en, ud. Pl.
Sandseliv, et, ud. Pl.
sandsesløs, adj.
Sandsesløshed, en, ud. Pl.
sandser, v. n. og a. 1. (har.) fornemmer.
Sandseredskab, et, Pl. er.
Sandseverden, en. (Treschow.)
sandsiger, v. n. sandsagde, -sagt.
Sandsiger, en, Pl. e. (Spaamand.)
Sandsigerske, en, Pl. r.
Sandskorn, et, Pl. l. S.
Sandsning, en, Pl. er.
sandsynlig, adj.
sandsynligen, sandsynligviis, adv.
Sandsynlighed, en.
sandt, adv.
Sang, en, Pl. e.
Sangbund, en, Pl. e.
Sangdigt, et, Pl. e.
Sanger, en, Pl e.
Sangerinde, en, Pl. r.
Sangerske, en, Pl. r.
Sangfugl, en, Pl. e.
Sanggudinde, en, Pl. r.
Sangklokke, en, Pl. r.
Sanglærke, en, Pl. r.
Sangmesse, en, Pl. r.
Sangmester, S. Syngemester.
Sangmø, en, Pl. er. Muse. (Baggesen.)
Sangnode, en, Pl. r.
Sangspil, et, S. Syngespil.
Sangstemme, en, S. Syngestemme.
sangviis, adv.
Sangværk, et, Pl. er.
sanker, v. a. 1.
sankes, v. dep. sankedes. (samles.)
Sankested, et, Pl. er. (Amberg.)
Sankevidne, et, Pl. r.
Sankning, en, Pl. er.
Saphir, en, Pl. er. (Ædelsteen.)
saphirblaa, adj.
Sardug, en. et Slags Tøi.

Sars, et, Pl. er. (det franske serge. forsk. fra Sirts.)
sat, sup. af sætter.
Satan, en. (Pl. er, sielden.)
satanisk, adj. diævelsk.
Satire, en, Pl. r. (Spotteskrift, Skæmtedigt.)
satirisk, adj.
Saus, en, S. Dyppelse.
Sav, en, Pl. e. Skrives ogsaa Saug, og modtager e i nogle Sammensætninger.
Savbrug, et, Pl. l. S.
Save, en, Pl. r. (Trævle.) Kiødsave.
Saveblad, et, Pl e.
Saveblok, en, Pl. ke.
Savebuk, en, Pl. ke.
Savelad, et, Pl. e.
Saveløn, en, ud. Pl.
Savemølle, en, Pl. r.
saver, v. a. 1.
savler*, S. sagler.
Savn, et, Pl. l. S. (sielden.)
savner, v. a. 1. (fattes.)
Savning, en, Pl. er. Gierningen at save.
savskaaret, adj. v.
Savskærer, en, Pl. e.
Savskærerløn, en, ud. Pl.
Savsnit, et, Pl. l. S.
Savspaan, en, Pl. er.
savtakket, adj.
Savtand, en, Pl. -tænder.
Savtømmer, et, ud. Pl.
Savværk, et, Pl. er.
Sax, en, Pl. e.
Scepter, et, Pl. r. Kongespiir.
Sebe*, See Sæbe.
Secretær eller Secretair, en, Pl. er.
Seculum, S. Aarhundrede.
Secund, en og et, Pl. er. Deraf: Secunduhr, et -viser.
Seddel, en, Pl. Sedler.
Seder* (Træ) S. Ceder.

See! imperat. af seer; ogsaa et Udraabsord.
Seeglas, et, Pl. l. S.
Seele*, S. Sele.
Seen, en, ud. Pl. to Stavelser. (Gierningen at see.)
seen, adj. (langsom.) een Stavelse.
seendrægtig, adj.
Seendrægtighed, en, ud. Pl.
seenfærdig, adj.
Seenfærdighed, en, uden Pl.
Seenhed, en, ud. Pl. (Amberg.)
seent, adv.
seentalende, adj. v.
seer, v. a. (1 Stav.) saae, seet, seende (3 Stav.)
Seer, en, Pl. e. (2 Stav.) Spaamand; Digter.
seeværdig, adj.
Seeværdighed, en, Pl. er. (seeværdige Ting.)
Segl*, et, til Skibs, See Seil.
Segl, en, Pl. e. (Lee.)
Segl, et, Pl. l. S. (Indsegl.)
Seglbevarer, en, Pl. e.
Segling, S. Forsegling.
Segljord, en, ud. Pl. (Amberg.)
Segllak, et, ud. Pl.
Seglpenge. n. s. pl. (som betales for at trykke Segl for.)
Seglpresse, en, Pl. r.
Seglring, en, Pl. e.
Seglvox, et, ud. Pl.
segner, v. n. 1. (er.) nedsegner.
Sei, en. Graasei. (en Fisk.)
sei, adj. som lader sig udvide ved Trækning; det modsatte af skiør.
Seier, en, Pl. Seire.
Seierherre, en, Pl. r.
seierrig, adj.

seiersalig, adj. S. seiersæl.
Seiersfest, en, Pl. er.
Seierskrands, en, Pl. e.
Seiersminde, et, Pl. r.
Seierspragt, en, ud. Pl.
Seiersraab, et, Pl. l. S.
Seierssang, en, Pl. e.
Seiersskrig, et, Pl. l. S.
Seiersstøtte, en, Pl. r.
Seierstegn, et, Pl. l. S.
Seierstog, et, Pl. l. S.
seierstolt, adj. (Baggesen.)
seiersæl, adj. seierrig.
Seiervinder, en, Pl. e.
Seiervinding, en, Pl. er.
Seierværk, et, Pl. er. Uhrværk. (af anden Oprindelse end de foregaaende.)
Seigl*, et, S. Segl.
Seihed, en, ud. Pl. (af adj. sei.)
Seil, et, Pl. l. S.
Seilads, en, Pl. er.
Seilbaad, en, Pl e. (En Baad, som fører Seil.)
seilbar, adj.
Seilbarhed, en, ud. Pl.
Seildug, et, Pl. e.
Seildække, et, Pl. r.
Seilen, en, ud. Pl. Seiling.
seiler, v. n. 1. (har)
Seiler, en, Pl. e. (Skib.)
seilfærdig, adj.
Seilgarn, et, ud. Pl.
seilivet, adj. (af adj. sei.)
Seilraa, en, Pl. er.
Seilsjolle, en, Pl. r.
Seilstang, en, Pl. -stænger.
Seilsteen, en, Pl. -stene. (Magnet.) forældet.
seipiner, v. a. seipiinte, -piint. (af adj. sei.)
seirer, v. n. 1. (har.) At seire over en Fiende.
seitørrer, v. a. 1. (tørrer langsomt.)
Sek*, See Sæk.

Sekretær*, S. Secretær.
Sel* (Sælhund) S. Sæl.
Sele, en, Pl. r.
Seletøi, et.
selber*, S. sælber.
selger*, S. sælger.
Selje, en, Pl. r. Et Slags Piil, Seljepiil.
Selle, en, Pl. r. Staldbroder; it. en Stakkel, Usling. (i hvilken Bemærkelse det ogsaa bruges som adj.)
Selleri*, See Silleri.
Selskab, et, Pl. er.
selskabelig, adj.
Selskabelighed, en, uden Pl.
Selskabsbaand, et, Pl. l. S.
Selskabsbroder, en, Pl. -brødre.
Selskabsforening, en, Pl. er.
Selskabsfugl, en, Pl. e.
Selskabsglæde, en, Pl. r.
Selskabsjagt, en, ud. Pl.
Selskabsjomfru, en, Pl. er.
Selskabsret, en.
Selskabssang, en, Pl. e.
selskabssky, adj. (Amberg.)
Selskabsspil, et, Pl. l. S.
Selskabssøster, en, Pl. -søstre.
Selskabsvise, en, Pl. r.
selsom, adj. (underlig.)
Selsomhed, en, Pl. er.
selv, pron. (uden Artikel, og altid bag efter Substantivet, undtagen hvor det som conjunction bruges for endog. Selve bruges undertiden for selv, og staaer da foran Hovedordet. Selve Kongen.)
Selvbedrag, et, Pl. l. S.
Selvbehag, et, ud. Pl.

selvbevidst, adj.
Selvbevidsthed, en, ud. Pl. (Riisbrigh.)
selvbuden, adj. v.
selvdannet, adj. v.
selvdød, adj. v. død, naturlig Død eller af Sygdom. (om Qvæg.)
Selveier, en, Pl. e.
Selveierbonde, en, Pl. -bønder.
Selveiergaard, en, Pl. e.
selvflydende, adj. v.
Selvforagt, en, ud. Pl.
Selvfornedrelse, en, Pl. r.
Selvfornegtelse, en, Pl. r.
Selvfornegter, en, Pl. e. (Baden.)
Selvfølelse, en, ud. Pl. (Følelse af eget Værd.)
selvgiort, adj. v.
selvgroet, adj. v.
Selvhad, et, ud. Pl.
Selvhed, en, ud. Pl. Egoisme (Baden.) See Selvsyge.
Selvhersker, en, Pl. e. Enehersker. (T. Rothe.)
Selvhevn, en, ud. Pl. (P. Syv.)
Selvindbydelse, en, Pl. r. (Baggesen.)
selvkiærlig, adj. egenkiærlig.
Selvkiærlighed, en, ud. Pl.
selvklar, adj. (Riisbrigh.)
selvklog, adj.
Selvklogskab, en, ud. Pl.
Selvkundskab, en, ud. Pl.
selvlydende, adj. v. s. Bogstav.
selvmindet, adj. v.
Selvmord, et, Pl. l. S.
Selvmorder, en, Pl. e.
selvmyndig, S. myndig.
Selvopoffrelse, en, Pl. r.
Selvprøve, en, Pl. r.
Selvprøvelse, en, Pl. r.
selvraadig, adj.
Selvraadighed, en, ud. Pl.
Selvros, en, ud. Pl.
selvsamme, pron.
Selvskud, et, Pl. l. S.
Selvskyldner, en, Pl. e.
selvsom*, S. selsom.
selvstændig, adj.
Selvstændighed, en, ud. Pl.
Selvsyge, en, ud. Pl. (høi Grad af Egenkiærlighed.)
selvtagen, adj. v. en selvtagen Myndighed.
selvtilfreds, adj.
Selvtilfredshed, en, ud. Pl.
Selvtillid, en, ud. Pl.
Selvtægt, en, ud. Pl. (Amberg.)
Selvtænker, en, Pl. e. (Treschow.)
Selvtænkning, en, uden Pl.
selvtænkt, adj. v.
selvvalgt, adj. v.
selvvillig, See villig, frivillig. (Colding.)
selvvirkende, adj. v.
Selvvirksomhed, en, ud. Pl.
selvvoxende, adj. v. (Colding.) vildtvoxende.
Seminarist, en, Pl. er.
Seminarium, et, Pl. Seminarier.
Semslæder, et.
sen*, S. seen.
Sendebrev, et, Pl. e.
Sendebud, et, Pl. l. S.
sender, v. a. 2.
Sending, en, Pl. e og er. 1. Gierningen at sende. 2. Foræring, det som sendes. 3. Sendebud.
Sendingsgods, et, uden Pl.

sendrægtig*, See seendrægtig.
Sene, en, Pl. r.
Senebaand, et, Pl. l. S.
Senedrag, et. Pl. l. Sing. (Senetrækning.)
senedragen, adj.
senefuld, adj.
Senekrop, en, Pl. pe. (Oehlenschläger.)
Senekrympning, en, Pl. er.
Senep, en, ud. Pl. Seneps-blad, et -kande -korn, et -krukke -qværn.
Senesamling, en, Pl. er.
Seneslappelse, en, Pl. r.
senestærk, adj.
Senetrækning, en, Pl. er.
Seng, en, Pl. e. Senge-baand, et -betræk, et -bræt, et -bund -bækken, et -dyne -hækken, et -fiæl -fød -gardin, et -halm -himmel (-kammer, S. Sengkammer) -klæder, n. s. pl. -knap -kurv -lagen, et -leie, et -liggende, adj. v. -magen -omhæng, et -pude -reder -ro -skammel -sted, et -stolpe -søgning -søster -tid -top -tæppe, et -tøi, et -varme -varmer.
Sengkammer, et, Pl. -kamre.
senker*, S. sænker.
Sennesblade, pl. (som bruges i Lægekonsten.)
Sentents, en, Pl. er. (Tankesprog; Leveregel.)
September, en. Høstmaaned.
Septer*, S. Scepter.
Sergeant, en, Pl. er. (udtales og skrives urigtigen Skersant.)
Serk*, en, S. Særk.
Serviet (urigtigen Salvet) See Bordklæde.
Set*, et, See Sæt.
setter*, v. a. S. sætter.
Sevenbom, en. Urt.
sex, Talord.
sexaarig, adj.
Sexaaring, en, Pl. er.
sexdobbelt, adj. (sexfold.)
Sexer, en, Pl. e. (i Tærningspil.)
sexfodet eller sexfoddet, adj.
sexfold, adj. (uforanderligt.)
Sexkant, en, Pl. er.
sexkantet, adj.
sexradet, adj.
sexspændt eller sexspændig, adj. (forespændt med 6 Heste.)
Sextal, et, Pl. l. S.
sexten, Talord. (udtales seisten.)
sextende, Ordenstal.
Sextendeel, en, Pl. -dele. (egentlig: Sextendedeel.)
sey*, See sei.
Seyer*, See Seier.
Si, en, Pl. er. (Haarsi, Melkesi.)
Sibøtte*, en, See Siebøtte.
sid (kort i.) impér. af sidder.
sid, adj. (langt i.) vid, rummelig; it. lav, sumpagtig.
sidbuget, adj.
siddekiær, adj. (som er meget for at sidde.)
Sidden, en, ud. Pl.
sidder, v. n. sad, har siddet. (Nøie bør agtes paa, at dette Ord ikke, som i daglig Tale uophørligen skeer, forbyttes med sætter, ligesom ligger med lægger.)
Side, en, Pl. r. Sider, Kanter og Hiørner.
Sideaabning, en, Pl. er.

Sidearv, en, ud. Pl.
Sidearving, en, Pl. er.
Sidebeen, et, Pl. l. Sing. (Ribbeen.)
Sideblik, et, Pl. l. S.
Sidebræt, et, Pl. ter.
Sidebygning, en, Pl. er.
Sidedør, en, Pl. e.
Sideflade, en, Pl. r.
Sidegang, en, Pl. e.
Sidegavl, en, Pl. e.
Sidehuus, et, Pl. -huse.
Sidelinie, en, Pl. r.
Sidemand, en, Pl. -mænd.
siden, adv og conj.
Sideplanke, en, Pl. r.
Siderem, en, Pl. me.
Sidesmerte, en, Pl. r.
Sidespring, et, Pl. l. S. At gjøre Sidespring.
Sidesting, et, Pl. l. S.
Sidestykke, et, Pl. r.
Sidestød, et, Pl. l. S.
Sidetal, et, ud. Pl. (i en Bog.)
Sidetegning, en, Pl. er. (Profil. Amberg.)
Sidetrappe, en, Pl. r. (paa et Skib.)
Sidetryk, et, Pl. l. S.
Sidevei, en, Pl. e.
sidevendt, adj. v.
Sidevind, en, ud. Pl.
Sidevæg, en, Pl. ge.
Sideværelse, et, Pl. r.
Sidhed, en, ud. Pl. (af adj. sid.)
sidlændet, adj. (af adj. sid og Land.) sidlændede ɔ: lave Jorder.
sidst, adj. Paa det sidste.
sidstafvigt, adj.
sidstleden, adv. (nylig, forleden.)
sidstmældt eller sidstbemældt, adj. v.
Siebøtte, en, Pl. r. (af sier og Bøtte.)
Sieklud, en, Pl. e.
Sieklæde, et, Pl. r.
Siekurv, en, Pl. e.
Siel*, en, See Siæl.
sielden, adj. og adv. Plur. sieldne.
Sieldenhed, en, Pl. er.
Siening, en, Pl. er. (Sieningen at sie.)
sier, v. a. 1.
siette, Ordenstal af sex.
Siettedeel, en, Pl. -dele.
sig, pron. (forskiell. fra siig af siger.)
Sigende, et, ud. Pl. efter Sigende.
siger, v. a. sagte, sagt.
Signal, et, Pl. er. Deraf: Signalflag, et -skud, et.
signaliserer, v. a. 1.
Signekone, en, Pl. r.
Signen, en, ud. Pl.
Signeqvinde, en, Pl. r.
signer, v. a. og n. 1.
Signet, et, Pl. Signeter.
Signetring, en, Pl. e.
Signetstikker, en, Pl. e.
Sigte, en, Pl. r. (Redskab til at sigte eller sælde i.)
Sigte, et, Pl. r. (Maal, hvorefter man sigter.)
Sigtebrød, et, Pl. l. S.
Sigtedug, en, Pl. e.
Sigtekorn, et, Pl. l. S. paa et Gevær.
Sigtelinie, en, Pl. r.
Sigtemaal, et, ud. Pl.
Sigtemølle, en, Pl. r.
Sigtepunkt, en og et, Pl. er.
Sigteredskab, et, Pl. er.
Sigtestøv, et, Pl. l. S.
Sigteværk, et, Pl. er.
Sigtning, en, Pl. er.
siid*, adj. S. sid.
siig, imperat. af siger.
siirlig*, S. pyntelig.
sikker, adj. pl. sikkre.
Sikkerhed, en, ud. Pl.
sikkerligen, adv.
sikkert, adv.

Sild, en, Pl. l. S. Sildebaad -fangst -fisker -fiskeri, et -garn, et -hoved, et -lage -melk -rogn -salat -saltning -skæl -tønde -vrager.
silde, adv.
Sildefødning, en, Pl. er. (Dyr, som er silde født.)
sildefødt, adj. v.
sildig, adj.
sildigen, sildigt, adv.
Silke, en, ud. Pl. Silkeavl -baand, et -bløð, adj. -bragt -bug -fabrik -farver -flor, et -fryndse -handel -handler -haspe -hue -høst -kiole -klæder, pl. -klædt, adj. v. -knipling -lidse -orm -seng -snor -spind, et -stof, et -strømpe -svøb, et -syet, adj. v. -traad -tunge (om Smiger og flebsk Tale) -tæppe, et -tøi, et -vante -vare -vat, et -væv -væver. (Ordet Silke lægges saaledes til mange flere, som adj.
Sime, en, Pl. r. (Snor.)
Simle, en, Pl. r. Hoedesimle.
simpel, adj. pl. simple. (jævn, ligefrem.)
Simpelhed, en, ud. Pl.
sin, pron. poss. n. sit, pl. sine.
Sind, et, Pl. l. Sing. til Sinds, sindet.
Sindbillede, et, Pl. r. (Emblem, Symbol.)
Sindelag, et, Pl. l. S.
sindet, adj. Han er ikke saaledes sindet.
sindig, adj. (betænksom.)
Sindighed, en, ud. Pl.
sindrig, adj.
Sindrighed, en, ud. Pl.
Sindsbeskaffenhed, en.
Sindsbevægelse, en, Pl. r. Lidenskab, Affect.
Sindsforandring, en, Pl. er.
Sindsforfatning, en.
Sindsgave, en, Pl. r.
Sindskraft, en, Pl. -kræfter.
Sindskrænkelse, en, Pl. r.
Sindslidelse, en, Pl. r.
Sindsnærværelse, en, ud. Pl. (Treschow.)
Sindsro, en, ud. Pl.
Sindsrolighed, en, uden Pl.
Sindsstemning, en, Pl. er.
Sindsstyrke, en, ud. Pl.
Sindssvaghed, en.
Sindssvækkelse, en, ud. Pl.
Sindssygdom, en, Pl. me.
Sindstilstand, en
Sindsuro, en, ud. Pl.
Singrøn, en. Urt.
Sink*, See Zink.
Sinke, en, Pl. r. (Et Blæsehorn.) Sinkeblæser.
Sinke, en, Pl. r. (een som ingen Fremgang giør.)
Sinkelse, en, Pl. r. (Ophold.)
sinker, v. a. 1. opholder
Sinner, Pl. (Hammerskæl, Hammerslag.)
Sinnober, en, ud. Pl. (Farvestof.) Skrives ogsaa Zinnober.
Sirkel*, See Cirkel.
Sirup, en, Pl. er.
Sirupskrukke, en, Pl. r.
Sirupstønde, en, Pl. r.
Sise, en. Porttold. (Accise.)
Sisebod, en, Pl. er. (Accisebod.)
Sisefeddel, en, Pl. -sedler.
Sisgen, en, Pl. er. (Fugl.)
sit, pron. n. af sin. (Staaer som Subst. i den Talemaade: at giøre Sit, give enhver Sit.)

Sitron*, See Citron.
Sitar*, See Citar.
sittrer*, See zittrer, skiælver.
siunger, See synger.
siungen, partic. af synger.
siunken, partic. af synker.
Siv, et, Pl. l. S.
Sivblomst, en, Pl. er.
Sivdække, et, Pl. r.
siver, v. n. 1. [har.] (rinder sagtelig; it. svinder hen.)
sivfuld, adj.
Sivgræs, et, ud. Pl.
Sivknippe, et, Pl. e.
Sivkurv, en, Pl. e.
Sivmaatte, en, Pl. r.
sivskiør, adj. (Oehlenschläger.)
Siæl, en, Pl. e.
siælden, See sielden.
Siæleangest, en, ud. Pl.
Siæleevne, en, Pl. r.
Siælefred, en, ud. Pl.
Siæleføde, en, ud. Pl.
Siælegaver, n. s. pl. (Gaver i de catholske Tider til Siælemesser.)
siæleglad, adj.
Siæleglæde, en, Pl. r.
Siælelære, en, uden Pl. Psychologie.
Siælemesse, en, Pl. r.
Siælero, en, ud. Pl.
Siælesorg, en, Pl. er.
Siælesørger, en, Pl. e.
Siælevandring, en, Pl. er.
Siæleven, en, Pl. ner.
Siælland, n. pr.
Siællandsfar, en, Pl. er. (Indbygger af Siælland.)
siællandsk, adj.
Siællænder, en, Pl. e.
siælløs, adj. (Amberg.)
Siælsevne, en, Pl. r. Siæleevne.
Siælskraft, et, Pl. -kræfter.
Siælsstyrke, en, ud. Pl.
Skaade, en*, See Skodde.
skaaer sig, v. rec. 1. teer, opfører sig. (Colding.)
Skaal, en, Pl. er.
skaalder*, v. a. See skolder.
Skaalpund, et, Pl. l. S.
Skaalvægt, en.
skaaner, v. a. 1.
Skaaning, en, Pl. er. Indbygger af Skaane.
Skaansel, en, ud. Pl.
skaansk, adj. fra Skaane.
skaansom, adj.
Skaansomhed, en, ud. Pl.
Skaar, et, Pl. l. S. (Potteskaar, Leerskaar.)
Skaar, et, Pl. l. S. (Skure, Indsnit.) Figurl. Tab, Formindskning. Skaar i eens Indtægter.
skaaren, S. skærer.
Skaarpe*, en, See Skorpe.
Skab, et, ud. Pl. (kort a.) Udslæt.
Skab, et, Pl. e. (Giemme.)
skabbet, adj. (som har Skab.)
Skabelon, en. Skikkelse. (dagl. Tale.)
Skabelse, en, ud. Pl.
Skaber, en, Pl. e. Skaberaand = kraft.
skaber, v. a. 1.
skaber sig, v. rec. 1. (teer sig.)
Skaberak, et, Pl. ker. (Hestedækken, Sadeldækken.)
skabet*, See skabbet.
Skabilken, et. Maske.
Skabilkenhoved, et, Pl. er.
Skabning, en, Pl. er.
Skabsalve, en, Pl. r.
Skaburt, en.
Skade, en, Pl. r. (Fugl.)
Skade, en, ud. Pl. (Uheld, Fortræd.)
Skadebod, en, Pl. -bøder.

skadefro, adj.
Skadefrohed, en, ud. Pl. (Skadefryd.)
Skadegield, en, ud. Pl. (det som bødes for en giort Skade, Skadebod.)
skadelig, adj.
Skadelighed, en, ud. Pl.
Skadelyst, en, ud. Pl.
Skadeserstatning, en, Pl. er.
skadesløs, adj.
Skadesløshed, en, ud. Pl.
Skadesløsholdelse, en, Pl. r.
skaffer, v. a. 1.
Skaffer, en, Pl. e.
Skafot, et. S. Rettersted.
Skaft, et, Pl. er.
Skaftehavre, en, ud. Pl.
skafter*, See skæfter.
Skagle, en, Pl. r. Skaglereb, et -rem. (Amberg.)
skak, adj. (skiev, skraa.)
Skak, n. s. ud. Art. At spille Skak.
Skakbrikke, en, Pl. r.
Skakbræt, et, Pl. ter.
skakker, v. a. 1. (giør skraa.)
Skakning, en, Pl. er.
Skakseng, en, Pl. e. (af adj. skak.)
Skakspil, et, Pl. l. S.
Skakspiller, en, Pl. e.
Skakt, en, Pl. er. (i Biergværk.)
Skaktavl, en, at lege Skaktavl. (Skakspil.)
Skal, en, Pl. ler.
skal, v. n. & auxil. imp. skulde; sup. skullet (har.) infin. at skulle.
Skald, en, See Skiald.
Skaldepande, en, Pl. r.
skaldes, v. n. pass. bliver skaldet. (Baden.)
skaldet, adj.
Skaldyr, et, Pl. l. S.
Skalfisk*, en, See Skælfisk.

Skalk, en, Pl. e.
skalkagtig, adj.
Skalkagtighed, en, ud. Pl.
Skalkefund, et, Pl. l. S. (Kingo.)
Skalkepuds, et, Pl. er.
Skalkeskiul, et, Pl. l. S. (Falskhed, falsk Undskyldning eller Foregivende.)
Skalkestykke, et, Pl. r.
Skalle, en, Pl. r. (Fisk.)
skaller, v. a. 1. tager Skallen af, skræller.
skalles, v. n. pass. skalledes. (har.) Huden skalles af.
Skalmei, en, Pl. er.
skaltar, v. n. 1. (har.) skalter og valter. (handler, haandterer.)
Skam, en, ud. Pl.
Skambeen, et.
skambider, v. a. skambed -bidt.
skambrænder, v. rec. 2.
Skambud, et, Pl. l. Sing. (ubilligt Bud.)
skambyder, v. a. og n. skambød, -budt. misbyder.
Skamdeel, en, Pl. -dele. Kiønsdeel. (Amberg.)
skamferer, v. a. 1. (fordærver, lemlæster.)
skamfiler, v. a. 1. at skamfile et Toug.
Skamflik, en, Pl. ker. (Fornærmelse.) bagl. Tale.
skamfuld, adj.
Skamfuldhed, en, ud. Pl.
skamhugger, v. a. 1.
Skamkiende, et, Pl. r. (vanærende Mærke.)
Skamkiøb, et, Pl. l. S. alt for godt Kiøb.
Skamkrog, en, Pl. e.
Skamløgn, en, Pl. e. (Amberg.)
skamløs, adj.
Skamløshed, en, ud. Pl.

Skammel, en, Pl. Skamler.
skammelig, adj.
skammer sig, v. rec. 1.
skämmer, v. a. 1. See udskammer.
Skamplet, en, Pl. ter.
Skampriis, en, Pl. =priser.
skamrød, adj.
Skamrødme, en, uden Pl. (Amberg.)
Skamskiul, et, Pl. l. S.
skamskænder, v. a. 1 og 2.
skamskærer, v. a. skamskaaren, =skaaret. Pl. =skaarne. (fordærver ved at skære.)
skamslaaer, v. a. skamslog, =slaaet.
Skamstøtte, en, Pl. r.
Skandse, en, Pl. r.
Skandsearbeide, et, Pl. r.
Skandsegrav, en, Pl. e.
Skandsegraver, en, Pl. e.
Skandsegravning, en, Pl. er.
Skandsekurv, en, Pl. e.
Skandsepæl, en, Pl. e. Stormpæl.
skandser, v. a. 1. (kaster Skandser op.)
Skandskrift, et, Pl. er. æreørigt Skrift, Pasquil. (Tilforn brugtes flere lignende Sammensætninger, som Skandbog, Skandflik, Skandhore, Skandvise.)
Skandsning, en, Pl. er.
Skank, en, Pl. er. (Skinnebeen.)
skank, adj. (om Heste.)
skankhalt, adj.
skankhaset, adj. (Colding.)
Skare, en, Pl. r. (Flok.)
skarevits, adv.
Skarlagen, et, ud. Pl.
Skarlagensfarve, en, ud. Pl.
Skarlagensfeber, en, Pl. =febre.
skarlagensrød, adj.
Skarmydsel eller Skærmydsel, en, Pl. er.
Skarn, et, ud. Pl. (Snavs, Ureenlighed.)
Skarn, et, Pl. l. S. (slet Menneske.)
Skarnager, en, Pl. e.
skarnagtig, adj.
Skarnagtighed, en, ud. Pl.
Skarnbasse, en, Pl. r.
Skarnbøtte, en, Pl. r.
Skarndynge, en, Pl. r.
Skarnflue, en, Pl. r.
Skarnkiste, en, Pl. r.
Skarnkule, en, Pl. r.
Skarnlæs, et, Pl. l. S.
Skarnpøl, en, Pl. e.
Skarnrende, en, Pl. r.
Skarns, Gen. af Skarn. br. som adj. skarns Folk, skarns Mennesker. (daglig Tale.)
Skarnsstykke, et, Pl. r. (slet Gierning, Udaad.)
Skarntyde, en, Pl. r. (Urt.)
Skarnvogn, en, Pl. e.
skarp, adj.
Skarphed, en, ud. Pl.
skarpkantet, adj.
skarpladet eller skarpladt, adj. v.
skarplydende, adj. v.
skarprandet, adj.
Skarpretter, en, Pl. e.
skarprygget, adj. en skarprygget Hest.
skarpseende, adj. v.
skarpsindig, adj.
Skarpsindighed, en, ud. Pl.
skarpskoet, adj. sk. Hest.
Skarpskytte, en, Pl. r.
skarpsynet, adj.
skarpt, adv.
Skarrehøvl, en, Pl. e.
skærrer, v. a. 1. sælder i hinanden.

Skarnøre, en, Pl. r.
Skarring, en, Pl. er.
Skat, en, Pl. te. (Kostbarheder, liggende Fæ.)
Skat, en, Pl. ter. (Afgift.)
Skatkammer, et, Pl. -kamre.
Skatkiste, en, Pl. r.
Skatmester, en, Pl. e.
Skatol, et, Pl. ler. (af det tydske Schatulle.)
skatpligtig, adj.
skatskyldig, adj.
skatsætter, v. n. -satte, -sat. (Baden.)
Skattebetient, en, Pl. e.
Skattebog, en, Pl. -bøger.
Skattebonde, en, Plur. -bønder.
Skatteborger, en, Pl. e.
Skattebrev, et, Pl. e.
Skattecommission, en, Pl. er.
Skattefoged, en, Pl. er.
skattefri, adj.
Skattefrihed, en, ud. Pl.
Skattegield, en, ud. Pl.
Skattegraver, en, Pl. e.
Skattekorn, et, ud. Pl.
Skattekræver, en, Pl. e.
Skattemandtal, et, Pl. l. S.
skatter, v. n. 1. [har.] (yder Skat.) At skatte til Kongen.
skatter, v. a. See vurderer, sætter Priis paa.
Skatteregister, et, Pl. e.
skatterer, v. a. See vurderer.
Skatterulle, en, Pl. r.
Skattesedbel, en, Pl. -sedler.
Skavegræs eller Skavgræs, et, ud. Pl. (en Urt.)
Skavejern, et, Pl. l. S.
Skavekniv, en, Pl. e.
skaver, v. a. 1. at skave Barken af.
Ske*, en, S. Skee.
Skebne*, S. Skiebne.
Skede, en, Pl. r. Kaardeskede, Knivskede.
Skedevand, et, ud. Pl. (af det tydske Scheidewasser.)
Skee, en, Pl. r.
Skeeblad, et, Pl. e.
Skeefuld, en, Pl. e. (skrives altid som Subst. i eet Ord.)
Skeejern, et, Pl. l. S. (til at giøre Træskeer.)
skeeløiet, adj.
Skeemad, en, ud. Pl.
skeer, v. n. impers. skede og skete; skeet. (sielden og urigtigen med Hielpev. har.)
Skeevand*, See Skedevand.
Skeg*, et, S. Skæg.
skeier, v. n. 1. (har og er.) skeier fra den rette Vei.
Skel* (Markeskiel) S. Skiel.
Skel* (Skal) S. Skal.
skelder*, S. skielder.
skeler, v. n. 1. (har.) med Øinene.
Skelet, et, S. Beenrad.
Skelm*, en, S. Skielm.
skelner*, v. a. S. skielner.
skender*, v. a. S. skænder.
sketter*, S. skætter.
skev*, adj. S. skiev.
Ski, en, Pl. er. Deraf: Skiløber, en, Pl. e.
Skiald, en, Pl. e. (Digter.)
Skialdekonst, en.
Skialdqvad, et, Pl. l. S.
Skialdesang, en, Pl. e.
Skialdskab, et, ud. Pl. Digtekonst.
Skib, et, Pl. e. Skibsbaad -besætning -bielke -blok -bro -brød, et -bygning -bygningskonst -capitain -dragt -dreng -dæk, et -fart -feber -flaade -folk, pl. -fragt -havn -hund -hy-

re Skibsjolle -karl -kiste -kiol -klokke -klæder, pl. -klædning -knæ, et -kok -kost -kokken, et -luge -luft -lygte -maal, et -maaling -part -pompe -præst -raa -raad, et -raad, et -redskab, et -ret -ror, et -rum, et -rustning -seil, et -seng -skriver -soldat -speil, et -sprog, et -styrer -sygdom -told -tvebak -tøi, et -tømmer, et -tømmermand -vrag, et -værft, et.
Skibbro, en, Pl. er.
Skibbrud, et, Pl. l. S.
skibbrudden, adj. v. Plur. skibbrudne.
Skibbygger, en, Pl. e.
Skibbyggeri, et, Pl. er.
skiber, v. a. 1. at skibe Varer ud.
Skiberum, et, Pl. l. S.
Skibmand, en, Pl. -mænd.
Skibmandsgarn, et. et Slags Reb.
Skibrede eller Skibsrede, en, Pl. r.
Skibreder eller Skibsreder, en, Pl. e.
Skidehuus, et, Pl. -huse.
skiden, adj. pl. skidne.
skidenfærdig, adj.
Skidenfærdighed, en, ud. Pl.
Skidenhed, en, ud. Pl.
skider, v. n. og a. (har.) sked, skidt.
skidner, v. a. 1. (giør skiden.)
Skidt, et, ud. Pl. (bruges og som adj.)
Skiebne, en, Pl. r. (sielden.)
skiebnestyrende, adj. v.
Skiel*, en, See Skæl.
Skiel, et, Pl. l. S. (Grændsesskiel.) Deraf: Skielager -pæl, See Grændsepæl -steen -træ, et -vei. (Talemaaden: Skiels Kar og Alder, kan maaskee regnes hertil.)
Skiel, uden Art. Billighed. (Formodentlig samme Ord, som foregaaende.) At giøre Ret og Skiel. Deraf skiellig, adj. rigtig, ret, retmæssig.
Skielden, en, ud. Pl. (Giørningen at skielde.)
skielder, v. n. 2. (har.) At skielde een ud.
Skieldsord, et, Pl. l. S.
skieler*, v. n. S. skeler.
skiellig, adj. (billig, fornuftig.)
skielligen, adv.
Skielm, en, Pl. er.
skielmsk, adj.
Skielmskhed, en, ud. Pl.
Skielmsmester, en, Pl. e.
Skielmspuds, et, Pl. er.
Skielmsstreg, en, Pl. er.
Skielmsstykke, et, Pl. r.
Skielneevne, en, ud. Pl.
Skielnekiende, et, Pl. r.
Skielnemærke, et, Pl. r.
skielner, v. a. 1.
Skielnetegn, et, Pl. l. S.
skielver*, S. skiælver.
Skiemt, en, ud. Pl. (Spøg, Spot.)
Skiemtebroder, en, Pl. -brødre.
Skiemtedigt, et, Pl. e.
skiemtefuld, adj.
Skiemten, en, ud. Pl.
skiemter, v. n. 1. (spøger.)
skiemtsom, adj.
skiender*, S. skænder.
Skienk, en, Pl. e. (Skienkebord.)
Skienk, en, ud. Pl. (Gave.)
Skienkebord, et, Pl. e.
Skienkekande, en, Pl. r.
Skienkekar, et, Pl. l. S.
skienker, v. a. 1. øser i, helder af et Kar i et andet. 2. giver, forærer. 3. v. n. At

skienke for Folk ɔ: holde Vertshuus.
Skienkestue, en, Pl. r.
Skienkning, en, Pl. er.
Skieppe, en, Pl. r.
Skieppemaal, et.
Skieppepose, en, Pl. r.
skiepper, v. n. 1. (har.) Kornet skiepper godt i Aar.
Skieppesæk, en, Pl. ke.
Skieppetold, en, ud. Pl. (af Korn.)
skieppeviis, adv.
skier* (adj.) See skær.
Skier*, et, S. Skiær.
skierer* (v. a.) S. skærer.
Skierf, et. Livbaand, Axelskierf.
Skierm, en, Pl. e.
Skiermbræt, et, Pl. tet.
skiermer, S. beskiermer.
Skiermplante, en, Pl. r.
Skiermtag, et, Pl. e.
Skiermvæg, en, Pl. ge.
Skiermydsel*, en, See Skarmydsel.
skierper* (v. a.) S. skærper.
Skiersild*, S. Skærsild.
Skierts (tydsk) S. Skiemt, Spøg.
Skierv, en, Pl. e.
skiev, adj.
skievarmet, adj.
skievbenet, adj.
Skieve*, en, S. Skiæve.
skiever, v. n. 1. [har.] (bliver skiev, har en skiev Dannelse.)
skievhalset, adj.
Skievhed, en.
skievhovedet, adj.
skievnæset, adj.
skievrygget, adj.
skievt, adv.
skievvinklet, adj.
Skifer, en. Steenart.
skiferagtig, adj.
Skiferart, en, Pl. er.
Skiferbierg, et, Pl. e.
skiferblaa, adj.
Skiferbrud, et, Pl. l. S.
Skiferflise, en, Pl. r.
Skiferjord, en, ud. Pl.
Skiferkul, et, Pl. l. S.
Skiferlag, et, Pl. l. S.
Skifersteen, en, Pl. -stene.
Skifertag, et, Pl. e.
Skifertavle, en, Pl. r.
Skifte, et, Pl. r.
Skiftebrev, et, Pl. e.
Skiftecommission, en, Pl. er.
Skiftefest, en, Pl. e.
Skifteforretning, en, Pl. er.
Skifteforvalter, en, Pl. e.
Skiften, en, ud. Pl.
skifter, v. a. og n. 1. (har.)
Skifteret, en, Pl. ter.
skiftes, v. dep. skiftedes. at skiftes til at giøre Noget.
Skifteskriver, en, Pl. e.
Skiftested, et, Pl. er. (hvor man skifter Heste.)
Skiftetid, en, Pl. er.
skifteviis, adv.
Skifting, en, Pl. er. (et forbyttet Barn.)
Skiftning, en, Pl. er. (Gierningen at skifte.)
Skik, en, ud. Pl. udvortes Dannelse. At sætte Skik paa.
Skik, en, Pl. ke. (Brug.)
skikkelig, adj.
Skikkelighed, en.
Skikkelse, en, Pl. r.
skikker, v. a. 1. sender.
skikker sig, v. rec. og impers. 1. opfører sig; passer sig.
skikket, adj. beqvem.
Skilderhuus, et, Pl. -huse.
Skilderi, et, Pl. er. (af skildrer.)
Skildpadde, en, Pl. r.

(Af det tydske Schildkrö-te. Mere danſk var Skrivemaaden Skælpadde.)
Skildrekonſt, en, ud. Pl. Tegnekonſt.
ſkildrer, v. a. 1.
Skildrer, en, Pl. e. Maler.
Skildring, en, Pl. er.
Skildt, et, S. Skilt.
Skildvagt, en, Pl. er.
Skillehinde, en, Pl. r.
Skillemynt, en, ud. Pl.
ſkiller, v. a. og n. ſkillede og ſkilte; ſkilt.
Skillerum, et, Pl. l. S.
Skillerumsvæg, en, Pl. ge.
ſkilles, v. dep. ſkiltes, ſkilledes.
Skilletegn, et, S. Skieletegn.
Skillevei, S. Korsvei.
Skillevæg, en, Pl. ge.
Skilling, en, Pl. er.
ſkillinger, v. a. at ſkillinge ſammen. (neppe brugeligt i imperf.)
ſkillingeviis, adv.
Skillingslys, et, Pl. l. S.
Skillingsrente, en, ud. Pl.
Skillingsøl, et, ud. Pl.
Skilsmisſe, en, Pl. r.
Skilsmisſebrev, et, Pl. e.
Skilsmisſedom, en, Pl. me.
ſkilt, partic. af ſkiller.
Skilt, et, Pl. er. f. Ex. Haandværksſkilt.
ſkimler, v. n. 1. (har.) mugner.
Skimmel, en, ud. Pl. (Mugenhed.)
Skimmel, en, Pl. er. (ſkimlet Heſt.)
Skimring, en, ud, Pl. S. Skumring.
Skimt, et, Pl. l. S.
Skimten, en, ud. Pl.
ſkimter, v. n. 1. (har.)
Skin, et, Pl. l. S.
Skinaarſag, en, S. Skingrund.
ſkinbarlig, adj. -en, adv.
Skind, et, Pl. l. S. Skindbuxer, pl. -doven, adj. (yderlig doven) -dyne -foder, et -hue -kiortel -klæder -lap -maver, adj. -mær (en uſel Heſt) -pels -poſe -trøie -tør, adj.
Skinder, en, Pl. e. (Handſkemager; it. Rakker.)
ſkinder, S. flaaer.
ſkindſyg, S. ſkinſyg.
Skindyd, en, Pl. er. (forſtilt Dyd.)
Skingode, et. (Treſchow.)
Skingren, en, ud. Pl.
ſkingrer, v. n. 1. (har.) En ſkingrende Lyd.
Skingrund, en, Pl. e. (en tilſyneladende Grund.)
ſkinhellig, adj.
Skinhellighed, en, uden Pl.
Skinke, en, Pl. r. Fleſkeſkinke.
Skinlykke, en, ud. Pl. formeent Lykke.
Skinne, en, Pl. r. Beenſkinne, Hiulſkinne.
ſkinner, v. n. 1. (har.)
ſkinſyg, adj. nidkiær over een, man elſker.
Skinſyge, en, ud. Pl.
Skiold, et, Pl. e.
Skioldbillede, et, Pl. r.
Skioldborg, en, Pl. e.
ſkioldbannet, adj.
Skioldbrager, en, Pl. e.
ſkiolder, v. n. 1. at ſkiolde for ſig ɔ: holde Skiold for ſig. (Hvitf.)
ſkioldet, adj.
Skioldholder, en, Pl. e.

skioldhængt, adj. (behængt med Skiolde.)
Skioldmærke, et, Pl. r.
Skioldmø, en, Pl. er.
Skioldrand, en, Pl. e.
Skioldring, en, Pl. e.
Skioldstykke, et, Pl. r. (paa et Møllehiul.)
Skiorte, en, Pl. r. Skiorte-knap -krave -linning -lerred, et -ærme, et.
Skipper, en, Pl. e.
Skipperbuxer, pl.
Skipperdragt, en.
Skipperlaug, et, Pl. l. S.
Skippertidende, en, Pl. r.
Skippertrøie, en, Pl. r.
Skippund, et, Pl. l. S.
Skiul, et, Pl. l. S.
Skiulekrog, en, Pl. e.
skiuler, v. a. 2.
Skive, en, Pl. r.
Skiveglas, et.
skiver, v. a. 1. at skive Smør.
Skiveskydning, en, Pl. er.
Skivesteg, en, Pl. e.
Skiæg*, et, S. Skæg.
Skiælven, en, ud. Pl.
skiælver, v. n. skialv, skiælvet. (har.)
skiænder*, S. skænder.
skiændig*, S. skændig.
Skiæppe*, S. Skieppe.
skiær*, adj. S. skær.
Skiær, et, Pl. l. S. (Klippe i Havet.)
Skiærbaad, en, Pl. e.
skiærer*, v. a. S. skærer.
Skiærslaabe, en, Pl. r.
Skiærgaard, en, Pl. e.
Skiætning, en, Pl. er.
skiætter, v. a. 1. at skiætte Hør.
Skiæve, en, Pl. r. (som falder af Hør.)
Skiød, et, Pl. l. S.
Skiøde, et, Pl. r. (Salgsbrev om en fast Eiendom.)
Skiødebarn, et, Pl. -børn.
Skiødehund, en, Pl. e.
Skiødelyst, en, Pl. er.
skiøder, v. a. 1. at skiøde et Huus.
skiødesløs, adj.
Skiødesløshed, en, ud. Pl.
skiødesløst, adv.
Skiødesynd, en, Pl. er.
Skiødskind, et, Pl. l. S.
Skiøge, en, Pl. r. (Hore.)
Skiøgebarn, et, Pl. -børn.
Skiøgelader, pl.
Skiøgelevnet, et, ud. Pl.
Skiøgeløn, en, ud. Pl.
Skiøgevise, en, Pl. r.
skiøn, adj.
skiøndt, conj. endskiøndt.
Skiønhed, en, (Pl. er naar det bruges for: skiønne Personer, eller Egenskaber.)
Skiønhedsform, en, Pl. er.
Skiønhedsfylde, en, ud. Pl.
Skiønhedssands, en, ud. Pl.
skiønner, v. n. 1. (har.)
Skiønplaster, et, Pl. e.
Skiønplet, en, Pl. ter.
Skiønskrift, en, ud. Pl.
Skiønskriver, en, Pl. e.
Skiønskrivning, en, ud. Pl.
skiønsom, adj. pl. me.
Skiønsomhed, en, ud. Pl.
skiønt, adv. (af adj. skiøn.)
skiør, adj. (let brækkelig.)
Skiørbug, en, uden Pl. (Sygdom.)
Skiørhed, en, ud. Pl.
skiørhiernet, adj.
skiørhovedet, adj. (som ikke taaler at anstrænge Hiernen eller Tænkningen.)
Skiørlevner, en, Pl. e. (Denne usædvanlige, eller ret-

tøre i sit Slags eneste Sammensætning, bruges især i vore Bibeloversættelser om Horkarle.)

Skiørlevnet, et, uden Pl. (af det forældede adj. skiør, ukydsk.)

Skiørmelk, en, ud. Pl.

skiørner, v. n. og a. 1. (har.) bliver skiør, giør skiør. (Amberg.)

Skiørost, en, Pl. e.

Skiørpiil, en, Pl. -pile. (et Slags Piletræ.)

Skiørsav, en, Pl. e.

skiørsk, adj. (utugtig.)

Skiørt, et, Pl. er.

skiørter, v. n. 1. (har.) at skiørte op om sig.

skiøtter, v. a. og n. 1. (har) at skiøtte om noget.

Skobbe, en, Pl. r. Vinduesskobbe.

Sko, en, Pl. Skoe.

Skobaand, et, Pl. l. S.

Skobørste, en, Pl. r.

Skodreng, en, Pl. e. See Skosvend.

skoer, v. a. 1. at skoe en Hest.

Skofedt, et, ud. Pl.

Skoflikker, en, Pl. e.

Skofte, en, Pl. r.

Skoggerlatter, en, uden Pl.

skoggerleer, v. n. skoggerloe, -leet. (har.)

Skohammer, en, Pl. e.

Skohæl, en, Pl. e.

Skoite*, See Skøite.

Skok, en, Pl. ke og l. S. (Et Antal af 60.)

skokketal, skokkeviis, adv.

Skokniv, en, Pl. e. (af Sko og Kniv.)

Skolap, en, Pl. per.

Skoldekopper, n. s. pl.

skolder, v. a. 1. svier med hedt Vand.

skoldhed, adj.

Skoldkorn, et, ud. Pl. (Amberg.)

Skoldning, en, Pl. er.

Skole, en, Pl. r. Skolearbeide, et -barn, et -bog -broder -brug -bygning -bænk -dreng -embede, et -examen -forordning -forstander -fux (som giør sig til af ufrugtbar Lærdom, Pedant) -gaard -gang -herre -hold, et -holder -huus, et -kammerat -kløgt -lærd, adj. og subst. -lærdom -lærer -løn -mester -pebling -penge, n. s. pl. -pog -prøve -raad, et -ret -sag -sprog, et -straf -støv, et -tale -tid -time -tone -tugt -ven -væsen, et.

skoler, v. a. 1. at skole en Hest.

skolker*, v. n. S. skulker.

Skollekage eller Skoldekage, en, Pl. r.

skoller*, S. skolder.

Skolorm, en, Pl. e.

Skolæst, en, Pl. er.

Skomaal, et, Pl. l. S.

Skomager, en, Pl. e. Skomagerarbeide, et -bod -dreng -haandværk, et -kniv -kro -laug, et -mester -risp (Begtraad) -svend -værktøi, et.

Skonfarseil, et, Pl. l. S. Et Slags store Seil.

Skopind, en, Pl e.

Skopudser, en, Pl. e.

Skorem, en, Pl. mer.

Skorpe, en, Pl. r.

Skorpion, en, Pl. er.

Skorsteen, en, Pl. -stene.

Skorsteensanker, et, Pl. e

Skorsteensfeier, en, Pl. e.

Skorsteensild, en, ud. Pl.

Skorsteensjern, et, Pl. l. S.
Skorsteenspibe, en, Pl. r.
Skorsteensplade, en, Pl. r.
Skorsteensrør, et, Pl. l. S.
Skorsteensskat, en, Pl. ter.
skortet, v. n. 1. (har.) fattes.
Skosaale, en, Pl. r.
Skose, en, Pl. r. Spotteglose.
skoser, v. a. 1. giver Spottegloser.
Skospænde, et, Pl. r.
Skosvend, en, Pl. e. (Tiener, Opvarter.)
Skosværte, en, ud. Pl.
Skothovl, en, Pl. e. (Amberg.)
Skotland, n. pr.
Skotlænder, en, Pl. e.
Skotraad, en, ud. Pl. (af Sko og Traad.)
skotsk, adj.
Skotte, en, Pl. r. (Skotlænder.)
Skotten, en, ud. Pl. (Gierningen at skotte.)
skotter, v. n. 1. (har.) seer uformærkt hen til.
Skotterok eller Skotrok, en, Pl. ke.
Skottevæv, en, Pl. e.
Skotvinge, en, Pl. r.
Skov, en, Pl. e. Skovbakke -betient -bi -blomst -bonde -brand -bygger -bæk -due -egn -eiendom -eier -eng -fald, et, Affald af Træer i Skoven -foged -forordning -fredning -fugl -fæld, et -groet, adj. v. (begroet med Skov.) -grund -græs, et -gud -hammer (til at mærke Træer) -hegn, et -honning -hugst -huus, et -hytte -jord -klædt, adj. v. -land, et -led, et -lod, -lærke -løber -løs, adj. (en skovløs Egn) -muus -myre -mærke, et, -opelskning -plantning -reise -tider -rig, adj. -rydning -røver -sag -sav -skade -skiel, et -skyld -sneppe -sti -strækning -trold -tyv -tyveri, et -urt -vei -vogter -væsen, et -æble, et -øre.
skover, v. a. 1. (fælder Træer.)
Skover eller Skovrer, Pl. (Sing. er sielden.) Skorpe, som sætter sig i Kar.
Skovl, en, Pl. e. (Kasteskovl.)
skovler, v. a. og n. 1.
Skovning, en, Pl. er.
Skraa, et, ud. Pl. Jernstumper og andet som fyldes i Skraasække.
Skraa, en, ud. Pl. Skraatobak.
skraa, adj. pl. skraae. n. skraat. Paa skraa; skraaes over for. (adv.)
Skraabiælke, en, Pl. r.
Skraaening, en, Pl. er. Gierningen at skraae.
skraaer, v. a. 1. 1. Skærer paa skraa. 2. At skraae Korn.
skraaer, v. n. og a. 1. At skraae Tobak.
Skraahed, en, ud. Pl.
Skraakorn, et, ud. Pl. (Amberg.)
Skraal, et, Pl. l. S.
Skraalen, en, ud. Pl.
skraaler, v. n. 1 og 2. (har.)
Skraalhals, en, Pl. e.
skraaløbende, adj. v.
skraaner, v. n. 1. (af adj. skraa.) [har.] bliver skraa, hælder.

Skraaning, en, Pl. er. (Hælding.)
Skraaplan, en, Pl. er. (i Mechaniken)
Skraasax, en, Pl. e. (hos Kobbersmede.)
Skraasæk, en, Pl. ke.
Skraatag, et, Pl. e.
Skraatobak, en, ud. Pl.
Skraavinkel, en, Plur. -vinkler.
Skraavægt, en, Pl. er. (Vandvægt.)
Skraaværk, et, Pl. er. (paa en Mølle.)
Skrab, et, ud. Pl. (hvad som skrabes af.)
Skrabe, en, Pl. r. (Redskab til at skrabe med.)
Skrabejern, et, Pl. l. S.
Skrabekniv, en, Pl. e.
Skrabemeisel, en, Plur. -meisler. (Amberg.)
Skraben, en, ud. Pl.
skraber, v. a. 1.
Skraberi, et, Pl. er.
Skrabning, en, Pl. er.
Skrade, en, Pl. r. (Ukrud i Korn, Klinte.)
Skrald, et, Pl. l. S.
Skralde, en, Pl. r.
skralder, v. n. 1. (har.)
skramler, v. n. 1. (har.)
Skramleri, et, Pl. er. gammelt, unyttigt Bohave.
Skramme, en, Pl. r. Saar.
Skrammel, et, ud. Pl. Skramleri.)
Skranke, en, Pl. r.
Skrante, en, Pl. r. (een som skranter.)
skranten, adj. Pl. skrantne. sygelig.
Skranten, en, ud. Pl.
Skrantenhed, en, ud. Pl.
skranter, v. n. 1. (har.) er sygelig.
skrantevorn, adj.
Skranting eller Skrantning, en, Pl. er. 1. En Skrante. 2. Tilstanden at skrante.
skrap, adj. (rask, hurtig.)
skrapper*, v. n. S. skrapper.
skratter, v. n. 1. (har.) leer høit; it. giver en vis Lyd fra sig, som sprukne Kar.
Skrav*, S. Skrab.
skraver*, S. skraber.
Skred, et, S. Skrid.
skreg*, S. skræg.
skrelder*, S. skrælder.
skremmer*, S. skræmmer.
Skrent, en, Pl. er. Steil Helding, Brink.
skreven, Pl. skrevne. part. af skriver.
Skribent, en, Pl. er. Forfatter.
skrid, adj. (glat, slibrig, heldende.)
Skrid, et, Pl. l. S. (skrives ogsaa Skred.) Jordskrid, Fieldskrid, Sneeskrid.
Skridebane, en, Pl. r.
Skriden, en, ud. Pl.
skrider, v. n. skred, skredet. (har og er.) Pl. skredne.
Skridt, et, Pl. l. S.
Skridtgang, en, ud. Pl.
Skridtmaaler, en, Pl. e. (Et Redskab til at tælle Skridt.)
skridtviis, adv.
Skrift, en, ud. Pl. (Skrifttræk.) En smuk Skrift.
Skrift, et, Pl. er. Et skrevet Værk, en Bog.
Skrifte (uden Art.) At gaae til Skrifte. Skriftebarn, et -bog -bøn -dag -fader -maal, et -penge -prædiken -seddel -stol.
Skriften (altid med bestemt Art.) den hellige Skrift.
Skrifter, Pl. Bogtrykker-Skrifter.
skrifter, v. n. og a. 1. (har.)

a. Bekjender sine Synder. At skrifte for Præsten; skrifte sine Synder. b. Hører Skriftemaal. At skrifte Menigheden.
skriftfast, adj. bibelfast.
Skriftfortolker, en, Pl. e.
Skriftfortolkning, en, Pl. er. (Bibelfortolkning.)
skriftklog, adj.
skriftlig, adj.
skriftligen, adv.
Skriftlinie, en, Pl. r.
skriftlærd, adj.
skriftmæssig, adj.
Skriftsprog, et, Pl. l. S. 1. Et Sprog af Bibelen. 2. skriftlig Tale; modsat Talesprog.
Skriftsted, et, Pl. er.
Skriftstøber, en, Pl. e.
Skriftstøberi, et, Pl. er.
Skriftstøbning, en.
Skrifttegn, et, Pl. l. S.
Skrifttræk, et, Pl. l. S.
Skrig, et, Pl. l. S.
Skrigen, en, ud. Pl.
skriger, v. n. skreg, skreget. (har.)
Skriger, en, Pl. e.
Skrighals, en, Pl. e.
Skriin, et, Pl. Skrine.
skriinlægger, v. a. skriinlagde, slagt. At skriinlægge en Helgen.
Skriinlægning, en, Pl. er.
skringler, v. n. 1. [har.] (Colding.)
Skrivebræt, et, Pl. ter.
Skrivefeil, en, Pl. l. S.
Skrivekonst, en, ud. Pl.
Skrivelse, en, Pl. r.
Skrivelyst, en, ud. Pl.
Skrivemaade, en, Pl. r.
Skrivemester, en, Pl. e.
skriver, v. a. og n. (har.) skrev, skreven, skrevet. Pl. skrevne.
Skriver, en, Pl. e.
Skriverbog, en, Pl. bøger.
Skriverbord, et, Pl. e.
Skriverbreng, en, Pl. e.
Skriverembede, et, Pl. r.
Skriveri, et, Pl. er.
skriverigtig, adj.
Skriverigtighed, en, ud. Pl.
Skriverkarl, en, Pl. e.
Skriverløn, en, ud. Pl.
Skriverpapir, S. Skrivpapir.
Skriverpenge, Pl.
Skriverpult, en, Pl. e.
Skriverstue, en, Pl. r.
Skrivertavle, en, Pl. r.
Skrivertieneste, en, Pl. r.
Skrivertøi, et, ud. Pl.
Skriveskole, en, Pl. r.
skrivesyg, adj.
Skrivesyge, en, ud. Pl.
Skrivfeil, en, Pl. l. Sing. (Feil, begaaet i Skrivning.)
Skrivning, en.
Skrivpapir, et, ud. Pl.
Skrog, et, Pl. l. S.
Skrolle, en, Pl. r. (en gammel unyttig Bog.)
skroller, v. n. 1. [har.] (indtager et stort Rum.)
Skrub, Pl. (Hug, Slag.)
Skrubbe, en, Pl. r.
Skrubbekost, en, Pl. e.
skrubbet, adj. (ujævn, ru.)
Skrubhøvl, en, Pl. e.
skrubhøvler, v. a. 1.
skrubkoger, v. n. 2. (har.) koger stærkt.
Skrubtudse, en, Pl. r.
Skrue, en, Pl. r. Skruebaand, et -bolt -bor, et -gang -jern, et -moder -nagle -nøgle -pande -snidt, et -snor -stikke -stang -tvinge. (Amberg.)

Skrukhøne, en, Pl. r, it. -høns.
skrukker, v. n. 1. [har.] (om Høns.) it. skrukker med Ryggen.
Skrukketrold, en, Pl. e. (Insect.)
skrukrygget, adj.
Skrummel, et, ud. Pl. en gammel forfalden Bygning, eller andet lignende.
skrumpen, adj. Pl. skrumpne. (rynket.)
Skrumpenhed, en, ud. Pl. (Baden.)
skrumper, v. n. 1. (har.) og skrumpes, v. n. pass. (bliver rynket.)
Skrup*, S. Skrub.
Skrupel, en, Pl. Skrupler, (⅓ af et Qvintin.)
Skrutryg, en. Pukkelryg.
skrutrygget, adj. d. s. s. skrukrygget.
skrutter, v. n. 1. S. skrukker.
Skruv, Skruve*, See Skrue.
Skryd, et, ud. Pl. (Pral, Brouteri.)
Skryden, en, ud Pl.
skryder, v. n. 1. [har.] (i imperf. faaer det efter Nogle: skrød.) praler, brouter; it. skryder, som et Asen.
Skryder, en, Pl. e. (Praler.)
Skryderi, et, Pl. er.
Skrædder, en, Pl. e. Skrædderarbeide, et -bord, et -dreng -haandværk, et -laug, et -løn -maal, et -naal -regning -sal -sax -svend -værksted, et.
skræg, adj. bruges undertiden for skraa.
Skræk, en, ud. Pl. (Rædsel, pludselig Frygt.)
Skrækkebillede, et, Pl. r.
skrækkelig, adj.
Skrækkelighed, en, uden Pl.
skrækker, v. a. 1.
skræksom, adj. (skrækkelig. Baggesen.)
Skrællen, en, ud. Pl.
skræller, v. a. 1.
Skrælling eller Skrælning, en, Pl. er, (Gierningen at skrælle.)
Skrælling, en, Pl. er. 1. Det som afskrælles. 2. Et svagt, usselt Menneske.
skræmmer, v. a. 1.
Skræmsel, en. Noget som skræmmer.
Skrænt*, S. Skrent.
Skræppe, en, Pl. r. (Borre.)
Skræppeblad, et, Pl. e.
skræpper, v. n. 1. (har.) som Gæs og Ænder; it. brouter.
Skræv, et, paa Skrævs, adv.
skræver, v. a. 1. At skræve over.
skrøbelig, adj.
Skrøbelighed, en, Pl. er.
Skrømt, en, ud. Pl. paa Skrømt.
skrømter, v. n. 1. (har.) hykler, forstiller sig.
Skrømteri, et.
skrømtviis, adv. paa Skrømt.
skubber, v. a. 1. (gnider.)
Skud, et, Pl. l. S.
Skudaar, et, Pl. l. S.
Skuddag, en, Pl. e.
skuddet, adj. (br. kun i den Talemaade: knuget og skuddet Maal.)
Skude, en, Pl. r. (et lidet Skib.)
skudfri, adj.
Skudmaal, et, Pl. l. S. (Maal, hvorefter der skydes.)
Skudmaaned, en, Pl. er.
Skudsaar, et, Pl. l. S.

Skudskive, en, Pl. r.
Skudsmaal, et, Pl. l. S. (Vidnesbyrd om Opførsel.)
Skudsteen, en, Pl. -stene.
skudt, partic. af skyder.
Skuebrød, et, Pl. l. S.
Skuemad, en, ud. Pl. Skueretter.
Skuemynt, en, Pl. er.
Skuen, en, ud. Pl. Gierningen at skue.
Skuepenge, en, Pl. l. S.
Skueplads, en, Pl. e.
skuer, v. a. 1.
Skueretter, Pl. (Retter, som ei ere til at spise, men kun at see paa.)
Skuesands, en, ud. Pl.
Skuespil, et, Pl. l. S.
Skuespilhuus, et, Pl. -huse. Comediehuus.
Skuespiller, en, Pl. e.
Skuespillerinde, en, Pl. r.
Skuespillerselskab, et, Pl. er.
Skuffe, en, Pl. r. Bordskuffe.
Skuffejern, et, Pl. l. S.
Skuffelse, en, Pl. r. (Bedrag.)
Skuffeplov, en, Pl. e.
skuffer, v. a. 1. renser med et Skuffejern.
skuffer, v. a. 1. bedrager.
skulde, imperf. af skal.
Skulder, en, Pl. Skuldre.
Skulderbaand, et, Pl. l. S.
Skulderbeen, et, Pl. l. S.
Skulderblad, et, Pl. e.
skulderbred, adj. (Oehlenschläger.)
Skulderharnisk, et, Pl. er.
Skulderled, et, Pl. l. S.
Skuldersøm, en, Pl. me.
Skuldertrækning, en, Pl. er.
skuldrer, v. n. og a. 1. at skuldre Geværet, med Geværet.
Skulen, en, ud. Pl.
skuler, v. n. 1. (har.) slaaer Øinene ned.
Skulken, en, ud. Pl.
skulker, v. n. 1. (har.)
skulkesyg, adj.
Skulkesyge, en, ud. Pl.
skulle, infin. af skal.
Skulpen, en, ud. Pl.
skulper, v. a. 1. ryster sammen.
Skum, et, ud. Pl.
Skumfedt*, S. Skummefedt.
skumfuld, adj.
skumkoger, v. n. 2.
Skumlen, en, ud. Pl.
skumler, v. n. 1. (har.)
Skumler, en, Pl. e. (en ubeføiet Dadler.)
Skummefedt, et, ud. Pl.
skummel, adj. pl. skumle. (mørk.)
Skummelhed, en, ud. Pl.
Skummen, en, ud. Pl.
skummer, v. a. og n. 1 (har.) En skummende Elv.
Skummeskee, en, Pl. r.
Skumning, en, Pl. er. (Gierningen at skumme.)
skumper, v. a. 1. S. skumpler.
skumpler, v. a. 1. ryster, støder.
Skumring, en, ud. Pl.
Skumringsmørke, et, ud. Pl.
skungrer, v. n. 1. (har.) runger, gienlyder stærkt.
skupper*, S. skubber, gnider.
Skur*, et, S. Skuur.
Skure, en, Pl. r. (Skaar.)
Skurebænk, en, Pl. e.
Skuren, en, ud. Pl. Gierningen at skure.
skurer, v. a. 1.
Skuresand, et, ud. Pl.

Skuresteen, en, Pl. -stene.
Skurevisk, en, Pl. e.
Skurf*, S. Skurv.
Skuring, en, Pl. er.
Skurk, en, Pl e.
Skurkestreg, en, Pl. er.
Skurren, en, ud. Pl.
skurrer, v. n. 1. (har.)
Skurv, en, ud. Pl. (Hudsygdom.)
skurvet, adj.
Skurvhat, en, Plur. te. (Svamp.)
Skurvmiddel, et, Pl. -midler.
Skurvplaster, et, Pl. e.
skutter sig, v. a. 1. (ryster sig.)
Skuur, et, Pl. Skure.
sky, ad. (bange, ræd.)
Sky, en, ud. Pl. Frygt.
Sky, en, Pl. er.
Skybanke, en, Pl. r.
Skybrud, et, Pl. l. S.
Skydebane, en, Pl. r.
Skydegevær, et, Pl. er.
Skydegrav, en, Pl. e.
Skydehest, en, Pl. e. (Amberg.)
Skydehul, et, Pl. ler.
Skydehund, en, Pl. e.
Skyden, en, ud. Pl.
Skydeplads, en, Pl. e.
skyder, v. a. og n. skød, skudt. (har.)
Skydeselskab, et, Pl. er.
Skydeskive, en, Pl. r.
Skydestang, en, Pl. -stænger.
Skydetaarn, et, Pl. e.
Skydning, en, Pl. er.
Skyds, en. Befordring paa Reiser. (bruges i Norge.) Skydsbonde -dreng -færd -hest -knegt -seddel -skaffer -sted, et.
skydser, v. a. 1. befordrer.
Skydsning, en, Pl. er.
skyer, v. a. 1. undgaaer, flyer.
skyet, adj. (af n. s. Sky.)
skyfuld, adj.
Skygge, en, Pl. r. Skyggebillede, et -drøm -fuld, adj. -fri, adj. -gang -hat -hvælving -kast, et -linie (f. Ex. paa Solskive) -liv, et -ly, et -løs, adj. -rige, et -rids, et -spil, et -tegning -træk, et -verden -værk, et.
skygger, v. n. og a. 1. (har.)
Skyklap, en, Pl. per. (paa Heste.)
Skyl, et. Regnskyl.
Skyld, en, ud. Pl. (Aarsag; Gield; Brøde; Afgift; Landskyld.)
Skyldbog, en, Pl. -bøger.
Skyldbrev, et, Pl. e.
skylder, v. a. og n. 2. (har.)
Skyldfordring, See Gieldsfordring.
skyldfri, adj. uskyldig.
Skyldfrihed, en, ud. Pl.
skyldig, adj.
Skyldighed, en.
Skyldner, en, Pl. e.
Skyldoffer, et, Pl. e.
Skyldsætning, en.
Skyldsætter, v. a. skyldsatte, -sat. (taxerer, sætter i Skat.)
Skylleballe, en, Pl. r.
Skyllehals, en, Pl. e. (Dranker.)
Skyllekar, et, Pl. l. S.
Skyllekiedel, en, Pl. -kiedler.
skyller, v. a. og n. 1. (har.)
Skylletrug, et, Pl. e.
Skyllevand, et, ud. Pl.
Skylregn, en, ud. Pl.
skynder, v. a. og rec. 2. At skynde paa een; skynde een til Noget.
Skynding, en, ud. Pl. Hast.
Skypompe, en, Pl. r.
Skystøtte, en, Pl. r.
Skyt, et, ud. Pl. Skydegevær.

Skyts, en, ud. Pl. Beskyttelse, Beskiermelse.
Skytsaand, en, Pl. er.
Skytsengel, en, Pl. -engle.
Skytsgud, en, Pl. er.
Skytshelgen, en, Pl. er.
Skytsherre, en, Pl. r.
Skytte, en, Pl. r.
Skyttehund, en, Pl. e.
Skyttehuus, et, Pl. -huse.
Skyttel, en, Pl. er. (en liden Kugle til at lege med.)
skytter*, v. a. S. skiøtter.
skyvævet, adj. af n. s. Sky. (Prgm.)
Skæfte, et, Pl. r. (Skaft.)
skæfter, v. a. 1. (sætter Skaft paa.)
Skæftetræ, et, ud. Pl.
Skæftning, en, Pl. er.
Skæg, et, Pl. l. S.
Skægbørste, en, Pl. r.
Skæggelevning, en, Pl. er.
Skæggesæbe eller Skægsæbe, en, ud. Pl.
skægget, adj.
skægløs, adj. (Amberg.)
Skæl, et, Pl. l. S.
Skældyr, et, Pl. l. S.
Skælfisk, en, Pl. e.
skæller, v. a. 1. (tager Skæl af.)
skællet, adj. forsynet med Skæl.
skælver*, S. skiælver.
Skælvinge, en, Pl. r.
skæmmer sig, v. rec. 1. (forværres i Udseende.)
Skændegiæst, en, Pl. er.
Skænden, en, ud. Pl.
skænder, v. n. 2. At skænde paa een.
skænder, v. a. S. krænker.
Skænderi, et, Pl. er.
skændes, v. dep. skændtes. klamres, trættes.
skændesyg, adj. som gierne vil skænde.
Skændesyge, en, ud. Pl.
skændig, adj.
skændigen, skændigt, adv.
Skændighed, en, ud. Pl.
Skændsel, en, ud. Pl. (Skam, Vanære.)
skær, adj. (reen, klar, upletttet.) Deraf: Skærhed, en, ud. Pl.
Skær*, et Klippe) S. Skiær.
Skær, et, Pl. l. S. Farveskær. Rosenskær, rosenrødt, blaaladent Skær.
Skærebænk, en, Pl. e.
Skærekniv, en, Pl. e.
Skæren, en, ud. Pl.
skærer, v. a. skar, skaaren, skaaret. Pl. skaarne.
Skæretand, en, Pl. -tænder.
Skærhed, en. S. adj. skær.
Skærpehammer, en, Pl. -hamre. (Amberg.)
Skærpejern, et, Pl. l. S.
skærper, v. a. 1.
Skærpning, en, Pl. er.
Skærsliber, en, Pl. e.
Skærtorsdag, en, Pl. e. (af adj. skær.)
skætter, S. skiætter.
skød, imperf. af skyder.
Skød*, et, S. Skiød.
Skøite, en, Pl. r.
Skøiteløben, en, ud. Pl.
Skøiteløber, en, Pl. e.
skøn*, S. skiøn.
skønt*, See skiøndt, endskiøndt.
skør*. S. skiør.
Slaa, en, Pl. er. Lukkelse til en Port eller Dør.
Slaaen, ud. Art. en Buskvært, og dens Frugt.
Slaaenblomst, en, Pl. er.
Slaaentorn, en, Pl. e.
Slaaenviin, en, ud. Pl.
slaaer, v. a. slog; slagen, slaaet (er); har slaget, slaaet. Pl. slagne.
slaaes, v. dep. sloges; slaaedes (sielden.)

Slaaprok, en, Pl. ker. et forbærvet Ord af det tydske Schlafrock.
Sladder, en, ud. Pl.
sladderagtig, adj.
Sladderagtighed, en, ud. Pl.
Sladderhank, en, Pl. e.
Sladderkiærling, en, Pl. er.
Sladdermund, en, Pl. e.
Sladdertaske, en, Pl. r.
Sladdertorv, et, Pl. e.
sladdervorn, adj.
sladdrer, v. n. og a. 1. (har.)
Sladdrer, en, Pl. e.
Slag, et, Pl. l. S.
Slagaare, en, Pl. r. Pulsaare.
Slagbolt, en, Pl. e.
Slagbom, en, Pl. me.
Slagbord, et, Pl. e.
Slagbro, en, Pl. er. Faldebro.
Slagbuur, et, Pl -bure.
Slagbænk, en, Pl. e.
slagen, partic. af slaaer.
Slagfalk, en, Pl. e.
Slagfiæder, en, Pl. -fiædre.
Slagflod, et, ud. Pl. Apoplexie.
Slagfugl, en, Pl. e. (Rovfugl)
Slaggarn, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Slaghammer, en, Pl. e.
Slaghætte, en, Pl. r.
Slaglod, et, Pl. der.
Slagorden, en. At sætte Hæren i Slagorden.
Slagregn, en, ud. Pl. Pladsregn, Skylregn.
Slags, et, Pl. l. S. Art.
Slagsbroder, en, Pl. -brødre. (af n. s. Slag.)
Slagskygge, en, ud. Pl. (i Malerier.)
Slagsmaal, et, Pl. l S.
Slagsværd, et, Pl. l. S.
Slagtefaar, et, Pl. l. S.
Slagtehoved, et, Pl. er.
Slagtemaaned, en. November.
Slagtenød, et, Pl. l. S.
Slagteqvæg, et. n. collect.
slagter, v. a. 1.
Slagter, en, Pl. e. Slagterbod -bænk -dreng -haandværk, et -hund -kniv -kone -laug, et -løn -svend (-tid, See Slagtetid) -øxe.
Slagteri, et, Pl. er.
Slagtestud, en, Pl. e.
Slagtespiin, et, Pl. l. S.
Slagtetid, en.
Slagtning, en, Pl. er.
Slagtoffer, et, Pl. e.
Slagtorden*, S. Slagorden.
Slagværk, et, Pl. er. (i et Uhr.)
Slagørn, en, Pl. e.
Slam, en, S. Dynd. (Dette reent tydske Ord bruges i Slamkiste.)
Slange, en, Pl. r. Slangeart -bad, et -bid, et -bugt -bugtet, adj. -dannet, adj. -fedt, et -gang -gift -ham -hud -kors, et (i Vaabenkonsten) -linie -list -rør, et -steen -træk, et -urt -yngel.
slap, imperf. af slipper.
slap, adj. løs, ikke spændt.
Slaphed, en, ud. Pl.
slapper, v. a. 1.
slapskoet, adj. en slapskoet Hest.
slapt, adv.
slasker, v. n. 1. (har.) søler i Vand.
Slat, en, Levning. (Baden)
slat. adj. løs, slap.
slatten, slattet, adj. det samme.
slattes, v. dep. bliver slatten. (Colding.)

Slave, en, Pl. r. Træl.
Slaveaag, et, Pl. l. S.
Slaveaand, en, ud. Pl.
Slavearbeide, et, Pl. r.
Slavefoged, en, Pl. er.
Slavehandel, en, ud. Pl.
Slavehandler, en, Pl. e.
Slavehuus, et, Pl. -hu-se.
Slaveklæder, Pl.
Slavelænke, en, Pl. r.
Slaveri, et.
Slaveskib, et, Pl. e.
Slavevogter, en, Pl. e.
slavisk, adj.
Slaviskhed, en, ud. Pl.
sleben, partic. af sliber.
slebsk, adj. falsk, smigrende, hyklende.
slebsker, v. n. 1. (har.) smigrer, hykler.
Slebskhed, en, ud. Pl.
sleg, adj. slebsk.
sleger, v. n. 1. (har.) slebsker.
slegfred, adj. uægte, ulovlig. (om Børn og Kone.) Slegfredbarn, Slegfredqvinde, Slegfredsøn skrives ogsaa i eet Ord.
Slegt*, S. Slægt.
sleifer*, S. sløifer.
slem, adj. pl. slemme. ilde.
slemmer, v. n. 1. lever et ødselt og udsvævende Levnet. (tydsk.)
slemt, adv.
Sleng*, et, S. Slæng.
slentrer, v. n. 1. (har.) gaaer uordentligt og skiødesløst.
Slet*, en, S. Slæt.
slet, adj. (glat, lige.)
slet, adj. (ringe, uduelig.)
Slethed, en, ud. Pl.
Slethøvl, en, Pl. e.
Sletning, en, Pl. er. (af v. a. sletter.)
Slette, en, Pl. r. jævn Flade.
sletter, v. a. 1. glatter, jævner.
slettænkende, adj. v.
Sletøxe, en, Pl. r.
Slev, en, Pl. e. (en Skee til at øse med.)
Slibeeg, en. (paa skærende Redskaber.)
Slibemølle, en, Pl. r.
sliber, v. a. sleb, sleben, slebet. Pl. slebne.
Slibespaan, en, Pl. er.
Slibesteen, en, Pl. -stene.
Slibetrug, et, Pl. e.
Slibning, en, Pl. er.
slibrig, adj. (glat)
Slibrighed, en, ud. Pl.
Slid, et, ud. Pl. (Slæb, Møie; Tilstanden ved noget, at det slides; Varighed til at slide paa.)
Sliden, en, ud. Pl.
slider, v. a. sled, slidt.
slig, adj. n. sligt. (saadan.)
Sliim, en, ud. Pl. sliimagtig, adj. -drivende, adj. v. -feber -flod, et -hinde -hud -kiertel -pose -vædske.
Slikken, en, ud. Pl. (Gierningen at slikke.)
slikken, adj. pl. slikne. (som er meget efter Lækkerier.)
slikker, v. a. 1.
Slikkeri, et, Pl. er.
Slikmund, en, Pl. e.
Slikning, en, Pl. er.
slikvorn, adj.
slimer, v. n. 1. (har.) frembringer Sliim.
slimet, adj. (sliimagtig, fuld af Sliim.)
Slingregang, en, ud. Pl. (Amberg.)
Slingren, en, ud. Pl.
slingrer, v. n. 1. (har.)
Slingring, en, Pl. er.
slipper, v. a. og n. slap sluppen, sluppet. Plur. slupne. (er.)

Slot, et, Pl. te. Slotsbetient -foged -forvalter -gaard -grav -have -herre -kirke -plads -port -præst -taarn, et -vagt -vægter.
slu, adj. S. snedig, snild, snu.
slubrer, v. a. 1. (søber i sig.)
Slud, en, ud. Pl.
Slubber, en, ud. Pl.
slubbervorn, adj.
Slubbervornhed, en, ud. Pl.
slubbrer, v. n. 1. (har.)
Slubbrer, en, Pl. e.
sludfuld, adj.
Sludvinter, en, Pl. -vintre.
sludøret, adj. slukøret.
Sluffe, en, Pl. r.
Slug, et, Pl. l. S.
slugen, adj. pl. slugne. slugvorn.
Slugenhed, en, ud. Pl.
sluger, v. a. 1 og 2.
Slughals, en, Pl. e.
slugvorn, adj. graadig efter Mad.
Slugvornhed, en, ud. Pl.
slukker, v. a. 1 og 2.
Slukker, en, Pl. e.
Slukkeredskab, et, Pl. er.
slukkes, v. dep. slukkedes. sluktes.
Slukning, en, Pl. er.
slukøret, adj.
Slummer, en, ud. Pl.
slummer, slumrer, v. n. 1. (har.)
Slump, en, Pl. er. Levning.
Slump, ud. Art. (Slumpelykke.) paa Slump.
Slumpeleg, en, Pl. e. (Colding.)
Slumpelykke, en, ud. Pl.
slumper, v. n. 1. (har.) At slumpe til at faae noget.
slumper, v. a. 1. At slumpe noget sammen.
Slumpetræf, et, Pl. l. S.
Slumren, en, ud. Pl.
slumrer, v. n. 1. S. slummer.
slunken, adj. pl. slunkne.
Slunkenhed, en, ud. Pl.
slunter, v. n. 1. (har.) er doven.
Slup eller Sluppe, en, Pl. r. Jolle.
Sluproer, en, Pl. e.
Slurk, en, Pl. e.
Sluse, en, Pl. r. Slusearbeide, et -biælke -bom -bygning -dam -dør -mester -penge, n. s. pl. -port -vogter.
Slut, et. Beslutning.
Slutbaand, et, Pl. l. S. (af v. a. slutter.) Saaledes: Slutbiælke, Slutbolt, Slutnagle, o. fl.
Slutning, en, Pl. er.
Slutningsdom, en, Pl. me.
Slutningsfølge, en, Pl. r.
Slutningskiæde, en, Pl. r.
Slutningsmaade, en, Pl. r.
Slutningstale, en, Pl. r.
Slutsteen, en, Pl. -stene.
slutteligen, adv. formodentlig.
slutter, v. a. og n. 1. (har.)
Slutter, en, Pl. e. Fangefoged.
Slutteri, et, Pl. er. Gieldsfængsel.
Sluttesteen, en, Pl. -stene.
Slybe, en, Pl. r. Høstænge.
Slynge, en, Pl. r.
Slyngebaand, et, Pl. l. S.
Slyngekast, et, Pl. l. S.
Slyngekaster, en, Pl. e.

Slyngekastning, en, Pl. er.
Slyngel, en, Pl. Slyngler.
slynger, v. a. 1.
Slyngeskytte, en, Pl. r.
Slyngesteen, en, Pl. -stene.
Slyngestok, en, Pl. ke.
Slyngeværk, et, Pl. er.
Slyngning, en, Pl. er.
Slæb, et, Pl. l. S. (paa Kioler.)
Slæb, et, ud. Pl. Slid, Arbeide.
Slæbekiole, en, Pl. r.
slæber, v. a. og n. 2. (har.)
Slæbested, et, Pl. er.
Slæbetoug, et, Pl. l. S.
Slæde, en, Pl. r. Slædeføre, et -gænge -kiørsel -tøi, et.
Slægt, en, Pl. er.
Slægtbegreb, et, Pl. er.
Slægtbeskrivelse, en, Pl. r.
Slægtebog, en, Pl. -bøger.
Slægtled, et, Pl. l. S.
Slægtliighed, en. (Sporon.)
Slægtlinie, en, Pl. r.
Slægtmærke, et, Pl. r.
Slægthavn, et, Pl. e.
Slægtning, en, Pl. e. (Frænde.)
Slægtregister, et, Pl. e.
Slægtskab, et, ud. Pl.
Slægtvaaben, et, Pl. er.
Slæng, et, Pl. l. S.
Slængen, en, ud. Pl.
slænger, v. a. 2. (kaster, smider.)
Slæt, en, Pl. l. S. Høslæt.
Slæt, et, ud. Pl. Klokkeslæt. Ved fem Slæt, Klokken fem.
Slætmand, en, Pl. -mænd. Meier, Høstmand.
Slaie, en, Pl. r. (en særskilt Ager eller Eng.)

Sløife, en, Pl. r.
sløifer, v. a. 1. (nedriver en Bygning.)
Sløifning, en, Pl. er.
Sløikiole, en, Pl. r. (en sid, vid Kiole.)
Slør, et, Pl. l. S.
slører, v. a. 1.
sløser, v. n. 1. [har.] (søler Tiden bort.)
sløp, adj. stump; svækket, udygtig. (om Sicæleevnerne.)
Sløv* en. S. Slev.
sløver, v. a. 1.
Sløvhed, en, ud. Pl.
smaa, adj. pl. (at bruge det i sing. for lille er urigtigt.) compar mindre. superl. mindst. (smærre og smærrest er gaaet af Brug.) Det skrives i eet Ord fornemmelig i følgende Sammensætninger, og bruges i nogle af disse i Enkelttallet: smaablommet, adj. -blomster, pl. -brød, pl. -buske, pl. -dreng, en, Pl. e. -folk, pl. -fugle, pl. -gield, en. (Amberg.) -grise, pl. -handel -hoster, v. n. 1. -hugger, v. a. 1. -hugning -kager, pl. -knurrer, v. n. 1. -kopper, pl. -korn, et -kornet, adj. -kort, pl. -kram, et -krat, et, ud. Pl. -kryb, et -leer, v. n. -loe. -leet -lyn, pl. (Baggesen.) -lys, pl. -mad, en -mynt, en -nynner, v. n. 1. (har.) -penge, pl. -piger, pl. -pluk, et -redsel, en, som gives Præster -regn, en -regner, v. impers. (har.) -river, v. a. -salt, et -sand, en -skæl, pl. -skænder, v. n. 2. (har.) -skillinger, pl. -skrift, en -snakker, v. n. 1. (har.) -sneer, v. impers. (har.) -stads, en -stene, pl.

smaastiæler, v. a. -stribet, adj. -støber, v. a. 2. -svend, en -synger, v. n. (nynner.) -tarme, pl. -ting, pl. -tyverier, pl. -tærende, adj. v. -tærnet, adj. -tøi, et -udgifter, pl.
Smaahed, en, ud. Pl. (Ubetydelighed, indvortes Ringhed.)
Smaahedsaand, en, ud. Pl.
smaalig, adj.
smaaligen, adv.
Smag, en, ud. Pl.
smager, v. a og n. 2. (har.)
smagfuld, adj.
Smagfuldhed, en, ud. Pl.
smagløs, adj.
Smagløshed, en, ud. Pl.
Smagnerver, pl.
Smakke, en, Pl. r. (et Slags Skib.)
smal, adj.
smalbenet, adj.
smalbladet, adj.
smalhalset, adj.
Smalhans, ud. Art. (figurl.) Trang, Tarvelighed.
Smalhed, en, ud. Pl.
smallivet, adj.
Smaragd, en, Pl. er. (Ædelsteen.)
Smaus, en, S. Gilde.
Smed, en, Pl. e.
Smede eller Smedie, en, Pl. r. Smedeværksted.
Smedearbeide, et, Pl. r.
Smedebælg, en, Pl. e.
Smededreng, en, Pl. e.
Smedeesse, en, Pl. r.
Smedehaandværk, et, ud. Pl.
Smedehammer, en, Pl. -hamre.
Smedekul, Pl.
smedelig, adj. (som kan smedes.)
Smedeovn, en, Pl. e.
smeder, v. a. 1.
Smedesvend, en, Pl. e.
Smedetang, en, Pl. -tænger.
Smedeværktøi, et.
smedig*, S. smidig.
Smek*, S. Smæk.
smekker*, v. n. S. smækker.
smekker, adj. (tynd, smidig.)
smelder*, S. smælder.
Smeltdigel, en, Pl. -digler.
Smeltehede, en, ud. Pl.
Smeltehytte, en, Pl. r.
Smelteild, en, ud. Pl.
Smeltekonst, en, ud. Pl.
smeltelig, adj.
Smelteligthed, en, ud. Pl.
Smeltemiddel, et, Pl. -midler.
Smelteovn, en, Pl. e.
smelter, v. a. og n. 1. (er.)
Smelteske, en, Pl. r.
Smeltning, en, Pl. er.
Smergel, en, ud. Pl.
Smerte, en, Pl. r.
smertefuld, adj.
smertelig, adj.
Smertelighed, en, ud. Pl.
Smertestrig, et, Pl. l. S.
smertestillende, adj. v.
smider, v. a. smed, smidt.
Smidie*, S. Smede.
smidig, adj.
Smidighed, en, ud. Pl.
Smidsken, en, ud. Pl.
smidsker, v. n. 1. (har.) sledsker, smigrer. At smidske for een.
Smiger, en, ud. Pl.
Smigren, en, ud. Pl.
smigrer, v. n. 1. (har.)
Smigrer, en, Pl. e.
Smigreri, et, Pl. er.
Smiil, et, Pl. l. S.
Smilebaand, et, ud. Pl. (figurl.)
Smilehul, et, Pl. ler.

smiler, v. n. 1 og smiilte, smiilt. (har.)
Sminke, en, Pl. r.
Sminkebønne, en, Pl. r.
Sminkedaase, en, Pl. r.
Sminkeklud, en, Pl. e.
sminker, v. a. og rec. 1.
Sminkevand, et, ud. Pl.
smitsom, adj. smittende.
Smitsomhed, en, ud. Pl.
Smitsot, en, ud. Pl. smitsom Syge.
Smitte, en, Pl. r.
smittefri, adj.
Smittegift, en, Pl. er.
smitter, v. a. og n. 1. (har.)
Smittestof, et, Pl. fer.
Smittesyge, en, Pl. r. Smitsot.
Smuds, en. Ureenlighed.
smudser, v. a. 1.
smudsig, adj. skiden.
Smudsighed, en.
Smug, i Smug, adv. hemmelig.
Smughandel, en, ud. Pl.
Smughandler, en, Pl. e.
Smuglen, en, ud. Pl.
smugler, v. a. 1.
Smugleri, et, Pl. er.
smuk, adj. pl. smukke.
Smukhed, en, ud. Pl.
smukt, adv.
Smul, et, ud. Pl. Støv.
Smule, en, Pl. r.
smuler, v. a. 1. giør til Smuler.
smulner, smulrer, v. n. 1. (er.) bliver til Smul.
Smuthul, et, Pl. ler.
Smutsteen, en, Pl. -stene. (som kastes hen ad Vandet. Colding.)
Smutte, en, en forborgen Indgang, Lønvei. (Moth.)
smutter, v. n. 1. (er.)
Smykke, et, Pl. r.
Smykkedaase, en, Pl. r.
Smykkeklæde, et, Pl. r. (Kingo.)
Smykkepige, en, Pl. r.
smykker, v. a. 1.
Smykkeskriin, et, Pl. -skrine.
smægter, v. n. S. vansmægter.
Smæk, et, Pl. l. S. (smækkende Lyd.)
smækfed, adj.
Smække, en, Pl. r. (et Klædningsstykke.)
Smækken, en, ud. Pl.
smækker, v. n. 1. (har.)
smækker* (adj.) S. smekker.
Smæld, et, Pl. l. S.
smælder, v. n. 1. (har.)
smælter*, S. smelter.
Smærte*, S. Smerte.
Smøg, en, tyk Røg.
Smøge, en, Pl. r. en snever Giennemgang.
smøger, v. n. og a. 1 og 2. at smøge Tobak.
smøger, v. a. 1. At smøge Ærmerne op.
Smør, et, ud. Pl. Smørblomst (-brød*, S. Smørrebrød) -bøtte -dei -dyppelse -fierding -grød -kage -kande -kringle -krukke -otting -pande -skaal -skee -skyld (Landgilde i Smør) -stikker -søger (til at prøve Smørfierdinger) -tiende -tønde -æske.
Smørelse, en, Pl. r.
Smøren, en, ud. Pl.
smører, v. a. smurte, smurt.
Smører, en, Pl. e.
Smørrebrød, et, Pl. l. S.
Snaag*, S. Snog.
Snadren, en, ud. Pl.
snadrer, v. n. 1. [har.] (som Anden.)
snager, v. n. 1. [har.] (rager.)
Snak, en, ud. Pl.

Snakkebroder, en, Plur. -brødre.
snakker, v. n. 1.
Snakketøi, et, ud. Pl.
snaksom, adj. pl. me.
Snaksomhed, en, ud. Pl.
snapper, v. a. 1.
Snapsting, et, Penge-Termin i Viborg.
snar, adj. (hastig.)
Snare, en, Pl. r. Hilde, Fangenet.
snarfodet, adj. letfodet.
Snarhed, en, ud. Pl.
snarligen, adv.
snarmælet, adj.
snarraadig, adj. (som hastig finder paa Raad.)
snarrer, v. n. S. snærrer.
snart, adv.
Snavs, et, ud. Pl.
snavser, v. a. 1. (giør skiden.)
Sne, S. Snee.
Sned, et, ud. Pl. (List, Rænke.)
snedig, adj.
Snedighed, en, ud. Pl.
Snedker, en, Pl. e. Snedker-arbeide, et -dreng -haandværk, et -kro -laug, et -liim -mester -svend -værktøi, et.
Snee, en, ud. Pl.
Sneebierg, et, Pl. e.
sneeblind, adj. (blendet ved at see paa Sneen.)
Sneeblomst, en, Pl. er.
Sneebold, en, Pl. e.
Sneebrud, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Sneedække, et.
sneedækt, adj. v. (skiult med Snee.)
Sneedrive, en, Pl. r. Sneedynge.
Sneefield, et, Pl. e.
Sneeflokke, en, Pl. r.
Sneefog, et, ud. Pl.
Sneefugl, en, Pl. e.
Sneeføre, et, ud. Pl.
Sneegarn, et, Pl. l. S. (til at fange Fugle paa Sneen.)
Sneeglands, en, ud. Pl.
Sneehob, en, Pl. e.
sneehvid, adj.
Sneeluft, en, ud. Pl.
Sneemand, en, Pl. -mænd.
Sneemos, en, ud. Pl.
Sneeregn, en, S. Slud.
Sneerype, en, Pl. r. (Fugl)
Snees, en, Pl. Snese. Antal af 20.
Sneesko, en, Pl. e.
Sneeskorpe, en, Pl. r.
Sneeskred, et, Pl. l. S.
Sneesky, en, Pl. er.
Sneesokke, en, Pl. r.
Sneespurv, en, Pl. e.
sneetakt, sneetækket, adj. v. (sneedækt.)
Sneetæppe, et, Pl. r.
Sneevand, et, ud. Pl.
Sneeveir, et, ud. Pl.
Snegl, en, Pl. e.
Sneglebakke, en, Pl. r. (Amberg.)
sneglebannet, adj. v.
snegledreiet, adj. v.
Sneglefiæder, en, Pl. -fiædre.
Sneglegang, en, Pl. e.
Sneglehiul, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Sneglehorn, et, Pl. l. S.
Sneglehuus, et, Pl. -huse.
Sneglehvælving, en, Pl. er.
Sneglelinie, en, Pl. r.
Sneglestål, en, Pl. ler.
Sneglesłægt, en, Pl. er.
Sneglетrappe, en, Pl. r. Vindeltrappe.
Sneglетræk, et, Pl. l. S.
sneglevunden, adj. v.
Snekke, en, S. Snegl. (tydsk.)
Sneppe, en, Pl. r.
Sneppefangst, en.
Sneppegarn, et, Pl. l. S.

Sneppejagt, en.
snerper, v. a. 1.
Snert, et, Pl. l. S.
snerter, v. a. 1.
snesetal, snesevīis, adv.
snever, adj. pl. snevre.
Sneverhed, en, ud. Pl.
snevert, adv.
Snibbe, en, Pl. r. (Irettesættelse.)
snibber, v. a. 1. (skænder paa.)
Snid, S. Sned.
snider, v. a. 1. snitter.
Snidker, S. Snedker.
Snidser, en, Pl. e. (en liden Feil; en liden Ruus.)
Snidt, et, S. Snit.
snifter*, v. n. S. snøfter.
sniger, v. a. og rec. sneg, sneget. (har.)
Snighandel, en, ud. Pl.
Snighandler, en, Pl. e.
Snighavn, en, Pl. e. (Amberg.)
Snigmord, et, Pl. l. S.
Snigmorder, en, Pl. e.
Snigvei, en, Pl. e.
snild, adj.
Snilde, en, ud. Pl. Kløgt, Snildhed; med Snilde.
snildeligen, snildt, adv.
Snildhed, en, ud. Pl.
Snip, en, Pl. per.
Snirkel, en, Pl. Snirkler. (paa Støttehoveder og desl.)
Snit, et, Pl. l. S.
Snitbor, et, Pl. l. S.
Snithøvl, en, Pl. e.
Snitling, en, Pl. er.
Snitløg, en, Pl. l. S.
Snittebønne, en, Pl. r.
Snittejern, et, Pl. l. S.
Snittekaal, en, ud. Pl.
Snittekniv, en, Pl. e.
snitter, v. a. 1.
Snitværk, et. udskaaret Arbeide. (Moth.)
Snive, en, ud. Pl. (Hestesygdom.)
Snivesłod, et, Pl. l. S.
sniver, v. n. 1. (har.) drager Aanden med Lyd giennem Næsen.
Snivesaar, et, Pl. l. S.
Snivesmitte, en, ud. Pl.
Snøening, en.
snøer, v. a. 1.
Snog, en, Pl. e.
Snogeham, en, Pl. me.
Snogehul, et, Pl. ler.
Snogehvislen, en, ud. Pl.
Snogepande, en, Pl. r. (et Slags Musling.)
Snogerede, en, Pl. r.
Snogeunge, en, Pl. r.
Snogeyngel, en, ud. Pl.
Snogeæg, et, Pl. l. S.
Snor, en, Pl. e. (langt o.)
snoret, adj. (besat med Snore.)
Snorken, en, ud. Pl.
snorker, v. n. 1. (har.)
snorlige, adj. (af Snor.)
Snorperle, en, Pl. r.
snorrer*, S. snurrer.
snorret, adj. snorlige.
Snot, et, ud. Pl.
Snothinde, en, Pl. r.
snottet, adj.
snu, adj. Pl. e. (snild.)
Snub, i en Snub ɔ: hastigen.
snubber af, v. a. 1. afstumper.
Snublen, en, ud. Pl.
snubler, v. n. 1. (har.)
Snude, en, Pl. r.
Snudedrag, et, Pl. l. S.
Snue, en, ud. Pl.
Snuefeber, en, Pl. febre.
snuer, v. n. og a. 1. (har.)
Snuhed, en, ud. Pl. (af adj. snu.) Listighed.
Snur, en, ud. Pl. (kort u.) en halv Ruus.
Snurre, en, Pl. r. (Skralde.)
Snurren, en, ud. Pl.
Snurrepiberier, pl. Smaating.

snurrer, v. n. 1. (har.)
snurrig, adj. (løierlig.)
snuser, v. n. og a. 1. (har.)
Snuus, en, ud. Pl.
Snuusdaase, en, Pl. r.
Snuushane, en, Pl. r. Spion.
Snuustobak, en, ud. Pl.
snyder, v. a. snød, snydt.
Snyder, en, Pl. e.
Snyderi, et, Pl. er.
Snyltegiæst, en, Pl. er.
Snyltemaaltid, et, Pl. er.
Snylteplante, en, Pl. r.
snylter, v. n. og a. 1. (har.)
Snylteri, et, Pl. er.
snyltevorn, adj.
Snægl*, en, S. Snegl.
Snære, en, S. Snøre.
snærer, v. a. 1. At snære sammen.
snærrer, v. n. 1. (som en arrig Hund.)
snæver*, adj. S. snever.
snøfter, v. n. 1. med Næsen. (har.)
Snøre, en, Pl. r.
Snørebaand, et, Pl. l. S.
Snøregarn, et.
Snørehue, en, Pl. r.
Snørehul, et, Pl. ler.
Snørekiæde, en, Pl. r.
Snørelibse, en, Pl. r.
Snørenaal, en, Pl. e.
snører, v. a. 1 og 2.
Snørerem, en, Pl. me.
Snøresmykke, et, Pl. r.
Snørliv, et, Pl. l. S.
Snørrotting, en, Pl. er. (et Slags tyndt Spanskrør.)
Snøvlen, en, ud. Pl.
snøvler, v. n. 1. [har.] (taler igiennem Næsen.)
So, en, Pl. Søer. Sobøder, en, som gilder Søer -griis.
Sod, et, ud. Pl. Suppe, søden Mad.
Sod, en, ud. Pl. Skorsteenssod.
sodet, adj. fuld af Sod.
Sofa, en, S. Løibænk.
Sogn, et, Pl. e.
Sognebud, et.
Sogneby, en, Pl. er.
Sognedegn, en, Pl. e.
Sognefoged, en, Pl. er.
Sognefolk, Pl.
Sognekald, et, Pl. l. S.
Sognekirke, en, Pl. r.
Sognekone, en, Pl. r.
Sognemand, en, Plur. -mænd.
Sognepræst, en, Pl. er.
Sogneret, en, Pl. ter.
Sognestævne, et, Pl. r.
sogneviis, adv.
Sokke, en, Pl. r.
Sokkebue, en, Pl. r. (med fiædrede Fødder.)
Sokker*, et, S. Sukker.
sokket, adj. (som har Sokker paa.)
Sol, en, Pl. e. (langt o.)
Solaar, et, Pl. l. S.
solbader, v. a. og rec. 1. (Amberg.)
solbager, v. a. og rec. 2.
Solbane, en, Pl. r.
solbar, adj. (aaben for Solen.)
Solblink, et, Pl. l. S.
Solblomst, en, Pl. er.
solbrændt, adj. v.
Solbær, et, Pl. l. S.
Sold, et, Pl. l. S. Redskab til at sælde (Skrives af Nogle efter Etymologiens Medfør: Saald.)
Sold, en, ud. Pl. Lønning.
Soldat, en, Pl. er. (Kriger, Krigsmand.) Soldaterbarn, et -bolig -kiole -kone -levnet, et -stand -væsen, et, o. fl.
Soleformørkelse, en, Pl. r.
soleklar, adj. meget klar og

begribelig. (bruges altid figurlig.)
Soleklæde, et, Pl. r.
soler, v. a. 1.
Solesæt eller Solsæt, et, ud. Pl. (Solens Nedgang.)
Solfald, et, Solens Nedgang; it. Sted, hvor Solen skinner.
Solglands, en, ud. Pl.
Solglas, et, Pl. l. S.
Solglimt, et, Pl. l. S.
Solgran, et, Pl. l. S.
solgt, partic. af sælger.
Solhat, en, Pl. te.
Solhede, en, ud. Pl.
Solhverv, et.
Solhvervsdag, en, Pl. e.
Solhvervstid, en, Pl. er.
Solhøide, en, ud. Pl.
Solkikkert, en, Pl. er.
solklar, adj. oplyst af Solskin. (Jævnf. soleklar.)
Solkuller, en, ud. Pl. Hestesygdom.
Solle, en, Pl. r. (skrives ogsaa Saale.)
Sollelæder, et, ud. Pl.
Solning, en. (Gierningen at sole.)
Solplet, en, Pl. ter.
Solrand, en.
solret, adj. (som staaer lige i Syd og Nord.)
Solring, en, Pl. e.
Solside, en, paa Bygninger.
Solsikke, en, Pl. r. (Blomst.)
Solskierm, en, Pl. e.
Solskifte, et, Pl. r. (Tid, fra Solens Opgang til dens Nedgang.)
Solskin, et, ud. Pl.
Solskive, en, Pl. r.
Solskud, et, Pl. l. S.
solskudt, adj.
Solsort, en, Pl. er. (Fugl.)
Solstik, et, Pl. l. S.
Solstraale, en, Pl. r.
Solstøv, S. Solgran.
Soltelt, et, Pl. e.
Soluhr, et, Pl. e.
Solvarme, en, ud. Pl.
Solvende, en, Pl. r. (Urt.)
Solverden, en, Pl. er. Solsystem.
Solviste, en, Pl. r.
Solviser, en, Pl. e. Solskive.
som, pron. rel. og conj.
somme, adj. pl. (nogle.)
Sommer, en, Pl. e. Sommeraften -arbeide, et -bolig -dag -dragt -foring -frugt -fugl -gilde, et, Maigilde -giæk -hede -huus, et -hvede -hyld -klæder, pl. -klædning -korn, et -lam, et -liv, et -luft -lyst -maaned -nat -pløier, v. a. -pløining -pære -regn -sild -skud, et (paa Træet) -solhverv -spetter, pl. (Fregner.) -stue -sæd -tid -uld -vendring -veir, et -værelse, et -væxt.
sommerlig, adj.
sommesteds, adv.
sommetid, adv. (undertiden.)
somres, v. dep. (bliver Sommer.)
somt, adj. n. (noget.)
Sone, en, ud. Pl. Forsoning.
soner, v. a. 1. forsoner.
Soning, en, Pl. er.
Sop, en, Svamp, Paddehat.
Sopken, en, Pl. er. En Sup, Dram.
Soppe*, S. Suppe.
soren, partic. af sværger, sammentr. af svoren.
Sorenskriver, en, Pl. e.
Sorenskriveri, et, Pl. er.
Sorg, en, Pl. er. (skreves fordum og tildeels endnu Sorrig; og er da ud. Pl.)
sorgfri, adj.
sorgfuld, adj. (ogsaa sorrigfuld.)

sorggiven, adj. v. (sorgfuld.)
sorgløs, adj.
Sorgløshed, en, ud. Pl.
sorgmodig, S. sørgmodig.
Sort, en, Pl. er. (o udtales som kort aa.) Slags, Art.
sort, adj.
sortagtig, adj.
sortblakket, adj.
sortbleg, adj.
sortblisset, adj. (om Qvæg.)
sortbroget, adj.
sorteblaa, adj. pl. e.
Sortebroder, en, Pl. -brødre. (Munke af Dominicaner-Ordenen.)
sortebruun, adj.
sortegraa, adj. mørkegraa.
sortegunl, adj.
sortfarvet, adj. v.
sorthaaret, adj.
Sorthed, en, ud. Pl.
sorthielmet, adj. (om Qvæg.)
sortklædt, adj.
sortladen, adj. pl. sortladne.
sortner, v. n. og impers. 1. (har.)
sortsmudset, adj. sortladen.
sortspraglet, adj.
sortspettet, adj.
sortstribet, adj.
sorttavlet, adj.
Sot, en, Sygdom. bruges nu sielden uden i Sammensætningen:
Sotteseng, en, ud. Pl.
Sovebrik, en, Pl. ke.
Sovekammer, et, Pl. -kamre.
Sovemiddel, et, Pl. -midler.
sover, v. n. sov, sovet. (har.)
Sovested, et, Pl. er.
sovesyg, adj.
Sovesyge, en, ud. Pl.
Sovetid, en, Pl. er.
Spaadom, en, Pl. me.
Spaadomsaand, en, ud. Pl.
Spaadomsgave, en, ud. Pl.
Spaadomskonst, en, ud. Pl.
spaaer, v. n. og a. 1. (har.)
Spaakløgt, en, ud. Pl. (Spaadomsgave.)
Spaamand, en, Pl. -mænd.
Spaan, en, Pl. er.
Spaaneild, en, ud. Pl.
Spaanekniv, en, Pl. e.
Spaanetag, et, Pl. e.
Spaaneværk, et, ud. Pl.
Spaanfletning, en.
Spaanhat, en, Pl. te.
Spaanhugger, en, Pl. e.
Spaankurv, en, Pl. e.
Spaanmaatte, en, Pl. r.
Spaaqvinde, en, Pl. r.
Spade, en, Pl. r.
Spadeblad, et, Pl. e.
spader, v. a. 1. at spade Jorden.
Spader, en, Pl. e. (en Farve i Kort.) Spaderkonge, Spaderknegt.
Spadeskaft, et, Pl. er.
spadserer, v. n. 1. (har.)
Spadseregang, en, Pl. e.
Spadsering, en, Pl. er. Lystvandring.
spag, adj. spagfærdig.
spagfærdig, adj. taalig, mild, fredelig.
Spagfærdighed, en, ud. Pl.
Spalte, en, Pl. r.
spalter, v. a. 1. S. kløver.
Spand, et, Pl. l. S. (saameget man spænder med Fingrene.)
Spand*, et. (af Heste) See Spænd.
Spand, en, Pl. e. Vandspand.
Spang, en, Pl. er. (Spænde, Armsmykke, Brystsmykke.)

Spangbrynie, en, Pl. r.
Spangbælte, et, Pl. r.
spanker, v. n. 1. [har.] (giør høie Trin.)
Spannelæder, et.
spanner, v. a. 1. (et Skomagerord.)
spansk, adj. spansk Flue.
Spanskgrønt, et, ud. Pl.
Spanskrør, et, Pl. l. S.
Spant, en, Pl. er. (paa et Skib.)
Spar* (i Kortspil) S. Spader.
Sparebøsse, en, Pl. r.
Sparekonst, en, ud. Pl.
Sparepenge, Pl.
sparer, v. n. og a. 1. (har.)
Spark, et, Pl. l. S.
Sparken, en, ud. Pl.
sparker, v. a. 1.
Sparlagen, S. Spærlagen.
Sparre, en, Pl. r.
Sparrehul, et, Pl. ler. (i en Muur.)
Sparreværk, et.
sparsom, adj. pl. me.
Sparsomhed, en, ud. Pl.
sparsommelig, adj.
Spath, en, et Mineral.
Spat, en, ud. Pl. (kort a.) Hestesygdom.
spatlam, adj. Pl. me.
spatserer*, S. spadserer.
Speceri, S. Krydderi.
Speculation, en, Pl. er. philosophisk Grandskning.
speculerer, v. n. 1. (har.)
sped*, S. spæd.
spedalsk, adj.
Spedalskhed, en, ud. Pl.
speder*, S. spæder, og spidder.
Spee, en, ud. Pl. Spot, Vanære.
Spegeflesk, et, ud. Pl.
Spegegaas, en, Pl. gæs.
Spegelax, en, Pl. l. S.
Spegepølse, en, Pl. r.

speger, v. a. 1. (salter og røger.) speget Kiød, Flesk.
speger, v. a. giør uredt.
Speger*, et, S. Spiger.
Spegesild, en, Pl. l. S.
Speiden, en, ud. Pl.
speider, v. a. 1.
Speider, en, Pl. e.
Speideri, et, Pl. er.
Speidertog, et, Pl. l. S.
Speideskib, et, Pl. e.
speker*, S. speger.
Speil, et, Pl. e.
Speilbind, et, Pl. l. S. (paa Bøger.)
Speilblad, et, Pl. e.
speilblank, adj.
Speilbue, en, Pl. r. (et astronomisk Redskab.)
speiler sig, v. rec. 1.
Speilskade, en, Pl. r.
Speilskor, et, ud. Pl. (Amberg.)
Speilglas, et.
speilglat, adj. pl. glatte.
speilklar, adj.
Speilmager, en, Pl. e.
Speilmageri, et.
Speilplade, en, Pl. r.
Speilramme, en, Pl. r.
Speilrand, en, Pl. e.
Speilvæg, en, Pl. ge.
Speilæg, n. s. pl. (et Slags Tillavning af Æg.)
Spek, et, ud. Pl. Flesk.
Spekhøker, en, Pl. e.
Spekkeflesk, et, ud. Pl.
Spekkelse, en, Pl. r.
Spekkenaal, en, Pl. e.
spekker, v. a. og rec. 1.
Spekning, en, Pl. er. Muurens Spekning.
Spelt, en, ud. Pl. en Urt.
Spend*, et, S. Spænd.
spender*, S. spænder.
spenter, v. n. 1. (har.) spøger. (lidet brugeligt.)
Sperlagen, et. (Omhæng) See Spærlagen.

sperrer*, v. a. S. spærrer.
Spette, en, Pl. r. (mest i Pl.) smaa Pletter i en anderledes farvet Grund.
spettet, adj.
Spid, et, Pl. l. S. (en tynd, spids Stang.) Lysespid, Stegespid.
Spiddelys, et, Pl. l. S.
Spids, en, Pl. er.
spids, adj. pl. spidse.
Spidsbolt, en, Pl. e.
Spidsborger, en, Pl. e.
spidser, v. a. 1.
Spidsfiil, en, Pl. -file.
spidsfindig, adj.
Spidsfindighed, en, ub. Pl.
Spidsglas, et, Pl. l. S. (Et Glas af spids Dannelse.)
Spidsglas, en, ub. Pl. Antimonium. (Spydglands.)
Spidshakke, en, Pl. r.
Spidshammer, en, Plur. -hamre.
Spidshat, en, Pl. te.
Spidshiort, en, Pl. e. (en ung Hiort.)
spidshovedet, adj.
Spidshue, en, Pl. r.
spidsig*, adj. S. spids.
Spidskleber, en, ub. Pl. (Urt.)
Spidsmeisel, en, Plur. -meisler.
spidsmundet, adj.
Spidsmuus, en, Pl. l. S.
spidsnæset, adj.
Spidsrod, en, at løbe Spidsrod.
Spidsstage, en, Pl. r.
Spidsstøtte, en, Pl. r. (Obelisk. s. Aph.)
Spidstand, en, Pl. -tænder.
spidsvinklet, adj.
Spield, et, Pl. l. S. Kakkelovnsspield. 2. En Kile, som syes ind i Klæder.
Spiger, et, Pl. Spigre.
Spigerbor, et.
spigrer, v. a. 1.
spiiler*, S. spiler.
Spiiltoug, et, Pl. l. S. (i en Stald.)
Spiir, et, Pl. l. S.
spiiser*, S. spiser.
Spiisning, en.
Spil, et, Pl. l. S.
Spilde, en, ub. Pl. i Sammensætn. som Pengespilde, Tidsspilde, o. fl. (ub. Art. at gaae til Spilde.)
Spildekar, et, Pl. l. S.
spilder, v. a. 2.
spildes, v. dep. spildtes. (taber sig.)
Spildevand, et, ub. Pl.
Spildning, en. (Amberg.)
Spile, en, Pl. r. (hvormed noget udspiles.)
spiler, v. a. 1.
Spilfegter, en, Pl. e.
Spilfegteri, et, Pl. er.
Spilfegtning, en, Pl. er.
Spillebold, en, Pl. e.
Spillebord, et, Pl. e.
Spillebræt, et, Pl. ter.
Spillefugl, en, Pl. e. (een som er meget forfalden til Spil; en lystig Broder.)
Spillehuus, et, Pl. -huse.
Spillelyst, en, ub. Pl.
Spillemaade, en, Pl. r.
Spillemand, en, Pl. -mænd.
Spillepenge, n. s. pl.
spiller, v. n. og a. 1. (har)
Spiller, en, Pl. e.
Spillerum, et, ub. Pl.
Spilleselskab, et, Pl. er.
Spillesyge, en, ub. Pl.
Spilleværk, et, Pl. er.
Spilling, en, Pl. er. (et Slags Blommer.)
Spilvinde, en, Pl. r.
Spinat, en, ub. Pl. Haveurt.
Spinatbudding, en, Pl. er.

Spinatfrø, et, ud. Pl.
Spind, et, Pl. l. S. (det som spindes.)
Spindehuus, et, Pl. -huse.
Spindekone, en, Pl. r.
Spindel, en, Pl. Spindler. (som dreies om.)
Spindelhinde, en, (i Diet.) See Nethinde.
Spindelvæv, en, Pl. e. Edderkoppens Væv. (Det usammensatte Spindel har derimod ei denne Bemærkelse.)
Spindeløn, en, ud. Pl.
Spindepige, en, Pl. r.
spinder, v. a. og n. spandt, spunden, spundet. Pl. spundne.
Spinder, en, Pl. e.
Spinderi, et, Pl. er.
Spinderok, en, Pl. ke.
Spinderske, en, Pl. r.
Spindeside, en. Qvindelinie.
Spindeskole, en, Pl. r.
Spindestue, en, Pl. r.
Spindevise, en, Pl. r.
spinkel, adj. pl. spinkle. tynd, mager, fiin.
Spion, S. Speider.
Spir*, et, S. Spiir.
Spire, en, Pl. r.
Spirekaal, en.
Spirekraft, en, ud. Pl.
Spiren, en, ud. Pl.
spirer, v. n. 1. (har og er.) Blomsten er spiret frem. Kaalen har spiret.
Spise, en, Pl. r.
Spisebord, et, Pl. e.
Spisefad, et, Pl. e.
Spisekammer, et, Pl. -kamre.
Spisekielder, en, Pl. e.
spiselig, adj.
Spiselighed, en, ud. Pl.
Spiselyst, en, ud. Pl. Madlyst.
Spisemester, en, Pl. e.
Spiseqvarteer, et, Pl. -qvarterer.
spiser, v. a. og n. spiste, spiist.
Spiseskaal, en, Pl. e.
Spiseseddel, en, Pl. -sedler.
Spiseselskab, et, Pl. er.
Spiseskee, en, Pl. r.
Spisestue, en, Pl. r.
Spisetid, en, Pl. er.
Spisetime, en, Pl. r.
Spisevert, en, Pl. er.
Spisevertinde, en, Pl. r.
Spisning*, See Spiisning.
Splid, en, ud. Pl. Uenighed, Tvedragt.
splidagtig, adj.
Splidagtighed, en, ud. Pl.
splidser, v. a. 1. (Skibsord.) at splidse et Toug.
Splidsning, en, Pl. er.
Splint, en, Pl. er.
splinter, v. a. 1.
splinterny, adj.
splintrer, v. a. og n. 1. (har.)
splintres, v. dep. splintredes. faaer Splinter.
Split, en, Pl. ter.
splitter, v. a. 1.
splittergal, adj.
splittes, v. dep. splittedes.
spodsk, adj. (efter den alm. Skrivemaade; efter Etymologien af Spot: spotsk.)
Spodskhed, en, ud. Pl.
Spole, en, Pl. r.
Spolegarn, et, ud. Pl.
Spolehiul, et, Pl. l. S.
Spolejern, et, Pl. l. S.
Spolepenge, n. s. pl.
spoler, v. a. 1. at spole Garn.
spolerer, v. a. 1. S. fordærver.

Spolerok, en, Pl. ke.
Spoling, en, Pl. er.
Spolorm, en, Pl. e. Indvoldsorm.
Spon*, en, S. Spaan.
Spor, et, Pl. l. S.
Spore, en, Pl. r.
Sporebakkelse, en, Pl. r.
Sporehiul, et, Pl. l. S.
Sporehug, et, Pl. l. S.
Sporejern, et, Pl. l. S.
Sporelæder, et, ub. Pl.
Sporemager, en, Pl. e.
sporer, v. a. 1. (af Spor.) At spore Fiendens Nærhed.
sporer, v. a. 1. (af Spore.) At spore sin Hest.
Sporerem, en, Pl. me.
Sporetryk, et, Pl. l. S.
Sporgang, en, Pl. e.
Sporhund, en, Pl. e. (af Spor.)
Sporsnee, en, ub. Pl.
Sportel, en, Pl. Sportler. (uvisse og tilfældige Indtægter ved et Embede.)
Spot, en, ub. Pl.
spotfuld, adj.
Spotkiød, et, ub. Pl.
spotsk, S. spodsk.
Spottedigt, et, Pl. e.
Spottefugl, en, Pl. e.
Spotteglose, en, Pl. r.
spottelig, adj. vanærende, som volder Spot.
Spottelyst, en, ub. Pl.
Spotten, en, ub. Pl.
Spottenavn, et, Pl. e.
Spotteord, et, Pl. l. S.
spotter, v. a. og n. 1. (har.)
Spotter, en, Pl. e.
Spotteskrift, et, Pl. er.
spotviis, adv.
spraaer, v. n. 1. (bliver skiørt. it. om Æg, hvori der er kommet en Kylling.)
Spradebasse, en, Pl. r.
sprader, v. n. 1. brouter. [har.] (Moth.) spraader i sin Gang. (Colding.)
Sprag, et, ub. Pl. Qvas, Grenebrænde.
Spragen, en, ub. Pl.
sprager, v. n. 1. sprætter. (har.)
spraglet, adj.
sprang, imperf. af springer.
spreder, v. a. 1 og 2.
spredes, v. dep. spredebes, spredtes. spreder sig.
Sprekke*, S. Sprække.
sprelde*, S. sprælde.
sprenger*, S. sprænger.
spretter*, S. sprætter.
Spring, et, Pl. l. S.
Springbuk, en, Pl. ke.
Springdands eller Springedands, en, Pl. e.
springefærdig, adj. (om Heste.)
Springen, en, ub. Pl.
Springeplads, en, Pl. er.
springer, v. n. sprang, sprungen, sprunget. Pl. sprungne. (er og har.) Strængen er sprungen. Engang har han sprunget endnu høiere.
springer, v. a. bedækker. (om Dyr.)
Springer, en, Pl. e.
Springestok, en, Pl. ke.
Springetid, en.
Springfiæder, en, Pl. fiædre.
Springflod, en, ub. Pl.
Springfrø, et, ub. Pl.
Springfyr, en, Pl. e. (Spradebasse.)
Springgaas, en, Pl. -gæs.
Springged, en, Pl. er.
Springglas, et, Pl. l. S.
Springhest, en, Pl. e. Stodhest.
Springhilde, en, Pl. r. (som lægges paa Heste.)
Springholt, et, Pl. er.
Springhval, en, Pl. er. Havdyr.

Springkilde, en, Pl. r.
Springorm, en, Pl. e. (hos Heste.)
Springpost, en, Pl. er.
Springrem, en, Pl. me. (som lægges paa Heste.)
springsk, adj. kaad, overmodig.
Springtid, en, Pl. er. (Den Tid, da Springfloden indfalder.)
Springtyr, en, Pl. e.
Springvand, et, Pl. e.
springviis, adj.
Sprinkel, et, Pl. Sprinkler. Gitter.
Sprinkelværk, et, Pl. er.
Sprinkler, pl. (Sygdom.)
Sprog, et, Pl. l. S.
Sprogblander, en, Pl. e.
Sprogblanding, en, Pl. er.
Sprogbrug, en, ub. Pl.
Sprogegenhed, en, Pl. er. Idiotisme.
Sprogfeil, en, Pl. l. S.
Sprogforbærver, en, Pl. e.
Sproggrandsker, en, Pl. e.
Sproggrandskning, en, Pl. er.
Sprogkiender, en, Pl. e.
Sprogkonst, en, ub. Pl.
Sprogkundskab, en, Pl. er.
sprogkyndig, adj.
Sprogkyndighed, en, ub. Pl.
Sprogliighed, en, Pl. er.
sproglærd, adj.
Sproglære, en. Grammatik.
Sproglærer, en, Pl. e.
Sprogmester, en, Pl. e.
Sprogregel, en, Pl. regler.
Sprogrenser, en, Pl. e.
Sprogrensning, en, Pl. er.
Sprogrigdom, en, ub. Pl.
Sprogverden, en, Pl. er.
Sprudehul, et, Pl. ler.
spruder, v. a. og n. r. (har.)
Sprudhval eller Sprut-hval, en, Pl. er. (Havdyr.)
sprukken, S. sprækker.
sprungen, S. springer.
Sprutbakkelse, en.
sprutter, v. a. 1. spruder.
Sprække, en, Pl. r. Ridse.
sprækker, v. n. sprak, sprukken, sprukket. Pl. sprukne. (er.)
Spræld, et, Pl. l. S.
sprælder, v. n. 1. (har.) gior Bevægelser for at komme løs.
Sprængekraft, en.
sprænger, v. a. 2.
sprætter, v. a. og n. 1. sprælder.
sprød, adj. (som lettelig springer.)
Sprøde, en, Pl. r. (Tværtræ.)
Sprøite, en, Pl. r.
Sprøitehuus, et, Pl. huse.
Sprøitekande, en, Pl. r.
Sprøitemester, en, Pl. e. (See Straalemester.)
sprøiter, v. a. 1.
Sprøiterør, et, Pl. l. S.
Sprøiteskat, en.
Sprøiteslange, en, Pl. r.
Sprøitning, en, Pl. er.
Spunds, et, Pl. er.
Spundsbor, et, Pl. l. S.
Spundsbybde, en.
spundser, v. a. 1.
Spundshul, et, Pl. ler.
Spurre, en, Pl. r. (skrives ogsaa Spurv.)
Spurrehagel, et, Pl. l. S. (bruges mest collect.)
Spurrehøg, en, Pl. e.
Spurrerede, en, Pl. r.
Spurretrav, en, ub. Pl. (langsom Trav.)

Spurreunge, en, Pl. r.
Spy, et, ud. Pl. Fluespy.
Spyd, et, Pl. l. S.
spyder, v. a. 1. (sætter paa Spyd; giennemborer med et Spyd.)
spydig, adj. bidende, hvas, bitter i sin Tale.
Spydrytter, en, Pl. e. Landsferytter. Amberg.
Spydskaft, et, Pl. er.
Spydsod, en, Pl. der.
Spydstage, en, Pl. r.
Spyebrik, en, Pl. ke. Brækmiddel.
Spyen, en, ud. Pl. Brækning, Kløgelse.
spyer, v. n. og a. 1. (har.)
Spyflue, en, Pl. r.
Spygab, et, Pl. l. S. (paa Skibe.)
Spyt, et, ud. Pl.
Spytkiertel, en, Pl. -kiertler.
Spyttebakke, en, Pl. r.
Spyttecuur, en.
Spytteflod eller Spytflod, et, ud. Pl.
Spyttekrukke, en, Pl. r.
Spyttemiddel, et, Pl. -midler.
Spytten, en, ud. Pl.
spytter, v. n. og a 1. (har.)
spæd, adj. ganske ung; fiin.
spæder, v. a. 1. fortynder. At spæde med Vand.
Spædhed, en, ud. Pl.
spædlemmet, adj.
Spædning, en, Pl. er. (af v. a. spæder.)
Spænd, et, Pl. l. S.
Spænddag, en, Pl. e. (modsat Gangdag, i Hovarbeide.)
spænddygtig, adj.
Spænde, et, Pl. r. Spændefiæder -hierte, et -læder, et -mager -rem -torn.
Spændebælte, et, Pl. r.
Spændehage, en, Pl. r.
Spændekiæde, en, Pl. r.
spænder, v. a. 2.
Spænderem eller Spændrem, en, Pl. me.
Spændesene, en, Pl. r.
Spændkraft eller Spændekraft, en, ud. Pl.
Spær, et, Pl. l. S. (Spyd; it. Sparre. Deraf: Spærhoved, et -lægte -tømmer, et -værk, et.)
Spærlagen, et, Pl. er. Omhæng, Forhæng.
spærlemmet, adj. fiin af Lemmer. (er maaskee en Forandring i Udtalen af spædlemmet.)
Spærrehage, en, Pl. r.
Spærrehiul, et, Pl. l. S.
Spærrekiæde, en, Pl. r.
spærrer, v. a. 1.
Spærretræ, et, Pl. er.
Spærring, en, Pl. er.
Spæg, en, ud. Pl.
Spøgefugl, en, Pl. e.
spøgefuld, adj.
Spøgelse, et, Pl. r.
spøger, v. n. 1 og 2. (har.) a. leger, skiemter. b. gaaer igien.
Spøgeri, et, Pl. er.
Spøite*, S. Sprøite.
Spøl, et, ud. Pl. (langt ø.)
spøler, v. a. 1. S. skyller.
Spølkumme, en, Pl. r. (udtales Spølkom.)
Spølvand, et, ud. Pl.
Spørgen, en, ud. Pl.
Spørger, en, Pl. e.
spørger, v. n. og a. spurgte, spurgt. (har.) 1. v. n. At spørge om, efter, til, noget. At spørge ad; spørge sig for. 2. At spørge een; han blev spurgt.
spørges, v. dep. spurgtes. (rygtes.)
spørgesyg, adj. frittesyg.
Spørgesyge, en, ud. Pl.

Spørgsmaal, et, Pl. l. S.
Spørgsmaalstegn, et, Pl. l. S.
spørgsmaalsviis, adv.
Spøt*, et, S. Spyt.
Sqvalder, en, ud. Pl. Sladder, unyttig Tale. (Det kan mærkes, at man undertiden finder k brugt i Stedet for q i dette og de følgende Ord af dem, som ellers beholde q.)
Sqvalderpose, en, Pl. r. Sladdrer.
sqvaldrer, v. n. 1. (har.)
Sqvaldrer, en, Pl. e.
sqvalper, v. a. 1. (ryster.)
sqvapfed, S. qvabfed.
Sqvat, et, Pl. l. S. Stænk.
sqvatter, v. n. 1. (har.)
sqvulper, v. n. 1. (om Vandet.)
Staader, en, Pl. e.
staaderagtig, adj.
Staaderfoged, en, Pl. er.
Staadergang, en, ud. Pl.
Staaderhovmod, en, ud. Pl. (Amberg.)
Staaderkonge, en, Pl. r.
Staaderpose, en, Pl. r.
Staaderstads, en, ud. Pl.
Staaderstav, en, Pl. e.
staaer, v. n. stod, staaet. (har.)
Staal, et, ud. Pl. Staalarbeide, et -arbeider -blaa, adj. -bue -farve -fingre, pl. (haarde Fingre) -fiæder -graa, adj. -handske -kaarde -klinge -klædt, adj. v. -knap -orm -pille -slagen, adj. v. (beslaaet med Staal) -speil, et -spænde, et -stift -stræng -sætter, v. a. (belægger med Staal) -traad -valse -vand, et.
Staqvl*, S. Stork.
Stab, en, ved et Regiment.
Stabscapitain -chirurg -dyrlæge -officier -qvarteer, et.
Stabel, en, Pl. Stabler. 1. En Dørstabel. 2. En opdynget Hob.
Stabelplads, en, Pl. er.
Stabelrettighed, en.
Stabelstad, en, Pl. -stæder.
stabler, v. a. 1.
Stad, en, Pl. Stæder (By.) Stadsbygmester, -dommer -embede, et -frihed -grav -kæmner -lov (Bylov) -læge -muur -mægler -port -ret -segl, et -vagt -vold -øvrighed.
Stade, et, Pl. r. (Sted at være paa.)
Stadepenge, n. s. pl. (som betales i Leie af et Stade.)
Stadfæstelse, en, Pl. r.
stadfæster, v. a. 1.
stadig, adj. bestandig.
Stadighed, en, ud. Pl.
Stads, en, ud. Pl. (Prydelse, Pynt.)
Stadsbesøg, et, Pl. l. S.
stadselig, adj.
Stadselighed, en, ud. Pl.
stadser, v. n. 1.
Stadsestue, en, Pl. r.
Stadshest, en, Pl. e.
Stadsjomfru, en, Pl. er.
Stadsjunker, en, Pl. e.
Stadskiole, en, Pl. r.
Stadsklæder, pl.
Stadsklædning, en, Pl. er.
Stadsmø, en, Pl. er.
Stadsseng, en, Pl. e. Pragtseng.
Stadsvogn, en, Pl. e.
Stadsværelse, et, Pl. r.
Stafet, en, Pl. ter. et Ilbud.
staffrerer, v. a. 1. besætter, pynter.
Stag, ud. Art. at gaae over Stag. (i Skibssproget.)

Stage, en, Pl. r. (Stang; Lysestage.)
stager, v. a. og n. 1. stage en Baad frem.
Stagseil, et, Pl. l. S.
Stagtoug, et, Pl. l. S.
Stak, en, Pl. ke. f. E. Høstak.
stakaandet, adj. (af stakket.) kortaandet.
Stakit, et, Pl. ter. Gitter, Trægitter. Deraf: Stakitdør = port = værk, et.
Stakkel, en, Pl. Stakler. (Stakkels bruges som adj.)
stakker, v. a. 1. (sætter i Stak.)
stakket, adj. kort.
stakulbet, adj. kortulbet.
Stal, en. Hoppens Kiønsdele.
Stald, en, Pl. e.
Staldbetient, en, Pl. e.
Staldbom, en, Pl. me.
Staldbroder, en, Pl. -brødre.
Staldbygning, en, Pl. er.
Staldbreng, en, Pl. e.
stalder, v. a. 1. sætter paa Stald.
Staldforing, en.
Staldkarl, en, Pl. e.
Staldlygte, en, Pl. r.
Staldmester, en, Pl. e.
Staldoxe, en, Pl. r.
Staldqvæg, et, n. s. coll.
Staldrum, et, Pl. l. S.
Staldskriver, en, Pl. e.
Staldstub, en, Pl. e.
Staldsvend, en, Pl. e.
staller, v. n. 1. (om Heste; kaster Vandet; af Stal.)
stam, adj. (som stammer.)
Stambog, en, Pl. -bøger.
Stamfader eller Stammefader, en, Pl. -fædre.
Stamgods, et, Pl. er.
Stamherre, en, Pl. r.
Stamhuus, et, Pl. -huse.
Stamlehn, et, Pl. l. S.
Stamlinie, en, Pl. r.
Stamme, en, Pl. r. (Bullen af et Træ; b. Herkomst.)
Stammefader, en, See Stamfader.
Stammefolk, et, Pl. l. S.
Stammen, en, ud. Pl. (Tilstanden at stamme.)
Stammenavn, et, Pl. e.
Stammeord, et, Pl. l. S.
stammer, v. n. 1. (har.)
Stammesprog, et, Pl. l. S.
Stammoder eller Stammemoder, en, Pl. -mødre.
Stampe, en, Pl. r. (Amberg.) At sætte i Stampe; at være i Stampe.
Stampemølle, en, Pl. r.
stamper, v. a. 1.
Stampekrug, et, Pl. e.
Stampeværk, et, Pl. er.
Stampning, en, Pl. er.
Stamtavle, en, Pl. r.
Stamtræ eller Stammmetræ, et, Pl. er.
Stand, en, ud. Pl. Tilstand, Forfatning. Uskyldigheds Stand.
Stand, en, Pl. Stænder. (Borgerclasse.)
Stand, ud. Art. i Stand; at holde Stand; paa Stand ɔ: strax.
Standart, en, Pl. er. Rytterfane.
stander, v. n. (en ældre Form af staaer, som bruges i præs. og infin.)
Stander, en, Pl. e. Flag.
standhaftig, adj.
Standhaftighed, en, ud. Pl.
Standkole, en, Pl. r.
Standplads, en, Pl. e og er.
Standpunkt, en og et, Pl. er.

Standqvarteer, et, Pl. -qvarterer.
Standret, en, Pl. ter.
Standseng, en, Pl. e.
standser, v. a. og n. 1. (har.) at standse een; at standse i sin Fart.
Standsning, en, Pl. er.
Standsperson, en, Pl. er.
Standtønde, en, Pl. r.
Standvæv, en, Pl. e.
Stang, en, Pl. Stænger. Stangbidsel, et -bolt -briller, n. s. pl. -bønne -cirkel -erter, n. s. pl. -hammel -hest -jern, et -kiæbe (paa et Bidsel) -kobbel, et -kugle -lygte -maal, et -maaling -røgelse -skrue -vægt.
Stank, en, ub. Pl. (ond Lugt.)
starblind*, adj. S. stærblind.
Stat, en, Pl. er. (langt a.) Statssarsag -anliggende, et -betient -bud, et (Gesandt. Amberg.) -embede, et -fange -feil -forbedring -forbrydelse -forbryder -forfatning -forretning -fængsel, et -hemmelighed -historie -huusholdning -klog, adj. -klogskab -konst -legeme, et -lov -lære -mand -minister -omvæltning -raad, et -regel, en -ret -sag -skrift, et -styrelse -styrer -videnskab.
Statholder, en, Pl. e. (kort a.)
Statholderskab, et, Pl. er.
Statue, en, Pl. r. S. Billedstøtte.
Stav, en, Pl. e. (Stok.)
Stavelse, en, Pl. r.
Stavelsemaal, et.
staver, v. n. og a. 1. (har.)
Staver, en, Pl. Stavre. (skrives ogsaa Stave, Stavr og Stavre.) Gierdestaver, Tøndestaver.
Stavkarl, en, Pl. e. Staader.
Stavn, en. Hiemstand, Fødestavn.
Stavnsbaand, et.
stavnsbunden, adj. v. pl. -bundne.
Stavr, en, Pl. e og r. See Staver.
Stavrekølle, en, Pl. r.
stavrer, v. a. 1. at stavre et Gierde.
Stavreværk, et, Pl. er.
Stavsele, en, Pl. r.
Stavslynge, en, Pl. r.
Stavtræ, et, Pl. er.
Stavtøi, et, ub. Pl.
Sted, et, Pl. er.
Stedbarn*, S. Stivbarn.
stedegen, adj. pl. -egne. (af Sted og egen.) local.
Stedepenge, Pl. Fæstepenge.
steder, v. a. 1 og 2. fæster; tillader.
stedes, v. dep. stedtes. At stedes for Kongen.
Stedfader*, S. Stivfader.
stedig* (adj.) S. stædig.
stedse, adv. altid.
stedsevarende, adj.
stedsætter, v. a. -satte, -sat.
Steeg*, S. Steg.
Steen, en, Pl. Stene. steenagtig, adj. Steenbider (Fisk) -bor, et -bord, et -bro -brud, et -bryder -bræk (Urt.) -buk -bund -bygget, adj. v. -dige, et -drivende, adj. v. -dynge -dysse -død, adj. -døv, adj. -eeg -flise.

(Steenfrugt, S. Kiærnefrugt) =galde =ged =gierde, et =grube =gruus, et =gulv, et =haard, adj. =hage =hierte, et =hob =hugger =huus, et =hør (Asbest) =kar, et =karre =kast, et =kiste =kit, et =kløver (Urt) =krop (Hestesygdom. Amberg.) =krukke =kul, pl. =lagt, adj. v. =liim (Cement) =lægger, v. a. =lægning =lægte =maal, et =meisel =mos =muur =olie =pille =plade =pære =regn =rende =rig, adj. (fuld af Steen) =salt, et =sav =skrid, et =skrift (Indskrift paa Stene) =skærer =sliber =slibning =slynge =smerte =snit, et =stue =sætning =sætter, v. a. (omsætter med Stene) =sætter, en =søger (som indstikkes i Blæren) =tag, et =tavle =trappe =tryk (Figurers Ædsning i Steen og Aftryk) =tøi, et =vei =vogn (til at kiøre Steen paa) =vært (som groer paa Stene.)
steener*, S. stener.
steenet* (adj.) S. stenet.
Steenkul, See Steen. (Steenkulsbrud, et =damp =grube =ild =lag, et =røg, o. fl.)
Steg, en, Pl. e.
Stegebuk, en, Pl. ke.
Stegefad, et, Pl. e.
Stegefedt, et, ud. Pl.
Stegegriis, en, Pl. =grise.
Stegegryde, en, Pl. r.
Stegeild, en, ud. Pl.
Stegemester, en, Pl. e. (Amberg.)
Stegen, en, ud. Pl. Gierningen at stege.
stegen, partic. af stiger.
Stegeovn, en, Pl. e.
Stegepande, en, Pl. r.
Stegepølse, en, Pl. r.
steger, v. a. 2.
Steger, en, Pl. e. (Kok.)
Stegers, et, Pl. er. Kokken.
Stegeso, en. Et Redskab til at stege i.
Stegespid, et, Pl. l. S.
Steghede, en, ud. Pl. (meget stærk Hede)
Stegvender, en, Pl. e.
steil, adj.
Steile, en, Pl. r.
steiler, v. a. 1. lægger paa Steile.
steiler, v. n. 1. (har.) Hesten steiler.
Steilhed, en, ud. Pl.
steilt, adv.
stekker*, S. stækker.
Stemme, en, Pl. r.
stemmedygtig, adj.
Stemmefleerhed, en, ud. Pl. (større Antal af Stemmer.)
Stemmegaffel, en, Pl. =gafler.
Stemmehammer, en, Pl. e.
Stemmepibe, en, Pl. r.
stemmer, v. a. og n. 1.
Stemmesamler, en, Pl. e.
Stemmesamling, en, Pl. er.
Stemning, en, Pl. er.
Stempel, et, Pl. Stempler.
Stempelskærer, en, Pl. e.
Stempelskæring, en, Pl. er.
stempler, v. a. 1.
Stempling, en, Pl. er.
Sten*, S. Steen.
stener, v. a. 1. (ihielslaaer med Stene.)
stenet, adj.

stenker*, S. stænker.
sterk*, S. stærk.
Stervbo, et, Pl. er. (Den Afdødes efterladte Bo; Dødsbo.)
stevner*, S. stævner.
Sti, en, Pl. er. (smal Vei; it. Stald, hvor Kreature fedes.)
Stiborð eller Stigbord, et, Pl. l. S. (ved Mølledamme.)
Stie*, S. Stige.
stieler*, S. stiqler.
Stierne, en, Pl. r. Stiernear, et -anis -billede, et -blink -blomst -dannet, adj. v. -fuld, adj. -glimt, et -himmel -kiger, -klar, adj. -klasse -krands -krebs -kyndig, adj. og subst. -kyndighed -lys, adj. (stierneklar) -lys, et -løb, et -man (i Hestens Pande) -orden -pol -samling -skandse -skin, et -skud, et -taage -taarn, et (Amberg.) -tegn, et -tyder -tyderi, et -tydning.
Stiert, en, Pl. er. Hale.
stif*, S. stiv.
Stifbarn eller Stivbarn, et, Pl. -børn. (Skrives af Nogle, ligesom de følgende, mindre rigtigen Stedbarn, o. s. v.)
Stifdatter, en, Pl. -døttre.
Stiffader, en, Pl. -fædre.
Stifforældre, Pl.
Stifmoder, en, Pl. -mødre.
Stifmoderblomst, en, Pl. er.
Stifsøn, en, Pl. ner.
Stift, en, Pl. er. (tynd Nagle.)
Stift, et, Pl. er. (Inddeling af Riget.)
Stiftamtmand, en, Pl. -mænd.
Stiftelse, en, Pl. r.
Stiftelsesbrev, et, Pl. e.
Stiftelsesdag, en, Pl. e.
stifter, v. a. 1.
Stifter, en, Pl. e.
Stifterinde, en, Pl. r.
Stiftsbefalingsmand, en, Pl. -mænd.
Stiftsbog, en, Pl. -bøger.
Stiftsbrev, et, Pl. e.
Stiftsfrøken, en, Pl. er.
Stiftsgods, et, Pl. er.
Stiftsherre, en, Pl. r.
Stiftshuus, et, Pl. -huse.
Stiftskirke, en, Pl. r.
Stiftskiste, en.
Stiftsprovst, en, Pl. er.
Stiftspræst, en, Pl. er. (ved et Stift eller Frøkenkloster.)
Stiftsskriver, en, Pl. e.
Stigbøile, en, Pl. r.
Stige, en, Pl. r.
Stigen, en, ud. Pl.
stiger, v. n. steg, stegen, steget. Pl. stegne. (er.)
Stigetrin, et, Pl. l. S.
Stighiul, et, Pl. l. S. (i et Uhr.)
Stigrem, en, Pl. me.
Stigt*, S. Stift.
Stiil, en, ud. Pl. (Skrivemaade.)
Stiil, en, Pl. Stile. (skriftlig Udarbeidelse.)
Stiim, en, Stimmel, Mængde. (S. stimer.)
Stik, et, Pl. l. S.
stik, adv. stik imod ɔ: lige imod.
Stikambolt, en, Pl. er.
Stikblad, et, Pl. e.
Stikbrev, et, Pl. e.
Stikbække̅n, et, Pl. er.
Stikflod, et, Pl. l. S.
Stikke, en, Pl. r. (Pind.)
Stikkelsbær, et, Pl. l. S.
Stikkelsbærtorn, en, Pl. e.

Stikken, en, ud. Pl.
stikker, v. a. stak, stukken, stukket. Pl. stukne.
Stiklen, en, ud. Pl.
stikler, v. n. 1. (har.) giver spydige Ord.
Stikling, en, Pl. er. (Snitling.)
Stikmeisel, en, Pl. -mesler.
Stikning, en, Pl. er.
Stikpenge, Pl.
Stikpille, en, Pl. r. (Slose, Sluffe.)
Stiksav, en, Pl. e.
Stikspade, en, Pl. r.
Stiksyl, en, Pl. e.
Stiksøm, en, Pl. me. (hos Skomagere.)
Stiktraad, en, ud. Pl.
stiler, v. a. 1.
Stilhed, en, ud. Pl.
Stilk, en, Pl. e.
Stillads, et, Pl. er.
stille, adj. og adv.
Stillekile, en, Pl. r.
Stillepind, en, Pl. e.
stiller, v. a. 1. a. beroliger. b. sætter, hensætter.
stilles, v. dep. stilledes. sagtnes.
Stillesidden, en, ud. Pl.
stillesiddende, adj. v.
stillestaaende, adj. v.
Stilling, en, Pl. er.
Stillits, en, Pl. er. (Fugl.)
Stilstand, en.
stiltiende, adj. v.
Stiltienhed, en, ud. Pl.
Stimand, en, Pl. -mænd. (Den, som overfalder og plyndrer Veifarende.)
Stimandsfærd, en, ud. Pl.
Stimandstog, et, Pl. l. S.
Stimen, en, ud. Pl.
stimer, v. n. 1. (har.) stimler; støier.
Stimlen, en, ud. Pl.
stimler, v. n. 1. (har og er.)
Stimmel, en. Sammenløb; Flok.
Stimper*, S. Stymper.
stind, adj. (stiv, stram.)
Sting, et, Pl. l. S.
stinger, v. a. (stak; stungen, stunget.) S. stikker.
Stingflue, en, Pl. r.
stinker, v. n. stank, stinket og stunket. (har.)
Stinktræ, et, Pl. er.
Stirren, en, ud. Pl.
stirrer, v. n. 1. (har.)
stiv, adj.
stivarmet, adj.
stivbenet, adj.
Stivelse, en, ud. Pl.
Stivelseklister, en.
Stivelsesværk, et, Pl. er.
stiver, v. a. 1. (gjør stiv.)
Stiver, en, Pl. e. (Støtte.)
Stivfader, Stivsøn, o. fl. S. Stiffader.
stivfrossen, adj. v.
stivhaaret, adj.
stivhalset, adj.
Stivhed, en, ud. Pl.
stivmundet, adj.
stivnakket, adj.
stivner, v. n. 1. (er.) bliver stiv.
stivsindet, adj.
stivt, adv.
stjæler, v. n. stial, stiaalen, stiaalet. Pl. stiaalne.
Stob, et, Pl. l. S. (Bæger.)
Stob, et, Pl. l. S. (en Flok af 12 Heste.)
Stobber*, S. Staader.
Stodfold, en. En Fold til Heste.
Stodhave, en, Pl. r. (Kostg.) Stutteri-Vang.
Stodhest, en, Pl. e.
Stodhingst, en, Pl. e.
Stodhoppe, en, Pl. r.
Stodmester, en, Pl. e. (I Stedet for dette danske Ord

har man indført det tydskagtige Stutmester.)
Stoel*, S. Stol.
Stof, et, Pl. fer. Tøi, Silkestof.
Stof, et, Materie.
Stoi*, See Støi.
Stok, en, Pl. ke.
stokblind, adj. (reent blind.)
stokdøv, adj.
Stokfisk, en, Pl. e.
Stokhuus, et, Pl. -huse.
Stokkebaand, et, Pl. l. S.
Stokkeknap, en, Pl. pe.
Stokkeknegt, en, Pl. e.
Stokkemand, en, Pl. -mænd.
Stokkepryl, n. s. pl.
Stokmester, en, Pl. e.
Stol, en, Pl. e.
Stolebetræk, et, Pl. l. S.
stoler, v. n. 1. stoler paa. (har.)
Stolestade, et, Pl. r.
Stolgang, en, ud. Pl.
Stolhynde, et, Pl. r.
Stolmager, en, Pl. e.
Stolpe, en, Pl. r.
Stolpebuur, et, Pl. -bure. (Fadbuur i Norge.)
Stolpefod, en, Pl. -fødder.
Stolpespiger, et, Pl. -spigre.
Stolpeværk, et.
stolt, adj. og adv.
Stolthed, en, ud. Pl.
Stomp*, S. Stump.
Stopning, en, Pl. er.
Stoppedei, en, ud. Pl. (hvormed Fiæderkræ stoppes.)
Stoppegarn, et, ud. Pl.
Stoppekone, en, Pl. r.
Stoppenaal, en, Pl. e.
stopper, v. a. 1.
Stoppetraad, en, ud. Pl.
stor, adj. større, størst.
Storadmiral, en, Pl. er.
storagtig, adj.
Storagtighed, en, ud. Pl.
storbrystet, adj.
Storfyrste, en, Pl. r.
Storfyrstendømme, et, Pl. r.
Storhed, en, ud. Pl.
Storherre, en. Tyrkernes Keiser.
Storhertug, en, Pl. er.
Storhertugdømme, et, Pl. r.
storhiertet, adj. høisindet.
Stork, en, Pl. e.
Storkeneb, et, Pl. l. S.
Storkerede, en, Pl. r.
storknoglet, adj.
Storkors, et, Pl. l. S.
storluden, adj. storagtig.
storligen, adv.
Storm, en, Pl. e. Storm-bro -byge -fugl -fuld, adj. -hage -hat -hue (Hielm) -klokke -løb, et -pæl -redskab, et -skridt, et -stige -tag, -veir, et -vind.
Stormand, en, Pl. -mænd.
stormer, v. n. og a. 1. At storme en Fæstning. (har.)
Stormester, en, Pl. e.
stormodig, adj. ædelmodig.
Stormodighed, en, ud. Pl. (Grundtvig.)
stormundet, adj.
stormægtig, adj.
stornæset, adj.
storpralende, adj. v.
Storpraler, en, Pl. e.
Storseil, et, Pl. l. S.
storsindet, adj.
stort, adj. n. af stor. it. adv.
stortalende, adj.
Stortarm, en, Pl. e.
stortoppet, adj.
storviet, adj.
stout, adj. hovmodig, stolt.
stover*, v. a. S. stuver.
Straa, et, Pl. l. S. Straa-arbeide, et -baand, et -bred. adj. -bundt, et

Straadække, et -død, en, naturlig Død, Død af Sygdom -fakkel -farve -farvet, adj. -guul, adj. -hat -hytte -junker -knippe, et -krands -kurv -slægte -maatte -mand -sæk -tag, et -tækker, v. a. (S. tækker.) -viis.
Straale, en, Pl. r.
Straalebrud, et, Pl. l. S.
Straalebrækning, en, Pl. er.
Straaleglands, en, ud. Pl.
Straaleglimmer, en, ud. Pl. (Amberg.)
Straalekast, et, Pl. l. S.
Straalekrone, en, Pl. r.
Straalemester, en, Pl. e. (ved Sprøiter.)
Straalepunkt, et, Pl. er.
straaler, v. n. I. (har.)
Straalerør, et, Pl. l. S. (Amberg.)
Strabads, en, Pl. er. (Møie, Besvær.)
strabadserer, v. a. I.
Straf, en, Pl. fe.
Straffebrev, et, Pl. e.
Straffebøder, Pl.
Straffedag, en, Pl. e.
Straffelov, en, Pl. e. Criminallov.
Straffelovgivning, en, Pl. er.
Straffeprædiken, en, Pl. er.
Strafferet, en, ud. Pl.
straffri, adj. S. ustraffet.
straffældig, adj. strafskyldig.
Straffældighed, en, ud. Pl.
strafløs, adj.
strafskyldig, adj.
strafværdig, adj.
Strafværdighed, en, ud. Pl.
strakt, partic. af strækker.
stram, adj. Pl. stramme.
Stramhed, en, ud. Pl.
Strammeøine, en, ud. Pl.
Strammen, en, ud. Pl.
strammer, v. a. I.
strammes, v. dep. (bliver stram.)
Stramning, en, Pl. er.
stramt, adv.
Strand, en, Pl. e. Strand-aborre -ager -bakke -boer -bred -bygger -dige, et -dæmning -eiet -fisk -fiskeri, et -foged -fugl -græs, et -hug, et, Strandrov -huus, et -kant -løber (Fugl) -løg (Art) -maage (Fugl) -mark -ødder -plante -ret -rettighed -rider -rov, et -røver -sand -sidder -siv, et -skade (Fugl) -svale -sætter, v. a. (Jakobi.) -vagt -vibe -ørn.
strander, v. n. I. (er.)
Stranding, en, Pl. er.
Strangske, en, Pl. r. (Et Svøb af Læder, som lægges om Skaglen, før at den ei skal gnide Hesten.)
Stratenrøver, en, Pl. e. Stimand.
Stratenrøveri, et, Pl. er.
strax, adv.
Streg, en, Pl. er.
streger, v. a. I.
streifer, v. n. I. (har.)
Streiferi, et, Pl. er.
Streifskud, et, Pl. l. S.
Streiftog, et, Pl. l. S.
strekker*, S. strækker.
Streng*, en, S. Stræng.
streng, adj.
Strengeleg*, en, S. Strængeleg.
strengeligen, adv.
strenger, v. a. I.
strengsbydende, adj. verb.

strengflydende Metaller. (modsat letflydende.)
Strenghed, en, ud. Pl.
strengt, adv.
Stri, et, ud. Pl. et Slags grovt Tøi.
Stribe, en, Pl. r.
stribet, adj.
strid, adj. n. stridt. (haard, ru, ujævn at føle paa; it. hastig i sit Løb.)
Strid, en, ud. Pl.
stridbar, adj.
Stridbarhed, en, ud. Pl.
strider, v. n. stred, stredet og stridt. (har.)
stridhaaret, adj.
stridig, adj.
Stridighed, en, ud. Pl.
stridløbende, See strid.
Stridsdag, en, Pl. e.
Stridshammer, en, Pl. e.
Stridshelt, en, Pl. e.
Stridshest, en, Pl. e.
stridsindet, adj.
Stridskræfter, Pl.
Stridskølle, en, Pl. r.
Stridsmand, en, Pl. -mænd.
Stridsskrift, et, Pl. er.
Stridsspørgsmaal, et, Pl. l. S.
Stridsvogn, en, Pl. e.
striduldet, adj. (som har ujævn, grov Uld.)
stridvant, adj. v. (af n. s. Strid; krigsvant.)
Strigle, en, Pl. r.
Striglebørste, en, Pl. r.
strigler, v. a. I.
Strigling, en, Pl. er.
Strikbuxer, Pl.
Strikke, en, Pl. r. Reb.
Strikkegarn, et, ud. Pl.
Strikkekonst, en, ud. Pl.
Strikkenaal, en, Pl. e.
Strikkepind, en, Pl. e.
Strikkepose, en, Pl. r.
Strikkepung, en, Pl. e.
strikker, v. a. I.
Strikketøi, et, ud. Pl.
Strikstrømpe, en, Pl. r.
Strime, en, Pl. r. (efter Hug og Slag.)
strimet, adj.
Strimmel, en, Pl. Strimler.
Strippe, en, Pl. r. (et Kar.)
stripper, v. n. I. (har.) at strippe omkring.
stritter, v. a. I. (kaster.)
Stroppe, en, Pl. r.
Strube, en, Pl. r.
Strub, en. Ybrende.
Strubel, en, Pl. Strubler. Hvirvel.
struber, v. n. I. (giver sig ud.)
Strubs, en, Pl. er.
Strubsfiæder, en, Pl. -fiædre.
Strubsfugl, en, Pl. e.
Strubsæg, et, Pl. l. S.
strunk, adj. stiv; hoffærdig.
strutter, v. n. I. (har.) d. s. s. struber.
Stryg, et, Pl. l. S. (i Pl. Hug, Prygl.)
Strygebaand, et, Pl. l. S.
Strygebolt, en, Pl. er.
Strygebræt, et, Pl. ter.
Strygejern, et, Pl. l. S.
Strygeklæde, et, Pl. r.
Strygen, en, ud. Pl.
Strygenaal, en, Pl. e.
stryger, v. a. og n. strøg, strøgen, strøget. Pl. strøgne.
Strygerem, en, Pl. me.
Strygespaan, en, Pl. er.
Strygespade, en, Pl. r.
Stryghammel, en, Pl. -hamler.
Strygholt, et, Pl. er.
Stryghøvl, en, Pl. e.
Strygmaal, et. modſ. Topmaal.
Strygning, en, Pl. er.
Stræben, en, ud. Pl.
stræber, v. n. 2. (har.)

strædsom, adj. Pl. me.
Strædsomhed, en, ud. Pl.
Stræde, et, Pl. r.
Stræg*, en, S. Streg.
Strækhammer, en, Pl. e og =hamre.
strækkelig, adj.
strækker, v. a. og rec. strakte, strakt.
Strækning, en, Pl. er.
Strækvaltse, en, Pl. r.
Strækværk, et, Pl. er.
stræng* (adj.) S. streng.
Stræng, en, Pl. e.
Strængeleg, en, Pl. e.
Strøegaffel, en, Pl. =gafler.
Strøegods, et, Pl. er.
Strøelse, en. Det som strøes under.
strøer, v. a. 1.
Strøesand, et, ud. Pl.
Strøesukker, et, ud. Pl.
Strøg, et, Pl. l. S.
Strøglinie, en, Pl. r.
Strøgstud, et, Pl. l. S. Streifstud.
Strøm, en, Pl. me.
Strømfure, en, Pl. r. (Jacobi.)
Strømgang, en.
Strømhvirvel, en, Pl. =hvirvler.
strømmer, v. n. 1. (er og har.)
strømmeviis, adv.
Strømpe, en, Pl. r.
Strømpebaand, et, Pl. l. S.
Strømpebræt, et, Pl. ter.
Strømpehæl, en, Pl. e.
Strømperulle, en, Pl. r.
Strømpeskaft, et, Pl. er.
Strømpesolle, en, Pl. r.
Strømpestrikker, en, Pl. e.
Strømpevæv, en, Pl. e.
Strømpevæver, en, Pl. e.
Strømtold, en, ud. Pl. (af n. s. Strøm.)

Stub, en, Pl. be.
stubber, v. a. 1. hugger af, afstumper.
stuber*. S. stuver.
Stubjord, en.
Stubmølle, en, Pl. r.
Stud, en, Pl. e.
Studedriver, en, Pl. e.
Studehandel, en, ud. Pl.
Studehandler, en, Pl. e.
Studehorn, et, Pl. l. S.
Studehyrde, en, Pl. r.
Studemarked, et, Pl. er.
Student, en, Pl. er. Studenteraar, et =bolig =liv, et =stik.
Studepranger, en, Pl. e.
Studerekammer, et, Pl. =kamre.
studerer, v. n. og a. 1. (har.) dyrker Videnskaber.
Studering, en, Pl. er.
Studs, en. br. som adv. i en Studs, paa en Studs ɔ: i Hast.
studs, adj. (uhøflig, plump.)
studser, v. n. 1. (har.) forbauses. At studse ved noget.
studser, v. a. 1. (afstumper.)
Studsglas, et, Pl. l. S.
Studshed, en, ud. Pl. Grovhed.
studsig, S. studs.
Studsning, en, Pl. er. (den Gierning at studse eller afstumpe.)
Stue, en, Pl. r.
Stuebetræk, et, Pl. l. S.
Stuedør, en, Pl. e.
Stuegulv, et, Pl. e.
Stuehund, en, Pl. e.
Stuehuus, et, Pl. =huse. (Vaaningshuus.)
Stuelevnet, et, ud. Pl.
Stuelærd, en, Pl. e.
Stuepige, en, Pl. r.
Stuesidder, en, Pl. e.
Stueuhr, et, Pl. e.
Stuevarme, en, ud. Pl.

stum, adj. pl. stumme. som ei kan tale. (allene om Mennesker.)
Stumhed, en, ud. Pl.
stump, adj. (sløv.)
Stump, en, Pl. er. overblevet Stykke.
stumpet, adj. affortet, kort.
stumphalet, adj.
Stumphed, en, S. Sløvhed.
stumpnæset, adj.
stumprumpet, adj. See stumphalet.
stumpvinklet, adj. (modsat spidsvinklet og retvinklet.)
Stund, en, ud. Pl. Tid.
Stunden, en, ud. Pl. Tragten.
Stunder, Pl. Leilighed, Tid.
stunder, v. n. og impers. 1. (tragter efter.) At stunde efter, stunde hen til; it. lakker ad. Det stunder til Aften.
stunder sig, v. rec. giver sig Tid.
stundesløs, adj. (uordentlig, sysselsat med mange Ting.)
Stundesløshed, en, ud. Pl.
stundom, adv. undertiden.
Stuthingst, en, S. Stodhingst.
Stutmester, en, Pl. e. S. Stodmester.
Stutteri, et, Pl. er.
Stuv, en, Pl. er. (Levning af et Stykke Tøi.)
stuver, v. a. 1. At stuve Lasten i et Skib.
Stuvning, en, Pl. er.
styg, adj. (kort y.) pl. stygge.
Stygheb, en, ud. Pl.
Stykfad, et, Pl. e. (et stort Viinfad.)
Stykgods, et, ud. Pl.
Stykhest, en, Pl. e. (Artillerie-Hest.)
Stykjunker, en, Pl. e.
Stykke, et, Pl. r.
stykker, v. a. 1. (deler i Stykker.) S. udstykker.
stykkeviis, adv.
Stykkeværk, et, Pl. er.
Stykknegt, en, Pl. e.
Stykkubst, en, Pl. e.
Stykkugle, en, Pl. r.
Stykport, en, Pl. e.
Styltegan , en, ud. Pl.
Styltegænger, en, Pl. e.
Stylter, n. s. pl. (bruges ei gierne i sing.)
stylter, v. n. 1. (har.) gaaer Styltegang.
Stylteskridt, et, Pl. l. S.
Stymper, en, Pl. e.
stymperagtig, adj.
Styr, ud. Art. (langt y) At holde Styr paa; sætte over Styr; gaae over Styr.
Styrbord, et, ud. Pl. (Skibets høire Side.)
Styrelse, en, Pl. r.
Styrepind, en, Pl. e.
styrer, v. a. 1.
Styrer, en, Pl. e.
Styrke, en, ud. Pl.
Styrkelse, en, Pl. r.
styrker, v. a. 1. giver Styrke, Kræfter.
styrkner* (v. n.) S. størkner.
Styrkning, en, Pl. er.
Styrmand, en, Pl. -mænd.
Styrmandskonst, en, ud. Pl.
Styrtebad, et, Pl. e.
Styrtegods, et, ud. Pl.
Styrtegrav, en, Pl. e.
Styrtekarre, en, Pl. r.
Styrteplads, en, Pl. e og er.
Styrtested, et, Pl. er.
Styrtning, en, Pl. er.
Styrvolt, en, ud. Pl. et kort pil.
Stytte*, S. Støtte.
Styver, en, Pl. r.

Stæd*, et, S. Sted.
stæder*, v. a. S. steder.
stædig, adj. (om Heste.)
Stædighed, en, ud. Pl.
stækker, v. a. 1. sætter i Stak.
stækker, v. a. 1. forkorter.
Stækning, en, Pl. er.
Stæmpel*, et, S. Stempel.
Stænder, Pl. af Stand.
Stænge, et, Pl. r. Høstænge.
Stængel, en, Pl. Stængler. af Stang. (skrives ogsaa Stenget.)
Stænger, Pl. af Stang.
stænger, v. a. og n. 1. (af Stang.) At stænge nogen inde. At stænge for Kreature.
Stænk, et, Pl. l. S.
Stænkekost, en, Pl. e.
stænker, v. a. 1.
Stænkregn, en, ud. Pl.
Stænte, en, Pl. r. (hvor man gaaer over et Gierde.)
Stær, en, Pl. er. (Fugl.)
Stær, en, ud. Pl. (Øiensygdom.)
stærblind, adj.
stærk, adj.
stærkt, adv.
Stætte, en. S. Stænte.
Stævn, en, S. Stavn.
Stævne, et, Pl. r. (Møde.)
Stævnedag, en, Pl. e.
Stævnemaal, et, Pl. l. S.
Stævnemand, en, Plur. -mænd. Kaldsmand.
Stævnemøde, et, Pl. r. (Møde, hvortil man er stævnet.)
Stævnepenge, Pl.
stævner, v. a. 1. byder at møde, indkalder; it. afhugger. at stævne Træer.
stævner, v. n. 1. (har.) styrer hen til.
Stævning, en, Pl. er.
Stævningsmand, en, Pl. -mænd.
stævnsætter, v. a. -satte, -sat. (sætter Stævne.)
Støb, ud. Art. At sætte i Støb ɔ: i Blød.
Støbeform, en, Pl. er.
Støbegrube, en, Pl. r.
Støbehul, et, Pl. ler.
Støbehuus, et, Pl. -huse. Giethuus.
Støbehytte, en, Pl. r.
Støbekar, et, Pl. l. S.
Støbelys, et, Pl. l. S. (Formelys.)
Støbemalm, en, ud. Pl.
Støbeovn, en, Pl. e.
støber, v. a. 2.
Støber, en, Pl. e.
Støbeskee, en, Pl. r.
Støbning, en, Pl. er.
Stød, et, Pl. l. S.
Støden, en, ud. Pl.
støder, v. a. 2.
Støder, en, Pl. e.
Stødetal, stødeviis, adv. i stødeviis.
Stødning, en, Pl. er.
Støi, en, ud. Pl. Larm, Tummel.
støier, v. n. 1. (har.)
stønner, v. n. 1. (har.) giver sig, vaander sig. (tydsk.)
Stør, en, Pl. er. (Fisk.)
Størke, S. Styrke.
størkner, v. n. 1. (har og er.) bliver stiv; tykner.
Størkning, en.
større, compar. af stor.
Størrelse, en, Pl. r.
størst, superl. af stor.
Støtte, en, Pl. r. Det, hvormed Noget støttes; Pille. Støttefod -gang -hoved, et (Amberg.) -knap -orden -rad -værk, et (Colding.)
støtter, v. a. og rec. 1.
Støttestav, en, Pl. e.
Støv, et, ud. Pl.
Støvdamp, en, ud. Pl.
Støvdække, et, Pl. r.

Støvekost, en, Pl. e.
støver, v. n. og a. 1. (har.) 1. giver Støv fra sig. 2. Bortager Støv. 3. søger.
Støver, en, Pl. e. Støverhund.
Støvgiemme, et, Pl. r. (paa Blomster.)
Støvgran, et, Pl. l. S.
Støvhvirvel, en, Plur. -hvirvler.
Støvjord, en, ud. Pl.
Støvknop, en, Pl. pe. (paa Planter.)
Støvle, en, Pl. r. Støvleblok -fod -hæl -knegt -krave -krog -skaft, et -stroppe -strømper, Pl.
Støvmeel, et, ud. Pl.
Støvnaal, en, Pl. e. (paa Planter.)
Støvregn, en, ud. Pl.
Støvsigte, en, Pl. r.
Støvsky, en, Pl. er.
Støvsvamp, en, Pl. e.
Støvtraad, en, Pl. e. (paa Planter.)
Støvvei, en. (paa Planter.)
sudelvorn, adj. S. sludervorn.
Suder, en, Pl. e. (Fisk; tilforn: en Skomager.)
Sudler, en, Pl. e. Fusker, Stymper.
Sudleri, et, Pl. er.
suger, v. a. 1.
Sugerør, et, Pl. l. S.
Sugevorte, en, Pl. r.
Sugning, en, Pl. er.
Suk, et, Pl. l. S.
Sukken, en, ud. Pl.
sukker, v. n. 1. (har.)
Sukker, et, Pl. e. Sukkerbager -bageri, et -bagværk, et -bakkelse -brød, et -bøsse -daase -ert fad, et -form -godt, et -huus, et -kage -kogeri, et -kringle -mandel -mølle -pære -rør, et -saft -skee -smag -syder -syderi, et -sød, adj. -stang -top -tvebak -tøi, et.
Sukkerlade. (Nogle have saaledes urigtigen villet skrive det fremmede Ord Chocolade eller Chocolat. Mere nærme vi os Lyden ved at skrive Siokolade.)
sukkrer, v. a. 1. kommer Sukker i eller paa. (Amberg.)
Sul*, et, S. Skuul.
Sule, en, S. Støtte, Pille.
Sult, en, ud. Pl.
sulten, adj. pl. sultne.
sulter, v. n. og a. 1. (har.) 1. Lider Hunger. 2. Lader een sulte.
sum, adj. (stille, ikke ret vel til Mode.)
Sum, en, Pl. mer. Begreb.
summer op, v. a. 1. tæller sammen.
Sump, en, Pl. e og er.
sumpagtig, adj.
Sumpdrossel, en, Plur. -drosler. (Fugl.)
sumpet, adj.
Sumpfugl, en, Pl. e.
Sumpjord, en. Mosejord.
Sumpvand, et, Pl. e.
Sumpvei, en, Pl. e.
Sund, et, Pl. e.
sund, adj. frisk.
Sundhed, en, ud. Pl.
Sundhedsbeviis, et, Pl. -beviser.
Sundhedsbrønd, en, Pl. e.
Sundhedsdrik, en, Pl. ke.
Sundhedslære, en, ud. Pl. Diætetik.
Sundhedspas, et, Pl. ser.
Sundhedsraad, et, Pl. l. S.
Sundhedsregel, en, Pl. -regler. Sundhedsforskrift.
Sundhedstegn, et, Pl. l. S.

Sundhedstilstand, en. Helbred.
Sup, en. Slurk.
Suppe, en, Pl. r. Suppefad, et =kage (som opløses i hedt Vand) =kiød, et =skaal =skee =tallerken, =urt.
Suppen, en, ud. Pl.
supper, v. a. 1. drikker meget.
Surren, en, ud. Pl.
surrer, v. n. 1. som Bier. (har.)
surrer, v. a. 1. surrer fast.
Susen, en, ud. Pl.
suser, v. n. 1. (har.)
Suul, et, ud. Pl.
suur, adj.
Suurbrød, et, Pl. l. S.
Suurbrønd, en, Pl. e.
Suurdei, en, ud. Pl.
Suurhed, en, ud. Pl.
Suurkaal, en, ud. Pl.
Suurmelk, en, ud. Pl.
Suurmelksost, en, Pl. e.
Suurmule, en, Pl. r.
suurmuler, v. n. 1. (har.)
Suursalt, et.
suurseende, adj. v. (Colding.)
Suursteg, en, Pl. e.
suurt, adv.
suurøiet, adj.
Suus, at leve i Suus og Duus ɔ: i Sviir.
Svaber, en, Pl. e. (et Slags Kost.)
svabrer, v. a. 1. (feier med en Svaber.)
svadser, See sladdrer, pluddrer.
svag, adj.
svagelig, adj.
Svaghed, en, Pl. er.
Svaghedsfeil, en, Pl. l. S.
svaghiertet, adj.
svagmodet, S. nedslagen, sørgmodig.
svagsindet, adj.
svagsynet, adj.
svagt, adv.
svagtroende, adj. v.
Svaien, en, ud. Pl.
svaier, v. n. 1. [har.] (som Rør for Vinden.)
sval, adj. (kølig.)
Svalber*, S. Sqvalder.
Svale, en, Pl. r. Køling.
Svale, en, Pl. r. (Udbygning ved et Huus.)
Svale, en, Pl. r. (Fugl.) Svalerede =unge.
Svalebad, et, Pl. e. koldt Bad. (Colding.)
Svaledrik, en, Pl. ke.
Svalekar, et, Pl. l. S.
svaler, v. a. 1. køler.
svales, v. dep. svaledes. bliver kølig.
Svalestue, en, Pl. r.
Svaletønde, en, Pl. r.
Svalevand, et, ud. Pl.
Svalning, en, Pl. er.
svam, S. svømmer.
Svamp, en, Pl. e.
svampeagtig, adj.
svampet, adj.
Svands, en. Hale.
Svandsmester, en, Pl. e. (paa et Skib.)
Svandsskrue, en, Pl. r.
Svane, en, Pl. r. Svanebarm =bløb, adj. =duun =fiæder =flok =hals =hvid, adj. =jagt =sang =unge.
svang, adj. (uden Kiærne; ufrugtbar.)
Svang, ud. Art. At gaae i Svang ɔ: bedrives.
svanger, adj. frugtsommelig.
Svangerskab, et.
svangrer, S. besvangrer.
svar, adj. tung, vanskelig.
Svar, et, Pl. l. S.
svarer, v. n. 1 og 2. (har.)
Svarhed, en, S. Sværhed, Tunghed.
svarlig, adj.

svarligen, adv.
svarmodig, See tungmodig, tungsindig.
Svarrejern, et. Dreiejern.
svarrer, v. a. dreier. (forældet.)
svart, adj. (fort a.) sort.
Sved, en, ud. Pl.
Svedblegne, en, Pl. r.
Sveddraabe, en, Pl. r.
svedddrivende, adj. v.
Svedebad, et, Pl. e.
Svedebrik, en, Pl. ke.
Svedebug, en, Pl. e.
Svedehul, et, Pl. ler.
Svedemiddel, et, Plur. -midler.
sveden, partic. af svier.
sveder, v. n. 1 og 2. (har.)
Svedestue, en, Pl. r.
svedet, adj. (fuld af Sved.)
Svedske, en, Pl. r.
Svedskeblomme, en, Pl. r.
Svedskesuppe, en, Pl. r.
Svedsketærte, en, Pl. r.
sveirygget, adj. huulrygget.
sveiser, v. a. (smeder to Jern sammen.)
Sveisning, en, Pl. er.
Sveitser, en, Pl. e. Een som er fra Schweitz. Bruges i Sammensætninger som adj. f. E. Sveitserost, Sveitserthee, o. fl.
svekker*, S. svækker.
Svelg*, S. Svælg.
svelter, v. a. og n. 1. sulter.
Svend, en, Pl. e.
Svendbarn, et. Drengebarn.
Svenddom, en, ud. Pl.
Svendegilde, et, Pl. r.
Svendelade, en, Pl. r.
Svendepenge, n. s. pl.
Svendestykke, et, Pl. r.
svensk, adj. (fra Sverrige.)
Sverd*, S. Sværd.
sverger*, S. sværger.
Sverm, S. Sværm.

sverter*, S. sværter.
Svibel, en, Pl. Svibler. Blomsterløg.
Svie, en, ud. Pl.
Svien, en, ud. Pl.
svier, v. n. 1. (har.) smerter.
svier, v. a. (brænder) sved, sveden, svedet. Pl. svedne.
svifter, v. n. 1. [har.] (viftes hid og did.)
Svig, en, ud. Pl.
svigagtig, adj.
svigagtigen, adv.
Svigagtighed, en, ud. Pl.
svigefuld, adj.
sviger, v. a. sveg, sveget. skuffer, bedrager.
Svigerdatter, en, Plur. -døttre.
Svigerfader, en, Pl. -fædre.
Svigerinde, en, Pl. r.
Svigermoder, en, Pl. -mødre.
Svigersøn, en, Pl. ner.
svigter, v. n. 1. (har.)
Sviin, et, Pl. l. S. Svine-avl -binder, v. a. (binder Hænder og Fødder sammen) -blod, et -blære -børster, pl. -dild (Urt) -fedt, et -flomme -føde -gilder -haar, et -hiord -hoved, et -hyrde -ister -jagt -kiød, et -leie, et -lendet, adj. (f. Hest.) -mave -møg, et -pølse -ryg -side -skind, et -skinke -slagter -slagtning -stald -steg -sti -sylte -tand -trug, et -tryne -tunge -vogter.
sviinagtig, adj.
Sviinagtighed, en, ud. Pl.
Sviinegel, en, Pl. -egler. (Svinehuus.)

svinsk, adj.
Sviinskhed, en, ud. Pl.
Sviir, en, ud. Pl. (Drikken og Sværmen.)
Svik, en, Tap i en Tønde.
Svikbor, et, Pl. l. S.
Svikhul, et, Pl. ler.
Svikkel, en, Pl. Svikler. (paa Strømper.)
Svikmølle, en, Pl. r. (Amberg.)
svimer, v. n. 1. (faaer ondt.)
Svimlen, en, ud. Pl.
svimler, v. n. 1. (har.)
svimmel, adj. (er i Hovedet.)
Svimmel, en, ud. Pl. Hovedsvimmel.
svimmelhøi, adj. (Baggesen.)
Svin*, S. Sviin.
svindel*, S. svimmel.
Svinden, en, ud. Pl.
svinder, v. n. svandt, svunden, svundet. Pl. svundne. (er.)
Svinding, en. (af v. n. svinder.)
Svindsot, en, ud. Pl.
svindsotig, adj.
Svineri, et, Pl. er.
Sving, et, Pl. l. S.
Svingebands, en, Pl. e.
svingel*, S. svimmel.
Svingel, en, Pl. Svingler. (paa en Bogn.)
Svingel, en. (Navn paa en Plante.)
svinger, v. a. 1. (it. svang, svunget.)
Svingered, et, Pl. l. S.
Svingerum, et.
Svinghiul, et, Pl. l. S.
svingler, v. n. 1. [har.] (vakler i Gangen.)
Svingning, en, Pl. er.
Svingningstid, en.
svinker, v. n. 1. (har.) vrikker.
svinsk*, S. sviinsk.

Svip, et. Øieblik.
Svir*, S. Sviir.
Svirebroder, en, Pl. brødre.
Sviregast, en, Pl. e.
svirer, v. n. 1. (har.)
Svoger, en, Pl. Svogre.
Svogerskab, et, Pl. er.
svolmer*, S. svulmer.
Svomp*, S. Svamp.
Svop, et, Pl. l. S.
svopper, v. n. 1. (har.) giver en smækkende Lyd.
svoren, S. sværger.
Svovel, et, ud. Pl. svovelagtig, adj. -bad, et -blomster, Pl. -damp -grube -guul, adj. -hytte -jord -lever -lugt -melk -olie -pande -regn -rør, et -stikke -syre -traad -vand, et -værk, et.
svovler, v. a. 1.
Svulmen, en, ud. Pl.
svulmer, svulner, v. n. 1. [er.] (hovner, bolner.)
Svulst, en, ud. Pl.
svulstig, adj.
Svækkelse, en, Pl. r.
svækker, v. a. 1.
Svælg, et, Pl. l. S.
svælger, v. a. 1.
Svælgning, en, Pl. er. (Amberg.)
svær, adj.
Svær, en, Fleskesvær, Grønsvær.
Sværd, et, Pl. e.
Sværdbrev, et, Pl. e. (som fordum bares paa Brystet, for at beskierme mod Ondt.)
Sværdhælte, et, Pl. r. (til at bære Sværdet i.)
Sværdhønne, en, Pl. r.
Sværdbands, en, Pl. e. (en krigersk Dands.)
sværdbannet, adj.
Sværdefang, et. (Sværdfæste.)
Sværdfeier, en, Pl. e.

Sværdfisk, en, Pl. e.
Sværdfæste, et, Pl. r.
Sværdknap, en, Pl. per.
Sværdlilie, en, Pl. r. (Ust.)
Sværdorden, en. (en Ridderorden.)
Sværdside, en. Mandslinie. (modsat Spindeside.)
Sværdslag, et, Pl. l. S.
Sværdurt, en, Pl. er.
Sværhed, en, ud. Pl. Tunghed.
sværger, v. a. og n. svor, svoren, svoret. Pl. svorne. (har.)
Sværm, en, Pl. e.
Sværmen, en, ud. Pl.
sværmer, v. n. 1. (har.)
Sværmer, en, Pl. e.
sværmærsk, adj.
Sværmetid, en, Pl. er.
Sværte, en, Pl. r.
sværter, v. a. 1.
Sværtning, en, Pl. er.
Svæven, en, ud. Pl.
svæver, v. n. 1. (har.)
svævler*, S. svovler.
Svøb, et, Pl. l. S. (Det hvori Noget er svøbt.)
Svøbblad, et, Pl. e.
Svøbe, en, Pl. r. (Pidsk.) Svøbehug, et =rem =skaft, et =slag, et =snert.
Svøbebarn, et, Pl. =børn. (af svøber.)
Svøbebug, en, Pl. e.
Svøbeklæde, et, Pl. r. (Kiago.)
Svøbelagen, et, Pl. er.
Svøbelist, en, Pl. er.
svøber, v. a. 2.
Svøbetøi, et, ud. Pl. (Amberg.)
Svøbning, en, Pl. er.
Svøft, et. Rebet paa Seil. At tage Svøftet ind.
Svømmeblære, en, Pl. r.
Svømmebælte, et, Pl. r.
svømmedygtig, adj.
Svømmefinne, en, Pl. r.
Svømmefiæder, en, Plur. =fiædre.
Svømmefod, en, Pl. =fødder.
Svømmekonst, en, ud. Pl.
Svømmen, en, ud. Pl.
svømmer, v. n. 1. (har.)
Svømmeredskab, et, Pl. er.
Svømmested, et, Pl. er.
Svømmetrøie, en, Pl. r.
Svømning, en, Pl. er.
Syd, Sønden. (kort y.) Sydost, Sydvest. (best. Syden. S. Sønden.)
Sydbo, en, Pl. er.
Syden en, ud. Pl. (langt y. af v. n. syder.)
syder, v. n. og a. 1. (It. sød, søden, sødet. Pl. sødne.)
Sydhav, et, Pl. e. (kort y.)
sydhed, adj. (langt y.) kogheb.
Sydhede, en, ud. Pl.
Sydland, et, Pl. e.
Sydleding, en, Sydpol.
sydlig, adj.
Sydlænding, en, Pl. er. Sydbo.
Sydost, S. Syd.
Sydostvind, en, ud. Pl.
Sydpol, en, ud. Pl.
Sydskende, S. Søskende.
Sydvest, S. Syd.
Sydvestvind, en, ud. Pl.
Sydvind, en, S. Søndenvind.
Syebord, et, Pl. e.
Syekone, en, Pl. r.
Syekurv, en, Pl. e.
Syeløn, en, ud. Pl.
Syenaal, en, Pl. e.
Syening, en. Gierningen at sye.
Syepige, en, Pl. r.
Syepude, en, Pl. r.
syer, v. a. og n. 1. (har.)
Syeramme, en, Pl. r.

Syering, en, Pl. e.
Syeskole, en, Pl. r.
Syeskriin, et, Pl. -skrine.
Syetraad, en, ud. Pl.
Syetøi, et, ud. Pl.
syg, adj.
Syg, en, Pl. e.
Sygdom, en, Pl. me.
Sygdomslære, en.
Sygdomssmitte, en, Pl. r.
Sygdomstegn, et, Pl. l. S.
Sygdomstid, en, Pl. er.
Syge, en, Pl. r. Sot.
Sygebesøg, et, Pl. l. S.
Sygehuus, et, Pl. -huse.
Sygeleie, et, Pl. r.
sygelig, adj.
Sygelighed, en, ud. Pl.
Sygepleie, en, ud. Pl.
Sygeseng, en, Pl. e.
Sygeskib, et, Pl. e. Hospitalsskib.
Sygestue, en, Pl. r.
Sygevogter, en, Pl. e.
Sygevogterske, en, Pl. r.
Syl, en, Pl. e. (langt y.)
Syleskaft, et, Pl. er.
Sylespids, en, Pl. er.
Sylle, en, Pl. r. (et Slags Spænde.)
Sylletorn, en, Pl. e.
Sylte, en. f. E. Svinesylte.
Syltefleſk, et, ud. Pl.
Sylteglas, et, Pl. l. S.
Syltegriis, en, Pl. -grise.
Syltekrukke, en, Pl. r.
Syltelage, en, ud. Pl.
Syltemelk, en, ud. Pl.
sylter, v. a. 1.
Syltetid, en, ud. Pl.
Syltetøi, et, ud. Pl.
Symbol, et, Pl. er. (Et Tegn eller Billede, som har en Betydning, et Sindbillede.)
symbolisk, adj.
Syn, et, ud. Pl. (Øiets Sands.)
Syn, et, Pl. er. (Noget som sees.)
Synaal*, S. Syenaal.
Synd, en, Pl. er. Brøde.
Syndefald, et.
syndefri, adj. Pl. e.
syndefuld, adj.
Syndelevnet, et, ud. Pl.
Syndelyst, en.
Synden*, Syndenvind, S. Sønden.
synder, v. n. 1. (har.)
Synder, en, Pl. e.
synderlig*, adj. S. sønderlig.
Syndeskiul, et, Pl. l. S.
Syndeskyld, en, ud. Pl.
Syndestraf, en, Pl. fe.
Syndflod, en.
syndig, adj.
Syndighed, en, ud. Pl.
Syndoffer, et, Pl. e.
Syndsforladelse, en, ud. Pl.
syner, v. a. 1. besigtiger, tager i Øiesyn.
synes, v. dep. og impers. syntes. (har.) mener, holder for; lader som. Mig synes, det synes mig; det synes som Krigen er nær.
Syning, en, Pl. er. Handlingen at syne. (forsk. fra Syening.)
Syngechor, et, Pl. l. S.
Syngekonst, en, ud. Pl.
Syngemaade, en, Pl. r.
Syngemester, en, Pl. e.
synger (siunger) v. n. og a. sang, sungen, siungen, siunget. Pl. sungne, siungne.
Synger*, en, S. Sanger.
Syngeskole, en, Pl. r.
Syngespil, et, Pl. l. S.
Syngestemme, en, Pl. r.
Syngestykke, et, Pl. r.

synkefærdig, adj.
synker, v. n. og a. 1. sank, siunken, siunket. Pl. siunkne. (Nogle skrive sunken.)
Synkning, en, Pl. er.
synlig, adj.
synligen, adv.
Synlighed, en.
synsk, adj. (som har Syner.)
Synskreds, en, ub. Pl. Horizont.
Synslinie, en, Pl. r.
Synsmand, en, Pl. -mænd.
Synspunkt, en og et, Pl. er.
Synsvidde, en, Pl. r.
Synsvinkel, en, Pl. -vinkler.
Syre, en, Pl. r. (Urt.) br. mest i Pl.
Syre, en, Pl. r. suur Vædske, Syrlighed.
Syrekaal, S. Suurkaal.
syrer, v. a. 1. giør suur.
Syresalt, et, ub. Pl.
syrlig, adj.
Syrlighed, en, ub. Pl.
Syrup*, S. Sirup.
Sysfende*, S. Søskende.
Syslen, en, ub. Pl.
sysler, v. n. r. (har.) At sysle med Noget.
Syssel, en, Pl. Sysler. Landskab, Amt (nu kun paa Island.) Deraf: Sysselmand, en.
Syssel, en, Pl. Sysler. (Forretning.)
Sysselsættelse, en, Pl. r.
sysselsætter, v. a. sysselsatte, -sat.
Syster*, S. Søster.
sytten, Talord.
syttende, Ordenstal.
syv, Talord.
syvaarig, syvaars, adj.
syvdobbelt, adj.
syvende, Ordenstal.
syvfold, adj. og adv.
Syvsover, en, Pl. e. (een, der sover meget.)
Syvsoverdag, en, Pl. e.
Syvstierne, en, bruges altid med best. Art.
Syvtal, et, Pl. l. S.
Sæbe, en, ub. Pl. sæbeagtig, adj. Sæbeboble -daase -fierding -jord -kugle -lud -plaster, et -skum, et -syder -syderi, et -tvæt -vand, et -vask.
sæber, v. a. 1. at sæbe ind.
Sæd, en, ub. Pl. Brug, Skik.
Sæd, en, ub. Pl. (Dyrenes Sæd, Sæd, som saaes.)
Sæddel*, en, S. Seddel.
Sæddyr, et, Pl. l. S.
Sæde, et, Pl. r.
Sædegaard, en, Pl. e. en abelig Sædegaard.
Sædekorn, et. S. Saaekorn.
Sædeland, et, Pl. e.
sædelig, adj.
sædeligen, adv.
Sædelighed, en, ub. Pl.
Sædelære, en, ub. Pl. Moral, Pligtlære.
Sædemaaned, en, October.
Sædemand, en, Pl. -mænd.
Sæder, n. s. pl. Brug, Levemaade; gode, slette Sæder.
Sædflod, et, ub. Pl.
Sædfølge, en.
Sædkar, et, Pl. l. S.
Sædskifte, et, Pl. r. (Omskiftning af den Sæd, som saaes i en Ager.)
Sædspire, en, Pl. r. (Amberg.)
Sædstøv, et, ub. Pl. (hos Planter.)
Sædvane, en, Pl. r. (af Sæd, Skik.)
sædvanlig, adj.
sædvanligen, adv.
Sædvædske, en, ub. Pl.

Sæk, en, Pl. ke.
Sækkebaand, et, Pl. l. S.
Sækkelerred, et, Pl. er.
Sækkepibe, en, Pl. r.
Sækkepiber, en, Pl. e.
Sækketøi, et, ud. Pl.
Sæl, en, i Pl. bruges helst Sælhunde.
sælder, v. a. 1. (slaaer igiennem et Sold.)
Sældning, en, Pl. er.
Sælgebrev, et, Pl. e.
Sælgekone, en, Pl. r.
sælger, v. a. solgte, solgt. afhænder ved Salg.
Sælhund, en, Pl. e.
Sælhundsfangst, en.
Sælhundsskind, et, Pl. l. S. Sælskind.
Sælhundstran, en, ud. Pl.
Sælskab*, et, S. Selskab.
Sælskind, et, Pl. l. S.
Sælskindspung, en, Pl. e.
sælsom, S. selsom.
Sænk, ud. Art. som adv. i Sænk; skyde i Sænk.
Sænkegarn, et, Pl. l. S.
Sænkekar, et, Pl. l. S.
sænker, v. a. 1.
sænkret, S. lodret.
sær, adj. pl. sære. synderlig, underlig. (i sær, S. især)
særdeles, adj. og adv. særdeles smuk. en særdeles Egenskab.
Særdeleshed (bruges altid som adv.) i Særdeleshed, især.
særegen, adj. pl. særegne.
Særegenhed, en, Pl. er.
Særhed, en, Pl. er. Egenhed, Synderlighed.
Særk, en, Pl. e.
Særkelerred, et.
Særkeærme, et, Pl. r.
Særkiende, et, Pl. r.
Særkiøb, et, Pl. l. S.
særkiøbt, adj. v. særkiøbt Jord. (Colding.)
Særkuld, et, Pl. l. Sing. (Børn eller Søskende af forskiellige Kuld.)
særlig, adj. besynderlig, særegen.
særsindet, adj.
særskiller, v. a. 1. (br. mest i part. særskilt.)
Særsyn, et, Pl. l. S.
Sæt, et, Pl. ter. Hovedtøi.
Sæt, et, Pl. l. S. (Substantivet til sætter.) Et Sæt Kugler; i eet Sæt (Spring.)
Sæter, en, Pl. e. (Norsk.) Fieldgræsning.
Sætning, en, Pl. er.
Sættedom, en, Pl. me. (Amberg.)
Sættedommer, en, Pl. e.
Sættepiil, en, Pl. -pile.
Sætteplante, en, Pl. r.
sætter, v. a. satte, sat.
Sø, en, Pl. er. Søallike -and -biørn -blomst -brev, et -bugt, en -bund -by -dige, et -dyr, et -farende, adj. og subst. -fart -fisk -folk, pl. -fugl -gang -græs, et -grøn, adj. -handel -havn -helt -hest, See Havhest -huus, et -hvirvel -kalv, S. Havkalv -klæder, pl. -kort, et -krebs -krig -kriger -kyst -luft -lægd, et -løg, et -magt -mand -odder -officier -ord, et (Amberg.) -orm -pas, et -plante -reise -ret -rustning -røver -røveri, et -salt, et -side -slaaet, adj. partic. (søslaaet Tøi) -slag, et -soldat -stab -stat -strækning -styrtning -støvler, pl. -svale -svamp -syg, adj. -syge -tieneste -told -uhr, et -uhyre, et -vand, et -vant,

adj. partic. Søvidenskab -vind -værn, et -væsen, et -vært.
Søbefad, et, Pl. e.
Søbekaal, en, ud. Pl.
Søbemad, en, ud. Pl.
søber, v. a. 1.
Søbeskaal, en, Pl. e og er. (Amberg.)
sød, adj. n. sødt.
sødagtig, adj.
sødelig, sødeligen, adv.
søden, partic. af syder.
søder, v. a. 1. giør sød.
Sødhed, en, ud. Pl.
Sødme, en, ud. Pl. Sødhed.
Sødmelksost, en, Pl. e. (ogsaa: sød Melk skrives af Nogle i eet Ord.)
Sødskende, n. s. pl. See Søskende.
sødt, adv. (sammenføies med nogle Participier; f. Ex. sødtsmilende.)
sødtalende, adj. v.
Sødtalenhed, en, ud. Pl.
Søgen, en, ud. Pl.
søger, v. a. 2.
Søger, en, Pl. e.
Søgnedag, en, Pl. e. Hverdag.
Søgning, en. (af søger.)
Søgsmaal, et, Pl. l. S.
Søle, en, Pl. r.
søler, v. n. og a. 1. (har.)
Søleri, et, Pl. er.
Sølv, et, ud. Pl. Sølvaare -alder -arbeide, et -arbeider -barre (Stangsølv) -blad, et -blank, adj. -blik, et -bryllup, et -daase -erts -farve -farvet, adj. -flaade -glands -graa, adj. -grube -haar, et -kammer, et -kar, et -klang -klar, adj. -knap -korn, et -mine -mynt -opløsning -penge -plade -prøve -ring -rustning -skab, et -skee -skum, et -slagen, adj. v. -stang, Pl. -stænger -stiil (i et Bogtrykkeri) -stykke, et, Stof giennemvævet med Sølv -traad -tøi, et -uhr, et -vægt -værk, et.
Sølver, brugtes fordum og bruges tildeels endnu i nogle Sammensætninger, i Stedet for Sølv; f. E. sølverhvid, sølverklar, o. fl.
Sølverglød, en, ud. Pl.
Sølvpop, en, Pl. per. (som raader for Kongens Sølvtøi.)
Søm, en, Pl. me. En syet Søm.
Søm, et, Pl. l. S. (Nagle.)
Sømhoved, et, Pl. er.
sømmelig, adj.
Sømmelighed, en, ud. Pl.
sømmer, v. a. 1. syer en Søm paa.
sømmer sig, v. rec. 1. passer sig.
Sømning, en, Pl. er. (af v. a. sømmer.)
Sømsmed, en, Pl. e.
Søn, en, Pl. ner.
Søndag, en, Pl. e.
Søndagsarbeide, et, Pl. r.
Søndagsbarn, et, Pl. -børn.
Søndagsbogstav, et, Pl. er.
Søndagskiole, en, Pl. r.
Søndagsklæder, Pl.
Søndagsselskab, et, Pl. er.
Søndagsskole, en, Pl. r.
Sønden, Sønder, Syd. I Sønden; at seile Sønder paa; i, mod Sønden.
Søndenvind, en, Pl. e.
sønder, adj. at slaae noget sønder (i Stykker.)
Sønderbrydelse, en, Pl. r.
sønderbryder, v. a. -sønderbrød, -brudt.

sønderbrækker, v. a. sønderbrak, -brukket.
sønderhakker, v. a. 1.
sønderhugger, v. a. 1.
Sønderhugning, en, Pl. er.
sønderklemmer. v. a. sønderklemte, -klemt.
sønderknuser, v. a. -knuste, -knuust.
Sønderknuser, en, Pl. e.
Sønderlemmelse, en, Pl. r.
sønderlemmer, v. a. 1.
sønderlig, adj. (sær, besønderlig, egen.) Skrives i Almindelighed: synderlig.
Sønderlighed, en, Pl. er.
sønderriver, v. a. -rev, -reven, -revet. Pl. -revne.
Sønderskærelse, en, Pl. r.
sønderskærer, v. a. -skar, -skaaren, -skaaret. Pl. -skaarne.
sønderslaaer, v. a. -slog, -slagen, -slaaet. Pl. -slagne.
sønderslider, v. a. -sled, -slidt.
sønderspitter, v. a. 1.
sønderstøder, v. a. 2.
sønderttrykker, v. a. 1.
sønderttræder, v. a. -traadte, -traadt.
sønlig, adj.
Sønnebørn, n. s. pl.
Sønnedatter, en, Pl. -døttre.
Sønnekone, en, Pl. r.
Sønnesøn, en, Pl. ner.
Sørgeaat, et, Pl. l. S.
Sørgebrev, et, Pl. e.
Sørgebudskab, et, Pl. er.
Sørgedag, en, Pl. e.
Sørgedigt, et, Pl. e.
Sørgedragt, en, Pl. er.
Sørgefane, en, Pl. r.
Sørgefest, en, Pl. er.
Sørgeflor, et.
Sørgehuus, et, Pl. -huse.
Sørgehøitid, en, Pl. er.
Sørgekappe, en, Pl. r.
Sørgeklæder, Pl.
Sørgeklædning, en, Pl. er.
sørgelig, adj.
sørgeligen, sørgeligt, adv.
Sørgelyd, en.
Sørgeminde, et, Pl. r.
Sørgemusik, en, ud. Pl.
Sørgepragt, en, ud. Pl.
sørger, v. n. 1. (har.)
Sørgeskare, en, Pl. r.
Sørgesko, en, Pl. e.
Sørgeslør, et, Pl. l. S.
Sørgespil, et, Pl. l. S.
Sørgestue, en, Pl. r.
Sørgetale, en, Pl. r.
Sørgetid, en.
Sørgetone, en, Pl. r.
Sørgevogn, en, Pl. e.
sørgmodig, adj.
Sørgmodighed, en, ud. Pl.
Søskende, n. s. pl. Heelsøskende, Halvsøskende.
Søskendebarn, et, Pl. -børn.
Søster, en, Pl. Søstre.
Søsterbørn, Pl.
Søsterdatter, en, Pl. -døttre.
Søsterkage, en, Pl. r.
søsterlig, adj.
Søstersøn, en, Pl. ner.
Søvn, en, ud. Pl.
søvnagtig, adj.
Søvnagtighed, en, ud. Pl.
søvnbringende, adj. v.
søvndysser, v. a. 1.
søvner, v. n. 1. sover ind. (forældet.)
søvnig, adj.
Søvnighed, en, ud. Pl.
søvnløs, adj.
Søvnløshed, en, ud. Pl.

T.

Taa, en, Pl. Tæer.
Taabe, en, Pl. r. Nar, Fiante.
Taabegaas, en, Pl. =gæs.
taabelig, adj.
taabeligen, taabeligt, adv.
Taabelighed, en, ud. Pl.
Taabemund, en, S. Taabe.
Taabenakke, en, Pl. r.
Taae*, en, S. Taa.
Taage, en, Pl. r.
Taagedunst, en, Pl. er.
taagedækket, adj. v.
taagefuld, adj.
taagefri, adj.
taagefyldt, adj. v.
Taageland, et, Pl. e.
Taagemose, en, Pl. r.
taager, v. impers. 1. bliver taaget. (Moth.) S. omtaager.
Taagesky, en, Pl. er.
Taageskygge, en, Pl. r.
Taageslør, et, Pl. l. S.
taaget, adj.
Taal, et, ud. Pl. Taalmodighed, Taalighed. At give sig til Taals, slaae sig til Taals.
taalelig, adj.
taaleligen, taaleligt, adv.
Taalelighed, en, ud. Pl.
taaler, v. a. 1.
taalig, adj. taalmodig; it. taalelig.
Taalighed, en, ud. Pl.
taalmodig, adj.
taalmodigen, adv.
Taalmodighed, en, ud. Pl.
Taande*, S. Tande.
Taap*, S. Top.
Taar, en, ud. Pl. Draabe.
Taare, en, Pl. r. (som rinder af Øiet.)
Taarebeen, et, Pl. l. S.
taareblendet, adj. (Baggesen.)
Taarefistel, en, Pl. =fistler.
Taareflod, en, Pl. er.
taarefri, adj.
taarefuld, adj.
Taaregang, en, Pl. e. (i Øiet.)
Taarekiertel, en, Plur. =kiertler.
Taarekilde, en, Pl. r.
taaremild, adj. (som let græder.)
Taareperle, en, Pl. r.
Taareperse, en.
Taarestrøm, en, S. Taareflod.
Taarevæld, et, Pl. l. S.
Taarn, et, Pl. e. Taarnborg =bygning =fløi =gang =giemmet (Fangefogeb) =klokke =knap =penge, Pl. =spids =spiir, et =svale =uhr, et =vogter =vægter.
taarner, v. a. 1. S. optaarner.
taarner sig, v. rec. 1.
taarnet, adj.
Taasse*, en, S. Tosse.
Tab, et, Pl. l. S.
Tabel, en, Pl. ler.
tabelig, adj. (som kan tabes. Amberg.)
taber, v. a. 2.
tabes, v. dep. tabtes. (forkommer.)
Tabber, S. Tiabber.
Taffel, et, S. Bord.
Taffeldækker, en, Pl. e. Bordsvend.
Taft, et, ud. Pl. Et Slags Silketøi. (Genit. Taftes, bruges som adj. en Taftes Kiole, et Taftes Skiørt.)
Taftvæver, en, Pl. e.

Tag, et, Pl. e. Tagbiælke -blik, et -brakke (Baden.) -draabe -dryb eller -drypshul, et -kammer, et -luge -lægte -mas -mønning -rende -ret (Rettighed, at Tagdryppet maa falde i anden Mands Grund) -rør, et -skalk (Golding.) -stiker -skæg, et -spaan -spær (eller -sparre) -steen -straa, et -stige -vindue, et.
Tag, et, ud. Pl. Greb, Haandtag. At have Tag paa.
Tagen, en, ud. Pl.
tager, v. a. tog, tagen, taget. Pl. tagne.
Tak, en, ud. Pl. til Takke.
Tak og Takke, en, Pl. r. (fremstaaende Spids.) See Hiortetak.
Takkebred, et, Pl. e. (af Tak, n. s.)
Takkefest, en, Pl. er. Takkehøitid.
Takkel, et, Pl. er. (store Skibstov.)
Takkelmester, en, Pl. e.
takkeløs, adj. (uden Tak.)
Takken, en, ud. Pl.
takker, v. a. I.
Takkesang, en, Pl. e.
takket, adj. med Takker.
takler, v. a. I. at takle et Skib.
Takling, en, Pl. er.
taknemmelig, adj.
taknemmeligen, adv.
Taknemmelighed, en, ud. Pl.
Takoffer, et, Pl. e.
Taksigelse en, Pl. r.
Takt eller Tact, en, ud. Pl. Tonefald.
taktfast, adj.
Tal, et, Pl. l. S.
Talbogstav, et, Pl. er.
Talbrød, et, Pl. l. Sing. (hvorpaa Brødenes Antal sættes ved Bagningen.)

Tale, en, Pl. r.
Talebrug, en, ud. Pl.
Taledeel, en, Pl. -dele.
Talegave, en, Pl. r. (mest i Pl.)
Talegitter, et, Pl. e. (i Klostere.)
Talekonst, en, ud. Pl.
Talemaade, en, Pl. r.
Talen, en, ud. Pl.
taler, v. n. og a. talte, talt. (har.) med langt a.
Taler, en, Pl. e.
Taleredskab, et, Pl. er.
Talerken*, en, S. Tallerken.
Talerør, et, Pl. l. S.
Talesprog, et, modf. Skriftsprog.
Talestol, en, Pl. e.
Talestue, en, Pl. r.
Taleøvelse, en, Pl. r.
Talfigur, en, Pl. er.
Talg, en, ud. Pl. (Skrives ogsaa Tælg, og udtales i Almindelighed Tælle.)
Talggrever, n. s. pl.
Talghinde, en.
Talglys, et, Pl. l. S.
Talhaspe, en, Pl. r.
Talk, Talksteen, en.
Tallerken, en, Pl. er.
Tallie, en, Pl. r. (til Skibs.)
Tallieredskab, et, Pl. l. S.
Tallotteri, et, Pl. er.
talløs, adj.
Talord, et, Pl. l. S. (Ord, som betegner et Tal.)
talrig, adj.
Talrække, en, Pl. r.
Talsmand, en, Pl. -mænd.
tam, adj. pl. tamme.
Tamarinder, n. s. pl. (et Slags Bær.)
Tambur, en, S. Trommeslager.
Tamhed, en, ud. Pl.
Tamp, en, Pl. e.
tamper, v. a. I. (slaaer med Tamp.)

Tamperdag, en, Pl. e.
Tamperret, en, ud. Pl.
Tampning, en, Pl. er.
Tand, en, Pl. Tænder.
Tandbrækker -byld -børste -fald, et -feber -fældning -gierde, et -hiul, et -hul, et -hule -kiød, et -læge -løs, adj. -middel, et -orm -pine -pulver, et -rod -stifte, et -snit, et (Amberg.) -stikker -sætning -trækker -urt -værk.
Tande, en, ud. Pl. Lysetande, (udt. Tane.)
tandet, adj. (med Tænder.)
Tang, en, Pl. Tænger. Knibtang, Klemme.
Tang, en, ud. Pl. Havvært. Deraf Tanggiødning, en, Tangsalt, et, ud. Pl.
Tanke, en, Pl. r.
Tankebillede, et, Pl. r.
Tankedigt, et, Pl. e.
Tankeform, en, Pl. er.
Tankefoster, et, Pl. -fostre.
tankefuld, adj.
Tankefølge, en, ud. Pl.
Tankegang, en, ud. Pl.
tankeløs, adj.
Tankeløshed, en.
tankerig, adj.
Tankering, en, Pl. e.
Tankeseddel, en, Pl. -sedler.
Tankesøtog, et, Pl. l. S.
Tankestreg, en, Pl. er.
Tankeverden, en.
Tant, en, ud. Pl. Forfængelighed, Ringhed.
Tante, en, S. Faster, Moster.
Tap, en, Pl. pe.
Tapet, Tapetseri, See Betræk.
Taphiul, et, Pl. l S.
Taphul, et, Pl. ler.
Tapkile, en, Pl. r.
Tapning, en, Pl. er.
Tappekar, et, Pl. l. S.
Tappenstreg, en, ud. Pl. At slaae Tappenstreg. (Tappeslag i et ældre Kr. Art. Brev.)
tapper, v. a. 1.
tapper, adj. Pl. tappre.
Tapperhed, en, ud. Pl.
tapperligen, tappert, adv.
Tappetrug, et, Pl. e.
Tappevand, et, ud. Pl.
Tarm, en, Pl. e.
Tarmebad, et. Clysteer.
Tarmebrok, et, ud. Pl.
Tarmebinde, en, Pl. r.
Tarmehud, en, Pl. er.
Tarmeløb, et, Pl. l. Sing. Tarmebrok.
Tarmesnit, et, Pl. l. S.
Tarmestræng, en, Pl. e.
Tarmesæk, en, Pl. ke.
Tarmevrid, et, ud. Pl. Bugvrid.
Tarre, en, Pl. r. (et Slags Søgræs.)
Tartar, en, Pl. er.
tartarisk, adj.
Tarv, en, ud. Pl. Fornødenhed, Trang.
tarvelig, adj.
Tarvelighed, en, ud. Pl.
tarveløs, adj. (som ikke trænger.)
tarver, v. n. (forældet) See trænger.
Taske, en, Pl. r.
Taskebælte, et, Pl. r.
Taskekrabbe, en, Pl. r.
Taskelaas, en, Pl. e.
Tastenspiller, en, Pl. e.
Tater, en, Pl. e. (Landstryger, Zigeuner.)
Taterbande, en, Pl. r. Taterflok.
taug, imperf. af tier.
taus, adj.

Taushed, en, ud. Pl.
taust, adv.
Tave, en, Pl. r. Trevle, f. E. af Hør, Hamp, eller desl.
Tavl, et, Pl. l. S.
Tavle, en, Pl. r.
Tavlebly, et, ud. Pl.
Tavlebord, et, Pl. e.
Tavleglas, et, ud. Pl.
Tavleleg, en, Pl. e.
Tavlepenge, n. s. pl.
Tavleskifer, en, ud. Pl.
Tavlesteen, en, Pl. -stene.
tavlet, adj.
Tavleværk, et. (Paneelværk.)
Tavlmønster, et.
tavs*, S. taus.
taxerer, v. a. 1. S. vurderer.
Taxering, en, Pl. er. Vurdering.
Taxt, en, Pl. er. (foreskreven Priis.)
Tee*, S. Thee.
Teen, en, Pl. Tene. f. E. Rokketeen.
teer sig, v. rec. 1. viser sig; opfører sig.
Tegl, en og et, Pl. l. S.
Teglarbeide, et, Pl. r.
Teglbrænder, en, Pl. e.
Teglbrænderi, et, Pl. er.
teglbygt, adj. v.
tegldannet, adj. v.
teglfarvet, adj.
Teglform, en, Pl. er.
Teglgaard, en, Pl. e. (hvor der brændes Tegl.)
Teglgulv, et, Pl. e.
Teglhytte, en, Pl. r.
teglhængt, adj. v. (tækket med Tegl.)
Tegljord, en, ud. Pl.
tegllagt, adj. v. (brolagt med Tegl.)
Teglmuur, en, Pl. -mure.
Teglovn, en, Pl. e.
teglrød, adj.
Teglsteen, en, Pl. -stene.
Teglstryger, en, Pl. e.
Tegltag, et, Pl. e.
Tegltækker, en, Pl. e. (Amberg.)
Tegltørv, en, Pl. l. Sing. (Strygtørv.)
Teglvæg, en, Pl. ge.
Teglværk, et, Pl. er.
Tegn, et, Pl. l. S.
Tegnbillede, et, Pl. r. (symbolisk Billede.)
tegnbunden, adj. tegnbunden Kundskab.
Tegnebog, en, Pl. -bøger.
Tegnebræt, et, Pl. ter.
Tegnekonst, en, ud. Pl.
Tegnelse, en, Pl. r.
Tegnemester, en, Pl. e.
Tegnen, en, ud. Pl.
Tegnepapiir, et.
tegner, v. a. 1.
Tegner, en, Pl. e.
Tegnlære, en. Semiotik.
Tegning, en, ud. Pl. Gierningen at tegne. 2. Pl. er. Noget som er tegnet.
Tegnskrift, en.
Tegntydet, en, Pl. e.
Tegntydning, en, Pl. er.
tekkelig*, S. tækkelig.
Telle*, S. Tælg.
Telt, et, Pl. e. (skrives ogsaa Tælt.)
Teltbod, en, Pl. er.
Teltdække, et, Pl. r.
telter, v. a. og n. 1. (har.) opslaaer Telte; dækker med Telt.
Telthuus, et, Pl. -huse.
Teltknap, en, Pl. per.
Teltlerred, et.
Teltmager, en, Pl. e.
Teltpæl, en, Pl. e.
Teltreb, et, Pl. l. S.
Teltseng, en, Pl. e.
Teltstang, en, Pl. -stænger.
Telttag, et, Pl. e.

Teltvogn, en, Pl. e.
temmelig, adj. og adv.
Tempel, et, Pl. Templer. Kirke, Gudshuus.
Tempelherre, en, Pl. r.
Tempelorden, en, ub. Pl. (Tempelherrernes Orden.)
Temperament, et, Pl. er.
Tene, en, Pl. r. Fiskeruse. (Amberg.)
Teppe*, et, S. Tæppe.
Termin, en, Pl. er. Tidsrum, Tidspunkt.
Terne, en, Pl. r. Tienestepige, Kammerpige.
Terning*, en, S. Tærning.
Terpentin, en, ub. Pl.
Terpentinolie, en.
Terpentintræ, et, Pl. er.
Ters, en, Pl. er.
Terskel*, S. Tærskel.
tersker*, v. a. S. tærsker.
Tesak, en, Pl. ker. (forældet.) En kort, bred Kaarde.
Testament eller Testamente, et, Pl. r. sidste Villie.
Testikel, en, Pl. Testikler.
Text, en, Pl. er. Grundskrift.
Theater, et, See Skueplads.
Thee, en, ub. Pl. Drik af Theeblade. (Pl. Theer bruges kun om forskiellige Slags Theeblade.) Theeblad, et -bord, et -bræt, et -bøsse -bug -kande -kiedel -kop -maskine -potte -selskab, et -skaal -skee -skienker -skriin, et -vand, et.
Theologie, en, ub. Pl. Religionsvidenskab.
theologisk, adj.
theoretisk, adj.
Theorie, en, ub. Pl.
thi, conj.
Throne, en, Pl. r. Kongestol, Kongesæde.
throner, v. n. 1. (har.)
Thronfølge, en.
Thronfølger, en, Pl. e.
Thronhimmel, en, Pl. -himle.
Thronseng, en, Pl. e.
ti*, conj. S. thi.
til imper. af v. n. tier.
Ti, Talord. 10.
Tiaar, et, Pl. l. S. en Række af 10 Aar.
tiaarig, adj.
Tiadbren, en, ub. Pl.
tiadbrer, v. n. 1. (har.) sladdrer, pialter.
Tiavl, en, Pl. er. Trevl.
Tid, en, Pl. er.
Tidebog, en, Pl. -bøger. Bønnebog, Messebog.
Tidende, en, Pl. r.
Tidepenge, n. s. pl.
tidig, adj. 1. som skeer i rette Tid. 2. moden. 3. Som har Madlyst.
Tidighed, en, ub. Pl.
Tidkort, en. Tidsfordriv.
tidlig, adj. og adv.
tidligen, adv.
Tidløs, en. (Urt.)
Tidsalder, en, Pl. e.
Tidsel, en, Pl. Tidsler.
Tidsfordriv, en, ub. Pl.
Tidsfølge, en, Pl. r.
Tidskrønike, en, Pl. r.
Tidslede, en, ub. Pl. Lede ved Tiden. (Baden.)
Tidslængde, en, ub. Pl.
Tidsløb, et, Pl. l. S.
Tidsmaal, et, Pl. l. S.
Tidsomstændighed, en, Pl. er.
Tidsord, et, S. Verbum, Gierningsord.
Tidsorden, en. Tidsfølge.
Tidspunkt, en og et, Pl. er.
Tidsregister, et, Pl. e. S. Aarbog.
Tidsregning, en, Pl. er.
Tidsrum, et, Pl. l. S.

Tidsrække, en.
Tidsskifte, et. Pl. r.
Tidsspilde, en, ud. Pl.
tidsspildende, adj. v.
tidt, adv. ofte.
tiende, partic. af tie.
tiende, Ordenstal. Deraf: Tiendedeel.
Tiende, en, Pl. r. Tiende-ejer -yder -forening -forordning -forpagter -forpagtning -fri, adj. -frihed -gaard -korn, et -lade (Kirkelade, hvori Tienden giemmes) -neg, et -penge, Pl. (som gives i Stedet for Tiende) -pligtig, adj. -rettighed -tager -tæller -yder.
tiender, v. n. 1. [har.] (uden imperf.) giver Tiende.
tiener, v. n. og a. 2. (har.)
Tiener, en, Pl. e.
Tienerarbeide, et, Pl. r.
Tienerdragt, en, Pl. er.
Tienerinde, en, Pl. r.
Tienerkiole, en, Pl. r.
Tienerløn, en, ud. Pl.
Tieneste, en, Pl. r.
Tienesteaar, et, Pl. l. S.
Tienestebud, et, Pl. e.
Tienestedreng, en, Pl. e.
Tienestefolk, Pl.
tienestefri, adj.
Tienestekarl, en, Pl. e.
tienesteløs, adj. (uden Tieneste.)
Tienestemøe, en, Pl. er.
Tienestepige, en, Pl. r.
Tienestequinde, en, Pl. r.
Tienestetyende, et, Pl. l. S. See Tyende.
tienlig, adj. (beqvem, duelig.)
tienstagtig, adj. (Tieneste forkortes saaledes i dette og de følgende Ord.)
Tienstagtighed, en, ud. Pl.
tienstdygtig, adj.
tienstfærdig, adj.
Tienstfærdighed, en, ud. Pl.
tienstgiørende, adj. v.
tienstlig, adj.
tienstskyldig, adj.
tienstvillig, adj. S. tienstagtig.
tier, v. n. taug, tiet. [har.] (Baggesen bruger det i Stedet for fortier som v. a.)
Tiere*, en, S. Tiære.
tiere, adv. (3 Stav.) comparat. af tidt.
tiest, superl. af tidt.
tifold, adj. og adv.
Tiger, en, Pl. Tigre. Rovdyr.
tigeragtig, adj.
Tigerhierte, et, Pl. r. (grumt Hierte.)
Tigerhest, en, Pl. e. (som har et tigret Skind.)
Tigerhund, en, Pl. e.
Tigerkat, en, Pl. te.
Tigerskind, et, Pl. l. S.
tiggefærdig, adj.
Tiggen, en, ud. Pl. S. Tiggeri.
tigger, v. n. og a. 1. (har.) At tigge om Noget, tigge sig Noget til.
Tigger, en, Pl. e. Staadder. Tiggeragtig, adj. -barn, et -brev, et -dreng -kiærling -kone -pose -stav -sæk -unge.
Tiggeri, et, Pl. er.
tigret, adj. tigerplettet.
Tikant, en, Pl. er.
tikantet, adj.
til, præpos. (Denne Præposition bruges i Sammensætning med følgende Verber. Nedenfor anføres og med den sammensatte Substantiver, Participier og Adverbier.) tilaagrer sig, v. rec. 1. -beder, v. a. (-bad, -bedet)

tilbeder sig, v. rec. (See udbeder sig.) =bereder, v. a. 2. =betler, v. a. 1. (=betroer, v. a. 1. See betroer.) =binder, v. a. (=bandt, =bundet) =bringer, v. a. (=bragte, =bragt.) =byder, v. a. (=bød, =budet.) =bygger, v. a. 1. =bytter sig, v. a. 1. =danner, v. a. 1. =deler, v. a. =drager, v. a. og rec. (=drog, =draget.) =dækker, v. a. 1. =dømmer, v. a. 2. =egner, v. a. 1. =endebringer, v. a. =falder, v. n. 2. (er.) =fegter, v. a. 1. =finder, v. a. bestikker, dømmer til (i Lovsproget.) =flikker, v. a. 1. =flyder, v. n. (=flød, =flydt. er.) =forhandler, v. a. 1. =forordner, v. a. 1. (i Lovsproget.) =fredsstiller, v. a. 1. =fylder, v. a. 2. =føier, v. a. 1. =fører, v. a. 2. =gifter sig, v. a. 1. =giver, v. a. =handler, v. a. 1. =hefter, v. a. 1. =holder, v. a. 2. (formaner, paalægger.) =hugger, v. a. 1. =hvisker, v. a. 1. =hyller, v. a. 1. =hægter, v. a. 1. =hævder, v. a. (skaffer Hævd paa, erhverver ved Hævd) =hører, v. n. 2. (har.) =hovler, v. a. 1. =intetgiør, v. a. =kaster, v. a. 1. =kiendegiver, v. a. =kiender, v. a. 2. =kitter, v. a. 1. =kiøber, v. a. 2. =kiører, v. a. 2. =kliner, v. a. 1. =klistrer, v. a. 1. =knapper, v. a. 1. =knytter, v. a. 1. =kommer, v. n. =kom, =kommet. [har.] (egner, tilhører, er en Pligt for) =kæmper, v. a. 1. =lader, v. a. (=lod, =ladt)

tilsteder =kaber, v. a. 1. (at tillade et Skib) =laver, v. a. 1. =limer, v. a. 1. =lister, v. a. 1. =lukker, v. a. 1 og 2. =lyser, v. a. 2. =lægger, v. a. =maaler, v. a. 2. =murer, v. a. 1. =mælder, v. a. 2. =nagler, v. a. 1. =nævner, v. a. 1. (udnævner tilligemed Andre, i Lovsproget.) =pakker, v. a. 1. =passer, v. a. 1. =planker, v. a. 1. =pligter, v. a. 1. (forpligter, paalægger.) =propper, v. a. 1. =raaber, v. a. 2. =raaber, v. a. 1. =reder, v. a. 1 og 2. =regner, v. a. 1. =rider, v. a. (=red, =redet.) =ruster, v. a. 1. (udruster) =røger, v. a. 1. =saaer, v. a. og n. 1. =seer, v. n. =saae, =seet. (har Tilsyn med) =sender, v. a. 2. =sidesætter, v. a. =siger, v. a. =sagde, =sagt. =skifter, v. a. 1. (tildeler) =skikker, v. a. 1. (beskikker.) =skriver, v. a. =skrev, =skrevet. =skynder, v. a. 1 og 2. =skærer, v. a. =skar, =skaaret. =skærper, v. a. 1. =smiler, v. a. 1 og 2. =smører, v. a. (=smurte, =smurt.) =sneer, v. n. 1. (er.) =sniger sig, v. a. (=sneg, =sneget.) =snylter sig, v. a. 1. =snører, v. a. 1 og 2. =spidser, v. a. 1. =spigrer, v. a. 1. =spundser, v. a. 1. =spytter, v. a. 1. (overspytter) =spærrer, v. a. 1. =spørger, v. a. (=spurgte, spurgt.) =staaer, v. a. (=stod, staaet.) =steder, v. a. 1. tillader.) =stiller, v. a. 1. =stopper, v. a. 1. =stuver, v. a. 1. (tilstuve et Skib.) =stræder, v. n. 2. (er.) =snæ=

ger, v. a. (=svor, svoret.) =tilsyer, v. a. 1. =sætter, v. a. =søger, v. a 1. =tager, v. a. og n. (=tog, =taget.) [har.] =takker, v. a. 1. =taler, v. a. 2. =troer, v. a. 1. =træder, v. a. (=traadte, =traadt.) =trækker, v. a. =tvinger sig, v. rec. =tæller, v. a. =tænker, v. a. 2. =veier, v. a. 1. (overgiver een noget efter Vægten.) =vender, v. a. 2. =vifter, v. a. 1. =vinder, v. a. =vinker, v. a. 1. =virker, v a. 1. =vænner, v. a. =ønsker, v. a. 1.

tilarvet, adj. v. tilarvet Formue.

tilbage, adv. (sammensøies med nogle Verber; men ved de fleste bruges det adskilt og sættes efter Verbet.)

tilbagebetaler, v. a. 2.

Tilbagebetaling, en, Pl. er.

tilbagedriver, v. a. =drev, =drevet. Pl. =drevne.

Tilbagefald, et, Pl. l. S.

tilbagefordrer, v. a. 1.

Tilbagefordring, en, Pl. er.

Tilbagegang, en.

Tilbagegivelse, en, Pl. r.

tilbagegiver, v. a. =gav, =given, =givet.

tilbageholden, adj (hemmelig, indsluttet i sig selv.)

Tilbageholdenhed, en, ub. Pl.

tilbageholder, v. a. S. holder.

Tilbagekaldelse, en, Pl. r.

tilbagekalder, v. a. 2.

Tilbagekomst, en, Gienkomst.

tilbagelægger, v. a. =lagde, =lagt. (tydskagtigt.)

Tilbagereise, en, Pl. r.

Tilbagervkning, en, Pl. er.

Tilbagesendelse, en, Pl. r.

tilbagesender, v. a. 2.

Tilbagetog, et, Pl. l. S.

Tilbagetrin, et, Pl. l. S. (Amberg.)

Tilbagevei, en, ub. Pl.

tilbedelig, adj.

Tilbedelse, en.

Tilbeder, en, Pl. e.

Tilbehør, et, ub. Pl.

Tilberedelse, en, Pl. r. Forberedelse, Anstalt.

Tilberedning, en, Pl. er. Beredning, Tillavning.

Tilbud, et, Pl. l. S.

Tilbygning, en, Pl. er.

Tildannelse, en, S. Dannelse.

tildeels, adv. for en Deel, ikke aldeles.

Tildragelse, en, Pl. r.

Tildækning, en, Pl. er.

Tilegnelse, en, Pl. r.

tilfals, adv. til Kiøbs.

Tilflugt, en, ub. Pl.

Tilflugtssted, et, Pl. er.

tilfods, adv. (skrives som oftest adskilt til Fods.)

tilforladelig, adj.

Tilforladelighed, en, ub. Pl.

tilforn, adv. forhen.

tilfreds, adj. (uforanderligt) bruges som adv.

Tilfredshed, en, ub. Pl.

Tilfredsstillelse, Tilfredsstilling, en.

tilfrossen, adj. v.

tilfulde, adv. (ganske, aldeles.)

Tilfyldning, en, Pl. er.

Tilfælde, et, Pl. l. S.

tilfældig, adj. (som beroer paa Tilfælde.)

Tilfældighed, en, ub. Pl.

tilfældigviis, adv.

tilfælles, adv. at have Noget tilfælles med een.

Tilføining, en, Pl. er.
Tilførsel, en, Pl. er og Tilførsler.
Tilgang, en, Pl. e.
tilgavns, adv.
Tilgift, en, Pl. er.
tilgivelig, adj.
Tilgivelse, en.
tilgiven, adj. S. hengiven.
tilgode, adv.
Tilgodehavende, et.
tilgrunde, adv. (skrives ogsaa adskilt.)
tilgrændsende, adj. v.
tilgængelig, adj.
tilhaande, adv.
Tilheftning, en, Pl. er.
tilhest, adv. (skrives gierne adskilt til Hest.)
tilhobe, adv.
Tilhold, et, ud. Pl. Medfør. efter Lovens Tilhold.
Tilhold, et. Opholdssted.
Tilhugning, en, Pl. er.
Tilhylling, en, Pl. er.
Tilhæng, et, Pl. l. S. Tillæg.
Tilhænger, en, Pl. e.
Tilhør, et, ud. Pl. Tilbehør.
Tilhører, en, Pl. e.
Tilhøring, en, Pl. er.
tilig*, adj. S. tidlig.
Tilintetgiørelse, en.
Tilkastning, en, Pl. er.
Tilkiendegivelse, en, Pl. r.
Tilkiendelse, en, Pl. r.
tilkiøbs, adv.
Tilkkørsel, en, Pl. er.
Tilklining, en, Pl. er.
tilkommende, adj. v.
Tilkomst, en, ud. Pl.
tilladelig, adj.
Tilladelse, en.
Tilladning, en. et Skibs Tilladning.
Tillavning, en, Pl. er.
Tillid, en, ud. Pl.
tillidsfuld, adj.
tillige, adv.
tilligemed, præpos.
Tillokkelse, en, Pl. r.
tillokkende, partic.
Tillukning, en.
Tillysning, en, Pl. er.
Tillæg, et, Pl. l. S.
Tillægsord, et, Pl. l. S.
tillægt, partic. et t. Saar.
tillært, partic. afrettet.
Tilløb, et.
tilløbende, partic.
Tilmaaling, en, Pl. er.
Tilmad, en, ud. Pl. Tilmad af Grønt.
Tilmuring, en, Pl. er.
Tilnagling, en, Pl. er.
Tilnavn, et, Pl. e.
Tilnærmelse, en, ud. Pl.
tilovers, adv.
Tilpakning, en, Pl. er.
Tilpasning, en, Pl. er.
Tilpropning, en, Pl. er.
Tilraab, et, Pl. l. S.
Tilraad, et.
Tilraaden, en, ud. Pl. (Amberg.)
tilrede, adv. færdig, paa rede Haand.
Tilredning, en, Pl. er.
Tilregnelse, en, Pl. r.
tilrette, adv. (skrives ogsaa adskilt.)
Tilreise, en, S. Henreise.
Tilreisende, en, Pl. l. S.
Tilrustning, en, Pl. er.
Tisagn, et, Pl. l. S.
tilsammen, adv.
Tilsats, S. Tilsætning.
tilside, adv.
Tilsidesættelse, en, Pl. r.
tilsidst, adv.
Tilsigelse, en, Pl. r. Deraf: Tilsigelsesbrev, et -seddel.
tilsinds, adv. (skrives ogsaa adskilt.)

Tilskikkelse, en, Pl. r.
Tilskrift, en, Pl. er.
Tilskud, et, Pl. l. S.
Tilskuer, en, Pl. e.
Tilskyndelse, en, Pl. r.
Tilskynder, en, Pl. e.
Tilslag, et, Pl. l. S.
Tilsnigelse, en, Pl. r.
Tilsnit, et, Pl. l. S.
Tilspidsning, en, Pl. er.
Tilspærring, en, Pl. er.
Tilspørgsel, en. (Amberg.)
Tilstaaelse, en, Pl. r.
Tilstand, en, ud. Pl.
tilstede, adv.
Tilstedelse, en. Tilladelse.
tilstedeværende, adj. v.
Tilstilling, en, Pl. er.
Tilstopning, en, Pl. er.
tilstrækkelig, adj.
Tilstrækkelighed, en, ud. Pl.
tilstundende, adj. v.
Tilstød, et, Pl. l. S.
Tilsyn, et, ud. Pl.
tilsyne, adv. (skrives ogsaa adskilt.)
tilsyneladende, adj. v.
Tilsynsmand, en, Pl. -mænd.
Tilsynsværge, en, Pl. r.
Tilsæt, et, Pl. l. S. Noget som tilsættes.
Tiltagelse, en.
tiltagen, partic. S. tiltager sig. En tiltagen Frihed.
Tiltagende, et, ud. Pl. At være i Tiltagende.
Tiltakling, en, Pl. er.
Tiltale, en.
Tiltro, en, ud. Pl. Tillid.
Tiltrædelse, en.
Tiltrækning, en, Pl. er.
tilveie, adv. (skrives ogsaa adskilt.)
Tilvink, et, Pl. l. S. (Baggesen.)
Tilvirkning, en, Pl. er.
tilvisse, adv. visselig.
Tilvægt, en, S. Overvægt.
Tilværelse, en, ud. Pl.
Tilvært, en.
Time, en, Pl. r. timebunden, adj. (bunden til en vis Time) -bøn -glas, et -hiul, et -krebs -linie (paa en Solskive) -slag, et -underviisning -viis, -viser.
timelig, adj. jordisk. (modsættes evig.)
Timian, en. (Urt.)
Tin, et, ud. Pl. Tinaske -blad, et -blik, et -bæger, et -daase -erts -fad, et -grube -hammer -handel -handler -kalk -rulle -række -steen -støber -tøi, et.
Tind eller Tinde, en, Pl. r. (Spids, Top.)
Tinding, en, Pl. er.
Tindingebeen, et, Pl. l. S.
Tindingehaar, n. s. pl.
Tindren, en, ud. Pl.
tindrer, v. n. 1. (har.)
Ting, en, Pl. l. S. Noget som er til.
Ting, et, Pl. e. (hvor Retten holdes; fordum: Folkeforsamling.) Det vilde ei være urigtigt, for at skille dette Ord fra det foregaaende i Fleertallet, at skrive Thing (efter det Islandske.) Tingbog -brøde -bud, et -dag -fast, adj. (Amberg.) -fred -færd -helligt, et (den Tid, da intet Ting holdes) -hold, et -huus, et -hører -lav, et -lyser, v. a. 2. -lysning -mand (Stokkemand) -sag -sidder -skriver -sted, et -stok (Bænk, hvorpaa Fogeden og Stokkemænd sidde) -stud -stue -vei (-vidne, See Tingsvidne.)

tinger, v. a. og n. 1. (har.) At tinge om noget. At tinge sig i Kost; tinge een i Lære.
Tingest, en, Pl. er. (af Ting, en.)
Tingning, en, Gierningen at tinge.
Tingsed, en, Pl. er. (Ed, aflagt paa Tinget.)
Tingsvidne, et, Pl. r.
Tinte, en, Pl. r. (i Flesk.)
Tinteflesk, et, ub. Pl.
tintet, adj.
Tip, en, Pl. per. (yderste Ende eller Flig.)
Tipoldefader, en, Pl. -fædre.
Tipoldemoder, en, Pl. -mødre.
Tirren, en, ub. Pl.
tirrer, v. a. 1. opirrer. (See tærger.)
Tirsdag, en, Pl. e.
Tispe, en, Pl. r. Hunhund.
Tisk, en, Pl. er. Plovtisk, Klokketisk.
tit*, adv. See tidt.
tit! interj. og imperat. af titter.
Titel, en, Pl. Titler.
Titelark, et, Pl. l. S.
Titelblad, et, Pl. e.
Titelbog, en, Pl. -bøger. (hvori man finder Personers Titler.)
Titelsyge, en, ub. Pl. Rangsyge.
Titten, en, ub. Pl.
titter, v. n. 1. (har.)
titulerer, v. a. 1. nævner een ved hans Titel.
Tiur, en, Pl. er. (Fugl.)
tive*, S. tyve.
Tiære, en, ub. Pl. Tiærebrænder -brænderi, et -bærme -grube -hytte -kande -kiedel -kost -mile -ovn -tønde -vand, et.
Tiørn, en, Pl. e. Torn. Tiørneart -kusk -fuld, adj. -gierde, et -hæk -krat, et -rig, adj.
to, Talord. (Jvf. tvende.)
toaarig, adj.
Tobak, en, ub. Pl. Tobaksblad, et -daase -damp -handler -pibe -plante -plantning -pung -rulle -røg -røger -saft -spinder -spinderi, et.
tobenet, adj.
tobladet, adj.
todobbelt, See dobbelt.
Todækker, en, Pl. e. (om Skibe.)
Toen, en, ub. Pl. Gierningen at toe.
toer, v. a. 1. vasker.
tofold, adj. og adv.
Toft eller Tofte, en, Pl. r. 1. Et Stykke Jord næst ved Bondens Huus. 2. Bænke i en Baad.
Toftegield, en, et Slags Jordskyld.
Tofteport, en, Pl. e.
Tog, et, Pl. l. S.
togange, adv. (skrives ogsaa adskilt to Gange.)
Togorden, en. Marsorden. (P. Claussen.)
Togger, et, et Slags Fiskegarn.
Togt, et, Pl. er. Tog, Krigstog.
Toier*, et, S. Tøier.
tokker, v. n. 1. (har.) fian-ter, tosser, viser sig tosset.
Tol, en, Pl. le. Flasketol, Aaretol.
Told, en, ub. Pl. (Afgift af Varer, som ud- eller indføres.) Toldanordning -betient -bod -bog -forordning -forpagter -forvalter -fri, adj. -frihed -kammer, et -kar, et (hvori der toldes paa Møllerne) -mærke, et -plig-

tig, adj. Tolbrettighed -rulle -seddel -segl, et -skriver -sted, et -stempel, et -svig -sviger -væsen, et.
tolder, v. a. og n. (giver Told; it. tager Told af Malekorn paa Møllen.)
Tolder, en, Pl. e.
Tolk, en, Pl. e.
tolker, v. a. 1.
Tolkning, en, Pl. er. Fortolkning.
Tolle*, en, S. Tol.
Tollekniv, en, Pl. e.
toller, v. a. 1. propper. (Baden.)
tolv, Talord.
tolvaarig, tolvaars, adj.
Tolvfingertarm, en.
tolvgange, adv.
Tolvkant, en, Pl. er.
tolvkantet, adj.
Tolvprædiken, en, som holdes Klokken 12.
Tolvpunder eller Tolvpunding, en, Pl. e og er. (tolvpundig Kanon.)
tolvpundig, adj.
tolvte, Ordenstal.
Tolvtedeel, en, Pl. -dele.
tom, adj. Pl. tomme.
Tombak, et, skrives ogsaa Tambak.
Tome (af en Bog) S. Bind.
Tomhed, en, ub. Pl.
tomhiernet, adj.
tomhændet, adj.
tomler*, v. a. S. tumler.
Tomling, en, Pl. er. (et lidet Bæger.)
Tomme, en, Pl. r. (et Maal.) Deraf: Tommemaal, et, Tommestok, en.
Tommelfinger, en, Pl. -fingre.
Tommeltaa, en, Pl. -tæer.
Tomt eller Tomte, en, Pl. r. øde Plads, Grund, Byggeplads.
Tomtegruus, et, ub. Pl.
Tone, en, Pl. r.
Toneart, en, Pl. er.
Tonefald, et, Pl. l. S.
tonefuld, adj.
Toneklang, en.
Tonekonst, en, ub. Pl. Musik.
Tonekonstner, en, Pl. e.
Tonemaal, et, Pl. l. S.
toner, v. n. 1. lyder, frembringer Toner. (bruges undertiden ogsaa som v. a. Deres Sang tonede Glæde.)
toner, v. a. 1. heiser. (i Sømandssproget.) at tone Flag.
toner, v. n. 1. (i Sømandssproget.) Landet toner ɔ: hæver sig.
tonerig, adj.
Toneskifte, et, Pl. r. (Amberg.)
Tonetegn, et, Pl. l. S.
Toneverling, en, Pl. er.
Toning, en, Pl. er. Landtoning.
Top, en, Pl. per. Topand -due -fugl -hue (spids Hue) -høne -lærke -maal, et -maaler, v. a. 2. -punkt, et -raget, adj. v. (kronraget) -seil, et -seng -stævner, v. a. 1. (hugger Toppen af Træer) -sukker, et -vinkel.
top! Udraabsord.
Topas, en, Pl. er. (Ædelsteen.)
topper sig, v. rec. 1. reiser sig i en Top.
toppet, adj.
topundig, topunds, adj.
toradet, adj.
Torbist, en, Pl. er. (Insect.)
Torden, en, ub. Pl. Tordenbyge -kile -leder -nat (Baggesen.) -regn -røst -skrald, et -sky -slag, et -steen -stemme -straale -svanger, adj. -veir, et.

tordner, v. impers. og n. 1. (har.)
Tordner, en.
Tormaaned, en, Martius.
Torn, en, Pl. e.
Tornebusk, en, Pl. e.
tornefuld, adj.
Tornegierde, et, Pl. r.
Tornekrat, et, ud. Pl.
Tornekrone, en, Pl. r.
tornet, adj. tornefuld.
Tornskade, en, Pl. r. (Fugl.)
Torp, en, Pl. er. (en Landsby, liden Flæk.)
Torsdag, en, Pl. e.
Torsk, en, Pl. l. S. (Fisk.)
Torskefangst, en.
Torskegarn, et, Pl. l. S.
Torskehoved, et, Pl. er.
Torskelever, en.
Tort, en. Hadn, Spot, Beskæmmelse. (i dagl. Tale af det Franske.)
Tortur, S. Pinebænk.
Torv*, en, S. Tørv.
Torv, et, Pl. e. Torvebod -bonde -dag -driver (Løsgænger) -feier -fred, -kiøb, et -kiøbt, adj. v. -læs, et -mand -mester -penge (som betales for at sælge paa Torvet) -priis -spand -stade, et.
torver, v. n. 1. fører til Torvs. (har.)
Tosse, en, Pl. r. Fiante.
tosser, v. n. 1. bærer sig ad som en Tosse.
Tosseri, et, Pl. er.
tosset, adj.
tossevorn, adj.
Tost, en. Urt.
tostavelses, bruges som adj. tostavelses Ord. (Skrives ogsaa som Substant. Tostavelses-Ord. See eenstavelses.)
Tot, en, Pl. ter. Bundt, som Haartot, Hørtot.
totter, v. a. 1. binder i en Tot.
Toug eller Tov, et, Pl. e. (begge Skrivemaader bruges.) Reb.
Tougende, en, Pl. r.
touger, v. a. 1. At touge Læder (garve.)
Tougstige, en, Pl. r.
Tougstroppe, en, Pl. r.
Tougværk, et, ud. Pl.
Traad, en, ud. Pl. (langt aa.) Garn af Hør. Deraf: Traadfrynddse-haspe-hue -kurv -nøgle, et -snor -spind, et -spinder -strømpe.
Traad, en, Pl. e. En enkelt Stræng. Silketraad, Messingtraad, Kobbertraad, Svoveltraad. Deraf: Traadbunt, et, traadbannet, adj. Traadgitter, et, Traadsax, Traadtrækker, en, traadviis, adv. o. fl.
Traad, et, Pl. l. S. (kort aa.) Gang, Træden.
traadt, partic. af træder.
Traadtørv, en, ud. Pl. Æltetørv, som trædes eller æltes.
tracterer, S. behandler, beværter.
Tragedie, en, S. Sørgespil.
tragisk, adj.
Tragt, en, Pl. er.
tragtdannet, adj. v.
Tragten, en, ud. Pl. (Stræben, Attraa. af tragter, v. n.)
tragter, v. a. 1. helder igiennem en Tragt.
tragter, v. n. 1. stræber. (har.)
Tragtning, en, Pl. er. Gierningen at traate.
traller, v. n. 1. (har.) synger.
Tralværk, et, Gitterværk.
Tralvindue, et, Pl. r. (Colding.)

Trempen, en, ud. Pl.
tramper, v. n. 1. (har.)
Tran, en, ud. Pl. Tran=brænderi, et =kar, et =kogeri, et =kogning =lampe =lugt =sæbe =tønde.
Trane, en, Pl. r. (Fugl.)
Tranebær, et, Pl. l. S.
Tranefalk, en, Pl. e. (Fugl.)
Tranehals, en, Pl. e. (er ogsaa Navnet paa en Urt.)
Traneunge, en, Pl. r.
Trang, en, ud. Pl. Drift; Mangel.
trang, adj. snever.
Trangbod, en, ud. Pl. Hielp i Nød.
trangbrystet, adj.
Trangbrystighed, en, ud. Pl.
Tranghed, en, ud. Pl.
tranghovet, adj. (om Heste.)
trangmodig, adj. (bekymret.)
Trap, en, ud. Pl. en Steenart.
Trappe, en, Pl. r.
Trappegaas, en. Fugl.
Trappegang, en, Pl. e.
Trappegavl, en, Pl. e. (paa Middelalderens Bygninger.)
Trapperum, et, Pl. l. S.
Trappespindel, en, Pl. =spindler. Pillen i en Vindeltrappe.
Trappesteen, en, Pl. =stene.
Trappestige, en, Pl. r.
Trappetrin, et, Pl. l. S.
trappeviis, adv.
trasker, v. n. 1. (har.)
traurig, adj. sørgelig, sørgmodig.
Traurighed, en, ud. Pl.
Trav, et, ud. Pl.
Trave, en, Pl. r. (20 Neg, Halmbundter eller Koste.)
Travehod, en, Pl. e.
travel, adj. S. travl.
Traven, en, ud. Pl.
traver, v. n. 1. (har.)
Traver, en, Pl. e. (en Hest, som traver.)
Travesætning, en, Pl. er.
travl, adj. (opfyldt med Arbeide; skrives af nogle travel.)
Travlhed, en, ud. Pl.
tre, Talord. (For tre bruges undertiden trende.)
treaarig, adj.
trebenet, adj.
trebladet, adj.
tredeelt, adj. v.
Tredeling, en, Pl. er. (Riisbrigh.)
tredie, Ordenstal, den tredie.
Tredie dagsfeber, en.
Trediedeel, en, Pl. =dele.
Trediemand, en, ud. Pl.
tredive, Talord. 30.
tredivte, Ordenstal.
tredobbelt, adj.
Tredækker, en, Pl. e.
tredsindstyve, Talord. 60.
tredsindstyvende, Ordenstal.
treenig, adj.
Treenighed, en.
Tref, et*, S. Træf.
trefarvet, adj.
Trefod, en, Pl. =fødder.
trefold, adj. tre Gange saa meget.
trefoldig, adj. treenig.
Trefoldighed, en, ud. Pl. Treenighed.
Trefork, en, Pl. e.
tregange, adj. (skrives ogsaa adskilt.)
tregrenet, adj.
trehiørnet, adj.
Trekant, en, Pl. er. Triangel.
trekantet, adj.

trekker*, v. a. S. trækker.
trekløvet, adj. v.
treleds, adj. (Oehlenschläger.)
Tremarksbod, en.
Tremarksmand, en.
tremastet, adj.
trende, See tre.
Trendse, en, Pl. r.
Trepunder, en, Pl. e. En Kanon, som skyder en trepunds Kugle.
trepundig, adj.
treradet, adj.
tresidet, adj.
treslags, adj. (skrives ogsaa adskilt: tre Slags.)
Tresse, en, Pl. r. guld- eller sølvvirket Bræmme. (Fransk.)
treskaftet eller treskæftet, adj. (vævet med tre Traade.)
Tretal, et, Pl. l. S.
tretraadet, adj.
Trette*, en. See Trætte.
tretten, Talord. 13.
trettende, Ordenstal.
treven, adj. Pl. trevne. (doven, dorsk, seendrægtig)
Trevl eller Trevle, en, Pl. r.
trevler, v. a. og n. 1. plukker op i Trevler. 2. v. n. gaaer op i Trevler. (i denne Bemærkelse ogsaa som v. dep. trevles.)
Triangel, en, See Trekant.
Tridse, en, Pl. r.
tridser, v. a. 1.
Tridsevalse, en, Pl. r.
Tridseværk, et, Pl. er.
Tridsning, en, Pl. er.
Trille, en, Pl. r. (i Tonekonsten.) At slaae Triller.
Trille, en, Pl. r. (et rundt Legetøi.)
Trillebær, en, Pl. e.
Trillen, en, ud. Pl.
triller, v. a. og n. 1 (har.)
Trillevogn, en, Pl. e.
Trilling, en, Pl. er.
Trin, et, Pl. l. S.
trind, adj. n. trindt. (rund.)
Trindhed, en, ud. Pl.
trindt, adv. rund (i Almindelighed med om eller omkring.)
triner, v. n. treen, trinet. (har.)
trinviis, adv. (Colding.)
Trip, et, Pl. l. S. kort Trin.
Trippel, en, ud. Pl. (et Farvestof.)
Trippeljord, en, ud. Pl.
Trippelleer, et, ud. Pl.
Trippen, en, ud Pl.
tripper, v. n. 1. [har] (gjør korte Trin.)
Triumph, en, Pl. er. Seirstog.
trivelig, adj. (som godt trives.)
Trivelighed, en, ud. Pl.
Trivelse, en, ud. Pl.
trives, v. n. pass. trivedes.
tro, adj. Pl. troe.
Tro, en, ud. Pl.
Trods, en, ud. Pl.
trodser, v. a. 1. At trodse Lovene.
trodsig, adj.
Trodsighed, en, ud. Pl.
Troe*, See Tro.
Troende, at staae til Troende.
Troende, Pl. den christelige Religions Bekiendere. (partic. af troer.)
troer, v. a. 1.
Troesartikel, en, Pl. -artikler.
Troesbekiendelse, en, Pl. r.
Troeslærdom, en, Pl. me.
trofast, adj. og adv.
Trofasthed, en, ud. Pl.
trohiertig, adj. (oprigtig, ærlig.)
Trohiertighed, en, ud. Pl.

Troie*, en, S. Trøie.
Trold, en, Pl. e.
Trolddom, en, ud. Pl. Hexeri.
Trolddomskonst, en, Pl. er.
Trolddomskraft, en, Pl. -kræfter.
Troldfolk, Pl.
Troldkamp, en, Pl. e. (Kamp mellem Trolde.)
Troldkarl, en, Pl. e.
Troldkiærling, en, Pl. er.
Troldlygte, en, Pl. r.
Troldmand, en, Pl. -mænd.
troldreden, adj. v. en troldreden Hest.
Troldqvinde, en, Pl. r.
trolig, adj. (som kan troes.)
troligen, adv. (trofast.)
Trolighed, en, ud. Pl. (Sandsynlighed.)
Trolovelse, en, Pl. r.
Trolovelsesdag, en, Pl. e.
Trolovelsesring, en, Pl. e.
trolover, v. a. og rec. I.
troløs, adj.
Troløshed, en, ud. Pl.
Tromle, en, Pl. r. (paa en Kakkelovn; it. Redskab, hvormed Jorden tromles.) Deraf Tromlekiæft -knub -ramme -ring -stang -tap.
tromler, v. a. I. at tromle Jorden.
Tromme, en, Pl. r. At slaae paa Tromme.
Trommefoder, et, hvori en Tromme giemmes.
Trommehinde, en, Pl. r. (i Øret.)
trommer, v. n. og a. I. (har.)
Trommeskind, et, Pl. l. S.
Trommeslag, et, Pl. l. S.
Trommeslager, en, Pl. e.
Trommestok, en, Pl. ke.
Trommesyge, en, ud. Pl. (hos Hornqvæg.)
Trompet, en, Pl. er.
Trompeter, en, Pl. e.
Trone*, en, See Throne.
Trop, en, Pl. pe. Hob, Flok.
Tropper, Pl. Krigsfolk.
troppviis, adv.
Tros, et, ud. Pl. (som føres efter en Krigshær.) Det franske Bagage
Troshest, en, Pl. e.
Troskab, en, ud. Pl.
Troskabsed, en, Pl. er.
Trosbaad, en, Pl. e. (som er ved Trosset.)
Trosknegt, en, Pl. e. (af Tros.)
troskyldig, adj.
Troskyldighed, en, ud. Pl.
Trosse, en, Pl. r. (et Slags Reb eller Tridser.)
Trosvogn, en, Pl. e. See Tros.
troværdig, adj.
Troværdighed, en, ud. Pl.
Trudsel, en, Pl. Trudsler.
trudselfuld, adj.
Truen, en, ud. Pl.
truer, v. a. og n. I. (har.)
Trug, et, Pl. e.
Trugskrabe, en, Pl. r.
trukken, partic. af trækker.
Trumf, en, Pl. er. (Vælt i Kortspil.)
Trumle*, en, See Tromle.
Trumme*, en, See Tromme.
trunder, v. n. I. (har.) staaer ud, er hoven.
Trunte, en, Pl. r. (Træbiil.)
Trussel*, See Trudsel.
trut, trutten, adj. (hoven, ophovnet, tyk.)
trutter, v. n. I. (har.) d. s. s. trunder.

tryg, adj. Pl. trygge. (sikker.)
trygger, See betrygger.
Tryghed, en, ud. Pl.
Tryglen, en, ud. Pl.
trygler, v. n. 1. (har.) tigger, overhænger.
Trygler, en, Pl. e.
Tryglerì, et, Pl. er.
trygt, adv. sikkert.
Tryk, et, Pl. l. S. et Legemes Tryk.
Tryk, en, ud. Pl. (i Skrifter.) en god, slet Tryk.
Trykfeil, en, Pl. l. S.
Trykkefrihed, en, ud. Pl.
Trykkefarve, en, Pl. r.
Trykken, en, ud. Pl.
trykker, v. a. 1.
Trykker, en, Pl. e.
Trykkeri, et, Pl. er.
Trykkerløn, en, ud. Pl.
Trykkerpresse, en, Pl. r.
Trykkersværte, en.
Trykkested, et, Pl. er. (hvor en Bog er trykt.)
Trykning, en, Pl. er.
Trykpapir, et, ud. Pl.
Trykrør, et, Pl. l. S.
Trykvildelse, en, Pl. r. Trykfeil.
Trykværk, et, Pl. er.
Trylleblik, et, Pl. l. S.
Trylleglæde, en, Pl. r.
Tryllekonst, en, Pl. er.
Tryllekraft, en, Pl. -kræfter.
Tryllemagt, en, ud. Pl.
Tryllemiddel, et, Pl. -midler.
tryller, v. a. 1. fortryller; indtager.
Trylleri, et, Pl. er.
Tryllerøst, en, ud. Pl.
Tryllesang, en, Pl. e.
Tryllesmiil, et, Pl. l. S.
Tryllespeil, et, Pl. e.
Tryllespil, et, Pl. l. S.
Tryllesprog, et.
Tryllestav, en, Pl. e.

Trylleurt, en. See Trolddomsurt.
Tryne, en, Pl. r. Snude. (om Sviin og lignende Dyr.)
Tryske*, See Trøske.
Træ, et, Pl. er. Træ-vare -agtig, adj. -arbeide, et -artet, adj. -bark -bast -bro -brynde (Sygdom paa Træer; forskiellig fra Skovbrand.) -buk -bygning -fald, et -fang, et, ud. Pl. Redskaber af Træ. -flaade -frugt -fræ, et -gaard (Have med Frugttræer) -hammer, -have -hest -kast (See Vedkast) -kile -klampe -klods -knast -knop -knub -kul, et -kølle -last -luus -marv -mos -orm -plante -plantning -ramme -ring (Ringe i Træets Ved, som vise dets Alder) -sadel -saft -skee -sko -skojern, et -skole (Plantested for unge Træer) -skud, et -snit, et -stabel -stamme -stolpe -stub -svamp -tælger (Træsnitter) -vare -vox, et -værk, et -vært.
Træd*, et, See Traad.
Trædebælg, en, Pl. e.
træder, v. n. og a. traadte, traadt. (sætter Foden frem.)
træder, v. a. (af Traad.) at træde en Synaal.
trædsk, adj. snedig, underfundig.
trædskeligen, adv.
Trædskhed, en, ud. Pl.
træet, adj. Pl. træede. træagtig.
Træf, et, ud. Pl.
træffer, v. a. traf, truffen, truffet. Pl. trufne.
Træfning, en, Pl. er. Slag, Feltslag.

træg, adj. S. doven, treven, uvillig.
Træghed, en, S. Ladhed.
Træk, et, Pl. l. S. Gietningen at trække. At giøre et Træk.
Træk, en, ud. Pl. Trækvind.
Trækbom, en, Pl. me.
Trækbro, en, Pl. er.
Trækfugl, en, Pl. e.
Trækhiul, et, Pl. l. S.
Trækhul, et, Pl. ler.
Trækkegarn, et, Pl. l. S. (hos Jægere.)
Trækkeknude, en, Pl. r.
Trækken, en, ud. Pl.
Trækkenaal, en, Pl. e.
Trækkepude, en, Pl. r.
trækker, v. a. trak, trukken, trukket. Pl. trukne.
trækkes, v. dep. At trækkes om Noget.
Trækline, en, Pl. r.
Trækluft, en, ud. Pl. See Trækvind.
Træklæder, et, uden Pl. (Amberg.)
Trækning, en, Pl. er.
Trækpapir, et, ud. Pl.
Trækplaster, et, Pl. e.
Trækrude, en, Pl. r.
Trækrulle, en, Pl. r.
Træktør, et, Pl. l. S.
Trækskive, en, Pl. r. (Amberg.)
Trækskrue, en, Pl. r.
Trækvei, en, Pl. e. Trækvei ved en Kanal.
Trækvind, en, ud. Pl.
Trækvod, et, Pl. l. S. (Fiskervod.)
Trækværk, et, Pl. et.
Træl, en, Pl. le. (kort æ.) Slave.
Træl, et, haard Hud i Hænderne.
trælhaaren, adj. Pl. -haarne.
trælbunden, adj. v. Pl. -bundne. (bragt i Trældom.)
Træl-dom, en, ud. Pl. Deraf: Trældomsaag, et -aand -lænke, o. fl.
Trælbyr, et, Pl. l. S.
trælhudet, adj. S. Træl, 2.
Trællearbeide, et, Pl. r.
Trællebyrd, en, ud. Pl.
Trælleflok, en, Pl. ke.
Trællefærd, en, ud. Pl. (Trællearbeide.)
Trællehæt, en, Pl. e.
Trælleliv, et, ud. Pl.
træller, v. n. 1. (har.)
Trællestand, en, ud. Pl.
trælleviis, adv.
Trælleværk, et, Pl. er.
Trælqvinde, en, Pl. r.
trælsom, adj. (som har meget Slid i Følge.) Colding.
Trændegarn, et, ud. Pl.
trændet, v. a. 1. (hos Vævere.)
Trændse*, en, See Trendse.
trængende, adj. v. nødlidende.
trænger, v. a. og n. 2.
Trængsel, en, Pl. Trængsler.
Trængselstid, en.
Træring, en, Pl. e. en trædsk Bedrager, som veed at skiule sin Svig.
træsk*, See trædsk.
træt, adj. Pl. trætte.
Træthed, en, ud. Pl.
Trætte, en, Pl. r.
Trættebroder, en, Pl. -brødre.
trættekiær, adj.
Trættekiærhed, en, ud. Pl.
trætter, v. a. 1. udmatter. 2. v. n. strider, trættes.
trættes, v. dep. trættedes. At trættes om Noget.

trættesyg, adj.
Trættesyge, en, ud. Pl.
træven*, adj. dorsk, lad, uvillig. See treven.
Trævenhed, en, ud. Pl.
Trævl eller Trævle* en, Pl. r. See Trevl.
trævler, v. a. 1. plukker i Trævler. 2. v. n. gaaer op i Trævler.
Trævlerod, en, Pl. -rødder.
Trøffel, en, Pl. Trøfler. (et Slags Svamp.)
Trøie, en, Pl. r. (kort Kiortel.)
Trøiekrave, en, Pl. r.
Trøielomme, en, Pl. r.
Trøieærme, et, Pl. r.
trøsk, adj. taabden.
trøskagtig, adj.
Trøske, en, ud. Pl.
Trøskebrænde, et.
trøsker, v. n. 1. (er.) bliver trøsket.
Trøst, en, ud. Pl.
Trøstebrev, et, Pl. e.
trøstefuld, adj.
Trøstegrund, en, Pl. e.
trøstelig, adj.
Trøsteord, et, Pl. l. S.
Trøsteprædiken, en, Pl. er.
trøster, v. a. 1.
Trøster, en, Pl. e.
Trøsteskrift, et, Pl. er.
trøstesløs, adj. utrøstelig.
trøstig, adj. tillidsfuld, modig.
trøstigen, adv.
Trøstighed, en, ud. Pl. (A. S. Vedel.)
trøstløs, adj. d. s. s. trøstesløs.
Trøstløshed, en, ud. Pl.
Trøye*, See Trøie.
tu, See to. (Denne ældre Skrivemaade bruges endnu i adv. i tu, i Stykker.)
Tud, en, Pl. e.
Tudehorn, et, Pl. l. S. (af tuder.)
Tudekande, en, Pl. r. (af Tud.)
Tudekar, et, Pl. l. S. (af Tud.)
tuder, v. n. og a. 1. (har.) At tude i et Horn. At tude Folk sammen.
Tudse, en, Pl. r. Skrubtudse.
Tue, en, Pl. r. liden Høi.
Tugt, en, ud. Pl.
tugtelig, adj. S. tugtig.
Tugtelse, en, Pl. r.
Tugtemester, en, Pl. e.
tugter, v. a. 1.
Tugthuus, et, Pl. -huse.
tugtig, adj. kydsk, blufærdig.
Tugtighed, en, ud. Pl.
Tulipan, en, Pl. er. (Blomst.)
Tulipanblad, et, Pl. e.
Tulipanløg, et, Pl. l. S.
Tumleplads, en, Pl. er.
tumler, v. a. og n. 1.
Tumling, Tumlen, en.
Tumling*(Bæger) S. Tomling.
Tummel, en, ud. Pl. Støi.
Tumult, S. Oprør.
tung, adj.
tungblodig, adj.
tungbrystig, adj.
Tunge, en, Pl. r. Tungeaare -baand, et -been, et -byld -grøft -kræft -maal, et, Pl. l. S. Sprog -nerve -rod -sliim, et.
tungfærdig, S. seendrægtig.
Tunghed, en, ud. Pl. Tunghed i Kroppen.
tunghændet, adj.
tunghør, adj. som har ondt ved at høre; modsat lydhør.
tunghørende, adj v. d. samme.
Tunghørighed, en, ud. Pl. (v. Aph.)

Tungjord, en, ud. Pl.
tungmodig, adj. tungsindig.
tungmælende, adj. v.
tungmælet, adj.
tungnem, adj. som vanskelig fatter.
Tungnemhed, en, ud. Pl.
tungnemmet, adj.
tungsindig, adj.
Tungsindighed, en, ud. Pl.
Tungspath, en. et Slags Gips.
Tungsteen, en.
tungsøvnet eller tungsøvnig, adj.
tungt, adv.
Turban, en, Pl. er. et Slags Hovedklæde.
Turneerhest, en, Pl. e.
Turneerspil, et, Pl. l. S.
Turnering, en, Pl. er.
Turteldue, en, Pl. r.
tusind eller tusinde, Talord. (skrives ogsaa tusende.)
tusindaatig, adj.
Tusindbeen, en. Insect.
Tusindblad, et. Urt.
tusindfold, adj.
Tusindfryd, en. Urt.
Tusindkonstner, en, Pl. e.
Tusindskiøn, en. Urt.
tusindste, Ordenstal. Den tusindste Deel.
Tusindtal, i Tusindtal, adv.
Tusk, et, ud. Pl. til at tegne med. Deraf: Tuskfarve = pensel = tegning, o. fl.
tusker, v. a. S. bytter.
Tuskhandel, en, S. Byttehandel.
Tusmørke, et, ud. Pl.
Tusse, S. Tudse.
Tut, en, Pl. ter. (Kræmmerhuus.)
tutter, v. a. 1. kommer i en Tut.
Tvang, en, ud. Pl.
tvangfri, adj.
Tvangkiøb, et, Pl. l. S. (Amberg.)
tvangløs, adj.
Tvangløshed, en, ud. Pl.
Tvangsarbeide, et, Pl. r.
Tvangsbrev, et, Pl. e. (Amberg.)
Tvangshuus, et, Pl. = huse.
Tvangsmiddel, et, Pl. = midler.
Tvangspligt, en, Pl. er.
Tvangsret, en, ud. Pl.
tve, d. s. s. to; men bruges kun i Sammensætning.
Tvebak, en, Pl. ker.
Tvebo, en, i Plantelæren.
Tvedragt, en, ud. Pl.
Tvedyr, et, Pl. l. S. Amphibium. (Moth.)
tveegget, adj.
tvefold, adj.
Tvefork, en, Pl. e.
Tvege, en, Pl. r. (en Tvefork; en tvekløftet Green.) udtales Tveie.
tveget, adj. tvekløftet.
tvegrenet, adj.
Tveie*, See Tvege.
Tvekamp, en, Pl. e.
Tvekiøn, et.
tvekiønnet, adj.
Tveklinge, en, Pl. r. (Baggesen.)
tvekløftet, adj. (som har to Kløfter.)
tvekløvet, adj. (som er kløvet togange; it. om Qvæg, som har en kløvet Hov.)
Tvelyd, en, Pl. e. Dobbeltlyd, Diphthong.
Tvenavn, et, i Bogstavregning.
tvende, d. s. s. to.
tver*, S. tvær.
tvesindet, adj. ubestandig.
tveskægget, adj.
tvespidset, adj.
Tvet*, See Tvæt.

Tvetulle, en, Pl. r.
tvetullet, adj.
tvetunget, adj.
tvetydig, adj.
Tvetydighed, en, Pl. er.
tvi! Udraabsord, fy!
Tvil*, See Tvivl.
Tvilling, en, Pl. er.
tvillingbaaren, adj. v. Pl. -baarne. (Baggesen.)
Tvillingbroder, en, Pl. -brødre.
Tvillingnød, en, Pl. der. (Saaledes: Tvillingæble, o. fl.)
Tvillingrige, et, Pl. r.
Tvillingsøster, en, Pl. -søstre.
Tvillingslægt, en, Pl. er. (Baggesen.)
tvinder, v. a. tvandt, tvunden, tvundet. Pl. tvundne.
tviner, v. n. 1. (har.) klynker, klager sig; it. svinder hen.
tvinger, v. a. tvang, tvungen, tvunget. Pl. tvungne.
Tvingsel, en.
Tvist, en, ud. Pl. Trætte.
Tvist, et, ud. Pl. et Slags Haardug; (ogsaa et Slags fiint Bomuldsgarn.)
tvistes, See trættes.
tvistig, adj. uenig; tvivlsom.
Tvistighed, en, Pl. er. Uenighed.
Tvivl, en, Pl. l. S.
tvivlagtig, adj.
tvivler, v. n. 1. (har.) At tvivle om, paa Noget.
Tvivler, en, Pl. e.
tvivlesyg, adj.
Tvivlesyge, en, ud. Pl.
tvivlraadig, adj.
Tvivlraadighed, en, ud. Pl.
Tvivlsmaal, et. (Tvivlsomhed, tvivlsomt Tilfælde.)
tvivlsom, adj.
Tvivlsomhed, en, ud. Pl.
tvungen, See tvinger.
tvær, adj. Heraf følgende Sammensætninger: Tværager -baand, et -bielke -bom -bunden, adj. -bygning -dige, et -driver -dæmning -finger (en Fingers Brede) -fløite -fod -fylding (een som aldrig mættes) -gade gang -gavl -haand (Haandsbrede) -linie -maal, et (Giennemsnit, Diameter.) -muur -pind -sabel (Qvindesabel) -side -skaaren, adj. -snit, et -stang -stok -streg -stribe -strøg, et -sæk -søm -træ, et -vei -vold.
tværer, v. a. 1. at tvære noget ud.
Tværhed, en, ud. Pl. Vrangvillighed. (af tvær, uvillig, vrangvillig.)
tværs, adv. (fortæ.) tværs (eller tvært) igiennem. tværs over Gaden; paa tværs.
tvært, adv. (fort æ.) bruges i enkelte Tilfælde for tværs. Deraf: tværtimod, adv. lige imod.
tvært (langt æ.) adj. n. af tvær og adv.
Tvæt, en, ud. Pl. Vask, Vaskning.
Tvætning, en, Pl. er.
Tvættekar, et, Pl. l. S.
Tvættekiedel, en, Pl. -kiedler.
tvætter, v. a. 1. vasker.
Tvætterske, en, Pl. r.
tydelig, adj.
Tydelighed, en, ud. Pl.
tyder, v. a. 1. forklarer, udlægger.
Tydning, en, Pl. er.
tydsk, adj.

Tydskhed, en, ud. Pl.
Tydskland, n. pr.
Tyende, et, ud. Pl. Tienestefolk.
Tyendeløn, en, ud. Pl.
Tyendeværelse, et, Pl. r.
tyer, v. n. 1. (har og er.) at tye til noget.
Tyggemad, en, ud. Pl.
Tyggemiddel, et, Pl. -midler.
Tyggen, en, ud. Pl.
tygger, v. a. 1.
Tygning, en, Pl. er.
tyk, adj. Pl. tykke.
tykarmet, adj.
tykbenet, adj.
tykbuget, adj.
Tykhed, en, ud. Pl. Den Beskaffenhed at være tyk.
tykhovedet, adj. (figurlig: dum.)
tykhudet, adj.
Tykke, et, ud. Pl. Mening, Skiønnende.
Tykkelse, en, ud. Pl. Maal paa Tykhed.
tykkes, v. impers. tykkedes. (bruges undertiden som v. n. f. E. jeg tykkes; men mindre rigtig.) Mig tykkes; det tykkes mig; hvad tykkedes dig derom?
tykkindet, adj.
tykkiævet, adj.
tyklivet, adj.
tykløvet, adj. tykløvede Træer.
tykmavet, adj.
tykner, v. n. 1. (er.) bliver tyk.
Tykning, en, Størkning. 2. Den Deel af en Skov, som er tykkest og tættest.
tykskallet, adj.
tykt, adv.
Tyksteg, en. (en vis Deel af et Slagtenød.)
tylder, v. a. 1.
Tylt, en, Pl. er. Antal af 12.
Tyltebær*, S. Tyttebær.
tynd, adj.
tynder, v. a. 1. (Colding.)
tyndhaaret, adj.
Tyndhed, en, ud. Pl.
tyndhudet, adj.
tyndsaalet, adj.
tyndskallet, adj.
tyndslider, v. a. -sled, -slidt.
tyndspreder, v. a. 1.
Tyndsteg, en. (paa et Slagtehoved.)
Tyngde, en. Legemers Tyngde.
Tyngdekraft, en, ud. Pl.
Tyngdepunkt, en og et, Pl. er.
Tynge, en, Pl. r. Besvær; it. Skat, Paalæg.
tyngefri, adj. skattefri.
Tyngegods, et, ud. Pl.
tynger, v. a. 1. at tynge ned.
Tyngning, en. Gravitation.
Tyngsel, en, Tunghed, Byrde.
Tyr, en, Pl. e. Tyrefegtning -gal, adj. (en. t. Ko) -kalv -mie (Tyrens Avlelem) -pidsk.
Tyran, en, Pl. ner.
tyrannisk, adj.
Tyrgilding, en, Pl. er. (skaaren Tyr.)
tyrhalset, adj.
tyrløben, adj. t. Ko ɔ: som er med Kalv.
Tyrk, en, Pl. er.
Tyrkiet, n. pr.
Tyrkinde, en, Pl. r.
tyrkisk, adj.
tys, adj. stille. bruges kun i n. Her er saa tyst.
tys! Udraabsord.
tysser, v. n. og a. 1. bringer til Taushed.
tyst, adv. stille.
Tyttebær, et, Pl. l. S.
Tyv, en, Pl. e.
tyvagtig, adj.
Tyvagtighed, en, ud. Pl.

tyve, Talord, 20.
Tyvebande, en, Pl. r. Tyveselskab.
Tyvegreb, et, Pl. l. S.
Tyvegods, et, ud. Pl. Tyvekoster.
Tyvehaand, en. bortkommet ved Tyvehaand.
Tyvehul, et, Pl. ler.
Tyvekoster, Pl. stiaalet Gods.
Tyvelygte, en, Pl. r.
Tyvemærke, et, Pl. r.
tyvemærket, adj.
tyvende, Ordenstallet af 20.
Tyvenøgle, en, Pl. r.
tyvepundig, adj.
Tyveqvinde, en, Pl. r.
Tyveredskab, et, Pl. r.
Tyveri, et, Pl. er.
Tyveselskab, et, Pl. er.
Tyvestreg, en, Pl. er.
tyvkiender, v. a. 2. tyvter.
Tyvsdom, en, Pl. me. Dom for Tyveri.
Tyvshæler, en, Pl. e.
Tyvsmærke, et, Pl. r. Tyvemærke.
tyvstiaalen, adj. d. s. s. stiaalen.
tyvter, v. a. 1. beskylder for Tyveri.
Tæge, en, Pl. r. Væggeluus.
Tægt, Gierningen at tage; bruges nu kun i Sammensætninger, som Indtægt, Voldtægt.
Tægtedag, en, Pl. e.
Tægtekæ, et, ud. Pl. frammedt Qvæg, som optages.
Tægteqvinde, en, Pl. r. Medhustru.
Tækkegarn, et, ud. Pl. Garn, som bruges til at tække Huse.
Tækkehalm, en, ud. Pl.
Tækkekiep, en, Pl. pe.
Tækkelad, et, Pl. e. (hvorpaa Tækkemanden staaer.)
tækkelig, adj. behagelig, yndig. (See tækkes.)

Tækkelighed, en, ud. Pl.
Tækkelyng, en, ud. Pl.
Tækkemand, en, Pl. mænd.
Tækkenaal, en, Pl. e. som bruges ved Tækning.
tækker, v. a. 1. it. takte; takt. lægger Tag paa.
tækkes, v. dep. tækkedes. behager.
Tælgekniv, en, Pl. e. (S. Tollekniv.)
tælger, v. a. 1. skærer, snitter.
Tælle*, en, See Talg.
Tælle eller Tæle, en. Jordfrost under Overfladen. (Norsk.)
tællelig, adj. som kan tælles.
Tællelyst, en, ud. Pl.
Tællen, en, ud. Pl.
tæller, v. a. talte, talt. (kort a.) I Almuesproget og daglig Tale høres ogsaa taalte, taalt. (med kort aa.)
Tælling, en, Pl. er.
tæmmelig* (nogenledes) S. temmelig.
tæmmelig, adj. som kan tæmmes.
Tæmmelse, en, Pl. r.
tæmmer, v. a. 1.
tæmmes, v. dep. bliver tam.
Tæmning, en.
tændbar, adj. som let tændes.
Tænder, Pl. af Tand.
tænder, v. a. 2. At tænde Ild.
Tæne, en, Pl. r. unge Skud paa Træer.
tæng, adj. som har haardt Liv. (Moth.)
Tængsel, en, Pl. Tængsler. (af Tang, en.)
Tænkeevne, en, ud. Pl.
Tænkekraft, en, ud. Pl.
Tænkekonst, en.
Tænkekreds, en.
tænkelig, adj.
Tænkelære, en, ud. Pl. Logik.
Tænkemaade, en.

tænker, v. a. og n. tænkte, tænkt.
Tænker, en, Pl. e.
Tænkesprog*, See Tankesprog.
Tænkning, en, ud. Pl.
tænksom, adj. eftertænkende.
Tænksomhed, en, ud. Pl.
Tæppe, et, Pl. r.
Tæppeværk, et, Pl. er.
Tærefeber, en, Pl. -febre. hectisk Feber.
Tærepenge, en, Pl. l. S.
tærer, v. a. I.
Tæresyge, en, ud. Pl. Tæring.
tærger, v. a. I. tirrer, opirrer.
Tæring, en, ud. Pl.
Tærne* (Opvartningspige) S. Terne.
tærnet, adj. rudret.
Tærning, en, Pl. er.
Tærningbæger, et, Pl. -bægre.
tærningbannet, adj.
Tærningkast, et, Pl. l. S.
Tærningmønster, et. (i vævet Tøi.)
Tærningspil, et.
Tærningøie, et, Pl. -øine.
Tærskel, en, Pl. Tærskler. (til at banke Tøi med.)
Tærskelo, en. af tærsker og Lo.
Tærskemand, en, Pl. -mænd.
Tærskemaskine, en, Pl. r.
Tærskemølle, en, Pl. r. Tærskemaskine. (Amberg.)
Tærskepenge, Pl.
Tærskepleiel, en, Pl. -pleiler.
tærsker, v. a. tærskede (it. tarsk, torsk); tærsket, torsket.
Tærsker, en, Pl. e.
Tærsketid, en.
Tærskevogn, en, Pl. e.
Tærskning, en, Pl. er.
Tærte, en, Pl. r. Kage.
Tærtebager, en, Pl. e.
Tærtebei, en, ud. Pl.
Tærtepande, en, Pl. r.
tæser, v. a. I. piller ud, som Uld. (skrives ogsaa tæsser.)
tæt, adj. Pl. tætte.
Tæthed, en, ud. Pl.
Tætning, en.
tætter, v. a. I. gior tæt.
tættes, v. dep. bliver tæt.
Tæve, en, Pl. r. S. Tispe.
Tævehund, en, Pl. e. d. s. s. Tæve.
Tævekat, en, Pl. te.
Tø, en, ud. Pl. Tøbrud, et -snee -veir, et.
tøer, v. impers. I.
tøer op, v. a. S. optøer.
Tøffel, en, Pl. Tøfler.
Tøger*, et, S. Tøir.
Tøi, et, Redskab, Bohave. ud. Pl. 2. vævet Stof. Pl. er.
Tøihuus, et, Pl. -huse.
Tøile, en, Pl. r.
tøileløs, adj.
Tøileløshed, en, ud. Pl.
Tøimager, en, Pl. e.
Tøimester, en, Pl. e.
Tøir, et, Pl. l. S.
Tøirekølle, en, Pl. r.
Tøirepæl, en, Pl. e.
tøirer, v. a. I.
Tøirereb, et, Pl. l. S.
Tøite, en, Pl. r. (foragteligt Ord om et Fruentimmer.)
Tølper, en, Pl. e.
tølperagtig, adj. grov, plump.
Tølperagtighed, en, ud. Pl.
Tømme, en, Pl. r. Bidsel.
tømmer, v. a. I. lægger Tømme paa. (Moth.)
tømmer, v. a. I. gior tom.
Tømmer, et, ud. Pl. Tømmerarbeide, et -binding, Bindingsværk (Baden.) -blok -flaade -folk; Pl. -handel -handler -hugger

Tømmerhugst -hængsel (hvorved Tømmerflaader standses paa Elvene i Norge) -mand -mester -plads -sav -skov -stok -svend -værk, et -øxe.
Tømning, en, Pl. er. (af v. a. tømmer.)
tømrer, v. a. 1.
Tønde, en, Pl. r. Tøndebaand, et -bund -dækkel, et -giord -gods, et -hvælbing -lad, et -maal, et -stav -tap.
Tønder, et, ud. Pl. (til at tænde Ild op.)
tør, adj. Pl. tørre.
tør, v. a. turde, turdet. infin. at turde. (Nogle Nyere skrive torde, tordet.)
Tørhed, en, ud. Pl.
Tørke, en, ud. Pl. tørt Veir.
Tørklæde, et, Pl. r.
tørner, v. n. 1. støder paa. (har.) at tørne imod Noget.
Tørning, en, Pl. er. Anstød.
Tørrehuus, et, Pl. -huse.
Tørreklud, en, Pl. e.
Tørreloft, et, Pl. er.
Tørreovn, en, Pl. e.
Tørreplads, en, Pl. e og er.
tørrer, v. a. 2.
tørres, v. dep. tørredes. bliver tør.
Tørring, en.
tørskoet, adj.
Tørst, en, ud. Pl.
tørstig, adj.
tørt, adv.
Tørv, en, Pl. l. S. Tørveaske -brændsel, et -bund -grav -grund -jern, et -ild -jord -kul, et -loft, et -lugt -lyng (Plante) -mose -røg -skær, et -smul, et -spade -vold. (See Græstørv.)
Tørveir, et, ud. Pl. (af tør og Veir.)
Tøs, en, Pl. e og er. Pige. (foragteligt; og kiælende.)
tøsser, adv. See togange.
Tøven, en, ud. Pl.
tøver, v. n. 1. bier. (har.) At tøve efter een.
Tøy*, et, S. Tøi.
Tøyer*, et, S. Tøir.

U.

U, er en uadskillelig Partikel, der sættes foran ved en stor Mængde Substantiver, Adjectiver, Participier og Adverbier, hvis bekræftende Bemærkelse den ophæver, eller giver Ordet en saadan Bemærkelse, der udtrykker det Modsatte af det, som det usammensatte Ord bemærker. Denne Sammensætning forandrer i øvrigt ikke Ordenes Bøining eller Skrivemaade. Da nu saagodt som alle Adjectiver og Participier kunne sammensættes med denne Partikel, anføres herefter allene de, som enten slet ikke bruges uden i denne Sammensætning; eller som forekomme sieldnere og hvis Brug kunde være nogen Tvivl underkastet; eller hvis Bemærkelse kan behøve nogen Oplysning. Derimod opregnes alle, eller de allerfleste Substantiver, sammensatte med denne Partikel, da dens Brug er

mere indskrænket i Henseende til dette Slags Ord, og langt fra ikke finder Sted ved alle.
uaabnet, adj. v.
uaandbar, adj. (som ei kan indaandes.)
Uaar, et, Pl. l. S. ufrugtbart Aar.
Uadel, en, ub. Pl. Adel og Uadel.
uadelig, adj.
uadskillelig, adj.
Uadskillelighed, en, ub. Pl.
uadspurgt, adj. v.
uadvaret, adj. v.
uafbrudt, adj. v. br. og som adv.
uafholden, adj.
Uafhængighed, en, ub. Pl.
uafladelig, adj. og adv.
uafsættelig, adj. u. Varer.
uaftalt, adj. v.
uafvidende, adj. og adv. Det er mig uafvidende. Jeg giorde det uafvidende.
uafværgelig, adj.
uagtet, conj. (egentlig partic.) uagtet (endskiøndt) han bad for sig. Uagtet hans Alderdom (eller hans Alderdom uagtet.)
Uagtpaagivenhed, en.
uagtsom, adj. (uforsigtig.)
Uagtsomhed, en, Pl. er.
uandægtig, adj.
uanfegtet, adj.
uangenem, See ubehagelig.
uangret, adj.
uanket, adj. upaaanket.
uanmodet, adj. v.
uanmældt, adj. v.
uanseelig, adj.
uanseet, adj. v. (bruges undertiden for conj. uagtet eller endskiøndt.
Uanstændighed, en, Pl. er.
uantagelig, adj.
uanvendelig, adj.
uarbeidsom, adj.
uartig, adj.
Uartighed, en, Pl. er.
ubagt, adj. ubagt (raat) Brød.
ubanet, adj.
ubarket, adj.
Ubarmhiertighed, en, ub. Pl.
ubeboelig, adj. (som ikke kan beboes.)
ubeboet, adj. v. (som ikke beboes.)
ubebygget, adj. v.
ubedragelig, adj.
ubefolket, adj.
ubefængt, adj. ubesmittet.
ubefæstet, adj.
ubeføiet, adj. (uberettiget; uden Grund.)
ubegravet, adj. v.
Ubegribelighed, en, ub. Pl.
ubegrædt, adj. v.
ubegrændset, adj. v.
Ubehagelighed, en, Pl. er.
ubehielpsom, adj. (Baden.)
Ubehielpsomhed, en, ub. Pl. (Baden.)
ubehindret, adj. S. uhindret.
ubehøvlet, adj. (plump, grov.)
ubelavet, adj. ubelavet paa Forsvar.
Ubeleilighed, en, ub. Pl. (Baden.)
ubeleven, adj. (uden Levemaade.)
Ubelevenhed, en, ub. Pl. (Baden.)
ubelæst, adj. (Baden.)
ubemidlet, adj.
ubemærkt, adj.
ubenævnt, adj. v.
Ubeqvemhed, en, ub. Pl.
uberaad, adj. uoverlagt. med uberaad Hu.

ubetammet, adj. v.
ubereden, adj. v. som ei er tilreden; en ubereden Hest.
uberedt, adj. ikke belavet paa.
uberedvillig, adj.
Uberedvillighed, en, ud. Pl.
uberettiget, adj.
uberygtet, adj.
uberømmelig, adj.
uberørt, adj. At lade en Sag være uberørt.
ubesat, adj. v.
ubeseet, adj. v.
ubesindigen, adv.
Ubesindighed, en.
ubeskaaren, adj. ufornærmet.
ubeskadt, See uskadt.
Ubeskedenhed, en, ud. Pl.
ubeskrivelig, adj.
ubeskæftiget, adj. v.
ubesmittet, adj. v.
Ubestandighed, en, ud. Pl.
Ubestemthed, en, ud. Pl.
ubesvaret, adj.
ubesværet, adj. v.
ubetalelig, adj.
ubetids, adv. for silbig, ei til rette Tid.
ubetinget, adj. og adv.
ubetraadt, adj. v.
ubetvingelig, adj.
Ubetydelighed, en, Pl. er.
Ubetænksomhed, en, ud. Pl.
ubevandret, adj. v.
ubevant, adj. ubevant med Noget.
Ubevanthed, en, ud. Pl.
ubevidst, adj.
Ubevidsthed, en, ud. Pl.
Ubeviislighed, en, ud. Pl.
ubeviist, adj. v.
Ubevægelighed, en, ud. Pl.
Ubillighed, en, ud. Pl.

ublid, adj.
Ublidhed, en, ud. Pl.
ublodig, adj. en ublodig Seier.
ublu, adj. Pl. ublue, uforskammet, fræk, skamløs.
Ubluhed, en, ud. Pl.
ubodelig, adj. som ei kan oprettes.
ubodfærdig, adj.
ubrugbar, adj.
Ubrugbarhed, en, ud. Pl.
ubrødelig, adj. usvigelig.
Ubrødelighed, en, ud. Pl.
ubuden, adj. v. Pl. ubudne.
ubunden, adj. tvangløs.
Ubøielighed, en, ud. Pl.
uchristelig, adj.
Uchristen, en, Pl. Uchristne.
ud, adv. (Bruges i Sammensætning med følgende Verber. Nedenfor findes paa deres tilhørende Steder de med ud sammensatte Substantiver, Adjectiver og Participier.) udaander, v. a. 1. -arbeider, v. a. 1. -arter, v. n. 1. (vanslægter.) er og har. -banker, v. a. 1. -basuner, v. a. 1. -beder sig, v. rec. S. beder. -betaler, v. a. 2. -bider, v. a. (at u. en Tand) See bider -blæser, v. a. 2. -blomstrer, v. n. 1. (er.) -bløder, v. a. 2. -borer, v. a. 1. -breder, v. a. 1 og 2. -bringer, v. a. See bringer. -brækker, v. a. See brækker. -byder, v. a. S. byder. -bygger, v. a. 1. -bærer, v. a. See bærer -damper, v. n. 1. (som v. a. bruges det ikke; men i dets Sted afdamper) -danner, v. a. 1. -deler, v. a. S. deler -drager, v. a. S. drager -dreier,

v. a. 1. uddrikker, v. a. See drikker -driver, v. a. S. driver -dufter, v. a. 1. (Pram.) -dunster, v. a. og n. 1. -døer, v. n. S. døer (-efter*, S. udæfter) -feier, v. a. 1. -filer, v. a. 1. -finder, v. a. S. finder -fisker, v. a. 1. -flyder, v. n. (er.) S. flyder -flytter, v. a. 1. (flytter ud bruges baade som v. a. og v. n.) -folder, v. a. 1. -fordrer, v. a. 1. -fører, v. a. 1. -forsker, v. a 1. -frier, v. a. 1. befrier -fritter, v. a. 1. -fylder, v. a. 2. -føder, v. a. 2. -gaaer, v. n. See gaaer. (i figurlig Bemærkning) -giver, v. a. S. giver -giør, v. n. og a. S. giør (beløber sig til; afgiør.) -glatter, v. a. 1. -gløder, v. a. 1. -gnider, v. a. -grandsker, v. a. 1. -graver, v. a. See graver -grunder, v. a. 1. -gyder, v. a. S. gyder -haler, v. a. 1. -hamrer, v. a. 1. -henter, v. a. 1. -holder, v. a. 1. (-hovner, S. ophovner) -hugger, v. a. S. hugger -huler, v. a. 1. -hungrer, v. a. 1. (udsulter; tvinger ved Hunger) -hviler sig, v. rec. -hænger, v. a. S. hænger -jager, v. a. S. jager -jævner, v. a. 1. -kaarer, v. a. 1. -kaster, v. a. 1. -kiører, v. a. 2. -klipper, v. a. 1. -klæder, v. a. 2. -klækker, v. a. 1. -koger, v. a. 2. -kradser, v. a. 1. -krammer, v. a. 1. -kryster, v. a. 1. (udpresser) -kræver, v. a. 1. (-kundskaber, v. a. See -speider) -kæmmer, v. a. 1. -laaner, v. a. 2. (-lader, S. udelader) -lader sig, v. rec. (at udlade sig med Noget.) -leder, v. a. 1. -leer, v. a. S. leer -leier, v. a. 1. -leverer, v. a. 1. -lokker, v. a. 1. -løsser, v. a. 1. -lover, v. a. 1. -luder, v. a. 1. (udbløder i Lud) -luder, v. n. 1. (rager ud over. Oehlenschläger.) -lufter, v. a. 1. (lader giennemstryges af Luften) (-luger, v. a. 1. See luger) -lægger, v. a. S. lægger. (fortolker) -maaler, v. a. 2. -magrer, v. a. 1. -maier, v. a. 1. -maler, v. a. 1. -malker, v. a. 1. -marver, v. a. 1. -matter, v. a. 1. -mynter, v. a. 1. -mærker, v. a. 1. -mønstrer, v. a. 1. -nævner, v. a. 1. -pakker, v. a. 1. -panter, v. a. 1. -patter, v. a. 1. -persser, v. a. 1. -piber, v. a. S. piber -piller, v. a. 1. -piner, v. a. S. piner -plukker, v. a. 1. -plyndrer, v. a. 1. -pløier, v. a. 1. -pomper, v. a. 1. -presser, v. a. 1. -puster, v. a. 1. -pynter, v. a. 1. -pøndser, v. a. 1. -qvælder, v. n. 1. (er.) -raader, v. a. 2. -raser, v. n. 1. (har.) -reder, v. a. 1. -regner, v. a. 1. -renser, v. a. 1. -retter, v. a. 1. -rinder, v. n. (er.) See rinder -river, v. a. See river -roder, v. a. 1. -ruger, v. a. 1. -runder, v. a. 1. -ruster, v. a. 1. -rydder, v. a. 1. -rykker, v. a. 1. -ryster, v. a. 1. -rækker, v. a. S. rækker -røger, v. a. 2. -rører, v. a. 2. -saaer, v. a. 1.

udseer, v. a. 1. (udvælger.) -sender, v. a. 2. -siger, v. a. See siger -skammer, v. a. 1. -skeier, v. n. 1. (er.) -skiber, v. a. 1. -skielder, v. a. 2. -skifter, v. a. 1. -skikker, v. a. 1. -skraber, v. a. 1. -skriger, v. a. S. skriger -skriver, v. a. S. skriver -skruer, v. a. 1. -skyder, v. a. -skyller, v. a. 1. -skræmmer, v. a. 1. (forringer.) -skærer, v. a. See skærer -sletter, v. a. 1. -sliber, v. a. S. sliber -slider, v. a. S. slider -slukker, v. a. 1. -slæber, v. a. 2. (forslæber.) -smeder, v. a. 1. -smelter, v. a. 1. (-smykker, v. a. 1. S. smykker) -snitter, v. a. 1. -soner, v. a. 1. -sover, v. n. og a. S. sover -speider, v. a. 1. -spekker, v. a. 1. -spiler, v. a. 1. -spiller, v. a. 1. -spinder, v. a. S. spinder -sporer, v. a. 1. S. opsporer -spreder, v. a. 1. -springer, v. n. (er.) S. springer -sprøiter, v. a. 1. -spyer, v. a. 1. -spytter, v. a. 1. -spænder, v. a. 2. -spørger, v. a. S. spørger -staaer, v. a. S. staaer -steder, v. a. 1. -stiller, v. a. 1. -stopper, v. a. 1. -strammer, v. a. 1. -streger, v. a. 1. -stryger, v. a. See stryger -strækker, v. a. S. strækker -strøer, v. a. 1. -strømmer, v. n. 1. (er.) -studerer, v. a. 1. -stykker, v. a. 1. (deler i Stykker.) -styrer, v. a. 1. -støder, v. a. 2. -suger, v. a. 1. -sulter, v. a. 1. -syder, v. a. 2. -svæver, v. n. 1. (har.) -syer, v. a. 1. -sælger, v. a. S. sælger -sætter, v. a. S. sætter -søger, v. a. 2. -tager, v. a. S. tager -taler, v. a. 2. -tapper, v. a. 1. -tegner, v. a. 1. -tiener, v. n. 2. (har.) -toer, v. a. 1. -tolker, v. a. 1. -tordner, v. a. 1. (siger med tordnende Stemme) -træder, v. a. S. træder (At udtræde et Par Skoe.) -trykker, v. a. 1. -trækker, v. a. S. trækker -træller, v. a. 1. (udslæber) -tuder, v. a. 1. -tvinger, v. a. S. tvinger -tværer, v. a. 1. -tyder, v. a. 1. (udlægger, udtolker) -tæller, v. a. S. tæller -tærer, v. a. 1. -tærsker, v. a. 1. -tømmer, v. a. 2. -vander, v. a. 1. (lægger i Vand for at blødes) -vandrer, v. n. 1. (har.) -vasker, v. a. 1. -veier, v. a. 1. -vexler, v. a. 1. -vider, v. a. 1. -vikler, v. a. 1. -virker, v. a. 1. -viser, v. a. S. viser -visker, v. a. 1. (udsletter) -vorer, v. n. 1. (er.) -vrider, v. a. S. vrider -vrister, v. a. 1. -vælder, v. n. 1. (har og er.) -vælger, v. a. S. vælger -ælter, v. a. 1. -æsker, v. a. 1. (udfordrer) -øser, v. a. 2. -øver, v. a. 1.

udaad, en, ud. Pl. Slet Gierning, Ugierning.

udaanden, en, ud. Pl.

udad, adv.

udaf, præp. bruges undertiden til Overflødighed i Stedet for af; forskiellig fra ud af (som: gaae ud af Huset) som skrives adskilt.

udannet, adj. v. raa, ucultiveret.

Udarbeidelse, en, Pl. r.
udarmet, adj. forarmet.
udartet, adj. vanslægtet.
Udartning, en, Pl. er.
Udarv, en, ud. Pl.
Udarving, en, Pl. er. (som ei hører til de nærmeste Arvinger.)
Udbankning, en, Pl. er.
Udbark, en, ud. Pl. (den yderste Bark.)
Udbasuning, en, Pl. er.
Udbetaling, en, Pl. er.
Udbløduing, en, Pl. er.
Udboring, en, Pl. er.
Udbredelse, en.
Udbrud, et, Pl. l. S.
udbrudt, partic. af udbryder.
Udbrækning, en, Pl. er.
Udbrænding, en, Pl. er.
Udbud, et, Pl. l. S.
Udbudsbrev, et, Pl. e. (hvorved man udæsker til Strid; Feidebrev.)
Udbygger, en, Pl. e. (som bygger paa en Andens Grund.)
Udbygning, en, Pl. er.
Udbytte, et. (Pl. r. Amberg.)
Uddampning, en, Pl. er.
Uddannelse, en, ud. Pl.
Uddeling, en, Pl. er.
Uddrag, et, Pl. l. S.
Uddragning, en, Pl. er.
Uddrivning, en, Pl. er.
Uddunstning, en, Pl. er.
uddød, partic. af uddøer.
ude, adv. (modsat inde.)
Udeblivelse, en, Pl. r.
udebliver, v. n. =blev, =bleven, =blevet. (er.)
udeelagtig, adj.
Udeelagtighed, en, ud. Pl.
Udeladelse, en, Pl. r.
udelader, v. a. =lod, =ladt.
udelelig, adj.
Udelelighed, en, ud. Pl.
Udelukkelse, en, Pl. r.
udelukker, v. a. =lukte, =lukt.
uden, præp.
udenad, adv. At kunne noget udenad.
Udenadslæsning, en.
udenbyes, adv. (br. og som adj.) At boe udenbyes. Udenbyes Folk.
udendørs, adv. og adj.
udenfor, adv. og præp. Han staaer udenfor. At boe uden for Byen.
udenfra, adv.
udengierds, adv.
udenlands, adv. at reise udenlands.
udenlandsk, adj. udenlandske Varer.
udenom, adv.
udenpaa, adv.
udenrigs, adv.
udenslægts, adj. (som er uden for Familien.)
udentil, adv.
udenveis, adv. at gaae udenveis.
Udenverden, en. Den udvortes Verden, alt hvad vi fornemme uden for os. (Treschow.)
udenvælts, adj. u. Kort.
Udenværk, et, Pl. er.
Udeskning, en, S. Udæskning.
udestaaende, adj. v. u. Gield.
Udfald, et, Pl. l. S.
Udfart, en, Pl. er.
Udfeining, en, Pl. er.
Udfiling, en, Pl. er.
Udflade, en, S. Overflade.
Udflod, et, Pl. l. S. (Udflyden; noget som udflyder.)
Udflugt, en, Pl. er.
Udflytning, en, Pl. er.
Udflytter, en, Pl. e.
Udflyttergaard, en, Pl. e.
Udfolding, en, Pl. er.

Udfordring, en, Pl. er.
Udforing, en, Pl. er.
Udforskning, en, Pl. er.
Udfrielse, en.
Udfyldning, en, Pl. er.
Udførelse, en. Bruges i Almindelighed for Iværksættelse, Fuldføring.
udførlig, adj. vidtløftig. (sieldnere i den oprindelige Bemærkelse: som kan udføres.)
Udførlighed, en, ud. Pl.
Udførsel, en. Varers Udførsel.
Udgang, en, Pl. e.
Udgangshest, en, Pl. e. (som gaaer ude Vinteren over.) Saaledes ogsaa Udgangsfaar.
Udgangstold, en, ud. Pl.
Udgave, en, Pl. r. af en Bog.
Udgierning, en. som giøres uden for Huset.
Udgift, en, Pl. er.
Udgiftsbog, en, Pl. -bøger.
Udgivelse, en. Bogens Udgivelse.
Udgiver, en, Pl. e.
Udgladning, en, Pl. er.
Udgrundskning, en, Pl. er.
Udgravning, en, Pl. er.
udgrædt, adj. v. See forgrædt.
Udgydelse, en, Pl. r.
Udhaler, en, Pl. e. (paa Skibe.)
Udhaling, en, Pl. er.
Udhamring, en, Pl. er.
Udhavn, en, Pl. e. (en Havn ude ved Kysten, ikke inde i en Fiord.)
udholdelig, adj.
Udholm, en, Pl. e. (afsides Holm.)
udhoret, adj. forhoret.
Udhugning, en, Pl. er.
Udhuling, en, Pl. er.
Udhuus, et, Pl. Udhuse.
Udhæng, et.
udi, præpos. d. s. s. i.
Udjagelse, en, Pl. r.
Udjord, en. afsides liggende Jord.
Udjævning, en, Pl. er.
Udkaarelse, en, Pl. r.
Udkant, en, Pl. er.
Udkast, et, Pl. l. S.
Udkastelse, en, Pl. r.
Udkig, et. At ligge paa Udkig.
Udkiørsel, en, Pl. -kiørsler.
Udkogning, en, Pl. er.
Udkomme, et, ud. Pl.
Udlaan, et, Pl. l. S.
Udladelse, en, Pl. r. Udsagn, Tilstaaelse.
Udladning, en, Pl. er. Et Skibs U. See Udlosning.
udlagt, partic. af udlægger.
Udlevering, en, Pl. er.
udlevet, adj. v.
Udligger, en, Pl. e. en vis Deel af Skibs-Redskabet. 2. En Fribytter. (Baden.)
udlodder, v. a. 1. deler ud i Lodder. (T. Rothe.)
Udlosning, en, Pl. er.
Udludning, en, Pl. er.
Udluftning, en, Pl. er.
Udlæg, et, Pl. l. S.
Udlægning, en, Fortolkning. (Baden.)
Udlænding, en, Pl. e.
udlændisk, adj. See udenlandsk.
udlært, partic. At have udlært.
Udløb, et, Pl. l. S.
Udløsning, en, Pl. er.
Udmaaling, en, Pl. er.
Udmagring, en.
udmaier, v. a. 1. behænger med broget Stads. Deraf: Udmaielse, Udmaiing, en.

Udmaling, en, Pl. er.
Udmark, en, Pl. er.
Udmarksjord, en, Pl. er.
Udmarvning, en, Pl. er.
Udmattelse, en, Pl. r.
Udmyntning, en, Pl. er.
Udmærkelse, en, Pl. r.
Udnævnelse, en, Pl. r.
Udpakning, en, Pl. er.
Udpantning, en, Pl. er.
Udpersning, en, Pl. er.
Udplantning, en, Pl. er.
Udplukning, en, Pl. er.
Udplyndring, en, Pl. er.
Udpynt, en, Pl. er. En Udpynt af Landet.
Udpyntning, en, Pl. er.
Udraab, et, Pl. l. S.
Udraaber, en, Pl. e. Herold.
Udraabsord, et, Pl. l. S.
Udraabstegn, et, Pl. l. S.
Udredning, en, Pl. er.
Udregning, en, Pl. er.
Udreise, en.
Udrensning, en, Pl. er.
Udriver, en, Pl. e.
Udrustning, en, Pl. er.
Udryddelse, en.
Udrykning, en, Pl. er.
udrøi, adj. (af drøi; uden Forslag.)
Udsaaening, en.
udsagt, partic. af udsiger.
Udsalg, et, Pl. l. S.
udsat, partic. af udsætter.
Udseende, et, ud. Pl.
Udseiling, en.
Udsendelse, en, Pl. r.
Udsigende, et.
Udsigt, en, Pl. er.
Udskeielse, en, Pl. r.
Udskibning, en, Pl. er.
Udskiftning, en, Pl. er.
Udskrabning, en, Pl. er.
Udskrift, en, Pl. er.
Udskrivelse, en.
Udskriver, en, Pl. e.
Udskrivning, en, Pl. er.
Udskud, et. Det Slettefte af sit Slags; forkastede, ubrugbare Ting eller Personer. (Tilforn brugtes det hvor vi nu bruge Udvalg.)
Udskudsgods, et, ud. Pl.
Udskudsværer, Pl.
udskudt, partic. af udskyder.
Udskylling, en, Pl. er.
Udslag, et.
Udslettelse, en, Pl. r.
Udslukning, en, Pl. er.
Udslæb, et.
Udslæbshest, en, Pl. e.
Udslæt, et, ud. Pl. Hudsygdom.
Udsmedning, en, Pl. er.
Udsmeltning, en, Pl. er.
Udsmykning, en, Pl. er.
udsolgt, partic. af udsælger.
Udsoning, en, Pl. er.
Udspil, et, Pl. l. S.
Udspredelse, en, Pl. r.
Udspring, et.
Udspr[illegible]itning, en, Pl. er.
udspurgt, part. af udspørger.
Udspækning, en, Pl. er.
Udspænding, en, Pl. er.
Udstedelse, en, Pl. r.
Udstikning, en, Pl. er.
Udstopning, en, Pl. er.
Udstramning, en, Pl. er.
Udstrygning, en, Pl. er.
Udstrækning, en, Pl. er.
Udstrømmen, en, ud. Pl.
Udstykning, en, Pl. er.
Udstyr, et. Medgift.
Udstyring, en, Pl. er. Gierningen at udstyre.
Udstyrtning, en, Pl. er.
Udstødelse, en, Pl. r.
Udsugelse, en, Pl. r.
Udsugning, en, Pl. r.
Udsvævelse, en, Pl. r.
Udsyening, en, Pl. er.
Udsæd, en, S. Sæd.
Udtale, en, ud. Pl.
Udtapning, en, Pl. er.

Udtegnelse, en, Pl. r.
Udtegning, en, Pl. er.
Udtog, et, Pl. l. S.
udtogsviis, adv.
Udtolkning, en, Pl. er.
Udtryk, et, Pl. l. S.
udtrykkelig, adj.
udtrykkeligen, adv.
udtryksfuld, adj. som har meget Udtryk, som udtrykker meget.
Udtræk, et, Pl. l. S.
Udtværing, en, Pl. er.
Udtydning, en, Pl. er.
Udtælling, en, Pl. er.
Udtæring, en, Pl. er.
Udtømmelse, en, Pl. r.
ubuelig, adj.
Ubuelighed, en, ud. Pl.
Udvagt, en, Pl. er. (en fraliggende Vagt.)
Udvanding, en, Pl. er.
Udvandring, en, Pl. er.
Udvei, en, Pl. e.
udvendig, adj.
Udverling, en, Pl. er.
udvidelig, adj.
Udvidelse, en, Pl. r.
Udvidning, en, Pl. er.
Udvidningskraft, en, ud. Pl.
Udviisning, en, Pl. er.
Udvikling, en, Pl. er.
Udvirkelse, en.
udvortes, adj. og adv. (bruges og meget som subst.)
Udvortning, en, Pl. er.
Udvært, en, Pl. er. (Noget, som er udvoret.)
Udyd, en, Pl. er.
Udygtighed, en, ud. Pl.
Udyr, et, Pl. l. S. skadelige Dyr.
ueens, adj.
ueensartet, adj.
uefterlignelig, adj.
Uefterrettelighed, en, Pl. er.
Ueftertænksomhed, en, ud. Pl.
Uegennyttighed, en, ud. Pl.
Uendelighed, en, ud. Pl.
Uenighed, en, ud. Pl.
Uerfarenhed, en, ud. Pl.
Uerkiendtlighed, en, ud. Pl.
uerstattelig, adj.
ufarvet, adj.
ufattelig, adj. uforstaaelig.
ufeilbar, adj.
Ufeilbarhed, en, ud. Pl.
ufeilbarligen, adv.
Uforanderlighed, en.
uforarbeidet, adj.
uforbederlig, adj.
uforbigængelig, adj. See uundgaaelig.
uforbrændelig, adj.
Ufordragelig, adj.
Ufordragelighed, en, ud. Pl.
uforbulgt, adj. v.
ufordærvelig, adj. (som ei kan fordærves.)
ufordærvet, adj.
ufordøielig, adj. (som ei kan fordøies.)
Ufordøielighed, en. 1. Den Egenskab, ei at kunne fordøies. 2. Den Svaghed, ikke at kunne fordøie.
uforeenlig, adj.
uforfaren, adj. uerfaren.
uforfærdet, adj. modig, kiæk.
uforglemmelig, adj.
uforgribelig, adj. sige sin uforgribelige Mening.
uforgængelig, adj.
Uforgængelighed, en, ud. Pl.
uforhaabet, adj.
uforholdt, adj. Det skal være dig uforholdt.
uforhørt, adj.
uforkastelig, adj. u. Vidnesbyrd.
uforklarlig, adj.
Uforklarlighed, en, ud. Pl.

ufortrænkelig, adj.
Ufortrænkelighed, en, ud. Pl.
uforligelig, adj. trættesyg.
Uforligelighed, en, ud. Pl. Trættekiærhed.
uforlignelig, adj. som ei kan sættes i Ligning med noget.
uformeent, adj. v.
uformodentlig, adj. og adv.
Uformuenhed, en.
uformærkt, adj. og adv.
Ufornuft, en, ud. Pl.
ufornuftig, adj.
ufornøielig, adj. som ei kan tilfredsstilles.
Ufornøielighed, en, ud. Pl.
uforrettet, adj. v. med u. Sag.
Uforsagthed, en, ud. Pl.
Uforsigtighed, en, Pl. er.
Uforskammenhed, en, Pl. er.
uforskyldt, adj.
uforsonlig, adj.
Uforsonlighed, en, ud. Pl.
Uforstaaelighed, en, ud. Pl.
Uforstand, Uforstandighed, en, ud. Pl.
uforstyrrelig, adj.
uforsvarlig, adj. som ei kan undskyldes eller forsvares.
uforsynlig, adj.
uforsøgt, adj.
ufortalt, adj. v. (langt a.) enhver ufortalt.
ufortænkt, adj. v. enhver ufortænkt (uden at have Tanke til nogen, sigte til nogen.)
ufortøvet, adv.
ufortrøden, adj. Pl. ufortrødne.
Ufortrødenhed, en, ud. Pl.
uforvarendes, adv.
uforventendes, adv.
uforventet, See uventet.
uforvisnelig, See uvisnelig.
ufravigelig, adj.
Ufred, en, ud. Pl. Strid, Krig.
ufredelig, adj.
ufrelst, adj. S. ufri.
ufremkommelig, adj. (siges om en Vei, som er meget slet, som der neppe kan færdes paa.)
ufrist, adj. uforsøgt.
ufrivillig, adj.
Ufrugtbarhed, en, ud. Pl.
ufuldbyrdet, adj. v.
Ufuldkommenhed, en, Pl. er.
Ufuldstændighed, en, ud. Pl.
Ufærd, en, ud. Pl. (Ulykke.)
ufødt, adj.
ufølbar, adj. ufølelig. (Pram.)
ufølelig, adj. (som ei kan føles.)
ufølsom, adj. (som ingen Følelse har.)
Ufølsomhed, en, ud. Pl.
Uføre, et, Sump, Moradś.
ugangbar, adj. u. Mynt.
Uge, en, Pl. r. Ugeblad, et. -dag -dagsmand -kost -løn -maaned (modsat Almanakmaaned.) -marked, et. -penge, Pl. -prædiken -regning -rente -tiener -viis, adv. -værk, et.
ugemeen, S. ualmindelig.
ugentlig, adj.
ugienkaldelig, adj.
ugierne, adv.
Ugierning, en, Pl. er. Udaad.
ugift, adj.
ugild, adj. ærelsś, mindre Mand, hvis Vidne intet gielder.
ugiort, adj. v.
ugiørligt, adj.

Ugle, en, Pl. r.
Uglebillede, et, Pl. r. styggt, vanskabt Billede.
Uglehoved, et, Pl. er.
Uglerede, en, Pl. r.
ugleseet, adj.
Ugleskrig, et, Pl. l. S.
Ugleunge, en, Pl. r.
Ugrund, en.
ugrundet, adj. som ingen Grund eller Aarsag har.
Ugræs, et, ud. Pl. Ukrud.
ugudelig, adj.
Ugudelighed, en, ud. Pl.
Ugunst, en, ud. Pl.
Ugyldighed, en, ud. Pl.
uhandelig, adj. vanskelig at behandle.
Uhandelighed, en, ud. Pl.
uhegnet, adj.
Uheld, et, Pl. l. S.
uheldig, adj.
uhellig, See vanhellig.
uhevnet, adj. v.
uhiemlet, adj. (som ingen Hiemmel har.)
uhindret, adj. v.
Uhr, et, Pl. e. Uhrbaand, et, -bæksel, et -fiæder -foderal, et -glas, et -hage -hammer -hiul, et -kasse -klæde -lomme -mager -magerkonst -nøgle -skive -viser -værk, et.
uhumsk, adj. ureenlig.
Uhumskhed, en, Pl. er.
Uhyre, et, Pl. r.
Uhøflighed, en, Pl. er.
uhørlig, adj. 1. Som ei kan høres. 2. græsselig, skrækkelig.
uhørt, adj. v.
uhøvisk, adj. uanstændig.
Uhøviskhed, en, ud. Pl.
uigienbringelig, adj.
uigiendrivelig, adj.
uigienkaldelig, adj.
uigienløselig, adj.
uigiennemsigtig, adj.
uigiennemtrængelig, adj.
uimodsigelig, adj.
uimodstaaelig, adj.
Uimodstaaelighed, en, ud. Pl. (Dette og lignende Substantiver bruges, for deres Længdes Skyld, ikke meget.)
uindtagelig, adj. (som ei kan indtages.)
uindtaget, adj. v.
uindviet, adj. v.
Ujævnhed, en, Pl. er.
Ukiendelighed, en, ud. Pl.
ukiær, adj.
ukiærkommen, adj. Pl. ukiærkomne.
ukiærlig, adj.
Ukiærlighed, en, ud. Pl.
uklar, adj.
Uklarhed, en, ud. Pl.
uklog, adj.
Uklogskab, en, ud. Pl.
ukonstlet, adj.
ukrigersk, adj.
Ukrud, et, ud. Pl.
ukrævet, adj. v.
Ukydskhed, en, ud. Pl.
Ukyndighed, en, ud. Pl.
ulastelig, adj.
Uld, en, ud. Pl. uldagtig, adj. Uldarbeide, et -arbeider -bærende, adj. v. -farver -farvet, adj. v. (u. Klæde, som er farvet i Ulden førend Vævningen.) -farvning -garn, et -gierd (Uldarbeide) -giering -handel -karde -klipning -lok -rig, adj. -rok -sax -spind, et -spinder -spinderi, et -spindørske -sæk -tave -tot -tøi, et -væver.
ulden, adj. Pl. uldne.
ulegemlig, adj.
Ulegemlighed, en, ud. Pl.
Uleilighed, en, Pl. er.

Ulempe, en. Uleilighed.
ulidelig, adj. utaalelig.
ulige, adj. (u. d. samme.) som ikke er ret eller lige. Et ulige Tal. En ulige Størrelse. Lige eller Ulige.
uliig, adj. Pl. ulige, som ikke ligner.
Uliighed, en, Pl. er.
Ulivssaar, et, Pl. l. S. dødeligt Saar.
Ulk, en, Pl. e. (en Fisk.)
Ulmen, en, ud. Pl.
ulmer, v. n. 1. (har.)
Ulov, en. Uret.
ulovbunden, adj. Pl. -bundne.
ulovlig, adj.
Ulovlighed, en.
ulovskikket, adj. (ulovlig.)
Ulv, en, Pl. e. Ulveart -fod (er ogsaa en Mos-Art) -fælde -graa, adj. -grav -grube -hule -hund -hunger -jagt -jæger -leie, et -melk (Urt) -sax -skind, et -stue (Ulvegrav) -tand -unge.
Ulvinde, en, Pl. r.
Ulyd, en. Støi, Tummel.
ulydig, adj.
Ulydighed, en, ud. Pl.
Ulykke, en, ud. Pl.
ulykkelig, adj.
ulykkeligviis, adv.
Ulykkesstifter, en, Pl. e. (Amberg.)
Ulykkestegn, et, Pl. l. S.
Ulykkestilfælde, et, Pl. l. S.
Ulyksalighed, en, ud. Pl.
Ulyst, en, ud. Pl.
ulystelig, adj.
ulædsket, adj. v. u. Kalk.
ulægelig, adj.
Ulægelighed, en, ud. Pl.
ulærd, adj.
Ulærdillighed, en, ud. Pl.
ulæselig, adj.
Umaadelighed, en, ud. Pl.
umaalelig, adj.
Umaalelighed, en, ud. Pl.
umage, adj. Pl. l. S. En umage Sko. To umage Handsker.
Umage, en, ud. Pl. Besvær. (burde egentlig skrives Umag. See Mag.)
umagelig, adj. ubeqvem.
umager, v. a. 1. giør Uleilighed.
umandig, adj.
umaneerlig, S. uskikkelig, umaadelig.
Umenneske, et, Pl. r.
umenneskelig, adj.
Umenneskelighed, en, ud. Pl.
umiddelbar, adj. og adv.
Umiddelbarhed, en, ud. Pl. (Treschow.)
umild, adj.
Umildhed, en, ud. Pl.
Uminde, et, ud. Pl. (Det Modsatte af Minde, Samtykke.)
umindelig, adj. fra umindelige Tider (saa længe, at Begyndelsen ei kan mindes.)
umindet, adj. v. upaamindet.
umistelig, adj.
Umistelighed, en, ud. Pl.
umisundt, adj. v.
umoden, adj. Pl. umodne.
umodsigelig, adj. See uimodsigelig.
Umulighed, en, Pl. er.
Umyndighed, en, ud. Pl.
umyntet, adj. u. Sølv.
umælende, adj. v.
umærkelig, adj.
Umærkelighed, en, ud. Pl.
Umættelighed, en, ud. Pl.
Unaade, en, ud. Pl.
Unaturlighed, en, ud. Pl.
unavngiven, adj. v. Pl. unavngivne.
Unddragelse, en, Pl. r.

undbrager, v. a. =brog, =draget.
Under, et, ud. Pl. underfuld, adj. =gierning =værk, et. Bruges af Nyere saaledes i nogle flere Sammensætninger (i Stedet for adj. underfuld) f. E. Underblomst, underskiøn, Undervirkning, o. fl.
under, v. a. 2. at unde een noget.
under, præp.
Underafdeling, en, Pl. er.
Underarm, en, Pl. e.
Underbetient, en, Pl. e.
underbinder, v. a. =bandt, =bunden, =bundet. Pl. =bundne.
Underbuxer, Pl.
Underdan, en, See Undersaat.
underdanig, adj.
Underdanighed, en, ud. Pl.
Underdeel, en, Pl. =dele.
Underdeling, en, Pl. er. (Subdivision.)
Underdommer, en, Pl. e.
Underdyne, en, Pl. r.
Underfaldshiul, et, Pl. l. S. (i en Mølle.)
Underfaldsqværn, en, Pl. e.
Underfaldsvand, et, ud. Pl. (Amberg.)
Underflade, en, Pl. r.
Underfoder, et, ud. Pl.
Underfoged, en, Pl. er.
underforer, v. a. 1.
underfundig, adj. (snedig, listig.)
Underfundighed, en, ud. Pl.
undergaaer, v. a. (See gaaer.) lider, udholder. At undergaae Forandringer. (Aldeles forskielligt fra v. n. gaaer under.)
Undergang, en, ud. Pl.
undergiven, adj. v. Pl. undergivne.
undergraver, v. a. =grov, =gravet. (See graver.)
Undergravning, en, Pl. er.
undergroet, adj. v.
underhaanden, adv. (stiltiende, ikke offentligen.)
underhandler, v. n. 1. At underhandle om Noget med een.
Underhandler, en, Pl. e.
Underhandling, en, Pl. er.
Underhavende, Pl. (som staae under een, adlyde een.)
Underhold, et, ud. Pl. Næring, Ophold.
Underholdning, en.
underholder, v. a. S. holder.
Underhuus, et, i det engelske Parlement.
underhyrer, v. a. 1. (underhyre en Andens Skibsfolk.)
underjordisk, adj.
Underkastelse, en, Pl. r.
underkaster, v. a. 1.
underkiender, v. a. 2. At underkiende en Dom.
Underkiole, en, Pl. r.
underkiøber, v. a. 2. (bestikker.)
Underklokke, en, Pl. r. Underskiørt.
Underklæder, Pl.
Underklædning, en, Pl. er.
Underkonge, en, Pl. r.
Underkop, en, Pl. per.
Underknelse, en, Pl. r.
underkuer, v. a. 1.
Underlag, et, Pl. l. S.
underlig, adj. (af n. s. Under.)
Underlighed, en, Pl. er. Synderlighed.

Underliv, et.
Underlæbe, en, Pl. r.
underlægger, v. a. -lagde, -lagt.
Underlærer, en, Pl. e.
underløbet, adj. v. u. Blod.
Undermaal, et.
Undermand, en, Pl. -mænd.
Underofficier, en, Pl. er.
underordner, v. a. 1.
Underordning, en, Pl. er.
Underpant, et, Pl. er.
Underret, en, Pl. ter.
Underretning, en, Pl. er.
Underretsdommer, en, Pl. e.
underretter, v. a. 1. underviser, giver Efterretning.
Undersaat, en, Pl. ter.
Underskaal, en, Pl. er.
Underskiorte, en, Pl. r.
Underskiørt, et, Pl. er.
Underskov, en.
Underskrift, en, Pl. er.
underskriver, v. a. -skrev, -skreven, -skrevet. Pl. -skrevne.
Underskrivning, en, Pl. er.
Underslæb, et. hemmeligt Bedrageri.
underst, adv. superl. af under. nederst.
understaaer sig, v. rec. -stod, -staaet. (har.)
understreger, v. a. 1.
understryger, v. a. -strøg, -strøgen, -strøget. Pl. -strøgne.
understukken, partic.
Understøttelse, en, Pl. r.
understøtter, v. a. 1.
Undersøgelse, en, Pl. r.
undersøger, v. a. 2.
undertegner, v. a. 1.
undertegning, en, Pl. er.
undertiden, adv. stundom.
Undertrykkelse, en, Pl. r.
Undertrykker, v. a. 2.
Undertrykker, en, Pl. e.
Undertrøie, en, Pl. r.
Undertvingelse, en, Pl. r.
undertvinger, v. a. -tvang, -tvungen, -tvunget.
Underverden, en. (underjordisk Verden.)
Underviisning, en, Pl. er.
underviser, v. a. -viste, -viist.
Undervogn, en, Pl. e.
Undervægt, en, ud. Pl. (for liden Vægt; mindre Vægt end tilbørlig.)
undervægtig, adj.
Undfangelse, en, Pl. r.
undfanger, v. n. undfangede og undfik; undfanget — (har.)
undflyer, v. a. 1.
undgaaer, v. a. -gik, -gaaet.
Undgieldelse, en.
undgielder, v. a. -gialdt, -gieldet.
undkommer, v. n. -kom, -kommen, -kommet. (er.)
undlader, v. a. undlod, -ladt.
undløber, v. n. -løb, -løbet. (er og har.)
undrer sig, v. rec. 1.
undrømmer, S. undflyer.
undseelig, adj.
Undseelighed, en, ud. Pl.
Undseelse, en, ud. Pl.
undseer sig, v. rec. -saae, -seet (har.). At undsee sig ved Noget.
Undsigelse, en, Pl. r.
undsiger, v. a. -sagde, -sagt. (truer paa Livet eller med Feide.)
undskylder, v. a. 2.
Undskyldning, en, Pl. er.
undslaaer sig, v. rec. -slog, -slaaet. (har.) At undslaae sig for Noget.
undslipper, v. n. -slap,

undsluppen, -sluppet. (slipper bort.)
undsætter, v. a. -satte, -sat.
Undsætning, en, Pl. er.
Undtagelse, en, Pl. r.
undtagen, partic. af undtager. bruges og som adv. Ingen, undtagen dine Søstre.
undtager, v. a. -tog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
Undvigelse, en, Pl. r.
undviger, v. n. og a. -veg, -vegen, -veget. Pl. -vegne. (er.) Han er undvegen. (rømt.) At undvige en Samtale.
undværer, v. a. 1.
undværlig, adj.
Undværlighed, en, ud. Pl.
unegtelig, adj. og adv.
ung, adj. yngre, yngst.
Ungdom, en, ud. Pl.
ungdommelig, adj.
Ungdomsaar, et, Pl. l. S.
Ungdomsalder, en, ud. Pl.
Ungdomsarbeide, et, Pl. r.
Ungdomsfeil, en, Pl. l. S.
Ungdomsfriskhed, en.
Ungdomsfylde, en, ud. Pl.
Ungdomsfyrighed, en, ud. Pl.
Ungdomsild, en, ud. Pl.
Ungdomskraft, en.
Ungdomsliv, et, ud. Pl.
Ungdomsskiønhed, en, ud. Pl.
Ungdomsvaar, en, ud. Pl.
Unge, en, Pl. r. (Dyrenes Yngel.)
ungersk, adj. (fra Ungarn.)
Ungersvend, en, Pl. e. Ungkarl, Yngling.
Ungkarl, en, Pl. e.
Ungmø, en, Pl. er.
Ungnød, et, Pl. l. S. ungt Kreatur.
Ungkvæg, et, u. s. collect.
Uniform, en, Pl. er. (Krigsfolks eensformige Dragt.)
Universitet, et, Pl. er.
Unode, en, Pl. r. Uskik.
Unse, en, Pl. r. 2 Lod.
unsevis, adv.
Unytte, en. til Unytte.
unyttig, adj.
Unyttighed, en, ud. Pl.
unævnelig, adj.
unødig, adj.
unødigen, adv.
unødvendig, adj.
Unødvendighed, en, Pl. er.
unøisom, adj.
Unøisomhed, en, ud. Pl. (Baggesen.)
uomgængelig, adj. og adv. uundgaaelig.
uomskiftelig, adj.
uomstødelig, adj.
uomtaaget, adj.
uomtalt, adj. v.
uomtvistelig, adj.
uopdragen, uopdraget, adj. v. Pl. uopdragne.
uopfyldelig, adj.
uopfyldt, adj.
uopholdelig, adj. og adv.
uophørlig, adj.
uopløselig, adj.
Uopmærksomhed, en.
uopredt, adj. v. en uopredt Seng.
uoprettelig, adj.
Uoprigtighed, en.
uopsættelig, adj.
Uopsættelighed, en, ud. Pl.
Uorden, en, Pl. er.
uordholden, adj.
Uordholdenhed, en, ud. Pl.
uordnet, adj. v.
uovereensstemmende, adj. v.
Uovereensstemmelse, en, Pl. r.
uoverlagt, adj. v.

uoverseelig, adj.
uoverskuelig, adj.
uoversættelig, adj.
uovertalelig, adj.
uovervindelig, adj.
upaaanket, adj.
upaaklagelig, adj.
Upaalidelighed, en, ub. Pl.
Upaapasselighed, en, ub. Pl.
upaaseet, adj. v.
upaatalt, adj. v.
upaatvivleligen, adv.
upar, S. umage.
uparret, adj. v.
Upartiskhed, en, ub. Pl.
upasselig, adj. d. s. s. upassende. 2. syg.
Upasselighed, en, Pl. er. Sygdom.
upassende, adj. Som ikke er sømmelig.
upersonlig, adj.
Upligt, til Upligt ɔ: over sin Skyldighed.
Uqvemsord, et, Pl. l. S. (fornærmelige Udtryk.)
Uraad, ub. Art. At mærke Uraad.
uraadig, adj. (som ingen Raad veed.)
urandsagelig, adj.
Urbierg, et, Pl. e. (de ældste Bierge.)
Urbillede, et, Pl. r. Ideal, Billede i Ideen.
Urede, et. Vilderede. At bringe i Urede.
urede, adj. uordentlig. See uredt.
uredelig, adj.
Uredelighed, en, ub. Pl.
uredet eller uredt, adj. uredet Haar.
ureen, adj. Pl. urene.
ureenlig, adj.
Ureenlighed, en, Pl. er.
Uregelmæssighed, en.
uregierlig, adj. ustyrlig.
Uregierlighed, en. Ustyrlighed.
Uret, en, ub. Pl.
uret, adj. Pl. te.
uretfærdig, adj.
Uretfærdighed, en, Pl. er.
uretmæssig, adj.
Uretmæssighed, en.
urettelig, adj. og adv.
uretviis, adj.
Urhane, en, Pl. r.
Urhøne, en, Pl. r og -høns.
urigtig, adj.
Urigtighed, en, Pl. er.
Urimelighed, en, Pl. er.
urimet, adj. urimede Vers.
Urin, en, ub. Pl. urindrivende, adj. v. Urinblære -gang -glas, et -rør, et.
Urkraft, en. (den første oprindelige Kraft.)
Urne, en, Pl. r. (Askekrukke, Kar til at giemme Asken af brændte Lig.)
Uro, en, ub. Pl.
uroest, adj.
uroesværdig, adj.
urokkelig, adj.
Urokkelighed, en, ub. Pl.
urokket, adj. v.
urolig, adj.
Urolighed, en, Pl. er.
Urt, en, ub. Pl. ugiæret, ukogt Øl.
Urt, en, Pl. er. Plante. Urtebad, et -bed, et -bod -bog -gaard -gaardsmand -handel -handler -have -kiender -kost -kram -kræmmer -kurv -kyndig -potte -samler -samling -skab, et -suppe -vand, et.
Urtid, en. Den allerfierneste Tid.
Urverden, en. Verden, som den var i de ældste Tider.
Urydde, et, ub. Pl. Uorden.

urydbelig, adj. uordentlig.
urygelig, adj. fast, uforanderlig.
urykkelig, adj.
uræd, adj. ikke frygtsom. (T. Rothe.)
urørlig, adj. som ei kan flyttes.
urørt, adj. ikke vedrørt.
usaatte, adj. pl. uenige.
usagt, adj. v.
usalig, adj.
usaltet, adj. v.
usambaaren, adj. Pl. usambaarne.
usamdrægtig, adj. uenig.
Usamdrægtighed, en, ub. Pl.
usand, adj.
usandfærdig, adj.
Usandfærdighed, en, ub. Pl.
Usandhed, en, Pl. er.
usandselig, adj. som ei kan sandses, eller fornemmes ved Sandserne.
Usandsynlighed, en, Pl. er.
useilbar, adj.
usel, adj. Pl. usle. (skrives i Almindelighed ussel.)
Uselhed, en, ub. Pl.
uselskabelig, adj.
Uselskabelighed, en, ub. Pl.
usigelig, adj. uudsigelig.
usigeligen, adv.
usikker, adj. Pl. usikkre.
Usikkerhed, en, ub. Pl.
uskaansom, adj.
Uskaansomhed, en, ub. Pl.
uskabt, adj. v.
uskadelig, adj. (som ei kan skade.)
Uskadelighed, en, ub. Pl.
uskadt, adj. v. (som ingen Skade har faaet.)
Uskatteerlig, adj. uvurdeerlig.
Uskiel, en, See Uret.
uskiellig, adj. og adv. ubillig; umaadelig.
uskielligen, adv. ubilligen, uden Grund.
uskiftet, adj. v. u. Bo.
Uskik, en, Pl. ke. ond Skik.
uskikkelig, adj. (som ingen god Skik har; usædelig.)
Uskikkelighed, en.
uskikket, adj v. ubeqvem.
Uskiønsomhed, en, ub. Pl.
uskiøtsom, See uagtsom.
Uskyldighed, en, ub. Pl.
usleben, adj. Pl. uslebne.
Uslebenhed, en, ub. Pl. (Mangel paa Dannelse.)
uslidelig, adj.
uslukkelig, adj. et u. Had.
usmagelig, adj. som ingen Smag har.
usmeltelig, adj.
usmykket, adj. v.
usnild, adj. uklog.
Usnildhed, en, ub. Pl.
usonlig, adj. uforsonlig.
usporlig, adj. usporlige Veie.
uspurgt, See uadspurgt.
Ustadighed, en, ub. Pl.
ustraffelig, adj. u. Vandel.
Ustraffelighed, en, ub. Pl.
ustraffet, adj.
ustridig, adj. og adv. unegtelig.
Ustyr, et, ub. Pl. Larm, Støien.
ustyrlig, adj. som ei kan styres.
Ustyrlighed, en, ub. Pl. Vildhed.
usund, adj.
Usundhed, en, ub. Pl.
usvigelig, adj. som ikke sviger, trofast.
usvækket, adj. v.
Usynlighed, en, ub. Pl.
usyret, adj. usyret Brød.
usædelig, adj.
Usædelighed, en, ub. Pl.

Ufædvanlighed, en, ud. Pl.
usømmelig, adj.
Usømmelighed, en, Pl. er.
Utaal, en, ud. Pl. Utaalmodighed.
utaalelig, adj. som ei kan taales.
Utaalelighed, en, ud. Pl. (Baden.)
utaalig, adj. d. s. s. utaalmodig.
utaalmodig, adj.
Utaalmodighed, en, ud. Pl.
Utak (bruges gierne som Pl.) Bebreidelse, Revselse, det som er modsat Tak. At faae Utak. Han fik mange Utak.
utaknemmelig, adj.
Utaknemmelighed, en, ud. Pl.
utallig, adj. som ei kan tælles.
utalt, adj. (kort a.) som ikke er talt.
Utallighed, en, ud. Pl.
uteerlig, adj. ureen, uanstændig.
Uteerlighed, en, Pl. er.
Utide, til, i Utide, adv.
utidig, adj. 1. som ikke skeer i rette Tid. 2. umoden. 3. som ingen Madlyst har.
Utidighed, en, ud. Pl.
utienlig, adj.
utienstagtig, adj.
Utienstagtighed, en, ud. Pl.
Utilbøielighed, en, ud. Pl.
utilbørlig, adj.
Utilbørlighed, en, ud. Pl.
utilfreds, adj.
Utilfredshed, en, ud. Pl.
utilgivelig, adj.
utilgængelig, adj.
Utilgængelighed, en, ud. Pl.
utilladelig, adj.
Utilladelighed, en, ud. Pl.
utilstrækkelig, adj.
Utilstrækkelighed, en, ud. Pl.
utilvant, adj. v.
Utilværelse, en, ud. Pl.
utimelig, adj. utidig, ei i rette Tid.
Uting, en. 1. Noget som ei er til. 2. en ond, slem Ting.
utolkelig, adj. som ei kan fortolkes.
utro, adj. Pl. utroe som ikke er tro.
utrolig, adj. som ei kan troes.
Utrolighed, en, ud. Pl.
Utroskab, en, Pl. er.
utryg, adj. Pl. utrygge. usikker. (Colding.)
utrættelig, adj.
Utrættelighed, en, ud. Pl.
Utrøstelighed, en, ud. Pl.
Utugt, en, ud. Pl. ukydsk Levnet og Handling.
utugtig, adj. ukydsk.
Utugtighed, en, ud. Pl.
utvivlelig, See upaatvivlelig.
utvivlsom, adj.
utvungen, adj. Pl. utvungne.
Utvungenhed, en, ud. Pl.
Utydelighed, en, Pl. er.
utæmmelig, adj.
utænkelig, adj.
Utænksomhed, en, S. Ubetænksomhed.
Utøi, et, ud. Pl.
uudforskelig, adj.
uudførlig, adj.
uudgrundelig, adj.
uudholdelig, adj.
uudslettelig, adj.
uudslukkelig, adj. uslukkelig.
uudsættelig, See uopsættelig.
uudtænkelig, adj.

uudtømmelig, adj.
uundgaaelig, adj.
uundværlig, adj.
Uundværlighed, en.
Uvane, en, Pl. r. ond Vane.
uvane, adj. en uvane Tyr; uvane Qvæg.
uvant, adj. (ikke vant til.)
uvaragtig, adj. som ikke varer eller holder længe.
uvarsom, adj.
Uvarsomhed, en.
uvederhæftig, adj.
uvedkommende, adj. v.
Uvei, en, Pl. e. Uføre, hvor ingen Vei er.
Uveir, et, ud. Pl.
Uveirsfugl, en, Pl. e.
Uveirsstorm, en, Pl. e.
uveisom, adj. Pl. me.
Uven, en, Pl. ner.
uvenlig, adj.
Uvenlighed, en, ud. Pl.
Uvenskab, et, Pl. er.
uventet, adj. og adv.
uvidende, adj. v. ukyndig.
Uvidenhed, en, ud. Pl.
uvidenskabelig, adj.
uvigtig, adj.
Uvigtighed, en, ud. Pl.
uviis, adj. See uklog.
Uvillie, en, ud. Pl. (modsat Velvillie.)
uvillig, adj.
Uvillighed, en, ud. Pl. Vrangvillighed.
Uvirksomhed, en, ud. Pl.
uvis, adj. Pl. se. usikker.
Uvished, en, ud. Pl.
uviseligen, adv.
uvitterlig, adj.
uvittig, adj.
Uvittighed, en, ud. Pl.
uvorn, adj. uartig, uoptugtet, uforskammet.
Uvornhed, en, ud. Pl.
uvurdeerlig, adj.
uvæbnet, adj. v.
uvægerlig, adj.
Uværd, et, ud. Pl.
Uværdighed, en, ud. Pl.
Uvæsen, et, Pl. er. (ondt Væsen; noget som ei er til.)
uvæsentlig, adj. (som ei hører til Tingens Væsen.)
Uvæsentlighed, en, ud. Pl.
Uyndest, See Ugunst.
uædel, adj. Pl. uædle.
uægte, adj.
Uægthed, en, ud. Pl.
uærbødig, adj.
Uærlighed, en, ud. Pl.
uøvet, adj.

V.

Vaaben, et, Pl. l. Sing. (Værge; Skioldmærke. I sidste Bemærkelse har det i Pl. Vaabener.) Vaabenbaand, et -billede, et -bog -borg -drag, et -broder (Amberg.) -bands -diærv, adj. -drager -dygtig, adj. -færd (Strid, Krig) -før, adj. (som kan bære Vaaben) -gny, et -held, et -hold, et -huus, et -hvile -kappe -kiortel -konst -løs, adj. (uvæbnet) -magt -mærke, et -mø -plads -rustet, adj. v. -rustning -salve (hvormed man fordum troede at kunne læge alle Saar) -smed -stilstand -stærk, adj. -tag, et -ting, et -øvelse.

Vaable*, en, See Vable.
Vaad, et, Pl. l. S. (kort aa.) Vadested.
Vaad*, et (Fiskergarn.) See Vod.
vaad, adj. (langt aa.) fugtig.
Vaade, en, ud. Pl. (uforudseet Ulykke; Ulykke som ei giøres med Forsæt.)
Vaadedrab, et, Pl. l. S.
Vaadegierning, en, Pl. er.
Vaadeild, en, ud. Pl.
vaader*, v. n. S. vader.
Vaadesag, en, Pl. er.
Vaadhed, en, ud. Pl.
vaadskoet, adj.
Vaag, en, S. Vog.
vaag, adj. (slet, ringe.)
Vaage, en, Pl. r. Aabning i Isen.
Vaagekone, en, Pl. r. (af v. n. vaager.)
Vaageløn, en, ud. Pl.
vaagen, adj. Pl. vaagne. (som ikke sover.)
vaager, v. n. 1. (har.) er vaagen; holder sig vaagen.
Vaagestue, en, Pl. r. (som holdes over Liig.)
Vaagesyge, en, ud. Pl.
vaagner, v. n. 1. (er.) bliver vaagen. (bruges undertiden som v. a., men rettere vækker.)
vaagter*, S. vogter.
vaalen, adj. Pl. vaalne. (forfrossen, stiv af Kulde.)
Vaand, en, Pl. e. (sielden.) Pidsk, tynd Green.
Vaande, en, ud. Pl. Pine, Smerte.
vaandefuld, adj.
vaander sig, v. rec. 1. klager sig. (vaandes, v. dep. Kingo.)
Vaaning, en, See Bolig, Bopæl.
Vaaningshuus, et, Pl. -huse.
Vaaningsstue, en, Pl. r.
Vaar, et, Pl. l. S. Dynevaar, Pudevaar.
Vaar, en, ud. Pl. Foraar. Vaarblomst -fiskeri, et -frost -honning -korn, et -lagt, adj. v. v. Jord (som er pløiet om Foraaret) -luft -lyst -lægger, v. a. vaarlagt Jord. (Colding.) -maaneder, Pl. -pløier, v. a. 1. -pløining -rug -sild torsk.
vaares, v. dep. vaaredes. bliver Foraar.
Vaaring, en, Pl. er. Kreatur, som fødes om Vaaren.
Vaas, et, ud. Pl. Sludder, Sqvalder.
vaaser, v. n. 1. (har.)
Vable, en, Pl. r. Blegn.
vablet, adj.
Vad*, et, S. Vaad.
vader, v. n. 1. (har.) At vade over, igiennem.
Vadested, et, Pl. er.
Vadmel, et, ud. Pl. Vadmelskiole -kofte, o. fl.
Vadsæk, en, Pl. ke. til at giemme Klæder i paa Reiser. (Vadmel og Vadsæk komme af det gamle Vad, Klæde, Klædningstøi.)
vaer, adj. indecl. (een Stav.) at blive noget vaer.
vaerig, vaersom*, S. varig, varsom.
Vaffel, en, Pl. Vafler. (et Slags Kage.)
Vaffeljern, et, Pl. l. S.
Vagt, en, Pl. er.
Vagtel, en, Pl. Vagtler.
Vagtelgarn, et, Pl. l. S.
Vagtelhund, en, Pl. e.
Vagtelkonge, en, Pl. r.
Vagtelpibe, en, Pl. r. (til at lokke Vagtler med.)
vagtfri, adj. (Amberg.)
vagthavende, adj. v.
Vagthold, et, Pl. l. S.

Vagthuus, et, Pl. -huse.
Vagtild, en.
Vagtklokke, en, Pl. r.
Vagtmester, en, Pl. e.
Vagtskib, et, Pl. e.
Vagtstud, et, Pl. l. S.
Vagtstue, en, Pl. r.
Vagttaarn, et, Pl. e.
Vaien, en, ud. Pl.
vaier, v. n. 1. (har.) som et Flag.
Vaisenhuus, et, Pl. -huse.
vakker, adj. Pl. vakkre. smuk, flink.
Vaklen, en, ud. Pl.
vakler, v. n. 1. (har.)
Val, en, ud. Pl. (langt a.) De Slagne i Strid; Mandsdrab i Kampen. (forældet.) Deraf Valplads, Valkyrie.
Val, en. (kort a.) Kyst. (Ewald.)
Val*, et, See Valg.
Valbirk, en, Pl. er. (kort a.) Træ.
Valde*, en, See Valle.
Valdhorn, et, Pl. l. S. (tydsk.)
Valfart, en, Pl. er. (Pilegrimsreise.)
Valfisk*, en, See Hvalfisk.
Valg, et, Pl. l. S.
Valgdag, en, Pl. e.
valgdygtig, adj.
Valgdygtighed, en, ud. Pl.
Valgembede, et, Pl. r.
Valgforsamling, en, Pl. er.
Valgfrihed, en.
Valgherre, en, Pl. r.
Valgkonge, en, Pl. r.
Valgmøde, et, Pl. r. (Amberg.)
Valgret, en, ud. Pl.
Valgrettighed, en.
Valgrige, et, Pl. r.
Valgseddel, en, Pl. -sedler.
Valgsprog, et, Pl. l. S.
Valgsted, et, Pl. er.
Valgstemme, en, Pl. r.
Valkebræt, et, Pl. ter.
Valkehammer, en, Pl. -hamre. (Amberg.)
Valkejord, en, ud. Pl.
Valkekar, et, Pl. l. S.
Valkemølle, en, Pl. r.
Valkemøller, en, Pl. e.
valker, v. a. 1.
Valker, en, Pl. e.
Valkestok, en, Pl. ke.
Valkning, en, Pl. er. (af valker.)
Valkyrie, en, Pl. r.
Vallak, en, Pl. ker. (gildet Hingst.)
Valle, en, ud. Pl. Melkevalle.
Valleost, en, Pl. e.
Vallesmør, et, ud. Pl.
Valmue, en, Pl. r. (Plante.)
Valmueblomst, en, Pl. er.
Valmuefrø, et, ud. Pl.
Valmueolie, en, ud. Pl.
Valmuesaft, en, ud. Pl.
Valnød, en, Pl. der.
Valnødtræ, et, Pl. er.
Valplads, en, Pl. e. (See Val.)
Valrav*, See Hvalrav.
Valret*, See Valgret.
Valrige*, See Valgrige.
Valland, n. pr. Italien. (i ældre Skrift.)
valsk, adj. fra Valland. (See vælsk.) valske Bønner.
Valp*, See Hvalp.
Vals eller Valts, en, Pl. e. et Slags Dands.
Valse eller Valtse, en, Pl. r. (et rundt Legeme til at jævne eller glatte med.)
valseformet, adj.
Valsehiul, et, Pl. l. S.

valser, v. n. 1. (har.) dandser en Vals.

valser, v. a. 1. jævner med en Valse.

Valseværk, et, Pl. er.

valter, v. n. 1. i den Talemaade: at skalte og valte.

valtrer, v. n. See vælter.

vamler, v. impers. 1.

vammel, adj. Pl. vamle. væmmelig, ækkel.

van, en uadskillelig Partikel, der sammenføies med endeel Ord, og udtrykker en Forringelse eller Begrebets Ophævelse.

Vanart, en, ud. Pl. ond Natur.

vanarter, v. n. 1. (er.) vanslægter.

vanartig, adj.

Vanartighed, en, Pl. er.

vanbyrdig, adj. uadelig; modsat velbyrdig. (T. Rothe.)

Vand, et, Pl. e. (dog kun naar Talen er om visse Vandsamlinger, ei om Vandet i det Hele.) Vandaare -agtig, adj. -aloe (Urt) -bad, et -balle -bi -blaa, adj. -blegn -blomst -blære -boble -brok (Sygdom) -brud, et -bryn (Vandets Overflade.) -bygning -bygningskonst -bækken, et -bærer -damp -draabe -drikker -dyr, et -dæmning -fad, et -fald, et -fang, et, hvori Vand samles -farve -flade -flaske -flod -flue -fugl -fyrværkeri, et -færdsel -gang -giemme, et -grav -green (ufrugtbar Green) -grød -grøft -hiul, et -holdning, Vandsamling (Oehlenschläger.) -hund -huus, et -hvirvel -høne -kalv (Insect) -kam (Vandsamling) -kande -kar, et -karse (Urt) -kiedel -kilde -kiste -klar, adj. -konst (Vandspring, Værk, som drives ved Vand) -kopper, Pl. -krukke -ledning -lilie -lindse -loppe -luus -løb, et -maal, et, Vaterpas -maaling -mand -mangel -melone -mester -muus -myg -mynte (Urt.) -mærke (Urt.) -mølle -orm -pas, et, Vaterpas (Rostg.) -perle -spiil -pladder, et -plante -post -pyt -pøl -pøs -rende -ret, adj. -rig, adj. -rotte -rør, et -saa (til at bære Vand i) -skræk (en Sygdom) -sky, adj. (som har Vandskræk) -skyl, et -slange -smag -sneppe -snog -sot (Vattersot) -spand -spring, et -stade, et -sted, et -stemning -stof -straale -strøm -suppe -trug, et -tønde -uhr, et -urt -vægt -vægtslære -værk.

Vandel, en, ud. Pl. Levnet. Leveskik. Handel og Vandel.

vander, v. a. 1. (gyder Vand paa; lader Kreature drikke.) At vande Heste.

vander, v. n. 1. (har.) Berører Vandfladen. Kuglerne vande.

vandet, adj. (vandagtig) v. Smag.

Vanding, en, Pl. er.

Vandingssted, et, Pl. er.

Vandrelyst, en, ud. Pl. Reiselyst.

vandrer, v. n. 1. (har.)

Vandrestav, en, Pl. e.

Vandring, en, Pl. er.

Vandringsaar, et, Pl. l. S.

Vandringsbane, en, Pl. r.

Vandringsfærd, en. Reisefærd.
Vandringsgang, en, Pl. e. (Oehlenschläger.)
Vandringsmand, en, Pl. -mænd.
Vandringsstav, en, Pl. e.
Vane, en, Pl. r.
vanfør, adj.
Vanførhed, en, ud. Pl.
Vang, en, Pl. e. Mark, Eng.
Vangeled, et, Pl. e.
Vangeskifte eller Vangskifte, et, Pl. r. (Omskiftning af Vange, i Agerbruget.)
Vanheld, et, Pl. l. Sing. Uheld.
vanhelder, v. a. 1. giør vanskabt.
vanhellig, adj.
Vanhelligelse, en.
vanhelliger, v. a. 1.
Vanhellighed, en, ud. Pl.
vanhædrer, v. a. 1.
vankelmodig, adj. ustadig.
Vankelmodighed, en, ud. Pl.
Vanken, en, ud. Pl.
vanker, v. n. 1. (har.)
vankundig, adj. uvidende.
Vankundighed, en, ud. Pl.
vanlig, adj. sædvanlig, tilvant.
Vanlykke, en, ud. Pl.
Vanmagt, en, ud. Pl. Afmagt.
vanmægtig, adj. afmægtig. (T. Rothe.)
Vanmægtighed, en, ud. Pl. Afmagt.
Vanrygte, et, ud. Pl.
vanrygter, v. a. 1. fører i ondt Rygte. (A. S. Vedel.)
Vanrøgt, en, ud. Pl. slet Røgt.
vanrøgter, v. a. 1. røgter slet. (Amberg.)
vanskaber, v. a. 2.
Vanskabning, en, Pl. -er.
Vanske, en, ud. Pl. (Feil, Lyde.) forældet.
vanskelig, adj.
Vanskelighed, en, Pl. er.
vanslægter, v. n. 1. (har og er.)
Vanslægtning, en.
vansmægter, v. n. 1. (har.)
Vansmag, en, ud. Pl. slet Smag.
vansmagende, adj. v.
Vansnilde, en, ud. Pl. Ukløgtskab. (Rostg.)
vant, partic. af vænner.
Vant, et, Pl. er. (Skibsrb.)
Vante, en, Pl. r. (Handske.) Uldvante, Silkevante.
vantreven, adj. v. Pl. vantrevne.
Vantrevenhed, en, ud. Pl.
vantrives, v. dep. vantreves. (vantrivedes.)
Vantrivning, en, ud. Pl. (Amberg.)
vantro, adj. Pl. e.
Vantro, en, ud. Pl.
Vanvare, en. af Vanvare, adv. af Uagtsomhed.
Vanvid, et, ud. Pl.
vanvittig, adj.
Vanvittighed, en, ud. Pl.
vanzirer, See vanhelder.
vanædles, v. pass. (T. Rothe.)
Vanære, en, ud. Pl.
vanærer, v. a. 1.
var, imperf. af er.
var*, adj. S. vaer.
varagtig, adj. fast, bestandig.
Varagtighed, en, ud. Pl.
Varde, en, Pl. r. Blus, Fyr, som tændes i Feidetid. (norsk. Maaskee det samme som Vare.)
Vare, en, Pl. r. Vagt, Vagtsted. (uforanderl. i den Talemaade: at tage Vare.)
Vare, en, Pl. r og l. Sing. Handelsvare.
Varehuus, et, Pl. -huse. (hvor Vare oplægges.)

Vareild, en. af v. a. varer.
Vareoplag, et, Pl. l. S.
varer, v. a. 1. vogter. varer sig, v. rec.
varer, v. n. 1. bliver ved. (har.)
Varesæk, en, Pl. ke.
Varetaarn, et, Pl. e.
Varetegn eller Vartegn, et, Pl. l. S.
Varetægt, en, ud. Pl.
Varetægtspenge, n. s. (Arrestpenge.)
varig, adj.
Varighed, en, ud. Pl.
varlig, adj. forsigtig.
varligen, adv.
varm, adj.
Varme, en, ud. Pl.
Varmebækken, et, Pl. er.
Varmeflaske, en, Pl. r.
Varmekurv, en, Pl. e.
Varmeleder, en, Pl. e.
Varmelære, en, ud. Pl.
varmer, v. a. 1.
Varpanker, et, Pl. e.
Varpegarn, et, Pl. l. S.
varper, v. a. 1. v. et Skib, haler det frem ved Toug.
Varpetoug, et, Pl. e.
Varpning, en, Pl. er.
Varsel, et, Pl. Varsler.
Varselsraab, et, Pl. l. S.
Varselsskrig, et, Pl. l. S.
Varselsstemme, en, Pl. r.
Varselstegn, et, Pl. l. S.
Varsko! Udraabsord.
varskoer, v. a. 1. Varer een ad, at tage sig i Agt.
varsler, v. a. 1. bebuder; stævner.
Varsling, en. Indvarsling, Stævning.
varsom, adj. Pl. me.
Varsomhed, en, ud. Pl.
varsomt, adv.
Vartavl, et. Brætspil. (forældet.)
Vartegn, et, Pl. l. S.
varter, See røgter, venter.
Vartpenge, n. s. pl.
Varulv, en, Pl. e.
vas* (skarp) See hvas.
Vasal, en. S. Lehnsmand.
Vase, en, Pl. r. Jordbæmning.
vaser, v. n. S. vaaser.
Vask, en. 1. Gierningen at vaske, Tvæt. 2. En Indretning til at toe og skylle Kar i. (Pl. e.)
Vaskebækken, et, Pl. er.
Vaskefad, et, Pl. e.
Vaskehandske, en, Pl. r.
Vaskekar, et, Pl. l. S.
Vasken, en, ud. Pl.
Vaskeplads, en, Pl. e og er.
vasker, v. a. 1. tvætter.
Vaskerbænk, en, Pl. e.
Vaskerhuus, et, Pl. -huse.
Vaskerballe, en, Pl. r.
Vaskerkiedel, en, Pl. er.
Vaskerkone, en, Pl. r. Tvættekone.
Vaskerløn, en, ud. Pl.
Vaskerpige, en, Pl. r.
Vaskertrug, et, Pl. e.
Vaskesæbe, en, ud. Pl.
Vaskevand, et, Pl. e.
Vaskning, en, Pl. er.
Vat, et. et Slags Tøi; Silkevat.
vatret, adj. (om Silketøi, der har et bølgende Skær.)
Vatterpas, et. Vandmaal, Vandpas.
Vattersot, en, ud. Pl. Vandsot.
vattersotig, adj. vandsotig.
Vau, en, ud. Pl. (en Farveurt.)
Ve*, S. Vee.
ved, præpos.
Ved, et, ud. Pl. Træ, Brænde. Deraf: Vedhammer

(Brændeoplag) Vedhugger -kast (Brændestabel) -øxe.
vedbeholder, v. a. S. holder. (T. Rothe.)
Vedbende, en. Træ.
Vedblivelse, en, ud. Pl.
Vedbliven, en, ud. Pl.
vedbliver, v. n. vedblev, -bleven, -blevet. Pl. -blevne. (har og er.)
vedbør, v. impers. bør være ved. (lidet brugel. og neppe ud. i Præs.) Med den Høihed, som sig vedbør. Han viste sig som det vedbør en Fyrste.
vedbørlig, adj.
vedbørligen, adv.
Veddekamp, en, Pl. e.
Veddekiørsel, en, Pl. -kiørsler.
Veddeleg, en, Pl. e.
Veddeløb, et, Pl. l. S.
Veddeløber, en, Pl. e.
Veddemaal, et, Pl. l. S.
vedder, v. n. 1. (har.) At vedde om Noget.
Veddeseiling, en, Pl. er.
Veddespil, et, Pl. l. S.
Veddestrid, en, ud. Pl.
Veddesvømning, en, Pl. er.
Veder*, en, See Væder.
veder, præp. (det tydske wider.) bruges blot i nogle Sammensættelser.
vederfares, v. dep. vederfores og vederfaredes. hændes. (man hører i dagl. Tale; der maa være vederfaret ham noget Ondt.)
vedergielder, See giengielder.
vederhæftig, adj. sikker, forsvarlig.
Vederhæftighed, en, ud. Pl.
vederkiender, S. erkiender, giengielder.
Vederlag, et. Giengieldelse.
vederlægger, v. a. -lagde, -lagt. giengielder.
Vederpart, en. Modpart.
Vederqvægelse, en, Pl. r.
vederqvæger, v. a. 1.
Vederskin, et. Gienskin. (forældet; brugtes om saadant Tøi, der synes at forandre sin Farve.)
vederstyggelig, adj. afskyelig.
Vederstyggelighed, en.
vedføier, v. a. 1.
vedgaaer, v. n. og a. -gik, -gaaet. tilstaaer.
vedgiør, v. a. -giorde, -giort. sætter i Stand.
vedhefter, v. a. 1.
vedholdende, adj. v. (varig, bestandig.)
Vedholdenhed, en, ud. Pl.
Vedhæng, et.
vedhænger, v. n. S. hænger.
Vedkast, en. Brændestabel. See Ved.
vedkiender sig, v. rec. 2.
vedkommende, partic. (bruges som Substant. for Paagieldende, den som Noget vedkommer.
vedkommer, v. n. -kom, -met. (har.)
vedlige, adv. at holde vedlige.
Vedligeholdelse, en.
vedligeholder, v. a. imperf. og partic. -holdt.
vedliggende, adj. v. See hosliggende.
Vedrøren, en, ud. Pl.
vedrører, v. a. 2.
vedstaaer, v. n. og a. -stod, -staaet. tilstaaer.
vedtager, v. a. -tog, -tagen, -taget. Pl. tagne. (kommer overeens om.)
Vedtægt, en, Pl. er. vedtagen Skik.

Vedvarenhed, en, ud. Pl.
vedvarer, v. n. 1. (har.)
Vee, en, ud. Pl. Smerte. Pl. Veer bruges allene om fødende Qvinders Smerter før Barnefødselen.)
Vee! Udraabsord.
Veed*, en, S. Ved.
veed, v. a. vidste, vidst. infin. at vide.
veemodig, adj.
veemodigen, veemodigt, adv.
Veemodighed, en, ud. Pl.
Veg, en, See Væg.
veg, adj. blød.
Veghed, en. Blødhed.
veger, v. a. 1. bløder. (Baden.)
Vegne, Pl. br. som adv. med paa. Paa mine Vegne.
vegrer*, See vægrer.
Vegt*, See Vægt.
Vei, en, Pl. e. (til Veie, adv.)
Veibred, en. Urt.
Veibrud, et. Bøder for forsømt Veiarbeide.
Veide, en. Jagt. (forældet.)
veier, v. a. 1. maaler Vægten. (Dette, saavel som det følgende Verbum, har i imperf. ogsaa vog.)
veier, v. a. fælder i Strid. (forældet.)
Veier, en, Pl. e. en Veier og Maaler.
Veierbod, en, Pl. er.
Veierhuus, et, Pl. -huse.
Veiermester, en, Pl. e.
Veierpenge, Pl.
veikyndig, adj.
Veile, en, Pl. r. Kær, Vadested.
veileder, v. a. 1.
Veiledning, en, Pl. er.
Veimaaler, en, Pl. e. Redskab, hvormed Veiens Længde maales.
Veimaaling, en, Pl. er.
Veimester, en, Pl. e.
Veimøde, et, Pl. r.
Veining, en, Pl. er. Gierningen at veie.
Veipenge, n. s. pl.
Veir, et, ud. Pl.
Veirbold, en.
veirer, v. a. og n. 1. udsætter for Luften; it. trækker Veiret stærkt til sig. (om Hunde. Rostg.)
Veirgab, et, Pl. l. S. Aabning, som er udsat for Luften.
Veirglas, et, Pl. l. S.
Veirhane, en, Pl. r.
Veirhat eller Veirhætte, en, Pl. te og r.
Veirhul, et, Pl. ler. See Veirgab.
veirkyndig, adj.
Veirlig, et, ud. Pl.
Veirlys, et, Pl. l. S.
Veirmølle, en, Pl. r.
Veirskifte, et, Pl. r.
Veirsol, en, Pl. e.
Veirstrøg, et, Pl. l. Sing. Vindens Strøg.
Veirstøtte, en, Pl. r. (Stykker af en Regnbue, der sees ved Synskredsen.)
Veirsyn, et, Pl. er. Luftsyn. (v. Aph.)
Veirtegn, et, Pl. l. S.
Veisenhuus*, See Vaisenhuus.
Veiskiel, et, Pl. l. S.
Veistøtte, en, Pl. r.
Veitidsel, en. Urt.
Veitold, en, ud. Pl.
Veitæring, en, n. s. ud. Pl. (Hvad man har med sig eller bruger til Tæring paa en Reise.)
Veiviisning, en, S. Veiledning.
Veiviser, en, Pl. e.
vek, interj. (br. og i daglig Tale som adv. for borte.)

vel, adv. bedre, bedst. (Nedenfor anføres de Sammensættelser med vel, der i Almindelighed skrives i eet Ord.)
Vel, et, ud. Pl.
velagtbar, adj.
velan! opmuntrende Udtryk.
velanstændig, adj.
Velanstændighed, en, ud. Pl.
velartet, adj.
velbaaren, adj. v. Pl. velbaarne.
Velbefindende, et, ud. Pl.
Velbehag, et, ud. Pl.
velbehagelig, adj.
velbemældt, adj. v.
velberaadt, adj. v. velberaadt Hu. (veloverlagt.)
velbetænkt, adj. v.
velbygget, adj. v.
velbyrdig, adj.
Velbyrdighed, en, Pl. er. (en Titel.)
Veldaad, en, S. Velgierning. (Baggesen.)
veldannet, adj. v.
veldædig, S. velgiørende.
velfornemme, adj. (See fornem.)
velforrettet, adj. v.
velforskyldt, adj. v.
velforsynet, adj. v.
velfortient, adj. v.
Velfærd, en, ud. Pl.
Velfærdssag, en, Pl. er.
Velgaaende, et, ud. Pl.
velger*, See vælger.
Velgierning, en, Pl. er.
velgivet, adj. v.
velgiørende, adj. v.
Velgiørenhed, en, ud. Pl.
Velgiører, en, Pl. e.
Velgiørerinde, en, Pl. r.
velgrundet, adj v.
velhavende, adj. v. (formuende.)
Velhavenhed, en, ud. Pl.
velholden, adj. velhavende.

Velklang, en, ud. Pl.
velklingende, adj. v.
velkommen, adj. v. Pl. velkomne.
Velkomst, en, ud. Pl.
Velkomstbæger, et, Pl. e.
Velkomstskaal, en, Pl. er.
Velleynet, et, ud. Pl.
vellidt, adj. v. (afholdt.)
Velling, en. Melkevelling, Grynvelling.
Vellugt, en, ud. Pl.
vellugtende, adj v.
Vellyd, en, ud. Pl.
vellydende, adj. v.
Vellyst, en, Pl. er.
vellystdrukken, adj. Pl. drukne. (Baggesen.)
vellystfuld, adj. (Oehlenschläger.)
vellystig, adj.
Velmagt, en, ud. Pl.
Velmagtsdage, Pl.
velmeent, adj. v.
velmenende, adj. v.
velopdragen, adj. v. Pl. opdragne.
veloverlagt, adj. v. (skrives ogsaa adskilt.)
Velsignelse, en, Pl. r.
velsigner, v. a. 1.
velsindet, adj.
velsk*, S. vælsk.
velskabt, adj. v.
velsmagende, adj. v.
Velstand, en, ud. Pl. (timelig Lykke.)
veltalende, adj. v.
Veltalenhed, en, ud. Pl.
velter*, See vælter.
veltilfreds, adj.
veltænkende, adj. v.
velvise, adj.
Velvillie, en, ud. Pl.
velvillig, adj.
Velvillighed, en, ud. Pl.
velvoren, adj. v. Pl. velvorne.
Velynder, en, Pl. e.
velæden, adj. Pl. velædle.

velærværdig, adj.
vemmelig*, See væmmelig.
Vemmelse*, S. Væmmelse.
vemodig*, S. veemodig.
Ven, en, Pl. ner.
Vendekaabe, en, Pl. r. et ustadigt Menneske.
Vendekreds, en, Pl. e.
Vendepunkt, en og et, Pl. er.
vender, v. a. og n. 2.
Vending, en, Pl. er.
Veninde, en, Pl. r.
venlig, adj.
venligen, venligt, adv.
Venlighed, en, ud. Pl.
Vennegave, en, Pl. r. (Gave af en Ven.)
vennehuld, adj.
Vennekreds, en, Pl. e.
vennemild, adj. (Guldberg.)
vennesælig, adj.
Vennesælskab, et, Pl. er.
vennesæl, adj.
venner, See vænner.
Vennevold, i Vennevold (i en Vens Eie.)
Venskab, et, ud. Pl.
venskabelig, adj.
Venskabelighed, en, ud. Pl.
Venskabsbaand, et, Pl. l. S.
Venskabsbrud, et, Pl. l. S.
Venskabspligt, en, Pl. er.
Venskabsstykke, et, Pl. r.
venstre, adj. (br. aldrig med Art. en.)
Vente, i Vente, adv. at have i Vente.
venteligen, adv.
Venten, en, ud. Pl.
Verden, en, Pl. er.
Verdensalt, et, ud. Pl. Univerfum.
Verdensborger, en, Pl. e.
Verdensdeel, en, Pl. -dele.
Verdenshav, et, Pl. e.
Verdensmand, en, Pl. -mænd.
verdslig, adj.
Verdslighed, en, ud. Pl.
Vergarn, et, ud. Pl. (et Slags Tøi.)
Verge*, See Værge.
Verk*, et, See Værk.
verket*, See værker.
Vern*, S. Værn.
Vers, et, Pl. l. S.
Versart, en, Pl. er.
Versemaal, et, Pl. l. S.
Versemager, en, Pl. e.
Vert, en, Pl. er.
Vertinde, en, Pl. r.
Vertshuus, et, Pl. -huse.
Vertshuusholð, et, See Krohold.
Vertshuuskone, en, Pl. r. Krokone.
Vertshuusmand, en, Pl. Pl. -mænd. Kromand.
Vertshuusrettighed, en, Pl. er.
Vertskab, et, ud. Pl.
Verv*, et, S. Hverv.
Verver*, en, S. Hverver.
Vespe, en, Pl. r.
Vesperede, en, Pl. r.
Vest, en, Pl. e. Undertrøie.
Vest (ud. Art.) Vestenvind. vesten, i Vest; vesten for.
Vestenvind, en, ud. Pl.
vester, bruges undertiden for Vest i Sammensætn. f. E. Vesterhavet, og for vestlig f. E. den vestre Side.
Vesterkant, en, ud. Pl.
Vestindianer, en, Pl. e.
vestindisk, adj.
vestlig, adj.
Vev*, See Væv.
Vevel eller Venle, en, Pl. r. f. E. Høvevel (hvormed et Halæs bindes fast.)
vever, adj. rask, munter.

Vedverhed, en, ud. Pl.
vevler, v. a. 1. snoer sammen.
Vexel, en, Pl. Vexler.
Vexelaager, en, ud. Pl.
Vexelbog, en, Pl. =bøger.
Vexelbrev, et, Pl. e.
Vexelcurs, en, ud. Pl.
Vexelerer, en, Pl. e.
Vexelgield, en, ud. Pl.
Vexelhandel, en.
Vexelhandler, en, Pl. e.
Vexelobligation, en, Pl. er.
Vexelregning, en.
Vexelrente, en, Pl. r.
Vexelret, en, ud. Pl.
vexelviis, adv. skifteviis.
Vexelvirkning, en, Pl. er. (gienfidig Virkning.)
vexet*, adj. See voxet.
vexler, v. a. og n. 1. bytter.
Vext*, en, See Væxt.
Vey*, en, See Vei.
Veyr*, See Veir.
vi, pron. pers. Pl. til jeg.
Vibe, en, Pl. r. (Fugl.)
Vice (i Stedet for) Dette latinske Ord sættes for ved adskillige Embedsnavne, for at betegne den, som er i Embedsmandens Sted. f. Ex. Vicekonge, Vicestatholder o. fl.
Vid, et, ud. Pl. (kort i.) Forstand, Kløgt.
vid, adj. (langt i.) n. vidt. Pl. vide. rummelig. comp. videre. superl. videst.
Vidde, en, ud. Pl. Udstrækning, Rummelighed.
vide, adv. vidt. vide om i Landet.
vide, infin. af veed.
Videlyst, en, ud. Pl.
videlysten, adj. Pl. =lystne.
Viden, en, ud. Pl. Det, at jeg veed.
Vidende, et, ud. Pl. med mit Vidende.
Videnskab, en, Pl. er.
videnskabelig, adj.
Videnskabelighed, en, ud. Pl.
Videnskabsdyrker, en, Pl. e.
Videnskabslære, en, ud. Pl. Philosophie.
Videnskabsmand, en, Pl. =mænd.
viderlig, See modbydelig.
Vidie, en, Pl. r. et Slags Piil.
Vidiebaand, et, Pl. l. S.
Vidiekurv, en, Pl. e.
Vidieriis, et, Pl. l. S.
vidløs, adj. uden Vid, uforstandig.
Vidløshed, en, ud. Pl.
Vidne, et, Pl. r.
Vidneforhør, et, Pl. l. S.
Vidneførelse, en, Pl. r.
vidner, v. n. 1. (har.)
Vidnesbyrd, et, Pl. l. S.
vidnesfast, adj. (i Vidners Overværelse.)
Vidskab, et. Viden, Vidende. (Baden.)
vidst, partic. af veed.
vidst*, adj. S. vist, n. af vis.
vidt, adv. vidt omkring.
vidtbekiendt, adj. v.
vidtberygtet, adj.
vidtberømt, adj.
vidtløftig, adj.
vidtløftigen, vidtløftigt, adv.
Vidtløftighed, en, ud. Pl.
vidtklingrende, adj. verb. (Pram.)
vidtskyggende, adj. v.
vidtstraalende, adj. v.
vidtstrakt, adj. v.
vidtudseende, adj. v.
Vidunder, et, Pl. e.

vidunderlig, adj.
Vie*, en, S. Vidie.
Viebrød, et.
Vielse, en, Pl. r.
Vielsesbrev, et, Pl. e.
vier, v. a. 1.
Vievand, et, ud. Pl.
Vievandskiedel, en, Pl. -kiedler.
Vift, et, Pl. l. S.
Vifte, en, Pl. r.
viftebannet, adj.
Viftning, en, Pl. er.
Vig, en, Pl. er. (langt i.) Bugt.
viger, v. n. veg, vegen, veget. Pl. vegne. (er.)
vigtig, adj.
Vigtighed, en, ud. Pl.
Viin, en, Pl. Vine. Viin-anker, et -avl -bierg, et -blad, et -bærme -brikker -drue -dyrkning -eddike -fad, et (Viintønde) -flaske -gaard -gaardsmand -geist -giæring -glas, et -gud -handel -handler -huus, et -høst -kande -kandeel -kar -kielder -kiender -kyper -land, et -løv, et -maal, et -maaned (October) -most -perse -pibe (et stort Viinfad.) -prøver -ranke -rig, adj. -smag -steen -steen-fløde -steensyre -stok -suppe -suur, adj. -syre -syrlig, adj. -tapper -træ, et -æble.
Viis, en, ud. Pl. Skik, Brug.
viis, adj. Pl. vise, klog.
Viisdom, en, ud. Pl.
viiselig*, See viseligen.
Viismand, en, Pl. -mænd.
viist, partic. af viser.
Viking, en, Pl. er. Sørøver (forældet.)
Vikingsfærd, en, ud. Pl.
Vikke, en, Pl. r. (Plante.)
Vikkefoder, et, ud. Pl.
Vikkehalm, en, ud. Pl.
vikler, v. a. 1. vinder.
Viktril*, See Vitriol.
vil, v. a. og n. vilde, villet. inf. at ville. [har.] (den passiviske Form er ubrugelig.)
vild, adj.
Vildand, en, Pl. Vildænder.
Vildbane, en, Pl. r.
Vildbasse, en, Pl. r. (Vildsviin.)
vilde, imperf. af vil.
vildeligen, adv. S. vildt.
Vildelse, en, Pl. r. Feil; Afsindighed.
Vilderede, et, ud. Pl. Forvirring.
vildes, v. dep. vildedes. forvildes.
Vildfarelse, en, Pl. r.
vildfarende, adj. v.
vildfører, v. a. 2. vildleder. (Amberg.)
Vildgaas, en, Pl. -gæs.
Vildgang, en, Pl. e. vildsom Gang, Labyrinth.
Vildhed, en, ud. Pl.
Vildkat, en, Pl. te.
vildleder, v. a. 1. (leder paa Afveie.)
Vildmand, en, Pl. -mænd.
vildraadig, adj. tvivlraadig, raadvild.
Vildskab, et, ud. Pl.
vildsom, adj. Pl. vildsomme.
Vildsomhed, en, ud. Pl.
Vildspor, et, Pl. l. S. forvildende Spor. (Rahbek.)
Vildsviin, et, Pl. l. S.
Vildsviinjagt, en.
vildt, adv.
Vildt, et, ud. Pl. vilde Dyr (især de som spises) Raavildt, Daavildt, Fuglevildt.
Vildthandel, en.

Vildthandler, en, Pl. e.
Vildttyv, en, Pl. e.
Vildttyveri, et, Pl. er.
vildtvoxende, adj. v. vildtvoxende Planter.
Vilkaar, et, Pl. l. S. (Betingelse; Kaar, Tilstand.)
vilkaarlig, adj.
vilkaarligen, adv.
Vilkaarlighed, en, ud. Pl.
ville, infin. af vil.
Villie, en, ud. Pl.
villig, adj.
Villighed, en, Pl. er.
Vimmel, en. krumskaftet Bor, Vimmelbor.
Vimmelskaft, et, Pl. er. (Skaftet paa en Vimmel.)
Vimpel, en, Pl. Vimpler.
Vimpelstage, en, Pl. r.
vimser, v. n. 1. (har.) løber frem og tilbage.
vind, adj. skiev; deraf vindøiet.
Vind, ud. Art. at lægge Vind paa.
Vind, en, Pl. e. Blæst.
vindaaben, adj. Pl. aabne.
Vindbielke, en, Pl. r. (i Møller.)
Vindboble, en, Pl. r.
Vindbyge, en, Pl. r.
Vindbøsse, en, Pl. r.
Vinddraabe, en, Pl. r.
vinddrivende, adj. v.
Vinde, en, Pl. r. (et Redskab til at vinde med; it. en Urt.)
Vindeblok, en, Pl. ke.
Vindebom, en, Pl. me.
Vindebro, en, Pl. er.
Vindebrønd, en, Pl. e.
Vindehiul, et, Pl. l. S.
Vindeltrappe, en, Pl. r. Snegletrappe.
Vinden, en, ud. Pl. Vinden og Taben.
Vindepind, en, Pl. e.
vinder, v. a. vandt, vunden, vundet. Pl. vundne. 1. hisser op ved Hielp af en Vinde. 2. snoer sammen, som Garn.
vinder, v. a. og n. (som forrige verb.) seirer; har Fordeel af; gior sig yndet af.
vinder, v. n. 1. (har.) blæser.
Vindered, et, Pl. l. S.
Vindestolpe, en, Pl. r.
vindesyg, adj. (af vinder, har Fordeel af.)
Vindesyge, en, ud. Pl. Begierlighed efter Vinding.
Vindfang, et, Pl. l. S.
Vindfløi, en, Pl. e.
Vindfæld, et. Træers Omblæsning. (Pl. Vindfælder br. ogsaa for omblæste Træer.)
Vindhund, See Mynde.
vindig, adj.
Vindighed, en, ud. Pl.
Vinding, en, Pl. er. (sielden.) Fordeel.
Vindjunker, en, Pl. e. (Baggesen.)
Vindklap, en, Pl. per.
Vindmaaler, en, Pl. e.
Vindmager, en, Pl. e.
Vindmølle, en, See Veirmølle.
vindnem, adj. (beqvem for enhver Vind. Baden.)
Vindovn, en, Pl. e.
Vindpust, et, Pl. l. S.
Vindrose, en, Pl. r. (paa Compasset.)
Vindrør, et, Pl. l. S.
Vindsel, et, Pl. er. et Nøgle; it. det som vindes om noget.
Vindskade, en, ud. Pl. (Skade af Storm.)
Vindskede, en, Pl. r. (Et fremstaaende Bræt paa Tage, for at afholde Regn fra Muren.)
vindskibelig, adj.

Vindskibelighed, en.
Vindskierm, en, Pl. e.
vindskiev, adj. (som er bleven skiev af Vinden.) Et vindskievt Træ.
Vindspiller, en, S. Mynde.
Vindstille, en, ud. Pl. Mangel paa Vind.
Vindstreg, en, Pl. er. (paa Compasset.)
Vindstrøg, et, Pl. l. S.
Vindstød, et, Pl. l. S.
Vindsyge, en, ud. Pl.
vindtør, adj. Pl. re.
vindtørrer, v. a. 1.
Vindue, et, Pl. r. Vindues-beslag, et -bly, et -børste -gitter, et -glas, et -hængsel, et -karm -krog -post -ramme -rude -skat -skodde -stang.
Vindæg, et, Pl. l. S. (ufrugtbart Æg.)
vindøiet, adj. S. vind.
Vinge, en, Pl. r.
Vingebeen, et, Pl. l. S.
vingebrudt, adj.
Vingedække, et, Pl. r. (hos Insecter.)
Vingefiæder, en, Pl. -fiædre.
vingeløs, adj.
vingeskudt, adj. v.
Vingeslag, et, Pl. l. S.
Vingespids, en, Pl. er.
Vingestribe, en, Pl. r.
Vinkel, en, Pl. Vinkler. Hiørne.
Vinkelhage, en, Pl. r.
Vinkeljern, et, Pl. l. S.
Vinkelmaal, et, Pl. l. S.
vinkelret, adj.
Vinter, en, Pl. Vintre. Vinteraften -arbeide, et -blomst -brug -brænde, et -byg, et (der saaes om Efteraaret) -dag -dragt -dvale -forraad, et -frugt -føde -føre, et gammel, adj. -giemt, adj. v. -grønt, et (en Urt) -hvede -karse -klædning -korn, et -kulde -leie, et -leir -lilie -luft -maaned -nat -pære -qvarteer, et (Vinterleie) -reise -rug -smør, et -snee -sol -solhverv -storm -stue -sæd -søvn (Dyrenes Vinterdvale) -tid -vei (at vise een Vinterveien) -vært -æble, et.
vinterlig, adj.
vintrer over, See overvintrer.
Viol*, en, See Fiol.
Violin*, See Fiolin.
Vipning, en, Pl. er.
Vippe, en, Pl. r. Brøndvippe, Kornvippe.
Vippebiælke, en, Pl. r.
Vippebom, en, Pl. me.
Vippebræt, et, Pl. ter.
Vippegalge, en, Pl. r.
Vippegynge, en, Pl. r.
Vippekarre, en, Pl. r. Styrtekarre. (Amberg.)
vipper, v. n. og a. 1. (har.)
Vippestang, en, Pl. -stænger.
Vippestiert, en, Pl. er. (Fugl.)
vips! Udraabsord.
Virak, en, ud. Pl.
Virakduft, en.
Virakkorn, et, Pl. l. S.
Virkebræt, et, Pl. ter. hvorpaa noget virkes.
Virkejern, et, Pl. l. S. (som Hovsmede bruge.)
Virkekraft, en, ud. Pl.
Virkekreds, en, Pl. e.
virkelig, adj.
Virkelighed, en, ud. Pl.
Virkelyst, en, ud. Pl.
Virkemaade, en, Pl. r.
Virken, en, ud. Pl.
virker, v. a. og n. 1. (har.)
virkeslas, See uvirksom.

Virkning, en, Pl. er.
virksom, adj. Pl. me.
Virksomhed, en, ud. Pl.
virrer, v. a. 1. binder sammen, dreier sammen.
virrer, v. n. 1. (har.) at virre med Hovedet.
vis, adj. Pl. visse.
Vise, en, Pl. r. Sang.
Visebog, en, Pl. -bøger.
Visedigter, en, Pl. e.
viseligen, adv. klogt.
Visemager, en, Pl. e.
viser, v. a. viste, viist.
Viser, en, Pl. e. 1. Uhrviser. 2. Biernes Dronning.
Vished, en, ud. Pl.
Visk, en, Pl. e.
Viskeblug, en, Pl. e.
Viskeklæde, et, Pl. r.
Visken, en, ud. Pl.
visker, v. a. 1.
Visker, en, Pl. e. (hvormed Kanoner renses.)
vismer, v. n. 1. (har.) d. s. s. vimser.
visner, v. n. 1. (er.)
visseligen, adv.
vissen, adj. Pl. visne. hentørret.
Vissenhed, en, ud. Pl.
vist, adv. (vistnok skrive Nogle i eet Ord.)
Vitriol, en, ud. Pl.
Vitriololie, en, ud. Pl.
Vitrioloplosning, en, Pl. er.
Vitriolsyre, en, ud. Pl.
vitterlig, adj. bekiendt, bevidst.
vitterligen, vitterligt, adv.
Vitterlighed, en, ud. Pl. til Vitterlighed.
vittig, adj.
Vittighed, en, Pl. er.
Viv, en, ud. Pl. Ægtefælle, Kone.
Vocal, en, Pl. er. selvlydende Bogstav.
Vod, et, Pl. l. S. Fiskegarn.
Voel, en, See Oel.
Voer, en, ud. Pl. (een Stav.) Edder, Materie.
Voersætning, en.
vog*, adj. See vaag.
Vog, en, Pl. l. S. en Vægt af 36 Pd.
vog, See veier.
Vogn, en, Pl. e. Vognaxel -beslag, et -betræk, et -bolt -bom -borg (Forskandsning af Vogne) -bræt, et -buk -dække, et -dør -fiel -føre, et -hammel -hest -hiul, et -huus, et -hynde, et -kiep -kiste -kiæde -kurv -leie -læs, et -mager -mand (Vognmandskarl -mandslaug -mandsvogn) -mester (som har Opsyn med Vogne) -redskab, et -skammel -skriin, et -skuur, et -spor, et -stang -sæde, et -trappe -trin, et -tvinge (Amberg.)
vogner, v. a. 1. fører paa Vogn.
vogner*, v. n. See vaagner.
vogter, v. a. 1.
Vogter, en, Pl. e.
Vogterske, en, Pl. r.
Vogtning, en.
Vold, en, Pl. e. Fæstningsvold, Jordvold. Voldbrud, et -gang -kielder -mester -muur -pæl -slynge -sted, et (hvor Volde have staaet.)
Vold, en, ud. Pl. Magt, Raadighed; Voldsomhed, Overlast.
voldeligen, adv. med Vold.
volder, v. a. og n. 2. foraarsager, forvolder; paafører. Han har voldt mig megen Skade. Det volder, at han er fattig.

Voldførelse, en, Pl. r. Voldtægt.
voldfører, v. a. 2. voldtager.
Voldgift, en, ud. Pl.
Voldgiftsmand, en, Pl. -mænd. Dommer.
Voldgivelse, en, S. Voldgift.
voldgiver, v. a. -gav, -givet. (overgiver til eens Dom.)
voldgiæster, v. a. 1. (overfalder voldeligen.)
Voldsbader, Pl.
Voldsfærd, en, ud. Pl. Voldsgierning.
Voldsgierning, en, Pl. er.
Voldsherre, en, Pl. r. Tyran.
Voldsmand, en, Pl. -mænd.
voldsom, adj. Pl. voldsomme.
Voldsomhed, en, Pl. er.
voldsomt, adv.
Voldssag, en, Pl. er. at sigtes for Voldssag.
voldtager, v. a. -tog, -tagen, -taget. Pl. -tagne.
Voldtægt, en, ud. Pl.
Vom, en, Pl. me. (sielden.) Bug.
Vond*, en. See Vaand.
Vonde*, en, S. Vaande.
Vor*, et, See Vaar. (Pudevaar.)
Vor*, en, See Voer. (Ebder.)
vor, pron. poss. Pl. vore. (svarende til min i Enkelttallet.) See vores.
vorder, v. n. bliver. (imperf. vordede er næsten ei brugeligt.) perf. er vorden (Pl. vordne.) infin. at vorde.
vores, bruges i Stedet for vor, naar det staaer uden Forbindelse med et efterfølgende Ord. Det er vor Hund. Men: Hunden er vores. (Vel kan i sidste Tilfælde ogsaa vor bruges; men ikke vores i første.)
Vorned, en, Pl. e. ufri Bonde.
Vornedret, en, ud. Pl.
Vornedskab, et, ud. Pl.
Vorte, en, Pl. r.
Vorterod, en, Pl. -rødder.
Vorteurt, en.
vov*, adj. See vaag.
Vove, i Vove, adv. sætte i Vove. (Vaden.)
Vove, en, Pl. r. (Bølge.)
Vovehals, en, Pl. e.
vovelig, adj.
vover, v. n. og a. 1. (har.) At vove et Angreb.
Vovespil, et, Pl. l. S.
Vovestykke, et, Pl. r.
vovsom, adj. fornoven. (Pram.)
Vox, et, ud. Pl.
Voxansigt, et, Pl. er.
Voxbillede, et, Pl. r.
Voxbleg, en, Pl. e.
Voxbleger, en, Pl. e.
Voxblegeri, et, Pl. er.
Voxdug, en.
Voxdukke, en, Pl. r.
Voxekraft, en, ud. Pl.
voxen, adj. v. Pl. voxne. 1. fuldvoxen. 2. af lige Kraft eller Evner. At være een voxen.
voxer, v. n. 1. (er og har.) Planten har voxet, saalænge den stod i fri Luft.
Voxfakkel, en, Pl. -fakler.
voxguul, adj. Pl. -gule.
Voxkage, en, Pl. r.
Voxlagen, et, Pl. er og l. S.
Voxlerred, et, Pl. er.
Voxlys, et, Pl. l. S.
Voxmaleri, et, Pl. er. (Malning med indbrændt Vox.)

Vornæser, en. At paasætte een en Vornæse.
Vorparse, en, Pl. r.
Vorplaster, et, Pl. e.
Vorstabel, en, Pl. -stabler.
Vortast, et, ub. Pl.
Vraa, en, Pl. er. skiult Krog.
Vraad, et, Pl. l. S. en Flok af 12 Sviin.
Vraal, et, Pl. l. S. Skrig, Skraal.
vraaler, v. n. 1. (har.)
Vrag, et, Pl. l. S. Skibsvrag.
vragbrudt, adj. v. (Baggesen.)
Vragbræder eller Vragsbræder, n. s. pl.
Vragen, en, ub. Pl.
vrager, v. a. 1. prøver og forkaster.
Vrager, en, Pl. e.
Vragerløn, en, ub. Pl.
Vragerpenge, Pl. (som betales for Vragningen.)
Vraggods eller Vragsgods, et, ub. Pl. slet, forkastet Gods.
Vragning, en, Pl. er.
vralter, v. n. 1. [har.] (om dem som af Fedme have en ubeqvem Gang.)
vrang, adj. uret, bagvendt, forvendt.
vrangeligen, adv.
Vrangen, den vrange Side af en Ting, modsat Retten.
Vranghed, en, ub. Pl. (Amberg.)
Vrangside, en.
vrangsindet, adj.
Vrangstrube, en.
vrangtroende, adj. v. som har en uret Tro.
vrangvillig, adj.
vranten, adj. Pl. vrantne.
Vrantenhed, en, ub. Pl.
vranter, v. n. 1. (Resig.)
Vred*, et, S. Vrid.
vred, adj. opbragt, fortørnet.
vredagtig, adj. vredladen.
Vrede, en, ub. Pl.
vreden, partic. af vrider. (figurl. vranten, som ingen Ting er tilpas.)
vredes, v. dep. (neppe brugeligt uden i præs. og infin.)
vredladen, adj. Pl. vredladne.
Vredladenhed, en, ub. Pl.
Vrevl, et, egentl. et sammenbundet Nøgle; men bruges i Alm. figurligen om usammenhængende, uforstaaelig Snak. (dagl. Tale.)
vrevler, v. n. 1. (har.)
Vrid, et, Pl. l. S. Vrid i Maven.
Vridbor, et, Pl. l. S. (langt o.)
Vridblegne, en, Pl. r.
vrider, v. a. vred, vreden, vredet. Pl. vredne.
Vridstammel, en, Pl. -stamler.
vrikker, v. n. 1. (har.) bevæger sig hid og did.
Vrimlen, en, ub. Pl.
vrimler, v. n. 1. (har.)
Vrimmel, en, Pl. Vrimle. (sielden.)
vrinsk, adj. en vrinsk Hest.
Vrinsken, en, ub. Pl.
vrinsker, v. n. 1. (har.)
vrippen, adj. Pl. vripne. (som let kan fornærmes.)
vripsindet, adj.
vrisser, v. n. S. vrikker.
Vrist, en, Pl. er. (paa Foden.)
vrister, v. a. 1. vrider, drager ud med Magt. At vriste een Kaarden af Haanden.
vræler, v. n. 1. (har.) vraaler.
vrænger, v. a. 1. at vrænge Munden.
vrøvler, v. n. S. vrevler.

Vugge, en, Pl. r.
Vuggebaand, et, Pl. l. S.
Vuggebarn, et, Pl. -børn.
Vuggeklæder, Pl.
Vuggepenge, Pl.
vugger, v. a. 1.
Vuggesang, en, Pl. e.
Vuggevise, en, Pl. r.
Vulcan, en, Pl. er. ildsprudende Bierg.
Vunde, en, Pl. r. S. Saar.
Vundlæge, en, Pl. r. S. Saarlæge.
vurderer, v. a. 1. (i det ældre Sprog: vurder.)
Vurdering, en, Pl. er.
Vurderingsmand, en, Pl. -mænd.
væbner, v. a. 1.
Væbner, en, Pl. e. S. Vaabendrager.
Væbning, en, Pl. er.
Vædder, en, Pl. e. (skrives ogsaa Væder.)
Vædderhorn, et, Pl. l. S.
Vædderlam, et, Pl. l. S. (modsat Gimmerlam.)
Vædderskind, et, Pl. l. S.
Væde, en, ud. Pl. Vædske.
væder, v. a. 1. giør vaad.
Vædske, en, Pl. r.
Vædskeblanding, en, Pl. er.
Vædskefang, et, Pl. l. S.
vædskefuld, adj.
Vædskekar, et, Pl. l. S.
vædsker, v. n. 1. (har.) giver Fugtighed fra sig.
vædskerig, adj.
Væg, en, Pl. ge. Skillerum i et Huus.
væg*, adj. (blød) S. veg.
Væge, en, Pl. r. Lysevæge, Lampevæge.
vægelsindet, adj. ustadig.
Vægelsindighed, en, ud. Pl.
væger eller vægner, v. a. 1. at væge en Bolt, (Vid. S. Skr. 1800. 2 H. S. 273.) et Søm.

Vægge, en, Pl. r. Kile til at kløve med.
Væggeluus, en, Pl. l. S. af Væg, en.
vægger, v. a. og n. hugger Huller i Isen. See Vaage. (bør uden Tvivl udledes af dette Ord og skrives med g.)
Væggesmed, en, Pl. e. (Insect.)
Vægning, en, Pl. er. Gierningen at vægge.
vægrer, v. a. og rec. 1. At vægte sig ved noget. At vægre (negte) Udleveringen.
Vægring, en, Pl. er.
Vægt, en, ud. Pl. Tyngde.
Vægt, en, Pl. er. Lod til at maale Vægten med.
Vægtbiælke, en, Pl. r.
Vægter, en, Pl. e.
Vægtergang, en, Pl. e. (paa et Taarn.)
Vægterkiole, en, Pl. r.
Vægterpibe, en, Pl. r.
Vægterskat, en.
Vægterviin, en. (slet, fordærvet Viin.)
vægtig, adj.
Vægtighed, en, ud. Pl.
Vægtprøve, en, Pl. r.
Vægtskaal, en, Pl. er.
Vægtstang, en, Pl. -stænger.
vækker, v. a. 1. it. vakte, vakt. (kalder op af Søvne.)
vækker (at vække Iis) See vægger.
Vækker, en, Pl. e.
Vækning, en, Pl. er.
Væld, et, Pl. l. S. Kildevæld.
Vælde, en, ud. Pl. Magt.
vælder, v. n. 1. (er.) vælder ud, vælder op. (See qvælder.)
vældig, adj. mægtig.
vældigen, adv.
vælger, v. a. valgte, valgt.
vælig, adj. kraftfuld, modig. en vælig Hest.

Vælighed, en, ub. Pl.
Vælling*, en, S. Velling.
vælsk, adj. italiensk.
Vælskland, n. pr. Italien.
Vælt, en, ub. Pl. (i Kortspil.) At være i Vælten.
Væltebræt, et, paa en Plov. (v. Aph.)
vælter, v. a. og n. 1. (er og har.)
Væltning, en, Pl. er.
væmodig*, S. veemodig.
væmmelig, adj.
Væmmelse, en, ub. Pl.
væmmes, v. dep. væmmedes.
væner, v. n. 1. piber, græder, klager sig. (v. Aph.)
Vænge, et, Pl. r. (indhegnet, særskilt Mark. af Vang.)
vænner, v. a. vænnede og vante, vænnet og vant. At vænne sig til Noget.
Vær*, et, See Veir.
værbar, adj. som kan føre Vaaben og værge sig. (Vaben.)
Værd, et, ub. Pl. Værdi, det som noget gielder.
værd, adj. Pl. l. S. n. værdt.
værdeligen, adv. S. værdigen.
værdes, v. dep. værdiges, værdiger.
Værdi, en, ub. Pl.
værdig, adj.
værdiger, v. a. 1. holder værd. At værdige een sit Venskab.
værdiges, v. dep. værdiges at høre mig! (Er nu ikke meget brugeligt.)
Værdighed, en, Pl. er.
værdløs, adj. uden Værd. (Baggesen.)
Værdskyld, en. (Fortieneste.)
Være*, See Værge.
være, infin. af er.
Værelse, en, See Tilværelse.
Værelse, et, Pl. r. Stue, Huusrum.
Væren, en, ub. Pl. (den Tilstand, at Noget er.)
værende, partic. af er.
Værft, et, Pl. er. Skibsværft.
Værge, en, Pl. r. Een som værger; hvoraf Lavværge.
Værge, en, ub. Pl. Magt, Eie. At have noget i sin Værge.
Værge, et. Vaaben; især Forsvarsvaaben, Kaarde.
værgeløs, adj.
Værgemaal, et.
værger, v. a. og n. 1. forsvarer.
Værk, et, Pl. er. Gierning, noget som er giort.
Værk, en, ub. Pl. Smerte i de udvortes Legemsdele.
værkbruden, adj. Pl. -brudne.
værker, v. n. 1. (har.) smerter.
Værksted, et, Pl. er.
Værktøi, et, ub. Pl.
Værn, et, Pl. l. S. Forsvar.
værner, v. a. og n. 1. beskiermer.
Værneting, et, Pl. l. S.
værper, v. n. 1. (har.) lægger Æg. (v. Aph.)
værre, værst, compar. og superl. af ond, ilde.
Vært*, en, See Vert.
Værv*, et, S. Hverv.
Værver*, S. Hverver.
Væsel, en, Pl. er. (Dyr.)
Væsen, et, Pl. er. (dog kun naar det bruges om Individuer eller eenlige Ting, da Væsen i sig selv er et enkelt Begreb.)
væsentlig, adj.
væsentligen, adv.
Væsentlighed, en, ub. Pl.
Væv, en, Pl. e.
væver*, adj. S. vever.

væver, v. a. og n. 1. (har.)
Væver, en, Pl. e.
Væverbom, en, Pl. me.
Væverdreng, en, Pl. e.
Væverhaandværk, et.
Væverkam, en, Pl. me.
Væverknude, en, Pl. r.
Væverkone, en, Pl. r.
Væverløn, en, ud. Pl.
Væverpenge, Pl. (d. s. s. Væverløn.)
Væverpige, en, Pl. r.
Væverskaft, et, Pl. er.
Væverskammel, en, Pl. -skamler.
Væverske, en, Pl. r. et Fruentimmer, som væver. (Baggesen.)
Væverskee, en, Pl. r.
Væverskyttel, en, Pl. er.
Væverspole, en, Pl. r.
Væverstang, S. Væverbom.
Væversvend, en, Pl. e.
Væple*, S. Beple.
Vævning, en, Pl. er.
Værel*, en, S. Verel.
værer, v. a. 1. overdrager med Vor.
værler*, See verler.
Værlerred*. o. fl. See Vorlerred.
Værlæder, et, ud. Pl.
Vært, en, Pl. er.
Vartfedt, et, ud. Pl. (v. Aph.)
Værtjord, en. (Plantejord. Abildgaard.)
Værtlegeme, et, Pl. r. (v. Aph.)
Værtolie, en, Pl. r.
Værtrige, et. Planterige. (bruges altid med bestemt Artikel.)

X.

Om dette Bogstav er handlet i Retskrivningslærens Grundtræk.

Y.

Ydekorn, et. Korn, som gives i Landgilde.
Ydelam, et, Pl. l. S. (Saaledes Ydehø, Ydehøns, Ydegæs, o. fl.)
Ydelse, en. Gierningen at yde.
yder, v. a. 1. at yde Skat.
yder, adj. br. kun med den best. Art. (den ydre Side.) og i Sammensætninger.
Yderdeel, en, Pl. -dele.
Yderdør, en, Pl. e.
Yderflade, en, Pl. r.
Ydergrav, en, Pl. e.
Yderkant, en, Pl. er.
yderlig, adj.
yderligen, yderligt, adv.
Yderlighed, en, Pl. er.
ydermere, adv. fremdeles, end videre.
Yderside, en, Pl. r.
Yderskorpe, en, Pl. r.
Yderskrue, en, Pl. r. (modsat Inderskrue.)
yderst, superl. af ydre.

Yderværelse, et, Pl. r. (Amberg.)
ydmyg, adj.
ydmygeligen, ydmygeligt, adv.
Ydmygelse, en, Pl. r. (Gierningen at ydmyge.)
ydmyger, v. a. 1.
Ydmyghed, en, ud. Pl. (Beskaffenheden at være ydmyg.)
ydre, See adj. yder.
ylder op, v. a. 1. plukker op, vinder op; som Uld eller Garn.
Ympe, en, Pl. r. (Podeqvist.)
Ympekniv, en, Pl. e. Podekniv.
Ympeqvist, en, Pl. e.
ymper, v. a. og n. 1.
Ympevox, et, S. Podevox.
Ympning, en, Pl. er. Podning.
ymter, v. n. 1. (har.) taler sagtelig eller hemmelig om noget.
Ynde, en, ud. Pl.
yndefuld, adj.
yndelig, S. yndig.
ynder, v. a. 1.
Ynder, en, Pl. e.
Yndest, en, ud. Pl.
yndig, adj.
Yndighed, en, Pl. er.
yndigt, adv.
Yndling, en, Pl. er. (een som man ynder.) Sammensættes med nogle Substantiver, som: Yndlingsmening, Yndlingssted og n. fl.
Yngel, en, ud. Pl. Afkom.
yngelsom, adj. frugtbar.
Yngleevne, en, ud. Pl.
Ynglen, en, ud. Pl.
yngler, v. n. 1. faaer Afkom. (har.)
Yngling, en, Pl. e og er. (Dette Ord er vel ikke nyt, da det alt findes hos Christiern Pedersen 1510; dog burde det ei aldeles fortrænge Ungersvend.)
Ynglingsalder, en, ud. Pl.
yngre, yngst, compar. og superl. af ung.
yngres, v. n. pass. (Moth. Rostg.) bliver yngre.
Ynk, en, ud. Pl. Jammer, Elendighed.
ynkelig, adj.
Ynkelighed, en, ud. Pl.
ynker, v. a. 1. beklager.
ynkes over, v. dep. ynkedes. (forbarmer sig over, har Medlidenhed med.)
ynksom, adj. medlidende.
Ynksomhed, en, ud. Pl.
ynkværdig, adj.
Ynkværdighed, en, ud. Pl.
Ynske*, et, S. Ønske.
ypper, v. a. 1. kommer afsted, frembringer. At yppe Kiv.
ypper, adj. (forældet.) Deraf:
ypperlig, adj. fortrinlig.
ypperligen, ypperligt, adv.
Ypperlighed, en, ud. Pl.
yppermere, See ydermere.
ypperst, adj. superl. af det forældede ypper. fortrinligst.
yppig, adj. overdaadig.
yppigen, yppigt, adv.
Yppighed, en. Overdaadighed, Luxus.
Yre, en, Pl. r. Kiertel i Kiød.
yret, adj. (fuld af Yrer.)
yst eller ydst, adj. ung, giftefærdig. (Rostg.)
yttrer, v. a. 1. giver tilkiende.
Yttring, en, Pl. er.
Yver, et, Pl. e. (Koens Patter.)

Z.

Om dette Bogstav see Retskrivningslæren S. 56. 57. Det bruges i dansk Skrift i følgende Ord, som alle ere fremmede for vort Sprog:

Zahlkammer, et, Pl. -kamre. (Tydsk.)
Zahlkasse, en, Pl. r.
Zenith, et, ud. Pl. (Toppunkt, Isspunkt paa Himmelhvælvingen.)
Zephyr, en, Pl. er. (Vestenvind.)
Ziffer, et, Pl. Ziffre. (Taltegn.)
Zifferblad, et, Pl. e.
Zifferbog, en, Pl. -bøger.
Ziir, en, ud. Pl. Pryd, Prydelse, Smykke.
ziirlig, adj. prydelig.
Ziirlighed, en, ud. Pl.
Zink, en, ud. Pl. (et Halvmetal.)
Zinnober, en og et, ud. Pl. (Farvestof.)
zinnoberrød, adj.
zirer, v. a. 1. pryder, smykker.
zittrer, v. n. See skiælver, bæver.
Zobel, en, Pl. Zobler. (Dyr.)
Zobelpels, en, Pl. e.
Zobelskind, et, Pl. l. S.
Zone, en, Pl. r. Jordbælte, Jordstrøg.

Æ.

Æble, et, Pl. r. æbleagtig, adj. Æbleblomst -dannet, adj. v. -frugt -grød -grøn, adj. -have -kage -kiærling (som sælger Æbler) -kiærne -mos -most -plettet, adj. -plukker -qvæde -rund, adj. -skal -skimmel (et Slags skimlede Heste. Amberg.) -skive -skrælling -træ, et -tærte.
Æddike, See Eddike.
Æde, et, ud. Pl. (hvad som ædes, Føde.)
Ædefeber, en, Pl. -febre.
Ædegilde, et, Pl. r.
ædel, adj. Pl. ædle.
ædelbaaren, adj. Pl. -baarne.
Ædelhed, en, ud. Pl.
ædelig, adj. ædel. (forældet.)
ædelig, adj. som kan ædes.
ædelmodig, adj.
ædelmodigen, adv.
Ædelmodighed, en, ud. Pl.
ædelsindet, adj.
Ædelsteen, en, Pl. -stene.
ædelt, adv.
Ædelyst, en, ud. Pl.
Æden, en, ud. Pl.
æder, v. a. aad, ædt.
Æder, en, ud. Pl. (een som æder.)
ædesyg, adj.
Ædesyge, en, ud. Pl.
Ædetid, en, Pl. er.
Ædetrug, et, Pl. e.
Ædevare, en, Pl. r og l. S.

Ædling, en, Pl. e og er. (et ædelt Menneske.)
ædru, adj. (det Modsatte af fuld, drukken.)
ædruelig, adj. ordentlig i Levemaade.
Ædruelighed, en, ud. Pl.
Ædsebræt, et, Pl. ter. (Amberg.)
Ædsegrund, en, ud. Pl.
Ædsejern, et, Pl. l. S.
Ædsekonst, en, ud. Pl.
Ædsenaal, en, Pl. e.
ædser, v. a. 1. (indgraver ved Hielp af skarpe, ædende Vædsker.)
Ædsevand, et, ud. Pl.
Ædsning, en, Pl. er.
ædt, partic. af æder.
Æg, et, Pl. l. S. Æggeblomme =guul, adj. (Amberg.) =hinde =hvide =kage =kringle =mad =melk =rund, adj. =røre =skal =stok =sukker, et =suppe =syg, adj. (meget forlegen for en Ting.)
ægdannet, adj.
Ægost, en, ud. Pl.
ægrund, adj. (æggerund.)
Ægt, en, ud. Pl. af ager. (Kiørsel.)
ægte, adj.
Ægtebarn, et, Pl. =børn. (skrives for det meste adskilt.)
Ægtefolk, n. s. pl. uden sing. (Mand og Hustru.)
Ægteforbindelse, en, Pl. r.
Ægteforening, en, Pl. er.
Ægteforældre, n. s. pl.
Ægtefælle, en, Pl. r.
ægtefødt, adj. v.
Ægtehustru, en, Pl. er.
Ægtekiærlighed, en, ud. Pl. (bruges for: Kærlighed i Ægtestanden.)
Ægtekone, See Ægtehustru.
Ægtemage, en, Pl. r. See Ægtefælle.
Ægtemand, en, Pl. =mænd.
Ægtepagt, en, Pl. er.
Ægtepar, et, Pl. l. S.
Ægteseng, en, Pl. e.
Ægteskab, et, Pl. er. Ægteskabsbaand, et =brud, et =fred =lov =løfte, et =pagt =sag =skilsmisse,
Ægtestand, en, ud. Pl.
Ægtesødskende, n. s. pl.
Ægtevielse, en, Pl. r.
ægtevier, v. a. 1.
ækel, adj. See væmmelig, modbydelig.
Ækelhed, en. Modbydelighed.
Ælde, en, ud. Pl.
ældes, v. dep. ældedes. bliver gammel.
ældre, ældst, compar. og superl. af gammel.
Ælm, en. Alm.
Ælmetræ, et, Pl. er.
Ælte, en, Pl. r. (Samling af Dynd, Pøl.)
ælter, v. a. 1.
Æltetørv, en, Pl. l. S.
Æltning, en, Pl. er.
Æmne, et, Pl. r. (Stof; Gienstand; Materie.)
ændrer, v. a. 1. forandrer, retter.
Ændring, en, Pl. er.
ændser, v. a. 1. (agter paa, lægger Mærke til.)
æng, See trang, knap, snever.
ængbrystet, adj. S. trangbrystet.
ænghovet, adject. (om Heste.)
ængstelig, adj.
Ængstelighed, en, ud. Pl.
Ængstelse, en, Pl. r.
ængster, v. a. 1.
æntrer*, See entrer.
æragtig, adj. ærværdig.
ærbar, adj. (sædelig, tugtig.)

Ærbarhed, en, ud. Pl.
ærbødig, adj.
ærbødigen, adv.
Ærbødighed, en, ud. Pl.
Ære, en, ud. Pl. Æresbane (Hædersbane) =beviisning =dag =dands =embede, et =erklæring =fornærmelse =forsvar, et =følelse =grad (See Æres-trin) =klædning (S. Hædersklædning) =medlem, et =navn, et =ord, et =post =redning =sag =straf =strid =tegn, et =trin, et =vagt.
Ærefrygt, en, ud. Pl.
ærefuld, adj.
ærekiær, adj.
Ærekiærhed, en, ud. Pl.
Ærelyst, en, ud. Pl.
æreløs, adj.
Æreminde, et, Pl. r.
Æremæle, et, Pl. r.
Ærenpriis, en. (Urt.)
Æreport, en, Pl. e.
ærerørende, ærerørig, adj. (som krænker eens Ære.)
Æreskienk, en, ud. Pl. (Hædersgave.)
Æreskud, et, Pl. l. S.
Æreskænder, en, Pl. e.
Æresmykke, et, Pl. r.
Æreskøtte, en, Pl. r.
æresyg, adj.
Æresyge, en, ud. Pl.
Æresæde, et, Pl. r. Hæderssplads. (Amberg.)
Æretyv, en, Pl. e.
Æreværs, et, Pl. l. S.
ærgerlig, adj. fortrædelig.
ærgierrig, adj.
Ærgierrighed, en, ud. Pl.
Ærgrelse, en, Pl. r.
ærgrer, v. a. og rec. 1.
Ærende, et, Pl. r. Hverv.
ærlig, adj.
ærligen, ærligt, adv.
Ærlighed, en, ud. Pl.
Ærme, et, Pl. r. Kioleærme.
Ærmefoder, et, ud. Pl.
Ærmehul, et, Pl. ler.
Ærmekaabe, en, Pl. r.
Ærmeknap, en, Pl. per.
Ærmelinning, en, Pl. er.
Ært, en, See Ert.
Ærteskok, en, Pl. ker.
ærværdig, adj.
Ærværdighed, en, ud. Pl.
ærværdigt, adv.
Æs, et, Pl. ser. (i Kortspil.)
Æsel, en, Pl. Æsler. æselagtig, adj. =driver =føl, et =hoved, et =melk =øre, et. (See Asen.)
Æselinde, en, Pl. r. See Aseninde.
Æsk*, en, See Ask.
Æske, en, Pl. r. (Buddike.) Æskebund =handler =laag, et =mager.
æsker, v. a. 1. fordrer.
Æskning, en, Pl. er. Fordring.
Æsp, en, Pl. e. (et Træ.) See Bæveræsp.
Æspeløv, et, Pl. l. S.
Æspetræ, et, Pl. er.
Æt, en, (Pl. ter. sielden.) Slægt, Herkomst.
Æther, en, ud. Pl. (reen, klar Luft.)
Ætled, et, Pl. l. S. (Slægtled.)
ætleder, v. a. 1. tager i Barns Sted. (Amberg.)
Ætleding, en, Pl. er. (den, som er taget i Barns Sted.) Amberg.
ætser*, See ædser.
Ættetal, et, Pl. l. S. Slægtregister.
Æøre, et, ud. Pl. Græsning paa de høstede Agre.
Ævretmær, et, ud. Pl.

Ø.

Ø, en, Pl. Øer.
Øbo, en, Pl. er; eller Øboer, en, Pl. e. (Indbygger paa en Ø.)
Øbygger, en, Pl. e.
Øde, et, ud. Pl. (Skiebne.)
øde, adj.
Ødegaard, en, Pl. e.
Ødeland, en. Forøder.
Ødelæggelse, en, Pl. r.
ødelægger, v. a. -lagde, -lagt.
øder, v. a. 1. forøder; ødelægger.
Øder, en, Pl. e. (Forøder.)
ødsel, adj. Pl. ødsle.
Ødselhed, en, ud. Pl.
ødsler, v. n. 1. (har.) At ødsle med noget.
ødsom, adj. ødsel. (Colding.)
Øe*, en, See Ø.
Øg, et, Pl. l. S. (Hest.)
Øgelse, en, See Øgning.
Øgenavn, et, Pl. e.
øger, v. a. 1. (formerer; sætter til.)
Øgle, en, Pl. r.
Øglebid, et, Pl. l. S.
Øglegift, en, ud. Pl.
Øgletunge, en. figurl. en Bagtaler.
Øgleunge, en, Pl. r.
Øgleyngel, en, ud. Pl.
Øgning, en, Pl. er. (Gierningen at øge.)
Øie, et, Pl. Øine. (Pl. Øien forekommer ogsaa, mest i ældre Skrifter.)
Øieblik, et, Pl. l. S.
øieblikkelig, adj. ø. Hielp.
Øiebryn*, S. Øienbryn.
Øiefistel, en, Pl. -fistler.
Øieglas, et, Pl. l. S.
Øiehinde, en, Pl. r.
Øiehule, en, Pl. r.
Øiekast, et, Pl. l. S.
Øiekierrel, en, Pl. -kiertler.
Øiekreds, en, See Synskreds.
Øiekrig, en.
Øielaag*, S. Øienlaag.
Øiemaal, et. efter Ø.
Øiemed, et, Pl. l. S. (Maal, Hensigt.)
Øiemærke, et, Pl. r. Øiemed.
Øienavn*, S. Øgenavn.
Øienbryn, et, Pl. l. S.
Øienflod, et.
Øienlaag, et, Pl. e.
Øienlæge, en, Pl. r.
Øiensalve, en, Pl. r.
Øienskalk, en, Pl. e.
Øienslyst, en. Nydelse for Øiet.
Øiensmerte, en, Pl. r.
Øiensyn*, S. Øiesyn.
øiensynlig, adj.
Øientiener, en, Pl. e.
Øientieneste, en. Hykleri.
Øientrøst, en. Urt.
Øienvand, et, ud. Pl.
Øienvidne, et, Pl. r.
Øiesteen, en, Pl. -stene.
Øiesyn, et, ud. Pl.
Øievædske, en, Pl. r.
øiner, v. a. 1.
Øl, en. (langt ø.) en Lædderrem. Deraf Ølsvøbe, en, Pl. r. (en Svøbe af Remmer.)
Øl, et, ud. Pl. (kort ø.)
Ølbrygning, en.
Ølbærme, en.
Øldrikker, en, Pl. e.
Øleddike, en, ud. Pl.
Ølgiær, en, ud. Pl.
Ølglas, et, Pl. l. S.
Ølhuus, et, Pl. -huse.
Ølkande, en, Pl. r.
Ølkar, et, Pl. l. S.
Ølkippe, en, Pl. r. (en gemeen Kro.)
Ølkrukke, en, Pl. r.

Ølkruus, et, Pl. l. S.
Øllebrød, et, ud. Pl.
øllet, adj. (fuld, beskienket.)
Ølost, en, ud. Pl. (Melk som er skilt ad med Øl.)
Ølruus, en, ud. Pl.
Ølsuppe, S. Øllebrød.
ølsyg, adj. (drukken.)
Ølsyge, en. (Drukkenskab; ilde Befindende efter en Ruus.)
Øltapper, en, Pl. e.
Øltønde, en, Pl. r.
øm, adj. Pl. ømme.
ømbenet, adj.
ømel, adj. (et forældet Ord; skinsyg, nidkiær over sin Kone; hvoraf Ømelhed.)
ømfodet, adj.
ømfølsom, adj.
Ømfølsomhed, en, ud. Pl. (Treschow.)
Ømhed, en, ud. Pl.
ømhiertet, adj.
ømmelig, adv.
ømmer sig, v. rec. 1. At ømme sig ved, over Noget.
ømskindet, adj. (som intet taaler.)
ømt, adv.
ømtaalig, adj. (Jacobi.)
Ønske, et, Pl. r.
ønskelig, adj.
ønsker, v. a. og n. 1.
ør, adj. (forvirret, beskienket.)
Øre, en, Pl. l. S. (en vis Mynt i ældre Tider, og dens Vægt i Sølv, omtrent ½ Lod.)
Øre, et, Pl. Øren. Øre-balle -been, et -brusk, et -byld -dæld (Ørets yderste Huulhed) -figen, et -flip -flod, et -gang -hue -hul, et -huulhed -hæng, et -kiertel -klang -krig -lok -læp (Øreflip) -løs, adj. -pine -pust (Øresigen) -saar, et -skee -smykke, et -spytte, -susen -tuder (Sladdrer, Bagvasker) -tuderi, et -tvist -vidne, et -vox, et.
Ørenring, en, Pl. e.
Øret, en, Pl. er. (en Fisk.)
Ørk, en, Pl. Ørkener. (Dette Ord skrives undertiden med ubest. Art. en Ørken, og med den best. Art. altid Ørkenen.)
ørkesløs, adj. (uvirksom.)
Ørkesløshed, en, ud. Pl.
Ørn, en, Pl. e.
Ørneklo, en, Pl. -kløer.
Ørnenæb, et, Pl. l. S.
Ørnerede, en, Pl. r.
Ørneunge, en, Pl. r.
Ørnevinge, en, Pl. r.
Øse, en, Pl. r. (Øsekar.)
Øsekar, et, Pl. l. S.
Øsen, en, ud. Pl.
øser, v. a. øste, øst. (langt ø.)
Øsken, en. en liden Hægte.
Øst, Østen (kort ø.) den Verdenskant, hvor Solen staaer op.
Østenvind, en.
øster, adj. og adv. Den østre Side; øster paa. (Det bruges og som Subst. for Østen. At søge i Øster og Vester.)
Østerland, et, mest i Pl. Østerlandene.
østerlandsk, adj.
Østerleding, en. den østlige Verdenskant.
Østerrige, n. pr.
østerrigsk, adj.
Østers, en, Pl. l. S. (Skaldyr.)
Østersbanke, en, Pl. r.
Østersbænk, en, Pl. e.
Østersskal, en, Pl. ler.
østlig, adj.
Øvelse, en, Pl. r.
øver, v. a. og rec. 1.
øverst, adj. og adv. (superl. af øvre.)
Øverst, en, Pl. e og er. (Rettere burde dette danske

Ord bruges, end det tydske Oberst.)
øvre, adj. (bruges altid med bestemt Art.) Den øvre Side. (modsat nedre.)
øvrig, adj. (ligeledes altid bestemt.) Den øvrige Tid; de øvrige Penge. I øvrigt ɔ: for Resten.
Øvrighed, en, Pl. er.
Øvrighedsbestilling, en, Pl. er.
Øvrighedsperson, en, Pl. er.
Øxe, en, Pl. r. Deraf: Øxehammer, en, Øxehug, et, Øxeskaft, et.
Øxel, et, Pl. er. En stor Vorte eller Udvært. (Skrives maaskee rettere Øgsel, af øger.)
Øxen, Pl. af Oxe.
Øxendriver, en, Pl. e.
Øxenmarked, et, Pl. er.
Øxenstald, en, See Oxestald.

